
Už jo durų
laukia geidulių
ir intrigų
pasaulis...

Versta iš: Mingmei Yip
PEACH BLOSSOM PAVILION
Kensington Books

ISBN 9786090104088

Iš anglų kalbos vertė Vytautas Petrukaitis
Redagavo Veronika Šidlauskaitė
Korektorės Giedrė Bulatovienė, Lina Kazlauskaitė
Viršelio dailininkė Asta Rastauskienė
Maketavo Albertas Rinkevičius

Skiriu Geoffrey’ui –
jis pasirūpina, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika.

Kai iš viršaus veikiama, o iš apačios su tuo sutinkama,
tai vadinama natūralia tvarka.

Kai vyras stumia iš viršaus, o moteris priima iš apačios,
tai vadinama pusiausvyra tarp dangaus ir žemės.

Dong Siuandzi (Tangų dinastija, 618–907 m. po Kr.)

PROLOGAS

Brangioji Orchidėja

Kalifornijos saulė lėtai prasiskverbia pro mano buto langą, paskui praslenka už bambuko, kiniškos vazos, kurioje auga žiedais aplipusi slyvaitė, pro smilkytuvą ir galiausiai pasiekia Bao Lan – Brangiąją Orchidėją – priešais mane gulinčią nuogutėlę moterį.

Man širdį nudiegia pavydas. Spoksau į kūną – jis rangosi tartum kirsti pasirengusi gyvatė. Ji guli ant raudono šilko užkloto, jame aukso siūlais išsiuvinėtos gėlės.

– Blogio jūros gėlė, – šitaip prisidengę burnas delnais kadaise Šanchajuje šnabždėdavo žmonės.

O aš dabar San Fransiske šnabždu jos vardą – Bao Lan – saldžiai, tarsi mėgaučiausi burnoje tirpstančiu saldainiu. Vaizduojuosi įkvepianti nepadorų aromatą, sklindantį iš saulės šildomo nuogo jos kūno.

Bao Lan – didelių žvilgančių akių, o jos lūpos – pilnos, goslios, išdažytos tamsiai raudonai – asocijuojasi man su rožių vainiklapiais baigiančiame pranykti sapne. Išlinkę į gundančią šypseną, tie vainiklapiai dar ir kužda meilius žodžius. Tos lūpos podraug su dailia ranka, grakščiai sulenkta po galva, primena man kinų posakį: „Nefrito rankos, ant kurių vietoj pagalvių miegojo tūkstantis svečių; dvi tamsiai raudonos lūpos – tas arbūzo riekeles ragavo dešimt tūkstančių vyrų.“

Dabar tos raudonos lūpos tarsi ragina:

– Prašom prieiti.

Aš linkteliu, ištiesiu ranką ir paliečiu tankius juodus plaukus, užkritusius ant nedidelių, apvalių jos krūtų. Jos it šilkas glotnios ir baltos kaip nefritas. Jas lietė daug kas: kariai, pirkliai, valdininkai, mokslininkai, menininkai, policininkai, gangsteriai, vienas katalikų kunigas ir vienas daosistų vienuolis.

Pajutusi, kad pasielgiau šventvagiškai, atitraukiu beveik šimtametę dėmių nusėtą, susiraukšlėjusią ranką. Nenustodama sūpuotis kėdėje stebiu Bao Lan, ši nieko nesakydama toliau žiūri į mane.

– Laikas lekia kaip strėlė, o saulė ir mėnuo pasirodo ir dingsta kaip šaudyklė! – primenu seną priežodį ir atsargiai gurkšteliu ženšenio arbatos.

– Senelyte, čia aukščiausios kokybės ženšenis, jis padės tau išlikti sveikai tokioje senatvėje, – anądien atnešusi šio augalo pasakė man produkraitė.

Praėjusią savaitę šventėiau devyniasdešimt aštuntą gimtadienį, ir nors jie niekada balsu to nesako, žinau: jie nori, kad baigčiau prisiminimus, kol pradėsiu kelionę į amžinybę. Sakydama „jie“ turiu

galvoje savo produkraitę Nefrito Brangenybę ir jos sužadėtinį – amerikietį Leo Stenlį. Netrukus jie ateis manęs aplankyti ir pradės užrašinėti mano istoriją iš mano lūpų.

Iš mano lūpų! Gal juodu užmiršo, kad moku skaityti ir rašyti?! Jie elgiasi su manimi kaip su muziejaus eksponatu. Tariasi darą man didžiulę paslaugą – atseit iškasė mane iš gilaus požemio ir iškėlė į dienos šviesą. Kaip jie galėjo užmiršti, kad esu ne tik raštinga, bet ir daug pasiekusi visose meno srityse – literatūroje, muzikoje, tapyboje, kaligrafijoje ir poezijoje? Juk kaip tik dėl šios priežasties jie ir nori apie mane rašyti!

Dabar Bao Lan tarsi sako:

– Sene, būk gera, eik iš čia! Kodėl tu amžinai turi priminti man, kokia sena esi ir kokia tobula buvai?! Nejaugi negali palikti manęs ramybėje, kai esu tokia jauna ir graži?

– Tuoj, – sušnabždu panosėje jausdama mano lūpų kampučius traukiančias raukšles.

Bet ji toliau be žodžių spokso į mane akimis, primenančiomis subtilius rašalo lašelius, užtiškusius ant ryžių popieriaus. Ji keista, ta moteris, kuri gyvena viename name su manimi, o bendrauja vien skaisčiomis akimis ir gosliu kūnu.

Manęs nepykdo jos ekscentriškumas, nes ji – antra mano pusė, tik kur kas labiau pašėlusi ir jaunesnė. Tas trapus grožis prieš mane tėra išblukęs portretas, tapytas aliejumi prieš septyniasdešimt penkerius metus, kai buvau dvidešimt trejų.

Ir paskutinė Šanchajaus kurtizanė, o kartu poetė ir muzikė.

Štai kodėl jie spaudžia papasakoti – ar parduoti – savo istoriją: atstovauju paslaptingam kultūros reiškiniui – *ming dzi*.

Gerbiama prostitutė. *Gerbiama* prostitutė?! Šitaip mes buvome vadinamos anų laikų Kinijoje. Kinijai tapus respublika ši padermė išnyko taip pat kaip kinų imperatoriai. Kai kas vadina tai tragiška netektimi, kiti prieštarauja: kaip prostitučių išnykimas gali būti tragiškas?

Ant kavos stalelio subirbia belaidis telefonas. Pakeliu ragelį sustabarėjusia, artrito susukta ranka. Džeinė ir Leo jau prie lauko durų. Džeinė – angliškas Nefrito Brangenybės vardas. Man jis nepatinka, nes labai panašus į kinų kalbos žodį „keptuvė“. Kai šaukiu ją: „Džeine, Džeine“, man atrodo, kad užuodžiu verdančiame aliejuje spirgančią žuvį – *Čirkš! Čirkš!* Jaučiuosi tarsi kepčiau savo pačios kūną ir kraują!

Dabar tuodu jaunuoliai įsiveržia į mano butą privačiuose senelių namuose. Jie kvatoja, trykšta energija ir negražiai ilgos jų galūnės madaruoja į visas puses. Nefrito Brangenybė prišokusi pakšteli į skruostą mosuodama kraitele vaisių, ir man iškart apsisuka galva.

– Sveika, senelyte, šiandien gerai atrodai! Ženšenis sukelia tau euforiją?

– Nefrite, ar negalėtum parodyti bent krislelį pagarbos senutei, kuri, nė kiek neperdedant, regėjo visus šimtmečio džiaugsmus ir negandas? – atsakau stumdama nuo savęs kraitelę su vaisiais.

– Senelyte! – apsimeta pasipiktinusi Nefritė, trenkia kraitelę ir plumpteli ant sofos šalia manęs.

Dabar ateina Leo eilė pakštelėti man į skruostą. Paskui sklandžia kinų kalba klausia:

– Kaip šiandien jaučiatės, *popo*?

Šis amerikietis vaikinas vadina mane *popo* – pagarbiu kinišku kreipiniu į senolę, o mano Nefrito Brangenybei labiau patinka vakarietiškas „senele“, tik ji dar prideda mažybinę priesagą. Nors aš visuomet šnairai žiūriu į *laofan* – barbarus, – Leo man beveik patinka. Jis malonus vaikinas, stambus, švelnių šviesių plaukų, baigęs žurnalistiką labai gerame universitete. Jis vadinamas Ge-lin-bi-ja? (taip man sakė Nefritė), labai gerai kalba kiniškai ir dirba redaktoriumi labai geroje A-ba Kol-lings? leidykloje (man tai irgi sakė Nefritė). Ir jis beprotiškai myli mano Nefrito Brangenybę.

Nefritė jau barškina dubenis ir lėkštes mano virtuvėlėje – ruošia užkandžius. Nuogos jos kojos vis šmėžuoja pusiau pravertose duryse, o neišsenkama energija be perstojo blaško tarp šaldytuvo, indaujos, kriauklės ir viryklės.

Po pusvalandžio, baigus užkandžiauti, Leo su Nefrite nukrausto ir nušluosto stalą, tada atsisėda šalia manęs ant sofos, rūpestingai išsitraukia magnetofoną, bloknotus ir rašiklius. Jų veidai švyti iš jaudulio ir dabar jie panašūs į kinų mokinukus, besistengiančius įtikti savo mokytojui. Susijaudinu matydama, kaip jų veido išraiška surimtėjo: tarsi jiems būtų užkrauta šventa atsakomybė neleisti brangiam paveldui nugrimzti į lakųjį smėlį.

– Senelyte, – angliškai pasitarusi su sužadėtiniu tarė Nefritė, – mudu su Leo nusprendėme, kad bus geriausia, jei savo istoriją pradėsi nuo pradžių – kai buvai parduota į turkio paviljoną po mirties bausmės proproseneliui.

Džiaugiuosi, kad jai užtenka takto ir vietoj žodžio *dzijuan* – prostitucijos namai, ar dar blogesnio *dzisiang* – kekšynas, pavartoja kur kas rafinuotesnį ir poetiškesnį *činglou* – turkio paviljonas.

– Nefrite, jei taip domiesi Kinijos kultūra, ar žinai, kad prostitucijos namams apibūdinti esama daugiau negu keturiasdešimties žodžių: ugnies duobė; švelnusis kaimas; brokato vartai; vėjo ir mėnulio viešpatija…

– Tai kas buvai tu, senelyte? – pertaria mane Nefritė.

– Mes turėjome savo hierarchiją. Gerbiamos knygų kambario damos, – išdidžiai atlošiu galvą, – tokios kaip aš, rietėme nosis prieš antrarūšes moteris ilgomis suknelėmis, šios, savo ruožtu, iš aukšto žiūrėjo į dirbusias antroje salėje. Ir, žinoma, visos baisiausiai niekinome benames višteles ir beveik nelaikėme jų žmonėmis.

– Oho! Jėga! – sušunka Nefritė ir susišnibžda su Leo. Tada pasisuka ir spokso į mane karštligiškai žvilgančiomis įkypomis akimis. – Senelyte, mes manom, kad bus geriau, jei viską papasakosi va tokiu paprastu stiliumi. Be to, ar negalėtum pridėti dar pikantiškesnių dalykų?

– Ne, – rankos mostu parodau jiems, kad apie tai negali būti nė kalbos. – Jūs manot, kad mano gyvenime būta per mažai vargo ir pasakojimo apie jį nepavyks parduoti? Čia mano istorija ir ją pateiksiu, kaip noriu pati!

– Taip, žinoma!

Dvi linksinčios galvos panašios į krepšininkų mušinėjamus į grindis kamuolius.

– Gerai, mano didysis prince ir princese, – ko dar pageidaujat?

– Nieko, senelyte. Pradėkim!

Abiejų jaunuolių veidai švyti – atrodo, juodu nusiteikę žiūrėti Holivudo muilo operą. Jie užmiršo, kad šimtą kartų jiems sakiau: mano gyvenimas tūkstantį kartų labiau vertas muilo operos.

PIRMA DALIS

1

Turkio paviljonas

Man buvo skirta prostitutės dalia.

Jokio žmogžudžio dukros juk nepriims į padorius namus, kad taptų žmona, kurios vaikai nešios nusikaltimo gėdą dar nė negimę. Vienintelė kita išeitis buvo mano motinos – susirasti prieglobstį vienuolyne, nes nusikaltėlio giminaičius tegalėjo priimti vienuolyno bendruomenė.

Vos sulaukusi trylikos, ramų šeimos gyvenimą išmainiau į prostitucijos namų maišatį. Bet ne taip kaip kitos, kurių tėvai iš skurdo neįstengė jų išmaitinti ar kurios buvo banditų pagrobtos ir parduotos.

Šitaip nutiko todėl, kad mano tėvas buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kurio jis niekados nepadarė.

– Tavo tėvas padarė nepataisomą klaidą, – be perstojo kartojo man motina. – Jis stengėsi būti doras ir, – su kartėliu pridurdavo, – kišdavosi į turtuolių reikalus.

Ji sakė tiesą. Mat tie „reikalai“ kainavo jam jo paties gyvybę ir lemtingai pakeitė žmonos ir dukros gyvenimus.

Tėvas buvo Pekino operos dainininkas ir muzikantas. Atlikdavo akrobatų ir karių vaidmenis, nes aktorių mokykloje studijavo kovos menus. Per vieną vaidinimą jis kovėsi su priešais vilkėdamas penkiolikos kilogramų šarvus, prie kurių buvo pritvirtintos keturios vėliavos, apsiavęs storapadžiais batais. Jis šoko nuo keturių viena ant kitos sukrautų kėdžių ir susilaužė koją. Daugiau nebegalėjo vaidinti, tad ėmė griežti dvistygiu smuiku trupės orkestre. Po kelerių metų jis net labiau išgarsėjo kaip smuikininkas, ir jį nusisamdė akompaniatoriumi viena mėgėjiška Pekino operos[1] trupė, vadovaujama Šanchajaus kariauninko žmonos. Kiekvieną mėnesį žmona rengdavo didžiulį pokylį prašmatniame savo namų sode. Jame įvykęs incidentas aukštyn kojomis apvertė mūsų šeimos likimą.

Vieną vakarą šviečiant mėnesienai, žvaliai aidint smuikų garsams ir šilkais pasipuošusių ir brangakmeniais apsikarsčiusių *tai tai* – aukštuomenės damų – falcetams, girtas kariauninkas išprievartavo paauglę dukrą.

Mergina griebė tėvo pistoletą ir atbėgo į sodą, kur buvo susirinkę svečiai. Kariauninkas nespėjęs

susijuosti kelnių atšnopavo iš paskos. Staiga duktė sustojo ir atsigręžė į jį. Ašaros sruvo jos skruostais. Ji iš lėto nukreipė ginklą sau į galvą.

– Gyvuly! Jei išdrįsi prisiartinti dar bent žingsnelį, aš nusišausiu!

Tėtis metė savo brangųjį smuiką ir nubėgo ten, kur dėjosi tie dalykai. Jis nustūmė į šalį bukai žiopsančius svečius, prišoko prie merginos ir mėgino pačiupti pistoletą, bet šis iššovė. Nelaimėlė negyva krito ant žemės. Apstulbę svečiai ir tarnai žiūrėjo, kaip aplink ją pasklinda kraujo klanas.

Kariauninkas griebė tėtį už kaklo ir smaugė, kol šis buvo beuždūstąs. Apspangusiomis akimis, raudonu kaip trykštantis dukters kraujas veidu kariškis spjovė tėčiui į veidą šaukdamas:

– Galvijau! Tu išprievartavai mano dukterį ir nužudei ją!

Nors visi susirinkusieji žinojo, kad jis meluoja šitaip kaltindamas, niekas nenorėjo kištis: ir šiaip bejėgiai tarnai buvo persigandę, turtingiems svečiams tai buvo nė motais.

Vienas generolas mąsliai kasydamasis barzdą nusišaipė:

– Juokai – kažkoks smuikininkas!

Tuo šis įvykis ir baigėsi.

O mums tai buvo menki juokai. Mat tėtis buvo nuteistas myriop, mama prisiglaudė budisčių vienuolyne vienoje Pekino šventykloje, o mane atidavė į prostitucijos namus.

Visa tai įvyko 1918 metais.

Vėliau, pirmais savo jaunystės metais, kai mano motina iš paskutiniųjų stengėsi atsikratyti geismų Tyrojo lotoso vienuolyne Pekine, aš kaip įmanydama žadinau juos Persikų žiedų paviljone.

> *Tavo tėvas padarė nepataisomą klaidą – stengėsi būti doras ir kišdavosi į turtuolių reikalus.*

Motinos žodžiai be perstojo sukosi mano galvoje, kol galiausiai vieną dieną klūpodama prieš Guan In – Gailestingumo deivę – aš prisiekiau niekados šiame gyvenime nebūti gailestinga. Na, o kištis į turtuolių reikalus? Ne į ką kitą, kaip į turtinguosius ir įtakinguosius aš nukreipiau savo viliones. Kaip Guan In, tūkstančiu rankų laikanti tūkstantį magiškos galios amuletų, pasiryžau tapti moterimi, tūkstančiu klastingų širdžių priviliosiančia į savo rankas tūkstantį vyrų.

Tokia moterimi, aišku, pamažu tapau vėliau, kai sužinojau apie vėjo ir mėnulio viešpatiją. O kai pirmą kartą įžengiau į prostitucijos namus, buvau tik maža mergaitė dvilype širdimi: viena jos pusė buvo lengva nuo skaistumo, kita sunki nuo sielvarto.

Prostitucijos namuose gavau Brangiosios Orchidėjos vardą. Tai buvo tik mano profesinis vardas; tikrasis buvo Siang Siang, duotas dėl dviejų priežasčių. Gimiau iš prigimties turėdama *siang* – nuo mano kūno sklido šviežio pieno, medaus ir jazminų aromatas, o taip nutinka retai, dažniausiai legendose, kurių veikėjas minta vien gėlėmis ir žolelėmis. Be to, toks yra upės Hunano provincijoje pavadinimas. Šitokį vardą man davę tėvai puoselėjo viltį, kad mano gyvenimas bus toks kupinas

gausos kaip protėvių vandens arterija, ir nieku gyvu nesitikėjo, kad amžinai tekančią upę gausins mano begalinės ašaros. Jie dar vylėsi, kad panėšėsiu į tą žvaliai srūvančią upę, nes visą gyvenimą trauksiu laimės dainas, ir jiems nė į galvą neatėjo, kad mano balsu liesis vien karčiai saldžios karmos melodijos.

Nors po tėčio mirties baisiai skurdome, mano motina niekados neketino parduoti manęs Persikų žiedų paviljonui. Taip atsitiko per klastą, sumanytą vienos iš jos tolimų giminaičių, tokios Fang Rong – Gražiaveidės. Motina matė ją vos vieną kartą, per kinų Naujųjų metų pobūvį kažkelintos eilės dėdės namuose. Vieną dieną netrukus po tėčio mirties Fang Rong nukrito pas mus kaip iš dangaus ir pasakė motinai galinti gerai manimi pasirūpinti. Kai pirmąsyk ją pamačiau, nustebau, kad atrodo visai ne taip, kaip galėjai spręsti iš jos vardo: iš tikrųjų dėl žiurkės akių, virš kurių grėsmingai krutėdavo didžiulis apgamas, jos veidas panėšėjo į dubenį, o kūnas – į ryžių prigrūstą maišą.

Fang Rong tvirtino dirbanti turtingos šeimos ūkvede. Šeimininkas, pirklys, prekiaujantis su užsieniu, ieškąs apsukrios, miklių rankų mergaitės padėti ruoštis po namus. Klausimas buvo išspręstas nedvejojant. Motina, visiškai pamiršusi, kaip dievagojosi niekada neturėti reikalų su turtuoliais, apsidžiaugė, kad turėsiu stogą virš galvos. Taigi, kadangi jau buvo susiruošusi iškeliauti į Pekiną, ji sutiko leisti Fang Rong mane išsivežti.

Motina ir Fang Rong atrodė patenkintos, kai šnekučiavosi kepinant saulei. Joms baigus kalbėtis, Fang Rong davė motinai „turtingojo verslininko“ adresą ir stumte įstūmė mane į laukiančio rikšos vežimėlį.

– Greičiau! Neversk šeimininko laukti!

Kai vežimėlis buvo bepradedąs važiuoti, motina palinko man prie ausies ir sušnabždėjo:

– Nuo šiol klausyk tetos Fang, savo naujojo šeimininko ir gražiai elkis. Prižadi?

Linktelėjau ir pastebėjau, kad jos akys pritvinkusios ašarų. Ji švelniai padėjo man ant kelių audeklo maišelį su menku turtu (šiek tiek pinigų ir keliais ryžių kukuliais, apibarstytais sūdytos žuvies trupiniais), paskui palietė delnu man galvą.

– Siang Siang, po mėnesio išvykstu. Jei galėsiu, tave aplankysiu, o jeigu ne – parašysiu, vos tik pasieksiu Pekiną.

Ji nutilo ir raukšlėtame jos veide šmėstelėjo niūroka šypsenėlė.

– Tau pasisekė.

Paliečiau jos ranką.

– Mama…

Kai mėginau jai kažką pasakyti, mus šiurkščiai perskyrė Fang Rong balsas:

– Na, važiuojam – geriau nevėluoti.

Rikša iškart pakėlė vežimėlio kartis, ir mes pajudėjome.

Atsigręžusi mojau motinai, kol ji tapo mažyčiu taškeliu, o galiausiai išnyko kaip ryto rasa.

Vežimėlyje šalia manęs sėdinti Fang Rong tylėjo, girdėjau tik šnopuojantį rikšą. Ilgiausiai

sukiojomės po plačius prospektus ir siauras gatveles, galop atsidūrėme medžiais apsodintame bulvare.

Fang Rong pasisuko į mane ir nusišypsojo.

– Siang Siang, jau netoli.

Nors oras buvo žvarbus, rikšą pylė prakaitas. Kratėmės gatve, kurioje buvo gausu žmonių. Pravažiavome siuvyklą, kirpyklą, siuvinių ir avalynės parduotuves. Galiausiai sunkiai alsuojantis rikša sustojo.

Fang Rong jam sumokėjo ir mes išlipome iš vežimėlio prieš gražiausius rūmus, kokius tik kada nors buvau mačiusi. Aukšto, įspūdingo pastato sienos buvo šviesiai rausvos; tvirtai uždarytus raudonus geležinius vartus saugojo du rūstūs akmeniniai liūtai. Prie įėjimo vėjelis švelniai siūbavo vienišą raudoną žibintą. Popietės saulėje žvilgėjo puošni juoda medinė iškaba. Delnu prisidengusi akis perskaičiau tris didelius auksinius hieroglifus: PERSIKŲ ŽIEDŲ PAVILJONAS. Abipus vartų kabojo vertikalios lentos su užrašu:

Svečiai lyg paukščiai pulkais lekia į paviljoną,
Gražuolės žydi sode lyg gėlės.

– Tetule Fang, – parodžiau jai į iškabą, – kas yra tas Persikų…

– Eime, – irzliai dėbtelėjusi į mane tarė Fang Rong, – neversk savo tėvo laukti.

Ir nusitempė mane iš paskos.

Savo tėvo? Nejaugi ji nežino, kad mano tėvas miręs?! Pradėjau spėlioti, ką visa tai reiškia, bet tuo metu vartai atsidarė ir pamačiau kokių keturiasdešimties metų vyrą perskirtais per vidurį žvilgančiais plaukais. Po jais švietė lygus, gražus veidas. Liekną, tvirtą liemenį dengė elegantiškas siuvinėto šilko švarkas.

Jis ilgai mane apžiūrinėjo, galiausiai jo veide pasirodė maloni šypsena.

– Vadinasi, gandai nemelavo. Kokia graži mergaitė!

Jis ištiesė laibus pirštus ilgais, nepriekaištingai sutvarkytais nagais norėdamas patapšnoti man per galvą. Akimirksniu pajutau simpatiją šitam mano tėvo amžiaus vyrui. Kita vertus, nusistebėjau, kad tokia baidyklė kaip Fang Rong galėjo pasigauti tokį gražų vyrą.

– Vu Čiangai, – Fang Rong nustūmė jo ranką į šalį, – gal gyvenime nesi matęs gražios mergaitės?

Tada ji pasisuko į mane.

– Čia mano vyras ir tavo tėvas Vu Čiangas.

– Bet, tetule…

Fang Rong išsišiepė iki ausų.

– Siang Siang, tavo tėvas miręs, tad nuo šiol Vu Čiangas bus tau tėvu. Vadink jį tėčiu.

Nors tas vyras man patiko, širdyje niekas negalėjo atstoti tėvo.

– Bet jis man ne tėtis!

Fang Rong apsimestinai man nusišypsojo.

– Sakiau tau, kad dabar jis tavo tėvas, o aš tavo motina, taigi vadink mane mama.

Nespėjus man dar kartą paprieštarauti, ji kone įstūmė mane pro siaurą įėjimą. Paskui tiesiog užmiršau skųstis, mat įėjus į kiemą mano akys išvydo nematytą pasaulį. Už raudonos tvoros lysvėse vešėjo gėlės, skleidžiančios malonius kvapus. Ant pastato sienų buvo nutapytos gražios merginos, striksinčios tarp egzotiškų gėlių. Čiurleno fontanas, grakščiais lankais šaunantis vandenį į viršų. Tvenkinyje plaukiojo auksiniai karpiai, ženklindami savo kelią burbulais. Akmeninis tiltas vedė per tvenkinį į paviljoną dailiai užriestomis į viršų stogų apačiomis. Sumaniai susodintos bambuko giraitės metė atgaivą teikiantį šešėlį.

Skubėdama paskui Fang Rong ir Vu Čiangą pastebėjau merginos veiduką, vogčiomis žvelgiantį į mane iš bambukų giraitės. Mano dėmesį patraukė ne tiek pats veidas, kiek liūdnos, ašaromis pasruvusios akys. Jos gaudė mano žvilgsnį, tarsi mergina būtų troškusi žūtbūt man kažką papasakoti.

Jau buvau beklausianti apie ją, bet tuo metu Fang Rong įtariai žvilgtelėjo į mane.

– Siang Siang, nejaugi nesidžiaugi, kad čia tavo naujieji namai? Argi jie ne kur kas geresni už senuosius?

Aš sulinksėjau parodydama, kad džiaugiuosi, bet tos liūdnos akys nedavė man ramybės.

– Neabejoju, tau patiks dar labiau, kai paragausi mūsų virėjo paruoštų nuostabių valgių, – žvaliai įsiterpė Vu Čiangas.

Netrukus įėjome į nedidelį kambarį, apstatytą lakuotais baldais ir papuoštą siuvinėtomis rožinėmis užuolaidomis. Prie galinės sienos stovėjo altorius su statula sėdinčio ant arklio ir kardu užsimojusio generolo baltais antakiais ir raudonomis akimis. Priešais jį buvo priaukota ryžių, mėsos ir vyno.

Ant stalo kambario viduryje buvo padėti dubenėliai ir valgomosios lazdelės bei lėkštės su užkandžiais. Fang Rong liepė man sėstis tarp jos ir Vu Čiango. Daugiau be jokių ceremonijų ji paskelbė, kad prasideda vakarienė. Pusamžė moteris atnešė lėkščių su valgiais ir vieną po kitos ėmė dėlioti ant stalo. Paskui prikrovė į dubenėlius ryžių, pripylė sriubos ir netarusi nė žodžio išėjo.

Per visą vakarienę Fang Rong vis krovė valgius man į dubenėlį.

– Valgyk daugiau, netrukus tapsi labai sveika ir žavia panele.

Kaip gyva nebuvau ragavusi tokių gardumynų. Gabalais rijau žuvis, krevetes, kiaulieną, vištieną ir jautieną, užsigerdama vienu kvapnios arbatos puodeliu po kito.

Pasibaigus vakarienei mėginau kreiptis:

– Tetule Fang…

– Gal pamiršai, kad dabar esu tavo mama?

Ji taip nuožmiai į mane spoksojo, kad aš galiausiai pralemenau:

– Mama, – vargais negalais nurijau seiles. – Ar dabar pamatysime šių rūmų šeimininką ir šeimininkę?

Man nespėjus baigti klausimo ji pratrūko juoku, paskui gurkštelėjo arbatos ir pabrėžtinai atsakė:

– Kvailele! Nesupranti, kad mes esame tavo naujieji šeimininkas ir šeimininkė?

– Kaip suprasti?

– Taip ir suprask: aš esu šio Persikų žiedų paviljono šeimininkė, mano vyras – jo šeimininkas.

– O kas yra Persikų žiedų paviljonas?

– Knygų skaitykla.

Apsidairiau, bet nepamačiau nė vienos knygos, net nė vienos knygų lentynos.

Fang Rong paslaptingai į mane žvilgtelėjo.

– Debesies ir lietaus paviljonas.

Paskui tarsi norėdamas mane nuraminti Vu Čiangas pridūrė:

– Čia yra… eee… turkio paviljonas.

– Kas…

– Kekšynas! – iškošė pro dantis Fang Rong.

Vu Čiangas stebėjo mus paslaptingai šypsodamas. Jo žmona garsiai nusikvatojo, paskui meiliai patraukė mane per dantį:

– Tu panaši į dailininką, piešiantį žmogaus vidurius.

Ji turėjo galvoje kinų posakį: jei tapydamas portretą pavaizduoji žmogaus vidurius, darai nereikalingą ir kvailą darbą.

Priblokšta ne iš karto pravapėjau:

– Bet argi mums nesakėte, kad šeimininkas yra pirklys, prekiaujantis su užsieniu?

Fang Rong nusijuokė – net didžiulės jos krūtys ir išvirtęs pilvas suliulėjo.

– Cha, cha! Tai tiesa. Kartais mes linksminame čia britų, prancūzų ir amerikiečių karius. Ar žinai, kad mes ką tik atvykome į naktinį Si Malu rajoną? Čia aukščiausios klasės skersgatvis, kur įsikūrusios visos knygų skaityklos!

Mane ėmė pykinti.

– Jūs norite pasakyti… mane pardavė į…

Man ausis persmelkė šaižus Fang Rong balsas:

– Kvaila mergiote, niekas tavęs nepardavė! Mums tave atidavė dovanų…

Ilgu mažojo piršto nagu krapštydamas iš tarpdančio mėsos kruopelę Vu Čiangas vogčiomis dirstelėjo į mane ir pridūrė:

– Mums net nereikėjo mokėti tavo motinai.

– Štai kodėl mes niekuomet neužmirštame aukoti Budai, gailestingumo deivei Guan In ir, – čia Fang Rong riebiu kaip dešra pirštu parodė į kardu užsimojusį raitą generolą, – dorajam, pinigus nešančiam Baltų Antakių dievui.

Fang Rong pamerkė akį, paskui įgnybo man į skruostą.

– Taigi pažiūrėk, mažoji gražuole, kaip jie mumis rūpinasi!

Tada, tarsi iš tikro būtų mano tėvas, Vu Čiangas švelniai pažvelgė į mane ir lipšniu balsu tarė:

– Nesijaudink, Siang Siang. Nuo šiol tau netrūks gerų valgių ir gražių drabužių. Pamatysi: mes

rūpinsimės tavimi kaip savo dukra.

Tačiau jie nebuvo mano tėvai. Tą vakarą vieniša, bejėgė, pamesta ilgai verkiau, kol galiausiai užmigau mažame, tuščiame kambarėlyje, į kurį mane atvedė.

Turėjau vienintelę viltį: kad motina man parašys ir netrukus atvyks manęs aplankyti.

---

1 Pekino opera – tradicinė Kinijos teatro forma, jungianti muziką, dainas, šokius, pantomimą ir akrobatiką. *(Čia ir toliau vertėjo pastabos.)*

2

Šiaurės stotis

Per ateinančias dienas nustebau: pyktis, kad apgaule buvau įtaisyta į prostitucijos namus, pamažėle atslūgo. Gėdydamasi turėjau pripažinti, kad gyvenimas čia pasirodė visai neblogas. Fang Rong tesėjo pažadą mano motinai: buvau gerai maitinama ir rengiama. Negana to, man palengvėjo, kai manęs niekas nevertė ne tik lydėti klientų, bet ir dirbti juodų darbų – skalbti drabužių, plauti grindų, valyti spjaudyklių, išpilti naktipuodžių. Šie darbai buvo duodami tarnaitėms – merginoms, per daug negražioms, kad galėtų kada nors tarnauti „seserimis“.

Mano darbas, palyginti su jų, buvo lengvas: aptarnauti seseris ir jų klientus, kol jie žaisdavo *madzongą*[2]; iš naujo pripildyti svečiams vandens pypkes ir nešti jiems arbatą ir tabaką; padėti virėjai virtuvėje; nešioti seserų žinutes; atlikti Fang Rong pasiuntinuko pareigas.

Nėra ko nė sakyti, man nepatiko patarnauti Fang Rong, bet kitos pareigos man buvo visai prie širdies. Ypač *madzongas*, mat žaidimui pasibaigus klientai visuomet nešykštėdavo arbatpinigių – juos slapčia įkišdavo man į delną.

Be to, kai pasibaigus žaidimui pobūvių kambaryje būdavo patiekiama vakarienė, visados atsirasdavo šuniukas ir godžiai rydavo svečių ir seserų numestus maisto gabalėlius. Jis buvo toks mielas, kad kaskart jį pamačiusi paimdavau ant rankų, smarkiai prisispausdavau ir veidu įsikniaubdavau į pūkuotą geltoną kailį. Keista, bet niekas taip ir nedavė jam vardo, šaukdavo tiesiog šuniuku. Kartą vienos sesers paklausiau, kodėl šunytis neturi vardo. Ji nusijuokė:

– Todėl, kad mums nerūpi. Kodėl tau jo nesugalvojus?

Ir aš sugalvojau. Taigi jis tapo Guigui – geru mažyliu. Jis mane jau pažindavo ir visur lydėdavo. Labiausiai jam patikdavo būti su manim virtuvėje, kai ateidavau ten padėti vyriausiajai virėjai A Ping.

A Ping, pusprotė kokių keturiasdešimties metų nebylė, visada paslapčiomis valgydindavo mane ir Guigui gardumynais. Kaip virėja, ji buvo neįprastai liesa. Aš visada spoksodavau į įdubusius jos skruostus ir stebėdavausi, kodėl ji, rodos, niekada neturi apetito ir kodėl leidžia tik kažkokius padrikus garsus, kurių niekas nesupranta.

Namų ruošos darbus dažniausiai atlikdavau laisvalaikiu. Mano pagrindinė pareiga paviljone buvo mokytis menų – dainuoti Pekino operos ir *kunciui*[3] partijas; groti *pipa* – į kriaušę panašia keturstyge liutnia; tapyti ir mokytis kaligrafijos.

Tapybos ir kaligrafijos mokė ponas Vu – į penktą dešimtį įkopęs senis. Aš jį be galo mylėjau – ne

tik todėl, kad puikiai tapė, bet dar ir todėl, kad buvo labai geras mokytojas: niekados nesibardavo, tik švelniai nukreipdavo mano teptuką parodydamas, kaip padaryti potėpius dailesnius. Operos mokytojas – ponas Ma – buvo jaunesnis už poną Vu, bet irgi ganėtinai senas – trisdešimt aštuonerių. Jis man nepatiko, nes keistai į mane žiūrėdavo ir netyčia kliudydavo delnu man veidą, pilvą, o kartais net krūtinę (kai rodydavo, kaip nukreipti kvėpavimą iš krūtinės į *dantian* – cinoberio lauką).

Mokyti mane groti *pipa* buvo patikėta jaunai moteriai Perlei. Graži, žvilgančių juodų plaukų ir švytinčių baltų dantų Perlė buvo populiariausia sesuo paviljone. Nors be galo ją mylėjau, kažkodėl šalia jos jausdavausi nesmagiai. Sunkiai galėjau ją apibūdinti: kartais ji būdavo miela ir gyva kaip triušis, kitąsyk pasipūtusi ir bjauri kaip katė. Paprastai būdavo geros nuotaikos ir tiesiog trykšdavo linksmybe, bet kartais nuliūsdavo, tarsi prislėgta paslapčių, kurias jai uždrausta atskleisti.

Be nenuspėjamo Perlės būdo, turkio paviljone man būdavo nejauku dar ir dėl tų liūdnų akių, vogčiomis spoksančių į mane iš bambukų giraitės kaskart, kai eidavau per kiemą.

Šiaip ar taip, jaučiausi patenkinta ir net laiminga dėl tų meno pamokų ir gero maisto; Fang Rong ir jos vyras atrodė man tarsi tėvai, tad beveik neturėjau pagrindo skųstis.

Gyvenimas šiame turkio paviljone iš tikrųjų nebuvo toks siaubingas, kaip pasakodavo pašaliečiai.

Tačiau mane liūdino vienas dalykas: išgyvenau čia jau beveik keturias savaites, bet motina nė karto man neparašė ir manęs neaplankė, kaip buvo žadėjusi. Ant pirštų paskaičiavau, kad rytoj ji išvyks į Pekiną. Taigi nuėjau pas Fang Rong ir paprašiau leisti išeiti iš paviljono išlydėti motinos.

Nors ji šypsojosi, tas milžiniškas apgamas ant kaktos, rodės, tuoj šoks ant manęs.

– Ak, tu kvaišele! Nejaugi nežinai Persikų žiedų taisyklės?! Pro pagrindinius vartus gali išeiti tik trim atvejais: kai tave pasikviečia kokie nors labai svarbūs svečiai, bet taip bus tik tada, kai tapsi labai populiari ir tavęs pageidaus labai daug kas; kai išsivesiu tave su kokiais reikalais – pavyzdžiui, padaryti tau šukuosenos ar užsakyti pasiūti tau drabužius ir kai paviljonas išsiruoš į svarbius pokylius kur nors kitur.

– Ką turite galvoje? – paklausiau spoksodama į jos apgamą ir stengdamasi išvengti akių.

– Neuždavinėk per daug klausimų – mažai mergaitei nuo to būna tik blogiau, – jos balsas tapo labai piktas ir šiurkštus. – Šiaip ar taip, nei šįvakar, nei dar kada, kol aš tau to neliepsiu, aišku? O dabar eik padėti A Ping virtuvėje. Šįvakar turėsime linksminti policijos viršininką, bankininką, medvilnės pirklį ir daugybę kitų svarbių žmonių.

Koridoriumi eidama į virtuvę girdėjau įvairiausius garsus: viename kambaryje kažkas dainavo, kitame šnekučiavosi, trečiame kažkas brunzgino *pipą*, ketvirtame žaidė *madzongą*; girdėjau ir klykiant Fang Rong. Seserys gražinosi veidus, rengėsi, lavino balsą ir derino instrumentus ruošdamosi priimti netrukus pasirodysiančius svečius. Buvo šeštadienis, lankytojų – neįprastai gausu. Pro pinučiais dengtą langą žvilgtelėjusi į gatvę pamačiau, kaip prie vartų privažiuoja žvilgantys juodi automobiliai ir iš jų išlipa orūs vyrai. Vieni apsirengę elegantiškai pasiūtais šilko chalatais, kiti – be raukšlelės išlygintais vakarietiškais kostiumais.

Bežiūrint į tuos privažiuojančius ir nuvažiuojančius automobilius, mane apėmė neapsakomas

liūdesys. Ar mano motina bent nujaučia, kad gyvenu ne prašmatniuose turtuolio rūmuose, o prostitucijos namuose? Kodėl ji manęs neaplanko?

Sutramdžiau ašaras ir nuskubėjau į virtuvę. Mane pamačius blyškus A Ping veidas nušvito. Ji meiliai, bet priekaištingai pažvelgė į mane, paskui suvaidino vienoje rankoje laikanti lėkštę, kita kažką į ją kraunanti, galiausiai gūžtelėjo pečiais. Visa ši pantomima turėjo įspėti: Siang Siang, jei dar kartą pavėluosi, tau neliks pačių gardžiausių kąsnelių!

Ji uždarė duris, tada pasėmė iš įvairių katilų jūrų sraigių, ryklio pelekų ir žuvų gabaliukų. Sudėjusi tuos gardumynus į vieną lėkštę pastūmė per stalą man. Nesijaučiau alkana, bet norėdama jai įsiteikti pasiėmiau gabalėlį sraigės ir įsimečiau į burną. Mėgaudamasi tąsoku kąsneliu, išgirdau medį krebždinančias letenėles.

Mečiau lazdeles.

– Tetule A Ping, Guigui atėjo!

Prišokusi atidariau duris ir įleidau šuniuką. Jis džiugiai amtelėjo, paskui vizgindamas uodegą ėmė įnirtingai laižyti man kojas. Paėmiau jį ant rankų ir ėmiau šerti valgiais iš savo lėkštės. Jis džiugiai viską lakė ir rijo.

A Ping iš gerklės išsiveržė kažkoks keistas garsas: ji piktinosi, kad šeriu šunėką gardumynais, skirtais tik svarbiems svečiams. Iškišau jai liežuvį. Ji tik nusišypsojo ir mostu paragino valgyti toliau.

Bet dabar tenorėjau viena: pamatyti motiną. Ašarų pritvinkusiomis akimis veidu prisispaudžiau prie Guigui snukučio.

Kas nors negerai? – gestu paklausė A Ping.

– Tetule A Ping, man… skauda pilvą, tad ar negalėčiau…

Ji mostu parodė duris – *Eik!*

– Nepyksit?

Ji linktelėjo.

– Tada labai jums ačiū.

Pastačiau Guigui ant grindų. Jis protestuodamas dantimis įsikibo man į kelnių kišką.

– Tetule A Ping, jūs tikrai…

Ji vėl įnirtingai pamojo, paskui padėjo skruostą ant sudėtų delnų – *Eik nusnausk!*

Nuskubėjau į kiemą; įsitikinusi, kad niekas neseka manęs pasislėpęs bambukų giraitėse, slaptu takučiu atsargiai nusigavau iki pagrindinių vartų. Jusdama, kaip daužosi širdis, pasislėpiau už bambukų lapijos ir laukiau tinkamos akimirkos sprukti. Sulaukiau, kol paviljono gyventojai – Fang Rong, Vu Čiangas, seserys, tarnai ir tarnaitės, apsaugininkai – atėjo į atvykstančių svečių pasveikinimo ritualą. Kol jie lankstėsi prieš svarbius lankytojus ir jiems meilikavo, nepastebimai išsprukau.

Kitapus vartų nubėgau iki pat pagrindinės gatvės ir susistabdžiau rikšą.

– Greičiau, greičiau! – be perstojo šaukiau žiūrėdama į liesą jo nugarą.

Jis atsigręžė ir įdėmiai mane nužiūrėjo; blausios jo akys gatvės šviesoje atrodė grėsmingai.

– Panelyte, kelias tolimas, todėl turiu tausoti jėgas. Juk nenorit, kad sukniubčiau pusiaukelėje?

Taigi prikandau liežuvį ir klausiausi jo stenėjimo, kol jis galiausiai įbėgo į ilgą, tamsią gatvelę ir sustojo priešais nutriušusį namelį. Įspaudžiau į sudiržusį delną kelias monetas ir tekina pasileidau prie žemo pastato. Pro sutrūkinėjusias mūsų duris skverbėsi blausi šviesa. Besidaužančia krūtinėje širdimi, didžiuliais gurkšniais rydama orą pabeldžiau į plonas lentas.

Durys girgždėdamos atsivėrė ir iš už nugaros nutvieksta šviesos pasirodė motina. Akys iššoko jai ant kaktos, atvipo žiauna.

– Siang Siang, koks netikėtumas! Baisiausiai dėl tavęs nerimavau!

Dusdama nuo susikaupusių jausmų teįstengiau išspausti garsų „Mama!“ ir puoliau jai į glėbį.

Motina įsivedė mane į vidų ir liepė sėstis ant grindų. Kambaryje buvo tuščia – jei neminėsime dviejų lagaminų ir kelių mažmožių.

Ji vilkėjo palaike juoda palaidine ir kelnėmis. Ilgai nužiūrinėjo mane alkanomis akimis.

– Siang Siang, tu labai pasikeitei! – sušuko glostydama man veidą. – Tavo kūnas dabar gerokai stipresnis, veidas apvalesnis. Neapsakomai džiaugiuosi, kad tave gerai maitina.

Ji palietė mano palaidinę ir kelnes, pasiūtas iš gėlių raštais margintos medvilnės.

– Jūs tik pažiūrėkit, kokie gražūs apdarai!

Man nespėjus atsakyti, ji susijaudinusi kalbėjo toliau:

– Siang Siang, kaip aš džiaugiuosi, kad pagaliau mums pasisekė!

– Mama, bet…

– Siang Siang, stenkis per daug neverkšlenti. Išmok jaustis dėkinga.

Tai kaip aš galėjau išdrįsti papasakoti jai tiesą – kad mane apgaule įviliojo į viešnamį? Be to, aš išties buvau gerai rengiama ir maitinama, su manim buvo visai neblogai elgiamasi. Nors Persikų žiedų paviljonas buvo prostitucijos namai, ten išties buvo turtuolių rūmai ir aš išties dirbau jų tarnaite. Tai kam kelti motinai sielvartą pasakojant kitą tiesos dalį?! Taigi, kai ji ėmė šio bei to klausinėti apie mano naująjį gyvenimą, tiesiog paprašiau jos dėl nieko nesijaudinti.

Kai paklausiau, kodėl manęs neaplankė, motina atsiduso:

– Siang Siang, aš labai vargau – vaikščiojau iš vienų namų į kitus skolindamasi pinigų, kad galėčiau grąžinti mūsų skolas prieš palikdama šį nuodėmingą pasaulį.

Ji nutilo ir pataisė man išdrikusią plaukų sruogą.

– Mėginau pas tave ateiti, bet tetulė Fang davė man klaidingą adresą. Klausinėjau visų, kurie galėjo ją pažinoti, bet… – motina nebaigusi sakinio švelniai į mane pažiūrėjo. – Šiaip ar taip, dabar tu čia.

Užrašiau savo adresą ir daviau jai.

– Mama, čia teisingas adresas, taigi galėsi parašyti man, kai nuvyksi į Pekiną.

Ji sulankstė popieriaus skiautę rūpestingai lyg šimto dolerių banknotą ir įsikišo į piniginę.

Širdis mano krūtinėje pamažu ėmė dužti į šipulius.

Ruduo ėjo į pabaigą, artinosi žiema. Orai jau atvėso, nuo baltų ybiškių medžių nukrito beveik visi lapai ir vėjas juos išnešiojo po Huangpu upės pakrantę.

Po kelionės rikšos vežimėliu ir ilgiausio pėsčiomis sukarto kelio mudvi su motina sustirusios vargais negalais priėjome Šiaurės geležinkelio stotį, baimindamosi akimirkos, kai turėsime išsiskirti. Galvojome apie viena: nežinia kada mudvi susitiksime vėl.

Žiūrėdama į įmantriais raštais ant asfalto paskleistus lapus, motina liūdesio persmelktu balsu tarė:

– Siang Siang, mes, kinai, sakome: „Nukritę lapai grįžta prie savo šaknų.“ Ar supranti šio posakio reikšmę?

Pažiūrėjau į ją ir pamačiau, kad jos akyse žvilga ašaros.

– Taip, mama. Kad ir kas nutiktų, mes visuomet turime rasti kelią namo.

Jos išbalusį veidą nušvietė graudi šypsena.

– Neužmirši to?

Linktelėjau – neįstengiau nieko atsakyti, nes buvau persmelkta liūdesio, be to, galvojau: o kur tie mūsų namai, mama? Man atrodo, mes nebeturime namų, į kuriuos galėtume grįžti! Nors turkio paviljone taip pat turėjau tariamą mamą, man ten buvo tikrai ne namai, kaip ir motinai jos vienuolynas. Tačiau nurijau ašaras, o su jomis ir šiuos žodžius.

Atėjome į stotį ir įžengėme į sausakimšą salę. Motina nuskubėjo į eilę prie bilietų. Žiūrėjau į turtingas *tai tai* – laukdamos, kol tarnai nupirks bilietus pirmos klasės vagone, jos tingiai šnekučiavosi.

Netrukus motina mosuodama bilietu atlėkė prie manęs. Nuskubėjome prie traukinio. Anksčiau traukiniai visuomet mane jaudindavo. Man patikdavo klausytis jų švilpukų, stebėti, kaip jiems iš nosių trykšta į sniego garus panašūs dūmai, ir įsivaizduoti egzotiškus kraštus, į kuriuos jie mane nuveš. Bet dabar aš bijojau to juodo siaubūno. Netrukus jis pasičiups mano motiną ir atėmęs iš manęs nusiveš į siena aptvertą šventyklą, knibždančią moterų plikai skustomis galvomis, atmintinai beriančių nesuprantamas sutras, tarsi kalbėtųsi su vaiduokliais!

– Siang Siang, – tarė motina švelniai kabindama man ant kaklo medalioną su Guan In, – dabar lėk atgal pas tetulę Fang ir gražiai elkis. Visados klausyk jos lyg tikros motinos ir niekados nekrėsk eibių, supratai?

Ašaros dilgė man akis.

– Mama, ta stora šlykšti kiaulė man ne motina!

Pliaukšt! Mama skėlė man per ausį.

Apsiverkiau.

– Mama, kodėl neimi manęs kartu?

– Manai, niekados apie tai nepagalvojau? – Ji atsiduso ir išsitraukusi nosinę nušluostė man ašaras. Kai prašneko vėl, balsas buvo tylus ir švelnus: – Atleisk, kad sudaviau tau, Siang Siang, bet ar tu bent kiek įsivaizduoji, koks yra vienuolės gyvenimas? Man tai kas – gražiausios mano dienos jau praeityje, dabar tesu nieko neverta senė. O tu jauna ir graži, tavęs laukia šviesi ateitis, ir aš neleisiu,

kad ji eitų perniek vienuolyne. Be to, – vėl atsiduso jinai, – viena iš novicijų man papasakojo, kad vienuolyno viršininkė sakė…

– Ką ji sakė?

– Kad tu per graži būti vienuole, ir ji bijo, kad tavo grožis užtrauks jos vienuolynui nelaimę.

Paprastai iš džiaugsmo pasijusdavau devintame danguje, kai kas nors sakydavo, kad esu graži, bet dabar baisiausiai nuliūdau.

– Iš kur jos žino, kad aš graži?

– Aš joms sakiau, nes labai tavim didžiuojuosi.

Motina paglostė man galvą.

– Siang Siang, žinau, tarnaitės gyvenimas nėra lengvas. Bet tai tik laikinai. Anksčiau ar vėliau mes rasime kokią išeitį. O dabar paklausyk manęs. Mane išlydėjusi tuoj pat grįžk pas šeimininką. Ir nepamiršk: labai svarbu klausyti jo ir jo žmonų. Kaip įmanydama stenkis su visais sutarti, antraip neteksi stogo virš galvos ir neturėsi nė skystos ryžių košės pilvui susišildyti. Atmink: turi ne tik apsikęsti su visais sunkumais, privalai juos kęsti šypsodama, kad niekas nepastebėtų nė pėdsako kartėlio.

Ji nutilo ir nužvelgė man veidą.

– Siang Siang, užuot skundusis privalai dėkoti dangui už visa tai, supranti?

Linktelėjau galva; apsilaižiau lūpas ir pajutau savo ašarų sūrumą.

– Mama, kada mudvi susitiksim vėl?

– Negreitai, bet susitiksim, – motina išspaudė šypseną. – Bet mudvi galim rašyti viena kitai. O gal aš net pamėginsiu grįžti čia su tavim susitikti.

Patylėjusi ji pridūrė:

– Į pietvakarius nuo Pekino, vakariniame Tajo kalno šlaite, yra daug šventyklų. Manau, apsistosiu vienoje jų, bet kol kas nežinau kurioje. Parašysiu tau, vos tik ten nusigausiu.

Ji atsiduso žiūrėdama į mane ir ašaros temdė jai akis.

– Siang Siang, žinau: kad ir kaip padoriai su tavim elgiamasi tavo naujuosiuose namuose, tu vis tiek tesi tarnaitė, – ji kiek pagalvojo, paskui mąsliai pridūrė: – Atmink viena: likimo mes negalim įveikti, bet galim jam nesipriešinti ir gauti iš to visa, kas įmanoma. Stenkis būti laiminga. Be to, atsargiai pasakok apie save tuose naujuosiuose namuose. Neprasižiok apie tai, kaip mirė tėtis. Būk atsargi.

Linktelėjau.

Motina paskubomis mane apkabino.

– Siang Siang, deja, dabar mūsų keliai turi išsiskirti. Telydi tave Guan In, kol mudvi vėl susitiksime.

Tai tarusi ji nuskubėjo prie traukinio, suklupo, atsistojo ir neatsigręždama įlipo į juodąjį siaubūną.

Taip ir neatsisukdama kaip patrakusi mojavo tuo bilietu į vieną pusę. Galop ta tokia sava liekna figūrėlė dingo minioje.

Negalėjau atplėšti akių nuo bėgių, kurie nuveš ją į vienuolyną Pekine, bet niekados nebeparveš.

---

2 Keturiese žaidžiamas stalo žaidimas.

3 Arba *kuncian* – teatras, paplitęs Dziangsi provincijos Kunšano apskrityje.

3

Tamsusis kambarys

Traukinio švilpukui vis dar ūkaujant ausyse, nusisamdžiau rikšą grįžti į Persikų žiedų paviljoną. Kai išlipusi pradėjau eiti, pajutau, kad skruostus gelia ne vien žvarbus šaltas vėjas, bet ir mano pačios ašaros.

Mano nuostabai, kai atsėlinau prie pagrindinių vartų, pamačiau ten stovinčią Fang Rong, atkišusią savo riebų, raukšlėtą sprandą. Mane pamačiusi sukliko:

– Čiupkit tą mažąją gyvatę!

Akimirksniu priešais išdygo kažkoks drimba ir sugriebė mane. Laikė taip tvirtai, kad pirštai sulindo giliai į odą. Man nespėjus sušukti, pasipylė smūgiai į galvą ir antausiai.

Tada šalia ausies lyg išsiderinęs smuikas sudžeržgė Fang Rong balsas:

– Juk sakiau tau, kad viena niekur neitum! Kur buvai?!

– Išlydėti… motinos į Pekiną.

– Išlydėti motinos?! Gal tu akla?! Nejaugi nematai, kad motina čia, priešais tave?!

Vėl pasipylė antausiai, paskui išgirdau:

– Į tamsųjį kambarį!

Man bemat užrišo akis, tas pats vyras paėmė ant rankų ir nunešė. Nors ėjo greitai, praėjo nemažai laiko, kol numetė mane ir nurišo nuo akių raištį. Pamačiau atsidūrusi tamsiame, troškiame kambarėlyje ir iškart supratau: žmogui nebūtina mirti, kad patektų į pragarą. Pragaras buvo čia pat, žemėje.

Šnerves pervėrė drėgnų, papuvusių grindų smarvė. Tamsoje beveik nieko nemačiau, tik girdėjau cypiant, tad supratau nesanti viena.

Ėmiau trankyti kumščiais į geležines duris.

– Mama, išleiskit mane! Prašau jūsų – išleiskit mane!

– Mama? – išgirdau pašaipų Fang Rong balsą. – Argi ką tik nesakei man, kad tavo mama jau išvažiavo į Pekiną?

Kurtinanti pauzė, paskui žodžiai: „Pažiūrėsim, ar išdrįsi pabėgti dar kartą!“, tada kraują stingdantis juokas ir pergalingai tolstantys žingsniai.

Nežinau, kaip ilgai trankiau kumščiais į duris, kol taip nuvargau, kad apgraibomis susiradau išklerusią lovelę ir ant jos susmukau.

Tada vėl išgirdau cypiant.

Širdis pašoko krūtinėje. Be manęs čia yra dar kažkas? O gal čia esama vaiduoklių?

Greitai užsitraukiau ant galvos purviną antklodę. Tada pajutau, kaip mano ranką paliečia kažkoks vėsus, kailiuotas padaras. Suspigau ir šokau iš lovos.

Žiurkės!

Jų buvo begalė – man draugiją palaikyti!

Nors daug valandų neturėjau kąsnio burnoje, apsivėmiau. Staiga man ko nesustojo širdis nuo pašėlusių cypsmų – žiurkės pešėsi dėl mano vėmalų!

Mane vėl supykino, bet skrandis jau buvo tuščias, gerklė atrodė deginte išdeginta. Standžiau apsisukau antklode ir mėginau gintis nuo baimės miegu, bet kambarėlyje buvo taip šalta, kad man barškėjo dantys ir negalėjau sumerkti akių. Galiausiai troškulys tapo toks nepakenčiamas, kad išlipau iš lovos, patrepsėjau kojomis nubaidydama žiurkes, nusismaukiau kelnaites ir mėginau nusišlapinti. Gal pavyks numalšinti troškulį savo pačios…

Bet neišvarvinau nė lašo. Staiga pajutau kažką glitaus ropščiantis koja.

Suspigau, bet tai nesutrukdė žiurkei įlįsti į kelnaites ir ji dabar rangėsi man palei tarpukojį. Visa apsipyliau šaltu prakaitu ir spiegiau toliau. Šlykštus padaras nenustojo baksnoti į mane, kol supratau, kad jis tikriausiai išsigandęs ne mažiau negu aš. Isteriškai klykdama nusitraukiau kelnaites ir iškračiau žiurkę.

Siaubingai pasidygėjusi ėmiau daužyti galva duris ir rėkti:

– Išleiskit mane! Išleiskit mane iš čia!

Bet vietoj atsakymo ir toliau girdėjau tame vaiduokliškame kambaryje šiurpiai aidintį spiegimą – savo pačios. Nesilioviau daužyti į duris ir klykti. Nieko. Tada iš visų jėgų ėmiau trankyti į duris galva.

– Leiskit man mirti!

Mano riksmas atsimušė iš visų pusių. Staiga pajutau viršugalviu srūvant kažką drėgna ir lipnaus, paskui burnoje sūrų, metalu atsiduodantį skonį…

Apsišlapinau ir praradau sąmonę.

Kai pabudau, mane vis dar supo smarvė ir tamsa, bet, laimė, cypimo nebebuvo girdėti – matyt, žiurkės prisikimšusios pilvus snaudė. Užtat mano pilvas panėšėjo į pašėlusiai trinksintį būgną, o gerklė atrodė išdeginta, lyg ką tik būčiau prarijusi žaižaruojančių anglių. Mėginau šaukti, bet tepavyko vos girdimai sušnabždėti.

Besimuistydama ant lovos pajutau po nugara kažką keista – glitaus ir lipnaus. Apčiupinėjusi prisikišau pirštus prie nosies.

– Kraujas! Kraujas! – išgirdau nuo sienų atsimušantį savo klyksmą.

Instinktyviai paliečiau galvą, bet ten kraujas jau buvo išdžiūvęs. Vėl paliečiau tą vietą, kurioje gulėjau, ir pajutau, kad ten drėgna ir šilta. Keista: nenumaniau, kaip galėjau susižeisti pasturgalį taip smarkiai, kad jis pradėjo kraujuoti. Kol laužiau galvą, pilve pamažėle ėmė stiprėti skausmas, paskui man tarp kojų pliūptelėjo šiltas skystis. Tada ir suvokiau, kad kraujuoju iš savo *in*.

Panikos apimta šokau iš lovos, pribėgau prie durų ir ėmiau kumščiais daužyti į šaltą geležį.

– Mama! Mama! Prašau: išleisk mane iš čia! Aš mirsiu! Aš mirštu!

Nežinau, kaip ilgai trankiau į duris, kol visą mano esybę užvaldė kažkokia apatija ir aš nebesigaudžiau, sąmoninga esu ar ne.

Praradau laiko nuovoką, bet, manau, tik antrą ar gal net trečią dieną mane pažadino garsiai sužvangėjusios durys, ir į vidų įgriuvo Fang Rong ir Vu Čiangas. Kai delnu mėginau prisidengti nuo akinančios šviesos, Fang Rong tvojo per jį.

– Oi, mama!

Apstulbau – negalėjau patikėti, kad ką tik pavadinau ją mama! Nejaugi man žūtbūt reikėjo motinos paguodos?

Staiga man dingtelėjo, kad, užuot paguodusi kaip mano mama, ji gali man suduoti, tad vėl pakėliau ranką norėdama užsidengti veidą.

Didžiai mano nuostabai, Fang Rong iki ausų išsišiepė ir meiliai prašneko:

– Mano brangioji dukra, kiek tu prisikentei!

Ji palietė man kaktą drėgnu, riebiu delnu.

– Ačiū Dangui, nekarščiuoji. Išalkai?

Sulinksėjau kaip prisukta.

– Ar nori grįžti į paviljoną ir ko nors užvalgyti?

Vėl taip pašėlusiai sulinksėjau, kad galva ko nenusinėrė nuo sprando.

Kai sunkiai bandžiau keltis, mama išpūtė akis ir parodė ranka į lovą.

– Dangau, kas nutiko?!

Tada pasuko storą sprandą ir atsigręžė į mane.

– Siang Siang, ką tu sau padarei?

Tada prisiminiau tą kraują.

– Aš kraujuoju, – patylėjau, paskui išlemenau: – Bet aš nieko nedariau.

Mama čiupo mano rankas ir apžiūrėjo riešus. Nepamačiusi jokių pjovimo žymių, palietė dėmes lovoje, paskui mane apsuko ir nutraukė kelnaites.

– Mama! – Man degė skruostai iš pažeminimo. Mėginau vėl užsimauti kelnaites, bet Fang Rong meškiškomis letenomis tvojo man per nagus.

Tada ji mane visiškai pribloškė: pratrūko juoku. Jos vyras kukliai nudelbė akis į savo nagus.

Mama vėl atsuko mane veidu į save.

– Nejaugi nesupratai, kad tave ką tik aplankė protetė?

Nei tėvas, nei motina niekada neminėjo kurį nors iš senelių turėjus seserį.

– Bet aš neturiu nė vienos protetės, – atsakiau užsitraukdama kelnaites.

– Nejaugi motina niekados tau nepasakojo apie protetę?

Papurčiau galvą.

– O kur ji dabar?

Sutuoktiniai reikšmingai susižvalgė, tada Fang Rong nusijuokė – taip gardžiai, kad mėsingas jos veidas priminė storą, tirpstančią žvakę.

Atgavusi kvapą mama tarė:

– Hmm… Matyt, tavo mama per daug gėdijosi ir nesiryžo tau apie tai papasakoti. Bet kodėl? Ji juk jau *pisosi* su tavo tėvu, kad atsirastum tu.

– Ką reiškia *pistis*? – paklausiau stengdamasi ištarti šį žodį tokiu pat tonu kaip ji.

– Siang Siang, – tarė Vu Čiangas žiūrėdamas man tiesiai į akis, – kai žmonės *pisasi*, vyras įkiša savo…

– Vu Čiangai, nepersistenk! – rūsčiai pertraukė jį mama. – Gali patikėti šį reikalą man.

Kiek patylėjusi, ji prašneko vėl:

– Siang Siang, tu nebe maža mergaitė, – ji pamerkė akį. – Tu ką tik tapai moterimi.

Visiškai nenumaniau, ką ji sako.

– Siang Siang, – aiškino toliau Fang Rong, – kadangi tavo vadinamoji motina buvo per didelė tinginė ir šventeiva, kad pasakotų tau apie vėjo ir mėnulio reikalus, – ji padaužė kumščiu sau į krūtinę, – tavo laimė, turi tikrą motiną, kuri tave apšvies.

Nors vis dar nesupratau, ką ji turi galvoje, buvau per daug išvargusi, kad paklausčiau, juolab kad užsistočiau „tinginę“ motiną.

Matydama, kad tuoj nualpsiu, mama prašneko labai švelniai:

– Brangioji dukrele, tikriausiai tu baisiai alkana, tad gal eime visi pavalgyti?

Aš taip svirduliavau ant nusilpusių kojų, kad Fang Rong ir Vu Čiangui teko bemaž nešti mane į paviljoną.

Fang Rong paprašė savo tarnaitę Mažąją Raudonę mane išmaudyti. Kol ji mane mazgojo, nė viena neužsiminėme apie tamsųjį kambarį. Užsimerkusi mėgavausi, kai ant nuogo kūno tiško karštas vanduo. Pakreipiau galvą, kad garai it koks pavasario vėjelis masažuotų veidą. Mažoji Raudonė kempine trynė, pliauškino man kaklą, nugarą ir pečius, o aš iš pasitenkinimo dūsavau.

Baigusi Mažoji Raudonė išpylė rausvai nusidažiusį vandenį ir ištraukė storai sulankstytą audeklo skiautę, bet kai mėgino įkišti ją man tarp kojų, tvojau jai per ranką.

– Mažoji Raudone, šito absurdiško dalyko aš nenešiosiu!

– Siang Siang, – sukikeno ji, – tai gal tau labiau patiks, kai visi paviljone sužinos, kad tau prasidėjo *tas tavo dalykas*?

– Ko jūs šiandien visi kalbate mįslėmis?! Kas yra *tas mano dalykas* – turi galvoje mano protetę? Bet aš neturiu jokios protetės!

Mažoji Raudonė vėl sukikeno.

– Kas čia taip juokinga?

– Siang Siang, protetę turi kiekviena mergina, – ji pasilenkė ir nuleido balsą, nors kambaryje tebuvome dviese. – Ji reiškia kasmėnesinę raudonąją klasiką.

Nespėjus man atsakyti, ji aiškino toliau:

– Kai mergina suauga, kas mėnesį ji ima kraujuoti. Bet iš jos apatinės skylutės trykšta ne paprastas kraujas, o kraujas iš jos pilvo. Jeigu mergina nebuvo su vyru… – ji nutilo ir toliau jau kuždėjo man į ausį: – kitaip sakant, *nesipiso* – tada jos kiaušinėliai nesusimaišys su jo sėkla, o ištekės iš jos *in* su krauju. Tačiau jeigu mergina *pisosi* su vyru ir pastojo, ji nustos kraujuoti – kol gims kūdikis. Taigi dabar, kai tavo protetė pradėjo tave lankyti, galėsi turėti kūdikį.

Išgirdusi jos paskutinį sakinį sudrebėjau visa krūtine.

– O, varge – ar tai reiškia, kad aš turėsiu kūdikį?

Į mano klausimą ji atsakė kitu:

– Siang Siang, ar tu jau *pisaisi*?

Net neturėjau galimybės atsakyti, nes ji tarškėjo toliau:

– Jeigu *pisaisi*, pakliuvai į didelę, didelę bėdą, nes neabejoju, kad mama su tėčiu laukia, kada galės brangiai parduoti tavo skaistybę.

Sulaukusi, kol ji baigs, ryžausi paklausti:

– Ką reiškia *pistis*?

Mažoji Raudonė atrodė nustebusi.

– Visos seserys šičia tai daro, o tu nežinai?! Kiek laiko čia gyveni?

– Mėnesį.

– Hmm… Jeigu mama neturėjo laiko tavęs pamokyti, tada aš tau paaiškinsiu, ką reiškia *pistis*, – Mažoji Raudonė patylėjo, paskui dėstė toliau: – Šitaip sakoma, kai vyras įkiša *tą savo daiktą* į moterį.

Nenorėdama pasirodyti visiška neišmanėlė, supratingai nusišypsojau.

Mažoji Raudonė įtariai į mane dirstelėjo.

– Siang Siang, tu tikrai tebesi skaisti?

– Skaisti?

– Mergina, kuri dar nė karto *nesipiso*, – Mažoji Raudonė kalbėjo vis garsiau. – Siang Siang, kaip čia yra, kad tu visiškai neišmanai apie visus tuos dalykus? Ko motina mokė tave namie?

– Poezijos, literatūros…

– Na, gerai, žinau, kad apie penkis klasikos veikalus daug išmanai. Bet kaip čia nutiko, kad ji niekados tau nepapasakojo apie mėnesinę raudonąją klasiką?

Nieko neatsakiau.

– Siang Siang, – tarė ji, – ką tik tau sakiau: kai *pisamasi*, vyras įkiša *tą savo daiktą*, – ji paslaptingai žvilgtelėjo į mane, – turiu galvoje jo įrankį *jang* – į moters skylutę *in*.

– Bet kodėl vyras gali to norėti?

– Kodėl? Todėl, kad jam malonu tai daryti, štai kodėl! Be to, tada ji gali turėti kūdikį, – ji padarė dar vieną pauzę, paskui susijaudinusi aiškino toliau: – Tavo tėvas taip pat *papiso* tavo motiną, kad ji tave turėtų!

– Oi, ne! – įnirtingai paprieštaravau. – Mano tėvas buvo apsišvietęs, gražių manierų ponas, taip šlykščiai mano motinai jis nebūtų padaręs!

Kad ir kaip stengiausi, net lakiausiose fantazijose negalėjau įsivaizduoti, kad rafinuotas mano tėvas įkiša *tą savo daiktą* į elegantiškos mano motinos skylutę.

– Žinoma, padarė, – garsiai kaip varlė sukarkė Mažoji Raudonė. – Jeigu nebūtų padaręs, iš kur, tavo manymu, tu atsiradai: gal tave rado šiukšlių dėžėje ar išvirtai iš akmens?

Ir šiukšlių dėžė, ir akmuo atėmė man žadą. Mažoji Raudonė varė toliau:

– Siang Siang, patikėk manim: tavo tėvai *pisosi*, kad turėtų tave. Galiu lažintis, jie tikriausiai *pisosi* smarkiai, be to, išbandė visokias didžiausią malonumą suteikiančias padėtis ir be galo mėgavosi – antraip negalėjai gimti tokia graži!

– Ką tai turi bendra su grožiu?

– Jeigu du žmonės *pisasi* mėgaudamiesi, vienas kitam jie perduoda nepaprastai gerą *či* – tuomet visada atsiranda gražūs vaikai.

Įdėmiai pažvelgiau į menkai nuo bulvės tesiskiriantį Mažosios Raudonės veidą – varlės akis, mopso nosį – ir vos neleptelėjau: „Vadinasi, tavo tėvai baisiai vienas kito nekentė“, bet pačiu laiku susilaikiau.

Mat tada išgirdome laiptų apačioje Fang Rong balsą.

– Ką judvi veikiate ten viršuje – aptariate Konfucijaus veikalus? Tuoj pat lipkit žemyn!

Taip mūsų pokalbis baigėsi. Mažoji Raudonė paskubomis padėjo man apsirengti kitais drabužiais, paskui nulydėjo mane į pirmą aukštą.

Eidama koridoriumi į valgomąjį, vos nenualpau nuo valgių kvapų. Tada pamačiau patiekalus: garintas žuvis, krevetes su česnakų padažu, krabus su imbierais ir laiškiniais svogūnais, troškintus ungurius su kepintų česnakų padažu, triušių kojeles, elnių liežuvius ir vėžlių sriubą – ir man net seilė ištįso.

Fang Rong mostu nuvijo Mažąją Raudonę, kitu paragino mane sėstis tarp jos ir Vu Čiango.

Ji paglostė man plaukus.

– Matai, Siang Siang, jeigu gerai elgsiesi, visados gausi tokių gardumynų. O dabar valgyk ir gerk.

Juodu su Vu Čiangu ėmė krauti valgius man į lėkštę ir pilti vyną į taurę.

– Ačiū, mama ir tėti, – pasakiau, dabar nuoširdžiai jausdamasi dėkinga.

Paskui rijau ir gėriau, kol vėl praradau sąmonę.

4

Prašmatnus susibūrimas

Pabuvusi tamsiajame kambaryje supratau, kad gyvenimas Persikų žiedų paviljone ne toks gražus, kaip pasirodė. Be to, nors ir labai nenoromis, tapau moterimi. Šiaip ar taip, ilgainiui taip įnikau į menų mokymąsi – ir buvau tokia persigandusi – kad nemąsčiau apie savo ateitį. Kiekvieną savaitę turėjau mokytis dainavimo, *pipos*, tapybos ir kaligrafijos – kasdien turėjau be poilsio lavintis penkias ar net šešias valandas.

Vieną kartą pasijutau tokia pervargusi, kad paprašiau mamos pertraukos. Mėsingame jos veide pasirodė plačiausia šypsena.

– Vaje, Siang Siang! – ji padaužė kumščiu sau per krūtinę. – Manai, man nauda iš visų tų užsiėmimų?

Tada ji įrėmė riebų pirštą man į kaktą ir stumtelėjo.

– Tau, kvailele, TAU! – jai teko patylėti, kol atgavo kvapą. – Palauk, kol tapsi įžymi, – gal tada pajusi bent šiokį tokį dėkingumą mamai, kuri vertė tave mokytis visų tų dalykų!

Iš visų meno pratybų man labiausiai patiko skambinti *pipa* – keturstyge liutnia. Man patiko ne vien malonus šio instrumento garsas, bet dar ir mano mokytoja Perlė. Su begaliniu pasitenkinimu stebėdavau, kaip ji palenkia smakrą, papučia lūpas ir liauni pirštai lekioja virš instrumento kaip drugeliai nuo žiedo prie žiedo. Be to, jos kambarys nepanėšėjo į mano. Mane žavėjo šilkinės užuolaidos, siuvinėti patalai, tualetinis stalelis marmuro viršumi, veidrodis auksuotais rėmais, puošnus vakarietiškas laikrodis ir gražių moterų paveikslai. Būdama pas ją akimis tirdavau visus tuos gražius daiktus, kartu mėgaudamasi sumišusiais gėlių, smilkalų ir iškvėpinto jos kūno aromatais.

Negana to, mane intrigavo stebuklinga Perlės galia: vyrai, ją pamatę, iš penkiasdešimties metrų atstumo pasijusdavo ištroškę ir šelmiški. Vos tik prie jos prisiartinus lyg katinams, letenomis mėginantiems sugriebti žuvį, jiems rūpėdavo paliesti ją – skruostą, ranką, šlaunį, krūtį.

Dėl daugybės pratybų dabar Persikų žieduose neturėjau daug laiko galvoti apie savo „protetę“ ar *pisimąsi*, kurį man apibūdino Mažoji Raudonė.

Tačiau nuo tos dienos Mažoji Raudonė turėjo vykdyti tokią daugybę paliepimų, kad kaskart netyčia susitikusios koridoriuje ar kieme vis negalėdavome baigti pokalbio. Na, o Fang Rong, nors ir žadėjo netrukus apšviesti mane apie *pisimąsi*, vis nerado laiko, mat nuolatos plūdo seseris, stengėsi įsiteikti svarbiems svečiams arba slapčia džiūgaudama vartė buhalterines knygas riebiais kaip dešros pirštais stumdydama skaitytuvų rutuliukus.

Tačiau Persikų žiedų paviljone kartais man pavykdavo nugirsti pikantiškų dalykėlių apie šią

paslaptį.

– Varge, kaip jis mano galintis į mane įeiti, kai tarp mudviejų mano protetė?!

– Ar tiesa, kad mažasis jo brolis nupiepęs?

– Ar kada nors esi patyrusi pojūtį, kad dantų krapštukas įkrito į šulinį?

Nors dabar jau išmaniau šį bei tą apie tą *pisimąsi*, daugeliu atžvilgių šis dalykas man vis dar buvo nesuprantamas. Tačiau ko paklausti? Nėra ko nė sakyti, pasibaigus *pipos* pamokoms mėginau klausinėti Perlės, bet ji arba būdavo pavargusi, arba skubėdavo užimti svečio.

– Ak, Siang Siang, – atsiprašinėdavo ji, – mama prašė tave pamokyti, bet dabar aš tam nenusiteikusi.

Nenumaniau, ar ji išties tokia pervargusi ir užsiėmusi, ar tik nenori man pasakoti, bet mokyti mane ją paskyrė mama, todėl laikiau jos pareiga patenkinti mano smalsumą *pisimosi* klausimais.

Paskui nebeturėjau galimybės mėginti vėl klausinėti Perlę, nes visi Persikų žieduose įniko ruoštis Naujiesiems metams pagal Mėnulio kalendorių. Mama įsakė tarnams ir tarnaitėms numazgoti langus, išplauti grindis ir išblizginti baldus. Durys buvo nukabinėtos spalvingais žibintais ir raudonais ritinėliais su užrašais, turinčiais atnešti laimę. Tarnai ištraukė raudoną užtiesalą, išsiuvinėtą šimtu vaisių (ilgaamžiškumui), ir juo uždengė didelę alyvmedžio kėdę svečių priėmimo kambaryje. Kėdės kraštai buvo surišti dviem bambuko lazdomis, simbolizuojančiomis dažną kilimą karjeros laiptais (mat bambukas – labai aukštas augalas). Naujųjų išvakarėse visi susėdę laukėme, kuris svečias atvyks pirmas – jis uždegs raudono drakono ir fenikso žvakes.

Pirmą Naujųjų metų dieną tarnai paleido fejerverkus išlydėdami senuosius metus, sutikdami Naujuosius ir kad atbaidytų piktąsias dvasias. Paviljono svečių, darbo ir pobūvių kambariuose netilo juokas, pokštai ir gražūs linkėjimai. Mama su tėčiu nuvedė mus pasimelsti priešais visus dievus ir deives, paskui tetulė A Ping atnešė keturis didelius sidabrinius padėklus su užkandžiais. Kaip ir derėjo Naujaisiais, svečiai dosniai išlaidavo: permokėjo už valgį, kišo arbatpinigius kiekvienam sutiktam ir lošė iš didelių sumų.

Sausio dešimtą suskaičiavau dovanų gautus pinigus, turinčius atnešti laimę, ir netvėriau džiaugsmu: turėjau beveik dešimt sidabrinių monetų. Deja, jas bemat pasičiupo mama. Girdi, sąskaitoms apmokėti. Nusiminusi nuėjau į virtuvę ieškoti Guigui, kad šis mane paguostų. Šuniukas taip nudžiugo mane pamatęs, kad nustojo šlamštęs valgių likučius, pakėlė snukutį ir ėmė vizginti uodegą.

Paėmiau jį ant rankų ir pasitryniau veidu į šiltą, pūkuotą kailį.

– Guigui, ar gražiai elgeisi?

Jis pakinkavo galva, paskui aplaižė man veidą, ir ant skruostų liko nebaigtos mėsos trupinėlių.

Po kelių dienų, kai Naujųjų metų maišatis pagaliau nurimo, atėjau į Perlės kambarį mokytis groti

pipa. Nustebau, kad Perlė ne taip kaip visada nebuvo išsitraukusi instrumento. Atsisėdusi prieš veidrodį niūniuodama kažkokią melodiją rūpestingai pieštuku vedžiojo antakius. Ko ji čia stengiasi dėl dviejų plonyčių brūkšnelių, užuot derinusi keturias stygas?!

Kiek įmanydama maloniau nusišypsojau.

– Sese Perle, – nejaugi šiandien nebus pamokos?

Ji susiraukė ir smalsiai žvilgtelėjo į mano atvaizdą savo veidrodyje paauksuotais, įmantriai išraižytais rėmais.

– Pamiršk *pipos* pamoką. Šiandien vietoj jos pamokysiu tave kai ko kito.

Nespėjus man paklausti: „O kaip bus su *pisimosi* pamoka?“, ji prisimerkusi pažvelgė į mane įstabiomis įkypomis akimis.

– Girdėjau, prieš kurį laiką buvai užrakinta tamsiajame kambaryje?

Linktelėjau.

– Tai ar išmokai tamsiojo kambario pamoką?

Nesugalvojau, ką atsakyti, tad linktelėjau vėl.

– Kodėl pabėgai?

– Išlydėti motinos.

– Brangiai už tai sumokėjai.

Toliau tylėjau.

– Kur ji išvyko?

– Į budistų vienuolyną Pekine.

Perlė taip pratrūko juoku, kad galop ašaros nusirito skruostais. Jos ranka sudrebėjo ir nupiešė kreivą brūkšnį virš akies. Kai pagaliau apsiramino, išsitraukusi šilkinę nosinę iš po nefrito apyrankės nusišluostė akis ir nusivalė antakį.

– Kas taip juokinga, sese Perle?

Ji pabarbeno raudonu nagu į mano atspindį veidrodyje.

– O tau nejuokinga? Tavo motina bus vienuolė, o tu – kekšė?

– Bet aš nesu…

– Siang Siang, manai, tave čia maitina, rengia ir moko menų šiaip sau? Manai, Persikų žiedų paviljonas – labdaros organizacija? O gal valstybės remiama menų studija? – Ji pabarbeno krumpliais man į kaktą. – Kuo greičiau praregėsi, tuo geriau, supranti?

Ji nutilo ir iš naujo paryškino antakį.

– Žinai, kartais visai neblogai būti prostitute, ypač jei išgarsėji ir susipažįsti su žmogumi, kuris yra toks turtingas ir taip tave įsimyli, kad išpirks ir pasiims į namus penkta ar šešta sugulove.

Ji pasisuko ir sugnybo man skruostą plonyčiais pirštais.

– Ar aišku, šliundryte?

Jau norėjau prieštarauti, bet staiga prisiminiau motinos žodžius:

Kaip įmanydama stenkis su visais sutarti, antraip neteksi stogo virš galvos ir neturėsi nė skystos ryžių košės pilvui susišildyti.

Be to, jeigu tiesą tau drebia kaip purvo saują, kas tau belieka – tik jį nuryti?

Taigi ko nespringdama nurijau seiles ir vargais negalais išspaudžiau šypseną.

– Aišku, sese Perle.

Perlė vėl pažiūrėjo į savo pudruotą veidą veidrodyje. Graži, sustingusi, ji panėšėjo į dailiai išraižytą statulą gailestingumo deivės Guan In, visados išklausančios pagalbos šauksmą.

– Sese Perle, ką reiškia *pistis*? – drėbtelėjau seniai rūpimą klausimą.

– Siang Siang! – ji metė į veidrodėlį man skirtą priekaištingą žvilgsnį. – Tas žodis – be galo vulgarus!

– Bet šitaip sako mama ir Mažoji Raudonė.

– Žinau, aš irgi taip sakau, bet šis žodis tik suaugusiesiems, o ne tokioms mažoms mergaitėms kaip tu.

– Sese Perle, bet aš nebe maža mergaitė – aš moteris!

– Nejaugi? – ji kilstelėjo vieną antakį. – Vadinasi, tu jau *pisaisi*, tiesa?

Jos žodžiai skaudžiai gėlė.

– Ne, žinoma, ne! – sušukau.

Ji nusijuokė parodydama eilę lygių, baltų kaip perlai dantų.

– Na, gerai, kol kas tu dar *nesipisai*, ar ne? – Ji priekaištingai pažvelgė į mane. – Siang Siang, užuot sakiusi *pistis*, gal geriau sakyk „dangui susijungti su žeme“, „derinti *in* su *jang*“ ar „maišyti debesis su lietumi“.

Ji pamerkė man akį.

– Bet ko tu taip skubi sužinoti visus tuos dalykus – nejaugi negali sulaukti, kol būsi *pisama* kekšė?

Šįsyk laikiau liežuvį už dantų.

Perlė įsiteikiamai nusišypsojo.

– Nejaugi Mažoji Raudonė dar nesakė tau, ką reiškia *pistis*?

Nespėjus man atsakyti, Perlės išraiška surimtėjo.

– Šiaip ar taip, mama netrukus duos tau knygų apie slaptus žaidimus. Įdėmiai jas perskaityk, o jeigu kils klausimų, kreipkis į mane.

– O jūs turite tų knygų?

– Man jų nebereikia, – ji patapšnojo sau per galvą. – Jos visos čia.

Ji vėl nusigręžė į veidrodį ir ėmė krapštinėtis, kol antakiai tapo panašūs į du plonyčius lapelius. Supratau, kad tai ženklas baigti *pisimosi* klausimą.

Dar mažumėlę paryškinusi antakius ji atsisuko ir pažiūrėjo man tiesiai į akis.

– Siang Siang, šįvakar aš dalyvausiu dideliame pobūvyje, – ji gnybtelėjo man į smakrą. – Tau pasisekė, raganiuke: eisi su manimi.

Nustebau tai išgirdusi. Nemaniau, kad taip greitai būsiu kviečiama į pobūvius.

– Sese Perle, kas mane pakvietė?

Staiga jos balse neliko nė kruopelės šilumos.

– Labai turtingas verslininkas, – prisimerkusi tarė ji. – Tik nemanyk esanti tokia neatsispiriamai žavi, kad jis pakvietė tave į pasimatymą. Jis pakvietė *mane*, supranti? Tu tik eisi kartu.

Linktelėjau. Akys pritvinko ašarų, bet pasiryžau neleisti joms ištrykšti.

Pamačiusi, kad tuoj pravirksiu, Perlė vėl prašneko šilčiau.

– Siang Siang, metas tau pradėti suprasti savo vertę. Ar žinai, kad jau esi ganėtinai garsi? Žmonės nuolat apie tave klausinėja: „Kas ta graži mergaitė su tomis žavingomis duobutėmis skruostuose?“ Vienas net sakė: „Ji tokia graži – vieną dieną ji tikrai taps *ming dzi*!“

Ming dzi – gerbiama prostitutė. Įdomu, kaip tai atrodys?

Perlė pasitepė pažastis kvepalais.

– Kvailele, kuo anksčiau tave pastebi, tuo geriau. Gyvenimas čia trumpas – nė viena nesimėgausime jaunatve visą amžinybę.

Ji ėmė staipytis prieš veidrodį: pakėlė smakrą, nudelbė akis, apsilaižė lūpas, kilstelėjo vieną petį, kad chalatas nusmuktų ir atidengtų glotnią baltą odą, pirštais raudonai lakuotais nagais paglostė sau krūtį.

Paskui ėmė deklamuoti eilėraštį:

– Kai gėlė pražysta, ją nuskink, nelauk, kol teliks nuoga šakelė.

Tada atsigręžė į mane ir jausmingu balsu paklausė:

– Supranti šias eiles, Siang Siang?

Linktelėjau, nes man buvo per daug liūdna, kad būčiau galėjusi ką nors atsakyti.

Galiausiai Perlė baigė gražintis, priėjo prie drabužių spintos ir nusivilko chalatą. Aš aiktelėjau: ji buvo nuogutėlė!

Ji pamerkė man akį ir sukikeno.

– Dar nebuvai mačiusi nuogo kūno?

Linktelėjau nenuleisdama akių nuo standžių jos krūtų, kiek atsikišusio pilvo ir vešlaus tamsaus lopinėlio tarp baltų šlaunų – jis panėšėjo į mano tapybos mokytojo pono Vu ryžių popieriuje užtėkštą sodrią rašalo dėmę.

Rodės, įdėmus mano žvilgsnis nė kiek netrikdo Perlės.

– Verčiau prie jų priprask, Siang Siang, – tarė ji. – Nes – patikėk manimi – netrukus jų matysi iki valios. Tik žinok, – pašaipiai pridūrė: – kūnai, kuriuos matysi ir kuriems įtikti mokysies, smarkiai skiriasi nuo mūsiškių. Jie yra *čou nanžen*!

Dvokiančių vyrų.

Mudvi bemat pratrūkome nevaldomu juoku. Tą akimirką pamaniau, kad ji man labai, labai patinka.

Šįvakar Perlė atrodė itin patraukli. Raudono šilko suknia su išsiuvinėtu auksiniu feniksu taip

standžiai aptempė kūną, kad atrodė, jog paukštis nutapytas jos odoje. Aukšta palaidinės apykaklė apglėbė kaklą lyg vainiklapiai pumpurą – taip trokštamą jos apvalainą veidą. Ilgi plaukai prie kaklo buvo surišti į laisvą kuodelį ir iškvėpinti puošniosios kvepenės žiedų aliejumi. Šukuoseną ji papuošė slyvų žiedais ir filigranišku auksiniu drugeliu. Kiek pražiotos ir papūstos tamsiai raudonos jos lūpos, rodės, trokšta saldžios kažkokio egzotiško eliksyro rasos. Paslaptingai žybčiojo į dvi žalias akis panašūs nefrito auskarai.

– Sese Perle, jūs neapsakomai graži! – sušukau uostydama nuo jos sklindančius kvepalus.

Ji meiliai įgnybo man į skruostą.

– Ačiū, Siang Siang.

Jos akis aptraukė liūdesys.

– Grožis – visa, ką mes turime, – atsiduso ji. – Jei nekalbėsime apie žavesį.

Netrukus jos nuotaika vėl pasikeitė: dabar ji žaismingai mane nužiūrinėjo.

– Siang Siang, tu irgi labai graži šavalkytė. O dabar renkis.

Ištraukusi iš drabužių spintos šilkinę palaidinukę ir kelnes padavė man.

– Gerai, – tarė, kai jas apsivilkau, – dabar padėsiu tau pasigražinti.

Kai pagaliau buvome pasiruošusios eiti, pažiūrėjome į savo atvaizdus veidrodyje. Nustebau, nes atrodžiau visiškai kitokia – mažiausiai penkeriais metais vyresnė. Žalia palaidinukė ir kelnės rožiniais slyvų žiedais, nors laisvokos, labai gražiai ant manęs atrodė – tarsi nuo liemens iki pat kojų ir rankų galiukų būtų pražydęs pavasaris. Paryškintos rožinio akių šešėlio ir juodo pieštuko akys žvilgėjo ir žėrėjo – anksčiau niekada nepastebėjau, kad jos tokios. Šviesiai ruda pomada plaukus pavertė paslaptingu juodu veidrodžiu.

– Mudvi gražios, ar ne? – kaip katė sumurkė Perlė.

Buvau per daug susidrovėjusi ir susijaudinusi, kad ką nors atsakyčiau.

Perlė stvėrė nuo sofos kailinius ir vilnonę skraistę.

– O dabar eikime ir paleiskime į darbą savo žavesį! – sušuko, užmetė skraistę man ant pečių ir išsitempė mane iš kambario.

Vos išėjusios pamatėme koridoriumi link mūsų atlekiančią Fang Rong. Didžiulės jos krūtys po siuvinėta raudona palaidine kilnojosi it potvynio bangos.

– Paskubėk, Perle, ponas Čanas dar negrįžo iš susirinkimo, bet automobilis jau laukia prie vartų. Mudu su tėčiu važiuosime iš paskos kitu automobiliu.

Nelyginant naują klientą vertinanti būrėja mama ilgai mane apžiūrinėjo niurnėdama:

– Ak, kokia graži! Vadinasi, mano senos, blausios akys vis dar aštrios kaip kaponė.

Priešais paviljoną laukė didelis juodas, žvilgantis automobilis. Mus pamatęs uniformuotas vairuotojas su kepure išlipo ir atidarė dureles mūsų pusėje.

Kai mėginau įsirangyti į vidų, Perlė čiupo mane ir išvilko lauk.

– Na, ką tu, Siang Siang! Šitaip lipti be galo vulgaru! Stebėk mane.

Ji padėjo pasturgalį ant sėdynės, tada iš lėto įkėlė kojas. Pro suknelės praskiepą žybtelėjo šlaunis.

– Sese Perle, – susijaudinusi sukuždėjau, kad neišgirstų vairuotojas, – aš mačiau visą jūsų šlaunį ir net kelnaites!

Man įlipus Perlė žiūrėdama į užpakalinio vaizdo veidrodėlį taisėsi plaukus. Neatitraukdama akių nuo savo atspindžio ji tarė:

– Čia ir yra esmė, kvailele.

Automobilis pradėjo važiuoti. Taip džiaugiausi vykstanti į pobūvį, kad per visą kelionę neištariau nė žodžio ir vis sukiojau akis stengdamasi pamatyti pro šalį bėgančius vaizdus.

Po daugybės posūkių automobilis sustojo priešais senovinį pastatą raudonomis čerpėmis dengtu stogu ir baltomis sienomis. Mudvi su Perle išlipome ir nuėjome prie vartų. Virš jų kaligrafiškai buvo užrašyti keturi hieroglifai: BALTOSIOS GERVĖS NEMIRTINGOJO MENĖ.

– Kas yra nemirtingojo menė? – atsisukusi paklausiau Perlės.

– Daosistų šventykla.

Ką bendra prostitutės turi su daosistais ir šventyklomis?!

Kai įėjome pro tamsiai raudonus vartus, neiškentusi paklausiau:

– Sese Perle, kodėl žmonės rengia pobūvį šventykloje?

– Siang Siang, – Perlė priekaištingai žvilgtelėjo į mane, – mes dalyvausime ypatingame pobūvyje – *jadzi* – prašmatniame susibūrime. Šįvakar susipažinsi su daugybe svarbių ir garsių žmonių: menininkų, mokslininkų, poetų, aktorių, aukštų valdžios pareigūnų. Šiaip ar taip, tau pasisekė, kad buvai pakviesta, nes galėsi pradėti patirti menų skonį, – ji nutilo ir reikšmingai pažiūrėjo į mane. – Aišku, jei nori būti *ming dzi*. Ar to nori?

Nežinojau, ką atsakyti – „taip“ ar „ne“. Gal viena ir kita. „Taip“, nes norėčiau būti gerbiama, „ne“, nes – nėra ko nė sakyti – man buvo šlykštu net *vaizduotis* save prostitute. Vis dėlto žinojau, kad tuodu žodžiai drauge reiškia visiškai kitką negu skyriumi. Persikų žiedų paviljone skaičiau subtilius eilėraščius ir mačiau rafinuotus paveikslus, sukurtus moterų – tarp jų ir Perlės, – nusipelniusių šio titulo. Išsilavinusių žmonių jos buvo ne niekinamos, bet didžiai gerbiamos – aišku, dėl savo grožio, bet dar labiau dėl gausių talentų ir nepriklausomos menininkių laikysenos.

Vis dar svarstydama, ką atsakyti – „taip“ ar „ne“, – nustebau, kad mano galva prieš mano pačios valią jau linksi kaip grūstuvėlis, besidaužantis į piestą.

Perlė sukuždėjo man į ausį:

– Aišku, bus ir nemandagių verslininkų bei nedorų žmonių: policininkų, politikų ir net nusikalstamų gaujų narių.

Mus gaubė tyla, kol įžengėme į kiemą, kuriame ir vyko pobūvis.

Aiktelėjau.

Tokios grožybės kaip gyva nebuvau mačiusi. Užuodžiau gardžius maisto kvapus ir saldžius smilkalų aromatus. Vėjyje blykčiojo ant slyvų šakų sukabinti spalvingi įvairių formų ir dydžių žibintai: žvilgantys persikų vaisiai sulig kūdikio galva; iš visų pusių mane stebintys triušiai; švytintis oranžinis karpis; risnojantis žirgas vėjo pašiauštais karčiais; ištiesęs letenas aukštyn sklendė ugnimi

spjaudantis drakonas.

Ant kelių stalų buvo išdėlioti ryžių popieriaus lapai, teptukai, rašalo akmenys[4], arbatiniai su puodeliais ir lėkštelėmis, indai su vynu, padėklai ir lėkštės su įvairiausiais užkandžiais. Mudvi su Perle vaikštinėjome šen ir ten, stebėdamos, kaip vienos seserys tapo, kitos deklamuoja eiles ar dainuoja arijas iš Pekino operos ar *kunciui*; dar kitos flirtavo su apsaugininkais ir tarnais. Mums einant pro šalį, kai kurie vyrai smalsiai mus nužvelgdavo ir nusišypsodavo. Akį traukė ant slyvų žiedų galiukų kabantys rasos lašeliai ir tvenkinyje plaukiojantys auksiniai karpiai.

Svečių vis gausėjo. Brangiais chalatais ir madingais kostiumais apsitaisę vyrai atrodė pasipūtę ir net baisoki. Seserys atsiskleidė visu gražumu: visos nepriekaištingai pasidažiusios, lieknus kūnus pridengusios šilkais, plaukus papuošusios žvilgančiais brangakmeniais. Švelniomis rankomis jos tvarkė vandens pypkes, pildė taures, lygino svečiams pomada išteptus plaukus, tapšnojo per riebius žandus ir net tikrino išsipūtusias jų kišenes.

Tada mane ėmė graužti kaltė: vos penkiolika minučių išbuvusi šioje nemirtingojo menėje, visiškai pamiršau savo motiną. Dabar ji tikriausiai skurdžiame vienuolyne muša per medinę žuvį ir kalba sutras, siekdama man gero.

– Gražu, tiesa? – Perlė gnybtelėjo man į alkūnę ir pažadino iš apmąstymų. – Atėjome per anksti, tad pasigrožėkime žibintais, kol pasirodys mano svarbusis klientas – ponas Čanas.

Ji nusivedė mane pro tarnaites, kurios dėliojo maistą ir gėrimus, priekabiai stebimos Fang Rong ir Vu Čiango.

Perlė sustojo priešais didelį medį. Po žibintais buvo prikabinta ryžių popieriaus juostelių su kaligrafiškais užrašais.

Nespėjus pradėti jų skaityti, mano ausis pasiekė sidabrinis Perlės balselis.

– Siang Siang, ar žinai, kad šįvakar – *juansiao*, žibintų šventė?

Mane apėmė neapsakomas liūdesys. Nėra ko nė sakyti, žinojau, kas yra *juansiao*: šeimos susiėjimo šventė. Bet mano tėvas jau buvo miręs, o motina – už pusantro tūkstančio kilometrų. Praėjo jau keturi mėnesiai, o ji taip ir nedavė jokios žinios, nors buvo žadėjusi. Kaip likusi be artimųjų aš galėjau švęsti šeimos šventę? Lygiai prieš metus motina sutaisė skanią vakarienę, o tėtis pakabino mano mėgstamus povą ir Mėnulio deivę Čang E vaizduojančius žibintus. Kai suvalgėme saldžias spurgas, simbolizuojančias džiugiai susirinkusią šeimą, tėvai nusivedė mane į Ju sodą senamiestyje. Vaikštinėjome po įvairius vaizdingus kampelius, grožėdamiesi žibintais, fejerverkais, akrobatų, žonglierių ir liūtais apsirengusių šokėjų pasirodymais. Kai pavargome nuo viso to vaikščiojimo ir visų įdomybių, tėtis pavaišino mus gatvės prekiautojo pilstoma kvapnia jazminų arbata.

Paskui nuėjome skaityti mįslių. Gerai literatūrą ir klasikos dalykus išmanantis tėtis sugebėdavo įminti beveik visas sunkias mįsles, tad laimėdavo daugybę prizų. Štai kodėl aš irgi išmokau gerai jas minti. Pernai jo laimėtas prizas buvo vėduoklė su užrašytomis eilėmis:

Prieš metus per *juansiao* žibintai švietė skaisčiai kaip saulė.

Kai mėnuo įkopė į medžių viršūnes, įsimylėjėliai susitiko prieblandoje.
Šįmet per *juansiao* mėnuo ir žibintai tebešviečia, tik niekur nematyti tų žmonių,
kurie buvo pernai.
Visa, kas liko, – ašaros, vilgančios mano pavasarinio apdaro rankoves.

Tai buvo labai populiarios Sungų dinastijos poeto Oujang Siu eilės. Tėtis man paaiškino, kad nors iš pažiūros eilės liūdnos, iš tikrųjų jų turinys džiugus.

– Anksčiau moterims ir merginoms nebuvo leidžiama išeiti iš namų ir vaikštinėti vienoms. Šis draudimas negaliodavo per *juansiao* šventę, todėl ištekėjusios moterys išeidavo pasilinksminti, o merginos susitikdavo su mylimaisiais neva pasimėgauti žibintais. Taigi eilėraštis ragina elgtis laisvai ir rasti meilę, – tėtis švelniai paglostė man galvą. – Siang Siang, kai užaugsi, aš nesamdysiu piršlio, kad išrinktų tau vyrą. Galėsi pati ieškoti mylimo žmogaus.

Dabar, prisiminusi tėtį ir šias eiles, pasijutau be galo liūdna. Gal jose išties buvo išsakyta džiugi mintis, kaip ją aiškino tėtis, bet jis nepastebėjo, kad jos pranašavo ir bloga. Šįmet žibintai tebešvietė, bet nebeliko nei tėčio, nei mamos – vien ašaros, vilgančios mano žieminį drabužį.

Matydama, kad tuoj apsiverksiu, Perlė nutaisė itin plačią, saldžią šypseną – ją paprastai tausodavo aukšto rango klientams.

– Nenukabink nosies, Siang Siang! Pamėginkime įminti keletą mįslių.

Nusišluosčiau akis. Tylėdamos ėmėme skaityti mįsles. Kai jau buvau bepasakanti atsakymą, pajutau ant peties Perlės ranką. Šalia jos stovėjo gerokai aukštesnis už ją kokių trisdešimties metų vyras – didelių, alkanų akių, aukštos kaktos, kampuoto smakro; ilga ranka jis buvo apsivijęs siaurą Perlės liemenį.

Jis prikišo išraudusį veidą prie skaistalais dažyto Perlės veido ir tarė:

– Mažoji Perle, – iš balso galėjai pamanyti, kad jis ką tik prarijo ugnies kamuolį, – žinau, kad šįvakar turi palaikyti draugiją ponui Čanui, bet iki tol ar negalėtum…

Perlė čiupo vėduoklę, išskleidė ir ėmė įnirtingai ja mojuoti, šlaunimi stumdama jaunuolį į šalį.

– Nuo kada mūsų garsusis talentingasis tapytojas ėmė kreipti dėmesį į tokią negražią moterį kaip aš?

– Ką tu, Perle, tu gražiausia moteris, kurią kada nors esu matęs, mano sapnų karalienė.

Perlė pamojo ranka tarsi vydama jį šalin.

– Tada eikite numigti, o aš pasimatysiu su jumis vėliau – jūsų sapne.

Vyras atrodė netekęs žado.

Perlė pamerkė man akį ir mostelėjo į jo pusę.

– Dziang Mou, leiskite pristatyti mano mažąją sesutę Siang Siang, – tada ji pasisuko į mane ir įsakmiai tarė: – Siang Siang, pagerbk poną Dziangą, garsiausią Šanchajaus portretininką. Jeigu gražiai elgsiesi, gal tau pasiseks ir vieną dieną jis panorės nutapyti tave ir šitaip labai išgarsins.

– Ar panorėsite? – paklausiau jusdama, kaip rausta skruostai.

– Jeigu lieps tavo sesuo, – atsakė Dziang Mou, nužiūrinėdamas Perlę nuo galvos iki kojų.

Perlė toliau šnekučiavosi apie visokius niekus su ponu Dziangu, vis koketiškai į jį žvilgčiodama ir švelniai paliesdama delnu ar pirštais. Galop kažką šnapštelėjo jam į ausį ir mostu nuvijo; garsusis portretininkas lyg klusnus šuo nukiūtino į šalį.

Perlė pasisuko į mane.

– Siang Siang, gal pradėkime skaityti iš naujo?

Mano pasirinktas žibintas vaizdavo gaidį. Ant jo kaligrafiškai vadinamuoju bėgančiuoju stiliumi[5] buvo užrašyta mįslė:

Jo kūnas gali perplėšti pilvus piktosioms dvasioms,
Alsuodamas jis riaumoja kaip griaustinis,
Jo garsas perplėšia dangų ir drasko žemę,
Bet kai dar kartą pažiūri, jis jau virtęs pelenų krūva. (daiktas)

– Fejerverkai! – sušukau Perlei.

Ji atsigręžė į mane ir pagyrė žvilgsniu.

– Šaunuolė, Siang Siang. Dabar perskaityk šitą, – ji parodė į fenikso pavidalo žibintą.

Veidas gražus kaip pusmėnulis, ausys girdi menkiausią garsą kaip pelėdos naktį.
Dešimt tūkstančių rankų tiesiasi į dešimt tūkstančių neviltingų balsų. (veikėjas)

Aš vėl džiugiai sušukau:

– Guan In, gailestingumo deivė! Ji išklauso nelaimėlių raudas ir skuba į pagalbą!

Perlė pamerkė man akį.

– Puiku. Tu išties nuovoki, tiesa?

Ji parodė į lotoso pavidalo žibintą.

– O kas šičia?

Tą akimirką orą sudrebino garsus driokstelėjimas.

– O, varge! – suspigo Perlė. – Į kažką šovė!

– Iš kur žinai?

– Tai nutinka ne pirmą kartą. Be galo siaubingas dalykas! Pažiūrėkime, kam šį kartą pasisekė.

Ji čiupo mane už rankos ir mes nuskubėjome ten, kur nuaidėjo garsas.

---

4 Akmenys, naudojami kinų tapyboje ir kaligrafijoje. Ant jų sausas rašalas maišomas su vandeniu.

5 *Hsinšu* – panašus į kursyvą kaligrafijos stilius. Brūkšniai sujungiami vienas su kitu, naudojamos trumpos formos.

5

Pavasario Mėnesiena

Mudvi su Perle prasibrovėme pro lūkuriuojančią minią ir išsižiojome.

Į mane spoksojo liūdnos, mirksinčios akys – tos pačios, kurios sekė kiekvieną mano žingsnį iš bambukų giraitės.

Perlė atsiduso, tik iš balso neatrodė labai nusiminusi.

– Žinojau, kad anksčiau ar vėliau Pavasario Mėnesienai atsitiks kas nors tokio.

Ištiesiau kaklą, kad geriau matyčiau. Liūdnų akių mergina dejuodama raitėsi ant žemės. Iš rankos sunkėsi kraujas, raudonai dažydamas žalią jos suknelės rankovę.

– O, varge, reikia kviesti policiją! – sušukau.

– Kas sakė kviesti policiją?! – kažkas suriaumojo šiurkščiu balsu.

Pajutau, kad man tampo už rankovės. Perlė aštriu kaip skustuvas žvilgsniu parodė, kad prikąsčiau liežuvį.

Staiga vakaras tapo ledinis.

Orą sudrebino Šiurkščiojo Balso juokas.

– Cha, cha, cha! Nejaugi kas nors čia nežino, kad aš esu policijos viršininkas?

Pažiūrėjau į balso pusę ir pamačiau bjauriausią žmogų, kokį kada nors buvau regėjusi: tamsų, stambų vyrą kertuotu smakru, atsikišusiu iš plataus šiurkščių bruožų veido. Akių tebuvo plyšeliai, o lėliukės lakstė juose it pelės, įkliuvusios siaurame latake. Į standžią uniformą įspraustas kampuotas vištos šūdo spalvos kūnas darė lavono įspūdį.

Aš nustebau labiau už visus: nė viena iš seserų ar tarnų, nei Fang Rong ar Vu Čiangas, nei koks svečias nepasisiūlė padėti vargšei merginai. Visi stovėjo ir tiek, tarsi jų kojos būtų įaugusios į žemę, tik sukiojo akis nuo Pavasario Mėnesienos prie policijos viršininko ir atgal.

Na, o tas baisuolis, rodės, ne žvilgčioja į susirinkusiuosius, o be garso šaudo į juos iš kulkosvaidžio, tad visi nudelbė akis į savo batus. Tada policijos viršininkas spjovė į Pavasario Mėnesieną; seilės ištiško į visas puses ir sumirgėjo žibintų šviesoje.

– *Pisau* tavo motiną, dvokianti šliundra! Nejaugi niekas tau nepaaiškino, kad policijos viršininkui nevalia atsakyti?! Ak, tu prasmirdusi šlykštyne!

Fang Rong nustūmė kitus į šalis, priėjo prie Pavasario Mėnesienos, bet tiesiog pribloškė mane: užuot pasisiūliusi padėti ar mėginusi paguosti, taip pat spjovė į ją – dar tūžmingiau negu tas įniršęs lavonas.

– Ak, tu vulgari, kvaila kale! Kiek kartų tau sakiau – niekados nesakyk „ne“ kilmingiems mūsų

svečiams?!

Tada pasisuko į policijos viršininką taip plačiai išsišiepusi, kad aš išsigandau, jog jos dantys neatlaikys ir išlėks lauk.

– Labai atsiprašau, viršininke Če. Prisiekiu jums Budos, Guan In, dorybingojo Baltų Antakių dievo ir visų savo protėvių garbe, kad šitaip niekada daugiau neatsitiks!

Policijos šulas dėbtelėjo į Fang Rong tarsi ketindamas nužudyti žvilgsniu, nors mojuoti pistoletu irgi nenustojo.

– Tai šitaip mokai savo dukras?! Vaidinti damas, nors jos tėra kekšės?!

Kurtinanti tyla. Fang Rong ir Vu Čiangas puolė ant kelių ir ėmė lyg patrakę lankstytis.

– Atleiskite, viršininke Če, mes dėl visko kalti, – mamos balse aiškiai jutai baimę. – Prižadu: šįvakar mes mirtinai užplaksime šitą šliundrą, kad gerai pamokytume!

Mama nenustojo atsiprašinėti, policijos viršininkas nenustojo putoti. Jis be perstojo keikėsi tirtėdamas visu kūnu, nenustygdamas ant ilgaauliais batais apautų kojų. Į mano pusę papūtė šaltas vėjelis, ir mano šnerves pasiekė stiprus alkoholio dvokas.

Visi ir toliau tylėjo kaip žemė, dėmesingai laukdami, kas nutiks toliau. Mane apstulbino, kad kai kurios seserys stebėjo šį šiurpų vaizdą vos ne šypsodamos – lyg kokią Pekino operos komediją.

Vėsiame vakaro ore nuaidėjo tulžingi policininko žodžiai:

– Prižadėkit: plaksit šitą šavalką, kol jai nusiners oda ir sutrupės kaulai. Aš nejuokauju – supratot?!

Mama su tėčiu vienu balsu amtelėjo kaip šuniukai:

– Duodame jums žodį, viršininke!

Tamsiaveidis piktai suprunkštė. Jo balsas perrėžė tamsą it kardas.

– Žiūrėkit man! – Jis nukreipė pistoletą į dvi klūpančias žmogystas. – Jei to nepadarysit, tikš jūsų smegenys!

Pasigailėtinas duetas vėl vergiškai sulinksėjo.

Staiga policijos viršininkas drebančia ranka nutaikė ginklą Pavasario Mėnesienai į galvą. Minia aiktelėjo. Pavasario Mėnesiena užsimerkė. Kraujo klanas iš lėto nušliaužė žeme, tarsi būtų dar vienas nelaimingas gyvas padaras.

Žiopliai smalsumu, jauduliu ir baime degančiais veidais laukė vakaro kulminacijos – garsaus „pokšt“. Man širdis vos neiššoko iš krūtinės.

Tą akimirką, visų nuostabai, Perlė prasibrovė į priekį prie policijos viršininko. Dvokiantis bjauraus veido vyras pasisukęs įsmeigė į ją akis, dvejodamas – šauti ar ne.

Perlė apsilaižė lūpas ir nutaisė meiliausią šypseną.

– Ak, viršininke Če, – jos balsas buvo saldus, lyg ištisas valandas būtų mirkiusi meduje, – ko nervintis dėl kažkokios mergiotės? Ar ką tik nesakėte, kad ji dvokianti šliundra, prasmirdusi šlykštynė?

Viršininkas spyrė Pavasario Mėnesienai blausioje mėnulio šviesoje grėsmingai žvilgančiu batu į

petį.

– Taigi! Prasmirdusi šlykštynė! Netrukus būsi negyva, kale!

Pavasario Mėnesiena sudejavo.

– Jums neatrodo, kad ji neverta jūsų kulkos, viršininke? – skubėjo pridurti Perlė. – Be to, kam nervintis dėl kažkokios šiukšlės, kam be reikalo jaudrinti savo *či* ir kenkti savo sveikatai? Tikrai neverta.

Pamačiusi, kad policininkas šiek tiek aprimo, ji išdrįso uždėti delną jam ant peties.

– Viršininke Če, juk atėjote čionai pasilinksminti, o ne pykti, tiesa? Mums reikia, kad jaustumėtės laimingas – tada galėsite gerai rūpintis mūsų visuomene gindamas ją nuo visų negandų.

Ji pasisuko į susirinkusiuosius ir pamerkė akį.

– Tiesa?

Visi pritariamai sulinksėjo ir garsiai atsakė: „Taip!“

Perlė nuleido ranką ant pistoleto, paskui ėmė glostyti viršininkui delną iš lėto kreipdama ginklą atgal į dėklą, o kai pistoletas į jį sulindo it gyvatė į savo landą, įsikibo ponui Če į parankę.

– Eime, viršininke Če, pamirškime šitą padugnę ir mažumėlę pasilinksminkime. Pavaišinsiu jus taure šampano arba, – Perlė pamerkė jam akį, – dar kuo nors – ko tik pageidausite.

Įsidrąsinusi ji palietė policijos viršininkui veidą – raudonai lakuoti jos nagai šiurpiai sublizgo gelsvoje žibintų šviesoje.

– Prisiekiu: vynas iš Prancūzijos, jis glostys jums širdį, kaip jums ją glosto teisingumas.

Ji žvilgsniu aprėpė minią, paskui vėl pasisuko į viršininką ir apsilaižė lūpas.

– Ir aš niekados nepasakysiu „ne“ tokio aukšto rango klientui kaip jūs. Ne todėl, kad esu kvaila ar gudrauju, bet dėl tos paprastos priežasties, kad negaliu sau leisti prabangos atstumti dorybingą žmogų!

– Puikūs žodžiai!

Minia paplojo katučių.

Galiausiai stulbinamai šypsodama Perlė pakraipė liekną liemenį ir nusivedė svirduliuojantį policijos viršininką.

Kai juodu dingo iš akių, susirinkusieji visi kaip vienas su palengvėjimu atsiduso. Tada keletas pasilenkė apžiūrėti Pavasario Mėnesienos. Kraujas vis dar sunkėsi iš kulkos perdrėkstos rankos. Kai kurie žiūrėjo bejausmiais veidais, tarsi nusivylę incidento atomazga – aukų nėra.

Fang Rong įsakė dviem apsauginінkams parvežti vargšę merginą į paviljoną.

Priėjau prie jos ir paklausiau:

– Mama, ar mums nereikėtų vežti jos į ligoninę?

Ji bjauriai į mane dėbtelėjo.

– Į ligoninę? Puikiai sumanei! O kas mokės? Tu? Na, gerai, jei mokėsi tu, nuvešime ją į ligoninę…

– Bet, mama, aš neturiu pinigų!

– Aš irgi!

– Nesijaudink, Siang Siang, – įsiterpė Vu Čiangas. – Paprašysime savo žolininko ją išgydyti. Taip bus gerokai pigiau.

– O jeigu…

– Jeigu ji mirs, – atšovė mama, – vadinasi, tokia buvo jos lemtis. Jos negali pakeisti niekas – nei tu, nei aš, nei Guan In, nei Buda, nei joks gydytojas iš Vakarų, nei brangi ligoninė.

Fang Rong įnirtingai pamojo apsaugininkams.

– Tuoj pat vežkite ją atgal!

Tada spjovė į Pavasario Mėnesieną.

– Prasmirdusi šlykštynė! Tu neši mums nelaimes!

Apsaugininkams išnešus Pavasario Mėnesieną, iki ausų išsišiepusi Fang Rong pašėlusiai mostaguodama rankomis pranešė seserims ir svečiams:

– Nieko neatsitiko, viskas gerai! Dabar grįžkit į pobūvį ir linksminkitės!

Žiopliai bemat išsiskirstė. Kai kurie svečiai nuėjo gerti, kiti žiūrėjo, kaip ponas Vu demonstruoja kaligrafijos meną; dar kiti klausėsi dainuojančių ir į muzikos ritmą gundančių formų kūnus siūbuojančių seserų…

Nustebau ir pasidygėjau, kad žmonės išties linksminasi, tarsi nieko neatsitiko.

Kadangi niekas nekreipė į mane dėmesio, nuėjusi atsisėdau ant suoliuko apsiraminti. Mintyse visą laiką regėjau Pavasario Mėnesieną – liūdnas jos akis, skausmo kupiną veidą. Kas ji? Kaip ji atsidūrė Persikų žiedų paviljone? Ar jos tėvai tokie skurdžiai, kad turėjo parduoti ją į prostitucijos namus? Bet ji neatrodė neturtinga, antraip jos oda nebūtų buvusi tokia glotni ir graži. Gal jos tėvas nusikaltėlis kaip ir mano? O gal ją pagrobė koks banditas?

Nežinau, kaip ilgai sėdėjau tokia apdujusi. Tada krūptelėjau – kažkas tvojo man per petį. Atsigręžusi pamačiau virš savęs grėsmingą Fang Rong veidą, o šalia jo ir raukšlėtą vyriškio veidą.

– Siang Siang, kas tau darosi?! Gal nežinai, kad atėjai čia dirbti, o ne ilsėtis?!

Bemat pašokau ant kojų.

Mama pasisuko į Raukšlėtąjį Senį.

– Žiūrėkite, didysis pone Fungai, čia mūsų garsioji Siang Siang. Jos veidas toks gražus, kad užtemdo mėnulį ir daro gėdą gėlėms. Sutinkate?

Raukšlėtasis Senis apžiūrėjo mane taip pat įdėmiai, kaip mano motina rinkdamasi kiaulienos gabalą mūsų *juansiao* vakarienei.

– Nuostabu, tiesiog nuostabu! Ne veltui apie ją sklinda garsas, – niurnėjo jis glostydamas šerius ant skruosto kaulėtais pirštais su ilgais nagais.

Mama įgnybo man į smakrą ir paliepė:

– Siang Siang, plačiai nusišypsok didžiajam ponui Fungui.

– Didysis pone Fungai, ar matote tas duobutes? – Ji koketiškai žvilgtelėjo į Raukšlėtąjį Senį – nuo to jos žvilgsnio man net oda pašiurpo. – Jos tokios žavios, kad įtrauks jus į save ir pamiršite visus

rūpesčius, tiesa?

Raukšlėtasis Senis pritariamai sulinksėjo, akimis glamonėdamas mane visą.

– Tai jau tikrai, kaip mane gyvą matot.

– Didysis pone Fungai, – susijaudinusi dėstė toliau mama, – Siang Siang turi dar vieną puikią savybę.

– Tikrai? Kokią?

Mama nuleido balsą, kad labiau suintriguotų.

– Nuo Siang Siang sklinda be galo malonus aromatas, tarsi ji mistų vien gėlėmis.

Raukšlėtasis Senis dabar tapo panašus į buldogą. Jis pasilenkė prie pat manęs ir pauostė.

– Taip, ji iš tikro nuostabiai kvepia. Bet aš manau, kad tai tik kvepalai.

– Nieko panašaus, didysis pone Fungai, – sukikeno Fang Rong. – Duodu jums žodį. Jeigu tai netiesa, galėsite atsiimti pinigus.

Ji pamerkė akį.

– Siang Siang dar nėra turėjusi nė vieno kliento, tai kas jai pirktų kvepalus?

– Gerai, nereikia aiškinti, – tarė Raukšlėtasis Senis ir kažką kužtelėjo mamai į ausį. Ši sulinksėjo kaip prisukta.

Nugirdau tik jų pokalbio nuotrupas: „šviežias, rasotas persikas“, „galingasis imperatorius įtempia lanką“, „tabletės, kad auksinis pistoletas niekados nenusvirtų“ – bet į juodu bežiūrint man kūnas ėjo pagaugais ir degė žandai. Senis vėl gašliai nužvelgė mane nuo galvos iki kojų, paskui nuo kojų iki galvos, ir abu pratrūko kvatoti.

Raukšlėtajam Seniui pagaliau dingus, dingo ir mamos juokas. Dabar ji pasisuko į mane ir sužaibavo akimis.

– Siang Siang, kas tau pasidarė?! Ko čia stovi kaip kvaiša – eik padėti!

Pobūvis užsitęsė ilgai po vidurnakčio. Daugumai svečių išsiskirsčius, nežinia iš kur išdygo Perlė ir mudvi drauge išsiruošėme grįžti į Persikų žiedų paviljoną. Kai atsisėdome rikšos vežimėlyje, pastebėjau, kad jos akys apsiblaususios, o veidas išraudęs; jai iš burnos trenkė alkoholiu.

– Sese Perle, gerai jaučiatės?

– O, taip. Dėl manęs nesijaudink – man viskas gerai. Tiesiog neramu, kaip dabar laikosi Pavasario Mėnesiena. Vargšelė – tikiuosi, ji ištemps.

– O kur policijos viršininkas? – nedrąsiai paklausiau.

– Jis buvo išgėręs, antraip Pavasario Mėnesiena būtų gavusi kulką į galvą ir jau keliautų į Vakarų rojų. Paskui aš jį visiškai nugirdžiau, tad jo šutvė jį parsivežė. Tikėkimės, ryte jis nieko neprisimins, antraip vis dar gali pridaryti bėdos.

– Ar jis labai svarbus asmuo?

Perlė sukikeno.

– Ar matei, kaip mosavo pistoletu? Jis – vietos despotas! Ar esi girdėjusi posakį: „Su kareiviu besiginčijantis mokslininkas, net jeigu turi argumentų, neturi galimybės jų išaiškinti“?

Ji dėstė toliau:

– Todėl, kad kareivis ginkluotas pistoletu! Taigi jam nusispjaut į mokslininko argumentus – jis tiesiog ims ir jį nušaus! – Ji pažiūrėjo man tiesiai į akis. – Ir atmink, Siang Siang: mes net ne mokslininkės, mes – kekšės.

Tą naktį negalėjau užmigti, nes mano galvoje be perstojo sukosi Pavasario Mėnesienos vaizdas.

Kitą rytą vos išaušus pabeldžiau į Perlės duris ir išgirdau ją sakant man įeiti.

Vilkėdama chalatu, siuvinėtu auksiniais bijūnais, ji stovėjo šalia didelio mėlyno ir balto akvariumo – šėrė auksines žuveles.

– Sese Perle, ar ką nors girdėjote apie Pavasario Mėnesieną? – priėjusi paklausiau.

– Ji tamsiajame kambaryje.

Nežiūrėdama į mane Perlė toliau bėrė duonos trupinius į akvariumą.

Kurį laiką tylomis stebėjome plaukiojančias žuvis, paskui mostu pakvietė mane sėstis ant sofos.

Pasijutau keistai padėdama pasturgalį ant minkštos aksomo pagalvėlės, kai Pavasario Mėnesiena kankinosi toje belangėje. Man kūnas ėjo pagaugais.

– Bet juk jinai sužeista – kodėl jie ją uždarė ten?

– Todėl, kad ji įžeidė policijos viršininką. Niekas negali sau to leisti. Jei taip pasielgi, prašaisi kulkos į kaktą. Jai pasisekė, kad dabar guli tik tamsiajame kambaryje, o ne kapo duobėje.

– Manot, ji mirs?

– Manai, mama, investavusi į savo dukras pinigus, taip lengvai leidžia joms mirti? Aišku, kad ne – juk bet kuri gyva duktė geriau už negyvą. Jeigu kuri mirs, į ją investuoti pinigai bus išmesti į naktipuodį. Užtat gyva duktė… Net jeigu ji subjaurota, mama vis dar gali parduoti ją į prastą kekšyną ir susigrąžinti dalį pinigų, nors vos kelias monetas, – Perlė patylėjo, paskui pridūrė: – Šiaip ar taip, ji sužeista lengvai.

Perlė atsiduso.

– Tamsusis kambarys turi pamokyti bet kurią neklusnią merginą.

Kiek patylėjusi Perlė prašneko vėl:

– Nekalbėkime apie nemalonius dalykus.

Ji atsistojo, priėjo prie alyvmedžio lovos ir ištraukė iš po jos pailgą daiktą brokato dėkle. Išėmusi iš dėklo atsargiai padėjo jį ant stalo.

Ilgai jį apžiūrinėjau, paskui paklausiau:

– Kas čia?

– *Kinas* – septynstygė citra, – tyliai tarė ji pirštais bėgiodama po jo stygas.

Lakuotas, perlamutro gabalėliais puoštas medžio paviršius labai gražiai žvilgėjo.

– Vadinasi, šiandien grosime juo?

Perlė sukikeno.

– Kvailele, manai, galima išmokti skambinti šiuo instrumentu per dieną? Tam reikia daugybę metų

sunkiai dirbti. Noriu pagroti tau vieną kūrinį, – pridūrė emocijų kupinu balsu. – Jis vadinasi „Prisimenant seną draugę“.

– Jis skirtas… Pavasario Mėnesienai? – nedrąsiai paklausiau.

– Ne, mano vyresniajai seseriai. Pavasario Mėnesiena tokia pat naivi kaip ji.

– Kur dabar jūsų sesuo?

Perlė nuleido mano klausimą negirdomis. Ji buvo tokia liūdna, kad susivaldžiau ir nieko daugiau apie tai neklausinėjau. Pakeičiau temą.

– Sese Perle, ar žinote, kaip Pavasario Mėnesiena atsidūrė Persikų žieduose?

Glostydama brokato dėklą Perlė atsiduso.

– Jos tėvas buvo pasiturintis pirklys. Kartą jam laivu gabenant brangias prekes iš Šanchajaus į Honkongą, kilo audra ir paskandino laivą su visomis prekėmis, jūreiviai ir jis pats žuvo. Taigi jos šeima visko neteko akimirksniu – tiesiogine prasme. Negana to, kadangi šeima nebuvo sumokėjusi draudimo, jai teko apmokėti visus nuostolius – ir už prekes, kurios turėjo būti nugabentos į Honkongą, ir kompensacijas jūreivių našlėms. Po brangių tėvo laidotuvių šeima nebeturėjo nė skatiko. Todėl tėvo sugulovės pardavė Pavasario Mėnesieną, kad galėtų apmokėti skolas.

Taigi Pavasario Mėnesiena akimirksniu iš padebesių buvo nublokšta ant žemės. Ji buvo įpratusi, kad aplink ją šokinėtų tarnaitės, o dabar pati yra stumdoma. Girdėjau, kad turėjo labai malonų ir gražų sužadėtinį. Tad, aišku, pasidygėjo, kai tas šlykštus policijos viršininkas mėgino ją išniekinti. Vargšelė: pirmą kartą dalyvavo pobūvyje ir pridarė tokių baisių nemalonumų.

Perlė įdėjo *kinąį* dėklą ir įpylė mums abiem arbatos. Tylomis gurkšnojome.

Tada paklausiau:

– Nesuprantu, kodėl Pavasario Mėnesiena nuolatos mane stebėdavo iš bambukų giraitės.

Perlė pažvelgė man į akis.

– Ji pavydi tau grožio, ypač tų tavo duobučių skruostuose.

– Jinai taip jums sakė?

– Ne, bet aš matau. Vis užklumpu ją mėginančią įtraukti skruostus, kad susidarytų duobučių iliuzija.

Perlė atsiduso.

– Vargšelė! Jai dar nereikia gulėti su klientais, bet kai reikės, vėl bus…

– Kas bus vėl?

– Nieko.

Po kurio laiko Perlė vėl ištraukė *kiną* iš brokato dėklo ir ėmė derinti. Švelniai liečiamos septynios stygos skleidė tylius, subtilius garsus – galėjai pamanyti, kad jos šnibžda dangaus paslaptis. Baigusi derinti stygas, Perlė kurį laiką meditavo, paskui pradėjo skambinti. Atrodė, kad melodijos pasakoja labai liūdną istoriją. Apkerėta garsų įsivaizdavau, kaip liūdesio bangos švelniai ritasi po kambarį ir glosto mūsų sužeistas širdis.

Dar pastebėjau kai ką netikėta – kaip persimainė Perlės veidas. Kai skambindama *pipa* ji

energingai tampydavo stygas, visada atrodydavo pakilios nuotaikos, koketiška. Ilgi plaukai užkrisdavo ant veido ir plakdavosi it tamsios bangos, akys žaižaruodavo lyg blyksinčios žvaigždės. Užtat grodama *kinu* ji visa susikaupdavo, veidas tapdavo panašus į mokslininko – rimtas, ramus, pagarbus. Pirštai, agresyviai gnaibydavę ir tampydavę *pipos* stygas, dabar be jokių pastangų sklandė ir pleveno ore: kaip laumžirgiai virš upokšnio, palei pat vandenį nardančios kregždutės ar krintantys į bangas vainiklapiai.

Mintimis nuskriejau iš šio kambario, kur taip rafinuotai skambino Perlė, į kažkokį tolimą kraštą. Tarytum mačiau tėtį – sėdėdamas bambukų giraitės paunksnėje jis savo smuiku grojo kažkokią liūdną melodiją ir kiek pašaipiai man šypsojosi.

Jai baigus groti, mudvi vienu metu atsidusome. Man buvo gaila, kad tokia nuostabi muzika turėjo baigtis.

Sugavau Perlės žvilgsnį.

– Sese Perle, *kino* garsas toks gražus…

Ji smalsiai į mane pažvelgė.

– Tau ši muzika graži?

Sulinksėjau.

– Tu labai talentinga, Siang Siang. Retai mergaitei užtenka įžvalgos, kad įvertintų *kino* melodijas…

– Ar galite išmokyti mane groti *kinu*?

Jos veidas apniuko.

– Ne.

Jos atsisakymas mane nustebino ir įskaudino.

– Bet… kodėl?

– Manau, kad tau reikia sutelkti dėmesį į *pipą*.

Nespėjus man paprieštarauti, ji aiškino toliau:

– Siang Siang, *kinas* nepadarys tavęs garsios ir populiarios, o *pipa* padarys.

– Kodėl? Ir kaip?

– *Pipos* tonas glaustas, o muzika melodinga, todėl bemat gali patraukti klientų dėmesį. O vien tam, kad gebėtum suprasti ir vertinti *kiną*, reikia lavintis daug metų – ką jau kalbėti apie gebėjimą groti juo, ir groti gerai. Mums, moterims, duota labai nedaug jaunystės ir grožio metų, tad kai įvaldysi šį instrumentą, viena ir kita jau būsi praradusi. Negana to: vargu ar bent vienas klientas bus toks išsilavinęs, kad įvertinų *kino* muziką – ar tavo talentą.

– Sese Perle, – įdėmiai apžiūrėjau glotnų, gražų jos veidą, – jūs nepraradote nei jaunystės, nei grožio…

– Todėl, kad esu ne tokia kaip visos.

Norėjau pasakyti jai, kad aš irgi ne tokia kaip visos, bet ji išsitraukusi nosinę jau valė instrumentą – švelniai lyg mylimąjį.

– Dabar aš sugrosiu „Raudą už Ilgųjų vartų“.

– Apie ką ji?

– Apie likimo nuskriaustos moters vargus.

6

Laiminga diena

Praleidau Persikų žiedų paviljone dešimt mėnesių, bet vis dar negavau jokio laiško iš mamos. Iš pradžių pykau ant jos: kaip ji galėjo užmiršti vienturtę dukrą?! Paskui ėmiau nerimauti: gal jai kas nors atsitiko? Ką mano motinai padarė tos plikagalvės senmergės vienuolyne? Man buvo skaudu įsivaizduoti, kad motina skusta galva, paslėpusi liekną kūną po klaikiu pilku abitu, kiauras dienas nieko daugiau neveikia, tik niurna panosėje tekstus iš pageltusių sutrų, kurių niekas net nesupranta.

Norėjau susigrąžinti motiną – su visais plaukais!

Kas vakarą baigusi darbus nusiimdavau motinos man pakabintą po kaklu Guan In medalioną ir laikydama jį prieš akis melsdavau deivę saugoti ją, kad ir kur dabar būtų, ir priminti jai, kad parašytų man laišką.

Vienintelė mano paguoda dabar buvo Guigui. Šeriamas tokiais gardumynais sulig kiekviena diena jis ne tik augo, bet ir darėsi gražesnis. Pradėjau jį visko mokyti: atnešti daiktus, atsitūpti, purtyti ir linksėti galvą. Toks rubuilis, pūkuotu geltonu kailiu, jis kartais panėšėdavo į besiridenantį žeme mėnulį. Kai tik paklusniai įvykdydavo mano paliepimus, nusivesdavau į virtuvę ir vėl šerdavau skanumynais. Atsidėkodamas už dosnumą (klientų sąskaita), Guigui pakreipdavo riebų snukutį, smalsiai į mane pažiūrėdavo, paskui aplaižydavo man visą veidą. Jis buvo toks mielas ir švelnus, kad man nepakildavo ranka jo bausti net kai prasižengdavo.

Kartą jis nusišlapino po altoriumi, kur stovėjo garbinamo Baltų Antakių dievo statula. Aš taip persigandau, kad ko neišmečiau šuniuko iš kambario, paskui puoliau šluostyti balos. Baltų Antakių dievas Persikų žiedų paviljone buvo labiausiai gerbiama dievybė: jis užtikrino, kad pinigai plūs nepertraukiamu srautu ir kad neišsisklaidys kerai, kuriais seserys apžavėjo turtingus svečius. Jeigu mama būtų pamačiusi, kaip šunytis nusičiurlino priešais Pinigų dievą, būtų jį primušusi, galbūt net žiauriai.

Jau buvau bebaranti Guigui, bet jis panarino galvą ir ėmė inkščioti įsmeigęs į mane dideles, jausmingas akis. Taigi, užuot smarkiai sudrožusi jam per mažą pasturgalį, paėmiau ant rankų ir pamėtėjau į orą!

Mudu su Guigui tapome neperskiriami. Melsdamasi Guan In, dabar prašiau saugoti ne tik motiną, bet ir jį.

Vieną popietę nežinios dėl motinos slegiama širdimi įslinkau į Perlės kambarį. Ji pusiausėda ant sofos skaitė kažkokį žurnalą. Žiūrėjau, kaip ji ima raudonai dažytas arbūzų sėklas ir kiekvieną

perskelia dantimis išleisdama goslų *pokšt*. Tada mažytis jos liežuvis it grobį pasistvėręs driežas sukišdavo pailgą minkštimą į burną.

Man peržengus slenkstį ji išspjovė lukštą į žalsvą dubenėlį, pakėlė į mane akis ir nusišypsojo.

– Siang Siang, argi dabar neturėtum mokytis menų savo kambaryje?

– Sese Perle, ar galėčiau kai ko paprašyti?

– Eikš, sėsk šalia, – ji padėjo žurnalą. – Ko iš manęs nori?

– Pasiklausyti, kaip skambinate *kinu* „Prisimenant seną draugę“.

– Kodėl? Turi ką prisiminti?

– Savo motiną. Aš jos pasiilgau, – atsakiau jausdama, kaip ašaros gelia akis.

Perlė ilgai į mane žiūrėjo, paskui dirstelėjo į laikrodį.

– Gerai. Dar turiu laiko, iki pasirodys mano svečias.

Ji atsistojo ir nuėjusi ištraukė iš palovio *kiną*. Rūpestingai nutraukė brokato dėklą, padėjo instrumentą ant stalo, uždegė smilkalus ir suderino septynias stygas. Tada užgrojo. Mane vėl apkerėjo ne vien muzika, bet ir jos pirštų judesiai – grakštūs kaip dangumi plaukiantys debesys. Klausantis, kaip iš po liaunų pirštų liejasi melodijos, atrodė, kad visi mano rūpesčiai pranyksta.

Perlei baigus vėl maldavau ją išmokyti mane skambinti *kinu*; ji vėl atsisakė.

– Prašau jūsų, sese Perle, – pati išgirdau neviltį savo balse. – Aš tik noriu išmokti „Prisimenant seną draugę“, kad galėčiau ją skambinti ir galvoti apie savo mamą.

Užuot atsakiusi, ji tik nuleido akis ir ėmė apžiūrinėti gėlėtą savo sijono raštą.

– Prašau jūsų, sese Perle, – tik šią vieną melodiją!

Ji pakėlė akis ir įdėmiai pažvelgė į mane.

– Vieną vienintelę!

Iškėliau vieną pirštą ir be perstojo maldavau, kol jos veide lyg chrizantemos palaidinės audekle pražydo šypsena.

– Na, gerai, raganiuke. Bet Siang Siang, prižadėk man: saugosi šią mudviejų paslaptį. Ar prižadi?

Sulinksėjau galva it alkanas genys.

– O dabar grįžk į savo kambarį ir gerai apsiplauk.

– Sese Perle, bet juk jūs žadėjote išmokyti mane skambinti *kinu*!

– Apsiplovimas – grojimo ritualo dalis. Paskui turi deginti smilkalus, kad išvalytum orą, ir medituoti, kad apvalytum mintis, – tik tada gali prisiliesti prie instrumento. Nieku gyvu neužmiršk: grodama *kinu* ne tik muzikuoji, bet ir pažįsti giliausias dangaus paslaptis.

Iš nuostabos netekau žado.

– Juk sakiau tau, kad bus sunku, – aiškino ji toliau. – Ar vis dar nori mokytis?

– Taip, sese Perle!

– Gerai. Man patinka tavo ryžtas, – ji įdėmiai į mane dirstelėjo. – Anksčiau mokinė turėdavo gyventi su mokytoja ir jai patarnauti dvejus metus: virti arbatą, ruošti valgius, tvarkyti namus, masažuoti skaudamus raumenis, ir tik tada galėdavo bent jau užsiminti apie pamokas. Tau pasisekė:

atleidžiu tave nuo visų šitų pareigų. O dabar marš praustis!

– Ačiū, sese Perle! – džiugiai suspigau ir nuskuodžiau prie durų.

– Atmink – šis instrumentas šventas, – man pavymui sušuko ji. – Ir neužmesk savo *pipos*!

Atsigręžiau.

– Neužmesiu, sese Perle.

– Kai grįši, išmokysiu tave derinti *kiną* – ir savo mintis.

Nuo tos dienos slapčia mokiausi skambinti šiuo garbinamu instrumentu. Kiekvienos pamokos pradžioje kruopščiai derindavau septynias šilkines stygas, vogčiomis dirsčiodama į Perlę ir trokšdama atrodyti ir groti taip pat gražiai kaip ji. Lavindavausi, kol pirštai imdavo kraujuoti ir nueidavo pūslėmis, o pečiai nutirpdavo ir paskausdavo. Keista, bet liūdnos *kino* melodijos pripildydavo mano širdį džiaugsmo.

Nėra ko nė sakyti, nedrįsau užmesti dainavimo, tapybos ar *pipos*. Perlė nuolatos mane įspėdavo: jei nesimokysiu kitų menų, nustos mokiusi mane groti *kinu*. Bet ji nerimavo be reikalo, nes viskas man sekėsi puikiai! Tapybos mokytojas – ponas Vu – taip džiaugėsi mano talentu, kad apipylė mane dovanomis: visų dydžių teptukais, rašalo akmenimis su išraižytais keturių metų laikų vaizdais, ryžių popieriumi, pagražintu netikro aukso žvyneliais. Jis gyrė ir mano eilėraščius: girdi, kai kurie jų tokie geri, kad galėtų būti panaudoti operos libretams. Jis pranašavo, kad aš greitai, labai greitai išgarsėsiu. Operos mokytojas – ponas Ma – tvirtino, kad mano balsas kaip lakštingalos: toks žavingas, kad prikalbina saulę tekėti ir leistis. Bet jis pamalonindavo mane ir toliau netyčia paliesdamas delnu visą mano kūną.

Pasklido garsas apie mano talentus. Kai kurie klientai prašė parodyti jiems mano tapytus paveikslus. Kiti sustodavo prie mano durų ir klausydavosi, kaip dainuoju. Treti dūsaudavo iš malonumo, kai gaudavo progą pamatyti, kaip mano pirštai išdarinėja akrobatikos pratimus su *pipa*. Mano eilėraščiai ėjo iš rankų į rankas ir buvo aptarinėjami lyg Li Daibo ar Du Fu[6] kūriniai.

Vieną popietę, kai mokiausi *pipa* groti „Pavasario mėnesieną virš upės“, į mano kambarį įpuolė Fang Rong. Sudribo ant kėdės ir džiugiai pūškuodama ėmė mane nužiūrinėti. Taip įdėmiai ir ilgai į mane spoksojo, kad pajutau raustanti.

– Kas nutiko, mama? – paklausiau padėdama instrumentą.

Ji pašoko nuo kėdės, priėjo prie veidrodžio ir pamojo man pasekti jos pavyzdžiu.

Iš poliruoto paviršiaus žvelgė mudviejų atspindžiai. Mama šelmiškai nusišypsojo ir pamerkė man akį.

– Siang Siang, žiūrėk, kokią gražią merginą iš tavęs padariau, nors gyveni Persikų žiedų paviljone mažiau kaip metai.

Ilgai žiūrėjau į savo atspindį ir pirmą kartą su ja sutikau. Bet man buvo gėda prisipažinti, tad patylėjau.

Ji pataršė man plaukus.

– Žinai ką? Šiandien atrodysi dar gražiau, nes vežuosi tave daryti šukuosenos!

Atsisukusi į ją išpūčiau akis.

– Šukuosenos?!

– Taip, dauguma merginų apie jas nėra nė girdėjusios ir juo labiau neturi joms pinigų. Taigi tau pasisekė!

Na, bet aš apie jas buvau girdėjusi.

– Norite pasakyti kaip… tų kino žvaigždžių?

Aišku, niekada nebuvau mačiusi „tų kino žvaigždžių" ekrane – tik laikraščiuose ir žurnaluose, kurių tėtis parnešdavo iš kariauninko namų.

– Būtent! Ar nori atrodyti kaip kino žvaigždė?

Vėl pasisukau į veidrodį ir pamačiau, kad mano galva linksi kaip bevaikės moters, maldaujančios Guan In vyriškos lyties kūdikėlio.

Buvo saulėta, karšta penktadienio popietė. Be manęs, Fang Rong daryti šukuosenų paėmė dar dvi merginas. Viena, gosli ir labai kvailo elgesio, buvo vardu Nefrito Vaza, kita – mano nuostabai – Pavasario Mėnesiena. Apsidžiaugiau, kai mama pasodino mane į rikšos vežimėlį su Pavasario Mėnesiena, o pati šalia pasisodino Nefrito Vazą.

Pavasario Mėnesiena atrodė atitokusi po tos siaubingos nakties, o randas rankoje liko visai mažytis. Dabar pagaliau turėsiu progą su visomis smulkmenomis pasikalbėti apie tamsųjį kambarėlį: apie tą baisią smarvę ir šmižinėjančias žiurkes. Gal net apie *pisimąsi*. Bet galų gale mes tik vėpsojome į miesto kitapus turkio paviljono gyvenimą, mat retai tekdavo jo pamatyti. Negalėjome atitraukti akių nuo judraus Nankino bulvaro su jo garsiomis raudonomis ir geltonomis iškabomis. Prisiminusios vieną ar kitą įdomybę, vis rodėme pirštu tai šen, tai ten.

Pavasario Mėnesiena parodė į prašmatnų pastatą ir išdidžiai tarė aukštu balsu:

– Žiūrėk, „Xing Xing" universalinė parduotuvė! Čia su tėvais eidavau apsipirkti.

Ištiesusi kaklą pamačiau tris *tai tai* vakarietiškais drabužiais, įdėmiai apžiūrinėjančias prekes. Už jų apsikrovusios pirkinių maišais pėdino tarnaitės.

Kol aš žvilgsniu vertinau įmantrią aukštuomenės damų veido kosmetiką ir brokato apdarus, Pavasario Mėnesienos pirštas jau rodė į dar prašmatnesnį pastatą šalia „Xing Xing", o jos balsas pakilo dar aukščiau:

– Žiūrėk, čia „Sincere" universalinė parduotuvė! Kartą tėtis nupirko man auksinę grandinėlę juvelyrinių dirbinių skyriuje trečiame aukšte!

Ji susijaudinusi dėstė toliau:

– Tėvas dar vesdavosi mane į „Dangiškos melodijos paviljoną" – kavinę po atviru dangumi ant „Wing On" universalinės parduotuvės stogo. Iš ten matydavau visą miestą – net bendrovės „China Peace" pastatą, viešbutį „International" ir hipodromą!

Kai skubantis rikša paliko už nugaros dvi universalines parduotuves ir tris *tai tai*, tarp mudviejų

stojo tyla.

Nenorėdama trikdyti jai minčių, pasisukau ir stebėjau gatvės vaizdus.

Prekiautojas, pasidėjęs prieš save du krepšius, visa gerkle plyšojo:

– Šviežia, kvapni kepta višta! Jei ne kvapni – grąžinsiu pinigus!

Šalia jo senyva moteris prašė išmaldos garsiai daužydama galvą į šaligatvį.

Sudiržusio veido lakštinių pardavėjas nuoga krūtine daužė į žalvarinį gongą, kad patrauktų praeivių dėmesį.

Svilinant saulei juodabarzdis policininkas indas su raudonu turbanu kaip pašėlęs mojavo lazdele reguliuodamas eismą. Veidu lyg juodasis sojų padažas žliaugė prakaitas.

Tada pamačiau, kaip į saldainių parduotuvę įlekia du vaikučiai, o jiems iš paskos įeina mylintys tėvai. Išvydus plačiai besišypsančius tėvų veidus, man suspaudė širdį sielvartas, sumišęs su kartėliu. Nuo tos dienos, kai mane atsivežė į Persikų žiedų paviljoną, nors turėjau motiną ir dar kaip iš dangaus nukritusius „tėvus“, jaučiausi likusi našlaitė. Iškišau galvą iš vežimėlio, kad Pavasario Mėnesiena nematytų mano skruostais riedančių ašarų.

Tą akimirką net krūptelėjau išgirdusi prie ausies šaižų jos balsą:

– Žiūrėk, Siang Siang, – Mali Pig For!

Ištempusi kaklą, kad pamatyčiau, nusišluosčiau ašaras.

– Kas?

– Garsioji Holivudo kino žvaigždė! Štai ten, „Pekino“ teatro iškaboje!

Tada pamačiau paveikslą, vaizduojantį milžinišką užsienietės galvą garbanotais plaukais ir svajingu žvilgsniu. Šalia jos buvo parašyti keli angliški žodžiai – veltui mėginau juos perskaityti. Pasisukau į Pavasario Mėnesieną.

– Ar gali perskaityti tas vištos žarnas?

– Žinoma, – išdidžiai nusišypsojo jinai ir papūtusi lūpas kaip višta šikną perskaitė: – „Vargšė mažoji turtuolė“.

– Oho! Kur išmokai anglų kalbos?

– Tėvas samdydavo mums privatų mokytoją, – ji patylėjo, paskui karalienės balsu paklausė: – Siang Siang, ar kada nors matei filmą?

Graudžiai papurčiau galvą.

Jos veide nušvito šypsena.

– Tėvas vesdavosi mane į visus kino teatrus – „Pekiną“, „Ambasadą“, „Licėjų“. Jeigu turėsi progą patekti į jų vidų, tikrai patirsi didžiulį įspūdį. Ten kaip rūmuose!

Pavasario Mėnesienos akyse sužvilgo ašaros. Nusukau žvilgsnį į ūkanoje skendinčias miesto apybrėžas horizonte. Uosto įlankoje švilpė laivas, lenkdamas kitą. Trečias tarsi žirklės be garso skrodė ryškiai mėlynas bangas; Amerikos vėliava virš jo plazdėjo vėjyje it ryškiaspalvė suknelė.

Amerika! – suniurnėjau panosėje. Vyliausi, kad vieną gražią dieną galėsiu išvykti iš Šanchajaus ir pamatyti pasaulį, tokius kraštus kaip Amerika, kur galbūt susitiksiu su šia garsia, keista moterimi Mali

Pig For.

Mūsų vežimėlius pralenkė kiti du; basi rikšų padai kėlė dulkių kamuolius.

Viskas kitapus Persikų žiedų buvo taip tikra, gyva… tačiau panašu į iliuziją. Atrodė, kad gyvenimas – gilus, painus sapnas.

Jau ketinau pakalbinti Pavasario Mėnesieną, bet tada rikša staiga sustojo, ir mes iš inercijos vos neiškritome. Fang Rong sumokėjo dviem prakaitu žliaugiantiems rikšoms ir nutaisiusi didingą miną nusivedė mus į kirpyklą.

Jos sienos buvo nukabinėtos veidrodžiais, keliančiais erdvės ir paslaptingumo pojūtį. Ant veidrodžių buvo prilipdytos Kinijos kino žvaigždžių nuotraukos; visų šukuosenos buvo vienodos: plaukai panėšėjo į mėnesienoje žvilgančias bangas.

Mus pamatę keli vyrai persimetę per ranką rankšluostį atskubėjo pasisveikinti su Fang Rong. Vergiškai jai lankstydamiesi, mus nužiūrinėjo kaip vilkai. Kai atsisėdome, mama liepė kiekvienai mūsų padaryti kitokią šukuoseną.

Ji dūrė trumpu, storu pirštu į Nefrito Vazą.

– Ant jos kaktos – šlykštus apgamas, paslėpkite jį kirpčiukais, panašiais į gluosnio svyruoklio šakas.

Tada pamojo į Pavasario Mėnesienos pusę.

– Jos veidas per daug apskritas, o kakta per žema – paslėpkite viską ištisiniais kirpčiukais.

Galop plačiai šypsodamasi pasisuko į mane:

– Šitai pasisekė – jai padarykite įspūdingą žvaigždžių nusėto dangaus šukuoseną.

Vajetau! Vos nepratrūkau juoktis iš džiaugsmo. Žvaigždžių nusėto dangaus šukuosena! Tačiau nespėjau pasimėgauti man suteikta garbe, nes trys kirpėjai, šypsodami kaip savo darbą puikiai išmanantys meistrai, jau pradėjo šiaušti mums plaukus įgudusiais pirštais.

Trims vyrams prireikė daugiau negu valandos apkirpti ir ištrinkti mums plaukus bei padaryti šukuosenas. Žiūrėdamos viena į kitą veidrodyje pamatėme, kad Nefrito Vazai ant kaktos iki pat akies karo minkštų plaukų sruoga, išties panaši į gluosnio svyruoklio šakas. Pavasario Mėnesienos veidas atrodė kaip įrėmintas: iš šonų – lygūs plaukai, iš viršaus – tankūs kirpčiukai; lyg įvykus stebuklui, jis atrodė nebe apskritas, o pailgas. Aš pati nudžiugau pamačiusi, kad mano plaukai sušukuoti atgal ir atidengia aukštą kaktą bei paryškina apvalainą veidą, kurių man daug kas pavydėjo. Negana to, plaukus puošė perlais švytintis auksinis segtukas! Mano veidas pasikeitė. Staiga jis tapo kerintis… tarsi būčiau tikra kino žvaigždė, svajingai muzikai grojant pūsta suknele šokanti puošnioje spindinčių sietynų apšviestoje pokylių salėje!

Iš svaigulio mane pažadino kūkčiojimas. Pasisukusi pamačiau įdėmų Pavasario Mėnesienos žvilgsnį. Ašarotomis akimis ji, rodės, čiupinėja mano veidą – graudžiai kaip katė žuvies kaulą.

– Pavasario Mėnesiena, – giliai įkvėpusi mėginau klausti, – ko tu…

Orą sudrebino šiurkštus mamos balsas.

– Pavasario Mėnesiena, liaukis! Nepavydėk kitoms! Turi būti dėkinga, kad ne tik esi gyva, bet dar

ir turi madingą šukuoseną, ir kad tavo veidas atrodo liesas, o ne panašus į putlią bandelę!

Pavasario Mėnesiena bemat nuščiuvo. Tada mama paskubomis sumokėjo ir išsivedė mus iš kirpyklos. Šįsyk rikšų ji nesamdė: didžiai mano nuostabai, nuginė judriausia Nankino bulvaro dalimi, pro kurią neseniai pravažiavome rikšomis! Dar kartą nustebome, kai ji įsitempė mus į audinių parduotuvę ir pareiškė:

– Rinkitės patinkančias medžiagas, liepsiu visoms trims pasiūti iš jų kiniškus chalatus ir vakarietiškas sukneles.

Tie dosnūs žodžiai iš jos lūpų mane dabar kerėjo nė kiek ne mažiau negu *kino* muzika! Glausdama prie savęs gėlėto atlaso rietimus, vos nealpau iš laimės. Nefrito Vaza iš susižavėjimo be perstojo šūkčiojo „Ojojoi!“ ir „Ajajai!“, pirštais braukydama per šilko klostes, krintančias prieš mus visų vaivorykštės spalvų kriokliais.

Už pusvalandžio, kai pagaliau baigėme švaistyti pinigus pirkiniams, mama žvaliu balsu paklausė:

– Merginos, šitaip karšta – gal norėtumėte suvalgyti ledų ir kiek atsivėsinti prieš grįžtant?

Ledų?! Negalėjau patikėti gerai išgirdusi. Tėtis buvo jų ragavęs vos kartą – kariauninko namuose – ir man pasakojo, esą jie minkšti it šilkas ir saldūs it cukrus. Jie taip greitai tirpstą burnoje, kad turi laižyti smarkiai nelyginant žaizdą.

Kelios akimirkos praėjo, kol visos trys suvokėme gerąją žinią, tada sutartinai sušukome:

– Norim, mama!

Kaip gyva nesijaučiau tokia patenkinta kaip vaikštinėdama tuo bulvaru su žvaigždžių nusėtu dangumi ant galvos, naujų suknelių vaizdais mintyse ir maloniai tirpstančiais ledais burnoje. Mano lūpų kampučiai vis rietėsi į viršų, nors ir kaip stengiausi jiems neleisti: praeiviai dar pamanys, kad išprotėjau, – šypsausi pati sau!

Rafinuotai laižiau ledus, stengdamasi kuo ilgiau mėgautis jų vėsos ir saldumo teikiama atgaiva, tuo pat metu apžiūrinėdama spalvingas prekes parduotuvių vitrinose. Pastebėjau, kad mes irgi stebimos. Merginos pavydžiai spoksojo į mus, stengdamosi nekikenti. Kai kurie vyrai laidė į mus gašlius žvilgsnius, darbininkai pūtė švilpukus. Pulkelis *tai tai* rodė į mus pirštais raudonai lakuotais nagais ir pašaipiai kuždėjosi.

Pasisukau į Fang Rong ir paklausiau:

– Mama, kodėl tie žmonės į mus spokso?

– Dukra mano, koks kvailas klausimas! – nutaisiusi imperatoriaus našlės miną atsakė ji. – Kodėl? Ogi todėl, kad jie jums pavydi!

Ji parodė ranka į liesą skarmaluotą dešimtmetę mergaitę, ant šaligatvio prašančią išmaldos.

– Manai, kam nors ji gali atrodyti graži?

Tada dūrė pirštu į pusamžę sukumpusią tarnaitę:

– Arba šita?

Galiausiai parodė į negražaus veido mergaitę plokščia krūtine, pardavinėjančią blynus nuo gatvės prekystalio:

– Arba šita bambuko lazda?

Mama pratrūko juoku.

– Cha, cha, cha, mano žaviosios mažosios brangenybės!

Ji nuščiuvo, nužvelgė visas tris ir įgnybo man į skruostą.

– Ypač tu, Siang Siang, – greitai, labai greitai, visi neatitrauks nuo tavęs akių!

Jai tai pasakius, man išties ėmė rodytis, kad visų žvilgsniai įsmeigti į mane. Apdujusi, lyg sapne, uoliai laižiau ledus mėgaudamasi greitai tirpstančiu jų saldumu ir tikindama save, kad visa ši neregėta sėkmė man neprisisapnavo. Paliečiau Guan In medalioną ir mintyse pasimeldžiau, kad ši diena niekada nesibaigtų.

Besimėgaujant saldžiu kąsneliu ant liežuvio, kažkas staiga trinktelėjo į ranką. Nespėjus man susigaudyti, kas atsitiko, aplinkui kilo sambrūzdis, tartum kas būtų pajudinęs širšių lizdą.

Lyg suskilęs gongas sužvangėjo mamos balsas, sudrebindamas orą aplink:

– Gaudykit tą vagišių!

Tik tada susigriebiau, kad nebeturiu ledų. Dabar juos purvinoje rankoje stipriai gniaužė kaulėtas gal dešimties metų berniūkštis. Godžiai juos laižydamas jis mėgino perbėgti gatvę, užtvindytą švilpiančių pro šalį automobilių.

– Atsargiai! – sušukau jam.

Mama metė į mane žudantį žvilgsnį ir tvojo per žvaigždžių nusėtą dangų.

– Gal iš proto išsikraustei?! Nesupranti, kad tas vaikiščias nusipelno būti partrenktas?!

Atsiradus tarpeliui šitame nepertraukiamame eismo sraute, berniukas šovė į priekį; tuoj pat pasigirdo cypiančių padangų, klaksonų, riksmų ir keiksmų kakofonija.

– O, varge! Jis palįs po ratais! – vėl suspigau.

Mama vėl metė į mane žudantį žvilgsnį ir su mūsų trijule nuskubėjo žiūrėti, kas atsitiko.

Pajutau didžiulį palengvėjimą: berniūkštis po ratais nepalindo, jo net nepartrenkė. Bet atrodė, kad jo kojos įaugo į žemę, o veidas buvo toks perbalęs, tarsi jis ką tik būtų grįžęs iš *in* – tamsos – pasaulio, ir dvasios vis dar laikytų jį įsikibusios į kojas, stengdamosi partempti atgal. Ledai ištiško ant žemės ir sunkėsi į grindinį nelyginant iki baltumo išgąsdintas kraujas.

Iš automobilio iššoko vairuotojas ir nusispjovė.

– Ak, tu šuns išpera, – krušau aš tavo motinos dziundzę! Kitą kartą eidamas per gatvę apsidairyk!

Tai taręs jis stumtelėjo nesusigaudantį berniuką atgal ant šaligatvio. Prieš lipdamas į automobilį vairuotojas užkriokė:

– Traukis iš kelio! Aš važiuoju paimti Šanchajaus prekybos rūmų pirmininko!

Tada užtrenkė dureles ir nurūko. Sustoję automobiliai vėl bemat pajudėjo.

Pavasario Mėnesiena suplojo delnais:

– Mama, jam nieko neatsitiko!

Šįsyk jos galvą supurtė mamos antausis.

– Ko taip džiaugiesi dėl šito mažojo menkystos? Jį reikėjo sutrinti kaip maltą jautieną!

Tada, mano nuostabai, visu riebiu kūnu ji metėsi prie berniuko ir jį sugriebė. Fang Rong buvo stipri kaip bulius. Berniukas skeryčiojosi liesutėmis rankomis ir kojomis, klykdamas kaip pjaunama višta. Akimirksniu mus apspito keli chuliganai ir ėmė džiugiai staugti:

– Taip, pasmauk tą mažąjį elgetą!

– Tai bent! Moteris negyvai sumuš vyrą!

– Ei, ateikit nemokamai žiūrėti Pekino operos!

Kol jie stengėsi kuo smarkiau įpūsti šios gatvės dramos ugnį, nežinia iš kur išdygo šviesiaplaukis kokių keturiasdešimties metų vyras baltu kostiumu. Jis priėjo prie tų besigrumdančių žmogystų ir raumeningomis rankomis perskyrė.

Žioplių minioje bemat stojo tyla. Visi neatplėšė akių nuo užsieniečio, laukdami, kokia linkme pakryps ši drama. Nustebau: užuot ėmusi karščiuotis ir iškeikusi šį *jang guizi* – užsienio velnią[7] – mama iki ausų išsišiepė ir su ryškiu akcentu angliškai tarė:

– Atleiskite, pone, įvyko nesusipratimas.

Dar labiau nustebau, nes „barbaras“ kuo gražiausiai kiniškai paklausė:

– Kas atsitiko?

Mama irgi atsakė kiniškai, šiepdamasi vis labiau – atrodė, tuoj plyš ausys.

– *Meiši*, *meiši*.

Nieko, nieko.

– Nieko?

Tada rodydama ranka į vaikigalį įsiterpė Nefrito Vaza.

– Jis norėjo pavogti mano sesės Siang Siang ledus.

Vyras pasisuko į mane ir įdėmiai nužvelgė. Jo akys buvo du šviesiai mėlyni karoliukai – keistai šaltos, bet raminančios – kaip pražuvę mano ledai. Kai jau pajutau kaistant skruostus, jis atsigręžė į berniūkštį. Nors kepino saulė, driskius drebėjo.

– Labai alkanas?

Berniukas taip sulinksėjo, kad galva ko neatsiskyrė nuo kaklo.

– Motina serga ir mes trys dienos nieko neturėję burnoj.

Visų nuostabai, svetimšalis nelabasis išsitraukė odinę piniginę, išėmė keletą variokų ir padavė berniukui.

– Nupirk ko nors valgyti šeimai ir eik namo.

Berniukas stvėrė pinigėlius, puolė ant kelių, padaužė galva į šaligatvį ir kaip pelė nurūko judriu bulvaru.

Nefrito Vaza netikėtai priėjo prie jo ir nusišypsojo.

– Pone, ačiū jums už gerą širdį. Prašom apsilankyti mūsų paviljone.

Jis susiraukęs nužvelgė mus tris.

– Kuriame?

Mama labai susijaudino.

– Persikų žiedų, Si Malu, – įsiterpė ji.

Užuot atsakęs mamai, svetimšalis nelabasis pasisuko į mane ir ilgai žiūrėjo gerumu švytinčiomis akimis, paskui netaręs nė žodžio nuėjo. Vienas kitas smalsuolis nusivylęs nusikeikė, paskui visi greitai išsiskirstė.

Kad nesugadintume ką tik padarytų šukuosenų, mama sustabdė taksi parvežti mus į paviljoną. Visą kelią man galvoje šmėsčiojo tas perkaręs skarmaluotas berniukas perbalusiu veidu ir kaip jis parpuolęs ant kelių graudžiai lankstėsi už kelias monetas. Staiga dingtelėjo, kaip man pasisekė: Persikų žieduose turiu stogą virš galvos, esu soti ir aprengta – už dyką! Tikriausiai pati to nežinodama gyvenu rojuje!

Pasisukau į Fang Rong ir stengiausi nusišypsoti taip, kad lūpų kampučiai pakiltų virš „Dangiškos melodijos“ kavinės ant to aukšto pastato stogo.

– Mama, labai jums ačiū.

– Atsidėkok man elgdamasi kaip gera mergaitė, – ji išsišiepė ir meiliai patapšnojo man per ranką.

Tada kreipėsi į mus tris:

– Jeigu gerai elgsitės, turėsite gražiausius apdarus, gardžiausią maistą ir nuostabiausias šukuosenas pasaulyje. Bet jeigu ne – visos galų gale tapsite panašios į tą mažąjį alkaną valkatą, kuris vagia kąsnį gatvėje ir kurį kada nors partrenks automobilis. Ar norite būti panašios į tą mažąjį šunsnukį, kuris netrukus virs malta jautiena?

– Ne! – sušukome vienu balsu.

– Ar elgsitės gražiai?

– Taip!

Laibi mūsų balseliai perskrodė orą. Mama paslaptingai nusišypsojo slėpdama savo veidą rikšos vežimėlio šešėlyje.

---

6 Garsūs Tangų dinastijos poetai.

7 Šitaip niekinamai Kinijoje buvo vadinami užsieniečiai.

7

Nefrito kotas ir aukso vartai

Kitą rytą pabudusi jaučiausi ir laiminga, ir liūdna – laiminga, nes man nieko nestigo gyvenant Persikų žieduose, liūdna, nes vis prisiminiau tą berniuką. Įkritę jo skruostai ir išsprogusios akys prilipo mano galvoje kaip sraigės. Tada dar prisiminiau svetimšalį nelabąjį ir įdėmiai žvelgiančias į mane šviesiai mėlynas akis.

Išsitraukiau *pipą* ir pradėjau skambinti; nors ausis pasiekė saldus instrumento dūzgesys, mano mintys klajojo kitur. Netrukus akys pritvinko ašarų, jos nusirito skruostais ir pažiro ant *pipos*, kol man ėmė rodytis, kad ji spokso į mane ašarų išvagotu veidu. Prisiglaudžiau ją prie krūtinės įsivaizduodama, kad ji – mano jaunesnioji sesuo, perėmusi iš manęs visus jausmus, mintis, visą mano liūdesį.

– Mama ir tėti, – kreipiausi į *pipą*, – pasiilgau jūsų abiejų. Kad ir kur dabar būtumėte, dėl manęs nesijaudinkite. Prižadu: labai savimi rūpinsiuosi. Ir patikėkit manim: vieną gražią dieną tapsiu garsi, labai garsi!

Berdama savo monologą staiga už durų išgirdau krebždant.

– Guigui? Eikš!

Šuniukas bemat įpuolė į kambarį. Padėjau *pipą* ir paėmiau jį ant rankų. Jis kaip pašėlęs ėmė laižyti man veidą.

– Na, gerai, užteks, neklaužada. Ar šiandien gerai elgeisi?

Guigui pakreipė riebų snukutį, paskui ėmė kinkuoti ir kišti man leteną sveikintis.

– Šaunuolis, – pasakiau glostydama jam kailį, – žinau, kad gražiai elgiesi. Išalkai? Ar nori skanėstų?

Jis vėl sulinksėjo.

Jau buvau besivedanti jį į virtuvę, bet tada prasiskyrė karoliukų užuolaida ir į kambarį įsiveržė Fang Rong su dideliu garuojančiu dubeniu ant padėklo. Į žalio šilko chalatą įspraustas jos kūnas panėšėjo į išpampusius kiaulienos kukulius, įsuktus į riebaluotus lotoso lapus. Jai einant atrodė, kad riebalų klostės po apdaru pradeda perversmą. Jos užpakalis buvo kaip tik reikiamo dydžio keturioms sesėms žaisti *madzongą*. Vos susilaikiau nesukikenusi nuo to vaizdo.

Mama piktai dėbtelėjo į mudu su Guigui.

– Siang Siang, išvesk šunį!

– Bet, mama…

– Liepiau jį išvesti. O gal nori, kad jį išspirčiau?

Mėginau jį išvyti, bet jis neklausė – prisispaudė man prie kojos.

– Išstumk jį, ir gana! – užriko mama.

Nenoromis paklusau.

– O dabar uždaryk duris ir eikš sėskis.

Man atsisėdus, ji metė žvilgsnį į mano *pipą* ir nutaisiusi kuo švelnesnį balsą tarė:

– Siang Siang, nustok kurį laiką groti ir pasrėbk tonizuojančios sriubos.

Nustebau: aš pati nuolatos prašydavau leisti pailsėti nuo meno pratybų. Ji nė karto neleido man atsikvėpti, o kad atneštų man sriubos?!

– Kodėl?

– Kodėl? Tavo svarbiosios dienos proga, kvailele.

Ji atsargiai padėjo dubenį ant stalo ir bemat išsitraukė kėdę. Kai didelis jos užpakalis patogiai įsitaisė, Fang Rong plačiai nusišypsojo.

– Netrukus sužinosi kodėl, dabar nieko daugiau neklausinėk. Valgyk šią ypatingą sriubą, kol dar karšta. Kai atauš, praras gerąsias savybes.

Ji pakėlė dubenį ir pakišusi man po nosimi pateliūskavo. Mano šnerves pasiekė sodrus aromatas. Atsargiai sriūbtelėjau.

– Labai skani. Iš ko?

– Įvairios žolelės, daug acto ir geriausia juodųjų vištų mėsa. A Ping virė ją visą dieną, – nė akimirkos nenustodama šypsotis aiškino mama.

Ji apžiūrinėjo mane – kaip motina naujagimį, norėdama įsitikinti, kad neturi kokių apsigimimų, – kol nurijau paskutinį lašą. Tada padėjo lėkštę ant padėklo ir jį paėmusi išėjo iš kambario.

Pajutau, kaip po kūną pasklinda šiluma, – tikriausiai sriuba darė tonizuojantį poveikį. Bet aš žinojau turinti svaresnę priežastį: man pasisekė ir aš gyvenu Persikų žiedų paviljone!

Tą akimirką, mano nuostabai, į kambarį vėl įpuolė Fang Rong. Šį kartą tėškė ant stalo keletą knygų.

– Matai, kokia aš išsiblaškiusi? – sukikeno. – Pamiršau jas. Visas perskaityk ir pasirenk pirmajam savo svečiui.

– Kokiam svečiui? – paklausiau, bet mama jau spėjo pranykti it koks dūmų debesis.

Permečiau akimis pavadinimus: „Margi gėlėto karo raštai“; „Slapti nefrito kambario receptai“; „Negražios mergaitės klasika“; „Tikro ugdymo romantika“…

Paėmiau vieną į rankas, perverčiau puslapius, ir mano akys užkliuvo už tokių žodžių:

> Kai vyras ir moteris mylisi pirmą kartą, jie susiliečia kūnais, susiglaudžia lūpomis. Vyras čiulpia moteriai apatinę lūpą, jinai jam viršutinę, ir juodu gardžiuojasi vienas kito seilėmis <…>. Tuomet pasklis tūkstantis kerų, pranyks šimtas negandų. Dabar moteris kaire ranka turi suimti vyro nefrito kotą, o vyras dešine ranka glostyti moteriai nefrito vartus. Šitaip vyras pajus *in* energiją, ir jo nefrito kotas susijaudins. Jis pakils

> aukštai link dangaus nelyginant kalno viršūnė, mėginanti pasiekti Paukščių Taką. Moteris pajunta *jang* energiją ir jos cinoberio plyšį sudrėkina skystis, tekantis žemyn lyg upė giliu slėniu. Dabar gali įvykti sueitis <…>.

Juodu gardžiuojasi vienas kito seilėmis?! O, varge! Apimta kažkokio nesveiko susidomėjimo skaičiau toliau:

> Dūriai – gilūs, negilūs, lėti, greiti, tiesūs, įstriži, iš dešinės, iš kairės – priklauso nuo aplinkybių ir jiems visiems būdingi tam tikri savitumai. Lėtas dūris panašus į pakliuvusio ant kabliuko karpio elgseną. Greitas – į paukščių, plakančių sparnais, kai skrenda prieš vėją <…>.

Cha! Tie dūriai nė iš tolo nepanėšėjo į tuos, kuriuos rodydavo tėtis per kovos menų pratybas. Kas būtų jam atsitikę, jeigu kieno nors užpultas jis būtų elgęsis kaip „karpis, pakliuvęs ant kabliuko“?!

Kai jau norėjau už pilvo susiėmusi juoktis iš tų absurdiškų posakių, mano dėmesį patraukė frazė „devyni būdai, kaip judinti nefrito kotą“:

> Pirma nefrito kotas stumiamas gilyn, paskui imamas traukyti pirmyn atgal panašiai kaip pjūklas, tarsi mėginant atidaryti austrę ir ištraukti iš jos žvilgantį perlą <…>.

Suglumusi ir susinervinusi užverčiau knygą ir giliai atsidusau. Perlė man buvo sakiusi, kad mama duos paskaityti knygų, bet nė neįsivaizdavau, kad jos bus tokios keistos, su daugybe tokių žodžių kaip *nefrito kotas*, *nefrito vartai*, *jang viršūnė*, *cinoberio plyšys*.

Pažiūrėjau į viršelį: „Meilės menas“, autorius – žmogus, pasivadinęs meistru Dong Siuandzi – Paslaptingąja Skyle. Paslaptingosios Skylės *Meilės menas* – be perstojo mėgavausi tais keistais skiemenimis ant liežuvio, tarsi šitaip būčiau patyrusi giliausią vėjo ir mėnulio viešpatijos paslaptį.

Tačiau dabar man atrodė, kad giedrą dangų galvoje aptraukė tamsūs debesys.

Juste jutau, kaip mano gyslomis teka kraujas. Skruostai užkaito, burna perdžiūvo. Čiupau knygas ir nubėgau iki pat Perlės kambario, bet jos ten neradau. Blaškiausi šen ir ten, bet niekur nešmėstelėjo jos šešėlis, nepajutau dvelktelinčių jos kvepalų. Bėgdama koridoriumi į sodą tebegalvojau apie visus tuos keistus perskaitytus dalykus, kai staiga atsitrenkiau į kažką minkšta ir gyva. Pakėlusi akis pamačiau grėsmingą Fang Rong žvilgsnį.

– Siang Siang! – priekaištingai sušuko ji. – Kur buvai? Visur tavęs ieškojau. Eime!

Ji parsivedė mane į mano kambarį, įstūmė ir užtrenkė duris.

– Ar perskaitei tas knygas ir klasikos veikalus?

– Mama, – sukikenau, – klasikiniai veikalai tėra penki: „Pavasarių ir rudenų kronika“, „Poezijos knyga“, „Šlamančių lapų knyga“…

– Gerai, užteks! Baik čia kvailai girtis! Ir kad daugiau nematyčiau tos patenkintos savimi šypsenos tavo veide! Žinai ką? Man nerūpi „Permainų knyga“ – man rūpi vienintelė permaina: kai mano dukros uždirba krūvas šlamančiųjų! Supratai?!

– Bet, mama, kaip galima uždirbti pinigų skaitant „Negražios mergaitės klasiką“?

Fang Rong tiriamai nužiūrinėjo mane, ir jos akys lakstė kaip stikliniai žaidimo rutuliukai.

– Siang Siang, pasirodo, tu vis dėlto nesi tokia protinga, kaip atrodai!

Ji pasilenkė prie manęs ir nuleido balsą, tarsi atskleisdama didžiausią visatos paslaptį.

– Ar žinai, kokia didžiausia tavo vertybė?

– Mano menininkės gabumai, – norėjau pridurti „ir mano grožis“, bet nusprendžiau pasikuklinti.

Mama pamerkė akį.

– Ne! Tavo skaistybė, kvailele!

Ji metė į mane skvarbų žvilgsnį.

– Siang Siang, tavęs niekados nelietė joks vyras, tiesa?

– Ne, lietė.

Staiga mažutės Fang Rong akutės virto ugnies kamuoliukais. Ji taip sugriebė mane už palaidinės, kad vos neuždusino.

– Kas, šliundryte?

– Velnias!

Ji paleido mane, tada kaltinamai dūrė pirštu.

– Šlykšti pasileidėle, tu *pisaisi* su savo tėvu!

Jos balsas dabar griaudėjo kaip perkūnas.

– Kai su juo miegojai, ar jis lietė tavo aukso vartus? Ar įkišo savo nefrito kotą į tavo cinoberio plyšį?

– Mama, kaip tik norėjau jūsų klausti apie aukso vartus, cinoberio plyšį ir…

Įsitempę mamos veido raumenys staiga atsileido.

– Bet tu sakei, kad tėvas su tavim miegojo, – tu įsitikinusi, kad jis nieko tau nedarė?

– Žinoma, darė: užtraukė antklodę, sekė man pasakas…

– Cha! Tai ir viskas, ką jis tau darė?

– Taip. Kai buvau maža, baisiai bijojau vaiduoklių, todėl nesiliaudavau verkti, kol tėtė ateidavo ir miegodavo su manimi.

– O kur tuo metu būdavo tavo mama?

– Išėjusi į darbą.

– Naktį? Vadinasi, ji buvo kekšė kaip ir tu?

– Ne! Tai buvo netrukus po to, kai tėtis susilaužė koją, – išraudau ir ėmiau mikčioti. – Jai teko dirbti… eee… naktinių aromatų surinkėja, kad galėtų apmokėti jo ligoninės sąskaitas.

Mama atlošė riebią galvą ir nusijuokė tokiu paklaikusiu balsu, kad galėjai pamanyti, jog žaibas trenkė į jos juoko užtvaras ir jas sudaužė.

– Cha! Cha! Cha! Cha! Siang Siang, vos neapsimyžau iš baimės, kai papasakojai, kaip tavo tėvas su tavim miegodavo, o motina tuo metu rinkdavo šūdus!

Iš pykčio ir pažeminimo negalėjau ištarti nė žodžio.

Ji ir toliau kvatojo lyg pamišėlis, kurį vejasi girtuoklis. Laukdama, kol ji pagaliau užsičiaups, pakeičiau temą.

– Mama, jūs vis dar nepasakėte man, kas yra nefrito kotas, aukso vartai…

– Nenumanai, ką reiškia tie dalykai? Nejaugi Perlė seniausiai viso to tau nepaaiškino?

– Ne.

Mama išpūtė akis.

– Gyvatė! Tikrai nepaaiškino? Kvaila kekšyte, netrukus vyras atvers tau vainiklapius, o tu nenutuoki, kas yra nefrito kotas ir aukso vartai? Net jeigu Perlė tau nepaaiškino, nejaugi kitos sesės neminėjo tau šitų dalykų? Sakyk?

– Mama, bet juk aš neturiu laiko kalbėtis su sesėmis! Kasdien nuo ryto iki vakaro turiu mokytis menų ir vykdyti jūsų paliepimus!

– Gerai, gerai. Užteks tų tavo nesąmonių. Šiaip ar taip, netrukus sužinosi.

– Kaip?

– Kai neteksi skaistybės. Daug vyrų džiaugsis galėdami sumokėti už ją krūvą auksinių. Kai vyrai mylisi su gražiomis jaunomis skaistuolėmis, jų nefrito kotai taip įsiaudrina, kad jie eina iš proto.

Ji pamerkė man akį.

– Po to jie atjaunėja ir sulaukia žilos senatvės. Kai kurie praturtėja, kiti gauna aukštas pareigas. O jeigu iki šiol juos persekiojo nelaimės, jos pranyksta.

Nieko neatsakiau.

Svajingai šypsodama mama aiškino toliau:

– Didysis ponas Fungas jau laimėjo varžytuves dėl to, kas bus tavo *datou ke*, – ji parodė į apgamą ant savo kaktos. – Mano trečioji akis jau seniai man sakė, kad laimės jis, o ne kas kitas.

– Kokias varžytuves, kas yra *datou ke* ir didysis ponas Fungas?

Mama sukikeno.

– Siang Siang, tariesi esanti protinga, bet iš tikrųjų esi ganėtinai kvaila. *Datou ke* – vyras, kuris pirmas paima *či* iš tavo *in*. Tie seniai žūtbūt trokšta gauti tavo jaunatviškos *in* energijos. Jeigu vyrui pavyksta turėti tris šimtus mergelių, atgauna viską: dantis, juodus plaukus, gyvybingumą.

– O, tada aš irgi norėčiau gauti *in* energijos, kai pasensiu.

Mama nusijuokė – net odos klostės ant veido sutirtėjo.

– Be abejo, Siang Siang. Štai kodėl retkarčiais pas mus ateina senos lesbietės ir prašo skaistuolių.

– Lesbietės?

Mama pamerkė akį.

– Jos vadinamos veidrodžius trinančiomis mergaitėmis. Mat tam, kad prarastų savo sielą, dvi moterys tegali trinti plokščias kaip veidrodis *in* dalis viena į kitą.

– Prarastų savo sielą? Norite pasakyti, jos miršta?

– Siang Siang, man įgriso tavo kvailumas! – užkriokė mama, bet netrukus šelmiškai šyptelėjo. – Bet aš įsitikinusi, kad didžiajam ponui Fungui tu neįgrisi.

– Kas yra didysis ponas Fungas?

– Matei jį pobūvyje.

– Kalbate apie tą baisiai raukšlėtą, mirštantį senį?

– Siang Siang, kaip tau liežuvis apsiverčia kalbėti tokias šlykštynes?! – Ji dėbtelėjo į mane taip piktai, kad net apgamas kaktoje grėsmingai krustelėjo. – Jis jau sumokėjo didžiulę sumą už tavo pirmąją naktį. Taigi verčiau padaryk jį laimingą. Antraip…

Ji treptelėjo koja.

Man plaukai pasišiaušė. Rodės, jaučiu, kaip visu mano kūnu šliaužia šimtai gličių padarų, o jiems iš paskos – didysis ponas Fungas.

Mama reikšmingai nusišypsojo.

– Siang Siang, kas tau, tokiai gudriai, labiau patiktų – jei ant tavęs ropotų pulkas šlykščių žiurkių ar tik *vienas* didysis ponas Fungas?

– Žinoma, vienas didysis ponas Fungas!

– Na ir puiku. Matai – kai tik gražiai elgiesi, gauni ko nori, – ji patapšnojo man per viršugalvį, paskui ėmė lenkti storus, trumpus pirštus: – gražius apdarus, gardžių valgių, naują šukuoseną, ledų, o dabar didįjį poną Fungą su visomis senatvės raukšlėmis, cha, cha, cha!

Iš pradžių mama ko neuždusо nuo savo pamišėliško juoko, bet paskui staiga nutilo ir taip dėbtelėjo į mane, kad kraujas sustingo gyslose.

– O dabar nusivilk visus drabužius, Siang Siang!

– Ką?

– Gal staiga apkurtai? Liepiau nusivilkti visus drabužius! Tuoj pat! – Ji pažiūrėjo į mane primerkusi tas žiurkiškas akutes. – Daryk, kas liepiama, – o gal nori, kad aš tave išrengčiau?!

Pradėjau nusirenginėti.

Fang Rong ėjo aplink mane tai šen tai ten bakstelėdama ar įgnybdama, tarsi rinktųsi kiaulienos gabalą vakarienei. Dar kiek pabaksnojusi ir pagnaibiusi linktelėjo, ir jos veide pasirodė patenkinta šypsena.

– Hm, – numykė lyg kalbėdama su savimi, – didysis ponas Fungas tikriausiai aiškiaregys, kad šitiek suplojo už trylikametę.

Tą akimirką atsidarė durys ir į kambarį įėjo Vu Čiangas. Mašinaliai griebiau drabužius norėdama paslėpti savo nuogumą.

– Palik juos ant grindų! Tegul tave apžiūri tėtis!

Pasijutau baisiausiai pažeminta; akys pritvinko ašarų. Drabužiai nukrito ant grindų ir gulėjo lyg sukniubęs žmogus.

Prie pat ausies sugriaudėjo mamos balsas:

– Ko taip gėdijiesi?! Čia juk tik tavo tėtis. Argi ką tik man nesakei, kad miegojai su savo tėvu? Dabar stovėk ramiai ir leisk tėčiui tave apžiūrėti.

Nudelbiau akis į savo kojų pirštus, kad nesutikčiau skvarbaus Vu Čiango žvilgsnio, bet vis tiek jutau, kaip jis drasko mane visą alkanomis akimis. Ėmiau tirtėti ir apsiglėbiau per krūtinę.

Vu Čiangas atitraukė mano rankas. Jo akys nukrypo į mano spenelius ir jis lipšniu balsu tarė:

– Nesijaudink, Siang Siang. Anksčiau ar vėliau visos mergaitės tampa moterimis.

Nuo jo delno, uždėto ant nuogo mano peties, sklido šiluma.

– Neverta apsimetinėti dama, kai būsi kekšė.

Fang Rong nusišypsojo.

– Elkis švelniai, Vu Čiangai, ji tik maža skaistuolė.

Tėtė pražiojo lūpas ir parodė lygius, baltus dantis.

– Taip, tu teisi – tik maža skaistuolė.

Vis dar šypsodamas jis ne iš karto atsisuko į žmoną.

– Na, ką manai?

Mama pagyrė linksėdama galvą.

– Gerai, viskas kaip reikiant: kaulai smulkūs, oda lygi, kūnas minkštas.

Tėtė pataršė man plaukus ir pridūrė:

– Be to, minkšti, švelnūs kaip šilkas juodi plaukai.

Tada palietė mano gaktos plaukus.

– Šitoj vietoj irgi švelnūs ir žvilgūs.

Mama piktai į jį dėbtelėjo.

– Pati matau.

– Taip, be abejo, be abejo, – linktelėjo Vu Čiangas.

Stojo mirtina tyla; paskui varstomas ledinio mamos žvilgsnio tėtė atsiprašė ir išėjo.

Mama tarė:

– Apsirenk.

Paklusau. Ji vėl reikšmingai į mane pažiūrėjo.

– Siang Siang, būtum nepaprastai patraukli mergelė, jei ne vienas dalykas.

– Koks?

– Štai ir vėl! Per daug klausinėji! Skaistuolė turi būti nuolanki ir švelni. Prieš susitikdama su didžiuoju ponu Fungu verčiau išmok gražiai elgtis. Dabar eik pas Perlę – tegul papasakoja tau, kaip uždirbsi krūvą pinigų, jei būsi meili ir švelni nefrito kotui, be to, patirsi begalinių malonumų.

Ji pamerkė akį.

– Perlė – tikra miegamojo paslapčių žinovė. Cha, cha, cha!

Tai tarusi paėmė knygas, įspraudė man į glėbį ir stumtelėjo durų link.

Perlė gražinosi prieš veidrodį. Kai uždariau duris, ji įsmeigė akis man į plaukus ir sušuko:

– Siang Siang, atrodai labai graži! – Ji patapšnojo per šalia stovinčią kėdę. – Eikš, sėskis prie manęs.

Stojo ilga tyla – visą tą laiką ji veidrodyje spoksojo į mano plaukus.

– Sese Perle, jums nepatinka mano naujoji šukuosena?

Perlė neatsakė į mano klausimą; jos išraiška tapo liūdna ir rimta.

– Ar mama dar nupirko tau ledų, pavalgydino sriuba, o paskui parodė tas keistas knygas?

Linktelėjau.

– Siang Siang, tu netrukus *pisiesi* su vyru!

– Ne, *nesipisiu*!

– Mano mažoji sese, kodėl, tavo manymu, jie elgiasi su tavim kaip su princese?

– Manau, todėl… todėl, kad man pasisekė, ir tiek.

– Sakai, pasisekė? – nusišaipė ji. – Jeigu šiame kekšyne būtų bent lašelis sėkmės, mes visos būtume princesės, o ne prostitutės. Deja, deja: tu būsi *tikra* kekšė, supranti? Ar nori, kad viską tau išdėstyčiau su smulkmenomis?

Tyla kambaryje tiesiog slėgė.

– Šitos, – ji čiupo knygas man iš rankų ir metė ant stalo, – turi parengti tave iš mergaitės virsti moterimi.

Ji nutilo ir karčiai į mane žvilgtelėjo.

– Arba iš dorybingos moters paskutine šliundra.

Ji paėmė vieną iš knygų ir pervertė puslapius su iliustracijomis.

– Jeigu išnagrinėsi visas šias padėtis ir gerai jas išmoksi, tai padės tau įgyti reputaciją – tokią neregėtą reputaciją, kad vyrai mokės kelias sidabrines monetas vien už tai, kad galėtų uostyti nuo tavo kūno sklindantį gardų aromatą, ir daugybę auksinių, kad jo paragautų!

Man ėmė trūkti oro; nenorėjau pažiūrėti į akis tiesai, kurios taip užsispyrusiai vengiau.

– Siang Siang, – Perlė patapšnojo man per galvą, – neverta per daug jaudintis – išmok, ir tiek, gerai? Aš esu šalia ir tau padėsiu.

Linktelėjau ir išspaudžiau karčią šypseną.

– Gerai. Pamoką pradėsime dabar, – ji pamerkė akį. – Yra toks posakis: „Mirsi po bijūnų lysve – būsi ištvirkęs vaiduoklis.“ Jo reikšmė tokia: moteris gali padaryti vyrą tokį laimingą, kad jis mielai sutiks mirti su ja mylėdamasis.

Tylėjau stengdamasi suvokti, ką ji norėjo pasakyti.

Paskui ji ėmė man aiškinti tokius žodžius kaip *raudonas perlas*, pipos *stygos*, *slidūs lakštiniai* ir visas tas keistas metaforas: perskelti arbūzą ir paragauti jo sulčių; nefrito kotas sulenda į aukso vartus; *in* syvai trykšta kaip šaltinis…

Pamokai baigiantis ėmiau su nuolankia baime žiūrėti į Perlę, taip puikiai išmanančią tuos painius dalykus, bet pasijutau visiškai išsekusi.

Staiga Perlė sušuko:

– Velnias! Siang Siang, turiu užimti vieną didelį šulą. Gal eik ir pasimokyk, grįši pas mane rytoj.

Man priėjus prie durų, ji pašaukė mane vardu.

Atsigręžusi pamačiau liūdną jos veidą.

– Siang Siang, tu man labai patinki, – ji patylėjo, paskui pridūrė: – Verčiau išnaudok paskutinę galimybę pasidžiaugti savo mergyste…

Nežinojau, ką atsakyti.

– Kodėl tau nenuėjus pasilinksminti su Pavasario Mėnesiena?

– Bet jeigu sužinos mama…

– Nesijaudink. Neabejoju, kad didysis ponas Fungas jau sumokėjo už tave didžiulę sumą. Taigi ji bus gerai nusiteikusi ir labai ant tavęs nerūstaus. Eik ir pasilinksmink sode prie šventyklos.

Tačiau aš buvau girdėjusi, kad tame sode rodosi vaiduokliai seserų, kurios savo noru pasitraukė iš gyvenimo! Nėra ko nė sakyti, niekas nedrįso klausti mamos, ar tai tiesa. Atsigręžiau klausti Perlės, bet ji jau buvo uždariusi duris.

8

Vaiduoklių sodas

Atidariau Pavasario Mėnesienos kambario duris ir įėjau. Ji sėdėjo ant lovos, aplink buvo išmėtytos man tarsi matytos knygos. Ji pasisuko ir patapšnojo prie savęs.

– Eikš, sėskis, Siang Siang.

Atsisėdau ir ranka parodžiau į knygas.

– Tu jas visas supranti?

– Žinoma, Siang Siang, – ji smalsiai į mane pažiūrėjo. – Nori pasakyti, kad tu nesupranti?

– Tik kai ką, bet paskui sesuo Perlė man viską išaiškino.

Mintyse perkračiau, ką man buvo sakiusi Perlė. Debesys ir lietus virš Vu kalno reiškia vyro ir moters sueitį. Lietus pilasi iš vyro *jang*, debesys sklinda iš moters *in*. Per sueitį vyro nefrito kotas (anksčiau vadindavau jį „viščiuku“, bet Perlė sakė, kad šitaip galima apibūdinti tik vaiko *jang*) įsiterpia į moters brangiuosius vartus. Paskui vyras išlieja glitų skystį (įsivaizdavau savotišką koncentruotą šlapimą, sumišusį su pienu, bet Perlė primygtinai tikino, kad tai nieko panašaus) į moters kūną, kad ji galėtų turėti vaiką – bet tai tinka tik moterims ne iš turkio paviljono; čia dirbančioms gėlių merginoms neleidžiama turėti vaikų. Štai kodėl mama liepė man valgyti tą tonizuojančią ar, pasak Perlės, nuodingą sriubą.

Bet Pavasario Mėnesiena visa tai jau žinojo.

– Kaip apie visus tuos dalykus sužinojai? – paklausiau.

Ji nuliūdo.

– Iš savo sužadėtinio. Juguanas – labai gražus vyras ir puikus meilužis. Jis padarytų viską, kad suteiktų man malonumą. Viską viską.

– Turi galvoje, čiulptų tau liežuvį, gardžiuotųsi tavo seilėmis, kandžiotų į ausį ir leistų aukštajai savo viršūnei žaisti palei tavo nefrito vartus? – išpyškinau vienu atokvėpiu.

Negalėjau patikėti – ji linktelėjo galva!

– Vaje, Pavasario Mėnesiena, nejaugi tie dalykai tau nekelia pasišlykštėjimo?

Ji išraudo, bet jos balse pajutau įkarštį.

– Ne, žinoma, ne! Tai patys maloniausi dalykai pasaulyje!

Sprendžiant iš jos užsidegimo, tuose žodžiuose galėjo būti šiek tiek tiesos, bet kažkodėl jaučiau turinti nesutikti.

– Ne, jie šlykštūs, – aš nusispjoviau, – ir iškrypėliški!

– Vadinasi, tavo tėvai taip pat darė šlykščius ir iškrypėliškus dalykus.

Man iš gėdos degė ausys; jaučiau privalanti ginti tėvų garbę.

– Ne, jie to nedarė!

– Jei nedarė, tai iš kur, tavo manymu, tu atsiradai? Jeigu neiššliaužei iš motinos, turėjai išvirsti iš akmens arba tave kas rado šiukšlių dėžėje.

Visa tą patį sakė Mažoji Raudonė.

Įtempusi smegenis stengiausi sugalvoti protingą atsakymą, ir tuo metu galvoje šmėsčiojo tėvų vaizdai. Ant Vu kalno mano tyli, santūri motina ir mano išsimokslinęs, gerų manierų tėvas aistringai čiulpia vienas kitam liežuvį, ragauja vienas kito seiles, paskui… tas mano tėvo kotas prisiartina prie mano motinos plyšio.

Visas mano kūnas užkaito. Tuo metu į mintis įsibrovė kitas vaizdas – aš, kūdikis, kūneliu, nepridengtu nė menkiausiu siūleliu, tik aptaškytu sėkla, kažkokiomis išskyromis ir kraujais – iššliaužiu iš to motinos slėnio tarsi krabas, repečkojantis iš uolos plyšio. Mano tėvai bemat mane čiumpa ir iki ausų išsišiepia. Dar nebuvau mačiusi jų tokių laimingų.

Iš apmąstymų mane pažadino Pavasario Mėnesienos balsas.

– Apie ką galvoji, Siang Siang?

Pasijutau kaip varlė, iš kurios išleido orą.

– Gal tu vis dėlto teisi.

Kiek patylėjusi paklausiau:

– O kur dabar tavo sužadėtinis?

– Girdėjau, kad jis susižadėjo su kita. Jis iš garbingos, bet labai skurdžios mokslininkų šeimos, tad nemanau, kad turi pinigų išpirkti mane iš Persikų žiedų. Net jeigu turėtų, ar galėtų užtraukti šeimai gėdą atsivesdamas į namus gėlių merginą?

Matydama, kad ji tuoj apsiverks, paskubomis pasiūliau:

– Čia baisiai karšta, eime pasivaikščioti!

Pavasario Mėnesiena tylėdama sukiojo tarp pirštų nosinę. Kai galop prašneko – visai apie ką kita.

– Siang Siang, ar mama tau sakė, kas perskels tavo arbūzą?

– Manau, tas senas, baisiai raukšlėtas didysis ponas Fungas, – nutaisiau rūgščią grimasą. – O tavo?

– Kažkoks turtingas verslininkas… Šiaip ar taip, kitą savaitę sužinosiu. Mama sakė, kad jis manęs užsigeidė, vos tik pamatė mano pėdas.

Pažiūrėjau žemyn – Pavasario Mėnesienos pėdos buvo mažiausios iš visų paviljono sesių. Perlė man sakė, esą kai kuriems klientams patinka bučiuoti ir net čiulpti moterims pėdas. Girdi, kuo jos mažesnės, tuo geidžiamesnės, nes tie iškrypę *čou nanžen* galintys susikišti į burną visus „aštuonis auksinės lelijos centimetrus“, kad pasimėgautų jos skoniu.

– Fui! – nusispjoviau.

– Kas nors ne taip, Siang Siang?

– Oi, ne, – skubėjau keisti temą. – Tik pamaniau, kad tu… nebe skaistuolė.

– Bet aš dar skaisti.

– Tai kaip tada su tais dalykais, kuriuos darydavai su savo sužadėtiniu?

Pavasario Mėnesiena išraudo.

– Jo nefrito kotas niekad neįeidavo į mano nefrito vartus. Dažniausiai jis naudodavo kitą kotą.

Palinksėjau tarsi viską suprantanti, nors nenumaniau, kas tas „kitas kotas“. Bijojau kamantinėti toliau, tad paklausiau:

– Pavasario Mėnesiena, kodėl mums dabar nėjus pasivaikščioti?

– Mes negalim išeiti iš paviljono be mamos žinios.

– Galim nueiti į tą senąją šventyklą kieme. Niekas ten nevaikšto, taigi niekas mūsų nepamatys.

– Nevaikšto, nes ten rodosi vaiduokliai! Kartą viena sesuo buvo išrengta nuogai, pakabinta žemyn galva ir jai trisdešimt kartų sukirto rimbu, kol pasturgalis apsipylė kraujais. Paskui virvė buvo nupjauta ir mergina buvo palikta gulėti sode. Kitą dieną mama rado ją su raudona suknele, tabaluojančią virš altoriaus šventykloje.

– Betgi man sakei, kad ji buvo išrengta nuogai?

– Mama neužplakė jos mirtinai. Sesuo buvo taip pažeminta, kad nusižudė, – dabar Pavasario Mėnesiena prašneko vos girdimai, tarsi kambaryje būtų koks nematomas trečias žmogus. – Žmonės kalbėjo, neva ji tyčia apsitaisė tamsiai raudonais drabužiais eidama prie Geltonųjų šaltinių[8] susitikti su Pragaro karaliumi, kad paskui grįžtų kaip kraujo ištroškęs vaiduoklis!

Man ėmė daužytis širdis.

– Kitąsyk viena sesuo pastojo nuo slapto meilužio, – pasakojo toliau Pavasario Mėnesiena. – Ji nuėjo į sodą ir įšoko į šulinį. Girdėjau, mama labai krimtosi, kai ji mirė.

– Todėl, kad labai ją mylėjo?

– Ne. Todėl, kad vos tik ji nusižudė, vienas klientas paprašė kokios nors nėščios sesės, – Pavasario Mėnesiena nuleido balsą. – Metams bėgant sode nusižudė mažiausiai trys seserys.

– Bet sesuo Perlė man sakė, kad mamai baisiai nepatinka, kai praranda investuotus pinigus, todėl ji neleidžia sesėms mirti.

– Tikrai taip. Todėl jos ir nusižudė – kad ją supykdytų.

Į kambarį nusileido ilga, vaiduokliška tyla. Galop aš prašnekau:

– Nemanau, kad vaiduoklių esama.

– Siang Siang, tu tikrai iš proto išsikraustei!

– Nebūk bailė, Pavasario Mėnesiena. Eime!

– O jeigu vaiduoklių iš tikro esama?

– Tuomet aš tave nuo jų apginsiu. Moku kung fu.

Pašokau nuo lovos ir spyriau aukštai iškelta koja.

Mėnuo skaisčiai švietė, žvaigždės degino danguje žėruojančias skyles. Mudvi su Pavasario Mėnesiena atsargiai slinkome į priekį bambukų giraitėje vingiuojančiu taku. Kuo giliau ėjome į tą

tankiai užžėlusį taką, vedantį į vaiduoklių lankomą sodą, juo labiau slopo naktiniai paviljono garsai: klegesys, juokas, dainos, *pipos* melodijos. Po penkiolikos minučių mūsų ausis pasiekė vien vabzdžių svirpimas, lapų šnaresys ir kažkokie tylutėliai, paslaptingi garsai. Mėnulį pusiau užstojo debesų dryžiai, panašūs į ilgų plaukų sruogas, užkritusias ant vaiduoklės veido. Oras buvo karštas kaip mamos tonizuojanti sriuba; pajutau, kad mano sugniaužtas Pavasario Mėnesienos delnas išpiltas prakaito.

– Siang Siang, – sukuždėjo jinai, – man baisu. Gal grįžkim?

– Jau per vėlu.

– Siang Siang, maniau, kad žinai kelią?

– Ne, niekad nesu čia buvusi. Apie sodą esu girdėjusi tik iš Perlės ir kitų sesių.

– Siang Siang, tučtuojau vesk mane atgal!

– Pavasario Mėnesiena, pasiekus pusiaukelę grįžti nevalia, – pamelavau.

– Kodėl?

Ėmiau laužyti galvą stengdamasi prasimanyti įtikinamą priežastį.

– Todėl… todėl, kad man sakė, jog visi grįžusieji mirė paslaptinga mirtimi. Kai išsiruoši, privalai paklusti *či*, vedančiam tave į sodą. Grįžti prieš *či* valią negalima.

– Varge, tai ką mudviem dabar daryti?

– Pirma nueikime į sodą, tada spręsime.

Toliau ėjome tyloje, tokioje pat slogioje kaip mūsų širdys. Dabar Pavasario Mėnesiena taip smarkiai laikėsi įsikibusi man į delną, kad jos nagai durte jį dūrė, bet nedrįsau skųstis. Takas buvo drėgnas, kvepėjo šviežia augmenija, sumišusia su pūvančia. Mums vis tekdavo patraukti vos ne iki žemės nukarusias šakas. Penki mano pojūčiai skausmingai fiksavo menkiausią garsą, kvapą ir judesį. Girdėjau, kaip tirštą nakties orą varsto Pavasario Mėnesienos šnopavimas.

– Siang Siang, – galiausiai nutraukė tylą Pavasario Mėnesiena, – tu tikrai manai, kad vaiduoklių nėra?

– Gal yra – nežinau.

– O jeigu su kokiu susidursime? – jos balsas mažumą drebėjo.

– Kadangi grįžti negalime, mums telieka pažvelgti jam į akis ir gal net paklausti: „Kaip laikaisi, gražusis vaiduokli? Gal atsisėskime, išgerkime po puodelį arbatos ir pasišnekučiuokime?“

Abi kiek patylėjome, paskui pratrūkome nervingu juoku.

– Tu man patinki, Siang Siang. Tu ne tik labai graži, bet dar ir juokinga.

Nespėjusi nieko atsakyti pamačiau, kad priėjome proskyną.

– Žiūrėk, Pavasario Mėnesiena, atėjom!

Už brūzgynų atsivėrė lygi aikštelė, užlieta sidabro mėnesienos. Tolumoje dunksojo nedidelė šventykla apačioje riestais stogais, nuo jų kabojo du dideli neuždegti žibintai. Vėjelio siūbuojami jie mirksėjo pro lapiją it dvi nereginčios akys. Priešais šventyklos vartus senų medžių lapai čežėjo – galėjai pamanyti, kad šnabžda ar verkia žmogus, nusiteikęs žūtbūt papasakoti kažkokią graudžią

istoriją.

Pavasario Mėnesiena niuktelėjo man į alkūnę.

– Siang Siang, kas ten žvilga ant žemės?

– Nežinau. Eime pažiūrėsim, – atsakiau tempdamasi Pavasario Mėnesieną iš paskos.

Mano nuostabai, paaiškėjo, kad žvilga mėnulio atspindys balose.

Pavasario Mėnesiena ėmė linksmai striksėti skardžiai traukdama:

– Kaip nuostabu – mėnulis baloje!

Tada taip suriko, kad net išsigandau:

– Siang Siang, kas čia?!

Pažiūrėjau į tą pusę, kur rodė jos pirštas, ir pamačiau šen ir ten sklandančius šviesos taškelius.

– Nesijaudink, – kiek patylėjusi atsakiau. – Čia jonvabaliai.

Tik nepaaiškinau jai girdėjusi, kad jonvabaliai labiausiai mėgsta kapines. Man pačiai kūnu perbėgo šiurpuliukai.

Dabar Pavasario Mėnesiena pakėlė akis į didįjį šviesulį danguje. Ilgai žiūrėjo, galiausiai paklausė:

– Siang Siang, ar atsimeni tą eilėraštį apie mėnulį…

Žiūrėdama į mėnulį padeklamavau:

– Vienas mėnuo atsispindi visuose vandenyse, visus vandenis apglėbia vienas mėnuo.

– Man jis patinka. Ir tu man patinki, Siang Siang – tu tokia protinga. Ak, kokia laiminga čia jaučiuosi!

– Ir aš, – atsakiau. – Čia jaučiuosi laisva. Jokios mamos, jokio tėčio, jokio tamsaus kambario, jokių ypatingų svečių…

– Bet ir jokių gardumynų bei kvapnios arbatos. Žinai, aš baisiai išalkau, – ji palietė delnu pilvą. – Ir noriu čiurlinti.

– Aš irgi noriu, – atsakiau. Staiga man šovė mintis. – Pavasario Mėnesiena, nusičiurlinkime ant mėnulio!

Ji sukikeno.

– Aš esu Čang E, – ėmiau progiesmiu pasakoti. – Gailiuosi, kad prarijau iš savo vyro pasivogtą eliksyrą. Nuskridau į mėnulį…

– Liaukis, Siang Siang, tu nesi Čang E ir negali čiurlinti ant mėnulio.

Priėjau prie balos, atsitūpiau, nusismaukiau kelnaites ir nusišlapinau ant mėnulio atspindžio. Baigus pamerkiau akį Pavasario Mėnesienai.

– Matai?

Ji vaikėsi mane, trankydama kumščiu į nugarą.

– Ak, tu gudruole lape! Aš pirma turėjau sugalvoti!

Vis dar bėgdama ir gaudydama kvapą atsakiau:

– Bet nesugalvojai!

Galiausiai atsidūrėme prie šventyklos.

– Na, gerai, Pavasario Mėnesiena, papasakok man apie save ir sužadėtinį, – paprašiau.

Mergina stipriai prispaudė pirštą prie lūpų.

– Ša! Siang Siang, ar ką nors girdi?

Įtempiau klausą.

– Čia tik vėjas.

– Ne, klausykis atidžiau.

– Katės kniaukia?

– Ne.

– A – gal čia vėlė sesers, kuri pasikorė, kai ją išrengė nuogai ir plakė rimbu, kol pasturgalis apsipylė kraujais! Klausyk, ji klykia taip, tartum dabar būtų plakama!

– Bet, Siang Siang, jeigu vaiduoklis negyvas, kaip jis gali klykti?

– Manau, jis susapnavo košmarą.

– O ką – vaiduokliai sapnuoja?

– Iš kur aš žinau – aš juk dar gyva!

– Klausyk, Siang Siang, – Pavasario Mėnesiena kumštelėjo man smarkiau, vis dar kalbėdama pašnibždomis: – dabar vaiduoklis dejuoja ir aikčioja.

– Vadinasi, šis vaiduoklis tikriausiai alkanas.

Mano nuostabai, Pavasario Mėnesiena sukikeno.

– Manau, kad čia, ko gero, ne vaiduoklis – kažkas kelia debesis ir lietų.

– Bet čia juk ne Vu kalnas?

Pavasario Mėnesiena paėmė mane už rankos.

– Nekalbėk kvailysčių. Eime, pažiūrėkime.

– Vaiduoklių nebebijai?

– Cit, tylėk! Aš įsitikinusi, kad čia ne vaiduoklis. Eikš paskui mane.

Ėjome aplink šventyklos sieną, kol Pavasario Mėnesiena pamatė joje spragą. Ji pasilenkusi pro ją pralindo, aš pasekiau jos pavyzdžiu. Toliau ėjome apgraibomis stengdamosi į ką nors neatsitrenkti. Netrukus, rodės, atsidūrėme arčiau tos vietos, iš kurios sklido garsai. Galiausiai Pavasario Mėnesiena sustojo priešais tarpdurį, pro kurį aidėjo tas dūsavimas.

Man paširdžius nusmelkė baimė. Suspaudžiau Pavasario Mėnesienai ranką ir sukuždėjau:

– Grįžkime, Pavasario Mėnesiena!

Nustebau ir susigėdau, nes dabar rami jautėsi jinai. Kai norėjau dar kartą paraginti ją grįžti, ji žvilgsniu paliepė man tylėti, tada priėjo prie vieno iš langų, aplaižė pirštą, pradūrė juo pinučius dengiantį ryžių popierių ir pažiūrėjo į vidų.

– Pavasario Mėnesiena, ką matai? – kuždomis paklausiau.

Bet ji nekreipė į mane jokio dėmesio.

Tokio neapsakomo džiaugsmo vaiduoklis tikrai negalėjo sukelti. Taigi aš apsilaižiau pirštą,

pradūriau ryžių popieriuje skylutę ir pažiūrėjau pro ją.

Nustebau: ant grindų nuogutėliai gulėjo vyras ir moteris. Vyras atsigulęs ant moters judėjo – kartais kaip užkibusi ant kabliuko žuvis, kartais kaip skrendantis prieš vėją paukštis – visai kaip aprašyta meistro Paslaptingosios Skylės „Meilės mene“. Vyro kūno spaudžiama ir trankoma moteris, rodės, stengiasi išsivaduoti. Tamsoje aiškiai nemačiau jos veido, bet girdėdama tą skerdžiamos kiaulės klyksmą nė kiek neabejojau, kad jai baisiai skauda. Teko prisidengti burną delnu, kad nesušukčiau. Keista, nors buvau išsigandusi, mano širdis ėmė plakti tankiau, skruostai ir ausys degė, o tarp kojų pasklido karštis. Kumštelėjau Pavasario Mėnesienai, bet ji tik ranka man rodė: „Atstok!“

Tos imtynės ir dejonės tęsėsi be galo. Staiga vyras šaižiai sukliko ir suglebo ant moters kūno.

O, varge, – jis tikriausiai išleido paskutinį kvapą!

Kumštelėjusi Pavasario Mėnesienai delnu perbraukiau sau per gerklę – suprask: „Negyvas!“ Ji vėl irzliai mostelėjo ranka.

Dabar vyras, tarsi pakirdęs iš snaudulio, nusirito nuo moters ir atsigulė šalia. Dabar juodu gulėjo pasisukę veidais, moteris – nugara į mus. Vyras labai švelniai ėmė glamonėti jai krūtis; moteris tyliai dejavo, bet nė nemėgino jam kliudyti.

Tą akimirką kažkoks vabzdys – spėjau, kad drugelis – įskrido pro langą kiemo pusėje ir ėmė sklandyti virš porelės. Moteris bemat atsisėdo ir mėgino sugauti plevenantį padarą. Tada pamačiau jos veidą.

Užsidengiau burną iš visų jėgų tramdydamasi, kad nesušukčiau.

Perlė!

Pasisukau į Pavasario Mėnesieną ir pamačiau, kad ji taip pat sunkiai tvardosi. Po kurio laiko ji išstūmė mane iš koridoriaus. Pagaliau apgraibomis išėjome iš šventyklos ir kai atsidūrėme sode, pasileidome tekinos.

Kai be nuotykių grįžome į Pavasario Mėnesienos kambarį, ji parodė į mano kelnes ir susijaudinusi tarė:

– Žiūrėk, Siang Siang, tavo kelnės drėgnos!

Patraukiau jas aukštyn ir apžiūrėjau.

– Čia rasa.

– Taip, – sukikeno ji, – tik ta rasa iš tavo auksinių vartų!

---

8 Kinų pomirtinio pasaulio metafora.

9

Menas teikti malonumą

Po savaitės, likus penkioms paroms iki mano „svarbiosios dienos“, Perlė pasikvietė mane į savo kambarį – duos paskutinių patarimų apie tai, kaip keliami debesys ir lietus.

Man atsisėdus įdėmiai į mane dirstelėjo.

– Siang Siang, turi būti pasirengusi savo didžiajam ponui Fungui, kai šis ateis perskelti tavo arbūzo. Nesusimauk pirmą kartą, antraip tavęs laukia be galo dideli nemalonumai. Tave nubaus ne tik mama su tėčiu, bet ir didysis ponas Fungas, nes jis suplojo krūvą pinigų.

Paskui Perlė man papasakojo, girdi, kai kurie sesės paslaugomis nepatenkinti klientai „nusiaubia urvą“ – viešnamį – ir visus nuostolius tenka padengti vargšei sesei.

Kurį laiką abi tylėjome; tada prisiminiau vaiduoklių sodą ir tirštai nuraudau.

– Kas yra, Siang Siang?

Pasijutau lyg paspringusi jonvabaliu.

– Norėjai kažko manęs paklausti?

Pagaliau man pavyko vargais negalais pakuždomis išlementi:

– Sese Perle, ar… tas vyras sode… buvo Dziang Mou?

Ji pamerkė man akį.

– Siang Siang, laikyk liežuvį už dantų! Niekas neturi to sužinoti!

Linktelėjau.

– Jūs tyčia leidote man ir Pavasario Mėnesienai jus pamatyti?

Ji nusišypsojo. Gelsvoje brangakmeniais puoštos lempos šviesoje ji atrodė labai paslaptingai.

– Jūs mylite Dziang Mou?

Supratau, kad jos tylėjimas reiškia „taip“.

– Tai kodėl už jo neištekate ir neišeinate iš Persikų žiedų?

– Todėl, kad jis neturtingas ir jau vedęs, – atsiduso Perlė glostydama švytinčią nefrito apyrankę. – Negalvok apie meilę, Siang Siang. Meilė visada greitai baigiasi. Galvok apie malonumus.

– Bet jie irgi greitai baigiasi.

– Užtat kitaip negu meilė jie paskui nesukelia skausmo, – ji žvilgtelėjo į laikrodį ant sienos. – Geriau pradėkime pamoką.

Nusivedusi prie tualetinio stalelio ji pasisodino mane šalia.

– Siang Siang, – tarė ji įdėmiai apžiūrinėdama mudviejų atspindžius veidrodyje, – dabar jau žinai apie debesis ir lietų.

Linktelėjau.

Ji kalbėjo toliau:

– Svarbiausia – erzinti, mat jeigu leisi tiems *čou nanžen* per greitai ten nusigauti, jie nusivils. Atmink: jų žmonos turi tuos pačius cinoberio plyšius kaip ir mes. Užtat mes mokam koketavimo meną, skirtą jaudrinti. Erzini ne vien išore, bet ir judesiais – net miegodama.

– Sese Perle, bet juk miegodamas nejudi!?

– Bet mes apsimetame miegančios, kad sugundytume. Nesi girdėjusi posakio „pavasarį mieganti laukinė obelis“? Čia kalbama apie gražią gundomai miegančią moterį. Visa esmė – pavasaris…

– Kodėl?

– Todėl, kad pavasaris – metų laikas, kai atgyja geismas ir reikia žadinti meilę!

Svajinga mina Perlė šiek tiek prasižiojo, paskui švelniu liežuvio galiuku palietė viršutinę lūpą – atrodė, kad iš gilios angos išlindo rožės pumpuras.

– Mes, seserys, esame nelyginant geros virėjos, kurios visus penkis skonius tinkamomis proporcijomis sumaišome į vieną gardžią sriubą.

– Mėgstu sriubas.

– Siang Siang, tu nesupranti, ką turiu galvoje, tiesa? Prieš pasirodydama Persikų žieduose, nieko daugiau nedarei, tik mokeisi. Dabar iš tų mokslų tau menka nauda, ar ne?

Mąsliai atsakiau:

– Mano tėvai visados norėjo, kad tapčiau pirma moterimi *džuang juan*.

Pačiu iškiliausiu mokslininku.

Perlė su gailesčiu į mane pažiūrėjo, paskui vėl prašneko, šįsyk kandokai:

– Aš irgi mokau tave, kad taptum pačia iškiliausia, tik kitokiame moksle – tų *čou nanžen* kerėjimo. Nepamiršai, kad kitą savaitę tave „egzaminuos“ didysis ponas Fungas?

Ji patylėjo, paskui aiškino toliau:

– Labiausiai jaudinantis moters bruožas yra jos akys.

Perlė prisimerkusi pažvelgė į mane. Lėtai, lyg būtų girta, pasukiojo apsiblaususias lėliukes. Jos akys turėjo magneto savybių ir traukė prie savęs kaip tą prilipusį prie jos kūno meilužį. Pajutau, kaip rausta skruostai.

– Siang Siang, man sakei, kad tėvas mokė tave kung fu?

Linktelėjau.

– Tad įsivaizduok, kad tavo akys – sekso kung fu ginklas. Pulk kaip tigras ir traukis kaip mergelė.

Kol stengiausi sugromuliuoti šį sekso kung fu receptą, Perlė vėl prašneko:

– Tavo žvilgsnis visada turi jaudinti. Nieko nėra blogiau už bedvases akis, panašias į daug dienų be vandens išbuvusią žuvį.

Sukikenau.

Ji priekaištingai į mane žvilgtelėjo.

– Siang Siang, turi žiūrėti į savo klientus tol, kol jiems ims rodytis, kad kažkas įkišo jų kaulus į

actą marinuoti, ir jie taip apduis, kad neturės jėgų tau priešintis. Žinoma, jeigu klientui patinka kuklios moterys, tada apsimesk esanti drovi ir retkarčiais nudelbk akis. Štai kodėl Pekino operoje… Siang Siang, ar klausaisi, ką tau sakau?!

– Tėtė!

Apsipyliau ašaromis ir išlėkiau iš Perlės kambario.

Kai kitą dieną nuėjau pas Perlę, ji nė žodeliu nepapriekaištavo, kad išvakarėse taip netikėtai pabėgau. Sėdėjome paskendusios savo mintyse ir gurkšnojome jos įpiltą arbatą. Gal ji irgi galvojo apie mano tėtę? Man visuomet rūpėjo, kas dedasi Perlės galvoje. Ir nors ji labai maloniai su manim elgdavosi, man ji liko tokia pat paslaptinga kaip ratilas už Guan In galvos.

Perlė tądien atrodė nenusiteikusi manęs mokyti. Ji ilgai nepaleido iš rankos puodelio, kol galiausiai pakilo nuo sofos.

– Šiandien pamokysiu tave vaikščioti. Atmink: niekados neskubėk, eik tingiai – štai taip.

Ji pradėjo vaikštinėti dailiais, mažučiais žingsneliais.

– Ši eisena vadinama „karpytais auksinio lotoso žingsniais“. Mėgink įsivaizduoti, kad tau po kojomis žydi lotosai. Pučia vėjas, ir jie linguoja auksinėje prieblandoje.

Užsimerkiau ir pamėginau įsivaizduoti, bet mintyse regėjau vien tėtį, mamą ir save. Mes irstomės valtimi Vakarų ežere; visą jo paviršių dengia lotosai. Motina – labai graži ir laiminga – lieknu liemeniu palinkusi virš vandens plonyčiais pirštais praskleidžia lapus. Tėtis nuskina žiedą ir prisega jai prie besileidžiančios saulės geltonai nuspalvintų plaukų…

Perlė sustojo prie sienos.

– Kai stovi, kūnas turi būti mažumėlę palinkęs – bet ne pakumpęs – tarsi jis prie kažko būtų traukiamas. Svarbiausia, privalai nuolatos judėti: užpakalis turi krypuoti, pirštai sukioti nosinę, nagai glostyti dantis, akys lakstyti į šalis.

– Sese Perle, nebežinau, ką galvoti, – prisipažinau. – Mama visada mokė mane priešingai – niekuomet nekrypuoti užpakaliu, nes damai tai labai netinka. Ji vis kartodavo posakį: „Nuo siūbuojančio medžio nukrinta lapai; siūbuojančios moters laukia bloga lemtis.“

Perlė sunkiai atsiduso.

– Taip, tavo motina sakė tiesą, bet mes ne damos, o kekšės.

Stojo ilga, liūdna tyla.

Perlė nužvelgė mano pėdas.

– Siang Siang, pėdos – vienintelis tavo kūno trūkumas. Jos šiek tiek per didelės.

Bemat pakišau jas po staliuku.

– Puiku – visuomet slėpk savo trūkumus. Kita vertus, moteris turi niekuomet nepamiršti pabrėžti savo pranašumų. Taigi jeigu ji turi tikrai gražią figūrą, – Perlė atkišo krūtinę, – tokią, kaip mano, ji visuomet turi būti kiek palinkusi į priekį. Tai vadinama „siūlyti kūną darmos mokymui“.

Perlė įgnybo man į skruostą.

– Siang Siang, seksas – vienintelė mūsų priemonė vyrams valdyti. Net jeigu mylėsiesi su šlykščiausiu klientu, viena koja jau stovinčiu karste, kiek įmanydama stenkis elgtis taip, tarsi jis būtų vienintelis žemėje likęs vyras. Įsidėmėk mano žodžius ir mėgausiesi *ming dzi* padėtimi iki pat mirties.

Pritariamai sulinksėjau.

Ji priėjo ir atsisėdo šalia.

– Siang Siang, ar pastebėjai, kad mūsų šalyje niekas nebūna tiesu, o visados kreiva?

Norėjau atsakyti, bet ji rankos mostu užčiaupė man burną.

– Kinijoje koridoriai statomi ne tiesūs, bet visuomet vingiuoti, klaidūs, – ji žvilgtelėjo pro langą. – O kai vaikštome lauke, niekuomet nežinome, kas mūsų laukia priekyje – mėnulio pavidalo vartai, kuriuose auga ištisi bambukų guotai, ar mažytė vazos pavidalo anga, pro kurią gali įžvelgti tolumoje dunksantį ūkanų gaubiamą kalną.

Kol apie tai mąsčiau, Perlė išsitraukė *kiną* ir padėjo ant stalo. Mano širdį akimirksniu užliejo džiaugsmas; priėjusi atsisėdau priešais ją.

– Supranti, Siang Siang, – pradėdama groti tarė ji, – *kino* muzika irgi tokia apgaulinga.

Perlės pirštai ėmė lakstyti po stygas.

– Šitoks skambinimas vadinamas „cikada kviečia rudenį“. Mat plasnodama sparnais ji sukelia ilgai netylantį garsą, – ji vėl perbraukė per stygas. – Toks garsas vadinamas „lipančia į medį beždžione“, mat lipdama į medį beždžionė vis stabteli.

Galiausiai ji delnu prilaikė stygas, kad neskambėtų.

– Dėl tų klaidžių melodijų baigus groti *kino* muzika toliau atsiliepia tavo širdyje… Ak, kad galėtume taip pat paveikti vyrų širdis!

Jos lūpose pražydo klastinga šypsenėlė.

– Tada visi tie dvokiantys vyrai kratytų pinigus iš savo išsipūtusių kišenių į mūsiškes. O jeigu nekrato – tegul sau sėdi namie ir *pisa* savo žmonas – tai juk už dyką.

Sukikenau, nors nenumaniau, ką turi jausti vyras, *pisdamas* savo žmoną.

Perlė priekaištingai į mane žvilgtelėjo.

– Ar žinai, Siang Siang: nors tos *padorios* moterys iš aukšto žiūri į mus, seseris, jos mums pavydi?

– Suprantu kodėl, sese Perle. Nes jūs kur kas už jas gražesnė, be to, turite daugybę gražių apdarų ir papuošalų.

– Siang Siang, tu sakai tiesą, bet čia dar ne viskas. Tos padorios moterys slapčiomis mums pavydi, mat mes galime rodyti savo moterišką grožį kiek širdis geidžia, nes neturime pasipūtusių šventeiviškų sutuoktinių. Kita vertus, žinai posakį: „Dorybinga moteris negali turėti jokio talento.“ Tačiau mes nesame dorybingos, todėl galime lavinti ir rodyti savo gabumus. Vyrams reikia žmonų, kad gimdytų jiems vaikus, bet reikia ir mūsų, nes mes darome tai, ko nesugeba tos jų senos poniutės pageltusiais veidais – jaudinti jiems širdis, dirginti pojūčius ir duoti peno jų sieloms savo muzika,

šokiais ir tapyba. Gal mus kažkas niekina, bet mums nereikia apsimetinėti kvailelėmis, kaip toms žmonoms, kurias jie palieka namie.

Jos veide pasirodė šelmiška išraiška.

– Galiu žadinti geismą, kelti debesis ir lietų bet kuriam vyrui, kuriam tik panorėsiu, o tos moterys turi tenkintis vieninteliu net po jo mirties!

Tai tarusi linksmai nusikvatojo, tarsi tikrai džiaugtųsi esanti prostitutė.

Aš irgi ėmiau juoktis. Mudvi juokėmės, kol ašaros ištryško iš akių ir pritrūkome kvapo.

Kai pagaliau išsikvėpėme, Perlė mostelėjo nefrito apyrankėmis apkarstyta ranka.

– Dabar gali pailsėti.

Neradau sau vietos. Kilo mintis išeiti į kiemą, bet lijo, tad pro lango pinučius žiūrėjau į krintančius ant lapų lietaus lašus. Po kelių minučių, nustojus lyti, išėjau ir vingiuotu taku vaikštinėjau po kiemą. Paskui atsisėdau ant suolo nedidelėje altanoje ir įsmeigiau akis pro vazos pavidalo angą, tikėdamasi įžvelgti tolumoje dunksantį ūkanų gaubiamą kalną.

Po kurio laiko pasijutau išalkusi ir patraukiau į virtuvę. Peržengus slenkstį šnerves ėmė kutenti sodrus, gardus kvapas. A Ping nebuvo matyti aplink. Skrandį staiga ėmė varstyti alkis, tad priėjau prie verdančio katilo, prisisėmiau iš jo į lėkštę ir ėmiau vaišintis gardumynu.

Man bešlerpiant, įėjo A Ping. Pakėliau į ją akis.

– Tetule A Ping, labai gardu! Naujas patiekalas?

Mano nuostabai, ji išbalo.

– Kas nors ne taip?

Užuot atsakiusi, ji ėmė purtyti galvą.

– Tikriausiai koks puikus patiekalas, tausojamas ypatingam svečiui, tiesa? Nesijaudinkit, aš suvalgiau visai nedaug. Be galo skanu. Kas čia?

Ir toliau nekreipdama dėmesio į mano klausimą ji priėjo prie kriauklės ir ėmė plauti indus.

Dar kurį laiką valgiau, paskui man dingtelėjo mintis.

– Ar matei Guigui? Noriu pasidalyti su juo šitais gardėsiais.

Vengdama mano žvilgsnio A Ping parodė į lėkštę priešais mane, paskui į mano pilvą.

– O kur Guigui?

Ji vėl parodė ten pat, tik šįkart labiau pabrėžtinai.

Praėjo kelios akimirkos, kol pajutau sprogstant bombą.

– Nori pasakyti…

Ji toliau linksėjo galvą šveisdama prikaistuvius. Paskui ėmė pilti kažką į kriauklę iš didelio katilo ir akimirksniu virtuvę užtvindė tykštančio vandens garsai.

Mano skruostais nusirito ašaros.

– Jūs išvirėte Guigui?!

Ji nesiliovė linksėti ir šveisti puodus.

– Kaip jūs galėjot šitaip pasielgti?! Jūs šlykšti!

Ji pradėjo trankytis puodais.

– O, varge, – jūs išvirėt Guigui, o aš jį suvalgiau!

Išlėkiau iš virtuvės ir vėmiau, kol skrandyje neliko nieko, vien tulžis. Tada pratrūkau rauda.

– Guigui, maldauju, atleisk! Iš kur aš galėjau žinoti, kad ji tave išvirė?! Aš nežinojau, kad ten tu!

Kai pagaliau nustojau verkti, nusiėmiau Guan In medalioną ir sukalbėjau ilgą maldą. Pirmiausia paprašiau šuniuką atleidimo, paskui paprašiau, kad deivė nusiųstų jį į Vakarų rojų – ten jis iš naujo gims jau žmogumi ir mudu susitiksime vėl.

Galiausiai nuramintа savo maldų nukiūtinau į Perlės kambarį. Įsitaisiusi šalia jos ant sofos vėl apsipyliau ašaromis.

– Sese Perle…

– Kas nors negerai, Siang Siang?

Išliejau savo sielvartą.

Perlė išsitraukė nosinę ir nušluostė man veidą.

– Būk gera, papasakok man, kas atsitiko.

– Tetulė A Ping išvirė Guigui ir aš jį suvalgiau!

Nustebau, nes Perlė atrodė nė kiek nesukrėsta.

– Užjaučiu, – taršydama man plaukus tarė. – Bet kodėl tu jį valgei?

– Todėl, kad nežinojau, jog ten jis! – lemenau nesiliaudama raudoti.

– Nieko baisaus.

Pažvelgiau į ją ašarotomis akimis.

– Nieko baisaus?

– Čia šuniukus dažnai verda. Klientai mano, kad iš šunų išeina puiki tonizuojanti sriuba jų nefrito kotams sustiprinti.

– Vaje, kaip šlykštu! Juk šuniukai – visai kaip kūdikiai!

Perlė mane apsikabino.

– Siang Siang, čia nutinka kur kas blogesnių dalykų.

10

Senatvės raukšlės

Po keturių dienų, kai aš visa dar jaučiausi baisiausiai nelaiminga, kad vargšas mažasis Guigui galų gale atsidūrė mano skrandyje, atėjo Mažoji Raudonė ir nusivedė mane į Perlės kambarį. Supratau, kad artinasi akimirka, kurios taip bijojau. Nusiminiau; net mano šlepečių padai aimanavo brūžindamiesi į grindis.

Mažajai Raudonei teko vos ne stumti mane.

– Būk gera, Siang Siang, paskubėk. Šiandien tavo svarbioji diena ir mama jau ima nekantrauti.

– Labas, mama, – kreipiausi į mėsos luitą, laukiantį manęs už slenksčio.

Fang Rong buvo išsipuošusi: vilkėjo rožine palaidine su įmantriai sumazgytomis auksinėmis sagomis dydžio sulig vynuogėmis. Mane pamačiusi plačiai išsišiepė ir mostu paragino sėstis šalia, priešais Perlės didelį auksuotą tualetinį stalelį.

– Siang Siang, šiandien aš išpuošiu tave taip gražiai, kad būsi panaši į fėją, – tarė ji ryte rydama mane akimis – tarsi būčiau virtusi aukso stulpu.

Staliukas buvo nukrautas moteriškais dalykėliais: lūpdažiais, flakonėliais ir buteliukais su pudra, skaistalais, kvepalais „Gėlių rasa“, kremu „Sniegmedis“, vėžlio kiauto šukomis, plaukų segtuku iš koralų, trim ką tik nuskintomis gėlėmis. Nustebau pamačiusi ant jo ir auksinę apyrankę bei auksinius auskarus su nefritu.

Mama ilgai nužiūrinėjo mane veidrodyje.

– Tau pasisekė, kad tavo antakiai lenkti kaip pusmėnuliai – antraip man tektų juos nuskusti, paskui nudažyti rašalu.

Rašalu? – knietėjo man paklausti, bet nusprendžiau prikąsti liežuvį.

Mama pradėjo *kai lian* – mano veido atvėrimo procedūrą. Pirmiausia ji pririšo raudoną siūlą tarp savo nykščių ir viduriniųjų pirštų, paskui jį aplaižė. Tada ėmė skusti man veidą tuo siūlu – grandyti nuo jo nešvarumus ir plaukelius.

Fang Rong buvo prisikišusi taip arti, kad galėjau suskaičiuoti plaukučius plačiose jos šnervėse, ištirti auksinius dantis burnoje ir net apžiūrėti šiurkštų didelio jos apgamo paviršių. Stengiausi nekvėpuoti, kad neapsinuodyčiau jos iškvėptu oru.

– Siang Siang, ar žinai, kad, atvėrus tau veidą, atsivers begalinė sėkmė?

Linktelėjau.

– Nejudink galvos!

Taigi sėdėjau sustingusi, kol ji baigė grandyti man veidą tuo drėgnu raudonu siūlu. Tada

išpudravo veidą ir kaklą – bėrė vieną sluoksnį po kito, kol neiškentusi pasakiau:

– Mama, užteks. Kam reikia tiek daug pudros?

– Todėl, kad vienu balto atspalvio sluoksneliu galima paslėpti šimtą bjaurumų, ir vyrams šitaip patinka, aišku?

Ji priekaištingai dėbtelėjo į mano atvaizdą veidrodyje.

– Manai, švaistyčiau pinigus pudrai, jeigu vyrams ji nepatiktų?

Tada taip audringai sukikeno, kad net aptaškė man skruostą seilėmis.

– Laimė, už kosmetiką mokėjau ne aš.

– Tai kas tada?

– Žinoma, didysis ponas Fungas – kas dar, mažoji kvailele!

Ji parodė ranka į stalelį.

– Matai šią apyrankę ir auskarus? Viskas dovanota didžiojo pono Fungo. Jis nori, kad būtum gražiausia kekšytė Persikų žieduose.

Ji grėsmingai į mane dėbtelėjo.

– Didysis ponas Fungas jau išleido kelis šimtus didelių sidabrinių monetų rengdamas čia brangius pokylius ir lošimų vakarėlius, taigi, žiūrėk, kad jo neapviltum!

Baigusios gražinti man veidą ir šukuoti plaukus, mama su Mažąja Raudone padėjo apsivilkti raudono šilko palaidinukę ir žalias kelnes – drabužiai buvo siuvinėti gėlių kaspinais. Tada mama paėmė nuo stalo orchidėjas ir prisegė man prie plaukų.

Pažiūrėjau į veidrodį. Ar ta mergina, smalsiai žvelgianti iš anapus stiklo, iš tikrųjų aš? O gal… ji tik gardus patiekalas, kurį reikia praryti?

Mama žiūrėjo į mano atspindį veidrodyje ir taip šiepėsi, kad veidas vos neplyšo pusiau. Net jos apgamas atrodė patenkintas.

– Matai, kokia gražia princese tapai, Siang Siang? Kertu lažybų: niekas nepatikės, kad tesi kekšė – cha, cha, cha!

Ji pakėlė rankas ir išskėtė tuos į dešreles panašius pirštus.

– Žiūrėk, mano senos, artrito išvargintos rankos vis dar sugeba daryti stebuklus!

Ji prisitraukė mane ir stumtelėjo į priekį smarkiai suduodama per petį.

– O dabar – į svečių priėmimo kambarį!

Pirmą kartą buvau kaip pridera tenai pakviesta, tad iš pradžių apstulbau: kaip gyva nesu regėjusi tokio prašmatnaus ir taip prabangiai puošto kambario. Gerai nulakuoti baldai žvilgėjo it bronziniai veidrodžiai. Ant žemos rudos skrynios stovėjo aukšta emaliuota vaza su rožinėmis orchidėjomis. Rožiniai jų vainiklapiai, rodės, linksi man, o jų dailiai susipynusios šakelės priminė pono Vu kaligrafinį raštą. Prie vienos sienos stovėjo milžiniška lova su baldakimu; jį laikantys stulpai spindėjo kaip išlieti iš aukso. Ant raudonų pagalvių buvo išsiuvinėtos nardančios mandarininės antys. Tamsiai raudoname užtiesale pavaizduoti intymiai susiviję uodegomis drakonas ir feniksas. Už lovos stovėjo ilga sulankstoma širma; joje buvo išraižytos scenos iš garsiojo romano „Vakarų kambario

istorija“, tarp jų ir *kinu* skambinantis mokslininkas! Šalia lovos – veidrodis paauksuotais rėmais, sienos nukabinėtos paveikslais – jaunų gražuolių ir kraštovaizdžių su kalnais tolumoje. Iš žalvarinio smilkytuvo kilo kvapnūs dūmai.

Kambario viduryje stovėjo apskritas stalas, ant jo buvo tvarkingai sudėta brangių daiktų: žalsvas išsiskleidžiančio lotoso pavidalo dubuo; arbatinis su puodeliais, ištapytais auksiniais bijūnais; juodai lakuoti padėklai, sklidini saldainių ir džiovintų vaisių. Prie stalo ant grindų stovėjo dvi dėžės su daugybe stalčių, papuoštos gėlėmis ir raudonais kaspinais.

Ak, kaip troškau, kad tėtis būtų gyvas, o mama Šanchajuje ir visi galėtume laimingai gyventi šiame gražiame kambaryje! Deja! Mano žvilgsnis užkliuvo už raukšlių krūvos – visas grožis buvo subjaurotas, mano svajonė sudaužyta į šipulius. Ant altorių atstojančio aukšto stalo šalia Raukšlėtojo Senio buvo padėtos dvi žvakės, viena vaizduojanti raudoną drakoną, kita – feniksą. Ištirpęs vaškas lašėjo kaip kruvinos ašaros, o skaisčios liepsnos, rodės, išdrabstė tą raukšlių krūvą po visą kambarį it kokius šliužus.

Pati nepajutau, kaip žengtelėjau atatupsta, bet mama stumtelėjo mane į priekį.

– Didysis pone Fungai, štai jūsų gražioji Siang Siang.

Tarp raukšlių palaidotos Fungo akys išsiplėtė ir perbėgo mano kūnu nelyginant aukso ieškotojo deglai. Staiga jis pliaukštelėjo sau per šlaunį ir sušuko:

– Gera, labai gera!

Mama koketiškai sukikeno.

– Gera? Gal juokaujate, didysis pone Fungai? Siang Siang – pati geriausia!

Fungas paglostė šerius ant skruosto.

– Geriausia? Tai dar turiu išsiaiškinti, todėl dabar…

– Taip, taip, be abejo, didysis pone Fungai, paliksiu judu vienus. Mėgaukitės savo drakono ir fenikso naktimi. Užtikrinu: pinigų neišmetėte į balą.

– Tegul tik taip nebūna! – Jis apsidairė aplink. – Tai kur audeklas?

– Koks audeklas? – pasmalsavau.

Ir mėsos luitas, ir raukšlių krūva pratrūko juoku.

Mano nuostabai, mama ištraukė baltą nosinę iš mano palaidinukės rankovės – net nenumaniau, kad buvo ją ten paslėpusi. Mojuodama audeklo skiaute šelmiškai nusišypsojo.

– Didysis pone Fungai, čia Siang Siang *džuang juan* antspaudas.

Tada prisiminiau, kad Perlė man buvo pasakojusi apie tą audeklą. *Džuang juan* – mokslininkas, geriau už visus kitus išlaikęs imperatoriškus egzaminus, tai įrodantis antspaudas – raudonas. Taigi *džuang juan* reiškia, kad imperatorius patvirtino, jog esi pasižymėjęs, pirmučiausias mokslininkas. Mano atveju – jog esu pasižymėjusi mergelė.

Sumirksėjau tramdydama ašaras. Taip, netrukus aš gausiu tą garbingą antspaudą! Bet ne todėl, kad pranokau visus imperatoriškuose egzaminuose, o todėl, kad pirmą kartą mane *pis* kažkoks senis.

Raukšlėtasis Senis metė į mane gašlų žvilgsnį.

– Siang Siang, tavo kraujo dėmės ant šio balto audeklo įrodys, kad buvau pirmas vyras, perskėlęs tavo arbūzą. Manai, antraip būčiau sukišęs tokią krūvą pinigų už trylikametę? Cha! – Jis parodė į stalą ir dvi lakuotas dėžes ant grindų. – Visi šie drabužiai, pinigai, papuošalai, maistas ir vynas yra tau.

Mamos lūpų kampučiai užsirietė iki pat ausų, akys rūsčiai į mane dėbtelėjo.

– Siang Siang, tuoj pat nusilenk ir padėkok didžiajam ponui Fungui!

Žemai nusilenkiau ir pasakiau „ačiū“. Staiga prisiminiau viską, ko mokė mane Perlė. Taigi prašiepiau lūpas, o apdujusiomis akimis mėginau sugauti Fungo žvilgsnį, bet nepataikiau, ir jos įsmigo į raukšlėtą jo kaktą.

Fungas pasitrynė šerius.

– Eikš, mano mažoji gražuole, – tarė jis tiesdamas kitą ranką man prie veido.

Mama pamerkė akį Fungui, paskui man.

– Pažiūrėkit į mano mažylę Siang Siang. Ji tokia graži, kad visi sutiks: ji verta daugiau negu tūkstančio dviejų šimtų mergelių kartu sudėjus, ar ne tiesa, didysis pone Fungai?

Fungas nusikvatojo. Nustebau, nes jo balsas buvo sodrus, skardus, nors buvo toks senas ir perkaręs. Nejaugi tokį poveikį išties padarė visos tos skaistuolės?

Mama sukikeno, paskui reikšmingai žvilgtelėjo į žvakes ant altoriaus. Tik tada supratau, kodėl tos žvakės drakono ir fenikso pavidalo – jos simbolizavo sutuoktinių sueitį! Pajutau, kad mane ėmė pykinti ir kad Fungo delnas mėgina išgauti pratisus garsus iš mano šlaunies. Tada dar susigriebiau, kad mama jau išėjo ir paliko mane kambaryje su ta judančių raukšlių krūva.

Dabar visos tos raukšlės prisiartino prie manęs lyg potvynio bangos.

– Mažoji balandėle, ką darysi, kad suteiktum man malonumą?

Atsilošiau, kad nejusčiau nuo jo sklindančios opijaus smarvės.

– O ko norėtumėte?

– Gal pirma pamasažuotum?

Jis čiupo mano delną ir patrynė juo sau ranką.

Įsivaizduodama, kad jis netrukus nusirengs drabužius ir atidengs daugiau tų juodų dėmių, suglebusio kūno ir net savo nefrito kotą (tikriausiai panašų ne tiek į brangakmenį, kiek į supuvusį bananą), vėl pajutau pykinimą. Ak, Guan In, prašau tave: padėk man kuo greičiau ištrūkti iš šio kambario!

Kol mintyse meldžiau Gailestingumo deivę, kabančią man po kaklu, šovė mintis.

– Didysis pone Fungai, – kiek įmanydama maloniau išsišiepiau, – gal aš pirma jus palinksminsiu, o pamasažuosiu paskui?

Atrodė, kad gausios Fungo raukšlės išnyko.

– Palinksminsi? Kaip?

– Tarkim, padainuosiu?

– Jeigu turi gerą balsą.

Jis paėmė auksu inkrustuotą vandens pypkę ir ėmė traukti dūmą, leisdamas vandenyje burbulus.

– Na, gerai, pradėk.

Giliai įkvėpiau ir sudainavau ištrauką iš Pekino operos arijos. „Vėliavos plevėsuoja už miesto vartų. Aš vedu narsius kaip liūtai karius, pasiryžusius apginti mano tėvynę!“

Pasirinkau šį kūrinį, o ne kokį… romantiškesnį. Mat net šiame gražiame kambaryje man nekilo nė menkiausių romantiškų jausmų.

Man baigus Fungas ėmė karštai ploti.

„O, varge, – pamaniau. – Kas toliau? Greičiau sugalvok dar ką nors!“

Matyt, Guan In ir vėl išgirdo mano maldą, nes staiga man šovė dar viena mintis. Darsyk išspaudžiau šypseną, parodydama duobutes skruostuose.

– Didysis pone Fungai, galiu jus palinksminti dar kitaip.

– Dar kitaip? Hmmm… Mažoji kerėtoja, žinai daugybę gudrybių, ar ne? O kaip?

– Kung fu.

Jis įgnybo man į skruostą.

– Sakai, kung fu? Tu tokia silpnutė ir moki kung fu?

– Tik pačius veiksmus – kovoti visiškai nemoku.

Jis nužvelgė mane nuo galvos iki kojų, paskui nuo kojų iki galvos.

– Kur to išmokai? Nemanau, kad čia?

– Ne čia, didysis pone Fungai. Iš savo tėvo. Jis buvo aktorius, vaidindavęs kovos menus mokančius veikėjus.

Mečiau į jį didvyrės žvilgsnį – Perlė to manęs nemokė – paskui pademonstravau spyrį iki dangaus – ištiesiau koją tiesią lyg kartį ir staigiu judesiu iškėliau virš galvos.

– Hmmm, neblogai, – jo akys prasiskverbė pro raukšles ir negalėdamos patikėti įsmigo į mane.

Tada nukrauščiau apskritą stalą, užšokau ant jo ir aštuonis kartus persiverčiau kūliu.

– Oho! – plodamas katučių sušuko Fungas. – Tikrai puikiai tai moki, Siang Siang.

Nušokau nuo stalo ir pagarbiai sudėjau rankas.

– Didysis pone Fungai, jūs per daug mane giriate. Savo gebėjimais nė iš tolo neprilygstu tėčiui: jis galėjo šimtą aštuonis kartus persiversti kūliu ant tokio stalo. Niekam nepavyko sumušti šio rekordo nuo tada… – prikandau liežuvį pačiu laiku, nespėjusi per daug atskleisti apie tėtį.

Fungas smalsiai į mane žvilgtelėjo.

– Kas tavo tėvas?

– Garsiausias… – tuoj pat sumojau pakeisti tėvo scenos slapyvardį iš Dundančio Griaustinio į Vieną Griaustinio Driokstelėjimą.

Senis nusijuokė.

– Cha! Nors nesu operos gerbėjas, žinoma, esu girdėjęs apie tavo tėvą. Tik niekad nemaniau, kad vieną dieną paimsiu *či* iš jo brangiosios dukros brangiųjų vartų. Cha – kokia netikėta premija!

Staiga prisiminiau, kad išties buvo aktorius, pasivadinęs Vienu Griaustinio Driokstelėjimu, bet jau senokai mirė. Pajutau didžiulį palengvėjimą.

Fungas taip nuoširdžiai juokėsi, kad pamaniau, jog jis gali uždusti.

Deja, neuždusо.

Jis tik apžiūrinėjo mane gašliu žvilgsniu ir jo akys sužėrėjo lyg ta pora santuokos žvakių, o lūpos ėmė čiulpti pypkę kaip kūdikio, prigludusio prie paburkusio spenelio.

Toliau mosavau kumščiais į visas puses, paskui lyg patrakusi spardžiau orą.

Atrodė, kad akimirką Ištvirkęs Merdintis Senis pamiršo, už ką sumokėjo pinigus, – jis tik plojo staugdamas: „Oho! Tai bent!“

Šitaip padrąsinta toliau rodžiau savo gebėjimus. Pirma pamėgdžiojau žiaurųjį, galvas mėgusį kapoti generolą Guaną[9]. Paskui pasiverčiau išdykusiu Beždžionių karaliumi ir ėmiau be perstojo mirksėti ir kasytis. Tada virtau Na Dža, mažuoju dievuku: lakščiau po kambarį greitu, energingu žingsniu (ne karpytais auksinio lotoso žingsniais, kurių mane mokė Perlė), varčiausi kūliais ir sukausi ratu ant vienos kojos. Galiausiai pašokau aukštyn ir nusileidau ant grindų ištiestomis kojomis – parodydama jomis kinišką vieneto ženklą.

– Puiku! Nuostabu! – šaukė Fungas tuo panašiu į varpą balsu. – Na, gerai, užteks kung fu – atėjo metas masažui.

O gailestingoji Guan In, prašau tavęs – neversk manęs liesti tų raukšlių – rodos, po mano pirštais jos išteš kaip minkštas dumblas!

Išsišiepiau parodydama duobutes skruostuose, stengdamasi kiek įmanydama ilgiau atitolinti akimirką, kai paliesiu tą pūvančią mėsą.

– Didysis pone Fungai, aš jums dar neparodžiau vieno triuko.

– Dar vieno? Bet, Siang Siang, – susiraukė jis apsimesdamas nuliūdęs, – man skauda visus raumenis!

– Didysis pone Fungai, – tik vieną, būtinai turite jį pamatyti. Prašau jūsų, – plačiai nusišypsojau parodydama gražius savo dantis. – Čia mano įspūdingiausias kovinis veiksmas.

– Na, gerai – rodyk.

Nurijau seiles, giliai įkvėpiau ir aukštai pašokusi ištiesiau koją. Pajutau pasididžiavimą girdėdama, kaip aplink švilpia oras, bet tuo pat metu išsigandau, nes išgirdau didįjį poną Fungą veriamai sušunkant!

Dunkstelėdama nusileidau ant grindų ir pažiūrėjau į jį. Didysis ponas Fungas delnais užsidengęs veidą baubė kaip skerdžiama karvė! Kai atitraukė rankas, pamačiau skausmo iškreiptame jo veide didelį raudoną rumbą. Tarsi to dar nebūtų gana, iš lūpų kampučio tryško kraujas!

Pakliuvau į didelę, didelę bėdą. Arba didysis ponas Fungas, arba mama tuoj pat mane užmuš! Bet ne, ne taip paprastai. Mama pirma įmes mane į tamsųjį kambarį pašerti žiurkių, paskui stebint Fungui išrengs nuogai, pakabins žemyn galva ir plieks rimbu, kol sutrūkinės oda ir sulūžinės kaulai. Prieš mane nugalabydami juodu pasitars, kaip geriausia tai padaryti: pakariant vaiduoklių sodo šventykloje, paskandinant Huangpu upėje, sukapojant į gabaliukus ar apipilant benzinu, o paskui užmetant degantį degtuką… O gal, nenorėdamas gaišti laiko, didysis ponas Fungas tiesiog paleis man kulką į kaktą! O

gal, nenorėdamas eikvoti kulkos, įsakys savo apsaugininkui pasmaugti mane plikomis rankomis!

Aišku, jis nieko panašaus nepadarė, mat dabar pusiau be sąmonės gulėjo ant grindų ir gaudė kvapą.

Kai karštligiškai mąsčiau, ką daryti, durys garsiai trinktelėjusios atsidarė ir į kambarį įlėkė Fang Rong ir Vu Čiangas.

– Gailestingoji Guan In! – sušuko jie vienu balsu ir abu pasuko galvą į mane.

– Ką padarei didžiajam ponui Fungui?! – mama paklausė taip piktai, kad galėjai pamanyti, jog nori nudėti mane balsu.

– Aš… aš… nenorėjau jo užgauti. Įvyko nelaimingas atsitikimas…

Tėtė parpuolė ant grindų ir apžiūrėjo susmukusį kūną.

– Nesijaudink, jis vis dar kvėpuoja lygiai.

– Greitai nešk jam vyno ir gydomojo aliejaus! – užriko ant jo mama.

Tėtė įpylė vyno nuo stalo ir ėmė girdyti didįjį poną Fungą viena ranka, kita smarkiai trindamas jam smilkinį.

Mama priėjo prie pat manęs ir pakuždomis rūsčiai paklausė:

– Mėginai jį nužudyti?

– Ne, aš… aš mėginau… suteikti jam malonumą.

Nustebau, nes mamos veidas staiga nušvito.

– Nori pasakyti, jam patinka, kai jį kankina? – Ji šelmiškai nusišypsojo. – Jis prašė, kad jį čaižytum, – ji pamerkė man akį. – Na, supranti?

Nesupratau, ką ji turi galvoje, bet iš žvalios išraiškos nusprendžiau, kad išvengsiu rimbo, jeigu linktelėsiu. Taigi ėmiau plakti galva kaip kūju į priekalą.

Ji įgnybo man į veidą.

– Ak, tu šliundryte! Perlė tave to išmokė?

Papurčiau galvą.

Ji su dėkingumu į mane pažiūrėjo.

– Vadinasi, visų tų dalykų išmokai pati, niekieno nemokoma?

Šypsojausi linksėdama galva it kokia beprotė.

– Žiūrėkit! – staiga sušuko tėtis.

Pasisukome ir pamatėme, kad didysis ponas Fungas prasimerkia.

Tėtė padėjo jam atsisėsti.

Mama pasilenkė prie svečio ir plačiai nusišypsojo.

– Na, didysis pone Fungai, gerai pasismaginote, tiesa?

Mūsų visų nuostabai, senis piktai ją užsipuolė:

– Jums… jums… reikėtų išmokyti merginas drausmės prieš leidžiant patarnauti klientams!

Mama vis dar iki ausų išsišiepusi sušuko:

– Bet Siang Siang sakė, kad jums taip patinka?!

– Man šitaip patinka?! Ką čia paistai, sena šlykšti kale?!

Mama vėl pervėrė mane žudančiu žvilgsniu.

Senis vargais negalais atsistojo; kai jau tvirtai laikėsi ant kojų, skėlė antausį Fang Rong, paskui Vu Čiangui, galiausiai man. Mums nespėjus sugalvoti, ką daryti, jis nusispjovė, paskui apvertė stalą. Tada sudaužė dubenis, lėkštes, vazas. Visi valgiai ir vynas atsidūrė ant grindų ir išlakstė tūkstančiu krypčių lyg išgąsdintos pelės. Fungas paėmė fenikso pavidalo žvakę ir sviedė į veidrodį. Stiklas sutrūkinėjo ir pažiro ant grindų į šimtą žvilgančių šukių.

– O, dangau, – tėtė garsiai sukuždėjo mamai, – jis siaubia urvą!

Pajutau, kaip voras man ant nugaros ima austi ledinį voratinklį.

Didysis ponas Fungas priėjo prie smilkytuvo. Supratę, kad jis tuoj paspirs jį ir padegs kambarį, mama su tėčiu puolė ant kelių ir ėmė lyg prisukti linksėti galva. Matydama, kad aš tebestoviu, mama timptelėjo mane už rankos ir parklupdė, tada ėmė trankyti mano galvą į grindis – atrodė, kad ji imperatoriaus virtuvėje grūda ryžius.

– O, gailestingasis, dosnusis didysis pone Fungai, – baimę išduodančiu balsu ėmė maldauti mama, – prašau jūsų to nedaryti! Mes gerai pamokysime Siang Siang. Būkit geras – užgesinkit savo pykčio liepsną!

Tėtė nedelsdamas pridūrė:

– Ji dar tik vaikas, tad nieko neišmano. Ji tik stengėsi suteikti jums malonumą.

Pasinaudojau proga ir įsiterpiau:

– Taip, didysis pone Fungai, prašau man atleisti. Maniau, kad jums patinka – jūs juk šaukėte, esą viską darau nuostabiai, ir atrodėte labai patenkintas. Tai buvo tik nelaimingas atsitikimas.

Mama nedrąsiai sukikeno.

– Taigi. Gal dovanosite tai mergytei ir pamiršite šį mažytį nelaimingą atsitikimą?

Matydamas, kad senis šiek tiek aprimo, tėtė įgnybo man į šlaunį ir reikšmingai pamerkė akį. Nieko nelaukdama patampiau didžiajam ponui Fungui kelnių kišką.

– Didysis pone Fungai, prašom man atleisti ir nesudaužyti urvo! – maldavau. Mano skruostais pabiro ašaros ir aš apsimečiau, kad nuo raudos mano pečiai tirta.

Įvyko stebuklas: mano ašaros ir tirtėjimas padėjo. Atrodė, kad Fungo pyktis apmalšo, jis net nutaisė kažką panašaus į šypseną.

– Hmm… Leiskit pagalvoti, ką turėčiau padaryti tai išdykusiai raganiukei…

– Atleiskit jai, – maldavo tėtis. – Tik atleiskit…

– Ir užmirškit, – įsiterpė mama. – Maža mergaitė padarė klaidą, ir tiek.

Aš ėmiau garsiai daužyti galva į grindis.

– Taip, didysis pone Fungai. Neabejoju, kad toks kilnus žmogus kaip jūs turi ir kilnią širdį, tad labai prašau man atleisti. Jeigu ne, – giliai įkvėpiau, tada išpyškinau laibu mergaitišku balseliu: – mano mažas užpakalis nusidažys mėlynai štai šiame vėsiame kambaryje!

Išgirdęs mano žodžius didysis ponas Fungas pagaliau neišlaikė ir pratrūko juoku. Mes visi

lengviau atsikvėpėme. Tėtė pašoko ant kojų ir įpylė jam arbatos – parodė pagarbos ir atsiprašymo ženklą. Mama išskėtė savo vėduoklę ir ėmė smarkiai jį vėduoti – šis ženklas buvo skirtas įsiteikti ir pamaloninti. Pamerkusi man akį, atsiklaupė prie jo ir ėmė masažuoti kojas.

Didysis ponas Fungas sėdėdamas pasipūtusiai šypsojosi nelyginant imperatorius, aptarnaujamas storos tarnaitės, lipšnaus eunucho ir koketiškos sugulovės.

Tai tęsėsi ilgai, kol visas Fungo pyktis išgaravo. Pagaliau nusprendęs išeiti jis tarė:

– Šiandien esu per daug pavargęs, be to, man reikia pasitepti mėlynes balzamu. Šiaip ar taip, aš dar grįšiu.

Jis pasisuko ir mus nužvelgė.

– Ir kitą kartą su manim elgsitės kaip su imperatoriumi, aišku?

Pirmą kartą visi trys atsakėme vieningai:

– Taip, didysis pone Fungai!

---

9 Generolas Guan Ju (160–219 m. po Kr.).

11

Išžaginta uola

Tą vakarą jutau tokį palengvėjimą, kad net šokau savo kambaryje. Paskui išsimaudžiau, apsivilkau pižamą ir susmukau ant lovos. Bet neužmigau, nes dienos įvykiai be perstojo sukosi galvoje kaip karuselės žibintas.

Neišėjo iš galvos didysis ponas Fungas. Beveik įsivaizdavau jį grįžtantį į Persikų žiedų paviljoną su savo gauja. Jis paprašo masažo, paskui prisispaudžia savo raukšlėtu, dėmėtu kūnu prie manęs ir dvokiančia burna ima pakšnoti man visą veidą. Kai nenusileidžiu jo reikalavimui įleisti jo nefrito kotą į savo auksinius vartus, jis ima spyriais vartyti baldus ir nusiaubia urvą!

– Padėk, dangau!

Krūptelėjusi pabundu iš to košmaro. Mano pižamos nugara kiaurai permirkusi.

Giliai kvėpuodama, kad nusiraminčiau, išgirdau girgždant. Nusimečiau apklotą, iššokau iš lovos ir priėjusi patikrinau langus – visi sandariai uždaryti. Kai buvau begrįžtanti į lovą, pajutau, kaip kažkieno ranka sugriebė mane iš už nugaros. Širdis ėmė daužytis it į spąstus įkliuvusi pelė. Nespėjau suklykti, nes kita ranka jau uždengė man burną. Mėginau ištrūkti, bet ranka veržė taip smarkiai kaip grandinė mamos seifą.

Kol viena ranka gniaužė man burną, kita maskatavo kažką man prieš akis. Gyvatė?! Kaktą ir pažastis išmušė šaltas prakaitas.

Galop žmogus mane paleido.

– Tau jis patinka, Siang Siang?

Negalėjau patikėti – balsas buvo Vu Čiango!

Pasisukau ir pamačiau jo veidą grėsmingai palinkusį virš manojo.

– Tėti…

Ėmiau laužyti galvą, kaip čia jį nuraminti.

– Ačiū, kad šiandien padėjote su didžiuoju ponu Fungu…

– Tavo atsiprašymas nieko nereiškia. Turi kai ką padaryti, kad išpirktum kaltę.

– Pavyzdžiui?

Jis plačiai nusišypsojo parodydamas lygutėlius kaip arbūzo sėklos dantis.

– Pavyzdžiui, – atsakė jis vėl pamaskatuodamas gyvatę.

Tik tada suvokiau, kas ten, – rimbas!

Kūnas nuėjo pagaugais.

– Tėti, maldauju: neperkite manęs! Didysis ponas Fungas nebepyksta!

– Perti tave?

Jis įgnybo man veidą tais savo ilganagiais pirštais.

– Žinoma, nepersiu, kvaila mergiote. Manai, aš toks negailestingas, kad galėčiau juo čaižyti tau dailų veidą ir gražų kūną?

Jis pasilenkė ir suniurnėjo man į ausį:

– Siang Siang, aš noriu, kad tu išpertum mane, – jis pamerkė akį. – Kaip šiandien didįjį poną Fungą.

– Bet aš jo ne… – nebaigiau sakinio: kaip galėjau jam papasakoti, kas iš tikrųjų nutiko?!

– Nemeluok man, Siang Siang. Mes visi žinom, kaip šiandien padarei didįjį poną Fungą labai laimingą, – jis patylėjo, paskui pridūrė: – Šiaip ar taip, dabar aš noriu pasijusti toks pat laimingas, tik šįkart nepersistenk, gerai?

Jis padavė man rimbą, nusivilko marškinius ir kniūbsčias atsigulė ant lovos.

Vaje! Rimbas buvo sunkus kaip girta gyvatė!

Tamsoje pasigirdo Vu Čiango balsas.

– Išperk mane, ir tiek. Kiti pamanys, kad čia tik dar vienas klientas ir sesuo kelia debesis ir lietų. Nagi, plok, kad tave kur velnias! – užriko jis.

Sukaupiau visas jėgas ir perdaviau jas į rimbą. Iš pradžių čaižiau atsargiai, bet paskui, matydama, kad jam iš tikro patinka, ėmiau vanoti smarkiau. Dar smarkiau. Cha – pagaliau galėjau atsikeršyti už viską, ką teko iškęsti šitame kekšyne! Rimbas vis smarkiau krito ant to besiraitančio kūno. Tėtė dejavo ir šaukė, tarsi nežinodamas, ar jam skauda, ar malonu. Pro langą sklindančioje mėnesienoje pamačiau, kaip dideli prakaito karoliai it nereginčios lėliukės nusėja jam nugarą.

Plakiau jį dešimt minučių, kol jis galiausiai liepė man liautis. Abu jautėmės be galo išvargę ir patenkinti.

Tada… jis paguldė mane ant lovos ir įbruko savo nefrito kotą į mano brangiuosius vartus.

Kol aš isteriškai raudojau, Vu Čiangas užsitraukė kelnes plūsdamasis.

– Velnias! Velnias! Tu uola, tikra uola! Kodėl nesakei man, kad tebesi mergelė?!

Nenustojau verkti.

– Kodėl tu vis dar mergelė? – neatlyžo jis. – Argi didysis ponas Fungas tavęs *nepiso*? Sakyk man tiesą!

Papurčiau galvą.

– *Nepiso*?!

Vėl papurčiau galvą.

– Tai ką jis darė?

Vis dar buvau per daug priblokšta, kad galėčiau ką nors atsakyti.

Tėtė čiupo rimbą ir grasinamai plojo juo man po kojomis. Mane pervėrė skausmas, nors rėžė ne man, o į šaltas grindis.

– Gal tu kurčia?! Ar girdėjai mano klausimą? Nejaugi didysis ponas Fungas neįkišo savo koto į

tave?!

– Ne!

– O, dangau!

Rimbas nukrito ant grindų kaip išskrostas ungurys.

– Bet juk tu žaidei su juo sekso žaidimus, plakei jį?!

– Ne, aš to nedariau!

– Nedarei? Tai kodėl jam skaudėjo?

Papasakojau jam, kas iš tikrųjų nutiko.

– Tu spyrei jam į veidą?

– Bet tik per klaidą!

Vu Čiangas atrodė, lyg vienturtis jo sūnus būtų ką tik nušokęs nuo stogo. Abu tylėjome. Tada jis metė į mane šiurpų žvilgsnį.

– Jei ką nors papasakosi mamai apie šį vakarą – užmušiu!

Tada taip nusijuokė, kad man kraujas sustingo gyslose.

– Esi protinga, Siang Siang. Kas tau labiau patiktų: kad tau gyvai nudirčiau odą, perčiau tol, kol mėsa nusiners nuo kaulų, ar tik laikyti liežuvį už dantų?

Buvau tokia apstulbusi, kad neįstengiau nieko atsakyti. Tas gražusis mokslininko išvaizdos tėtė pasirodė besąs žmogumi apsimetęs vilkas!

Ašarotais skruostais nulėkiau į Perlės kambarį, bet durys buvo užšautos. Iš kambario sklido jos balsas ir *pipos* garsai: ji linksmino svečią. Atėjau dar tris kartus, bet pro uždaras duris buvo girdėti vyro balsas, tad nedrįsau belsti.

Sulaukusi ryto įsmukau į jos kambarį ir papasakojau apie didįjį poną Fungą ir Vu Čiangą.

– Tas prakeiktas šunsnukis! – įtūžo Perlė. Jos akys, paprastai lakstančios į šalis kaip peteliškės, dabar įsmigo į mane kupinos susirūpinimo. – Ar jautiesi gerai, Siang Siang? Ar tėtė nesukėlė tau skausmo?

Žinoma, sukėlė, bet ką aš galėjau daryti? Jei būčiau pabėgusi, o jie būtų mane sugavę, būčiau virtusi gardžiu kąsniu tamsiojo kambario žiurkėms. Šiaip ar taip, kadangi gyvenau viešnamyje, anksčiau ar vėliau būčiau buvusi išžaginta. Tai koks skirtumas?

Taigi suėmiau save į nagą ir pamelavau:

– Nelabai. Šiaip ar taip, nesijaudinkite dėl manęs, sese Perle. Jaučiuosi gerai, – tada pakeičiau temą. – Ko taip susinervino tėtė?

– Todėl, kad daug vyrų mėgino nusipirkti tavo pirmąją naktį, o didysis ponas Fungas sumokėjo daugiausia. Taigi jeigu jis grįš ir sužinos, kad tu nebe mergelė, šįsyk jis tikrai nusiaubs urvą. Vakar buvo vieni niekai – jis tik paspyrė stalą ir sudaužė veidrodį bei kelias lėkštes. Visi paklius į baisią bėdą – mama, tu ir ypač tėtis. Jis išsrėbė tavo skaistybės sriubą, už kurią sumokėjo didysis ponas Fungas. Taigi tėtė ne tik įžeidė šį žmogų – jis dar ir neteko galimybės pajaunėti…

– Bet juk čia tiek daug kitų mergelių…

– Taip, bet tu esi gražiausia, o jis jau sumokėjo krūvą pinigų.

Apsiverkiau.

Perlė mane apkabino ir mudvi ilgai stovėjome susiglaudusios.

Galop ji paleido mane iš savo glėbio.

– Siang Siang, per daug nesijaudink. Visos mes, seserys, mokam visokių gudrybių, tad visada sugalvosim kokią išeitį…

– Kokią?

– Kai didysis ponas Fungas ateis vėl, mama duos tau flakonėlį vištos kraujo tam baltam audeklui ištepti. Ji visuomet šitaip moko merginas apgauti klientus. Kartais mes net ištepam lūpdažiu savo „*pipos* stygas“, kad apkerėtume tuos *čou nanžen*.

– Bet aš negaliu apie tai pasakoti mamai: tėtė sakė, kad nudirs man gyvai odą!

– Gerai, tada aš pati tave parengsiu.

– Bet didysis ponas Fungas sugaus mane apgaudinėjant!

– Nesugaus – tu pirma jį nugirdysi.

– O jeigu jis negers?

– Cha – dėl to gali būti rami. Jeigu klientas negeria, jis ir nekekšauja. Visi jie ateina penketo nuodų: ištvirkauti, lošti, gerti, dykinėti ir rūkyti opijaus.

– O kas, jeigu jis prašys, kad su juo išgerčiau, ir pasigersiu aš, o ne jis?

– Kai klientas prašo su juo išgerti, nugirdyk jį vis pripildydama jo stiklą, o savo gėrimą išspjaudama į gėlių vazoną.

– O jeigu jis nepasigers, ir tiek?

– Tada apsvaigink jį opijumi. Duosiu tau jo, kai grįš didysis ponas Fungas. Jau daug metų laikau jo atsargą tokiam netikėtam atvejui.

– O jeigu jis nerūkys opijaus?

– Siang Siang, tu baisi bailiukė, ar ne? Bet tai geras požymis, rodantis, kad esi atsargi. Man tai patinka, – ji patapšnojo man per ranką. – Sakau tau: nesijaudink. Prisimeni, kaip mokiau suvilioti vyrą akimis?

Linktelėjau.

– Galiu lažintis: Fungas dar nebus spėjęs paragauti jokių svaigalų, o jau bus apgirtęs nuo tavo žvilgsnio. Ypač, jeigu netyčia tavo apdaras nusmuks ir atidengs petį, supratai?

Vėl linktelėjau. Po kurio laiko paklausiau:

– O kas, jeigu jis negrįš?

– Cha? Kai jis už viską jau sumokėjo?!

– Bet aš spyriau jam į veidą.

– Siang Siang, tu visiškai nepažįsti vyrų, tiesa? Jis nenustos tavim domėjęsis, kol tavęs *neišpis*. Dabar tu vis dar esi egzotiškas patiekalas, padėtas ant aukšto stalo, o jis – mažas berniukas,

varvinantis į jį seilę. Patikėk manim, – su panieka balse tarė Perlė, – jis neužsitrauks kelnių, kol neparagaus gardžiojo padažo iš tavo auksinės lėkštės!

Ji dėstė toliau:

– Štai kodėl „Kekšavimo klasikoje“ rašoma: „Žmonos mažiau patrauklios negu sugulovės, sugulovės mažiau patrauklios už prostitutes, o šios – už svetimas žmonas. O patraukliausios iš visų – moterys, kurių tau nepavyksta suvilioti.“

Perlė susirūpinusi pažvelgė į mane.

– Žinoma, Fungas gali grįžti vien tam, kad nusiaubtų urvą.

Visi mano nervai įsitempė.

– Ką man tada reikės daryti?

– Bet jis dar neatėjo su tokiais ketinimais, o kai ateis, rasiu kokią išeitį. Visuomet randu.

Staiga prisiminiau, kaip Perlė nuramino policijos viršininką ir išgelbėjo Pavasario Mėnesieną. Didžiai susijaudinusi puoliau jai į glėbį.

– Sese Perle, labai jums ačiū. Nežinau, ką be jūsų daryčiau.

Ji švelniai mane palingavo it motina sergantį vaiką. Kai galop paleido, paprašiau:

– Sese Perle, būkite gera, pagrokite man *kinu*.

Ji bemat išsitraukė instrumentą iš palovio, tada uždegė smilkalus ir ėmė derinti stygas.

– Šį kartą paskambinsiu tau „Tris variacijas slyvos žiedo tema“.

Perlė sugrojo vos kelis akordus ir sustojo.

– Siang Siang, slyvos žiedas vienintelis atlaiko žvarbiausius orus, jis styro tiesus, išdidus. Jis simbolizuoja tvirtybę ir neįveikiamą dvasią.

Paskui ji papasakojo garsią mėsininko Nie Džengo istoriją. Jo tėvą nužudė nedoras kariauninkas. Nie pasislėpė kalnuose ir lavinosi skambindamas *kinu*, kol galėjo grįžti ir įvykdyti teisingumą.

Perlė atsisėdo tiesiai, padėjo pirštus ant instrumento krašto ir ėmė medituoti rengdamasi išsklaidyti man skausmą ir nerimą. Paskui užgrojo.

Užhipnotizuota tyrų *kino* garsų ir vikrių Perlės pirštų, beveik mačiau tėtį: baltais plaukais, išsekusiu kūnu jis siaučiant pūgai drąsiai kopė į kalną. Rodės, jis žiūri į mane ir sako: „Siang Siang, gali leisti žmonėms atimti tau gyvybę, bet niekados neleisk jiems atimti iš tavęs dvasios!“ Kai jo nugara buvo bedingstanti tolyje, išgirdau jį sakant išdidžiu balsu: „Jeigu kaulų nesmelkia smarkus šaltis, ar gali tikėtis, kad slyvos žiedas bus kvapnus kaip niekad?“

Mano gyvenimą dabar smelkė šaltis, bet niekados neleisiu atimti iš manęs sielos. Privalau sunkiai plušėti, kad sukaupčiau daugybę pinigų ir vieną dieną galėčiau išeiti iš Persikų žiedų paviljono ir rasti mamą. Tačiau tėtė negyvas – jo nėra kur ieškoti. Galiu būti kaip Nie ir lavintis – deja, ne kalne, o viešnamyje, – kol galėsiu atkeršyti už tėčio mirtį. Surasiu tą prakeiktą kariauninką, kuris sunaikino mūsų šeimą, ir paleisiu kulką jam į kaktą! Tačiau kaip tą šunsnukį rasti?!

Visa, ką dabar galėjau, – įdėmiai stebėti, kaip Perlės pirštai gnaibo ir brauko, tampo stygas ir uoliai sklendžia virš jų kaip slyvos žiedai, besigrumiantys su pūga, kol mano akys pritvinko ašarų.

Muzika baigėsi tyliais akordais, primenančiais tolumoje tylantį griaustinį.

Nusišluosčiau ašaras ir atsidusau.

– Sese Perle, ar galite išmokyti mane skambinti ir šią melodiją?

– Jeigu tik prižadėsi man vieną dalyką. Siang Siang, – giliai susimąsčiusi tarė ji, – prisimeni, sakiau tau, kad Pavasario Mėnesiena man primena vieną žmogų?

Linktelėjau.

– Ką?

– Mano vyresniąją seserį.

– Kur ji dabar?

Ašaros sužvilgo Perlės akyse, bet šįsyk jos veidas dėl to netapo koketiškas, tik liūdnas.

– Jos nebėra.

– Kas atsitiko?

– Rubinė pasikorė vaiduoklių sodo šventykloje.

– Vaje! Labai užjaučiu, sese Perle. Bet kodėl?

– Dabar negaliu tau pasakoti. Siang Siang, po to, ką patyrei, tau reikia gerai pailsėti. Gal grįžk į savo kambarį.

Papurčiau galvą.

– Sese Perle, kas nuo to pasikeis?

Kurį laiką mudvi tylėdamos žiūrėjome viena kitai į akis.

– Na, gerai, – galiausiai tarė ji. – Bet prižadėk, kad iki gyvenimo galo laikysi tai paslaptyje. Ar prižadi?

– Prižadu.

Ji prašneko pašnibždomis.

– Mano tėvas buvo revoliucionierius ir mėgino nuversti Cingus[10]…

– O, varge!

Perlė rūsčiu žvilgsniu užčiaupė man burną.

– Kai jį ir bendražygius ištiko nesėkmė, jis pakeitė išvaizdą ir pasislėpė kaime, bet imperatoriaus kariai netrukus jį rado ir nubaudė mirtimi. Negana to, valdžia stengėsi išnaikinti visus jo giminaičius, nes jis buvo labai įtakingas. Mano motina pakeitė mūsų vardus ir išsiuntė mane su vyresniąja seserimi čia, kur niekam neateitų į galvą mūsų ieškoti. Paskui ji… nusižudė.

Ašaros nusirito Perlės skruostais. Toliau tylėjau – buvau per daug priblokšta, kad galėčiau ką nors pasakyti. Ji plaštakos viršumi nusišluostė veidą.

– Štai kodėl, nors Persikų žiedų paviljonas yra viešnamis, o mama su tėčiu – tikrų tikriausios pabaisos, negaliu užmiršti, kad man išgelbėjo gyvybę čia suteiktas prieglobstis. Mano sesuo mirė po aštuonerių metų…

– Kas atsitiko?

– Rubinė susipažino su vienu operos dainininku ir beprotiškai jį pamilo. Bet jis neturėjo pinigų,

tad ji atidavė jam savo didelį žiedą su deimantais, dovanotą kliento, kuriam ji rodė didžiausią palankumą. Kartą tas klientas pamatė ją restorane vakarieniaujančią su operos dainininku; ant *jo* piršto spindėjo žiedas su deimantais. Kitą dieną, kai Rubinė išėjo iš Persikų žiedų į vakarėlį, prie jos prišoko kažkoks nepažįstamas vyras ir šliūkštelėjo į veidą rūgšties…

Instinktyviai užsidengiau skruostus.

– Rubinė niekados daugiau nepažvelgė į savo veidą. Ji nuėjo tiesiai į šventyklą vaiduoklių sode ir pasikorė.

Paliečiau Perlei ranką.

– Labai užjaučiu, sese Perle.

Ji atsiduso.

– Kaip ir tu, likau visiškai vieniša pasaulyje, tad prisiekiau niekada neleisti jokiam šlykščiam, dvokiančiam vyrui sutrypti man širdies ir sugriauti gyvenimo.

Staiga Perlė atlošė galvą ir nusijuokė.

– Keista, bet kuo abejingesnė apsimetu, tuo labiau jie veržiasi prie manęs – nelyginant kūdikiai prie spenio. Taigi liksiu čia dar kelerius metus ir naudosiuos savo kerais, – ji patylėjo, paskui vos ne pašnibždomis pridūrė: – Niekam šito nesakiau, tau pirmai. Iš tikrųjų niekur iš čia neišeinu dėl Rubinės.

– Betgi… ji negyva.

– Taip, bet jos dvasia vis dar gyva.

Pajutau, kaip man pasišiaušia plaukai.

– Turi galvoje jos vėlę?

Perlė neskubėjo atsakyti į mano klausimą.

– Sklando tokia geltona peteliškė… – ji vėl nutilo; atrodė, kad jos mintys klajoja kažkur tolimame krašte. – Į ją persikūnijo Rubinė.

– Nori pasakyti, jos siela gyvena peteliškės kūne? Kodėl taip manai?

– Todėl, kad Rubinei patiko drugeliai, o geltona buvo jos mėgstamiausia spalva. Negana to, kaskart, kai einu į vaiduoklių sodą jos pagerbti, virš manęs visada sklando geltona peteliškė. Noriu būti su ja tol, kol ta peteliškė gyvens.

– Bet jos gyvena neilgai.

– Manau, kad ji persikūnijo jau daugybę kartų.

– A! – šūktelėjau nežinodama, ar tikėti tuo aiškinimu apie reinkarnaciją, bet Perlės ištikimybė seseriai mane sujaudino. Ak, kad turėčiau tikrą seserį – tokią kaip ji!

Tada Perlė prašneko:

– Siang Siang…

– Ką?

Ji įsmeigė į mane kupinas švelnumo akis.

– Ar norėtum būti mano jaunąja seserimi?

Mane užplūdo tiek jausmų, kad netekau žado. Ne iš karto atsakiau:

– Sese Perle, jūs turite galvoje… Bet argi mes jau nesame seserys?

– Aišku, aš turiu galvoje kitką, – švelniai papriekaištavo ji. – Ar žinai, kas yra prisiekusios kraujo seserys?

Linktelėjau.

– Noriu, kad mudvi jomis būtume, – kalbėjo jinai. – Tu irgi to nori?

Buvau per daug sujaudinta, kad galėčiau ką atsakyti. Kaip tik to aš ir norėjau – gražios, viską žinančios vyresniosios sesers, kuri man padėtų išsisukti iš visų bėdų! Šįsyk mano galva sulinksėjo kaip medinė lazdelė, barbenanti būgną mūšio scenoje.

– Gerai, tada eik dabar į savo kambarį. Man reikia pasirengti ritualui. Ateik į mano kambarį po pusės keturių ryto.

Paryčiais sutartu laiku įsmukau į Perlės kambarį. Nustebau: užuot išsipuošusi ritualui, ji nepasigražino veido kosmetika; nors vilkėjo šilkine palaidinuke ir kelnėmis, apdarai buvo paprasti – balti, nesiuvinėti.

– Sese Perle, – atsisėdau ant sofos šalia jos, – lyg ir sakei, kad surengsime ritualą…

Ji linktelėjo dėliodama kažkokius reikmenis krepšyje.

Man širdis ėmė tankiai plakti iš jaudulio ir baimės.

– Mes bėgsime?

– Ne, tik į sodą.

– Turi galvoje tą vaiduoklių sodą, kur tu…

Ji paėmė krepšį, kita ranka suėmė mano delną.

– Eime.

Nusivyliau pamačiusi, kad šį kartą sodo balose mėnulis neatsispindėjo. Kilo mintis apie merginą, kuri kietai užmerkia akis, kad aplinkiniai neįstengtų pamatyti jos sielos. Tylomis sekiau paskui Perlę iki pat šventyklos; mano širdis plakė jos karpytų auksinio lotoso žingsnių ritmu.

Įėjus į apšiurusią salę žibintas Perlės rankoje nušvietė voratinklį, išdaužtą langą ir į sužeistą žvėrį panašią apdulkėjusią skrynią. Mano akys vis krypo į lubas – iš jų vidurio į šonus ėjo storos gegnės. Spėliojau, ant kurios tabalavo lieknas Rubinės kūnas ir kiek dar seserų trūkčiojo palubėje veltui mėgindamos paskutinį kartą įkvėpti oro šiame pasaulyje.

Mintys vis sukosi apie pakaruoklius, ir aš net bijojau giliai kvėpuoti, juo labiau klausinėti ko nors Perlės.

Netrukus atsidūriau priešais altorių šalia Perlės; jos žibintas skleidė gražią, bet pamėkliška dramblio kaulo spalvos šviesą. Perlės išraiška buvo liūdna, bet judesiai tikslūs. Ji skuduru nušluostė dulkes nuo altoriaus, paskui pakėlė išblukusį audeklą ir ištraukė iš po jo Guan In statulėlę. Tada išėmė iš savo krepšio smilkytuvėlį ir pastatė šalia medinės deivės. Paskui ištraukė vazelę su

šviežiomis gėlėmis, lėkštę su įvairiais vaisiais, kitą su užkandžiais ir nedidelį arbatos servizą.

Viską išdėliojusi ant altoriaus priešais Guan In pasisuko į mane ir labai tyliai, tarsi bijodama ką nors sutrikdyti – nors nė kiek neabejojau, kad aplink nesama jokių žmonių ir net vėlių, – prašneko. Na, gal ir nebuvau visai tikra, kad jų nesama, bet įrodyti, kad jų nėra, irgi negalėjau!

– Siang Siang, dabar mudvi uždegsime smilkalus, pasimelsime Guan In, paskui jos, kaip liudytojos, akivaizdoje prisieksime būti seserimis. Nieko manęs neklausinėk, tik daryk, ką darau aš.

Perlė uždegė tris smilkalų lazdeles ir paskutinę padavė man. Stiprus kvapas, tvoskęs man į šnerves, apvalė priplėkusį karštą orą. Pro dūmų šydą Perlės veidas atrodė netikras – kaip panirusios į vandenį gražuolės. Tada ji tiesia linija sudėjo tris puodelius ir įpylė į juos arbatos.

Neiškentusi paklausiau:

– Sese Perle, juk mes tik dviese?

– Ne, trise. Tu, Rubinė ir aš.

– Bet ji mirusi!

– Tik kūnu.

Mane nukrėtė šiurpas; apsidairiau: gal palubėje sklando ilgaplaukė mergina – be pėdų, baltu plačiu drabužiu.

Bet oro nevirpino niekas, tik šiurpokas Perlės balso aidas.

– Siang Siang, pasiūlyk smilkalų ir sukalbėk trumpą maldą Guan In. Kartok mano žodžius.

Ji atsiklaupė ir laikydama smilkalus sau virš kaktos ėmė niurnėti:

– Bodisatva[11] Guan In, prašau tavęs: paliudyk šiąnakt mano, Perlės, mano vyresniosios sesers Rubinės ir mano jaunesniosios sesers Siang Siang priesaiką tapti prisiekusiomis kraujo seserimis.

Tada ji pasisuko į mane.

– Siang Siang, dabar pakartok mano žodžius.

Atsiklaupiau šalia ir kiek baimindamasi suniurnėjau tuos pačius žodžius.

Perlė išsitraukė adatą ir miniatiūrinį puodelį.

– Siang Siang, duok man vidurinįjį pirštą.

Jau buvau beklausianti, kas čia dedasi, bet ji jau spėjo įdurti adata man į pirštą.

– Oi! – garsiai surikau, daugiau iš netikėtumo negu iš skausmo.

Nekreipdama dėmesio į mano riksmą ji susikaupusi maigė man pirštą, kol ėmė lašėti kraujas. Iš nuostabos netekusi žado tik spoksojau, kaip mano pačios kraujas plinta į tamsiai raudoną balutę tarp baltų puodelio sienelių.

Kai mano pirštas nustojo kraujuoti, Perlė pakartojo procedūrą su savo pirštu. Paskui išsitraukė merginos nuotrauką, dūrė adata jai į kaktą ir suvaidino varvinanti kraują į tą patį puodelį.

Tada padėjo nuotrauką ant altoriaus.

– Sese Perle, nuotraukoje jūs! – apstulbusi sušukau.

– Ne, ten Rubinė. Ji buvo septyneriais metais už mane vyresnė. Bet mudvi išties panašios.

Nors šventykloje buvo karšta, pajutau, kaip mano nugarkaulis virsta ledo stulpu. Spoksojau į

nuotrauką, paskui į Perlę, paskui vėl į nuotrauką, jausdama, kad sesė vienu metu gyva ir mirusi!

Perlė pastebėjo mano išraišką, bet nekreipdama į ją dėmesio ėmė maišyti kraują puodelyje. Paskui įmerkė pirštą į kraują, teptelėjo juo kaktą sau, paskui man. Galiausiai gurkštelėjo kruvino skysčio ir ženklu paragino mane išgerti kas liko. Paklausiau, mat buvau tokia persigandusi, kad nė nedrįsau prieštarauti.

Perlė ėmė niurnėti kitą maldą:

– Gailestingoji bodisatva Guan In, nuo šiol, kad ir kas nutiktų, Siang Siang ir aš, seserys, siejamos kraujo ryšio, širdimi ir protu būsime kaip viena. Jeigu viena išduos kitą, tegul ją mirtinai nutrenkia žaibas.

Žodžiai „tegul mirtinai nutrenkia žaibas“, palydėti dar ir rūstaus Perlės žvilgsnio, mane sukrėtė. Išsigandusi pakartojau maldą žodis į žodį.

Baisiausiai nustebau, nes tada tarsi iš niekur atsirado geltona peteliškė ir ėmė pleventi virš Rubinės nuotraukos.

Perlės akys pritvinko ašarų.

– Matai, Siang Siang, čia Rubinė. Žinojau, kad ji pasirodys. Buvau įsitikinusi!

Įsistebeilijau į tą padarėlį iš visų jėgų stengdamasi įsivaizduoti gražią jauną moterį, bet mačiau tik geltoną peteliškę.

---

10 Paskutinė Kinijos imperatorių dinastija.

11 Budizmo koncepcija – žmogus, atsisakęs nirvanos ir nusprendęs savo išmintimi padėti kitiems pasiekti nušvitimą, vienas iš Budų.

12

Prilupta katė

Naktį po ritualo man širdy būdavo čia lengva, čia sunku. Lengva, nes jaučiausi laiminga, kad nebesu vieniša kaip pirštas šiame pasaulyje. Sunku, nes su baime laukiau dienos, kai grįš didysis ponas Fungas. Bet jis negrįžo – kol kas. Mama man sakė, esą jis išvykęs iš Šanchajaus kažkokiais reikalais – niekas nežinojo kokiais. Pasak vienų, jis kontrabanda gabenantis aukso luitus, pasak kitų – cigaretes – ir kurį laiką negrįšiąs. Bet jis jau buvo sumokėjęs už mano pirmąją naktį, todėl man nebuvo leidžiama aptarnauti jokių kitų klientų, kol jis pasirodys.

Per tą laiką neturėjau daugiau ką veikti, tik mokytis menų ir laukti. Jaučiausi keistai: vieną akimirką laiminga, kitą slegiama baimės. Tai tęsėsi tol, kol vieną dieną susigriebiau, kad protetė neaplankė manęs jau kelios savaitės.

Džiaugiausi atsikračiusi šio bjaurumo, nors tik laikinai. Kai apie kažką šnekučiavomės, pasakiau apie tai Perlei, ir ji net apsilaistė arbata.

– Po velnių! Siang Siang, tu tikriausiai nėščia!

Taip apstulbau, kad net žiauna atvipo.

– Nori pasakyti, nuo tėčio?

Ji linktelėjo valydama arbatos dėmę suknelėje.

– Suvalgei visą mamos duotą sriubą?

– Su.

– Ji turėjo sukliudyti tau pastoti, tai kaip čia nutiko… – ji nebaigė minties.

– Sese Perle, ką man daryti?

– Nutraukti nėštumą, – ji įdėmiai pažvelgė man į akis. – Padarykim tai dabar pat, Siang Siang, kol dar nevėlu.

Man kraujas ėmė stingti gyslose.

– O kaip?

Užuot atsakiusi, ji ėmė raustis viename iš savo stalčių, paskui grįžo su ryšulėliu rankoje. Kai jį pradarė, man į šnerves tvoskė kartus kvapas.

– Kas čia?

– Ypatingos žolelės: dygminas, skudutis, imbieras ir šaknis, vadinama jaučio keliu. Nuo sriubos imsi kraujuoti, užtat atsikratysi kūdikio.

Perlė išėjo iš kambario ir grįžo su krosnele ir moliniu puodu. Pripylė į jį vandens, paskui sumetė žoleles ir užkūrė liepsną.

Pavirusi viską maždaug valandą, užgesino liepsną ir supylė viralą į dubenį.

– Še, Siang Siang, dabar viską išgerk.

Atsargiai gurkštelėjau ir išspjoviau skystį.

– Siaubingai kartu!

– Siang Siang, nustok elgtis kaip vaikas! – pyktelėjo jinai. – Rupūs miltai, išsrėbk viską!

Paskubomis nurijau viralą stengdamasi nekvėpuoti, kad nejusčiau tos kačių šlapimo smarvės.

– Gerai, – tarė ji, paskui supylė puode likusią sriubą į tuščią dubenėlį. – Dabar grįžk į savo kambarį ir pailsėk. Po valandos išsrėbk šį antrą dubenėlį. Vakare, kai baigsiu linksminti svečią, ateisiu tavęs aplankyti, – ji patylėjo, paskui pridūrė: – Dėl viso pikto, dar gerk acto mažiausiai du kartus per dieną ir labai smarkiai šokinėk.

Parėjusi į savo kambarį ėmiau šokinėti kaip šuo, mėginantis pasiekti ant virvės pakabintą antienos gabalą, paskui nerasdama sau vietos laukiau, kol praeis valanda, tada prisiverčiau išsrėbti antrą dubenėlį sriubos. Matyt, ji greitai suveikė, nes netrukus susmukau ant lovos ir užmigau neramiu miegu.

Pabudau jau temstant. Siaubingai skaudėjo pilvą, galva plyšte plyšo. Burna buvo perdžiūvusi, tad norėdama atsigerti vandens užsidegiau žvakę ir pamačiau, kad visa paklodė permirkusi krauju. Kyštelėjau ranką į tarpukojį ir pajutau tą patį skystį – šiltą, lipnų.

– Aš kraujuoju! Vaje, kraujuoju! – suspigau ir nualpau.

Kai atsimerkiau, virš savęs pamačiau Fang Rong veidą.

– Vajetau! Kas atsitiko?

Išsigandusi vos pralemenau:

– Atrodo… atėjo protetė.

Mama įdėmiai apžiūrėjo paklodę. Apsidairiau ir paklausiau:

– Kur sesuo Perlė?

– Perlė? O kas tau darbo? Ji išėjusi su klientu, kuriam rodo didžiausią prielankumą.

Nusiminiau. Turkio paviljone nė viena sesuo negali palikti rinktinio kliento dėl jokios priežasties. Vadinasi, nežinia kada Perlė galės ateiti pas mane.

Staiga mama ėmė uostinėti orą aplink mane ir jos veidu perbėgo įtarimo šešėlis.

– Kas čia per kvapas?

Nė kiek neabejojau ją turint galvoje ne mano kraują, bet žolelių viralą.

Apsimečiau kvailele.

– Koks kvapas?

– Stokis, aš tave apžiūrėsiu!

Mėginau stotis, bet pilvą ėmė varstyti baisūs diegliai.

– Negaliu, mama, – teįstengiau pralementi ir vėl nualpau.

Pabudusi pamačiau esanti ligoninėje. Mama kalbėjosi su pusamžiu vyriškiu baltu chalatu, šalia jos sukiojosi Mažoji Raudonė ir sunerimusi vis dirsčiojo į mane.

– Daktare, – klausė mama, – kodėl mano dukra taip sunkiai serga mėnesinėmis? Jai viskas gerai?

Gydytojas bejausme mina tyliai, bet valdingai atsakė:

– Paprastai mėnesinės neturi būti tokios sunkios, – jis nutilo ir metė žvilgsnį į mano pusę. – Kiek jai metų?

– Trylika. Hmm… beveik keturiolika.

Jis kilstelėjo akinius kiek aukščiau ant nosies; atrodė mažumą suglumęs.

– Ji turi sužadėtinį?

Mama, rodės, nesumoja, ką atsakyti.

– Ne, – galop tarė. – Dar neturi.

– Tai gal turi draugą, su kuriuo intymiai bendrauja?

Mama rūsčiai dėbtelėjo į mane, paskui išsišiepusi vėl atsigręžė į gydytoją.

– Neturi. O kodėl klausiate?

– Klausiu todėl, kad šis smarkus kraujavimas man panašus į persileidimą.

– Persileidimą?

Mamai žiauna atvipo vos ne iki krūtinės. Žvilgsnis atrodė toks grėsmingas, kad būtų užtekę nepageidautinam kūdikiui nužudyti.

Mums grįžus į Persikų žiedų paviljoną tikėjausi griežtos bausmės, bet, mano nuostabai, nieko neatsitiko.

Kai pagaliau pasitaikė proga pasišnekėti su Perle, ji tarė:

– Didysis ponas Fungas ateis vėl. Patikėk manimi, mama iki tol jokios kūno bausmės tau netaikys, nes turės parodyti tave jam gyvą ir sveiką.

Gal Perlė ir neklydo dėl didžiojo pono Fungo, bet tik ne dėl mamos.

Kitą vakarą, man nespėjus susigaudyti, kas darosi, Fang Rong įsmuko į mano kambarį su man nepažįstamu tarnu. Ji išrengė mane nuogai ir paėmė iš jo kažką – mane apėmė siaubas, kai suvokiau, kad tai dvi smailos, raudonai įkaitintos bambuko lazdelės. Tarnas mane laikė, o mama pervėrė jomis man spenelius.

Klykiau iš skausmo, iš akių pasipylė ašaros.

Kišdama man po nosimi ilgus, raudonai lakuotus nagus, panašius į trykštantį iš žaizdų kraują, ji kriokė:

– Ak, tu dvokianti šliundra, kad tave perkūnas nutrenktų! Nejaugi tau taip niežti dziundzė, kad negali sulaukti didžiojo pono Fungo?! Su kuo *pisaisi*?!

– Su niekuo. Man tik mėnesinės.

Jau geriau tegul man perveria spenelius, negu nudiria gyvai odą, kaip grasino tėtė.

– Mėnesinės? Nedrįsk manęs apgaudinėti! Gydytojas sakė, kad tu persileidai.

– Jis nebuvo tuo įsitikinęs. Mama, patikėkit manim, man tik mėnesinės!

Tiesos negalėjau sakyti, o jeigu būčiau ją atskleidusi, padarinių net nedrįsau įsivaizduoti.

Tol klykiau, maldavau ir įtikinėjau, kad man tik mėnesinės, kol galiausiai Fang Rong išraiška tapo švelnesnė.

– Na, gerai, Siang Siang, šįsyk tavim patikėsiu, – ji nusispjovė. – Bet jeigu vėl blogai pasielgsi, prilupsiu katę – supratai?

Linktelėjau nukęsdama ir kartėlį, ir skausmą.

Tada mama kilstelėjo mano krūtis ir garsiai sukikeno.

– Siang Siang, ar matai, kaip aš gerai padirbėjau? Dabar tavo speneliai tokie raudoni ir taip gražiai paburkę. Galiu lažintis: kai didysis ponas Fungas juos pamatys, jo nefrito kotas pašoks iki pat Himalajų viršūnių!

Tai tarusi ji pratrūko juoku ir abu su tarnu išdulkėjo iš kambario.

Priblokšta, pažeminta paskubomis apsirengiau ir nuskubėjau į Perlės kambarį, bet jos ten neradau. Parašiau raštelį ir pakišau po durimis. Grįžusi į savo kambarį užmigau skausmingu, neramiu miegu. Praėjus kelioms valandoms mane pažadino pojūtis, kad dega krūtys. Nusivilkau palaidinukę, paspjaudžiau seilių ant spenelių ir atsargiai įtryniau jas pirštais.

Retkarčiais vis užsnūsdama glostinėjau skaudamus pradurtus spenelius. Paskui išgirdau girgžtelint duris.

Įėjo Perlė. Ji prišoko prie manęs ir bemat jai išbalo veidas.

– O, varge! Siang Siang, kas nutiko?!

Papasakojau jai apie bausmę.

– Prakeikta kalė!

Perlė apglėbė mane ir ėmė švelniai guosti.

– Viskas bus gerai, Siang Siang. Galėjo baigtis blogiau.

– Galėjo prilupti katę?

Ji linktelėjo; jos akys žvilgėjo nuo ašarų.

– O ką tai reiškia?

– Mama negali subjauroti jokiai seseriai veido ar kūno, nes yra investavusi į jas pinigų. Ir negali marinti badu, nes joks vyras nenorės merginos, kurios vieni kaulai ir oda. Štai kodėl mama nenubaudė A Ping, nors sriuba nepadarė reikiamo poveikio: jai reikia, kad klientams atrodytume gražiai apkūnios. Taisyklė tokia: mušk per kūną, bet ne per veidą. Arba mušk katę, bet ne merginą. Kartą mama taip pasielgė su Rubine, kai ši neįstengė uždirbti pinigų. Ji pririšo ją prie lovos, įkišo į kelnaites katę, pasiėmė bambuko lazdą ir ėmė ją talžyti. Gali įsivaizduoti, kaip padūko vargšas gyvūnėlis ir kaip jis turėjo draskytis!

Perlė nutilo ir vos susitvardė nepratrūkusi raudoti.

– Labai užjaučiu, sese Perle.

Abi tylėjome. Perlė įdėmiai apžiūrėjo mano krūtinę.

– Atnešiu tau kai ko spenelių skausmui numalšinti.

Perlė išėjo iš kambario ir grįžo su skardinuke rankoje. Kai nukėlė dangtelį, pamačiau baltus miltelius.

– Čia opijus, Siang Siang. Įtrinsiu jo tau į spenelius, paskui jo pauostysi ir užmigsi. Kai pabusi, skausmas ir paburkimas bus pranykę.

Perlė pamasažavo man spenelius, pauosčiau opijaus ir sesės glėbyje užmigau sunkiu, į kliedesį panašiu miegu.

Kai pabudau, krūtis vis dar gėlė. Paprašiau Perlės duoti pauostyti dar opijaus, bet ji priekaištingai į mane žvilgtelėjo.

– Ne, Siang Siang. Dar tapsi puolusia seserimi.

Po trijų savaičių, kaip Perlė ir buvo išpranašavusi, didysis ponas Fungas grįžo. Mamos paliepti tarnai kruopščiai sutvarkė ir ištaigingai išpuošė svečių priėmimo kambarį, primerkė šviežių gėlių ir iškvėpino.

– Siang Siang, žiūrėk, kad šį kartą padarytum didįjį poną Fungą laimingiausiu žmogumi pasaulyje, – Fang Rong taip sužaibavo į mane akimis, kad ko negriuvau negyva. – Antraip tavo kailis oi kentės!

Nespėjus jai įstumti manęs į kambarį, slapčia paliečiau vištos krauju iš anksto sumirkytą *džuang juan* antspaudą, užkištą į palaidinukės užantį. Tada panosėje sukalbėjau maldą po kaklu kabančiai Guan In.

Kai įėjau pro duris karpytais auksinio lotoso žingsneliais, Fungo veide nušvito plačiausia šypsena.

– Siang Siang, mano mažoji gražuole, kaip aš tavęs pasiilgau!

Į lavoną panašų kūną buvo apsisiautęs tamsiai mėlynu chalatu su išsiuvinėtu ženklu *šou*, reiškiančiu ilgaamžiškumą. Jo lūpos prasiskyrė ir aš pamačiau dvi eiles ilgų, pageltusių dantų bei plačiausias sumaigyto baklažano spalvos dantenas. Panašia į krabo žnyples ranka jis sugriebė mane už juosmens.

Ko nepaspringau seilėmis. Tada, prisiminusi Perlės pamokas ir Fang Rong grasinimą, bemat atsisėdau jam ant kelių.

– Ak, didysis pone Fungai, – koketiškai žvilgtelėjau į jį, – kodėl nepasirodėte anksčiau? Jūs privertėte mane laukti taip ilgai, kad man širdis ėmė pūti!

Sutelkusi visas valios jėgas paglosčiau delnu jam skruostą.

Jis stvėrė mano ranką ir aistringai ėmė gręžti liežuviu plaštaką – mane bemat supykino.

Kikendama švelniai stumtelėjau jį nuo savęs.

– Prašau, nereikia, didysis pone Fungai, jūs mane kutenate!

– Kutenu? Cha, cha, cha! Tuoj mirtinai užkutensiu, kai mano nefrito kotas praskleis tavo švelniuosius vainiklapius!

Nežinojau, ką atsakyti. Tada nuo apskrito stalo paėmiau vyno indą ir pripyliau mums abiem po pilną puodelį.

– Didysis pone Fungai, – grakščiu rankos judesiu, palydėtu iš proto varančiu žvilgsniu, padaviau jam puodelį, – prašom išgerti šio pagarbos vyno iš jūsų nuolankiosios Siang Siang ir šitaip atšvęsti mudviejų drakono ir fenikso naktį.

Kol Fungas paėmęs puodelį iki dugno išmaukė vyną, savąjį slapčia išpyliau į vazoną šalia kėdės.

Nieko nelaukdama pripyliau jam dar puodelį.

– Didysis pone Fungai, šį vyną išgerkime už jūsų sveikatą ir ilgą amžių.

Jis paklusniai ištuštino antrą puodelį, aš savuoju vėl palaisčiau augalą.

– Didysis pone Fungai, – pripyliau jam trečią, – čia už tai, kad jūsų verslas klestėtų.

Jis nepritariamai žvilgtelėjo į mane.

– Luktelk, Siang Siang. Aš nenoriu tuoj bemat nusigerti.

– Ką jūs, didysis pone Fungai, – atsakiau pasikeldama suknelę ir parodydama nemažą dalį nuogos kojos, – nemanau, kad toks patyręs vyras kaip jūs gali taip lengvai pasigerti.

Fungo ranka atsidūrė ant mano šlaunies.

– Gerai, Siang Siang, tik nenugirdyk manęs – noriu pasimėgauti mūsų vestuvių naktimi.

Nuo paskutinių dviejų žodžių mane nukrėtė šiurpas, bet aš kuo maloniausiai jam nusišypsojau ir prikišau plonyčio porceliano puodelį jam prie lūpų. Jis mielai ištuštino ir trečią. Vargšas puodelis – niekinamas tokių šlykščių lūpų!

Pripyliau jam ketvirtą kartą.

– Didysis pone Fungai, o čia už…

– Gana, Siang Siang, daugiau nebegersiu. Noriu įžiebti raudoną…

– Bet, didysis pone Fungai, – išsitraukiau nosinę ir žaismingai mečiau į jį, – šis tostas už jūsų atžalą, tai kaip jūs galite atsisakyti?

– Atžalą? – suniurnėjo jis visas išraudęs, nuo vyno apsiblaususiomis akimis. – Na, gerai, tada turėsi išgerti kartu su manimi.

Vėl teko sutelkti visas valios jėgas, kad nesusivemčiau.

Nieko neįtardamas jis smagiai siurbtelėjo iš puodelio, tada, mano nuostabai, prisikišo man prie pat veido, praskėtė man lūpas ir išpurškė vyną iš savo burnos į manąją.

Gėrimas nudegino man viską nuo gerklės iki pat skrandžio. Ėmiau springti. Fungas nusijuokė, paskui paglostė nugarą. Meiliai. Paskui aistringai. Tada supratau, kad akimirka, kurios labiausiai bijojau, atėjo.

Netrukus jis užgriuvo ant manęs ir kišo savo supuvusį kotą į mano brangiuosius vartus.

Kai pagaliau baigė savo žygdarbį – traukyti kotą ir ant manęs griuvinėti, – dar kartą įkišo liežuvį man į burną, paskutinį kartą garsiai pačiulpė mano seilių, tada ėmė rengtis. Keista, bet padėjęs šitiek pastangų atrodė net jaunesnis ir gyvesnis.

Apsirengęs prisimerkė ir pažiūrėjo į sujauktus patalus. Pamačius mano kruviną *džuang juan*

antspaudą, apsiblaususiose akyse pasirodė begalinis pasitenkinimas.

– O! – sukriokė jis. – Nuo šiol mano verslas klestės ir aš gyvensiu ilgai, ilgai!

Jis paėmė antspaudą iš mano rankų, ištuštino dar vieną puodelį vyno, nusijuokė lyg beprotis ir išsvirduliavo pro duris.

13

Gyvenimas ėjo toliau

Kad ir kiek vargų patyriau, gyvenimas ėjo toliau. Persikų žiedų paviljonas, rodės, klestėjo labiau negu kada nors anksčiau, ir mama su tėčiu dar niekada neatrodė tokie laimingi. Kai klientai jai į delną įsprausdavo storus sidabro skritulius, ji iki ausų išsišiepdavo ir jos akys pasidarydavo apskritos kaip aukso monetos.

Na, o aš vis labiau apsipratau su gyvensena šiame aukso dulkėmis nubertame pragare. Stengiausi visą dėmesį sutelkti į tai, kaip privilioti turtingiausių svečių ir parduoti savo šypseną ir odą. Man neliko nieko kita, kaip prisiminti motinos patarimą: „Likimo mes negalim įveikti, bet galim jam nesipriešinti ir gauti iš to visa, kas įmanoma. Stenkis būti laiminga.“ Ir Perlės pamokymą: „Jei klientas tau pasirodys siaubingai, nepakenčiamai, neapsakomai atstumiantis, užsimerk, sulaikyk kvapą ir visą laiką įsivaizduok, kad esi tik lavonas, kažkaip įsigudrinantis raitytis ir dejuoti.“

Nors Persikų žiedų paviljonas – viešnamis, laimė, jis buvo aukštos klasės, todėl mums ne visą laiką teko kelti debesis ir lietų. Be tos savaime suprantamos paslaugos mes teikdavome klientams ir keletą kitų.

Ho dača – arbata su užkandžiais – man patiko labiausiai, nes linksminau svečią tik skambindama *pipa* ir dainuodama. Be to, turėjau pilti jam arbatos ir vyno, ruošti vandens pypkę su opijumi ir sėdėti šalia, kol jis lošdavo, bet tai buvo lengva. Klientui atėjus pirmą kartą, *niangi* – tarnaitė – pastatydavo prieš jį arbatinuką ir dubenėlį skrudintų arbūzų sėklų. Tada, kiek atsipalaidavęs, jis išsirinkdavo kurią nors seserį, o ši, parodydama jam pagarbą, atnešdavo savo prabangiausią puodelį ir subtiliai įpildavo jam arbatos. Tuomet tarnaitė atnešdavo užkandžių: mažyčių saldžių virtinukų, džiovintų abrikosų, medumi apteptų datulių, longano vaisių tyrės.

Paprastai *ho dača* užtrukdavo ne ilgiau kaip dvi valandas, o jeigu klientas užlaikydavo mus ilgiau, imdavome iš jo papildomą mokestį. Jis privalėdavo susipažinti šitaip gerdamas arbatą, tik tada mes galėdavome spręsti, ar sutikti su juo mylėtis. Nėra ko nė sakyti, galų gale prie to būdavo prieinama.

Aš džiaugdavausi galėdama atitolinti seksą patiekdama *ho dača*, bet Perlė mane bardavo:

– Siang Siang, kam save apgaudinėji? Kaip ilgai išsisuksi nepergulėjusi su klientu viešnamyje?! Verčiau imk iš manęs pavyzdį ir stenkis padaryti taip, kad jie maldautų iš tavęs malonių.

Iš visų Persikų žiedų seserų Perlei dažniausiai reikėdavo eiti į pobūvius. Tai buvo vadinama *čutang čang* – dainavimu už salės arba *ču dziu* – iškvietimu į vakarėlį. Po teisybei, ši paslauga man visai patiko, nes klientas, būtinai jau su mumis susipažinęs, pasikviesdavo mus į vakarėlį, prabangų pokylį ar banketą. Bet pirmiausia jis turėdavo atsiųsti mums adresuotą raudoname popieriuje surašytą oficialų kvietimą su siūlomo restorano pavadinimu. Žinia, mums leisdavo išeiti ne tam, kad maloniai praleistume laiką, o kad sugundytume klientą likti nakvoti turkio paviljone. Mes tai vadindavome *džudziu*. Paprastai tai reikšdavo, kad jis pasimylės su seserimi, bet kartais klientui mergina taip patikdavo, kad jis net sumokėdavo už naktį be sekso, ypač kai jai būdavo mėnesinės. Tai buvo vadinama *šou intian* – sergėjimu moterišką dieną.

Tačiau visų mamų mėgstamiausia paslauga buvo *či huadziu* – gėlių vyno gėrimas. Užuot pasikvietęs kurią seserį į restoraną, klientas sumokėdavo už pokylį Persikų žieduose. Ši paslauga trukdavo gerokai ilgiau negu *ho dača*, todėl klientas sumokėdavo kelis kartus daugiau. Be to, nors valgių kainos ir taip būdavo nepaprastai išpūstos, viešnamis nesidrovėdavo imti papildomo mokesčio už papildomus patiekalus ir vyną. Taigi piniginguosius svečius apgaudinėdavo, bet jie vis tiek atrodydavo patenkinti galėdami pasipuikuoti turtais prieš išrinktąsias kurtizanes.

Kartais mums pasisekdavo ir uždirbdavome labai daug pinigų darydamos labai mažai. Šitaip aš pamačiau kitą Perlės pusę. Vieną vakarą ji man pasakė, kad turtingas šilko pirklys ponas Lukas pirks pokylį mudviem ir dar dviem seserims.

Rimta mina Perlė įspėjo:

– Siang Siang, kadangi tai bus pirmas kartas, kai patarnausi geriant gėlių vyną, žiūrėk, būk labai atsargi ir nepadaryk kokios klaidos. Taigi stebėk mane ir mokykis.

Ta ypatinga proga Perlė apsivilko turkio spalvos palaidinukę aukšta apykakle ir priderintu sijonu, aš – rožinio šilko palaidinukę su įmantriai sumazgytais gėlių pavidalo raišteliais ir tos pačios spalvos kelnėmis.

Perlė visuomet patardavo man ateiti pas klientą kelias minutes pavėlavus, bet šįsyk nusivedė mane į pobūvių kambarį dvidešimčia minučių anksčiau. Man paklausus kodėl, šelmiškai nusišypsojo:

– Įgysime pranašumą ir pamokysime kitas.

Mudviem su Perle įėjus į kambarį ponas Lukas sėdėjo prie vaišių stalo. *Niangi* jau atnešė pirmą patiekalą – ryklio pelekų sriubą – ir dabar siūlė svečiui rankšluostį. Nusišluostęs veidą šilko pirklys įsmeigė į mus išvirtusias akis.

Prisiartinome prie jo karpyto auksinio lotoso žingsneliais. Atsisėdusi šalia jo Perlė paėmė vandens pypkę ir rūpestingai ją nušluostė savo šilkine nosine.

– Pone Lukai, rūkydamas su geru valgiu tampi laimingesnis už nemirtinguosius. Malonėkite leisti man uždegti pypkę.

Lukas atrodė be galo laimingas, tarsi jo naujausioji sugulovė ką tik būtų pagimdžiusi sūnų.

– Panele Perle, – tarė jis padėdamas rankšluostį, – garsas apie jus sklinda ne veltui.

Kai jis ėmė papsėti pypkę, Perlė pamerkė man akį. Tuoj pat čiupau grafiną ir pasilenkiau prie pat svečio – Perlė man sakė, kad tuomet svečias nori nenori tave pastebi, – ir pripyliau jam pilną puodelį.

Dabar jis susižavėjęs pažvelgė į mane. Nespėjus jam prasižioti, prašneko Perlė:

– Pone Lukai, tikiuosi, mano mažoji sesė Siang Siang glosto jums akį.

Šilko pirklys nusikvatojo.

– Cha, cha! Nesikuklinkite, panele Perle. Garsas apie judvi, meilutės, pasiekė mano ausis kaip griaustinio dundėjimas. Todėl šįvakar ir esu čia.

Mes toliau plepėjome su ponu Luku vis įpildamos jam vyno ir paduodamos valgių. *Niangi* nešė vis daugiau patiekalų – troškintą žuvį su pupų padažu, pikantišką vištieną su garstyčiomis, penkių kvapų antieną, be lukšto virtus kiaušinius. Perlė nėrėsi iš kailio šmaikštaudama, ir Luko pilvas be perstojo tirtėjo iš juoko.

Perlei įpusėjus dar vieną anekdotą, į kambarį įėjo kitos dvi seserys – Tiantian su Kvapniąja Lotose – ir atsisėdo prieš mus. Per tą laiką mudvi su Perle jau taip artimai bendravome su ponu Luku, kad šis beveik nepastebėjo tų ką tik atsiradusių merginų. Nieko nelaukdama Perlė koketiškai žvilgtelėjo į svečią:

– Pone Lukai, ar Siang Siang gali jums pagroti?

Luko veidas nušvito.

– *Hao*.

Gerai.

Tiantian susiraukė ir kažką sukuždėjo Kvapniajai Lotosei į ausį.

Nekreipdama į jiedvi dėmesio Perlė paprašė tarnaitės atnešti mano *pipą*. Man pradėjus groti, Perlė uždainavo „Mažos gatvelės romantišką istoriją“.

Suėmiau *pipą* švelniai kaip mylimąjį, paskui pirštais ėmiau lakstyti po stygas, taip raitydamasi kūnu, kad plaukų sruogos užkrito ant veido ir iki pusės jį paslėpė. Perlė su auksine vėduokle rankoje judino rankas į taktą, nepaliaudama siūbuoti liemeniu it kokia vandens gyvatė; jos nefrito apyrankė žvilgėjo kaip Vakarų ežero vilnys.

Iš jos vyšnių raudonio lūpų liejosi saldi melodija.

– Tu ir aš, – tardama šiuos žodžius ji žiūrėjo tiesiai ponui Lukui į akis, – kartu šloviname šį pavasario rytą, gražų kaip Sudžou sodai. Ak, kokia aš laiminga, kad mūsų rankos tokios švelnios, o lūpos saldžios kaipo mūsų svajos…

– *Hao! Hao!*

Mums baigus pardavinėti savo muziką ir šypsenas, ponas Lukas ėmė ploti.

Tada Perlė pradėjo žaisti su ponu Luku „atspėk, kiek pirštų“[12], o aš vis pyliau jam vyno. Man buvo truputį gaila Tiantian ir Kvapniosios Lotosės, nes jos negavo nė menkiausios progos patarnauti

šiam šului, tad linksmino viena kitą plepėdamos ir kikendamos.

Kiek vėliau, kai ponas Lukas gerokai apgirto, Tiantian pagaliau pavyko prie jo pasilenkti ir įpilti arbatos.

– Pone Lukai, prašom išgerti arbatos – ji sumažins vyno poveikį.

– Taip, pone Lukai, prašom išgerti, – įsiterpė Kvapnioji Lotosė, – antraip pasigersite. Žinokit, čia geriausia Lu kalno žalioji arbata.

Tačiau ponas Lukas nustūmė arbatos puodelį.

– Cha! – nusišaipė jis. Nuo vyno jam jau apsiblausė akys ir pynėsi liežuvis. – Šįvakar to ir noriu – pasigerti! Man labai smagu ir tapsiu vienu iš vyną mėgstančių dievų!

Staiga jis atsigręžė į mane.

– Siang Siang, duokš man savo batelį.

Kol svarsčiau, ką atsakyti, Perlė ženklu parodė man daryti kas liepta. Paklusniai nusiaviau siuvinėtą raudoną batelį ir padaviau Lukui. Mano nuostabai jis iškėlė jį lyg brangakmeniais puoštą dėželę, o Perlė ėmė pilti į jį vyną.

Tada jis įsmeigė žvilgsnį į mus ir pasakė tostą:

– Už jūsų, meilučių, garsą!

Ir ištuštino batelį.

Vos susilaikiau garsiai neaiktelėjusi.

Galiausiai ponas Lukas susiruošė namo. Atėjo jo tarnas ir padavė jam odinį kapšą, iš kurio šis išsitraukė saują sidabrinių monetų – turbūt ne mažiau kaip dvidešimt. Visas vakarėlis kainavo tik dešimt. Mintyse nusijuokiau: šįvakar mes uždirbsim krūvą pinigų! Jeigu Perlė nebūtų įgnybusi man į alkūnę, būčiau garsiai surikusi: „Oho!“

Tiantian ir Kvapniosios Lotosės akys išsipūtė sulig kiaušinių tryniais lėkštėje.

Tačiau, mano nuostabai, Perlė nė kreiva akimi nepažiūrėjo į monetas ir pasisuko į tarnaitę – ši buvo bepradedanti kraustyti stalą.

– A Ling, čia pono Luko arbatpinigiai tau ir visiems tarnams, taigi turi jam padėkoti.

Niangi atrodė baisiai supykusi – tarsi užuot davę jai dvidešimt sidabrinių monetų, iš jos atėmė keturiasdešimt.

– Panele Perle, – drebančiu balsu tarė ji, – aš nenoriu turėti nemalonumų.

Perlė rūsčiai į ją dėbtelėjo.

– Paimk juos, A Ling. Jei nepaimsi, labai nemandagiai pasielgsi su mūsų kilniuoju svečiu.

Visi atrodė apstulbę, o labiausiai ponas Lukas. Perlė per tą laiką atitraukė ranką, tad jam neliko kitos išeities, kaip atiduoti monetas tarnaitei.

Jam išėjus, Tiantian ir Kvapnioji Lotosė dar nespėjo pradėti purkštauti, kai Perlė rankos mostu paliepė joms tylėti.

– Nusiraminkit, jeigu aš negausiu daugiau pinigų iš pono Luko, sumokėsiu jums dvigubai iš savo pačios kišenės.

Tada ji paėmė mane už rankos ir išsivedė iš kambario. Mudviem einant koridoriumi paklausiau, kodėl ji atidavė visus pinigus tarnaitei.

– Siang Siang, Lukas klysta, jei tikisi taip lengvai mus nupirkti. Aš taip pasielgiau, kad pakurstyčiau jo tuštybės ugnį. Atmink: mudvi esame knygų skaityklos *ming dzi*, ne kokios šlykščios, benamės kekšės iš kokio užkaborio. Jis manė davęs daug arbatpinigių, bet dabar žinos, kad man tiek tepakanka tarnų arbatpinigiams…

Mintyse paskaičiavau, kokia pinigų dalis būtų atitekusi man.

– Sese Perle, betgi…

Ji nusijuokė.

– Siang Siang, patikėk manimi: rytoj jis atsiųs daugiau pinigų. Toks žmogus kaip jis geriau mirs, negu susikompromituos.

Perlė neklydo. Kitą dieną ponas Lukas per tarną perdavė penkiasdešimt sidabrinių monetų: trisdešimt Perlei, dešimt man, kitas turėjo pasidalyti Tiantian ir Kvapnioji Lotosė.

Nepaisant Perlės gudrybių, turtingiausias žmogus Persikų žiedų paviljone, nėra ko nė sakyti, buvo mama.

– Lengvi pinigai! – sušukdavo ji kaskart matydama šlamančiuosius iš vienų rankų atsiduriant kitose ar klientą išeinant iš mano kambario.

Bet man nebuvo lengva, mat nors ir nebuvau parduota į Persikų žiedų paviljoną ir neturėjau išsipirkti, mano skola ir toliau sparčiai augo: už didžiojo pono Fungo nusiaubtą urvą; už ligoninės sąskaitas po persileidimo; už valgius, pastogę, drabužius ir menų pamokas. Taigi beveik visus mano uždirbtus pinigus ir man dovanotus papuošalus mama akimirksniu atimdavo „sąskaitoms apmokėti“. Diena, kai grąžinsiu skolas ir galėsiu palikti Persikų žiedus, rodės, kuo toliau, tuo labiau tolsta. Perlė įsigudrino uždirbti daug mažai dirbdama, o man teko stengtis iš paskutiniųjų vien tam, kad padengčiau skolas.

Nuo tada, kai atvėrė mano vainiklapius, svarbusis klientas didysis ponas Fungas ir toliau pas mane lankydavosi. Laimė ir nelaimė, dabar jis buvo vienas iš mano nuolatinių klientų. Man tai atrodė nelaimė, nes jam niekados nepabosdavo čiulpti man liežuvį, gardžiuotis mano seilėmis ir suglebusiu nefritiniu savo įrankiu groti mano *pipos* stygomis. O blogiausia, kad nors viduje baisiausiai juo dygėjausi, kaskart turėdavau nutaisyti džiugią šypseną, sumaniai darbuotis rankomis ir prisiversti būti jam maloni.

Na, o laimė, nes didysis ponas Fungas ne tik buvo turtingas, bet ir mėgo pasipuikuoti taškydamas pinigus į kairę ir dešinę. Kaskart, kai apipildavo mane dovanomis ir pinigais, vos ne norėdavau justi jam simpatiją. Kartais nustebdavau, nes pajusdavau šmėstelint kažkokį šiltą jausmą jam – gal iš gailesčio, o gal todėl, kad jis sukeldavo minčių apie tėvelį. Negaliu sakyti, kad juodu turėjo ką nors bendra, – tiesiog Fungas dabar mane paikino taip kaip kadaise tėtis.

Ne kartą po mudviejų apsilankymo Vu kalne jis sakė, girdi, jei ir toliau būsiu maloni, – kitais

žodžiais tariant, lovoje darysiu visa, ko jis nori, – jis ir toliau lepins mane kaip savo brangiąją dukrą. Tačiau man paklausus apie tikrąją dukrą, jis man prikišdavo smalsumą ir grasindavo nebenešti dovanų.

Laimė, iš senatvės ar šiltų jausmų man, jis, matyt, niekados neprisimindavo tų grasinimų ir kitą kartą apsilankęs paprastai vėl atnešdavo dovaną. Kartą dovanų atnešė ne papuošalų, drabužių ar pinigų, o tokį žavingą ir netikėtą dalyką, kad negalėjau patikėti savimi: puoliau jam į glėbį ir pabučiavau į lūpas!

Papūga!

Tokio gražaus padaro kaip gyva nebuvau regėjusi. Visa balta, tamsiai raudonu snapu, ji mano mintyse asocijavosi su slyvų žiedais siaučiant baisiausiai pūgai. Prieš akinamai žvilgančias jos plunksnas, rodės, nublanksta net spalvingiausi Perlės apdarai. Šilkinis jų paviršius palietus taip ramindavo, kad man niekada nenusibosdavo ją glostyti. Net jos uodega buvo elegantiška, panaši į plonyčių avies plaukelių teptuką, kuriuo tapydavau gležnas gražuoles. Juodos paukščio akys panėšėjo į du tamsius stiklo rutuliukus giedrame danguje.

Vos tik pamačiau papūgą, nusprendžiau, kad jos vardas turi būti Slyvos Žiedas. Kad pajustų *kino* dvasią, kartais jai juo skambindavau, dažniausiai „Tris variacijas slyvos žiedo tema“. Aš net paaiškinau jai šio kūrinio prasmę tikėdamasi, kad papūga persiims narsia žiedo dvasia.

Žavėdamasi Slyvos Žiedo grožiu prisimindavau, ką ponas Vu sakė per vieną pamoką: „Tapydami mes siekiame tobulumo, pranokstančio gamtą, bet, aišku, gamtos grožis yra neprilygstamas.“

Žiūrėdama į grakščius Slyvos Žiedo kūno linkius, subtilius baltų plunksnų atspalvius ir sodriai raudoną snapą jaučiau puikiai suprantanti, ko mane mokė ponas Vu. Po vargšo Guigui tragiškos mirties, be Perlės, papūga dabar tapo didžiausia paguoda mano gyvenime. Kai gaudavau atsipūsti, ji tupėdavo man ant peties, kol skaitydavau poeziją – Li Daibo[13] „Meditaciją tylią naktį“, Vang Vėjaus[14] „Pasiilgau savo draugo“ ar Meng Haožano[15] „Pavasario rytą“. Patenkinta kikendavau kaskart, kai ji nagais masažuodama man geliančius raumenis mėgdžiodavo nugirstas frazes. Kartais, kai išliedavau jai širdį, ji pakreipdavo galvą ir klausydavo, tartum išties suprasdama eiles ir gilius mano jausmus.

Atsidėkodama papūgai už dėmesį šerdavau vaisiais. Labiausiai ji mėgo arbūzus, bet lesdavo tik sėklas, o minkštimą išspjaudavo. Deja, raudona lipni košė ant grindų gadindavo man džiugią nuotaiką, nes primindavo tą kruviną naktį su tėčiu.

Išmokiau Slyvos Žiedą posakių – paprastų sveikinantis sakomų frazių, tokių kaip „Linkiu sėkmės“; „Linkiu geros sveikatos ir ilgų metų“; „*Gongsi facai*“ – „Linkiu uždirbti daug pinigų“. Kai kurias ji įsiminė mano nemokoma: „Gera, ką?“, „Nori dar?“

Bet ji dar išmoko sakyti: „Užmušiu! Užmušiu!“

Man labai nepatiko, kai išgirsdavau smurtingus žodžius iš to dailaus jos snapo, bet papūga jų išmoko per mano neapdairumą. Per paskutinį didžiojo pono Fungo apsilankymą, kai jis baigė čiulpti man liežuvį ir susiruošė eiti, dar kartą jam padėkojau už tai, kad dovanojo man Slyvos Žiedą, paskui

paaiškinau, kodėl šitaip pavadinau paukštį.

Mano nuostabai, Fungas ėmė nesuvaldomai juoktis.

Pajutau, kad man ima degti ausys.

– Didysis pone Fungai, kas čia taip juokinga?

Fungas suprunkštė ir visos raukšlės, rodės, susirinko į daiktą akių ir lūpų kampučiuose.

– Cha, cha, Siang Siang, štai kodėl aš tavim žaviuosi. Žinai, tu niekada nebūsi *tikra* kekšė, nes širdies gilumoje tebesi tik nekalta maža mergaitė.

Nesupratau, čia priekaištas ar komplimentas, bet iš baimės prarasti tokį turtingą ir įtakingą klientą ėmiau prieštarauti:

– Betgi aš esu kekšė, didysis pone Fungai!

– Jeigu tu tikra prostitutė, tada aš tikras džentelmenas – cha, cha, cha!

Jis ilgais nagais pasikasė šerius ant smakro.

– Žinai, kodėl nupirkau tau šitą baltą papūgą, o ne žalią? Kol manęs nepažinojai, buvai mergelė, nekalta ir tyra kaip sniegas, – jis nutilo ir metė į mane reikšmingą, bet podraug gašlų žvilgsnį. – Prisimeni *džuang juan* antspaudą, kurį tavo mama paruošė mums tavo pirmąją naktį su manimi?

Pajutau, kad jau dega ne vien ausys, bet ir visas kūnas. Nejaugi jis perprato Perlės gudrybę?

Bet jis tarė:

– Todėl ir nupirkau tau šią papūgą. Baltas jos kūnas su tuo raudonu snapo tašku atrodo visai taip pat kaip tavo kraujas, ištepliojęs baltą audeklą. Taigi paukštis turi priminti tau, kad buvau pirmas vyras, perskėlęs tavo arbūzą ir paragavęs tavo raudonų sulčių.

Jis vėl nusikvatojo kaip pamišėlis.

– Cha, cha, cha – slyvos žiedas, išsiskleidęs pūgoje, – kokia vaizdinga nesąmonė!

Taigi vos tik Fungui išėjus iš kambario, vis dar pažeminta to visai nepageidaujamo priminimo, kūliau rankomis orą šaukdama: „Užmušiu! Užmušiu! Užmušiu!“

Po to nutikimo jausdavausi laiminga ir liūdna, kai žiūrėdavau į Slyvos Žiedą. Tebemylėjau ją, tik dabar šis jausmas buvo atmieštas gilia užuojauta. Vargšas padarėlis, nenumanantis, kiek blogio šiame pasaulyje!

---

12 Du žaidėjai vienu metu atkiša pirštus ir sušunka skaičių. Laimi tas, kuris atspėja abiejų žaidėjų skaičių sumą.

13 (701–762 m. po Kr.)

14 (699–759 m. po Kr.)

15 (698–740 m. po Kr.)

14

Ponas Andersonas

Praslinko dveji metai. Persikų žiedų svečiai vis dažniau teiraudavosi manęs. Perlės koketavimo ir miegamojo meno pamokos pasirodė esančios vertingesnės, negu galėjau įsivaizduoti. Ir nors jau buvau ganėtinai garsi Šanchajuje, garbingo Perlės statuso dar neįgijau.

Pavasario Mėnesiena taip pat tapo populiari. Ji nebuvo labai graži, bet, kaip sakė Perlė, turėjo mažytes pėdas ir liūdnas akis, o kai kurie vyrai itin geidė moters, pasižyminčios šiomis savybėmis. Nors mudvi turėjome daug bendra ir aš labai ją mylėjau, ji vis dar niekaip negalėjo pamiršti kažkada buvusi turtinga ir, rodės, leidosi nešama pasroviui.

Kartą man paklausus apie ateities planus ji atsakė:

– Kokia prasmė kurti planus viešnamyje?

Kai ji to paties paklausė manęs, atsakiau:

– Tapti *ming dzi* kaip sesuo Perlė.

– Siang Siang, aš irgi noriu tapti *ming dzi*, bet, ne taip kaip tave, niekas manęs nelaiko didele gražuole, – ji nusišluostė akis nosine. – Aš svajoju sulaukti, kol mano sužadėtinis ateis čia ir mane išpirks.

– Bet jis jau susižadėjęs su kita!

Pavasario Mėnesiena nusisuko ir įsmeigė žvilgsnį pro langą; jos akys buvo blausios kaip smilkalų dūmų sruogos.

Kai vieną dieną mokiausi groti *pipa* savo kambaryje, įėjo Mažoji Raudonė ir tarė:

– Siang Siang, greičiau renkis – apačioje laukia du svečiai.

Ji nutilo ir sukikeno; jos akys šelmiškai blizgėjo.

– Kas čia taip juokinga, Mažoji Raudone?

– Vieno didelė nosis, auksiniai plaukai ir apskritos mėlynos akys!

– Turi galvoje, užsienietis?

Ji sužadino mano smalsumą.

Mažoji Raudonė linktelėjo.

– Jo pavardė An-der-so-nas, – ji vėl sukikeno. – Kokia keista!

Vos įėjusi į svečių priėmimo kambarį išgirdau tarną garsiai sušunkant: „Pasveikinkit svečius!“ Šalia jo išsišiepusi stovėjo mama, seilėdamasi kaip nuo karščio kenčiantis šuo. Ant sofos sėdėjo du svečiai – storas kinas ir stambus svetimšalis vaiduoklis; abu atrodė ne tiek susijaudinę, kiek išvargę.

Tą akimirką priešais juos pribėgusios atsistojo dvi maždaug mano amžiaus gėlių merginos. Įdėmiai apžiūrinėjamos svečių jos ėmė kikenti, šnabždėtis, laidyti į vyrus žvilgsnius ir koketiškai viena kitą niuksėti.

Kiek palaukiau, tada atkrypavau į kambario vidurį gerai apskaičiuotais karpyto auksinio lotoso žingsneliais.

Abiejų svečių akys iškart įsmigo į mane ir nušvito.

Nusišypsojau, sugavau jų žvilgsnį ir nebepaleidau kaip motina ką tik gimusio kūdikio. Jutau, kaip savo skruostų duobutėmis įsiurbiu abiejų vyriškių sielas. Akies krašteliu mačiau, kad kiti varsto mane aštriais kaip durklas žvilgsniais. Mintyse patenkinta nusišypsojau.

Kinas nė nepažvelgė į tas kikenančias kvaileles – parodė ranka į mane ir linktelėjo. Matyt, nusivylęs svetimšalis nelabasis pasirinko merginą, vardu Brokato Melodija.

Nepaliaudama nuolankiai šypsotis mama įsakė tarnams atnešti arbatos ir užkandžių, tada rankos mostu išvijo kitas merginas.

Atsisėdau šalia kino, Brokato Melodija – prie svetimšalio nelabojo.

– Ak, pone Ho, – į storą akiniuotą kiną kreipėsi mama, – jūsų akys išties kaip nušvitimą patyrusio Budos! Siang Siang – viena iš mūsų populiariausių merginų!

Tada nutaikė savo šypseną į užsienietį.

– Ak, pone Andersonai, jūsų akis irgi gerai pastebi kinų gražuoles! Brokato Melodija tikrai puikiai jus aptarnaus. Jei ne, galėsite susigrąžinti pinigus.

Atsakydami abu svečiai mandagiai nusišypsojo. Mama metė į vieną ir kitą reikšmingą žvilgsnį.

– Na, gerai, paliksiu judu su savo mažosiomis gražuolėmis, – ir išėjo iš kambario krypuodama storą užpakalį.

Mudvi su Brokato Melodija nieko nelaukdamos ėmėme „pagarbiai“ pilstyti arbatą, vaišinti vaisiais ir užkandžiais ir šnekučiuotis su svečiais.

Ponas Ho man papasakojo turįs laivybos verslą; jo kontora esanti Džong Šano Rytų kelyje. Ponas Andersonas esąs jo partneris iš Amerikos. Amerika! Išgirdus šį žodį mano kūnu perbėgo šiurpuliukai. Prisiminiau, kaip tėvelis pasakodavo man apie šią turtingą tolimą šalį: apie kino komiką pavarde Ča Li Ča Pi Liną. Apie garsų prezidentą Lin Keną, išlaisvinusį vergus negrus. Apie labai garsią deglą nešančią deivę, pavadintą Laisvės statula.

Kol ponas Ho gurkšnojo vyną šį bei tą pasakodamas man apie savo verslą ir šeimą, klausiausi tik viena ausimi – be perstojo vogčia dirsčiojau į amerikietį. Kokia keistenybė – amerikietis! Ir koks plaukuotas!

Jis buvo maždaug mano tėvelio amžiaus, jeigu ne gražus, tai bent jau ne bjaurus. Mane labiausiai domino ilga jo nosis ir šviesiai mėlynos akys. Tokios šviesios, kad įsivaizdavau, kaip jį tik gimusį keistas triukšmingas pasaulis baisiausiai išgąsdino, todėl spalva bemat išnyko iš jo sielos langų! Nieko nuostabaus, kad užsieniečiai pas mus vadinami vaiduokliais. Žiūrint į tuos bespalvius plaukus ir akis išties atrodo, kad jų sielas pagrobė Pragaro karalius.

Nors ir barbaras, tas ponas Andersonas darė man gerą įspūdį. Brokato Melodija taip stengėsi jam įtikti, kad dabar sėdėjo vos ne ant kelių, bet to nelabojo amerikiečio rankos nerodė jokių šėtoniškų kėslų. Tada apstulbau supratusi, kad užsienietis sklandžiai kalba kiniškai!

Tačiau žinojau, kad man nevalia nerodyti dėmesio ponui Ho, todėl atsigręžiau ir vėl ėmiau jam šypsotis. Laimė, mano svečias kinas spėjo smagiai įkaušti, tad nepastebėjo, kokį smalsumą man žadina jo partneris. Toliau pyliau vyną ponui Ho, vogčia vis žvilgčiodama į poną Andersoną, ir pastebėjau, kad jis taip pat žiūri į mano pusę. Mano širdis ėmė blaškytis kaip miške pasiklydusi stirna.

Neberodžiau jokio susidomėjimo savo svečiu kinu, bet tikėjausi, kad per girtumą jis to nepastebės. Aišku, nenorėjau rizikuoti, tad šypsojausi iki ausų, geismingai judinau kūną, be perstojo pyliau svečiui vyną ir prideginėjau cigaretes. Kai mūsų pašnekesys trumpam nutrūko ir pono Ho apsiblausususios akys ėmė klajoti po kambarį, dar kartą paslapčiomis dirstelėjau į svetimšalį nelabąjį ir pamačiau, kad jis vis dar spokso į mane.

Šį kartą nekreipdama dėmesio į Brokato Melodijos pavydą irgi pažiūrėjau jam tiesiai į akis ir savo žvilgsnio ilgiausiai nenusukau. Tada man dingtelėjo: tas šviesiai mėlynas akis jau esu kažkur mačiusi! Tačiau kur? Mano žvilgsnis tiesiog prasmego tose mėlynose akyse. Jos atrodė tokios raminančios – tartum mane glamonėtų ir tirpte tirptų kaip… kaip ledai! Taip, čia buvo tas pats svetimšalis nelabasis, kuris išgelbėjo berniuką nuo mamos pykčio prieš dvejus metus, kai man kirpėjas padarė šukuoseną!

Dar prisiminiau, kaip tąsyk Nefrito Vaza pakvietė jį apsilankyti pas mus Persikų žieduose ir kaip jis atsigręžęs įdėmiai mane nužiūrėjo ir nuėjo šalin neištaręs nė žodžio.

Ar gali būti, kad jis šiandien atėjo čia ieškodamas manęs? Po dvejų ilgų metų?

Tada įėjo *niangi* ir perskyrė mūsų žvilgsnius. Ji pranešė ponui Ho, kad jiems skirtos dvi valandos baigėsi.

– Ar judu, garbingi ponai, norėtumėte pabūti ilgiau?

Ponas Ho pasitarė su partneriu užsieniečiu ir, mano nusivylimui, juodu nusprendė išeiti.

– Esame pernelyg išvargę – ką tik grįžome iš kelionės, – paaiškino ponas Ho, – bet gal dar grįšime.

Juodu išties grįžo.

Antrą kartą ponas Ho paprašė, kad juodu su Andersonu būtų aptarnaujami atskirai. Žinoma, tai reiškė, kad jie nori sekso. Bijojau, kad man teks eiti su ponu Ho, o amerikietis atiteks kuriai kitai. Ho lyg ir žiūrėjo į mane, bet paskutinę akimirką, didžiam mano džiaugsmui, jis pasirinko kitą seserį, ir ponas Andersonas paprašė manęs. *Niangi* nusivedė mus į svečių priėmimo kambarį.

Nors iki tol buvau su daugybe vyrų, nervinausi turėsianti aptarnauti barbarą. Juolab kad žydros jo akys smalsiai visą mane nužiūrinėjo – tarsi būčiau lėlė, kažkaip virtusi gyvu padaru vien tam, kad šypsotųsi, flirtuotų ir atliktų arbatos gėrimo ceremoniją. Troškau jam įsiteikti, todėl stengiausi, kad

mano rankos judėtų tartum orchidėjos, šokančios dvelkiant brizui, o liemuo siūbuotų nelyginant vėjyje drebantis karklas. Tačiau nervai pakišo man koją ir iš rankos iškrito keletas vynuogių; jos būtų nukritusios jam ant kelių, jei jis laiku nebūtų spėjęs jų sugauti. Tas svetimšalis vaiduoklis buvo įdomus.

– Pone Andersonai, – mečiau į jį vertinantį žvilgsnį, – ar norite dar vynuogių?

Jis papurtė galvą.

Nesumojau, ką sakyti užsieniečiui. Ilgai galvojau, paskui paklausiau:

– Ar esate buvęs kituose turkio paviljonuose?

Jis net išraudo!

– Ne. Kai tąsyk ponas Ho čia atsivedė, man buvo pirmas kartas.

– Jums čia patinka?

Užuot atsakęs į mano klausimą, jis pats paklausė:

– Panele Siang Siang, kodėl jums nepapasakojus man ko nors apie save?

Nėra ko nė sakyti, nesiruošiau jam pasakoti, kaip atsidūriau Persikų žiedų paviljone, – jeigu jis tai norėjo išgirsti.

Parodydama pagarbą vėl pripyliau jam arbatos, tada, žiūrėdama į tas žydras akis, ėmiau pasakoti savo istoriją. Pradėjau nuo to, kaip būdama trylikos atsiradau paviljone – kokius darbus dirbau, kaip mokiausi tapybos, kaligrafijos ir muzikos. Aišku, nutylėjau apie tamsųjį kambarį, savo perskeltą arbūzą, išžaginimą, persileidimą ir įkaitintomis lazdelėmis pervertus spenelius.

Man baigus, jis nieko nesakė – toliau siurbčiojo arbatą.

Galiausiai sukaupiau drąsą ir pasakiau:

– Pone Andersonai, ar galiu kai ko jūsų paklausti?

Jis smalsiai žvilgtelėjo į mane.

– Taip, žinoma.

– Kaip manot, ar prisimintumėt įvykį, nutikusį prieš dvejus metus?

– Pamėginkim.

– Nankino kelyje jūs išgelbėjote berniuką, kai jo vos nepasmaugė moteris.

Nusivyliau: užuot sulinksėjęs, jis susimąstė – matyt, stengėsi įtempti atmintį. Gal vis dėlto ponas Andersonas nebuvo tas vyras, kurį prisiminiau visą tą laiką, o visai kitas.

Pasakojau toliau:

– Tas berniukas pavogė ledus iš mergaitės, nes buvo alkanas. Jūs davėte jam keletą variokų nusipirkti ko nors valgyti. Ar prisimenate mergaitę su ką tik padaryta šukuosena ir prašmatniu perlais puoštu segtuku plaukuose? Ji buvo su mama ir dviem seserimis.

Nekantraudama pažvelgiau į jį.

– Pone Andersonai, nejaugi visiškai to neprisimenate?

Jo veidą nušvietė plati šypsena.

– O, taip…

– Pone Andersonai, ta mergaitė buvau aš!

– Taip, dabar prisimenu.

Barbaras spoksojo į mane negalėdamas patikėti.

– Kaip tu užaugai!

Išdidžiai linktelėjau.

Jis ir toliau mane nužiūrinėjo, tarsi ką tik būtų atidaręs lobių skrynią.

– O, varge! – galiausiai sušuko. – Ar tikrai gali būti, kad tu – ta maža mergaitė?

Nusišypsojau ir vėl pripyliau jam arbatos.

Jis vėl susimąstė. Gal pamatė, kad lobių skrynioje guli ne akinamai žvilgantys brangakmeniai, bet tamsios paslaptys?

– Pone Andersonai?

Jis droviai šyptelėjo.

– Ką?

– Gal norite, kad sudainuočiau jums dainą ar paskambinčiau *pipa*?

– O, taip!

Bet aš palikau instrumentą savo kambaryje.

– Pone Andersonai, mano *pipa* viršuje – gal norėtumėte eiti į mano kambarį?

Jis nieko nesakydamas nusekė man įkandin laiptais į antrą aukštą ir į mano kambarį… Smalsiai apsidairė po tą ankštą kambarėlį. Paprašiau jį atsisėsti, išsitraukiau *pipą* ir ėmiau derinti. Man pradėjus skambinti, Andersonas parodė į vieną iš mano paveikslų ant sienos.

– Koks čia instrumentas?

– *Kinas*.

– Čia tu skambini juo?

– Taip.

– Noriu, kad paskambintum man *kinu*.

Jo prašymas mane nustebino.

– Ar esate girdėjęs *kiną* anksčiau, pone Andersonai?

– Ne, bet juo skambindama tu atrodai kitokia.

Atsiprašiau, nuėjau į Perlės kambarį, paėmiau *kiną* ir parskubėjau atgal. Atsargiai nuėmiau brokato dėklą ir padėjau keturių amžių senieną ant stalo. Trylika *hui* – perlamutro taškelių – suteikė juodam paviršiui paslaptingą blizgesį: atrodė, kad tamsiame danguje mirksi žvaigždės. Septynios šilko stygos, įtemptos virš rezonansinės dėžės, buvo pasirengusios šnabždėti šimtmečių paslaptis.

Baigusi derinti stygas ištiesiau nugarą, susikaupiau ir pameditavau. Paskui pirštais papasakojau apie mėnulį, sklendžiantį virš Guano kalno, apie girto žvejo kvailiojimą ir apie baisios pūgos nepabūgusius slyvos žiedus…

Kai atitraukiau pirštus nuo instrumento, ponas Andersonas neištarė nė žodžio. Rodės, kaip ir aš jis mėgaujasi garsais, tebeaidinčiais po to, kai nutilo stygos mano kambaryje – mažyčiame taškelyje

dešimties tūkstančių mylių raudonųjų dulkių[16] dykumoje.

Mudu be žodžių žvelgėme vienas į kitą.

Galop jis prašneko:

– Panele Siang Siang…

– Pone Andersonai, prašau mane vadinti tiesiog Siang Siang.

– Siang Siang, man didžiulė garbė klausytis, kaip tu skambini. Kaip gyvas nesu girdėjęs tokios… subtilios muzikos.

Nejaugi barbaras iš tikro gali įvertinti subtilius *kino* garsus? Nusprendžiau jį išbandyti.

– Užteks pagyrų, pone Andersonai, – ilgai patylėjau, paskui pridūriau: – Ar norite, kad dabar pagročiau *pipa*?

Jis atrodė vos ne pasibaisėjęs.

– Ne, prašau, – nereikia! Dabar nenoriu girdėti jokios kitos muzikos, – jis vertinamai mane nužvelgė. – Tu, Siang Siang… Skambindama *kinu* tu išties atrodai kitokia.

– Kodėl? – toliau jį bandžiau.

– Tavo pirštai be galo išraiškingi.

Širdyje pajutau jam pagarbą. Nors šis plaukuotas blyškių akių vyras priešais tebuvo barbaras, rodės, jis geba įvertinti subtilius *kino* niuansus. Kaip žmogus iš tokio tolimo krašto gali suprasti giliausias žemės ir dangaus paslaptis?

– Siang Siang, – vėl prašneko jis, – ar neprieštarausi, jei kai ką pasiūlysiu?

Vadinasi, dabar, po visų komplimentų, jis pagaliau nusprendė eiti prie reikalo – derinti savo *jang* su mano *in*.

Bet jo veidas buvo rimtas.

– Tu labai graži ir talentinga. Gal tau nederėtų vėjais leisti savo jaunystės čia.

Negalėjau patikėti ką tik išgirstais žodžiais! Tačiau prisiminusi, ko buvau mokyta, neišsiduodama esanti priblokšta ir toliau įsiteikiamai šypsojausi.

– Siang Siang, – vėl kalbėjo jis, – atleisk man už tiesmukumą. Tiesiog manau, kad tokia rafinuota moteris kaip tu turėtų gyventi kitaip.

Ėmiau sukti galvą. Gal jis leidžia suprasti kaip nors man padėsiąs? Pavyzdžiui, padengsiąs mano skolas ir ištrauksiąs iš Persikų žiedų paviljono?

Buvau beatsakanti, kad pasirinkti savo likimą – man nepasiekiama prabanga, bet jis vėl prašneko.

– Manau, kad su tokiu talentu galėtum būti mokytoja.

– Mokytoja? – vos nesukikenau. Ištvirkusi gėlių mergina taps padoria dama ir mokys vaikus? Kokia nereali svajonė! Matyt, šio žmogaus gyvenime visiškai nebūta negandų, jei jis nė nenutuokia, kas darosi už tamsių šio nuodėmingo pasaulio durų.

– Pone Andersonai, bet aš to nesugebėčiau.

Jis ilgokai tylėjo, galiausiai kreivai šyptelėjo.

– Gaila, Siang Siang.

Ko jam gaila? Vis dėlto nusprendžiau balsu to neklausti. Vėl pripyliau jam arbatos ir pagarbiai ištiesiau puodelį.

Jis taip pat pagarbiai paėmė jį iš mano rankų.

Apie seksą jis taip ir neužsiminė.

Ponas Andersonas toliau lankėsi Persikų žieduose su ponu Ho. Šis mielai išmėgindavo įvairias seseris, tarp jų ir Perlę, o Andersonas visada prašydavo manęs. Neabejojau: kai ponas Ho įnikęs lydavo ant seserų debesų, jis manydavo savo draugą amerikietį tą patį darant su manim, bet iš tikrųjų nieko panašaus nenutikdavo.

Kaskart Andersonui atėjus į mano kambarį, mudu tik kalbėdavomės ir gurkšnodavome arbatą, o aš grodavau. Jis taip ir nenustojo stengęsis atkalbėti mane nuo prostitucijos. Jis nuolat apgailestaudavo, kad leidžiu vėjais savo gyvenimą ir talentus – tarsi pati to nežinočiau. Tikėjausi, kad jis padės pasisiūlydamas sumokėti mano skolas Persikų žiedams, bet jis niekados nieko panašaus neminėjo, o aš, aišku, neprašiau.

Kartą papasakojau Perlei apie Andersoną, ir ji man pasakė, kad ponas Ho – dabar jis tapo nuolatiniu jos klientu – jai sakęs, esą jo draugas amerikietis smerkiąs prostituciją.

Sukikenau.

– Bet dauguma svetimšalių nelabųjų…

Perlė priekaištingai į mane dirstelėjo.

– Siang Siang, klysti, jei manai, kad visi barbarai yra pašėlę ir ištvirkę. Kai kurie net konservatyvesni už mus, kinus.

– Tai kodėl jis vaikšto į viešnamį?

– Pasak pono Ho, todėl, kad jis primygtinai kviečia amerikietį eiti kartu, o šis neatsisako. Manau, jis nesipriešina todėl, kad yra pono Ho partneris ir be jo negali daryti verslo Kinijoje.

Perlė šelmiškai pamerkė man akį.

– Gal tu patinki Andersonui ir jis nori atversti tave į savo tikėjimą.

– Kokį?

– Kristaus religiją.

Buvau girdėjusi apie tą keistą religiją. Joje figūravo kažkoks kūrėjas, vadinamas Dievu, ir jo sūnus, vadinamas Je Ho Hua, labai smarkiai stengęsis gelbėti žmonių sielas. Kartą barzdotas, juodu chalatu apsirengęs misionierius net atėjo prie mūsų turkio paviljono vartų ir bruko seserims į rankas lapelius. Ant jų buvo išspausdintas vienintelis žodis – MEILĖ.

Viduje atsidusau. Štai ko aš laukiau – meilės. Ne šio kūrėjo Dievo, ne jo sūnaus Je Ho Hua, bet gražaus, apsišvietusio jaunuolio!

– Tai tu manai, kad Andersonas yra Kristaus religijos sekėjas? – paklausiau Perlės.

– Galbūt – nesu tuo įsitikinusi. Kaip dar gali paaiškinti, kodėl jis taip dorovingai elgiasi kekšyne?

– Vadinasi, manai, kad, užuot stengęsis kaip kiti vyrai prarasti savo sielą, jis stengiasi išgelbėti mūsiškes?

Perlė pamerkė akį.

– O mes jas turime?

Mudvi pratrūkome nesutramdomu juoku.

Bet tada ponas Ho ir jo partneris barbaras nustojo lankęsi.

---

16 Raudonosios dulkės kinams yra materialiojo arba kūniško pasaulio metafora.

15

Gerbiama prostitutė

Laikas bėgo ir pagaliau aš pelniau tam tikrą šlovę.

Kasdien priešais Persikų žiedų paviljoną būdavo iškeliami gerbėjų atsiųsti didžiuliai plakatai su gėlėmis, skirti ypatingoms seserims – *ming dzi*. Kartais jų prisiųsdavo tiek daug, kad būdavo į ką paganyti akis: atrodė, kad vandenynu ritasi gėlių bangos. Rodės, kiekvienas plakatas spraudžiasi į priekį, kad būtų pastebėtas. Tai būdavo didelė garbė – ne vien seseriai, gavusiai daugiausia plakatų, bet ir juos atsiuntusiems klientams. Nors atrodė, kad varžosi seserys, iš tikrųjų konkurencija vyko tarp jų įtakingų rėmėjų.

Dabar bemaž kas dieną mano vardas pasirodydavo toje žiedų jūroje, dažnai – su šlovinančiomis eilėmis, tokiomis kaip šios:

Natūrali kaip debesys ir dangus, išmintinga kaip ledas ir sniegas
Ledo vaza ir nefrito grynuolis, savo vaiskumu pasiekiantys amžinybę.

Tais metais man sukako aštuoniolika – garbingai.

Dabar klientai vadino mane *janming juanbo* – plačiai pasklidusiu meiliu vardu. Mat galų gale tapau *ming dzi*.

Žinia, visas tas dėmesys glostė man savimeilę, bet podraug labai mane liūdino.

Norom nenorom prisimindavau, kaip po kiekvienos skaitymo ir rašymo pamokos švelniai į mane žiūrėdamas tėvelis sakydavo:

– Siang Siang, daug mokykis ir vieną dieną pelnyk šlovę. Tikiuosi, kad būsi pirma moteris *džuang juan*.

Džuang juan titulas būdavo suteikiamas žmogui, geriausiai išlaikiusiam imperatoriaus egzaminus. Žinia, daktarui Sun Jatsenui nuvertus Cingus ir paskelbus respubliką, imperatoriaus egzaminai nebebuvo rengiami. Tačiau tėvelis tikėjosi, kad tapsiu iškilia mokslininke, pelnysiu šlovę mūsų protėviams ir išgarsinsiu kaip intelektualė būsimas mūsų giminės kartas.

Jeigu tėvelis tebebūtų gyvas, kaip jis pažiūrėtų į mano – gėlių merginos, vyrų numylėtinės – šlovę, užtraukusią mūsų giminės vardui vien gėdą?! Kaip jis reaguotų į garbingą – prostitutės – statusą?

Kaskart, kai vidury nakties prisimindavau tėvelį, jausdavau palengvėjimą, kad jis nesulaukė mano šlovės dienų.

Pelniusi tokį garbingą statusą ir toliau traukiau įvairiausius klientus – mokslininkus, poetus, pirklius, valdininkus, o kartą – net katalikų kunigą. Šis, užuot nusivedęs mane į Vu kalną lietaus ir debesų, mėgino prikalbinti atsiversti į jo Kristaus religiją. Girdi, tada po mirties nukeliausiu ne į pragarą, o į dangų. Tie vyrai apipildavo mane dovanomis (kunigas, ilgai glamonėjęs man krūtis, padovanojo Bibliją auksuotais kraštais), vesdavosi į restoranus ir paikino, pasak vieno kliento, kaip princesę. Niekai! Man būtų labiau patikę, jei girdamas atvirai būtų pavadinęs *ming dzi* – gerbiamos prostitutės – vardu.

Tačiau Perlė man priekaištavo:

– Siang Siang, kekšyne pamiršk atvirumą – tik džiaukis, kad tie *čou nanžen* stengiasi tau įtikti. Gal tau labiau patiktų, kad jie elgtųsi su tavim, lyg būtum tikra kekšė – muštų ir degintų krūtų spenelius smilkalais?

Išgirdusi Perlę sakant „tikra kekšė“ mintyse nusišypsojau – ji sakė tikrų tikriausią tiesą!

Kartą neturtingas mokslininkas man sakė pardavęs Mingų dinastijos laikais leistą penkių klasikos veikalų rinkinį, kurį be galo brangino, kad galėtų su manimi kelti debesis ir lietų.

Kai pasakiau Perlei, kaip man jo pagailo, ši nusišaipė:

– Siang Siang, niekad nesigailėk tų *čou nanžen* – jie visai neverti tavo gailesčio. Juk prikišusi tam vyrui peilį prie gerklės grasindama papjauti neliepei parduoti savo knygų ir ateiti pas tave, tiesa? Be to, iš kur žinai, kad jis nemelavo? Gal jis pinigus tau atsilyginti pavogė ar apkraustė kam nors kišenes? Tie dvokiantys vyrai – visi melagiai, puikiai mokantys bezdėti burnomis! Jeigu tie prakeikti šikniai turi sąžinės, tai šunys neėda šūdų!

Ji mokė mane toliau:

– Be to, čia ir toliau susitiksi daugybę vyrų, ir tu tiesiog neįstengsi gailėtis visų iki vieno, kad ir kokias graudžias istorijas jie tau pasakotų. Paklausyk manęs, Siang Siang: turi surambinti širdį. Atmink: ją turi vieną, o klientų – daug. Tik pagalvok, kaip lengvai tie *čou nanžen* gali ją sutrypti. Todėl niekada neleisk jos įskaudinti – nė karto. Ar gali man tai prižadėti?

Žinoma, linktelėjau ir kuo nuoširdžiausiai pasakiau: „Taip!“

Be atėjusios šlovės, mano gyvenime įvyko dar viena svarbi permaina – pasikeitė mano vardas. Mane vadino nebe Siang Siang, o mano kaip menininkės vardu – Bao Lan. „Bao“ reiškia „brangi“ arba „turtas“, o „Lan“ – orchidėja. Man nepatiko naujasis vardas, nes jis buvo ir pretenzingas, ir vulgarokas – prostitutės vardas, panašus į tokius kaip Auksinė Gėlelė, Kvapnioji Rožė ar Sidabrinė Chrizantema. Būčiau išsirinkusi kokį poetiškesnį: Sniego Fėja, Nemirtingoji Dargana, Lotoso Valtis ar Svajonių Jūra.

Tačiau Fang Rong nenusileido. Išpūtusi akis ji pakeltu balsu aiškino:

– Siang Siang, nejaugi nematai, kad Bao Lan – geriausias? Ar pažįsti bent vieną vyrą, kuriam nepatiktų turtai ar gėlės?

Aišku, supratau, ką ji turi galvoje sakydama „gėlės“. Buvau girdėjusi visas variacijas šia tema:

viešnamiai buvo *janhua džidi* – dūmų ir gėlių viešpatijos. Klientai buvo *mianhua suliu* – miegantieji ant gėlių ir randantieji prieglobstį žilvičiuose. Ligos, kurias jie susigriebdavo, buvo *hualiu* – gėlių ir žilvičių maras. Ir kaip mūsų bendravardės gėlės, ateis diena, kai virsime tik *canhua bailiu* – nuvytusiomis gėlėmis ir sutryptais žilvičiais.

Mama sakė tiesą: nepažinojau nė vieno vyro, kuriam būtų nepatikę turtai ar gėlės. Šios jiems taip patiko, kad jie net rizikuodavo dėl vienos nakties malonumo patirti kur kas ilgesnių ir rimtesnių nemalonumų.

Fang Rong priekaištingai pamerkė man akį:

– Nori įmantresnio vardo, su tokiu žodžiu kaip Nemirtingoji, Kvapnioji ar Fėja? Betgi jie lengvabūdiški, todėl visos moterys tokiais vardais miršta jaunos!

Kaip aš galėjau nuginčyti tokį argumentą?!

Mama patylėjo, kol atgavo kvapą, tada aiškino toliau:

– Jeigu susišiki vardą, susišiki ir visą verslą. Štai kodėl mes pasirinkome savo paviljonui Persikų žiedų pavadinimą. Pagrindą jam davė garsi persikų žiedų sodo istorija, parašyta…

– Tao Juanmingo.

– Vadinasi, žinai tą istoriją?

– Be abejo. Keli žvejai pasiklydo ir aptiko laiko nepaliestą nuošalų pasaulį. Jo sode žydėjo persikai, giedojo paukščiai, be rūpesčių gyveno paprasti, neapsišvietę žmonės.

Mama papurtė galvą.

– Ne, ne, ne. Pasiklydę žvejai pro skylę įlindo į urvą, kuriame buvo gausu gražių merginų, gardžių valgių ir stipraus vyno. Štai kodėl mes sakom *dongžu misiang* – įlindo į skylę ir buvo apkerėti aromatų.

Fang Rong pamerkė man akį.

– Neabejoju, žinai, apie kokią skylę ir kokius aromatus kalbama. Žvejai ištisas dienas vaikėsi moteris, rijo ir girtavo. Tada jie prisiekė niekada nebegyventi taip nuobodžiai kaip ligi tol.

Nespėjus man paprieštarauti, kad ji visiškai iškraipė šią istoriją, mama varė toliau:

– Štai iš kur kilo Persikų žiedų pavadinimas, – staiga ji mane išgąsdino pliaukštelėdama per petį. – Ir štai kodėl tavo vardas yra Brangioji Orchidėja, o ne koks kvailas kaip Svajonių Jūra ar Lotoso Valtis. Cha, cha, cha!

Puikiai supratau naujojo vardo reikšmę: esu nebe *čudzi* – jauna prostitutė, – o visavertė kekšė, turinti nuolatinių klientų. Taigi visi mano ryšiai su praeitimi buvo nutraukti. Tai mane labiausiai liūdino: juk dabar, kai mano vardas pasikeitė, motinai tikriausiai bus neįmanoma mane rasti – kas, kad jau kadai praradau viltį sulaukti iš jos žinių.

Nuo tos dienos prieš penkerius metus, kai atvykau į Persikų žiedų paviljoną, motina nė karto man neparašė. Nejaugi vienuolės tokios apsivertusios darbais? O gal ji tik pametė mano adresą?

Kartą, kai paklausiau Fang Rong, kodėl motina neduoda man jokios žinios, ji atsakė:

– Kodėl nepaklausi Guan In? – paskui pridūrė: – Tavo motina dabar vienuolė. Žinai, kas rūpi vienuolėms? Tuštuma! Niekas!

Ji susiraukė.

– Tai kodėl ji turėtų galvoti apie tave?

Ar gali būti, kad motina taip atitolo nuo žemiškų rūpesčių, kad pamiršo vienturtę dukrą? O gal ji… mirė? Kaskart, kai įsivaizduodavau ją mirusią, prieš akis iškildavo visokie siaubingi vaizdai: upėje plūduriuojantis išpampęs jos kūnas; motina susmukusi žiurkių knibždančiame tamsiame skersgatvyje ar net pasikorusi ant savo šventyklos sijos…

Tačiau tos mintys ateidavo tik juodžiausiomis akimirkomis. Širdies gilumoje tikėjau ją esant gyvą. Dažnai vidury nakties, kai būdavau viena ir kūnu jausdavausi visiškai išsekinta *čou nanžen*, savo lietumi sodrinusių mano debesis, bet protu – skausmingai budri, pažiūrėdavau pro langą, įsmeigdavau akis į mėnulį ir apie ją galvodavau. Ar mudvi, motina ir dukra, dar turėsime galimybę susieiti? Bent jau susėsti kartu ir pavalgyti paprasto maisto – lakštinių su bandelėmis – visai kaip kadaise?

Kartais taip jos ilgėdavausi, kad kildavo mintis bėgti iš Persikų žiedų, nusigauti į Pekiną ir ją surasti. Bet, aišku, tuoj pat mesdavau tą mintį iš galvos: juk jeigu mane sugaus, vėl šersiu žiurkes tamsiame kambaryje; man pervers krūtų spenelius ar įkiš į kelnaites katę ir ją lups. Net jeigu man pavyktų pabėgti iš paviljono, neturėsiu stogo virš galvos. Ir aš nė akimirkos nepamiršau to mažojo elgetos, prieš keletą metų pavogusio iš manęs ledus. O ir nusigauti į Pekiną būtų tikrai nelengva. Taigi galvojau apie kitką. Kadangi turėjau vis didesnį pasisekimą, įsivaizdavau, kad vieną dieną užsidirbsiu tiek pinigų, kad galėsiu sviesti sunkų aukso prikimštą kapšą Fang Rong į veidą ir išeiti iš Persikų žiedų. Karštai meldžiau Guan In, kad ta diena ateitų.

Be motinos, daug galvojau ir apie savo tėvą bei melagingai jį apkaltinusį ir myriop pasiuntusį kariauninką. Manyje suliepsnojo troškimas surasti tą prakeiktą šunsnukį, sugriovusį mūsų šeimą. Jeigu rasčiau, jis tikrai man neišsisuktų nenubaustas. Mintyse net mėgavausi visokiais būdais, kokiais galėčiau jį kankinti: išplakčiau dyglių prikaišiotu, vandenyje išmirkytu rimbu (šitaip kai kurios mamos mokė drausmės savo dukteris); prigirdyčiau vandeniu, paskui šokinėčiau ant išpampusio pilvo; priversčiau praryti adatų prigrūstą bandelę; įmesčiau į užnuodytą šulinį. O gal pasielgčiau paprasčiau – paleisčiau kulką į kaktą.

Nors mintys surasti motiną ir atkeršyti už tėvą niekada neišeidavo iš galvos, ir toliau mokiausi menų, kad išlaikyčiau *ming dzi* statusą, – tuomet vieną dieną galėsiu įgyvendinti savo planą išeiti iš Persikų žiedų.

Be vardo, mano gyvenime įvyko dar viena permaina: gavau didesnį ir gražesnį kambarį, su prabangiais baldais, veidrodžiu paauksuotais rėmais, keraminėmis vazomis ir garsiojo Tang Ino tapytu peizažu. Pasikabinau ir savo paveikslą, vaizduojantį jaunas moteris, užsiimančias keturiais menais: tapyba, kaligrafija, poezija ir *kino* muzika.

Mano klientams patiko šis paveikslas; negana to, jie manė, kad keturios gražuolės iš tikrųjų vienas žmogus – aš. Aišku, to neneigiau, nes išties buvau graži ir gerai įvaldžiusi visus keturis menus.

Liaupsės mano grožiui ir gabumams visados keldavo man begalinį pasitenkinimą, net kai jos liedavosi iš raukšlėtų, bedančių burnų.

Be to, dabar turėjau tarnaitę – trylikametę, vardu Mažoji Dulksna. Ji buvo negraži ir kvaila, bet aš ją mėgau dėl geros širdies ir ištikimybės, juolab kad ji visados atlikdavo savo pareigas ir labai gerai rūpinosi Slyvos Žiedu. Ji dar pasakodavo man paskalas apie seseris Persikų žieduose ir kituose turkio paviljonuose.

Nuo tada, kai išgarsėjau, Fang Rong irgi ėmė kitaip žiūrėti į mane: pagarbiau, beveik tarsi būčiau pirma moteris *džuang juan*. Dabar tarnaitė man kas rytą atnešdavo mėsos sulčių veidui valytis, sultinyje virto kiaušinio balso stygoms stiprinti ir rožių žiedlapiais kvėpinto vandens plaukams trinkti. Kas vakarą maudydavausi vonioje, į kurią pridėdavo brangių žolelių.

Kai kurios mane niekinusios seserys staiga tarsi pamiršo ankstesnius jausmus. Joms iš lūpų sklido saldūs žodžiai, jos maldaudavo atskleisti savąsias klientų kerėjimo paslaptis. Užtat pavydūs kitų žvilgsniai išduodavo bauginančią neapykantą.

16

Raudonoji Nefritė

Per patį Persikų žiedų paviljono verslo klestėjimą vos trys seserys gaudavo plakatų su gėlėmis kiekvieną dieną: Perlė, aš ir mergina, vardu Raudonoji Nefritė.

Jos aš beveik nepastebėdavau. Ji gyveno kitoje paviljono dalyje, dirbti ją mokė kita sesuo, ji nebuvo tiek graži ar talentinga, kad būčiau kreipusi į ją dėmesį. Paskui vos per metus ji stebuklingai pasikeitė: iš apkūnokos merginos virto žvilgančių akių, pailgo veido, šviesaus gymio gražuole. Niekam nebuvo paslaptis, kad ji ne tik puikiai išlavino miegamojo įgūdžius, bet ir išmoko neįkainojamo meno įsiteikti Fang Rong ir Vu Čiangui. Ji buvo vienintelė sesuo, per ketverius gyvenimo paviljone metus nepatyrusi jokių „ypatingųjų priemonių“ – žiurkių knibždančio tamsaus kambario, katės kelnaitėse, pervertų spenelių. Jos išskirtinis talentas buvo *kou dzi* – lūpų meistriškumas. Ne, ji nemokėjo mėgdžioti giedančių paukščių, svirpiančių cikadų, kniaukiančių kačių, čiurlenančio upokšnio ar kaukiančio vėjo. Visi paviljone žinojo, kad savo lūpas ji meistriškai panaudoja svečių kambariuose vėlai naktį.

Perlė buvo liekna, elegantiška ir išdidi, Raudonoji Nefritė – nė kiek į ją nepanaši: apkūni, gašli ir pašėlusi. Didelės apskritos jos akys, rodės, visą laiką akinamai žvilga. Klientai vadindavo ją „Šypsančiomis Akimis“. Nors buvo visai jauna, juokiantis jos akių kampučiuose jau susidarydavo viena kita raukšlė.

– Tikrų tikriausios pasileidėlės snukutis, – kartą pasakė man Perlė.

Sukikenau. Argi ne taip mes, prostitutės, turėjome atrodyti – ar bent jau stengtis atrodyti?

Raudonosios Nefritės lūpos visada – net karštu ir sausu oru – žvilgėjo it perpus perpjautas riebus, sultingas pomidoras. Klientai sakydavo, girdi, jas pamatęs negalėjai susilaikyti neatsikandęs didžiulio kąsnio. Kiti apibūdindavo jas kaip aitriąsias paprikas: jas čiulpdamas ne tik nusidegindavai liežuvį – ugnis nusirisdavo žemyn ir uždegdavo tau nefrito kotą.

Tačiau labiausiai į akis krintantis Raudonosios Nefritės bruožas buvo ne akys ir ne lūpos, bet krūtys. Didelės, nukarusios, jos, rodės, meta paslaptingą šešėlį, kad ir kur ji eitų. Jos buvo tokios atsikišusios, kad net girdėjau vieną svečią atsiprašant: „Prašau man dovanoti“, nors jis tik ėjo pro šalį. Man pasakojo, kad daugybė klientų eidavo pas ją vien „paragauti tų žmogienos papajų“.

Nors Raudonosios Nefritės veide visuomet švietė šypsena, mes niekada nežinojome, ką ji galvoja. Menkai ją pažinojau, todėl nejutau jai nei simpatijos, nei antipatijos.

Bet Perlė baisiai jos nekentė.

– Siang Siang, – ji vis perspėdavo mane, – saugokis tos klastingos lapės. Ji šypsodamasi suvarys

tau peilį.

Kaskart paminėjusi Raudonosios Nefritės vardą Perlė sugriešdavo dantimis ir sakinį pradėdavo žodžiais „ta šliundra“. Man tai visuomet keldavo juoką. Argi mes visos nesam kekšės? Tačiau Perlė manė kitaip.

– Mes esame padorios moterys, prievarta ar apgaule paverstos kekšėmis, o ji iš prigimties tokia. Šita šavalka kekšiškumu persismelkusi iki kaulų smegenų.

Matydama, kaip Raudonoji Nefritė flirtuoja su tėčiu, jai pritariau. Negaliu sakyti, kad nuoširdžiai jos nemėgau, o kadangi palaikiau Perlę, turėjau būti jos priešė.

Mes trys buvome prestižiškiausios kurtizanės Persikų žieduose ir net visame Šanchajuje, tad klientai mėgdavo mus lyginti – su gėlėmis, paukščiais, gyvūnais. Perlė – vyriausioji ir labiausiai išpuikusi – tapo rože, gulbe ir kate. Aš – jauniausioji ir mažiausiai sugadinta – buvau saulutė, volungė ir triušiukas. Raudonajai Nefritei – klastingiausiai ir koketiškiausiai – buvo taikomi bijūno, povo ir lapės epitetai.

Kartą Perlė susirūpinusi į mane pažvelgė ir tarė:

– Siang Siang, jeigu populiari gali tapti tokia mergina kaip Raudonoji Nefritė, bijau, kad mūsų erai atėjo galas.

– Kokiai erai?

– *Ming dzi* erai, – atsiduso ji. – Vyrai praranda skonį. Raudonoji Nefritė taip prastai skambina *pipa*, kad man net pilvą susuka. Bet kai kuriems klientams tai, rodos, nė motais – jiems terūpi, kad jos krūtys siūbuotų pagal muziką. Viršų ima tokios merginos kaip ji. Mes daugybę metų lavinome savo meninius gebėjimus ir galiausiai tampame gero skonio žinovėmis. O Raudonoji Nefritė negaišta nė dešimties sekundžių – tuoj pat nusimeta drabužius ir praskečia kojas!

– Sese Perle, betgi tai netiesa! Iš visų seserų čia tavimi vis dar žavimasi labiausiai, tu turi kur kas daugiau turtingų ir įtakingų klientų negu Raudonoji Nefritė.

– Taip, bet aš dar ir pora metų už ją vyresnė. O tai – didžiulis skirtumas. Ji turi marias laiko mane pasivyti. Kalbu ne apie menus, nes manau, kad jie jai nerūpi. Turiu galvoje perimti mano statusą.

Man pačiai tokių rūpesčių nekildavo, tad nežinojau, kaip nuraminti Perlę. Galop tariau:

– Sese Perle, nemanau, kad ja kas galėtų žavėtis taip kaip tavim.

– Tikrai to tikiuosi.

Tuo metu pradėjau skaityti laikraščius. Kadangi tapau *ming dzi*, klientai dažnai spausdindavo man skirtas eiles. Manęs nedomino svarbiausi įvykiai – vien viskas apie mane pačią. Mane be galo džiugino tokios eilės:

Ji apkabina mėnulį ir žaidžia su vėju,
Jos balsas kyla su debesimis, skardus kaip *malos*[17] karoliukų dzingsėjimas.

Labiausiai man patiko šis ketureilis, kuriame sumaniai įpintas mano vardas:

Lūpos papūstos lyg sprogstančios vyšnios.
Įstabūs plaukai liūliuoja virš žalio nefrito auskarų.
Neprilygstamas kūnas skleidžia orchidėjos aromatą –
Nemirtingoji nusileido į raudonąsias dulkes.

Tokių buvo begalė. Tiesą sakant, skaitydavau juos su šiokiu tokiu nerimu, nes jeigu Fortūna nusisukdavo nuo sesers, eilių autoriai, užuot ją garbinę, imdavo negailestingai pašiepti. Kartais apstulbdavau, kai tokia permaina įvykdavo per vieną dieną. Laimė, mane ir toliau, rodės, lydėjo sėkmė, Perlę taip pat.

Kartą ji paaiškino:

– Nes mudvi – Guan In. Ne vien todėl, kad esame nepažeidžiamos: mes rodome užuojautą tiems apgailėtiniems dvokiantiems vyrams.

Taigi mudvi su Perle nė kiek nesigėdydamos ir toliau buvome Seksualinės paguodos deivės.

Ne visi eilėraščiai buvo spausdinami laikraščiuose. Kai kurie buvo dailiai teptuku užrašomi ryžių popieriuje, puoštame aukso taškučiais ir apkraštuotame spalvingomis gėlėmis. Nors aš jusdavau, kaip šių klientų aistra persiduodavo į pirštų galiukus, o iš jų – į teptuką ir ryžių popierių, man širdį užplūsdavo liūdesys. Man patiko apie mane kuriami eilėraščiai, deja, nė vienas juos parašęs vyras. Visi buvo arba jauni, drovūs knygiai, pusamžiai verslininkai atsikišusiais pilvais ar pasipūtę, bejausmiai dabišiai.

Klausdavau *lao tianje* – Dangaus dievo – ar koks nors gražus, romantiškas vyras vogčiomis nerašo eilėraščio norėdamas pavergti man širdį? Jeigu toks yra, kodėl jis nenustoja slapstęsis? Gal jis per daug neturtingas? – atsidusdavau. Prašau: ateik pas mane, aš aptarnausiu tave dykai – mainais už meilę.

Vaikystėje man labai patiko legenda apie karvių piemenį ir merginą audėją. Juodu taip įsimylėjo, kad apleido savo darbą, todėl Dangaus dievas apgyvendino juos danguje kaip žvaigždynus, perskirtus Sidabrinės dangaus upės – Paukščių Tako. Kartą per metus, septintą septinto mėnesio vakarą, šarkų pulkas pasigaili įsimylėjėlių porelės, pakyla į dangų ir sudaro tiltą, kad ji galėtų pasimatyti. Tą vakarą visoje Kinijoje moterys aukoja žvaigždėms tikėdamosi meilės.

Taigi parašiau tokį eilėraštį:

Aš gyvenu septinto mėnesio septintame vakare.
Tu – prieš tūkstantį metų – o gal po tūkstančio metų.
Laikas privertė mus perkopti per istoriją, legendas bei Pavasarių ir Rudenų kroniką.
Iš būsimo gyvenimo pasigirsta šauksmas – raudu, kad tavęs nėra dabartyje.
Dabar, einant svajonių tuneliu, leisk man sukuždėti tavo vėlei ne taip pasibaigusią meilės istoriją.

Jei laikas vis dar važiuoja ne tuo traukiniu, tuomet Brangioji Orchidėja,
Beviltiškai besiilginti tavęs, baigs savo gyvenimą Sidabrinėje dangaus upėje.

Nors karvių piemuo ir audėja susitinka vos kartą per metus, jie vis tiek būna vienas kito glėbyje. O aš nė karto nepatyriau laimės laikyti mylimą vyrą savo glėbyje, atstojusiame pagalvę tūkstančiui svečių.

Sunkia širdimi stovėdavau prie lango ir deklamuodavau savo eilėraštį vildamasi, kad *juelao* – senis po mėnuliu – išgirs mano širdies maldą ir raudonu siūlu suriš mane su būsimu mylimuoju, nesvarbu kas ir kur jis būtų. Nekaltybę iš manęs jau atėmė tas žmogumi apsimetęs vilkas Vu Čiangas, bet aš vis tiek dar galėjau tikėtis tikros meilės. Sutikti žmogų, kuris vertintų mano talentus, suprastų mano jausmus, užjaustų dėl mano likimo, paskui paimtų mane už rankos ir išvestų iš visų tų nesibaigiančių kančių per dešimties tūkstančių mylių raudonųjų dulkių dykumą.

Dabar, kai privalėjau nuolatos užiminėti svečius, retai kada galėjau aplankyti Perlę. Tą laiką, kai galėdavau pas ją pabūti, labai branginau, nes ji sutiko išmokyti mane groti *kinu* visas mėgstamiausias savo melodijas: „Pavasario rytas Nefrito paviljone“; „Ybiškės lapai, šokantys rudens vėjyje“; „Nemirtingasis vanduo“; „Žvejo ir medkirčio pašnekesys“; „Žąsys nusileidžia ant smėlio kranto“.

Kartą Perlė staiga nustojo groti vidury melodijos ir kupinu jausmų balsu tarė:

– Siang Siang, *kinas* – tai visa, ką mes turime čia, Persikų žieduose.

– Ką nori pasakyti?

– *Kino* muzika valo sielą, tad juo skambindama aš įgaunu jėgų priešintis šio pasaulio blogiui, – ji patylėjo, paskui kalbėjo toliau: – Siang Siang, pameni, liepiau tau slėpti, kad groji *kinu*? Sakiau tau, kad niekas neįvertins tavo talento, bet tai netiesa. Netiesa ir tai, kad prarasi jaunystę ir grožį, kol įvaldysi šį instrumentą. Tikroji priežastis yra ta, kad *kinas* – tyroji mūsų dalis. Juo negrodama aš išsaugau dalelę savęs, kurios negali nusipirkti klientai. Kai aš lavėju skambindama *kinu*, žinau, kad nesu visiška kekšė. Supranti?

– Atrodo, suprantu, sese Perle, – atsakiau gromuliuodama jos žodžius. – Tu nori, kad skambinčiau *kinu* tik sau.

– Taigi. Tada juo gros ne prostitutė.

Rodės, ji tuoj apsiverks.

– Siang Siang, privalai duoti man žodį, kad niekados negrosi *kinu* norėdama užsidirbti pinigų ar įtikti tiems dvokiantiems vyrams.

Linktelėjau, bet atsargiai paklausiau:

– O jeigu klientas – ne dvokiantis vyras, o tikras kilnus ponas?

Perlė smalsiai į mane pažiūrėjo.

– Nori pasakyti, tavo širdyje toks yra?

Papurčiau galvą.

– Deja, ne. Bet, sese Perle, aš… kartą grojau *kinu* vienam klientui.

– Kam?

– Ponui Andersonui. Ir nemanau, kad jis – *čou nanžen*.

Tada papasakojau Perlei, kokiomis aplinkybėmis ir kodėl skambinau jam *kinu*.

– Įdomu, kaip barbaras sugeba įvertinti mūsų trijų tūkstantmečių senumo muzikos paveldą, – atsakė Perlė ir įtariai mane nužvelgė. – Siang Siang, tu myli poną Andersoną?

– Ne, žinoma, ne! Amžiumi jis man į tėvus tinka. Gerbiu jį vien todėl, kad jis tikrai yra kilnus ponas.

Perlė atsiduso.

– Kažin kodėl juodu su ponu Ho nustojo lankęsi. Bet, Siang Siang, – ji pažiūrėjo į mane su rimta veido išraiška, – jeigu jis kada nors grįš ir pasisiūlys apmokėti tavo skolą ar net pasipirš, tuoj pat sutik, net jeigu visai jo nemyli.

Nesumojau, ką jai atsakyti.

– Tokia proga, – aiškino ji toliau, – pasitaiko tik kartą gyvenime, supranti?

Tikėjausi, kad tokių progų gali pasitaikyti daugiau, bet vis tiek linktelėjau.

– Vargšelė, – Perlė pataršė man plaukus. – Neabejoju, kad vieną dieną sutiksi žmogų, kurį pamilsi.

– O kaip?

– Deja, čia aš negaliu tau padėti.

– Bet tu sakei, kad turkio paviljone nėra problemos, kurios nebūtų įmanoma išspręsti.

Jos akys atrodė liūdnos.

– Taip, bet sutikti mylimą žmogų – ne problema, kurią reikia spręsti. Tai likimas.

– Tai ką daryti, jei man nelemta būti mylimai?

– Nesijaudink, Siang Siang. Tik turėk kantrybės, ir aš neabejoju, kad netrukus sutiksi jauną, gražų, talentingą vyrą, paliksi Persikų žiedus, susituoksi ir sulauksi daugybės sūnų.

– Kodėl sūnų?

– Todėl, kad sūnų niekaip negalės ištikti toks likimas kaip mūsų.

Perlė ilgai žiūrėjo į savo *kiną*, paskui pakėlė pirštus ir ėmė gnaibyti šilko stygas. Paskui paprašė jai akompanuojant sudainuoti „Už Jango perėjos“.

Prašau: išgerk dar vieną puodelį vyno.
Kai Jango perėja liks už nugaros, niekas tavęs nebelauks,
Tūkstantis išgertuvių galiausiai baigsis,
Bet liūdesio per nago juodymą liks amžinai.
Ču dangus ir Siango upė taip toli kits nuo kito.
Verčiau paprašyk pasiuntinio atnešti man naujienas.
Šiandien atsisveikinę savo ilgesį galėsime išreikšti tik svajomis.

Gal žąsys atneš man tavo laiškus…

Kaip kaskart dainuodama tą dainą prisiminiau motiną. Neapsakomas liūdesys ėmė draskyti širdį. Paskui prisiminiau Perlei duotą pažadą neleisti niekam jos sugniuždyti, tad sukandau dantis ir sukaupiau visą valią, kad neištižčiau.

Vieną popietę, kai rengiausi į vakarėlį, išgirdau beldžiant į mano duris. Mano nuostabai, įėjo Perlė. Pastaruoju metu ji retai užsukdavo.

Ji grakščiai įsitaisė šalia ant taburetės.

– Siang Siang, tikiuosi, labai stropiai mokeisi dainuoti ir groti *pipa*.

– Sese Perle, aš juk nepraleidžiu nė vieno užsiėmimo.

– Siang Siang, kitą savaitę mudvi su tavim kviečiamos „Gėlių mėnulio žinių“ į vakarienę „Lobių sodo“ restorane Nankino kelyje. Be mūsų, ateis daug seserų iš kitų turkio paviljonų. Visos seserys dalyvaus gėlių varžytuvėse.

Nėra ko nė sakyti, buvau girdėjusi apie tas gėlių varžytuves – puošnius renginius, organizuojamus klientų, daugiausia mokslininkų ir poetų. Per juos būdavo išrenkamos trys gražiausios „gėlės“. Laimėti galėjo tik labai graži kurtizanė, bet ji dar privalėjo įrodyti savo gabumus menams.

– Rengėjai to nesako, – Perlė pamerkė man akį, – bet mus vertins ir pagal gebėjimus miegamajame.

Ji sukikeno.

– Siang Siang, tie *čou nanžen* užsigauna, jei kas bent jau pamini jų žmonas, bet jie atvirai aptarinėja mus ir lygina mūsų meistriškumą lovoje. Jeigu būtume padorios ištekėjusios moterys ir mylėtumės ne su sutuoktiniu, o kokiu kitu vyru, jie mus išrengtų nuogai ir užmėtytų akmenimis. Tačiau mes esam prostitutės, tad pergulim su kuo daugiau vyrų. O tai, ką mes darome miegamajame, jie net šlovina laikraščiuose spausdinamais eilėraščiais apie mus!

Perlė ko neplyšo iš juoko, bet man tai buvo visai nejuokinga.

– Varžytuves laimėjusios seserys, – pasakojo toliau Perlė, – pelnys dar didesnę šlovę, o pralaimėjusios taps pajuokos objektu.

Kaip žiauru! – pamaniau.

– Sese Perle, tu nori dalyvauti tose varžytuvėse?

– Žinoma. Tuomet tapsiu dar geidžiamesnė.

Nors mudvi su Perle jau turėjome puikią reputaciją, mūsų statusas buvo neoficialus – tiesiog klientai dėl jo sutarė. Oficialiai šis statusas bus pripažintas tik tada, kai laimėsime varžytuves. Supratau, ko taip nekantrauja Perlė: ji norėjo, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika.

– Tai kodėl anksčiau nedalyvaudavai varžytuvėse?

– Todėl, kad po Rubinės mirties maniau, jog dalyvauti nedera. Dabar praėjo jau septyneri metai, ir atėjo laikas man nustoti gedėjus.

Ji susimąstė.

– Žinau: ji nori, kad dalyvaučiau.

– Sese Perle, betgi jinai mirė?

Labai nenorėjau priminti Perlei sesers mirties, bet tas nesveikas jos prisirišimas prie negyvėlio man kėlė apmaudą.

Perlė nuleido mano žodžius negirdomis.

– Prieš savaitę sapnavau geltoną peteliškę, sklandančią virš laikraščio, kuriame buvo išspausdintas eilėraštis, skirtas man – nugalėtojai, – jos veide pasirodė svajinga šypsena. – Manau, kad tai sėkmę pranašaujantis ženklas. Rubinė liepė man dalyvauti, – ji patylėjo, paskui pridūrė: – Ir aš nugalėsiu.

– Sese Perle, bet manęs tos varžytuvės nedomina.

Perlė smalsiai dirstelėjo į mane.

– Kodėl? Tu irgi turi daug galimybių laimėti, Siang Siang.

Kaip tik dėl tos priežasties ir nenorėjau dalyvauti. Jeigu nugalės Perlė, viskas gerai. Tikriausiai ji tikėjosi užimsianti pirmą vietą, o aš – antrą. O kas, jeigu nugalėsiu aš? Baiminausi, kad tada mūsų draugystė baigsis ir seseriški ryšiai nutrūks.

Tiesiog negalėjau sau leisti laimėti varžytuves ir prarasti mudviejų draugystę. Taigi liko vienintelė išeitis – apskritai nedalyvauti. Be to, kas bus, jeigu nelaimėsime nė viena? Tikrai laikiau Perlę gražiausia ir talentingiausia Šanchajaus kurtizane, bet ji nebuvo didžiausia koketė. Nors Perlė meistriškai mokė meno suteikti malonumą, pati buvo per daug išdidi, kad žemintųsi stengdamasi įsiteikti klientams.

– Sese Perle, šios varžytuvės manęs nedomina.

– Siang Siang, manau, kad tu negali atmesti „Gėlių mėnulio žinių“ kvietimo. Jeigu taip pasielgsi, pakliūsi į didelę bėdą.

– Ką laikraštis gali man padaryti?

– Žmonės vadina jį uodo spauda, nes jis gelia. Organizatoriai gali tave sužlugdyti viešai apjuodindami, – ji reikšmingai žvilgtelėjo į mane. – Kartais auka pasijunta, tarsi ją būtų nušovę – skirtumas tik tas, kad nepraliejamas kraujas. Siang Siang, sudalyvaukime kartu – dėl Rubinės.

Kai mudvi su Perle įėjome į „Lobių sodo“ restoraną, jis buvo sausakimšas prisidažiusių, išsičiustijusių seserų. Pastebėjau Pavasario Mėnesieną, Nefrito Vazą, Brokato Melodiją ir dar kelias bei keletą tarnų ir apsaugininkų iš mūsų paviljono. Perlė parodė man kurtizanes iš konkurentų įstaigų – Sidabrinio Fenikso, Miegančių gėlių paviljono, Neregėtos laimės šventyklos ir Mėnulio sapno paviljono.

Tada man niuktelėjo.

– Žiūrėk, tos tolimajame kampe – iš Činghe užkaborių. Žaviuosi jų narsa: išdrįso ne tik parodyti savo veidus, bet ir varžytis su mumis! Mirsiu iš juoko!

Ištiesusi kaklą pamačiau apskritus kaip mano prausimosi dubuo veidus ir storas kaip dešros lūpas.

Tuomet visos seserys nustojo plepėti, gurkšnoti arbatą ar gliaudyti skrudintas arbūzų sėklas – visos pasisuko į mus, ėmė įnirtingai kuždėtis ir svaidyti pavydžius žvilgsnius.

Perlė stabtelėjo prie durų, permetė akimis salę ir sukikeno man į ausį:

– Mudvi esame iš plonyčio, trapaus porceliano, jos visos – iš šiurkštaus molio, tiesa?

Vos pastebimai linktelėjau.

– Gal tik išskyrus tą šliundrą.

Pasekiau Perlės žvilgsnį ir pamačiau Raudonąją Nefritę su akinamai spindinčia aukso siūlais siuvinėta suknia. Ne taip kaip kitas seseris, mudviejų pasirodymas, matyt, jos nė kiek nesutrikdė. Tingiai mosuodama vėduokle, ji garsiai triauškino raudonai dažytas arbūzų sėklas, atsainiai išspjaudama lukštus. Pastebėjusi mūsų žvilgsnius, net šiek tiek palenkė galvą šypsodama tomis gašliomis akimis.

– Prakeikta kalė! – nusispjovė Perlė. – Bet jos savitvarda ir sąžiningas veidmainiškumas mane žavi.

Ar gali būti toks dalykas kaip sąžiningas veidmainiškumas?!

Tada prie mūsų atskubėjo kokių keturiasdešimties metų vyras ir išsišiepė, tarsi būtų išvydęs priešais du vaikščiojančius aukso stulpus.

– Sveika atvykusi, panele Perle!

Perlė glaustai mus supažindino. Ponas Džu, „Gėlių mėnulio žinių“ vyriausiasis redaktorius, ilgai mane nužiūrinėjo, paskui susijaudinęs tarė:

– Nėra reikalo pristatinėti – panelės Brangiosios Orchidėjos įstabų vardą jau seniai girdžiu. Kaip malonu matyti jus abi šį vakarą!

Labai pompastiškai jis nusivedė mus prie staliuko salės priekyje ir pranešė, kad renginys netrukus prasidės.

Oficialioji dalis truko valandą. Per tą laiką ant stalų buvo nešami valgiai, arbata ir vandens pypkės, o ponas Džu paaiškino varžytuvių taisykles.

Nugalėtojos bus skelbiamos menų ir „gėlių“ kategorijose. Aišku, viena ir kita turės būti gražios, bet pirmoji turės dar pasižymėti meistriškumu mene, antroji – lovoje. Nugalėtojos bus renkamos balsavimu; joms bus suteikti prezidentės, viceprezidentės ir premjerės titulai. Jas giriantys eilėraščiai bus spausdinami „Gėlių mėnulio žiniose“.

– Šįmet, – pridūrė ponas Džu, – mes sugalvojome naujovę – piktžolių sąrašą.

Susirinkusieji nutilo; seserys pastatė ausis.

– Mes išrinksime ne tik pačias gražiausias ir talentingiausias, bet ir pačias šlykščiausias, – paaiškino ponas Džu.

Stojo įtempta tyla. Ją pertraukė laibas, švelnus balselis.

– Kokio šlykštumo?

Šen ir ten pasigirdo juokas – vienur linksmas, kitur nervingas.

Pasisukusi pamačiau grėsmingai besišypsančią Raudonąją Nefritę.

Ponas Džu iškėlė rankas prašydamas tylos, paskui apsidairė po salę.

– Pačias… tingiausias, kvailiausias ir, – jis kelias akimirkas patylėjo, – baisias kaip giltinė!

Visa salė pratrūko juoku.

Perlė niuktelėjo man į alkūnę.

– Vargšės merginos. Bet mums nėra ko nerimauti, tiesa?

– Šlykščiųjų seserų vardai bus paskelbti piktžolių sąraše, – aiškino toliau ponas Džu, – kaip rinktinių gėlių priešingybė.

Raudonoji Nefritė paklausė vėl – atrodė, kad jos balsas išmirkytas sirupe:

– Pone Džu, ar bus eilėraščių ir apie tas, kurios pateks į piktžolių sąrašus?

– Žinoma. Kad nebūtų šališkumo.

Kai kurios merginos sukikeno, kitos atsiduso.

Perlė atsigręžė ir pamerkė man akį.

– Norėčiau perskaityti keletą tokių eilėraščių – būtų labai smagu. Ką manai?

Nieko neatsakiau, nes prisiminiau Perlės sapnuotą geltoną peteliškę, sklandančią virš laikraščio.

---

17 Mala – budistų rožinys.

17

Išeitys

Balsavimas turėjo vykti kelias ateinančias savaites – bus skaičiuojami laikraščio skaitytojų atsiųsti balsai. Kasdien „Gėlių mėnulio žinios“ spausdindavo naujausias suvestines. Kaip ir buvo tikėtasi, Perlė bemat išsiveržė į priekį. Aš ėjau antroje vietoje, Raudonoji Nefritė, visai nedaug atsilikusi nuo manęs, – trečioje. Seserys iš kitų turkio paviljonų paskleidė gandus, neva Fang Rong ir Vu Čiangas papirko poną Džu klastoti rezultatus ir nugalėtojomis padaryti mus tris. Aš tuo abejojau, nes Miegančių gėlių paviljonas ir Neregėtos laimės šventykla buvo ne mažiau turtingi viešnamiai. Taigi, jeigu jie būtų varžęsi su Persikų žiedais siekdami papirkti poną Džu, kaina būtų išaugusi iki pasakiškos sumos. Neabejojau, kad mama su tėčiu nieku gyvu nebūtų mokėję tokių pinigų. Balsavime mes pirmavome dėl paprastos priežasties: mes iš tiesų buvome gražiausios kurtizanės (net jeigu Raudonoji Nefritė nebuvo tokia talentinga). Ypač Perlė. Artinantis balsavimo pabaigai, ji atrodė dar gražesnė ir labiau pasitikinti negu kada nors; ji be perstojo pasakojo man tą pranašišką sapną apie geltoną peteliškę.

Tada, likus savaitei iki bus paskelbtos nugalėtojos, nutiko keistas dalykas: Raudonoji Nefritė ėmė gauti vis daugiau balsų. Ši nesuvokiama padėtis kėlė nerimą. Kas atsitiko? – be paliovos klausinėjau savęs.

Kartą paklausiau to Perlės.

Ji rūsčiai dėbtelėjo į mane.

– Liaukis nerimauti, Siang Siang. Ta šliundra nelaimės. Taip neatsitiks, ir baigtas kriukis.

Nors žavėjausi Perlės rodomu pasitikėjimu savimi, dėl jos pranašystės nebuvau tokia tikra. Be to, retkarčiais jos veidas apniukdavo ir ji giliai atsidusdavo, šitaip išsiduodama, kad viduje ji vis dėlto nebuvo rami.

Paskui, likus keturioms dienoms iki nugalėtojų paskelbimo, padėtis tapo visiškai siaubinga. Dabar Raudonoji Nefritė turėjo devyniasdešimt aštuonis balsus, Perlė aštuoniasdešimt tris, aš šešiasdešimt aštuonis. Matydama, kad skirtumas tarp Raudonosios Nefritės ir Perlės balsų skaičiaus vis didėja, padariau ryžtingą sprendimą – pasitraukiau iš varžytuvių.

Tikėjausi, kad po šio ėjimo visi mano balsai atiteks Perlei. Prikalbinau visus savo klientus, naujus ir senus, balsuoti už ją.

Mano sprendimas pasiteisino. Likus dviem dienoms iki rezultatų paskelbimo, Perlės balsų skaičius staiga gerokai persirito per šimtą ir viršijo Raudonosios Nefritės.

Lengviau atsidusau. Šypsena vėl nušvito Perlės veide; ji vėl nebeabejojo būsianti paskelbta

nugalėtoja. Jos nuotraukos ir eilėraščiai, liaupsinantys jos grožį ir talentą, pasirodys daugelyje Šanchajaus laikraščių: „Gėlių mėnulio žiniose“, „Gėlių rojaus dienraštyje“, „Gėlių pasaulio naujienose“, „Malonių emocijų naujienose“ ir „Pokalbiuose apie malonumus“. Netrukus ji oficialiai taps pačia gerbiamiausia prostitute.

Rezultatų paskelbimo išvakarėse Perlė paprašė, kad ateičiau pas ją, vos tik aptarnausiu paskutinį klientą.

Įėjusi į jos kambarį pamačiau, kad didelis stalas nuklotas lėkštėmis su valgiais, stovėjo butelis vyno ir vaza, pilna įvairių egzotiškų gėlių. Perlė vilkėjo rausvo šilko suknele, papuošta aukso lapais. Galvos šonuose buvo užsikišusi gėlių, ausyse lyg jonvabaliai švietė auksiniai auskarai. Antakius išsiskuto taip, kad liko tik elegantiški siauri ruoželiai, lūpas buvo išsidažiusi tamsiai raudona širdute. Plaukuose tupėjo skristi pasirengęs aukso filigrano drugelis.

Man nebaigus ja grožėtis, ji prašneko:

– Siang Siang, šįryt paprašiau A Ping suruošti visa tai mums, – ji pamerkė akį ir švytinčiame jos veide pražydo šypsena. – Žinai ką? Mudvi iš anksto paslapčia mažumą pašvęsime. O rytoj pasikviesiu mamą, tėtį, Pavasario Mėnesieną, kitas seseris, visas tarnaites ir kambarines vakarieniauti. Jau užsakiau tris stalus „Pacalo“ restorane prancūzams išnuomotoje teritorijoje, – ji nutilo ir meilikaujamai į mane pažiūrėjo. – Ar kada nors esi ragavusi prancūziškų patiekalų?

Papurčiau galvą.

– Gerai – rytoj paragausi. „Pacalo“ – ištaigingiausias ir brangiausias vakarietiškas restoranas Šanchajuje. Prižadu: mes visi ten smagiai praleisime laiką.

Žinoma, Perlė laimės varžytuves, bet pasijutau nejaukiai dėl tokio perdėto pasitikėjimo savimi. Mintyse klausinėjau savęs kodėl, bet atsakymo neradau.

– Siang Siang, – vėl prašneko ji švelniu balsu, – ko ten stovi kaip statula? Eikš čia. Pirma pasimelskime Baltų Antakių dievui ir Guan In.

Pasekiau jos pavyzdžiu ir atsiklaupiau prieš dvi keramines statulas ant nedidelio altoriaus. Perlė paaukojo dievui ir deivei smilkalų, arbatos ir maisto nuo stalo, tada ėmė melstis.

– Garbusis Baltų Antakių dieve ir gailestingoji Guan In, prašau priimti šias aukas iš manęs, Perlės, ir iš mano mažosios sesutės Siang Siang. Dėkojame jums, kad saugote mus nuo pikta ir nešate sėkmę. Prašome ir toliau padėti mums apkerėti savo klientus ir kimštis pinigines.

Tada ji kreipėsi į Rubinės nuotrauką, padėtą tarp dviejų statulų, ir sušnabždėjo dar vieną maldą, bet taip tyliai, kad aš jos negirdėjau. Tada paprašė manęs atsisėsti tarp jos ir tuščios kėdės, priešais kurią ant stalo buvo padėtos lazdelės, puodelis, dubenėlis ir stiklinė; joje buvo servetėlė, sulankstyta taip, kad panėšėtų į gėlę.

– Sese Perle, laukiam dar vieno svečio?

– Jis jau čia.

Apsidairiau po kambarį.

– Kas? Be tavęs ir manęs, čia daugiau nieko nėra.

Ji priekaištingai pažiūrėjo į mane.

– Ši kėdė – Rubinei. Savo maldoje jau pakviečiau ją prisidėti prie mūsų.

Pakvietė negyvėlę prisidėti prie mūsų?! Mane nukrėtė šiurpas, bet kartu kilo noras nusijuokti. Nenorėjau įskaudinti Perlės sugriaudama jos tikėjimą, tad susilaikiau.

Dabar ji ėmė dėti valgį į Rubinės lėkštę ir pilti arbatą į jos puodelį. Paskui paėmė nuo stalo vyno butelį ir parodė man.

– Siang Siang, čia geriausias šampanas. Kai jis atsidurs vyno parduotuvėse, turtuoliai bemat jį išgraibstys, todėl šiandien nusiunčiau tarnaitę nupirkti jo juodojoje rinkoje.

Perlė atkimšo butelį ir jis garsiai pokštelėjo. Sesė gražiai nusišypsojo, bet man širdis nusirito į pakulnius. Tikriausiai panašiai, tik dešimt kartų garsiau, driokstelėjo šūvis, atėmęs gyvybę mano tėvui. Putos, trykštančios iš siauro kaklelio, mano mintyse asocijavosi su putomis, ištryškusiomis tėčiui iš burnos tą akimirką, kai kulka perskrodė jam galvą.

Sukandau lūpą. Man tikrai nederėjo galvoti apie tokius šiurpius dalykus per Perlės šventę.

Tai buvo nelaimę pranašaujantis ženklas.

Perlė pripylė mums trims po pilną stiklą, tada savuoju susidaužė su Rubinės ir kreipėsi į tuščią vietą tokiu švelniu balsu, kad man plyšo širdis:

– Rubine, išgerkime už tai, kad rytoj laimėčiau varžytuves.

Tada pasisuko į mane.

– Siang Siang, už mūsų šlovę!

– Už mūsų šlovę! – pakartojau aš.

Tylėdamos gurkšnojome šampaną. Paskui Perlė parodė į lėkštes.

– Šįvakar valgysime kukliai – garintos žuvies, krevečių su vyno padažu, krabo mėsos kukulių, lakštinių su jautiena, keptų putpelių, marinuotų ančių kojelių, troškintų triušio šlaunelių, pikantiškų elnių uodegų, jūrų sraigių su austrių padažu, ryžių nuovire virto kumpio ir lotoso šaknų sriubos – nes turim palikti vietos rytojui, kai valgysime labai sotų prancūzišką maistą.

Nors tetulės A Ping patiekalai buvo kaip visada gardūs, ryjant kąsnį man atrodydavo, kad gerklė nusėta pūslių. Rodės, kažkokia nematoma ranka liečia man veidą, glosto petį, braukia per atlaso suknelę. Įsivaizdavau, kad nematomos akys nuo tuščios Rubinės kėdės tyrinėja mane – smalsiai, net pavydžiai.

Vogčiomis žvilgtelėjau į Perlę. Ji atsikando mažytį kąsnelį krabų mėsos kukulio ir ėmė kramtyti krutindama tamsiai raudonai išdažytas lūpas. Baltame kaip sniegas veide it peteliškė sklandė šypsena.

Nors man dingo apetitas, stengdamasi jai įtikti, lazdelėmis traukiau įvairius patiekalus, kroviau jai į lėkštę, paskui šio to įsidėjau sau.

Pakilios nuotaikos Perlė be perstojo valgė ir gėrė. Paskui svajingai prašneko:

– Tikiuosi, kai laimėsiu šias varžytuves, man kas nors pasipirš ir aš galėsiu gyventi be rūpesčių kaip turtinga *tai tai*.

Nustebau išgirdusi tokius jos žodžius.

– Sese Perle, maniau, tu nenori būti jokio vyro žmona?

– Kvailele, – ji pamerkė man akį. – Noriu būti ne namų šeimininkė, o turtinga *tai tai*.

Perlė atsiduso.

– Ateis laikas, susensime, tapsime negražios. Mama ar tas, kas perims verslą iš jos, nešvaistys pinigų mūsų išlaikymui, nes joks vyras nemokės už tai, kad *pistų* senas šlykščias žiežulas. Be lovos, neturint jokio kito būdo užsidirbti pragyvenimui, kas mums beliks – tik prisiglausti vienuolyne? Be to, – Perlė papurtė galvą, – jeigu mes neturėsime pinigų didelei aukai, mūsų gali net ten nepriimti.

Taigi geriausia išeitis – susirasti žmogų, kuris taip tavim susižavės, kad norės ištraukti iš šio pragaro ir parsivesti į namus kaip savo *tai tai*. Bet tai be galo sunku – kaip iš smėlio išsijoti auksą. Antra gera išeitis – pačiai tapti mama. Tokiu atveju ne tik uždirbsi krūvą pinigų, nes turėsi merginų, ir tau pačiai nereikės *pistis*, bet dar ir galėsi atsikeršyti kankindama jas taip, kaip pati buvai kankinama.

Ji patylėjo, paskui dėstė toliau:

– Sunkiausia yra pabėgti.

Išgirdus žodį „pabėgti“ pajutau, kaip gyslose užverda kraujas. Niekada nesakiau Perlei esanti pasiryžusi kada nors kaip tik šitaip ir pasielgti. Padėjau lazdeles.

– Visi čia nenuleidžia nuo mūsų akių, tai kaip mums gali pavykti pabėgti?

Perlė smalsiai į mane žvilgtelėjo, paskui paėmė krevetę ir įsimetė į burną.

– Pažinojau vieną seserį iš Persikų žiedų, kuri taip ir padarė. Šį žingsnį ilgai rūpestingai planavo. Pirmiausia ji paslėpė pinigus jai vienai težinomose vietose. Paskui pelnė mamos ir tėčio pasitikėjimą elgdamasi paklusniai, niekados šiurkščiai neatsikirsdama. Daug metų ji tai darė, kol taip užliūliavo mamos ir tėčio budrumą, kad jie net nesiųsdavo apsaugininko stebėti jos, kai išeidavo iš paviljono. Paskui vieną naktį ji nugirdė savo klientą ir dingo.

– Ją sugavo?

– Ne. Mes niekad apie ją daugiau negirdėjome. Praėjo jau dešimt metų. Gal ji tapo elgeta, gal ją nužudė banditai, o gal ištekėjo už savo slapto mylimojo – viskas priklauso nuo to, kas jai buvo lemta.

Perlė nutilo ir gurkštelėjo šampano.

– Prieš keletą metų seseriai, vardu Vandens Mėnesiena, pavyko pabėgti iš Miegančių gėlių paviljono. Ji mėgino ieškoti prieglobsčio vienuolyne, bet vos tik abatė pamatė ją atsidarant vartams, bemat juos užtrenkė.

– Kodėl?

– Todėl, kad merginos grožis atėmė senai vienuolei žadą. Ji tvirtino, esą mergina užtrauksianti didžiulę nelaimę jos vienuolynui.

Jos žodžiai mane sukrėtė: ji bemaž pakartojo, ką prieš keletą metų mudviem išsiskiriant pasakė motina:

Vienuolyno viršininkė sakė, kad tu per graži būti vienuole. Ji bijo, kad tavo grožis

užtrauks jos vienuolynui nelaimę.

– Ar ji išties buvo tokia graži?

Iš tikrųjų turėjau galvoje, ar ji buvo dar gražesnė už mane.

– Galiu pasakyti tik tiek: ją pamačiusios visos kitos seserys nuėjo į savo kambarius ir sudaužė veidrodžius.

– A… kas… tada nutiko tai merginai?

– Ji atsinešė paaukoti daug pinigų ir papuošalų, tad vienuolyno viršininkė galop apsigalvojo ir ją priėmė.

Su palengvėjimu atsidusau ir susimąsčiusi įsidėjau į burną ryžių.

Perlė lazdelėmis iškrapštė žuvies akis ir padėjo man į dubenėlį.

– Jei nori būti gudri, valgyk jų daugiau.

Tada atsilaužė žuvies galvą ir ėmė žiaumoti savo švelniu liežuviu čiulpdama, laižydama ir išspjaudama kaulus.

Galiausiai ji susidorojo su žuvies galva.

– Bet ši istorija tuo nesibaigia. Kai jai buvo nuskusta galva ir ji apsivilko abitą, ramybės nesulaukė. Buvę jos klientai tiesiog nuo jos neatstojo. Jie sukardavo ilgiausią kelią į vienuolyną pasižiūrėti į ją, tarsi ji būtų koks cirko gyvūnas. Vieni mėgino prikalbinti ją vėl imtis prostitucijos, kitiems atrodė būsiant be galo įdomu, jeigu ji sutiks linksminti juos būdama kekšė-vienuolė, tretiems tiesiog buvo smalsu, kaip ji atrodo be plaukų, paslėpusi apvalias savo kūno formas. Vargšelė išties tapo įžymybe, sulaukė kur kas daugiau šlovės negu gyvendama turkio paviljone…

– O kas toliau? – paklausiau žiaumodama kąsnį.

– Ji taip pasiryžo būti vienuole, kad vieną dieną prispaudė raudonai įkaitintą žarsteklį sau prie skruosto…

Išmečiau iš rankų lazdeles ir užsidengiau veidą.

– O, varge!

– Nėra ko nė sakyti, dabar, kai šitaip susidarkė, ją pagaliau paliko ramybėje, – Perlė nutilo ir gurkštelėjo šampano. – Reta sesuo turi tiek drąsos.

Buvau pernelyg sukrėsta, kad ką nors atsakyčiau.

– Siang Siang, – Perlė atitraukė delną man nuo veido, – būk gera, nustok nerimauti dėl žmogaus, kurio net nepažįsti.

Nenorėdama sukelti jai įtarimų, įsidėjau dar lakštinių ir valgiau toliau. Paskui kiek pakeičiau temą ir paklausiau:

– O kaip klostosi toms, kurios išteka?

Perlė atsikando tarpupirščių plėvės nuo anties kojos ir kurį laiką kramtė.

– Kai apsipranti čia, ištekėjus gyvenimas gali būti ne ką geresnis. Vietoj mamos, tėčio ir pavydžių seserų turi despotą vyrą, šlykščią jo pirmąją žmoną ir pulką pagiežingų sugulovių. Kadangi čia

jautiesi gan laisvai, beveik neįmanoma susitaikyti su visomis taisyklėmis gausioje šeimoje. Kai kurios buvusios seserys stengiasi gyventi kaip padorios moterys: nustoja elgtis gundomai ir vilkėti akį rėžiančiais drabužiais, pamiršdamos, kad kaip tik tuo suviliojo klientus jas iš čia išpirkti. Taigi jų vyrai netrukus vėl ima lankytis turkio paviljonuose ieškodami naujų veidų. Vyrai jų nebeužtaria, tad jos tampa tik dar viena palankumą praradusia sugulove, į kurią kitos spjaudo dėl gėdingos praeities.

Perlė atsiduso.

– Jei esi kekšė, tokia ir liksi amžinai. Niekas netikės, kad esi ištikima savo vyrui.

Ji nusispjovė.

– Tie *čou nanžen* nori, kad moteris būtų ir šventoji, ir pasileidėlė!

Kiek patylėjusi pasakojo toliau:

– Pažinojau dar ir seserį, kuri ištekėjo tris kartus, bet visi jos vyrai mirė, tad ji buvo priversta vėl imtis senojo amato. Kaip liūdna!

Perlė gurkšnodama šampaną žiūrėjo į mane pro stiklo viršų.

– Likimo mes niekaip negalime įveikti, tiesa?

Bet galim jam nesipriešinti ir gauti iš to visa, kas įmanoma.

Prisiminiau motinos žodžius, bet nusprendžiau balsu jų nesakyti.

Perlė išspaudė šypseną.

– Siang Siang, ko mes kalbamės apie visus tuos nemalonius dalykus, kai turėtume švęsti mano pergalę varžytuvėse?

– Tai gal papasakok man daugiau apie Dziang Mou?

Nustebau: pašnekovė išraudo.

– Jis man labai patinka, deja, jis neturtingas ir vedęs. Juk žinai: išlaikyti tokią moterį kaip aš reikia daug pinigų, – atsakė ji pasismeigdama gabalėlį jūrų sraigės, įsidėdama į burną ir mąslia išraiška kramtydama. Jos akys, jau kiek apdujusios nuo svaigalų, panėšėjo į dvi jūroje plūduriuojančias svajones. Nefrito apyrankė ant rankos žvilgėjo it žalias driežas mėnesienoje.

Kurį laiką į ją žiūrėjau, paskui nedrąsiai paklausiau:

– Kodėl jis tau taip patinka?

– Dziang Mou nepaprastai moka įtikti man ir mano kūnui, – svajingai aiškino ji. – Jis puikiai žino, kada ir ko nori ir ko nenori moteris.

Aš žinojau, ko noriu: rasti motiną ir atkeršyti už tėvą. Bet visiškai nenumaniau, ko nori mano kūnas. Žinojau tik, ko jis nenori – tarnauti dvokiantiems turtuoliams, kurie lankosi Persikų žieduose.

– Mano kūnas nenori nė vieno vyro, – leptelėjau.

Perlė šelmiškai šyptelėjo.

– Vieną dieną sutiksi žmogų, kurį nuoširdžiai pamilsi. Tada tikrai prarasi sielą.

– Koks tai pojūtis?

– Tartum fejerverkai pokši vienas po kito.

Stojo tyla. Perlė įpylė man vyno, paskui paėmė putpelę ir įdėjo man į dubenėlį.

– Valgykime ir mėgaukimės šia akimirka, – ji pasisuko į tuščią kėdę. – Ar ne tiesa, Rubine?

Pažiūrėjau į tą kėdę ir mane nupurtė drebulys. Jeigu Rubinės dvasia iš tikro čia, tai kur tada ta geltona peteliškė?

– Sese Perle, o kur peteliškė? – neiškentusi paklausiau.

Ji pažvelgė į mane. Jos akys dabar panėšėjo į du jūros ligos kamuojamus vabalus bangų supamoje valtyje.

– Dėl to nesijaudink, – auksinis filigrano drugelis jos plaukuose žybtelėjo. – Vaiduoklių sode geltonų peteliškių netrūksta.

Tą naktį grįžusi į savo kambarį varčiausi lovoje nelyginant keptuvėje čirškinama žuvis; menkiausias garsas man rėžte rėžė ausis. Tikėjausi ryte pamatyti Perlės vardą ir nuotraukas visų laikraščių pirmuose puslapiuose kartu su ją liaupsinančiais eilėraščiais. Vis dėlto negalėjau atsikratyti širdį slegiančios blogos nuojautos. Meldžiau ant grandinėlės po kaklu kabančios Guan In, paskui be paliovos įtikinėjau save, kad negali nutikti nieko bloga: mudvi su Perle tikrai surinksime daugiau balsų negu kuri kita sesuo.

Tai kankinau save, tai raminau, kol galiausiai užmigau neramiu miegu.

18

Nefrito kotas atsisako atiduoti pagarbą

Rytą mane pažadino šaižus šūksmas. Iš pradžių pamaniau, kad išgirdau jį košmariškame sapne, bet tuoj supratau nesapnuojanti. Pašokau iš lovos, atidariau duris ir tekina pasileidau į Perlės kambarį.

– Užmušiu! Užmušiu! – man pavymui karkė Slyvos Žiedas.

Išvydus vaizdą kambaryje, man širdis nusirito į užkulnius.

Perlė nuogutėlė tysojo susmukusi ant grindų. Aplink ją lyg laimę turėję atnešti, bet nelaimę prišaukę plakatai, mėtėsi krauju permirkę laikraščiai. A Ping mėgino padėti jai atsistoti.

Pripuoliau prie Perlės, bet ji, rodės, manęs nepastebėjo: jos akys buvo užmerktos.

Spoksodama į nuogą jos kūną prisiminiau seserų paprotį nuogoms melstis prieš Baltų Antakių dievą – kad jis susijaudrintų ir įvykdytų visus jų norus. Tikriausiai Perlė meldėsi, kad laimėtų varžytuves. Man akmuo nuo širdies nusirito, supratus, kad kraujas ne Perlės, o vištos. Mat visos seserys tikėjo, kad gerdamos šį tamsiai raudoną skystį apsisaugos nuo piktųjų dvasių.

Pasisukau į virėją.

– Tetule A Ping, malonėkite atnešti ką nors Perlei pridengti.

Ji išrūko ir grįžusi užmetė ant Perlės antklodę.

Nuleidusi balsą paklausiau nebylės:

– Kas atsitiko?

Ašarų išvagotu veidu A Ping parodė į laikraštį. Pakėliau jį nuo grindų ir pirmame puslapyje pamačiau Raudonosios Nefritės vardą kiaušinių dydžio hieroglifais ir jos nuotrauką sulig višta.

Pajutau, kaip dreba mano balsas, kai piktai paklausiau:

– Raudonoji Nefritė laimėjo varžytuves?

A Ping pritariamai linktelėjo.

Dar kartą permečiau akimis laikraštį ir pamačiau ją giriantį eilėraštį:

Ji tobula it rečiausias nefritas; ji grakšti kaip balta gervė.
Savo maloniame kambaryje, kur gausu antikvarinių daiktų ir raminamai kvepia smilkalai,
Ji gėrisi mėnuliu ir žaidžia su vėju, prasiskverbiančiu pro jos siuvinėtas užuolaidas.
Gražuolė nuo gimimo, su talentais, siekiančiais aukščiausius debesis,
Ji – neprilygstama gėlė, pakerinti mūsų visų širdis.

Mečiau laikraštį ant grindų.

– Melagis! Prakeiktas melagis!

A Ping pakėlė laikraštį ir pakišo man panosėn. Permečiau akimis visą puslapį, bet Perlės vardo neradau. Negalėjau patikėti tuo, ką matau, – ir tuo, ko nemačiau. Perlė nelaimėjo nei viceprezidentės ir net premjerės titulo.

– Kas atsitiko? – užrikau.

Tada prašneko Perlė – tyliai, vaiduokliškai, tarsi prisikėlusi iš mirusiųjų.

– Vyno, duokit man vyno.

A Ping išlėkė iš kambario.

Atsiklaupiau ir paėmiau Perlės delną.

– Sese Perle… – norėjau pasakyti ką nors guodžiančio, bet neįstengiau ištarti nė žodžio.

– Likimas, visa tai likimas… – tarsi kalbėdama su savimi niurnėjo Perlė.

Šįsyk balsu pakartojau motinos žodžius.

– Sese Perle, likimo mes negalim įveikti, bet galim jam nesipriešinti ir gauti iš to visa, kas įmanoma. Stenkis būti laiminga.

Perlė staigiai atsisėdo ir suspigo man į veidą:

– Stenkis būti laiminga? Kaip?! Gal iš manęs tyčiojiesi?!

Grįžo vyno buteliu nešina A Ping; ji rankos mostu nuramino Perlę.

Ši ilgai žiūrėjo į ją, paskui į mane, ir jos veidu ritosi ašaros, gadindamos nepriekaištingai panaudotą kosmetiką.

Galop ji lūžinėjančiu balsu tarė:

– Viskas. Man galas.

– Ne, sese Perle…

Nors jos akys tebespindėjo, atrodė, kad jos prarado galią kerėti.

– Siang Siang, duodu žodį, kad taip daugiau neatsitiks. Niekada!

Žodį „niekada“ ji iškošė su tokia rūstybe, kad man vos nesustojo širdis.

Ilgai tylėjome.

– Sese Perle, – galop prašnekau, – tu gali dalyvauti varžytuvėse kitą kartą.

Ji ryžtingai papurtė galvą.

– Kito karto nebus.

– Sese Perle, prašau: nenusiteik pesimistiškai…

– Žinai, kaip ilgai to laukiau? Septynerius metus. Septyni buvo Rubinės laimingas skaičius, tad daviau sau žodį gedėti jos septynerius metus. Pagaliau tie ilgi septyneri metai praėjo, ir štai tau. Kitąmet man bus dvidešimt ketveri, aš būsiu per sena ir neturėsiu jokios galimybės laimėti. Be to… – Perlė nespėjo baigti sakinio, nes iš burnos ištiško kraujo šlakas.

A Ping bemat sugavo jį nosine, paskui ženklu parodė išvirsianti vandens ir išėjo iš kambario.

Perlė dėbtelėjo į mane.

– Nematei mano vardo laikraštyje, tiesa?

– Sese Perle, labai užjaučiu…

– Taip, turi mane užjausti, nes mano vardas vis dėlto pasirodė laikraštyje!

Ką nori pasakyti? – norėjosi man paklausti, bet susilaikiau: gal pralaimėjusi varžytuves Perlė išsikraustė iš proto? Jeigu jos vardas yra laikraštyje, vadinasi, ji turi būti nugalėtoja!

Tada Perlė stvėrė laikraštį, atvertė per vidurį ir pakišo man po nosimi.

Man atvipo žiauna. Tai, ką pamačiau, mane pribloškė.

Vardas *Perlė*, dydžio sulig dviem žuvų galvom, buvo tuoj po antrašte „PIKTŽOLIŲ SĄRAŠAS“.

Pamatyti jos vardą čia buvo taip šlykštu ir baugu, kad pajutau pasišiaušiant plaukus. Į akis iškart krito eilėraštis „Sutrintas perlas“.

Ak, Perle, tavo akys – tik du plyšiai, o tavo nosis kaip kaminas.
Tavo lūpos – kraujo sklidinas dubuo, ausys – tabaluojančios langinės.
Tavo rankos šiurkščios ir negrabios, tau iš burnos dvokia.
Net kai nusimeti visus drabužius, mūsų nefrito kotai atsisako atiduoti tau pagarbą.
Tavo šlykštumas taip pribloškia, kad mes neįstengiam net susivemti.
Tariesi esanti jūros dugne pasislėpęs perlas, kurio visi turi trokšti,
Bet mes manom, kad tesi purvinas perlas, sutrintas purvinų kiaulių kojų.

Baigusi skaityti surikau:

– Sese Perle, tai melas, gryniausias melas!

– Bet jeigu jis išspausdintas laikraštyje, visi manys, kad tai tiesa.

– Na ir kas? Visi tavo klientai žino, kad tai netiesa!

– Tai kodėl aš pralaimėjau?

Taip, kodėl Perlė pralaimėjo? Suglumusi paklausiau, bet įstengiau tik pašnibždomis:

– Tai ką mes dabar darysime?

– Nieko! Siang Siang, čia ir visa esmė – nieko negalima padaryti! Aš pasmerkta!

– Sese Perle, bet juk tu sakei, kad turkio paviljone problemos sprendimą visada galima rasti. Tu davei man žodį! – dabar jau klykiau.

Mano nuostabai, Perlė apsiramino.

– Taip, – atsiduso jinai. – Bet tai nutiko ne Persikų žiedų paviljone, o anapus jo, tad nieko neįmanoma padaryti.

Ji kiek patylėjo.

– Štai kodėl mama ir tėtis net neužeina pas mane.

Tik tada man toptelėjo, kad be manęs ir tetulės A Ping čia nieko daugiau nėra.

– O kodėl?

– Kodėl? – nusišaipė Perlė. – Todėl, kad jie dabar drauge su Raudonąja Nefrite švenčia jos

kambaryje! Niekas čia nerodys užuojautos nevykėlei.

– Bet tu nesi nevykėlė, sese Perle. Tu vis dar esi gerbiamiausia Šanchajaus kurtizanė! – vėl ėmiau šaukti.

Ašaros paliko Perlės skruostuose į kalėjimo grotas panašius dryžius.

– Taip, buvau tokia iki vakar. Nuo šiandien tesu apjuodinta prostitutė… Klientų nebeturėsiu… Aš žlugsiu.

– Ne, sese Perle, tu klysti. Tu vis dar turi daugybę klientų.

– Tuos šunų kruštus šūdžius? – nusišaipė Perlė. – Manai, bent vienu jų galima pasitikėti? Jie mes mane, vos tik pamatys mano vardą piktžolių sąraše! Gali mulkinti save, Siang Siang, bet nemėgink apgauti manęs – aš per sena, kad tam leisčiausi!

– O kodėl jie turėtų tave mesti? Bala nematė tų laikraščių – faktas tas, kad tu tebesi gražiausia ir talentingiausia sesuo čia.

– Gal tokia buvau. Bet jeigu būtum turtingas ir įtakingas vyras, ar eitum pas dvokiančią moterį su plyšiukais vietoj akių, kaminu vietoj nosies, kraujo dubeniu vietoj lūpų ir tabaluojančiomis langinėmis vietoj ausų?! Jiems tik rūpi jų reputacija!

– Bet argi seni tavo klientai irgi negali išspausdinti ko nors gražaus apie tave „Gėlių mėnulio žiniose“?

– Be jokios abejonės, ponas Džu buvo papirktas. Manai, jis dabar spausdins mane liaupsinančius eilėraščius? Manai, jis nori, kad vieną rytą pabudusi žmona rastų jo lavoną kraujo klane kokiame tamsiame skersgatvyje?

Stojo ilga tyla. Galop paklausiau:

– Sese Perle, kaip manai, kas šitaip su tavim pasielgė?

Perlė nusispjovė.

– Ta prakeikta kalė!

– Turi galvoje Raudonąją Nefritę?

– O kas dar? Aišku, čia ne jos vienos darbas, bet dar ir kai kurių įtakingų jos klientų. Niekas nedrįs įžeisti tų, kurie slypi už visos šios istorijos.

Įdomu, kokių magiškų suktybių griebiasi ta ragana su didelėmis papajomis, kad manipuliuotų visais tais vyrais.

Aš net krūptelėjau, kai ji plojo delnu sau per šlaunį.

– Aš ją užmušiu!

Tą akimirką grįžo tetulė A Ping su dideliu mediniu kibiru karšto vandens. Pastačiusi jį ant grindų išsitraukė rankšluostį ir ėmė mazgoti Perlei išpurtusį veidą.

Po trijų dienų sužinojau, kas atsitiko. Dabar Raudonosios Nefritės mėgstamiausias svečias ir geriausias klientas buvo policijos viršininkas Če – tas pats, kuris vos nenušovė Pavasario Mėnesienos. Če ir nupirko visus balsus už Raudonąją Nefritę.

Visa tai man papasakojo Pavasario Mėnesiena, kai susitikau ją koridoriuje.

– Bet aš maniau, kad policijos viršininkui Perlė patinka!

– Anksčiau patiko, bet Raudonoji Nefritė įtikino jį, kad Perlė jį pažemino per tą prašmatnų pobūvį… tą, kai jis į mane šovė.

– Betgi tai nutiko prieš penkerius metus!

Pavasario Mėnesiena susiraukė.

– Nejau nesi girdėjusi posakio: „Jei esi garbingas ponas, tai ir po dešimties metų ne vėlu atkeršyti“?

– Bet Perlė nepažemino viršininko Če. Be to, jis buvo girtas.

– Tai tu taip manai. Mano laimė, kad likau gyva. Tačiau Raudonoji Nefritė įtikino viršininką Če, kad visi matė, kaip jis leido moteriai įsakinėti jam, ką daryti. Negana to, ta moteris buvo kekšė. Be to, Raudonoji Nefritė jam papasakojo, girdi, žmonės ir toliau kreipiasi į jį „viršininke Če“, bet už akių vadina jį viršininku Bailiu, – Pavasario Mėnesiena nuleido balsą. – Toks žmogus kaip Če nė kiek nedvejodamas sunaikins kiekvieną, kuris nerodo jam pagarbos.

– Bet Perlė rodė jam pagarbą, – paprieštaravau. – Kaip dabar prisimenu ją sakius jam, jog mums reikia, kad jis gerai rūpintųsi mūsų visuomene gindamas ją nuo visų negandų. Ji dar sakė niekados jam neatsakysianti, nes gerbia dorybingumą.

– Taip, bet kaip tik tuo ir pasinaudojo Raudonoji Nefritė apkaltindama Perlę. Ji sakė Če, neva per Perlę jis atrodęs kaip kvailys, nes jinai su juo burkavo ir sakė jam, ką daryti. Dar blogiau: Perlė visiems matant palietė jo veidą.

Staiga prisiminiau kinų posakį: „Jei pasiryžai ką nors pasmerkti, kaltinimą visada gali prasimanyti.“

– Bet nejaugi viršininkas nesuvokia, kad ne kas kitas, o Raudonoji Nefritė juo manipuliuoja?

– Jis dabar nieko nemato pro tas didžiules viršukalnes. Jis įsivaizduoja, kad visos jo bėdos išnyks tame giliame slėnyje tarp jos kalnų.

Atsidusau, nes staiga supratau, kokie teisingi žodžiai: „Pasaulį valdo vyrai, bet vyrus valdo moterys.“ Deja, šiuo atveju valdovė buvo ne Perlė, o kita moteris!

Pavasario Mėnesiena pasilenkė prie manęs ir nuleido balsą.

– Viršininkas Če dabar mėgstamiausias Raudonosios Nefritės svečias, – mergina nutilo ir apsidairė aplink. – Girdėjau, kad Raudonoji Nefritė dar moka kerų, kuriais apžavi vyrus. Ji gauna vyro nuotrauką, užrašo ant jos jo gimtadienį ir įbeda septynias adatas. Tą nuotrauką prismeigia prie sienos virš savo lovos ir kasdien šaukia jo vardą. Jeigu naktį jis užmiega jos lovoje, ji sudegina popierinį pinigą ir aprūko dūmais jo kojines ir batus. Štai kodėl viršininkas Če visiškai pametė dėl jos galvą.

Be abejo, žinojau apie tokius uždraustus veiksmus, bet mudvi su Perle niekuomet jų nesiimdavome, mat Perlė man sakė, kad jų griebiasi tik senos, šlykščios kekšės, negalinčios kitaip patraukti klientų.

– Girdėjau dar kai ką, – susijaudinusi pasakojo toliau Pavasario Mėnesiena. – Perlės didžiausio palankumo svečias – ponas Čanas – kitąmet ją mes, nes jai sueis dvidešimt ketveri. Jis sako, esą dėl jos jausis senas, o ką jau kalbėti apie tai, kad žodžiai dvidešimt ketveri – *er-si* – neša nelaimę, nes rimuojasi su „lengva mirti“.

Taip susikrimtau dėl Perlės, kad negalėjau ištarti nė žodžio. Galop paklausiau:

– Pavasario Mėnesiena, kaip apie visa tai sužinojai?

– Man pasakojo Mažoji Raudonė. Ji girdėjo mamą kalbantis su tėčiu, kai jiems patarnavo.

Savaitę po varžytuvių rezultatų paskelbimo laikraščiuose Perlė, nors ir priblokšta, vis dar stengėsi gyventi įprastai. Tačiau liūdna jos pranašystė išsipildė: jos verslas smuko taip baisiai, tarsi ji staiga būtų tapusi raupsuotąja. Dabar Perlė dažniausiai užsirakindavo savo kambaryje, bet kartais pasikviesdavo mane padainuoti, kol skambindavo *kinu*. Dabar jos mėgstamiausia melodija tapo „Rauda už Ilgųjų vartų“. Nors žodžiai man visuomet atrodė gražūs, dabar jie skambėjo taip liūdnai, kad bijojau įkvėpti jiems gyvybę. Mat baiminausi, kad jie įstums Perlę į dar didesnę depresiją. Bet ji neatlyždavo, ir aš negalėjau jai atsakyti.

Paviljono kiemą nuklojo nukritę vainiklapiai.
Didžiai nuliūdęs pavasaris pranyksta.
Šviesa skverbiasi pro Vakarų rūmus, kur vyksta pokylis…
Pavasaris dosnus, bet paskui pabėga svajos.
Akimirksniu gyvenimas pasikeitė.
Mano smilkalai atšalo, dulkės nuklojo auksu siuvinėtą mano pagalvę.
Bėgantys metai slapčia perėjo į kitas rankas.

Ašarotos akys klausia gėlės, bet gėlė nekalba…
Kur aš galiu išsakyti savo jausmus?
Noriu papasakoti juos savo svajonėms, bet ar galiu pasitikėti net jomis?

Dainuodama vogčiomis žvilgtelėjau į Perlę. Plaukai susivėlę, veidas išbalęs ir sukritęs. Užuot paryškinusi kūno linkius dailiai pasiūta suknele, slėpė juos po juoda palaidine ir kelnėmis. Gal ji nustojo stengtis būti patraukli, bet nenujautė, kad dabartinis nykstantis grožis man ją daro dar patrauklesnę. Tačiau aš buvau moteris, o Perlei dabar reikėjo vyro – mylinčio ją ir mylimo jos, – kuris ją paguostų. Kur Dziang Mou? Klausti balsu nesiryžau.

Kartojant priedainį mano skruostais ritosi ašaros.

Jeigu neminėsime prislopintų *kino* ir mano balso garsų, Perlės kambaryje dabar tvyrojo tyla, o štai iš Raudonosios Nefritės kambario sklido ne tik skaisti šviesa, bet ir smarkus triukšmas. Man plyšo širdis žiūrint į tuščią Perlės smilkytuvą ir dulkes, pradedančias sėsti ant jos pagalvių ir

tualetinio stalelio…

Pakilusi iki aukščiausių debesų, Perlė krito ant žemės.

Dabar jau aš dainavau, o verkė jinai.

– Siang Siang, – pakėlusi į mane akis tyliai tarė ji, – prižadėk: jeigu man kas nors atsitiks, gerai rūpinsiesi *kinu*.

Ėjo mėnesiai, ir aš sulig kiekviena diena vis labiau nerimavau dėl Perlės. Ji beveik nepaliesdavo maisto. A Ping išvirdavo jai ypatingos sriubos, bet ji rankos mostu tik nuvydavo nebylę. Perlės veidas sulyso, jai net nebepatikdavo šnekėtis. Ko jai reikia, parodydavo rankos gestu ar akimis. *Ming dzi*, kadaise puikiai valdžiusi veido ir kūno gudrybes, dabar neturėjo nieko, kam galėtų įtikti pasitelkusi į pagalbą šį meną.

O blogiausia, kad ištikimiausia jos palydove dabar tapo opijaus pypkė. Kaskart priėjus prie jos kambario man į šnerves tvoksdavo aitrus degančio narkotiko dvokas. Už durų pamatydavau ją tingiai sudribusią ant lovos it kokią subyrėjusią statulą, čiulpiančią peralkusio kūdikio lūpomis. Žiūrint į puošnią bodisatvos lovą, mane apimdavo liūdesys, nes dabar Perlė panėšėjo ne į gražuolę Guan In, o į puolusią deivę. Šalia sėdėdavo jos tarnaitė, kantriai sukdama ir lygindama opijaus rutuliukus, paskui mesdama juos į geležinį puodą, verdantį virš akmens anglių krosnelės.

Ne kas kitas kaip Perlė įspėjo mane – po to, kai man pervėrė spenelius ir ji nuramino mane šiuo narkotiku, – netapti nuo jo priklausomai. Bet dabar kaskart, kai mėginau įtikinti ją mesti, ji tik spoksodavo į mane kadaise tokiomis žvilgančiomis akimis, kurios dabar panėšėjo į negyvos žuvies.

Kiek įmanydama stengiausi ją guosti kokiu menkučiu gestu: pataisydama išdrikusią plaukų sruogą, nušluostydama ašaras nuo skruostų, delnu lygindama susiglamžiusius drabužius. Aš tik norėjau, kad ji suprastų sielvartaujanti ne viena. Tačiau jos žvilgsnis būdavo toks bejausmis, o jos dvasia klajodavo taip toli, kad po tuo dūmų šydu jau nebematydavau tikrosios jos esybės.

Tada, praėjus dviem savaitėms, nepaguodžiamas jos sielvartas baigėsi.

Vieną popietę Perlė pasikvietė mane į balkoną.

– Siang Siang, pasak kalendoriaus, šiandien *li čundzie* – pavasaris parodė savo galią. Manau, būtų malonu pasigrožėti pavasario vaizdais iš mūsų balkono. Ar norėtum?

– Taip, puikiai sumanei.

Taip nudžiugau matydama šį jos džiugesio ženklą, kad būčiau sutikusi su viskuo.

Tolumoje dunksantys kalnai, rodės, nė nenujaučia, kas nutiko Persikų žiedų paviljone. Tačiau juos, dengiamus ūko lopų, irgi kamavo liūdesys. Tarp didingų viršūnių kilo baltas rūmų bokštas; riesti jo stogai, rodės, kviečia mus klausdami: „Vienišos gražuolės, kur rasite savo meilę?“

Perlė, nepasigražinusi veido, paslėpusi kūną po laisvu baltu chalatu, pasirėmė alkūne į turėklą. Užuot laidžiusios koketiškus žvilgsnius, jos akys įsmigo į slenkantį ūką. Ji panėšėjo į fėją, ką tik nusileidusią iš tų dangiškų rūmų į šį turkio paviljoną. Ką ji galvoja? – rūpėjo man paklausti, bet

nusprendžiau jos netrikdyti.

Staiga į orą pakilo švelnus jos balsas. Ji deklamavo eilėraštį:

Štai skaisčiai žalias vynas ir raudonas žibintas.
Prašau tavęs, mano valdove, ateik čionai į mano miegamąjį.
Už šnarančios auksu siuvinėtos užuolaidos šiąnakt galėčiau
padaryti tave laimingiausią iš vyrų.
Deja, meilė pranyko visai kaip ryto rasa!

Kaip aš galėjau atsakyti? Apsidairiusi pastebėjau po balkonu kelias žiedais pasidabinusias slyvos šakas. Žiedai švietė sodriu raudoniu, tokiu pat, koks kadaise puošė Perlės lūpas. Man širdis ėmė daužytis pamačius šį laimę pranašaujantį ženklą. Žiedai raudo kaip jauna mergina, o senos šakos išsikraipė kaip senoviškas kaligrafinis raštas. Šie švieži žiedai ir senos šakos sukėlė mintyse žinių trokštančio jauno mokinio ir išmintingo mokytojo vaizdą – kadaise tokie santykiai siejo mane ir Perlę.

Man akys priplūdo ašarų, bet aš susitvardžiau nepravirkusi.

Prisiminiau, kaip Perlė aiškino *kino* melodiją „Trys variacijos slyvos žiedo tema“. Neprilygstama žiedų ištvermė kenčiant žvarbą ir darganą, aiškino ji man, įkvėpė tūkstančius poetų ir dailininkų. Daugelį šimtmečių gausūs jų eilėraščiai ir paveikslai, aukštinantys slyvos žiedų tvirtybę, duodavo peno širdims ir suteikdavo jėgų pasimetusioms sieloms.

Atsisukau į Perlę ir ranka parodžiau po balkonu.

– Žiūrėk, sese Perle, slyvos žiedai!

Daugiau nedrįsau sakyti, bijojau, jog ne taip supras, kad mėginu ją mokyti kartodama tai, ko ji pati mane išmokė.

– Žinau, – nežiūrėdama nei į žiedus, nei į mane atsakė jinai. Po trumpos tylos vėl pasigirdo švelnus jos balsas: – Siang Siang, ar dešinėje po balkonu pastebėjai ir kregždės lizdą?

Ištiesiau kaklą ir tarp stulpelių jį pamačiau. Labai nudžiugau, mat ant supintų šakelių tupėjo kregždė ir lesino savo jauniklius. Lesalą į godžiai pražiotus snapus ji kišo taip greitai, kad vaizdas atrodė bemaž juokingas, bet aš vėl vos neapsiverkiau. Mane sujaudino ne tik šis geras naujo gyvenimo ir motiniškos meilės ženklas, bet ir viltis, kad iš pažiūros aptemęs Perlės protas vėl aštrus ir aiškus!

Pasisukau ir sugavau jos žvilgsnį. Didžiam mano džiaugsmui, ji vėl prašneko, šįsyk tyliai, bet aiškiai.

– Savo lizde gimusi kregždė, nors užauga ir išskrenda svetur, visados sugrįžta. Kasmet. Niekas – nei lietus, nei sniegas, nei perkūnija – negali sukliudyti jai grįžti namo. Tai pagarbos savo gyvenimo kelionei ritualas.

Jos žodžiai priminė man pokalbį su motina geležinkelio stotyje:

Siang Siang, mes, kinai, sakome: „Nukritę lapai grįžta prie savo šaknų.“ Ar supranti šio posakio reikšmę?

Pažiūrėjau į ją ir pamačiau, kad jos akyse žvilga ašaros.

– Taip, mama. Kad ir kas nutiktų, mes visuomet turime rasti kelią namo.

Bet štai jau penkeri metai vieninteliai mano namai buvo Persikų žiedai. Iš motinos taip ir nesulaukiau nė žodelio.

– Nebent… – iš apmąstymų mane pažadino Perlės balsas.

– Nebent kas?

– Jos lizdą kas išdrasko.

Negalėdama patikėti pažvelgiau į ją.

– Kas išdrįstų šitaip pasielgti?

– Maža kas gali nutikti: trenkti žaibas, nurauti pūga, net stiprus vėjas. Visa tai – gamtos jėgos. Bet žmogus irgi gali jį sunaikinti. Ateis diena, kai Persikų žiedų paviljonas bus nugriautas.

Jos žodžiai mane sukrėtė: man niekad nė į galvą neatėjo, kad vieną dieną Persiko žiedų nebeliks. Ne todėl, kad man labai patiko čia gyventi ir tarnauti tiems *čou nanžen* – kaip kregždei mažytis lizdas, taip ir man paviljonas buvo vieninteliai mano namai. Kur mes visos dėsimės, kai nebeliks Persikų žiedų? Net rūsio žiurkės – jos išbėgs į gatvę, bet ar ten jų neužtvatins berniūkščiai, nesutraiškys automobiliai ar griūvančios kolonos?

– Arba jį gali sunaikinti atsitiktinai einantis pro šalį berniukas. Jis pamatys lizdą ir svies į jį akmenį – šiaip sau, pramogai…

Ji staiga nutilo.

– Kas nutiko, sese Perle?

– Ša… – Ji pakreipė galvą ir įsiklausė. – Kažkas ateina.

Išgirdau vis labiau artėjančius žingsnius, galop iš už kampo pasirodė be galo graži, prabangiai apsitaisiusi moteris – Raudonoji Nefritė. Mano šnerves pasiekė stiprus kvepalų aromatas.

Raudona jos suknelė buvo puošta įmantriais į voratinklį panašaus rašto nėriniais. Turėjau pripažinti, kad dabar ji atrodo kaip tikra *ming dzi*. Du gaubliai po tuo kraujo spalvos tinklu, rodės, tuoj ištrūks į laisvę. Į vieną iš tų pilnų mėnulių buvo įsikibusi voro pavidalo auksinė segė su deimantu. Pomada suteptuose plaukuose ne itin stengdamasi slėpynes žaidė raudona gėlė. Raudona pirštine mūvinčioje rankoje tingiai siūbavo į šalis gėlėmis išpaišyta vėduoklė.

Jos grožis – lyg kokios gašlios į žemę nužengusios deivės ar vampyrės – rodės, turi galios užgniaužti kvapą ar atimti iš žmogaus sielą ir nunešti kažkur. Krypuodama link mūsų ji be perstojo atvirai koketiškai šypsojosi – Perlė kadaise mane įspėjo šiukštu to nedaryti.

Perlė niekinamai spoksojo į ją, bet Raudonajai Nefritei tai tarsi buvo nė motais – šypsena nepranyko iš jos veido.

Mes ilgai stebeilijomės į ją, ji – į mus, kol galiausiai jos krūtys nustojo liumpsėti, o užpakalis

krypuoti.

– Ak, kaip pavydžiu jums, kad turite laisvo laiko. Ypač tau, sese Perle. Dabar, net jeigu norėčiau kiek pailsėti, viršininkas Če man neleidžia. Kaip norėčiau anksti išeiti į užtarnautą poilsį kaip tu!

– Ak, tu, šliundra, prikąsk liežuvį! – nesusilaikiusi užrikau.

Raudonoji Nefritė pratrūko juoku.

– Čia aš šliundra? O jūs, – ji dūrė raudona pirštine apmautu pirštu į mane, paskui į Perlę, – argi jūs visos nesat šliundros?! Mes čia ir gyvename iš to, kad esame šliundros. Bet, – ji metė reikšmingą žvilgsnį į Perlę, – tu nebesi šliundra. Tu išėjai į pensiją. Sveikinu! Gal dabar judvi norėtumėte užeiti į mano kambarį ir šampano taure atšvęsti sesers Perlės ankstyvą išėjimą į pensiją bei mano pergalę varžytuvėse?

– Ak, tu gyvate! – iškošė pro dantis Perlė.

Ji jau buvo bešokanti į priekį, bet tą akimirką nežinia iš kur atsirado geltona peteliškė ir ėmė sklandyti aplink Raudonąją Nefritę – tikriausiai ją priviliojo stiprūs kvepalai.

Perlė bemat stabtelėjo. Jos akys pritvinko ašarų, ir ji gargždžiu balsu sudejavo:

– Rubine!

Perlė negalėjo atitraukti akių nuo peteliškės; atrodė, kad ją kažkas apkerėjo ir kažkokia tamsi, nepermaldaujama jėga plėšia iš jos sielą.

– Tai bent! – šaižiu, perdėtai saldžiu balsu nusišaipė Raudonoji Nefritė. – Koks sentimentalumas! Net nieko nevertą vabzdį vadini tokiu kilniu vardu. Tu, – spigus jos balsas staiga gerokai pažemėjo, – esi tik šlykšti sena kalė, išsliaužusi iš supuvusių kitos šunų perkruštos kalės vartų!

Mums nespėjus nė prasižioti, Raudonoji Nefritė pakėlė vėduoklę link peteliškės, ši akimirksniu ant jos nutūpė.

Kekšė staigiu judesiu suglaudė vėduoklę, paskui ją praskleidė, ir ant žemės nukrito geltona košė.

Perlei iš plaukų iškrito aukso filigrano drugelis ir dunkstelėjo į grindis.

19

Paskutinė kelionė per raudonąsias dulkes

Perlės kūną, kabantį po vaiduoklių sodo šventyklos sija, aptiko tetulė A Ping. Vėliau visi kalbėjo, kad prie jos suknelės padurkų plazdeno geltona plaštakė.

Vos tik išgirdę apie Perlės mirtį, Fang Rong ir Vu Čiangas nuėjo apieškoti jos kambario. Pasisiūliau padėti: ne tik troškau ką nors padaryti kraujo seseriai, dar ir norėjau rasti jos *kiną*. Sunerimau, kai viską išgriozdę instrumento neradome nė pėdsako.

– Mama, gal matėte sesers Perlės *kiną*? – paklausiau Fang Rong.

Ji pagalvojo.

– A, turi galvoje tą supuvusį medgalį, kurį Perlė vadindavo muzikos instrumentu? Seniai jo nemačiau. Gal jis pagaliau jai nusibodo ir jinai jį išmetė. Kadaise porąkart girdėjau ją juo grojant. Žinai, į ką panašus buvo jo garsas? Į katės kniaukimą!

Mama tarškėjo toliau, o man aptemo akyse. Dabar, kai Perlė leidosi į dangiškąją kelionę, *kinas* man buvo vienintelė su ja siejanti gija. O dabar ir ši gija nutraukta. Širdyje pajutau begalinį liūdesį.

Vos tik Perlės kambarys buvo ištuštintas, Vu Čiangas paleido keletą fejerverkų, kad išbaidytų piktąsias dvasias. Perlės vėlės aimanas man ausyse užgožė jų sprogimai; žiūrėjau į tuščias sienas ir suvokiau, kad amžiams netekau brangiausios sesers.

Nenustebau, kai paviljonas nusprendė nerengti Perlei įprastų laidotuvių.

Kai paklausiau mamos, ar ji samdys kokius budistų ar daosistų vienuolius kalbėti sutrų už jų dukters sielą, ji atsakė:

– Manai, kad Persikų žiedų paviljonas yra kokia labdaros organizacija, turinti per daug atliekamų pinigų?

Ji spoksojo į mane nelaimingomis akimis – net apgamas kaktoje atrodė baisiai nusiminęs.

– Siang Siang, nejaugi dar nesupratai, kad kiekviena mūsų čia uždirbta moneta pasrus krauju, jei ją perskelsi?

Mama turėjo galvoje, kad visi pinigai buvo sunkiai uždirbti prakaitu, ašaromis ir krauju, ir buvo teisi. Tik kraują liejome mes, o pinigus pasiimdavo jinai.

Paskui tiesiog negalėjau patikėti, kai ji pranešė neisianti į Perlės laidotuves.

– Siang Siang, – dūsavo ji, – nesu tokia beširdė, kad nenorėčiau lydėti brangios savo dukros paskutinėje kelionėje per raudonąsias dulkes. Tiesiog neturiu laiko. Tu tik pažiūrėk: Persikų žiedų paviljonas kas vakarą sausakimšas. Jeigu aš bent vieną akimirką neseksiu visko iki menkiausios

smulkmenos, viskas bemat sugrius! – Nykščiu spragtelėjusi per pirštus ji pavaizdavo sprogimo garsą. – Manai, Perlė man už tai dovanotų? Taigi, kad nuraminčiau jos sielą, negaliu eiti į laidotuves.

– Bet, mama, laidotuvės vyks ryte, ne vakare!

Ji priekaištingai į mane žvilgtelėjo.

– Siang Siang, jeigu iš ryto gerai neišsimiegosiu, kaip galėsiu vakare tinkamai rūpintis verslu? – dabar jau veikiau barė, negu priekaištavo ji. – Ir nepamiršk: šitaip darau vien dėl tavęs ir tavo seserų, antraip… – ji nutilo, paskui baigė: – Prisimeni tą mažąjį elgetą, kuris prieš daug metų pavogė iš tavęs ledus ir vos nepapuolė po mašina? Jeigu Persikų žieduose kas nors nenusiseks, jūsų visų laukia tas pats kas jo, supranti?

Ji nusišypsojo.

– Bet aš esu labai dosnios širdies, todėl sumokėsiu už jos karstą ir laidotuvių išlaidas.

Žinojau: žmogui nusižudžius, jo vėlė sukiojasi savižudybės vietoje ir neatstoja nuo visų ten gyvenančių. Man norėjosi pasakyti Fang Rong, kad jeigu ji su Vu Čiangu neateis į laidotuves pagerbti Perlės atminimo ir nenusamdys vienuolių jos sielai nuraminti, velionė pasirodys iš *in* pasaulio ir neduos ramybės Persikų žiedams. Bet mano galvoje brendo viena mintis, todėl nusprendžiau nedaryti nieko, kuo patraukčiau į save dėmesį.

Perlė buvo palaidota vėjuotą rytą praėjus dviem dienoms po savižudybės. Mama įsakė laikyti šį nemalonų įvykį paslaptyje.

– Nenoriu, kad ateitų buvę jos klientai, nes paviljonui bus nenaudinga, jei turtingus klientus irgi ištiks nesėkmė.

Taigi tik tetulė A Ping, Pavasario Mėnesiena ir aš atėjome atsisveikinti su Perle.

Menkutis jos kūnas buvo paguldytas į tokį pat menkutį karstą, paskui du apsaugininkai nunešė jį į vaiduoklių sodą. Mes trys tylėdamos ėjome iš paskos. Pavasario Mėnesiena slapčia braukė ašaras. Tetulė A Ping kaip visada atrodė, tarsi mintimis būtų kažkur kitur, o aš buvau tokia priblokšta to, kas nutiko, kad net nesusigaudžiau savo jausmuose.

Dienos metu neatrodė, kad sode lankytųsi vaiduokliai, – jis veikiau panėšėjo į liūdną, visų apleistą moterį, apraudančią savo nelemtą dalią už ilgų, gilių vartų. Nors buvo ankstyvas pavasaris, plumpinant per purvą joks žalumos lopinėlis nepraskaidrino niūrios aplinkos. Vėjo draikomi juodi mūsų drabužiai tik labiau ją pabrėžė.

Mūsų laukė dar slogesni vaizdai. Jau pasirengę nuleisti karstą į duobę, žiojinčią prieš mus it plačiai pražiota vaiduoklio burna, apsaugininkai spoksojo tarsi ragindami: „Greičiau baikime šį reikalą!“

Tada tetulė A Ping ženklu paliepė mums stoti, iškėlė savo maišą ir iškratė, kas jame buvo, įžiebė degtuką ir ėmė deginti popierines aukas, vaizduojančias pinigus, aukso ir sidabro luitus, drabužius ir – didžiai mano nuostabai – net popierinę kūdikio pavidalo lėlę. Moteris be perstojo vapėjo nesuprantamas maldas, kol netekę kantrybės apsaugininkai įmetė karstą į tą juodą duobę. Tada du

raumeningi vyrai ėmė kastuvais versti žemes ant tos „puspenktos lentos“, kol pamažu užklojo. Tik tada ašaros, lyg vanduo, prasiveržęs iš sugriuvusios užtvankos, pasruvo man iš akių.

Užmetę paskutinį kastuvą žemių, apsaugininkai išsitraukė po purviną skudurą, nusišluostė veidus ir rankas, tada neištarę nė žodžio ir neparodę jokių jausmų nužirgliojo į šalį.

Mes trys sustingusios stovėjome prie niekaip nepaženklinto kauburėlio, po kuriuo gulėjo mūsų mylima Perlė; įsivaizdavau, kad jos kūnas vis dar šiltas. Dabar likau viena kaip pirštas šiame pasaulyje. Perlė nepaliko man net atsisveikinimo raštelio. Kaip ji galėjo šitaip mane palikti?!

Ašarų netramdžiau tik dieną. Vakare liepiau sau šypsotis taip, kad skruostuose pasirodytų duobutės, o akys šoktų kaip plaštakės, nors širdis sruvo krauju.

Staiga išgarsėjusi Raudonoji Nefritė net pagyvino verslą Persikų žiedų paviljone ir atnešė jam dar didesnę šlovę. Kiekvieną dieną ir naktį virš įėjimo į paviljoną kabodavo didžiulės lentos su išraižytu jos vardu, nukabinėtos šviežiomis gėlėmis ir spalvingais žibintais. Kasdien ji gaudavo pluoštus kvietimų, tad galėdavai matyti ją visur: ištaiginguose restoranuose, madingose arbatinėse, naktiniuose klubuose, prašmatniuose sambūriuose, operoje.

Vis dėlto Raudonosios Nefritės populiarumas mano verslui nepakenkė. Ant mano stalo irgi gulėdavo storiausi pluoštai kvietimų, iš rankų į rankas ėjo mane giriančios eilės. Ištikimi mano nuolatiniai klientai tikino, esą aš turinti tai, ko baisiai stinga Raudonajai Nefritei – ji nepanaši į menininkę. Aš esanti rafinuota muzikantė ir jautri poetė, o Raudonoji Nefritė atrodo tik kaip prostitutė, apsimetanti menininke.

Mano tapybos mokytojas ponas Vu kartą man sakė, kad ji net negalinti tiesiai nulaikyti teptuko – todėl jos tiesės visada išeina kreivos.

– Mes, tapytojai, – kalbėjo jis, – sakome: „Potėpis bus tiesus, tik jeigu tavo širdis sąžininga.“

Keista, bet Raudonoji Nefritė niekada nerodydavo man priešiškumo. Kai susidurdavome paviljone ar sugaudavome viena kitos žvilgsnį restorane ar operoje, ji net linktelėdavo man ar meiliai nusišypsodavo. Nors man tada suminkštėdavo širdis, mintyse garsiai išgirsdavau Perlės žodžius: *„Saugokis tos klastingos lapės. Ji šypsodamasi suvarys tau peilį.“*

Kaip skaudžiai klydai, sese Perle! Jai net nereikėjo įdurti tau peiliu – tu vis tiek mirei!

Kaskart pamačiusi Raudonąją Nefritę duodavau sau žodį būti žiauri ir klastinga kaip ji, kad galėčiau pabėgti iš Persikų žiedų, surasti motiną ir sužinoti, kas yra tas kariauninkas, nužudęs mano tėvą.

Septintą vakarą po Perlės mirties, aptarnavusi paskutinį klientą, išsmukau iš Persikų žiedų ir patraukiau tiesiai į vaiduoklių sodą. Turėjau padaryti du dalykus: atiduoti auką Perlei ir pasimelsti Guan In.

Mėnuo pasislėpė už debesų, tad dangus buvo tamsus ir tuščias, tarsi jis irgi gedėtų Perlės. Šventyklos slenkstį peržengiau sunkia širdimi ir nešina ne mažiau sunkiu krepšiu su Perlės mėgstamais valgiais, taip pat smilkalais, rankšluosčiu, lėkštėmis, puodeliais ir lazdelėmis valgyti.

Nuo žibinto mano rankose ant plikų grindų žaidė gelsvos šviesos apskritimas; jis man priminė gyvsidabrio šviesą, išryškinančią atlikėjus scenoje. Tik šįvakar scena buvo tuščia, nes atlikėja jau paliko ją.

– Perle, – sukuždėjau. Ašaros nugėlė man akis.

Pakreipiau žibintą į viršų mėgindama pamatyti siją, ant kurios pasikorė Perlė. Ar ji pasirinko tą pačią kaip Rubinė prieš septynerius metus? Žiūrėdama į daugybę sijų svarsčiau, kiek seserų noriai ar nenoriai baigė savo gyvenimą madaruodamos palubėje. Netrukus ta mintis ėmė taip bauginti, kad man teko nusukti akis.

Nuskubėjau prie altoriaus, išdėliojau atsineštus valgius ir arbatą, paskui pasilenkiau prie Guan In statulos. Deivė kaip visada atrodė gailiaširdė, bet ištikimos garbintojos Perlės likimas, rodės, jos nė kiek nejaudina.

– Kodėl nesukliudei Perlei nusižudyti? – garsiai paklausiau rūpestingai šluostydama deivę rankšluosčiu.

Ji spoksojo į mane negyvomis akimis. Atsidusau, išsitraukiau Perlės ir Rubinės nuotraukas ir pastačiau jas ant altoriaus prie Guan In. Kadangi neketinau ilgai čia likti, ritualą supaprastinau. Paaukojau Gailestingumo deivei smilkalų, arbatos ir maisto, paskui prisiekiau jai tapti moterimi su tūkstančiu klastingų širdžių, kad galėčiau prisivilioti į savo glėbį tūkstantį turtingų ir įtakingų vyrų. Pirmiausia pasinaudosiu jų galia tam, kad atkeršyčiau Raudonajai Nefritei, paskui išviliosiu iš jų tiek pinigų, kad užtektų palikti Persikų žiedus ir surasti motiną. Ir dar maldavau Guan In padėti man rasti tą kariauninką, o suradus įkvėpti man drąsos paleisti kulką į nedorą jo galvą.

Jaučiausi mažumą prasikaltusi, kad mano maldose tiek pykčio, kartėlio ir savanaudiškų troškimų. Ar Gailestingumo deivė išpildys tuos mano piktanoriškus pageidavimus? Taigi paprašiau deivės atleisti už kerštingus ketinimus. Paskui sukalbėjau trumpą maldą Rubinei. Kadangi niekada nebuvau su ja susitikusi ir mažai apie ją žinojau, tegalėjau sakyti tokius dalykus: „Kaip tau sekasi? Tikiuosi, dabar laimingai gyveni su Perle *in* pasaulyje.“

Galiausiai atėjo Perlės eilė. Kuo pagarbiausiai paaukojau jai jos mėgstamiausios žaliosios „Geležinės bodisatvos“ arbatos ir jos mėgstamų valgių: skrudintų arbūzų sėklų, cukruotų imbierų, garintų krabų mėsos kukulių, sriubos su pikantiškais lakštiniais.

Žodžiai žiro man iš burnos it pupelės iš skardinės.

– Brangioji sese Perle, jau septintas vakaras nuo tada, kai leidaisi į nemirtingojo kelionę. Neabejoju, kad dabar tu laimingai gyveni Vakarų rojuje, kur netrūksta kvapnių gėlių, saldžiabalsių paukščių, laimę nešančių gyvūnų, jaunatviškų nemirtingųjų ir guli visi septyni lobiai[18]. Kaip laikosi sesuo Rubinė? Neabejoju dar ir tuo, kad judvi laimingai vėl susiėjote. Prašau nesijaudinti dėl manęs – gyvenimas *jang* pasaulyje ir Persikų žiedų paviljone yra visai neblogas. Sese Perle, aš niekada neužmiršiu tavęs ir drauge nuostabiai praleisto laiko, nei be galo vertingų dalykų, kurių mane išmokei, ypač skambinti *kinu*. Tačiau turiu tau pasakyti štai ką. Liūdna, bet kitą dieną po to, kai leidaisi į nemirtingojo kelionę, ir aš padėjau mamai su tėčiu tvarkyti tavo kambarį, *kino* niekur

neradome. Tu daug kartų man sakei, kad turiu labai rūpintis šiuo šventu instrumentu. Bijau, kad dabar, kai nenumanau, kur jis galėtų būti, tave apvyliau. Sese Perle, net jeigu aš nerasiu jo ir ateityje, amžinai saugosiu *kiną* ir tai, ko manęs išmokei, slapčiausioje savo širdies kertelėje. Tu davei man lopinėlį tyros žemės, į kurią niekas negali įkelti kojos. Dabar, kai tavęs nebėra, nežinau, kaip ilgai aš įstengsiu ištverti Persikų žieduose. Privalau bėgti, nors visiškai nenumanau, kaip gyventi už jo sienų. Aš ir toliau čia ateisiu pasiūlyti tau mėgstamų valgių ir arbatos. Sese Perle, jei tik nori, kad padaryčiau ką nors tau, prašau pasakyti man per sapnus. Arba jeigu tau ko nors reikia – drabužių, knygų, automobilio, namo, sidabro, aukso, – tik pasakyk man. Aš nupirksiu juos popierinius ir sudeginsiu, kad patektų pas tave. Tikiuosi, kad pagaliau radai ramybę ir džiaugsmą tame gražiame rojuje, kuriame dabar gyveni.

Man baigus maldą, veidas buvo šlapias nuo ašarų, o širdį graužė neapsakomas kartėlis.

Pradėjau tvarkytis. Kai norėjau padėti Guan In į jos vietą po altoriumi, mano nuostabai, iš statulos dugno iškrito ryšulėlis. Paėmiau jį, atrišau raudoną kaspiną ir išvyniojau popieriaus ritinėlį.

Apstulbau pamačiusi prieš akis Perlės įmantrų kaligrafišką raštą ryžių popieriuje.

Man teko sukaupti visas valios pastangas, kad ašaromis neišterliočiau rašalo.

Siang Siang,

neabejoju, tu labai nusiminsi sužinojusi, kad aš keliauju pas Rubinę ir palieku tave raudonosiose dulkėse. Tikriausiai nusiminsi ir todėl, kad net neatsisveikinau su tavimi. Bet aš esu įsitikinusi, kad vieną dieną rasi šį laišką, nes žinau, jog esi gera, ištikima sesuo ir ateisi čia aukoti Guan In ir man. O jeigu ne, vadinasi, niekada nepamatysi ne tik šio laiško, bet ir daiktų, kuriuos tau palikau.

Atleisk, kad palieku tave, bet aš privalau iškeliauti – be tavęs.

Dabar nelabai svarbu, koks buvo mano gyvenimas – geras ar blogas, džiugus ar liūdnas; svarbiausia, kad nugyvenau jį garbingai. Nors neapsakomai pasidygėjau nedora žmogaus prigimtimi, aš bent jau turėjau galimybę kiaurai ją permatyti iki pat jos gelmių. Štai kodėl nesigailiu palikdama šį pasaulį – juk mano širdis dabar laisva ir mano akių niekas netemdo.

Man išėjus neliksi viena. Turi kitą „giminaitę“ – tetulę A Ping. Nepyk, kai sužinosi tiesą, kurią nuo tavęs slėpiau.

A Ping – mano motina.

Ji nenusižudė, kaip tau sakiau, tik mėgino tai padaryti. Ji bandė iššokti pro mūsų buto langą, bet aš smarkiai įsikibau jai į vieną koją, Rubinė į kitą. Man tada buvo aštuoneri, sesei trylika. Mes karštai maldavome jos nepalikti mūsų našlaičių. Galop prigrasinome: jeigu iššoks ji, mes nepasileisime ir nukrisime kartu su ja.

Motinai nepavyko nusižudyti, bet jai pavyko išgerti nuodų, nuo kurių prarado balsą. Ji bijojo, kad dėl sutrikusios psichikos gali atskleisti, kas yra mudviejų tėvas,

ir sukelti grėsmę mūsų gyvybei. Liūdna, bet praradus balsą, matyt, jai dar labiau aptemo protas.

Ji nuliūs sužinojusi apie mano mirtį, bet labai greitai apie ją ir pamirš. Tai viena iš priežasčių, dėl kurių jaučiuosi turinti teisę trauktis iš gyvenimo. Jeigu ji protautų kaip normalus žmogus, man niekada neužtektų drąsos įskaudinti jai širdį.

Prašau nesmerkti manęs už tai, kad tave palieku. Aš turiu išeiti, Siang Siang. Kaip sakiau, ne tik negaliu gyventi po šitokio pažeminimo – aš esu baisiausiai pasidygėjusi paderme, vadinama žmonių gimine. Prisimeni tapytoją Dziang Mou? Nuo tada, kai buvo paskelbti varžytuvių rezultatai, jis nė karto manęs neaplankė, neatsiuntė nė vieno paguodos žodžio. Aišku, aš žinau, kodėl jis neparodė akių – iš baimės. Jis nenori, kad kas sužinotų apie mudviejų santykius, nes bijo turėti dėl jų nemalonumų. Bailys! Esu įsitikinusi, viršininkas Če paliks jį ramybėje, nes jis nėra toks svarbus, kad būtų vertas kulkos!

O jeigu vis dėlto kada nors jį susitiksi, pasakyk jam, kad vis dar jį myliu, nes jis vienintelis vyras, kuriam savo noru paaukojau ištisus supisto *gyvenimo metus.*

Prašau gerai rūpintis tetule A Ping dėl manęs ir Rubinės – kitos sesers, kurios niekada nesi mačiusi. Kaskart linksmindamasi – per šventes, Naujuosius metus, savo gimtadienį – neužmiršk palikti vietų ir mudviem. Be to, gerai rūpinkis Slyvos Žiedu ir paglostyk nuo manęs gražiąsias jos plunksnas.

Esi labai drąsi ir stipri mergina, tad neabejoju, kad puikiai versiesi ir be manęs. Per daug nesijaudink, nes mudvi su Rubine in *pasaulyje sukaupsime nuopelnų tau, tad gyventi* jang *pasaulyje tau bus gera. Esu įsitikinusi, kada nors sutiksi žmogų, kurį pamilsi, išeisi iš Persikų žiedų ir gyvensi laisvai, laimingai. Noriu, kad prižadėtum man dar vieną dalyką: nemėginsi keršyti. Gal tu manimi nepatikėsi, bet tiesa yra ta, kad Raudonajai Nefritei neapykantos nejaučiu. Dabar, pagaliau radusi sielos ramybę, nenoriu nė lašo kartėlio savo širdyje, kai palieku šį purviną pasaulį ir iškeliauju į rojų. Aplink mus jau ir taip nestinga blogos* či*, tad būk gera, nesukelk jos daugiau. Galų gale ji atsisuktų prieš tave, ir tavęs lauktų labai bloga lemtis.*

Dabar įkišk ranką kuo giliau po altoriumi ir rasi ten kiną*. Pažiūrėk į jo vidų. Ten padėjau kai ką tau. Taip pat palikau šį tą mamai ir tėčiui, kad jie neįtartų mane palikus dovanų tau.*

Paskutinis dalykas: labai gerai rūpinkis kinu *ir savimi.*

Tavo sesers Perlės paskutiniai rašyti žodžiai.

P. S. Dar kai kas. Ką tik sužinojau esanti nėščia, bet manau, kad tėvas yra tas, kuris nenori manęs lankyti.

Atsišliejau sienos ir verkiau, kol išseko mano ašarų šuliniai. Jaučiausi suglebusi iš nuovargio, bet vis tiek nušliaužiau po altoriumi ir įsistebeilijau. Tolumoje pamačiau vos pastebimai žvilgant brokatą. Drebančiomis rankomis ištraukiau *kiną*. Paskui be galo rūpestingai ir pagarbiai padėjau jį ant altoriaus, perverčiau ir įkišau pirštus į rezonansinę dėželę.

Ištraukiau siuvinėtą kapšelį. Vėl įkišau pirštus ir ištraukiau antrą. Paskui trečią.

Pradariau pirmą ir radau popieriaus ritinėlį:

Siang Siang,

tikiuosi, dabar turi užtektinai pinigų palikti Persikų žiedus ir ieškoti savo laimės.

Tavo sesuo
Perlė

Išbėriau maišelių turinį ir negalėdama patikėti spoksojau į tai, kas gulėjo man prieš akis: banknotus, auksines monetas, papuošalus – tarp jų buvo ir daili Perlės nefrito apyrankė, kuria nepaprastai žavėjausi, ir didelis žiedas su deimantu, kurio niekada nebuvau mačiusi. Tikriausiai šis buvo didžiausia jos brangenybė, kurią ji išmintingai laikė paslėpusi nuo visų paviljone. Užsimoviau jį ant piršto ir žiūrėjau, kaip žėri blausioje žibinto šviesoje.

Mane apėmė neapsakomas liūdesys. Perle, su šitiek turto mudvi galėjome kartu palikti Persikų žiedus ir susirasti laimę! Kam tu nusižudei dėl tų kvailų varžytuvių ir tos šliundros?!

Susmukau ant grindų ir apsiverkiau. Ašaros byrėjo skruostais kaip perlai iš sutrūkusio vėrinio. Kai pagaliau atgavau savitvardą, sudėjau papuošalus ir pinigus atgal į *kiną*, pasidėjau jį ant kelių ir kiek įmanydama tyliau ėmiau skambinti „Prisimenant seną draugę“.

Mintyse šmėsčiojo prisiminimai apie mudvi su Perle kartu, kai mano pirštai liūdnai lakstė virš glotnaus instrumento. Grojau tol, kol *kinas* tiek sušlapo nuo mano ašarų, kad pirštai nebeįstengė gnaibyti stygų. Kai padėjau instrumentą, šventykloje stojo tokia nepakeliama tyla, kad gindamasi nuo jos turėjau užsidengti ausis…

Norėdama nusiraminti, sugrojau ir sudainavau „Fenikso plaukų segtuką“. Prieš keletą šimtų metų poetė Tang Van ja perteikė savo liūdesį, kai buvo priversta išsiskirti su vyru – kaip aš su Perle.

Vainiklapiams krintant, lietus taria vakarui „sudie“.
Prašau: manęs nekalbink, nes man teks užgniaužti ašaras ir apsimesti laimingai…

Įpusėjus dainą, nutiko keistas dalykas. Prie manęs prisidėjo gražus balsas – tylus, bet skaidrus kaip krištolas. Sustojau ir įsiklausiau, tačiau nieko neišgirdau. Kai grojau toliau, balsas vėl suskambo.

Balsas buvo toks tyras ir skvarbus, kad aš ilgai negalėjau atitokti nuo jo grožio.

– Perle?

Jokio atsako, tik pajutau, kaip prakaitas didžiuliais lašais išpila kaktą.

Žinoma, ten buvo ne Perlė.

Tuksinčia širdimi priėjau prie lango ir jį atidariau. Pažiūrėjusi pro jį lauke nepamačiau nieko – vien aukštą sieną; virš jos it milžiniška ašara švietė mėnulis.

Kai galop grįžau į paviljoną, buvo jau pradžia penktos. Kai kurių seserų kambariuose buvo tamsu, iš kitų pro durų apačią į koridorių sklido šviesa. Šis *in jang* šviesos kontrastas priminė man posakį *injang jongge* – *in* ir *jang* pasauliai perskirti amžiams, kaip dabar mudvi su Perle.

---

18 Septyni Šanchajaus lobiai: Feilai Buda, Cuanlai varpas, lotoso šventraštis, stebuklingas tūkstantmetis medis, nefrito kirvis, nefrito valgomosios lazdelės ir auksinis gaidys; pirmųjų keturių būta tikrovėje, trys paskutiniai egzistavo tik legendose.

TREČIA DALIS

20

Kinų muilo opera

– Senelyte, kas atsitiko paskiau? Ar tikrai palikai Persikų žiedus? Ir ką padarei su visais tais pinigais ir brangenybėmis?

Šito nekantraudama klausia mano produkraitė Nefrito Brangenybė. Jos akys išsipučia ir žvilga it dvi auksinės monetos. Sukikenu iš jos naivumo. Paskui pasijuntu sujaudinta – jos grožio, jos entuziazmo ir per kraštus trykštančios jaunatvės. Nutaisau paslaptingą šypseną ir nuleidžiu balsą.

– Mokėjau *činggong* – kovų meno skraidymo elementą, – tad vieną naktį tiesiog iššokau pro langą ant stogo ir dingau tamsoje. Na, o brangakmenius išmečiau į pakelės griovį, nes man reikėjo tik laisvės.

– Tai bent! – Nefritė papučia lūpas ir nutaisiusi rūgščią miną pasisuka į savo sužadėtinį Leo Stenlį.

Leo išpučia akis ir jos pasidaro panašios į du gražius mėlynus stiklo rutuliukus.

– Tikrai, *popo*?!

Dabar šis vaikinas amerikietis atrodo toks mielas, kad aš nusišypsau. Jeigu laikas galėtų grįžti aštuoniasdešimt metų į praeitį, pulčiau į stiprias jo rankas ir pabučiuočiau į tas patrauklias lūpas! Bet primenu sau, kad man devyniasdešimt aštuoneri. Deja. O gal laimė – nelygu, kaip pažiūrėsi. Ir esu nebe stulbinamai graži, daugybę talentų turinti, begalės vyrų geidžiama *ming dzi*, bet stulbinamai negraži – nenoriu apibūdinti savęs žodžiu „šlykšti“, – baisiai raukšlėta, viena koja karste stovinti senė. Pagalvojusi apie šį kontrastą pratrūkstu juoku, kol paspringstu.

Tačiau senatvė turi savų pranašumų. Kad ir dabar, kai tuodu gražūs jauni padarai šokinėja aplink mane: vėduoja veidą, daužo per nugarą, glosto plaukus, masažuoja šlaunį (deja, Nefrito Brangenybė, ne Leo), paskui atneša man ženšenio arbatos (šįsyk tokį jaudinantį gestą parodo Leo).

Jiedviem baigus šį vaikų ištikimybės ritualą, Nefritė klausia:

– Senelyte, kas čia taip juokinga?

– Aš pamelavau.

Ji susiraukia.

– Žinau. Tai kas tada iš tikrųjų nutiko tau ir papuošalams?

Ji nutyla ir įdėmiai pažvelgia man į akis.

– Nesijaudink, – atsakau atsargiai gurkštelėdama ženšenio arbatos. – Išgyvenau iki šiandien, o papuošalai – bent jau jų dalis – irgi išliko. Dabar jie seife, o kai mirsiu, atiteks tau, mano mažoji princese.

Nefritė atrodo ir patenkinta, ir susigėdusi.

– Ačiū, senelyte. Bet tu vis dar nepapasakojai mums, kas nutiko, kai išėjai iš Persikų žiedų paviljono?

– Papasakosiu. Duodu žodį nemirti, kol judu neišgirsite visos mano istorijos. Jeigu prireiks dešimties metų šiems prisiminimams užrašyti, tada darysiu visa, ką galiu, kad išgyvenčiau iki šimto aštuonerių.

Nefritė sukikena, Leo taip plačiai nusišypso, kad įdegusiame veide matyti visi jo dantys.

– Nors turėjau krūvą pinigų ir papuošalų, – pasakoju toliau, – tuoj pat iš Persikų žiedų neišėjau. Pirmiausia maniau, kad išėjusi niekada čia nebegrįšiu. O kadangi Perlė buvo palaidota Persikų žieduose, maniau būsiant nelabai dora išeiti, kai jos palaikai vis dar šilti. Jeigu ji gedėjo Rubinės septynerius metus, pamaniau turinti gedėti Perlės bent jau pusę tiek – pusketvirtų metų. Be Perlės, – kiek patylėjau, paskui dėsčiau toliau, – buvo ir kita priežastis, dėl kurios nepalikau Persikų žiedų iškart.

– Kokia? – klausia Nefritė smalsumu degančiomis akimis.

Leo įsmeigia į mane akis ilgomis blakstienomis.

– Taip, kokia, *popo*?

Mąsliai išgeriu didelį gurkšnį ženšenio arbatos.

– Dėl didžiojo pono Fungo.

– Turi galvoje tą visą susiraukšlėjusį, merdintį senį? – sušunka Nefritė.

– Nefrite, parodyk bent krislelį pagarbos senyviems žmonėms – jei ne dėl to, kas jie yra, tai bent jau dėl to, ką jiems teko išgyventi. Be to, jis jau miręs, o kinams kalbėti apie žmones, esančius *in* pasaulyje, – nemandagu. Blogiau tai, kad šitaip prisišauksi nelaimę.

Mano produkraitė sukikena.

– Tai dėl ko, senelyte, – kad nemandagu ar kad gali prisišaukti nelaimę?

Nefritė klysta, jeigu mano galinti mane pergudrauti. Ji pamiršta, kad man devyniasdešimt aštuoneri ir aš suvalgiau daugiau druskos negu jinai ryžių ir kad aš tiltais nuėjau didesnį atstumą, negu ji keliais kraipydama tą gelsvai baltą užpakalį.

Nefritę, aišku, pabariau ne todėl, kad man rūpėjo užstoti didįjį poną Fungą – susiraukšlėjusį, merdintį senį – kaip tik taip už akių jį ir apibūdindavau. Veikiau pasielgiau šitaip gindama savo orumą, nes dabar esu visai tokia kaip kadaise šis mano didžiausias priešas – raukšlėta, sena, merdinti. Štai kodėl žmonės sako: „Gyvenimas apsuko visą ratą.“ Tik kodėl gyvenimas niekada negrįžta į tą tašką, kai visi buvome jauni ir gražūs?

Dabar Nefritė pasibaisėjusi šaižiai sušunka:

– Senelyte, tik nesakyk man, kad įsimylėjai Fungą!

Kokia laki vaizduotė!

– Oi, ne! – garsiai nusijuokiu. – Žinoma, neįsimylėjau, mano brangioji Nefrite.

Įsmeigiu į ją žvilgsnį.

– Nesijaudink, tavo prosenelė niekada neprarado skonio. Bet… savotiškai prie jo prisirišau.

– Juokauji, senelyte? Prisirišai prie seno… oi…

Ji užsidengia burną delnu ir ima kikenti.

– Nors žinojau, kad Fungas – nedoras žmogus, – pasakoju toliau, – jis su manim išties gražiai elgėsi. Popino mane kaip tikrą dukterį.

– Tikrai? Kodėl? – klausia Nefritė.

Bet aš nesiruošiu visko jiems tuoj pat iškloti. Niekados, net po aštuoniasdešimties metų, nepamiršau Perlės išmokytos delsimo taktikos.

– Niekada nesiūlyk kūno tiems *čou nanžen* iškart, – sakydavo ji man. – Traukis ir artinkis, palink prie jų ir vėl atšok, nusileisk tik į patį galą. Klientas žino, kad vis tiek nusileisi, nes tau reikia jo pinigų. Tačiau jeigu neapsimetinėsi, jis nepatirs jokio džiaugsmo.

Taigi išgeriu paskutinį lašą ženšenio arbatos ir paduodu Nefritei puodelį.

– Prašyčiau dar arbatos.

Negaliu patikėti savo akimis: ji paduoda puodelį sužadėtiniui!

– Leo, atnešk senelytei dar ženšenio arbatos.

Leo išėjus į virtuvę, priekaištauju jai:

– Nefrite, manau, tau nederėtų šitaip varinėti Leo.

– Bet jam patinka tau patarnauti, senelyte.

– Galbūt. Bet tai nereiškia, kad jam patinka, kai jam įsakinėji. Jis – geras vyras, tad niekada nepaleisk jo iš savo gniaužtų. Gražiai su juo elkis, – reikšmingai žvilgteliu į ją. – Nefrite, tikrąją meilę sutinki tik kartą gyvenime.

Mano produkraitės veidas nušvinta, akys sužiba.

– O tau, senelyte? Kas tavo tikroji meilė?

Tą akimirką grįžta Leo su karšta arbata. Atsargiai, pagarbiai – dviem rankomis, mėgdžiodamas kinų paprotį – paduoda puodelį man.

– Ji labai karšta, *popo*, būkit atsargi.

– Ačiū, Leo, – nusišypsau.

Leo atsisėdus, Nefritė pabučiuoja jį į skruostą, padeda galvą jam ant peties, delną ant šlaunies ir triumfuodama prisimerkusi žiūri į mane.

Papurtau galvą: liepiau jai tik gražiai elgtis su sužadėtiniu, o ne šitaip atvirai rodyti savo meilę prosenelei matant!

– Senelyte, kas jūsų tikroji meilė? – klausia jinai ir vėl pabučiuoja Leo.

Dabar jau sužadėtinis smalsiai žiūri į mane, ir jo akys panašios į dvi mėlynai dažytas svajas.

– Taip, *popo*, malonėkite papasakoti mums savo meilės istoriją.

Tas jaunos poros troškimas sužinoti apie senės meilę taip mane sujaudina, kad mano akys paplūsta ašaromis. Negreitai įstengiu kalbėti toliau.

– Bet aš maniau, kad judu norite išgirsti apie didįjį poną Fungą?

– Ir apie jį, žinoma! – sušunka Nefritė.

– Aš išalkau. Pirma turiu pavalgyti, antraip man neužteks jėgų papasakoti ir apie didžiojo pono Fungo prisirišimą, ir apie savo tikrąją meilę.

Nefritė suraukia savo gražiuosius antakius.

– Senelyte, prašyčiau šitaip mūsų neerzinti. Pasakok dabar!

Tačiau aš nusprendžiu vėl išmėginti savo erzinimo įgūdžius – metams bėgant juos primiršau.

– Ne, kol nepavalgysiu, nieko nepasakosiu. Man reikia *či*. Ką – nenorit, kad sulaukčiau šimto aštuonerių?

Kai įeiname į kinų restoraną Polko gatvės kampe, keli lankytojai pasisuka ir spokso į mus. Žinia, nesu tokia naivi ar tuščia, kad manyčiau juos spoksant į mane – nors prieš aštuoniasdešimt metų taip ir būtų buvę, – o ne į mano gražiąją produkraitę ir aukštą jos sužadėtinį.

Restorano pavadinimas vaizdingas: „Veidrodinis žaliasis paviljonas“. Vos nesusijuokiu: kadaise jis būtų puikiai tikęs viešnamiui! Nefritė sakė parinkusi restoraną specialiai man dėl išreklamuoto ypatingo patiekalo iš kiniškų juodųjų grybų. Moterims neva labai sveika jį valgyti – gražina odą ir skatina hormonų išsiskyrimą. Bet ką ji išmano apie tikrą kinų virtuvę? Juo labiau apie jos patiekalų poveikį hormonams. Be to, man jau devyniasdešimt aštuoneri, kam man reikia tų hormonų – kad suviliočiau šimtametį, stovintį karste jau net ne viena koja?!

Man kyla baisi pagunda papasakoti, kaip ragavau patį garsiausią kinų virtuvės patiekalą – *manhan čiuansi* – mandžiūrų-chanų imperatorių bankete. Jo sudedamosioms dalims surinkti reikia trijų mėnesių, pagaminti – trijų savaičių, suvalgyti – trijų dienų. Bet aš užgniaužiu norą pasigirti ir panieką šiam netikram, pretenzingam, suamerikietintam kinų maisto restoranui.

Mus pasitinka juodu kostiumu vilkintis metrdotelis, iki ausų išsišiepia Nefritei ir palydi mus prie staliuko šalia lango. Grakščiu judesiu, atidengiančiu baltus marškinių rankogalius, jis uždega žvakę ant balta staltiese dengto stalo ir pasisukęs kreipiasi į mane:

– Gerbiama senole, ko pageidautumėte gerti?

Nefritė pykteli.

– Nevadinkite jos senole, ji mano prosenelė ir garsiausia Kinijos *ming dzi*!

Svečių galvos pasisuka, akys įsminga į mane.

Jeigu tai būtų vykę prieš aštuoniasdešimt metų, būčiau ištiesusi pečius, atkišusi krūtinę, liežuviu perbraukusi lūpas ir į žioplius būčiau paleidusi tokius žvilgsnius, kad jie būtų kraustęsi iš proto. Bet dabar noriu tik vieno: kad per kovos menų pamokas išties būčiau išmokusi skraidyti, tad dabar

galėčiau iššokti pro langą ant stogo ir dingti tamsoje.

Parėjusi namo vis dar jaučiuosi alkana. Mat man dingo apetitas tą akimirką, kai tame pretenzingame restorane visi sužinojo apie mano reputaciją. Kokia ironija! Juk amerikiečiai guldo galvą dėl reputacijos! Tik pažiūrėkit, kaip jie garbina įžymybes!

Žinodama, kad aš susinervinusi, Nefritė kuo maloniausiai nusišypso ir sako labai švelniai, tarsi kreipdamasi į savo senutėlę, suskilinėjusią porcelianinę lėlę:

– Senelyte, gal nori, kad pirma ko nors tau sutaisyčiau – kolos, sausainių?

– Tikrai manai, kad atkimšdama butelį kolos ir sudėdama sausainius į lėkštę kažką sutaisai?

Ji neatsako į mano klausimą – niekaip negali nustoti šypsojusis.

– Gerai, gerai, senelyte, aš atsiprašau. Tai kodėl nepasakoji mums apie didįjį poną Fungą ir savo meilę?

– Taip, *popo*, būkit gera, papasakokit! – Leo bemat prisideda prie savo gražios, be galo išpaikintos princesės.

– Na, gerai, tuomet klausykite labai įdėmiai, – sakau, ir mano devyniasdešimt aštuonerių metų širdis ištirpsta, kai savo žvilgsniu sugaunu Leo žvilgsnį.

21

Ledo tirpdymas

Nėra ko nė sakyti, Fang Rong ir Vu Čiangas beprotiškai džiaugėsi Perlės jiems paliktais pinigais ir brangenybėmis.

Mamai juokiantis, auksas ir deimantai spindėjo jos lėliukėse.

– Koks gražus poelgis! Karštai mylinti duktė galvojo apie savo tėvus net ruošdamasi mirti. Dabar aš jai atleidžiu, kad nusižudė. Cha, cha, cha!

Rankomis lytiškai priekabiaudamas prie auksinės sagės (neabejojau, kad mintyse glostinėjo ją ant Raudonosios Nefritės krūties), tėtė pridūrė:

– Be to, ji pasirinko tinkamą metą mirti – pačiame žydėjime. Antraip dar keleri metai, ir ji būtų per sena kaip *ming dzi*.

– Taigi, – pertarė jį mama, – argi mes galėjome sau leisti laikyti ją čia, jeigu ji negalėjo uždirbti šlamančiųjų? Argi mes kalti, kad niekas nenori mokėti už merginą su plyšiukais vietoj akių, kaminu vietoj nosies, tabaluojančiomis langinėmis vietoj ausų ir dar dvokiančią kaip kiaulė?!

Nedorėlių duetas pratrūko juoku. Rankose mama su tėčiu gniaužė Perlės sunkiai uždirbtas brangenybes. Neabejojau: jei kas būtų jas perskėlęs, iš jų tikrai būtų pasipylęs jos kraujas ir ašaros. Man knietėjo išplėšti jos ilgą auksinę grandinėlę iš nedorų Fang Rong ir Vu Čiango pirštų ir abu ja pasmaugti.

Mama su tėčiu akivaizdžiai neįtarė, kad karštai mylinti duktė dalį savo brangenybių ir pinigų paliko man. Buvau dėkinga Perlei už išradingumą. Dabar savo kambaryje laikiau jos *kiną* ir beveik kasdien juo skambindavau. Kadangi tai netrukdė man kviestis turtingus klientus į Persikų žiedus, Fang Rong ir Vu Čiangas nė karto dėl to man nepapriekaištavo. Visi man palikti papuošalai ir pinigai saugiai gulėjo *kino* viduje.

Atrodė, kad aplinkiniai labai greitai atitoko nuo Perlės mirties sukelto šoko. Žinoma, jie ir toliau liežuvavo apie ją: kodėl ji nusižudė; kaip ji pralaimėjo konkurenciją su Raudonąja Nefrite; kaip ji pelnė reputaciją meistriškai grodama *pipa* ir rodydama stebuklus lovoje; buvo pasakojami gandai apie jos ezoterinius receptus makštims susiaurinti ir nefrito kotams padidinti. Bet aš retai girdėdavau apgailestaujant, kad jos gyvenimą nutraukė nedora žmogaus širdis.

Dabar žmonių dėmesys nukrypo į Raudonąją Nefritę. Jos nuotraukos kartu su jos grožį ir erotinius gebėjimus giriančiais eilėraščiais dažnai pasirodydavo bulvariniuose laikraščiuose ir apie garsenybių gyvenimą rašančiuose žurnaluose. Pasak vieno juose išspausdinto gando, viena iš kino

bendrovių rimtai svarstė ištraukti ją iš Persikų žiedų ir paversti žvaigžde.

Kartą nugirdau vieną klientą sakant kitam:

– Su tomis šypsančiomis akimis ir liulančiomis papajomis ji idealiai tinka vaidinti šliundrą!

Pašnekovas nusikvatojo.

– Galiu lažintis, ji greitai išgarsės – ar bent viena žvaigždė turi patirties, kad galėtų suvaidinti kekšę taip tikroviškai kaip ji?!

Kas vakarą iš Persikų žiedų paviljono kaip vanduo iš fontanų liejosi muzika, juokas ir šviesa. Ilgi, žvilgantys automobiliai privažiavę išsirikiuodavo priešais tamsiai raudonus paviljono vartus. Atrodė, kad sulig kiekviena diena juos saugantys akmeniniai liūtai vis plačiau šiepiasi, džiaugdamiesi piligrimų aukomis, plūstančiomis į jų šeimininkų seifą.

Kaip ir Perlė dabar puikiai suvokiau, kokia žiauri yra žmogaus širdis. Bet neketinau palikti šio *dzinfen diju* – aukso dulkėmis nuberto pragaro. Pirma turėjau pelnyti visišką Fang Rong ir Vu Čiango pasitikėjimą, kad dėl manęs jiems nekiltų nė menkiausių įtarimų. Turėjau sutikti su daosizmo doktrina – laukti tinkamos akimirkos, – kad įgyvendinčiau savo sumanymą.

Kadangi nesėkmės aš nepakelsiu.

Praėjus kelioms savaitėms po Perlės mirties susapnavau, kad jinai, pasipuošusi raudona, auksu siuvinėta suknele, pasirodo tolumoje ir šnabžda mano vardą. Mus skiria kabamasis tiltas, bet taip apžėlęs dygliuotais vijokliais, kad nė viena negalime pereiti į kitą pusę. Po tiltu – vandens semiamas antkapis su užrašu:

Perlė

1900–1923

Čia ilsisi gerbiama moteris – poetė, dailininkė, prostitutė

Aplink antkapį plūduriavo slyvų žiedų kuokštai; iš tų rausvų lopinėlių kilo viena aukšta balta gėlė, linksinti man šaltame, žvarbiame vėjyje. Mėginau artintis prie Perlės, bet ji švelniai šaukdama mane vardu vis tolo. Praradusi viltį pašokau į orą, bet, užuot ją pasiekusi, kritau jos kapo link…

Pabudau kiaurai permirkusi. Sapnas buvo toks tikroviškas, kad akimirką aš išties patikėjau, jog nėriau į ežerą, o sunerimusi Perlė šaukė mane vardu. Keletą kartų sumirksėjau, kad įsitikinčiau esanti Persikų žieduose, savo kambaryje su tais masyviais baldais, veidrodžiu paauksuotais rėmais, keraminėmis vazomis ir į ritinėlius susuktais paveikslais ir kaligrafiškais tekstais…

Dar nespėjus susigaudyti, kur esu – sapne ar tikrovėje, išgirdau žvalų „Labas rytas“. Pakėliau akis ir pamačiau Slyvos Žiedą. Užlieti ryto saulės spindulių, jos snapas atrodė toks raudonas, o plunksnos – baltos, kad prisiminiau „Nuer Hong – Dukters Raudonį“ – istoriją, kurią man papasakojo motina.

Gimus pirmai dukrai jaunas tėvas užkasa didelį ąsotį vyno savo sode. Niekam neleidžiama net

prisiliesti prie ąsočio. Šešiolika metų pralekia nelyginant per tarpeklį šokantis žirgas. Kūdikis užauga ir virsta jauna mergina. Ši susižada. Vestuvių vakarą dukros tėvas, dabar pusamžis vyras, atkasa ąsotį, sulaužo kamštį ir įpila švelnaus kaip aksomas gėrimo svečiams. Matydamas, kad vynas tokios pat spalvos kaip raudonis gražuolės dukters skruostuose, tėvas pavadina jį Dukters Raudoniu.

Mano tėvelis vos man gimus irgi paslėpė vyno ąsotį mano vestuvėms – toms, kurios niekada neįvyko.

Dabar ašaromis pasruvusiomis akimis žiūrėdama į Slyvos Žiedą atsakiau į paukščio pasveikinimą:

– Labas rytas.

Tada išlipau iš lovos ir priėjusi paglosčiau jam plunksnas, šįsyk – už Perlę.

Slyvos Žiedas meiliai kapteli snapu man į ranką. Papūga straksi pirmyn atgal ant laktos. Įsivaizduoju, kad ji kojomis stengiasi išgauti iš *kino* tuos pratisus garsus, o gal mėgdžioja Perlės karpyto auksinio lotoso žingsnelius. Nusišypsojau, bet netrukus mane vėl apniko liūdesys. Sėdau prie stalo ir pradėjau iš lėto, mąsliai trinti rašalą. Stebint, kaip akmens įduboje pamažu išplinta juodo, kvapnaus skysčio balutė, mano širdis aprimo. Paskui ištiesiau ryžių popieriaus lapą, išmargintą šviesiais slyvų žiedais. Paėmiau teptuką, pamirkiau rašale, kol baltas galiukas pajuodo, ir žiūrėjau, kaip popieriuje pražysta eilės.

Išėjai be žodžių
Ir nusklendei ore
Kaip slyvos žiedas virš pusnies.

Dabar iš aukštai žiūri į mus, vis dar plūduriuojančius
Senoje kaip pasaulis kančios jūroje.
Ar kas pakels tavo švytintį perlą nuo jūros dugno
Ir padės jį ant altoriaus priešais Guan In?

Ar tu nuleisi rankas ilgais rausvais nagais
Ir ištrauksi šią Brangiąją Orchidėją, įmurkdytą į purvo jūrą?

Tylomis skaičiau eiles daugybę kartų, kol jas įsiminiau, tada padeklamavau Slyvos Žiedui.

Paukštis pritariamai pakinkavo galva spiegdamas: „Sėkmės. Linkiu uždirbti daug pinigų!“

Nusišypsojau papūgai, padėjau ryžių popierių ant lėkštės ir nusinešiau prie lango. Pameditavau, paskui pakėliau akis į dangų ir sukuždėjau:

– Sese Perle, nuo tada, kai iškeliavai, mano vienintelė paguoda – užsimiršti skambinant *kinu*. Kaskart, kai gnaibau tas septynias šilko stygas, karčiai saldūs jų garsai tave priartina prie manęs. Tik tie ilgai aidintys garsai geba pakylėti mano širdį virš šio nedoro pasaulio. Man dar patinka groti *kinu*

Slyvos Žiedui. Tau išėjus, papūga – mano vienintelė draugė ir vienintelis padaras visame pasaulyje, kuriuo galiu pasitikėti. Jai irgi patinka *kino* muzika, nes kaskart man baigus groti ji sako: „Gera, ką?“ Ką tik parašiau tau šias eiles ir tikiuosi, kad jos patiks. Parašysiu tau jų ir daugiau. Dabar, kai tavęs nėra Persikų žieduose, aš gyvenu kitame pasaulyje. Pasiilgau tavęs.

Baigusi savo monologą sudeginau eilėraštį ir paleidau pelenus pro langą. Ore sklandančios plėnys priminė man žodžius *tiannu sanhua* – dangiškoji mergina, žarstanti gėles. Tik visos gėlės buvo juodos – kaip ir mano nuotaika.

Slyvos Žiedas užbaigė mano ritualą sukarkdama:

– Gera, ką? Nori dar?

Prabėgo dar beveik dveji metai. Retkarčiais galvodavau apie Perlės mirties kaltininkę – Raudonąją Nefritę – ir galvoje šmėstelėdavo keršto mintis. Bet kaip jai atkeršyti, kai jos nebėra Persikų žiedų paviljone? Netrukus po Perlės mirties Raudonąją Nefritę pastebėjo vienas kino režisierius, ir nuo tada ji gyveno naujaip prožektorių šviesoje. Mažiau negu per metus ji išgarsėjo vaidindama išlepusias jaunas turtuoles, pasileidusias suguloves ir begėdes prostitutes. Visa tai mane baisiai juokino: tikrų tikriausia prostitutė išpopuliarėjo apsimesdama esanti prostitutė!

Man kėlė apmaudą tai, kad jos šlovė dabar nustelbė bet kurios *ming dzi*! Beveik visur matei jos nuotraukas – prašmatniais apdarais, gundančiomis pozomis; virš „Pekino“ ir „Licėjaus“ kino teatrų kabojo milžiniškos jos afišos. Tarp jos gerbėjų buvo ne vien vyrai, bet ir moterys, net padorios namų šeimininkės, nuobodų savo gyvenimą mėginančios paįvairinti fantazijomis apie įspūdingesnį Raudonosios Nefritės gyvenimą. Raudonoji Nefritė, dar neseniai buvusi vos ne kekšyno kalinė, dabar buvo seksualinės laisvės deivė ir emancipuotos moters simbolis.

Na, o aš dar labiau stengiausi lavinti tapybos, kaligrafijos ir muzikos įgūdžius. Tačiau man teko kur kas daugiau laiko praleisti su rinktiniais klientais negu su *kinu*. Žinojau turinti atrodyti linksma ir neslėpti, ko moku lovoje. Vis dėlto kai kurie klientai – nors ir vaidinau aistrą – juto šaltuką mano besirangančiame kūne ir kaži kur klajojančiose mintyse. Vienas mane apibūdindamas sakė, esą mano kūnas – kaip puolančios tigrės, bet širdis – kaip užkimšta vaza. Kitas apibūdino mane kinų posakiu: „Graži kaip slyva ir persikas, šalta kaip ledas ir šerkšnas.“

Ironiška, tačiau mano „ledinis“ būdas, užuot atbaidęs klientus, dar labiau juos traukė. Kai kurie paviljono lankytojai net įsteigė klubą; jo nariai varžėsi, kuriam labiausiai pavyks ištirpdyti mano ledą. Bet laikas bėgo, o ledas vis netirpo. Tai dar kartą įrodė, kokia teisi buvo Perlė, kai mokė mane sakydama:

> *Patikėk manim, jis neužsitrauks kelnių, kol neparagaus gardžiojo padažo iš tavo auksinės lėkštės!*

Kokia teisi buvai, sese Perle! Vyras niekada nenustos geidęs moters, kurios jam nepavyko

suvilioti!

Nors Perlės vardas dabar retai buvo minimas Persikų žieduose, kasdien vis galvodavau apie ją. Iš to, kad vieną dieną ji švęsdama linksma gėrė šampaną, kitą puolė į neviltį, o po dviejų savaičių pakibo po sija, suvokiau, kiek nedaug laiko mums duota. Galvoje be perstojo sukosi kinų posakis:

Hongjan baomeng – visas grožis baigiasi tragiškai.

Bėgdama nuo mano gyvenimą persmelkusio liūdesio ir vienatvės nuolat įsivaizdavau, kad vietoj šitų *čou nanžen* vieną dieną susipažinsiu su nepaprastai apsišvietusiu, gražiu, dėmesingu ir kilniu vyru, ir šis ištirpdys ledą mano širdyje.

Nors troškau mylėti ir būti mylima, susipažindavau tik su tokias vyrais kaip Džang Džongas. Niekas nežinojo, iš kur jis ir kuo verčiasi. Tiesiog staiga jis ėmė lankytis brangiuose Šanchajaus restoranuose ir arbatinėse, teatruose ir turkio paviljonuose. Atrodė, kad jis turi neišsemiamas atsargas pinigų, – juos kaišiodavo gėlių merginoms į iškirptes ir mėtydavo į veidą „mamoms“.

Vos tik atvykęs į Šanchajų Džang Džongas pakvietė visas *ming dzi* iš tarptautinės gyvenvietės[19] į brangią arbatinę. Kvietime buvo rašoma, esą palaikyti jam draugiją *kunciui* spektaklyje. Tačiau nė viena mūsų nežinojome, kas jis toks, todėl, atėjus tam vakarui, pasirodė tik antrarūšės prostitutės. Išliedamas kartėlį ir patirtą pažeminimą Džangas siaubingai permokėjo toms prastoms kekšėms: kiekviena gavo arbatpinigių dvi sidabrines monetas.

Kitą dieną jo pavardė ir pasakojimas apie neregėto dydžio arbatpinigius mirgėjo visose Šanchajaus bulvarinių laikraščių skiltyse, skirtose asmeniniam garsenybių gyvenimui.

Džangas išgarsėjo akimirksniu.

Taigi, kai jis antrą kartą išsiuntė kvietimus, visos kurtizanės – su prabangiausiais apdarais, be galo kruopščiai pasidažiusios ir su varančiomis iš proto šypsenomis veiduose, subėgo į „Saldžiojo lauro“ arbatinę.

Visos, išskyrus mane. Dabar, kai buvau *ming dzi*, manęs pigiai negalėjai nupirkti, be to, elgdamasi kaip pigi kekšė nieko nebūčiau laimėjusi. Taigi „Saldžiojo lauro“ arbatinėje išsičiustijusių seserų pasirodymas nublanko, mat visiems labiau į akis krito tai, kad viena nepasirodė.

Visas miestas ėmė kalbėti apie mane vien todėl, kad nenuėjau į tą arbatinę. O Džang Džongas dėl manęs ėmė eiti iš proto.

Galiausiai vieną dieną jis tiesiog įžengė į Persikų žiedus ir pareikalavo su manimi pasimatyti.

Nėra ko nė sakyti, mama baisiausiai susijaudino jam pasirodžius.

– Siang Siang! Kur tu, Siang Siang?!

Subildėjo laiptai ir netrukus liumpsintis jos kūnas įsiveržė į mano kambarį.

Ji tėškė pasturgalį ant kėdės aukšta atkalte.

– Ar žinai, kas čia atėjo? Legendinis Džang Džongas!

Lėtai šukuodamasi plaukus net neatitraukiau akių nuo savo atspindžio veidrodyje.

– Na ir kas?

– Na ir kas?! – mama mėgino pamėgdžioti abejingą mano balsą. – Ką turi galvoje? Jis sakė norintis tave tuoj pat matyti!

Ji pašoko nuo kėdės, pripuolė prie manęs, išplėšė šepetį ir ėmė įnirtingai braukyti man plaukus.

– Prašau, labai prašau… Siang Siang… – burkuojančiu balsu kalbino mama. – Mes negalim sau leisti versti poną Džangą laukti.

– Jūs gal negalit, o aš galiu, – mečiau į mamą niekinamą žvilgsnį. – Jis – menkysta.

Jos ranka sugniaužė man kuokštą plaukų.

– Ša, Siang Siang, galvok, ką sakai!

– Jeigu jis – ne menkysta, tai kas tada?

Fang Rong atvipo žiauna, bet ji negalėjo išleisti nė garso. Galop ėmė maldauti:

– Prašau, Siang Siang, dėl Guan In meilės, – priimk jį, tu neturi ko prarasti!

– Neturiu ko prarasti? O mano reputacija?

– Tu jau esi gerbiamiausia Šanchajaus kurtizanė.

Akimirką pamąsčiau.

– Labiau gerbiama negu Raudonoji Nefritė?

– Bet juk jinai nebe gėlių mergina, – mama tiriamai pažiūrėjo į mane veidrodyje. – Dabar ji – kino žvaigždė.

Nekreipdama į ją dėmesio, ėmiau deklamuoti Du Mu[20] eilėraštį: „Klajojau su puodeliu vyno rankoje į pietus nuo upės, žiūrėjau, kaip siūbuoja liekni palmių liemenys. Dešimties metų svajos apie Jangdžou prabudo, neliko nieko, vien ištvirkėlė garbė.“

– Siang Siang, prašau tavęs – ponas Džangas laukia!

– Žinau.

– Tada būk gera ir paskubėk, dėl Guan In meilės!

Nesusilaikiau ir sukikenau.

– Nori pasakyti, Guan In pritaria prostitucijai?

– Siang Siang, juk žinai, ką noriu pasakyti. Na būūūk gera!

– Kaip atrodo tas legendinis ponas Džangas?

– Jis vyras.

– Galėjot nesakyti – žinau, kad vyras.

Fang Rong išspaudė dirbtinę šypseną.

– Jis turtingas ir… simpatiškas.

– Gerai, tada su juo pasimatysiu, – priekaištingai žvilgtelėjau į ją veidrodyje. – Bet tik dėl jūsų.

Paaiškėjo, kad Džang Džongas – vulgariausias žmogus, kokį kada nors buvau sutikusi. Šiuo atžvilgiu jis pranoko net didįjį poną Fungą. Sakyčiau, iš visų dvokiančių vyrų jis smirdėjo labiausiai. Jo veidui

ir rankoms net neužteko padorumo panėšėti į žmogaus. Tačiau neapibūdinsiu jo net žodžiu „gyvulys“, nes jokio gyvulio nevalia lyginti su tokiu žmogumi.

Kai susėdome vienas priešais kitą prie mano staliuko marmuro viršumi, jam jau tįso seilės. Jo akys be perstojo gręžė man veidą ir kūną, o liežuvis tabalavo nelyginant šuns. Prakaitas kaip rašalas nudažė tamsiai mėlyno švarko pažastis.

– Čia karšta. Ar ne, pone Džangai? – Tingiai judinau į šalis savo auksinę vėduoklę, ištapytą orchidėjomis.

Jis išsitraukė nosinę ir ėmė įnirtingai šluostytis veidą.

– Tikrai taip.

Gelsvoje mano kambario šviesoje sužibo auksiniai žiedai su briliantu ir nefritu ant plaukuotų jo pirštų.

Sušukau savo tarnaitei Mažajai Dulksnai atnešti rankšluosčių ir arbatos.

Dengdama stalą Mažoji Dulksna sušuko:

– Pone Džangai, kokie gražūs jūsų žiedai!

Džangas pakėlė ranką.

– Tau jie patinka? Tada išsirink kurį nori – dovanoju.

Mažosios Dulksnos veidas išbalo.

– Oi, ne, pone Džangai, – drebančiu balsu tarė ji. – Negaliu priimti tokios brangios dovanos.

Mintyse nusikeikiau. Kvaiša – tu negali atitokti nuo šoko tik todėl, kad tau pasiūlė žiedą?!

Pasisukau į tarnaitę ir kuo abejingiausiu balsu tariau:

– Mažoji Dulksna, tau neatrodo, kad labai nemandagu atsisakyti mūsų kilniojo svečio siūlymo? – Tada rūsčiai į ją dėbtelėjau. – Išsirink kurį nors, kaip tau liepia, ir tiek.

Dabar šokiruoti atrodė abu – ir Džangas, ir Mažoji Dulksna.

Padrąsinamai nusišypsojau.

– Nagi, rinkis, Mažoji Dulksna, antraip ponas Džangas ne juokais įsižeis.

Kaip ir galėjai tikėtis, Mažoji Dulksna parodė į pigiausią – auksinį žiedą be jokios akutės, mat išsirinkti žiedo su briliantu ar nefritu nedrįso – bijojo vėliau turėti nemalonumų.

Neatplėšdamas akių nuo manęs Džangas nusimovė žiedą nuo piršto ir padavė tarnaitei.

Visas Šanchajus bemat ėmė kalbėti apie šį nutikimą – su pagražinimais. „Gėlių mėnulio žinios“ tvirtino, neva žiedas buvęs su briliantu, „Gėlių rojaus dienraštis“ – kad su nefritu. „Pokalbiuose apie malonumus“ buvo tvirtinama, kad du žiedus – su brilianto ir nefrito akute – dovanų gavo ne Mažoji Dulksna, o aš.

Nors dovanojau pono Džango žiedą savo tarnaitei, jis ir toliau lankydavosi Persikų žieduose ir prašydavo susitikti su manimi. Kaskart atnešdavo dovanų – man, mamai, kartais net Mažajai Dulksnai. Aišku, nebuvau labai naivi ir nemaniau, kad jis ateina į paviljoną kaip į šventyklą, kad galėtų aukoti man, tarsi būčiau Guan In. Puikiai žinojau, ko jis siekia – savo lietumi suvilgyti mano

debesis. Bet dabar buvau *ming dzi*, todėl mano debesys galėjo pasislinkti danguje ir išvengti pasidygėjimą man keliančių klientų lietaus.

Tad ponas Džangas ėmėsi desperatiškų žygių.

Vieną vakarą kaip paprastai atsisėdęs ant kėdės jis abiem rankomis padėjo ant stalo dovaną. Taip visuomet elgdavosi, nes aš niekada neimdavau nieko iš jo rankų – ne tik todėl, kad bodėjausi paliesti tuos mėsos luitus. Mat dar norėjau, kad suprastų: nors jis turi teisę dėti daiktus ant mano staliuko, aš neprivalau jų imti.

Paprašiau Mažosios Dulksnos atnešti jam rankšluostį, arbatos ir užkandžių ir pradėjau su juo šnekėtis apie visokius nereikšmingus dalykus. Jis ėmė nekantrauti ir atrodė kaip nesavas.

Pamojau vėduokle į jo pusę.

– Pone Džangai, kažkas neduoda jums ramybės?

– Hmmm… ne visai.

Jis ir toliau nervingai dirsčiojo į mane.

Ne visai? Mačiau, kaip jo kaktą išmuša prakaito lašai. Anksčiau jis gana tiesmukai eidavo prie debesų ir lietaus reikalų: „Gal eikime į lovą, Brangioji Orchidėja“ ar: „Metas vėlus, manau, liksiu čia nakvoti.“ Tik su tom užuominom jis nieko iš manęs nepešdavo.

Taigi šįkart neatrodė, kad jis prašys sekso.

– Norite daugiau užkandžių? O gal pavakarieniauti?

– Hmmm… ne.

Man ėmė trūkti kantrybė.

– Tai ko pageidaujate?

– Hmmm… Panele Brangioji Orchidėja, man rodos, aš kai ką palikau… per vieną iš ankstesnių apsilankymų.

– Tikrai? Ką?

– Man rodos, vieną papuošalą.

– Jums rodos? – Jis akivaizdžiai nemokėjo meluoti.

Jis ko nepaspringo seilėmis.

– Taip, vieną papuošalą.

Iškart perpratau jo užmačią. Puikiai žinodamas, kad neleisiu jam kišti savo supuvusio nefrito koto į mano brangiuosius vartus, dabar, per paskutinį apsilankymą, jis tikėjosi šį tą atgauti mainais už visus sukištus pinigus. Sakydamas, neva paliko čia papuošalą, jis tik norėjo atgauti tai, ką buvo dovanojęs.

Nuėjau, paėmiau vieną iš savo dėželių su papuošalais, padėjau ant stalo ir atidariau.

Tarp žiedų du – vienas su safyro akute, kitas su rubino – buvo jo dovanoti man; kitus gavau dovanų iš kitų klientų. Dar nebuvau nunešusi jo žiedų vertinti, tad tikrosios jų kainos nežinojau, bet numaniau, kad šito stuobrio dovanos tikrai negali būti iš brangiųjų.

Mano nuostabai, užuot paėmęs du savo dovanotus žiedus, jis parodė į didžiojo pono Fungo man

pirktą žiedą su briliantu ir nefritu.

Sunerimau, bet veidu to neparodžiau.

– Jūs įsitikinęs, kad čia šitas žiedas?

– Visiškai.

– Pone Džangai, šis papuošalas išties labai gražus. Kaip galėjote būti toks išsiblaškęs, kad netyčia jį čia paliktumėte?

Jis neatsakė į mano klausimą.

Parodžiau į žiedą su safyru.

– Esate įsitikinęs, kad palikote ne šį žiedą?

Jis papurtė galvą.

Tada parodžiau į žiedą su rubino akute.

– Tai gal šitą?

– Oi, ne. Manasis – kur kas brangesnis.

Jis ištiesė ranką norėdamas paimti žiedą su briliantu ir nefritu, bet aš vėduokle sustabdžiau jo leteną.

– Luktelėkite, pone Džangai. Aš neabejoju, kad šį žiedą gavau iš kito gerbėjo. Prisimenu, kad iš vidaus jame buvo išgraviruotas įrašas. Taigi, pone Džangai, jeigu galite man pasakyti, kas išgraviruota žiede, tada aš klystu ir šis žiedas išties yra jūsų.

Gelsvos Džango akys ėmė lakstyti po kambarį.

– Žinoma, paprašiau juvelyro išgraviruoti jūsų vardą – Brangioji Orchidėja.

Paėmiau žiedą ir parodžiau jam – iš vidaus nebuvo jokio įrašo.

Tada jis pamėgino paimti savo man dovanotą žiedą su safyro akute.

– A, dabar prisiminiau – palikau šitą žiedą.

– Luktelėkite, – vėl sustabdžiau jį vėduokle. – Deja, šį žiedą jau nešiau patikrinti į aukso parduotuvę. Savininkas man sakė, kad akmuo netikras. Pone Džangai, nemanau, kad toks turtingas ir gerbiamas žmogus kaip jūs būtų galėjęs man dovanoti žiedą su netikra akute ir šitaip susigadinęs savo reputaciją.

Iš tikrųjų to žiedo visai nenešiau vertinti.

Jis dabar taip smarkiai prakaitavo, kad atrodė, jog jo veidu žliaugia lietus. Netardama nė žodžio paėmiau papuošalų dėželę ir nuėjusi padėjau atgal į seifą. Kai grįžau, Džango kėdė buvo tuščia.

Man nereikėjo nerimauti, kad jis grįš, nes po dviejų dienų jo lavonas buvo rastas tamsioje gatvelėje prie Neregėtos laimės šventyklos – konkuruojančio su mumis paviljono.

Pasklido gandas, esą Džang Džongas anksčiau priklausė organizuotai Nankino gaujai. Jos vadeivai netikėtai mirus, jis paėmė pinigus ir pabėgo į Šanchajų, tikėdamasis prisidėti prie kokios vietinės gaujos. Tą nutikimą „Saldžiojo lauro“ arbatinėje jis suplanavo norėdamas patraukti kuo didesnį dėmesį. Paskui jis mėgino ištirpdyti gerbiamiausios kurtizanės – mano – ledus ir šitaip dar

labiau išgarsėti. Kita vertus, tas garsas jį ir pražudė. Jis pasiekė Nankino gaujos narius ir jie įsakė savo broliams Šanchajuje Džangą nužudyti.

Tuo visas tragiškas farsas baigėsi.

---

19 Šanchajaus tarptautinė gyvenvietė – vienas iš 5 uostų, atidarytų 1842 m. Nankino sutartimi po Pirmojo opijaus karo. Buvo gyvenamas britų, amerikiečių ir prancūzų. Nuo 1863 m. oficialiai perėjo į britų ir amerikiečių rankas.

20 Kinų poetas (803–852 m. po Kr.).

22

Amerikos gražuolis

Nors paėmiau viršų tame nuotykyje su Džang Džongu, pajutau grimztanti į depresiją. Po keleto mėnesių man sueis dvidešimt vieneri – aštuonerius metus būsiu pragyvenusi šiame gardžiais kvepalais iškvėpintame pragare. Aptarnavau visokius klientus – jaunus ir senus, turtuolius ir skurdžius, galingus ir bejėgius. Bet nė nuo vieno mano širdis nesuplakė tankiau, veidai neišraudo, delnų neišmušė prakaitas. Ar yra pasaulyje man skirtas vyras? Jeigu taip, kur jis slapstosi? Septintame septinto mėnesio vakare prieš tūkstantį metų ar po tūkstančio metų?

Kas vakarą aptarnavusi paskutinį klientą melsdavausi: Guan In, gailestingai išklausanti visų maldas, jei girdi mane, prašau, nukreipk jį iš pasaulio krašto – tegul jis kniūbsčias išsitiesia prieš mane, vilkinčią šia granatų spalvos suknele!

Vieną vakarą, kai alpūs vasaros karščiai užleido vietą rudens vėsai, Fang Rong įlėkė į mano kambarį visa švytinti – lyg jos veidas būtų virtęs jonvabalių spiečiumi.

– Siang Siang, šįvakar tau pasisekė!

– Kodėl?

– Kodėl? Nevaidink naivuolės! Žinoma, todėl, kad klientas prašo tavęs!

– Daug kas prašo manęs kas vakarą, tai kas čia ypatinga?

Mama metė į mane švelnų, bet podraug priekaištingą žvilgsnį.

– Išties laikai mane atmintį praradusia sene, nebeprisimenančia, kad esi geidžiamiausia *ming dzi*? Nereikia šaipytis, Siang Siang!

Patylėjusi ji vėl prašneko šypsodama iki ausų.

– Apačioje laukia labai aukštas ir gražus jaunuolis…

– Mama, jūs man sakėte, kad ir Džang Džongas yra simpatiškas, tad…

– Siang Siang, aš tik stengiausi būti mandagi.

– Iš kur aš galiu žinoti, kad ir šįkart nesistengiate būti mandagi?

Mamos veidas surimtėjo.

– Siang Siang, tikėk manimi. Nors senos mano akys blausios, iš to vyro vakarietiško kostiumo, šilkinio kaklaraiščio, marškinių ir auksinio laikrodžio matau, kad jis labai turtingas ir turi gerą skonį. Galiu lažintis – jis plevėsa, ir tėvas siunčia jį studijuoti į užsienį, turbūt į Ameriką. Taigi tikiuosi, stora jo piniginė kaip reikiant prikimšta amerikietiškų dolerių!

Ji vogčiomis gašliai žvilgtelėjo į savo pačios atspindį veidrodyje ir prašneko vėl šaižiu kaip

Slyvos Žiedo balsu:

– Aš irgi norėčiau įkopti į Vu kalną su tuo Amerikos gražuoliu, jeigu jis neprieštarautų, kad jam sumokėsiu, cha, cha, cha!

Ji gnybtelėjo man į skruostą.

– Kaip tau pasisekė, raganiuke!

Rodės, dabar net ta trečia akis tarp jos antakių pavydi.

– Gerai jį aptarnauk, paskui man papasakosi, kaip tau patiko, sutarėm? Dabar greičiau apsivilk geriausią suknelę ir panaudok geriausią kosmetiką!

– Bet aš jau apsirengusi ir pasigražinusi.

– Tada patarčiau tau pasigražinti dar daugiau ir apsirengti mažiau.

Vyras laukė svečių priimamajame ir nusigręžęs apžiūrinėjo gražuolės portretą. Išgirdęs žingsnius atsigręžė, sugavo mano žvilgsnį ir nusišypsojo. Mano širdis suspurdėjo kaip stipriai suimtas tarp delnų paukštis. Jis išties buvo jaunas, gražus ir turtingas! Mama sakė tiesą – mano nuostabai.

Juodi kaip rašalas pomada sutepti plaukai buvo sušukuoti atgal ir atidengė liesą, blyškų veidą siaura nosimi ir didelėmis, skvarbiomis akimis. Lūpos geismingai čiaupė dramblio kaulo kandiklį su cigarete. Raudona kibirkštis jos gale žaismingai pleveno – visai kaip rudens ore šokantis gėlės vainiklapis. Vos ne gležną kūną dengė baltas kostiumas, paryškintas raudono kaklaraiščio ir priderintos nosinaitės, kyšančios iš kišenėlės.

Jaunuolis užgesino cigaretę, įsikišo kandiklį į kišenę, iš lėto priėjo prie manęs ir švelniu balsu pakvietė atsisėsti šalia ant sofos.

Pakėliau akis ir paklausiau:

– Ko tamsta pageidautumėte – arbatos ar vyno?

Nenusukdamas akių nuo manųjų atsakė:

– Prašyčiau arbatos, panele Brangioji Orchidėja.

Pakėliau arbatinuką, paskui sudėjau pirštus taip, kad panėšėtų į žydinčią orchidėją, pripyliau po pilną puodelį – pirma jam, paskui sau. Šypsodama pakėliau savąjį:

– Už tamstos sveikatą.

Mat pamaniau, kad šis žmogus turi visa, ko jam reikia gyvenime, tad ko jis dar gali norėti, jei ne amžinos sveikatos?

Jis nusišypsojo man ir skvarbiai pažiūrėjo.

– Už jūsų grožį, panele Brangioji Orchidėja.

Negalėjau patikėti: aš išraudau!

Ilgai tvyrojo tyla – mudu gėrėme arbatą, tarsi atlikdami kažkokį siurbčiojimo meditacijos ritualą.

– Panele Brangioji Orchidėja, – jis be garso padėjo savo puodelį, – prašyčiau nebesikreipti į mane tamsta. Aš esu Teng Siongas.

– Klausau, pone Tengai.

Dar labiau išraudau.

Vėl stojo tyla, jis vėl ją nutraukė. Be galo nudžiugau: užuot dėstęs vulgarius dalykus apie verslą ar gyręsis uždirbtu pelnu, jis ėmė diskutuoti su manimi apie mūsų mėgstamas operas ir operos dainininkus – jų balsus, veido išraiškas, rankų gestus ir kūno judesius. Paskui ėmė kalbėti apie tapybą ir kaligrafiją – tuštumos ir pilnatvės sąveiką, linijos galią, kokybės kaitą. Atrodė, kad jis su didele pagarba žiūri į mano išprusimą menų srityje: kai kalbėdavau, įdėmiai klausėsi, tik retkarčiais linktelėdamas ar tarstelėdamas „taip“.

Akimirksniu susižavėjau tuo vyriškiu; jis buvo pirmas klientas, neapsimetinėjantis, kad jį domina mano mintys. Kalbėdama spėjau nužvelgti Teng Siongą nuo galvos iki kojų. Jo rankos buvo liesos, pirštai ilgi, ploni ir labai jautrūs, beveik kaip moters. Daug gestikuliavo – kaip operos dainininkas, tarsi vien kalba neįstengtų įtikinti. Susigriebiau mąstanti: kaip elgtųsi tos rankos tirdamos mano kūno viršukalnes, slėnius ir tarpeklius? Mano širdis ėmė trinksėti kaip į mūšį raginantis būgnas, skruostai įkaito kaip žarijos.

Kalbėjomės jau ilgiau negu valandą, bet vis tiek nemačiau, kad jis ketintų sulieti savo *jang* su mano *in*. Kitiems mano klientams, net mokslo vyrams, pašnekesiai prieš kopiant į Vu kalną tebuvo „mandagus“ veiksmas, vedantis prie žvėriško *či* sužadinimo. Tačiau atrodė, kad šiam jaunam ir gražiam ponui Tengui terūpi šnekėtis. Žinia, jaučiausi pamaloninta, kad jis gerbia mane kaip menininkę, bet argi mano veidas, kūnas, gebėjimai teikti malonumą neįžiebia jame jokios liepsnos? Pasiryžusi jį sugundyti pakviečiau į savo kambarį – gal jausis maloniau, kur niekas negalės mudviejų matyti.

Pagyręs kambario puošmenas jis parodė į kabančią ant sienos mano *pipą*.

– Panele Brangioji Orchidėja, girdėjau, kad esate garsi *pipos* muzikantė. Ar šįvakar patirsiu malonumą jos pasiklausyti?

Nusikabinau instrumentą ir ėmiau derinti stygas. Baigusi pakėliau į jį akis ir koketiškai nusišypsojau.

– Pone Tengai, kokią melodiją norite išgirsti?

– Gal „Ūmus pavasaris ir baltas sniegas“?

Pasiryžusi apkerėti ir pavergti, sutelkiau visas muzikines savo kūno ląsteles ir nukreipiau į lakstančius virš stygų pirštus. Grodama lyriškus pasažus, akis svajingai įsmeigdavau į jo rankas, mintyse iš anksto mėgaudamasi, kaip jos žadins ir tenkins mano kūno geismus. Priėjus gyvesnę kūrinio dalį, mano žvilgsniai lakstydavo kaip jonvabaliai, o plaukai virpėdavo kaip tamsios bangos, per pilnatį traukiamos mėnulio.

Man baigus jis su dėkingumu nusišypsojo, bet nieko nedarė – tik paprašė paskambinti dar.

Kai sugrojau trečią kūrinį, jis pakvietė mane sėstis ant lovos. Pagaliau! Mintyse lengviau atsidusau. Po visų tų pasirengimo seksui žaidimų su *pipa* jis jau pasiryžo įkišti savo nefrito kotą į mano auksinius vartus? Tačiau nustėrau: man atsisėdus jis iškart vėl ėmė kalbėti apie menus. Dabar jau aš ėmiau nenustygti – man magėjo mylėtis taip, kad eičiau iš proto. Keletą kartų užsiminiau, kad

turės mokėti už kiekvieną valandą, bet jis nekreipė dėmesio.

Kaippo trijų valandų jaunuolis pagaliau susirengė eiti, nieko taip ir nebuvo nutikę: mes tik kalbėjomės ir aš skambinau *pipa*.

– Panele Brangioji Orchidėja, – tarė jis stovėdamas prie durų; šiltoje gelsvoje šviesoje jo bruožai atrodė skausmingai geidžiami, – jau seniai norėjau su jumis susipažinti. Esu labai laimingas, kad šiandien pagaliau gavau tą galimybę. Man tai didelis malonumas ir garbė. Aš ateisiu vėl. O dabar – labos nakties.

Jis išėjo, ir vienatvė daužėsi mano krūtinėje kaip visų užmirštas varpas.

Anksti kitą rytą Fang Rong įpuolė į mano kambarį. Atsisėdo priešais mane ir ėmė nužiūrinėti mano veidą, tarsi staiga būčiau virtusi princese.

– Na, mažoji gražuole, klok man viską apie praėjusią naktį.

Gurkštelėjau karčios arbatos.

– Mama, to neįmanoma apsakyti.

Ji apsilaižė lūpas, reikšmingai žvilgtelėjo į mane ir nusispjovė.

– Nagi, sakyk!

Toliau tylėdama mąsliai gurkštelėjau arbatos.

Ji paklausė vėl, šįsyk švelniai:

– Nagi, pasakok – kaip jis? Ką su tavim darė?

– Kartoju: to neįmanoma apsakyti.

– Bet pamėgink, tik pamėgink.

Ilga tyla. Mama ėmė nekantrauti.

– Siang Siang, būk gera – liaukis šitaip mane kankinusi! Klausiu tavęs: ką jis su tavim darė?

– Nieko.

– Kaip suprasti – nieko?

Padėjau puodelį ant stalo.

– Taip ir supraskit – nieko.

– Nori pasakyti, jis neįkišo savo nefrito koto į tavo auksinius vartus?

– Žinoma, ne. Jis net nepabučiavo manęs į lūpas, net rankų nepalietė.

Mama išpūtė akis.

– Bet jis sumokėjo už tave vos ne trisdešimt sidabrinių monetų! – Ji pakreipė riebią galvą ir, rodės, susimąstė. Staiga tarė: – A, vadinasi, jo auksinis pistoletas nusviręs! Tai tik reiškia, kad jo nefrito kotas neįstengia pašokti link dangaus, – bet jis juk gali panaudoti kitą kotą ar prašyti iš tavęs kitų dalykų, kad užgesintum jo geismo liepsną.

Ji nutilo – atrodė, šįsyk susimąstė rimčiau. Staiga taip suriko, kad net išsigandau:

– O, varge – tikriausiai jis šnipas!

– Mama, ką čia tauškiate?! Ką šnipas veiks turkio paviljone?

– Nežinau – gal čia jį atsiuntė iš Neregėtos laimės šventyklos ar Miegančių gėlių paviljono pasidomėti mūsų verslu.

Mamos spėjimas man pasirodė absurdiškas, bet neprasižiojau – tegul sau galvoja tokias nesąmones.

– Šiaip ar taip, – galop tarė ji, – jisai man sakė būtinai ateisiąs dar. Man nerūpi, kad jis nevilgo tavo debesų, – svarbiausia, kad sumokėtų dar trisdešimt sidabrinių monetų. Cha, cha, cha! Taip dar geriau – sutaupysi jėgų ir galėsi aptarnauti daugiau klientų.

Po savaitės, kaip buvo žadėjęs, ponas Tengas vėl atėjo. Šįsyk vilkėjo juodu kostiumu, juodais marškiniais ir ryšėjo rožiniu kaklaraiščiu, todėl man asocijavosi su lotosu. Kartą mokydamas, kaip tapyti lotosą, mano tapybos mokytojas ponas Vu aiškino:

– Ši graži gėlė auga iš nešvarumų. Mes sakome: „Išaugęs iš purvo, bet nesusitepęs.“ Taip ir kai kurie žmonės gyvena blogio apsuptyje, bet išlieka dori.

Be abejo, supratau, kad ponas Vu man tai sakė norėdamas priminti: nors gyvenu viešnamyje, galiu išlikti padori moteris.

Gal ponas Tengas savo apdaru norėjo pasakyti tą pat?

Šįsyk iškart nusivedžiau jį į savo kambarį. Mes išgėrėme arbatos, užkandome ir kalbėjomės. Kaip ir aną kartą mūsų pašnekesys daugiausia sukosi apie menus. Rodės, jį be galo domina tokios smulkmenos, kaip, pavyzdžiui, per kiek laiko nutapau peizažą, paukštį, gėlę ar gražuolės portretą. Koks kaligrafijos stilius man patinkantis – antspaudų rašto, „bėgantysis“ ar vadinamasis žolių[21].

Paskui jis paprašė manęs sudainuoti kokią nors Pekino operos ariją.

– Pone Tengai, o kokią norite išgirsti?

– Panele Brangioji Orchidėja, labai norėčiau išgirsti bet ką iš jūsų lūpų, tad būkite gera, išsirinkite pati.

– Gerai, – nepamiršau koketiškai į jį žvilgtelėti, – tada aš padainuosiu ištrauką iš *Dzita*.

Dzita – „Aukos siūlymas bokštui“ – viena iš sudėtingiausių arijų. Todėl pirma pameditavau, paskui leidau akims klajoti – nuo Guan In ant altoriaus paskirtį atliekančio stalo prie lekiojančios papūgos, paskui – pro langą į kalnus tolumoje. Galiausiai mano žvilgsnis sustojo ties pono Tengo sielos langais.

Jo veide nušvito šypsena.

Stengiausi kiek įmanydama geriau sudainuoti šį kūrinį, kurį kažkas kadaise apibūdino tokiais žodžiais: „riksmai, šaižūs kaip žąsų, skrendančių dangaus link, šnabždesiai, tylūs kaip cikadų, žiemą įsikibusių į pušis“.

Deja, dainuojant žodžius „Susitikti vėl tegalime sapne…“, staiga mintyse iškilo Perlės veidas. Nors ir kaip stengiausi susitvardyti, skruostais lyg iš trykštančių versmių pasipylė ašaros.

Baisiai susigėdau: juk kurtizanė turi niekados neparodyti klientui tikrų savo jausmų! Akimirką jaučiausi tokia išsigandusi ir pažeminta, kad nenumaniau, ką daryti. To nepasakysi apie poną Tengą.

Jis atsistojo nuo sofos, išsitraukė iš kišenėlės rožinę nosinaitę ir nušluostė man akis. Paskui labai švelniai mane apglėbė – lyg būčiau koks brangus porceliano indas.

Man buvo labai gera. Įsimylėjau – pamaniau.

Dabar, kai pasijutau saugi šiltose jo rankose, ašaros pratrūko kaip vanduo pro sugriuvusią užtvanką. Mudu žiūrėjome vienas kitam į akis visą amžinybę, kol išdžiūvo mano ašaros. Tada tyliai tariau, jusdama, kaip rausta skruostai:

– Pone Tengai, ar… norite, kad dabar jus aptarnaučiau?

Negalėjau patikėti – jis suraukė antakius!

Bet tik akimirką, nes kitą jau kuo gražiausiai šypsojosi.

– Panele Brangioji Orchidėja, gal pirma ko nors užvalgykime? Aš tiesiog mirštu badu.

Nors jis dvejojo tik sekundės dalį, man vos neplyšo širdis. Jis mieliau ragaus valgį iš lėkštės negu mano auksinius vartus?! Negalėjau tuo patikėti. Jis *išpiso* mane *nepisdamas*! Kita vertus, pamaniau, gal jis tik nori sukaupti savo *či*, kad jam geriau pavyktų. Nuo tos minties kiek pražvalėjusi, išdėliojau tetulės A Ping pagamintus patiekalus ant stalo ir pripyliau du puodelius vyno. Jaukioje mano kambario aplinkoje mudu valgėme, gėrėme ir šnekučiavomės.

Man baisiausiai knietėjo sužinoti, kas jis – mokslininkas, valdininkas, verslininkas ar tik plevėsa. Bet kaskart, kai tik mėgindavau išsiaiškinti, jis gudriai išvengdavo mano klausimų ir nusukdavo pokalbį atgal prie meno ir literatūros.

– Panele Brangioji Orchidėja, – jis pažvelgė tiesiai man į akis, – jums pasisekė: gimėte su tokiu puikiu balsu. Žinau, turėjote labai daug jį lavinti, kol pasiekėte tokį meistriškumą. Bet ar neprieštarautumėte, jeigu jį pakomentuosiu, kad jis būtų dar geresnis?

– Žinoma, ne, pone Tengai.

Tikrai neprieštaravau, bet podraug stebėjausi, nes jis buvo pirmas klientas, išdrįsęs mane kritikuoti.

– Kai įkvepiate orą, tegul jis pasiekia net *dantian* – gaktos sritį. Tada pradėkite jį leisti pamažu, bet vis stipriau. Atminkite pamokymą *itui veidzin* – traukis tam, kad pultum, – jis įdėmiai pažvelgė į mane; jo veidas buvo maloniai išraudęs. – Ar sutinkate su manimi, panele Brangioji Orchidėja?

Jo žodžiai padarė man tokį didelį įspūdį, kad prasižiojau norėdama atsakyti, bet neįstengiau ištarti nė žodžio. Galiausiai išstenėjau:

– Ak, pone Tengai, jūs galėtumėte būti mano mokytojas. Iš kur tiek daug žinote apie Pekino operą?

– Jūs per daug mane giriate, panele Brangioji Orchidėja, – jis gurkštelėjo vyno, paskui padėjo puodelį nė kiek jo nebarkštelėjęs. – Aš tik Pekino operos gerbėjas.

Velnias! Jo lūpos taip nenorėjo prasiverti, kaip mamos seifas atsidaryti.

Jo santūrumas mane apvylė, bet tas subtilus išsisukinėjimas darė jį net geidžiamesnį.

Toliau šnekučiavomės. Aš vis pyliau jam vyno, dėjau į lėkštę valgių ir laidžiau į jį iš proto varančius žvilgsnius. Galiausiai visos tos intelektualinės diskusijos man nusibodo.

Kai jis atrodė girtas ir pavargęs, pasinaudojusi proga paklausiau:

– Pone Tengai, ar dabar norėtumėte gultis į lovą?

– Panele Brangioji Orchidėja, – apsiblaususiomis nuo svaigalų akimis tarė jis, – deja, dabar noriu eiti namo. Ne per geriausiai jaučiuosi.

Apstulbau: mano siūlymas buvo atmestas antrą kartą! Kas tam vyrui negerai?! Kartą Perlė man sakė, girdi, kiekvienam vyrui iš akių pasipils kraujas, vos tik užuodus seksą už dyką, net jeigu moteris – sena arkliadantė ragana raupuotu veidu. Šis vyras suplojo už mane krūvą pinigų, aš esu laikoma jei ne gražiausia, tai bent jau viena iš gražiausių Šanchajaus kurtizanių, tačiau jam nerūpi ištirti mano cinoberio plyšį savo nefrito kotu! Nejaugi kažkas negerai jam… o gal man?

Slėpdama sąmyšį sudėjau lūpas, kad panėšėtų į mėnulio pjautuvą.

– Tokiu atveju, pone Tengai, verčiau pasilikite.

– Man viskas bus gerai – tik iškvieskite man rikšą.

– Jeigu to pageidaujate – ką gi.

Jis tik linktelėjo galva, nors aistringai į mane žvilgtelėjo.

Man lydint jį prie durų, Slyvos Žiedas staiga sukrankė:

– Gera, ką? Nori dar?

Nežinodama, juoktis ar verkti, nudelbiau akis į savo pėdas. Kadaise Perlė sakė, kad jos didelės. Gal todėl ponas Tengas manęs negeidžia?

Jam išėjus susmukau ant kėdės ir ėmiau dūsauti. Jeigu aš jam negeidžiama, ko jis tada atėjo antrą kartą? Gal jis drovus, o gal, kaip spėjo mama, jo pistoletas be šovinių. Vyliausi, kad taip nėra, – jis toks gražus vyras! Gal man reikia sutaisyti žolelių pagal Perlės išmokytą receptą. Tada kitą kartą atėjus ne tik padidinčiau jam nefrito kotą, bet ir padaryčiau, kad jis pakiltų sulig Tian Šanio kalnais!

Nors tarp mudviejų nieko neįvyko, negalėjau mesti iš galvos pono Tengo. Blogiausia, kas galėjo nutikti man kaip gėlių merginai, – kad klientas pamanys, jog myliu kitą. Taigi aš sunerimau, kai svečias, kuriam rodžiau didžiausią palankumą, – didysis ponas Fungas – pastebėjo, kad kažkas ne taip.

Kartą mudviem baigus kelti debesis ir lietų, jis paklausė:

– Siang Siang, kas tau pasidarė? Atrodo, kad tavo mintys kažkur kitur.

Negalėjau sau leisti jį įžeisti, todėl atsiprašiau ir iki ausų išsišiepiau.

– Oi, ne, didysis pone Fungai! Kaip mano mintys gali būti kur nors kitur, kai jūs čia pat, priešais mane?!

Po kelių dienų mama man pasakė, kad vakare ateis ponas Tengas. Užuot išvirusi žolelių jo nefrito kotui padidinti, nusirašiau garsaus Tangų dinastijos poeto Vang Vėjaus eiles. Uždegiau smilkalų, pameditavau, paskui išliejau visą savo aistrą „bėgančiojo“ stiliaus kaligrafija:

Raudonosios pupelės auga pietuose,
Atėjus pavasariui, kiek naujų pumpurų pražys?

Noriu, kad priskintum jų pilnas rieškučias,
Nes tos pupelės auginamos meilei.

Prisiminiau, kad kaskart išeidamas iš namų į savo operos trupės pasirodymus tėtis pasiimdavo kapšelį su tomis pupelėmis – šios buvo tik šiek tiek didesnės ir apvalesnės už ryžių grūdus. Man paklausus, kodėl jas nešiojasi, tėtis atsakė:

– Kad galėčiau į jas žiūrėti ir galvoti apie tavo motiną.

Jis paaiškino, kad tos raudonosios pupelės yra *siangsi dou* – abipusio ilgesio pupelės. *Siangsi* dar reiškia „ilgiuosi tavęs“. Esą todėl raudonosios pupelės tapo mėgstamiausia įsimylėjėlių dovana.

Ponas Tengas pasirodė punktualiai – lygiai pusę aštuonių vakaro. Vos tik mudu įsitaisėme ant sofos mano kambaryje, padaviau jam eilėraštį. Jis ilgai į jį žiūrėjo netardamas nė žodžio, paskui ėmė deklamuoti kitas eiles skaidriu, vos ne berniukišku balsu:

Prie ramiai tekančios upės žaliuoja karklai.
Girdžiu dainuojant savo mylimąją.
Rytuose šviečia saulė, bet vakaruose lyja.
Nors dangus tamsus, saulės spinduliai pro juos prasimuša.

Klausydamasi jo jaučiausi laiminga, bet podraug liūdna. Aš žinojau, kad garsaus Tangų dinastijos poeto Liu Jusi eilėmis jis man sako: gal aš manau, kad jis manęs nemyli, bet tai netiesa. Kai dangus apsiniaukia ir vyro aistros negali jausti, moters širdis nuliūsta. Tačiau saulė galiausiai prasimuša pro tamsius debesis ir atneša jai viltį.

Tačiau dabar man atrodė, kad širdį graužia šimtai skruzdėlių. Ką konkrečiai ponas Tengas norėjo pasakyti man tuo eilėraščiu? Man norėjosi, kad jis atviriau išsakytų savo jausmus, užuot ėjęs į rytus, bet rodęs į vakarus.

Gal atėjo metas man pačiai imtis iniciatyvos ir išnarplioti savo susijaukusius jausmus? Pasislinkau arčiau jo, suėmiau delną ir ėmiau bučiuoti. Ponas Tengas ėmė dūsauti iš pasitenkinimo. Padrąsinta priliečiau jo lūpas savosiomis. Akimirksniu jo liežuvis įsirangė į mano burną it gyvatė, grįžtanti į landą. Dvi mūsų gyvatės galynėjosi ir glamonėjosi, susipindavo ir pasileisdavo, puldavo ir traukdavosi. Mano rankos judėjo aukštyn žemyn plėšdamos drabužius, kol likau vien su pilvadangčiu. Pono Tengo lūpos aistringai bučiavo manąsias, o minkštos, švelnios it šilkas rankos glostė visą mano kūną.

Mes bučiavomės ištisą amžinybę; staiga man toptelėjo, kad jis dar nenusimetė nė vieno apdaro. Nejaugi jis mano, kad jo nefrito kotas gali išjudinti mano debesis, kai jam šitaip trukdoma?! Buvau bepradedanti atseginėti jam marškinius, bet, mano nuostabai, jis iškart stvėrė mano ranką.

– Panele Brangioji Orchidėja, – tarė jis nuo švelnumo apkvaitusiu balsu, – gulkitės į lovą pirma ir

nusisukite. Aš atsigulsiu šalia.

Pasiūlymas man pasirodė keistas, bet ponas Tengas mokėjo man pinigus, tad pasielgiau kaip prašoma.

Po šilkiniu apklotu nusimečiau ir pilvadangtį. Džiūgaudama, apimta geismo, bet kiek sunerimusi išgirdau, kaip ponas Tengas užpučia žibintą, numeta drabužius ant grindų ir galiausiai basas geidulingai atšlepsi link manęs…

Užsimerkusi, jusdama, kad širdis purpsi lyg ką tik išsiritęs viščiukas, laukiau, kol jis užpildys visą mano esybę aistra ir meile. Jis staigiai palindo po antklode ir švelniai mane apkabino, kūnu prisispausdamas prie nuogos mano nugaros ir sėdmenų. Pajutau kylant geismą ir atsidusau, bet netrukus geismą nustelbė keistas pojūtis. Kai jis smarkiau prie manęs prisispaudė, pajutau kažką minkšta ir bliūkštantį. Staiga galvoje sprogte sprogo mintis: tas vyras – su krūtimis!

Bet jis tuoj pat atsitraukė.

– Tai kas jūs – ponas Tengas ar panelė Teng?! – suspigau.

Jis priglaudė prie lūpų pirštą.

– Ša… Panele Brangioji Orchidėja, prašau jūsų – nesistebėkite šitaip, – paskui sukuždėjo man į ausį: – Beje, koks skirtumas – aš juk jus myliu?

Tada jis bučiniu užčiaupė man lūpas.

Ko gero, Teng Siongas ar Teng Siong buvo teisus ar teisi – koks skirtumas? Galų gale man juk moka pinigus, kad daryčiau viską, kas patinka mano klientams. Suvokusi šią tiesą pajutau, kaip mane apima liūdesio persmelktas palengvėjimas, užgesinantis paskutinę mano kūno ugnelę. Tada mano rankos, prisiminusios pareigą, ėmė taikyti erotinį malonumo teikimo meną, kol mano klientas ėmė dejuoti, raitytis, paskui visas suglebo ir galiausiai liko tysoti visiškai bejėgis…

Ilgai negalėjau atitokti po Teng Siongo sukelto šoko. Mane sukrėtė ne tiek tas faktas, kad jis paaiškėjo esąs moteris, bet tai, kad sudužo mano viltis, jog Tengas taps mano tikrąja meile, mane ves ir išvaduos iš prostitucijos. Žinia, nebuvau tokia naivi, kad nebūčiau girdėjusi, jog kai kurios moterys noriau mylisi ne su vyrais, o su kitomis moterimis. Perlė man pasakojo apie Hong Nainai – *ming dzi*, kuri mylimojo pamesta savo dėmesį skyrė vien moterims. Ji pritraukė daugybę klienčių kaip „veidrodį trinanti mergina“. Daug šimtmečių kinai naudojo veidrodžius iš bronzos. Šis metalas greitai apsineša, todėl juos blizgindavę žmonės vaikščiodavo gatvėmis ir gatvelėmis šaukdami: „Trinu veidrodžius! Trinu veidrodžius!“ Jų įnagis buvo paprastas – storas „moteriškas“ veidrodis ir tepti skirta alyva. Kai duodavai jiems savo veidrodį, jie užpildavo alyvos ant „moteriško“ veidrodžio, paskui į jį trindavo tavąjį, kol šis imdavo blizgėti.

Perlė reikšmingai nusišypsojo.

– Taigi, kai mylisi dvi moterys, nefrito koto jos neturi, tad tegali trinti savo *in* viena į kitą kaip du plokščius veidrodžius. Ta Hong Nainai, – pasakojo ji toliau, – labai išpopuliarėjo, nes tapo seserimi lesbiete. Mat ji mokėjo vaidinti vyrą, nors turėjo visus moters pranašumus. Todėl ją vadino „pusės

mėnesio vyru, pusės mėnesio moterimi“, – pamerkė akį Perlė. – Sklido gandai, neva ji be galo meistriškai „draiko slidžius lakštinius“.

Teng Siong akivaizdžiai buvo antra Hong Nainai, tik ji, užuot ėmusi pinigus, pati juos mokėjo.

Dabar, kai jos paslaptis buvo atskleista, Teng dažniau pas mane lankydavosi. Kaskart mudvi keldavome viena kitai debesis – mat kelti lietaus ji negebėjo. Nors neturėjo nefrito koto, kaip ta legendinė Hong Nainai ji labai meistriškai trindavo mano veidrodį. Tai sukeldavo tik menkutį malonumą, bet man vis tiek labiau patiko, kad jinai trina mano veidrodį negu kad tie *čou nanžen* kiša savo šlykščius kotus į mano brangiuosius vartus. Tačiau ji traukė mane kaip žmogus – gražus, elegantiškas, ne toks kaip visi. Kai baigdavome mylėtis ir aš norėdavau apsirengti, ji švelniai paimdavo iš manęs drabužius, padėdavo kojūgalyje ir pati nuogutėlė apglėbdavo mane ir nepaleisdavo, kol mudvi kartu užmigdavome.

Teng Siong kūnas buvo glotnus, lieknas ir lankstus kaip jaunuolio. Man patikdavo stebėti ją vaikštančią po mano kambarį, sekti akimis nedidelių jos krūtų linkius, apvaloką pilvą ir siaurus klubus. Paskui mėgindavau įsivaizduoti, kaip ji atrodytų ilgais plaukais ar su pilvadangčiu, ar įsispraudusi į standžiai aptemptą suknelę, ar net vilkėdama vakarietiška suknele su gilia iškirpte. Ar „kaip moteris“ ji man patiktų mažiau, ar daugiau?

Per vieną iš Teng apsilankymų, kai mudvi pasimylėjusios sėdėjome prie lango ir gurkšnojome arbatą, ji tarė:

– Panele Brangioji Orchidėja, noriu padėkoti tau už visus tuos kartus, kai suteikei man malonumą, bet jeigu tu vis dar nusivylusi, kad esu moteris, prašyčiau priimti mano atsiprašymą.

Tylėjau, nes nežinojau, ką atsakyti. Su ja man iš tikro būdavo malonu, bet vis tiek jaučiausi apgauta. Nors su manimi ji elgėsi kur kas švelniau negu bet kuris iš tų dvokiančių vyrų, mano svajonės apie laimingą ateitį sudužo, nes pasigedau to, ko anksčiau taip nekenčiau – nefrito koto!

Nors atrodė, kad širdis ragauja karčiausių geltonojo lotoso sėklų, nutaisiau kuo maloniausią šypseną.

– Nėra už ką dėkoti. Jus aptarnauti – mano pareiga.

Išraudęs jos veidas ėmė balti.

– Tai ir viskas? Nejaugi nejauti man ko nors daugiau?

Kas galėjo būti daugiau už *tai*? – pamaniau, bet atsakiau kitką:

– Žinoma, man daro begalinį įspūdį jūsų menų išmanymas ir elegantiška elgsena.

– Nepelnytos pagyros.

Ji susiraukė, tarsi mėgindama rasti tinkamus žodžius.

– Prieš pasirodydama čia skaičiau tiek eilėraščius apie tave, tiek tavo rašytus. Tavo vardas buvo nelyginant griaustinis, dundantis mano ausyse, tad jau seniai troškau su tavimi susipažinti. Taigi gali įsivaizduoti, kokia laiminga jaučiuosi dabar, kai mano svajonė pagaliau išsipildė.

Atsakiau dar viena santūria šypsena.

– Nepelnytos pagyros, p… – vis dar nežinojau, kaip į „jį“ kreiptis, – „pone“ ar „panele“ Teng.

– Prašyčiau vadinti mane tiesiog Teng Siong, – tarė ji. – Panele Brangioji Orchidėja, turiu tau pasakyti, – ji nugurkė arbatos, – kad myliu tave.

– Ką?!

– Aš myliu tave.

– Betgi aš negaliu atsakyti į jūsų meilę! – leptelėjau. – Jūs juk irgi moteris!

– Ne, gali, – ji rūsčiai pažiūrėjo į mane. – Bent jau gali pamėginti. Neįsižeisk, panele Brangioji Orchidėja, bet jeigu tu gali suteikti malonumą baisiausiai raukšlėtam seniui dėmių nusėta oda, kodėl negali mylėti gražios, švelnios ir dėmesingos moters, tokios kaip aš? Beje, neseniai manei, kad aš vyras.

Gal ji ir teisi – kodėl aš negalėčiau mylėti moters? – pamaniau, bet nepasakiau to balsu, tik paklausiau:

– Bet… kodėl jums nepatinka vyrai?

– O tau jie patinka?

Nuo šio klausimo netekau žado. Iš tikrųjų man nepatiko beveik nė vienas vyras Persikų žieduose. Ko gero, „nepatiko“ buvo per švelnus žodis – kai kurių aš tiesiog nekenčiau.

Teng vėl prašneko garsiau.

– Nesutinki, kad moterys – prisimink savo seserį Perlę – kur kas rafinuotesnės už vyrus? Su kuo tau būdavo maloniau – su tokia moterimi kaip ji ar su tokiu vyru kaip tas baisiausiai raukšlėtas didysis ponas Fungas?

Gal mama vis dėlto spėjo teisingai: šis žmogus – šnipas! Antraip iš kur jis gali tiek daug apie mane žinoti?!

– Kaip jūs sužinojote apie Perlę ir didįjį poną Fungą? Jūs mane šnipinėjote?

– Oi, ne, tikrai nešnipinėjau! – sukikeno jinai. – Taip bjauriai aš negalėčiau pasielgti. Tiesiog tu esi labai garsi. Žmonės mėgaujasi visomis naujienomis apie tave. Tu – jų deivė.

Pasijutau pamaloninta.

– Argi deivė ne Raudonoji Nefritė?

Teng atlošė galvą ir nusijuokė; dabar atrodė labai graži – visai kaip vyras.

– Cha – gal Raudonoji Nefritė turėjo pasisekimą tarp vulgarių verslininkų, užtat tavo gerbėjai – mokslininkai, poetai ir menininkai.

– Tarp mano klientų irgi yra vulgarių verslininkų.

– Taip, mat esi išdidi ir žvelgi į juos iš aukšto, todėl jie dar labiau geidžia tavęs. Daugybė neturtingų poetų ir mokslininkų eina dėl tavęs iš proto, bet neišgali susimokėti net už dešimt minučių, kad galėtų bent jau pauostyti iš tavęs sklindančio natūralaus aromato. Man pasisekė, nes esu turtinga.

Ji palietė mano ranką.

– Brangioji Orchidėja, ar gali būti mano mylimoji?

Norėjau atitraukti ranką, bet staiga prisiminiau, kad ji vis dar moka už kiekvieną valandą.

– Panele Teng…

– Prašyčiau vadinti mane Teng Siong.

– Teng Siong, aš… nemanau, kad galėčiau. Nes aš… aš jūsų nemyliu.

– Tada aš eisiu čia tol, kol atsiliepsi į mano meilę.

– Kodėl jūs tokia įsitikinusi, kad taip bus?

– Todėl, kad esu graži, turtinga ir maloniau elgiuosi su tavimi negu visi vyrai, kuriuos kada nors pažinojai. Tokie kaip didysis ponas Fungas.

Buvau priblokšta, kad ji vėl paminėjo Fungo vardą.

– Jūs jį pažįstate?

Jos atsakymas sukėlė kambaryje sprogusios bombos įspūdį.

– Jis – mano vyras.

– Ką?!

Ji gurkštelėjo arbatos.

– Buvau ketvirtoji jo sugulovė. Nebegalėjau jo pakęsti, todėl pavogiau iš jo pinigų ir pabėgau. Tai nutiko prieš kelias savaites, tad jis, be abejo, manęs ieško.

Užsidengiau burną baimindamasi, kad nesusilaikysiu ir suriksiu.

– O, varge! – sušnabždėjau nedrįsdama įkvėpti. – Tai kodėl jūs čia?!

– Todėl, kad dėl meilės esu pasiryžusi paaukoti gyvybę.

– O kas, jeigu jis sutiks jus čia?

– Nesutiks, aš žinau jo tvarkaraštį. Pirmadieniais jis eina su pirmąja žmona į šventyklą aukoti, paskui nakvoja namie. Brangioji Orchidėja, aš labai atsargi. Pabėgimą planavau ištisus dvejus metus. Be to, net jeigu jis sutiktų mane čia, jam nė į galvą neateitų, kad aš – dabar vyras su kita pavarde – galėčiau būti jo sugulovė.

Ji patylėjo, paskui pridūrė:

– Kartais pažiūrėti pavojingiausia vieta būna saugiausia.

Šlerptelėjau arbatos ir karštas gėrimas nuplikė man gomurį.

– Tai ką dabar darote ir kur slapstotės?

– Kaip žinai, pakeičiau pavardę ir persirengiau vyru. Turiu daug pinigų, todėl galiu gyventi viešbučiuose. Dabar ketinu vykti į Pekiną ir įstoti į Pekino operos moterų trupę. Aišku, vaidinsiu vyrus. Prieš ištekėdama už Fungo buvau operos dainininkė.

Ji skvarbiai mane nužvelgė.

– Štai kodėl atėjau čia, Brangioji Orchidėja. Noriu, kad bėgtum su manimi į Pekiną.

Nuo jos žodžių mano krūtine perbėgo drebulys. Jeigu nusigaučiau į Pekiną, galėčiau rasti motiną! Šlerpiau arbatą jausdama, kaip svaigsta galva, ir stengiausi suvokti tuos netikėtus gyvenimo vingius.

– Leiskite man apsiraminti ir pagalvoti.

– Prašom.

Ji pažiūrėjo į savo auksinį kišeninį laikrodį – tik dabar supratau, kad anksčiau jis buvo didžiojo

pono Fungo.

– Grįšiu kitą savaitę, bet ilgiau laukti negaliu. Senis Fungas labai įnirtingai manęs ieško.

– Bet jis niekados neminėjo jūsų?

– Be abejo. Manai, jis ims visiems pasakoti, kad jo sugulovė pavogė iš jo pinigų ir pabėgo? Jis greičiau nusišaus, negu užsitrauks gėdą!

Kurį laiką abi tylėjome. Tada paklausiau:

– Kuo jis verčiasi?

– Kažkuo neteisėtu. Atleisk, Brangioji Orchidėja, labai nenoriu leistis į tuos reikalus. Be to, jis – labai paslaptingas žmogus ir nemėgsta kalbėti apie savo verslus. Užtat, – ji įdėmiai žvilgtelėjo į mane, – jam patinka pasakoti apie tave.

– Apie mane?

– Taip, jis amžinai giria tavo grožį ir talentus. Kartą pasigėręs jis net sakė rimtai svarstąs parsivesti tave į namus kaip penktą sugulovę. Taip jis sužadino mano smalsumą ir atėjau čionai. Norėjau susipažinti su savo varžove. Bet, kaip ir jisai, buvau beviltiškai tavo apkerėta.

Jos žodžiai taip mane pribloškė, kad netekau amo.

– Teng Siong, – galiausiai paklausiau, – jūs nebijote, kad Fungas jus nubaus, o gal net… nužudys?

– Žinoma, bijau. Bet aš jau žengiau žingsnį, po kurio kelio atgal nebėra.

Ji suėmė mano ranką.

– Grįšiu dar vieną – paskutinį – kartą. Prašau tavęs: bėkime kartu. Aš būsiu persirengusi vyru, tad keliausime kaip sutuoktinių pora.

Ji jau viską suplanavo, tarsi aš būčiau sutikusi!

– Jūs nebijote… kad aš… išduosiu jus jam?

Mano nuostabai, ji nusijuokė.

– Oi, ne, Brangioji Orchidėja, nė kiek to nebijau.

– Kodėl jūs tokia įsitikinusi?

– Aš iš žmogaus veido puikiai sprendžiu, ką jis gali ir ko negali. Tu net musės negalėtum užmušti.

---

21 *Caošu* – greitesnis už kitus, bet sunkiau perskaitomas kinų raštas, daugiausia naudojamas stenografuoti.

23

Pabėgimas

Po dviejų savaičių, pasiėmusi tik *kiną* ir keletą daiktų, pabėgau su Teng Siong. Apgailestavau tik todėl, kad negalėjau atsisveikinti su tetule A Ping ir Pavasario Mėnesiena.

– Juk negali rizikuoti viskuo vien tam, kad tartum „sudie“, – įspėjo Teng Siong. – Niekas neturi žinoti apie mūsų pabėgimą. Nepasitikėk net savo pačios šešėliu!

Galėjau atsisveikinti tik su Slyvos Žiedu. Pasitupdžiau ją ant peties ir pasimeldžiau, kad kitame gyvenime atgimtume seserimis. Papūga pakreipė galvą ir sukrankė: „Linkiu uždirbti daug pinigų!“

Palikau Persikų žiedus su Teng Siong apsimesdama, kad išeinu linksminti kliento. Abi išsipuošėme smagiai praleisti laiko mieste: ji apsivilko tamsiai mėlynu kostiumu, pasirišo oranžinį šilkinį kaklaraištį, aš pasidabinau purpurinio šilko suknele su raudonomis ir auksinėmis gėlėmis. Pabėgimui ji pasirinko šeštadienį, nes Persikų žieduose tą vakarą būdavo daugiausia klientų, taigi apsaugininkai būdavo ne tokie budrūs.

Po valandos mudvi atvažiavome į prašmatnų restoraną prie Huangpu upės; jame galėjai užsisakyti privatų kambarį. Teng dalijo pinigus visiems, kas priėjo su mumis pasisveikinti – padavėjams, padavėjoms, metrdoteliui, net tarnui berniukui ir kambarinei. Jai baigus švaistytis arbatpinigiais, buvome atlydėtos į brangiausią privatų kambarį su vaizdu į upę. Du apsaugininkai iš Persikų žiedų liko stovėti prie kambario durų.

Pro langą mačiau šviesos atspindžius, lyg smalsios akys mirksinčius juoduose raibuliuose. Prie didelių prekybos laivų buvo pririšti pramogų laiveliai. Iš tų ryškiomis spalvomis dažytų laivelių sklido moterų balsai; jos dainavo akompanuodamos *pipomis*. Jeigu pasiseks, nuo šio vakaro būsiu laisva moteris. Bet ar šios laiveliuose gyvenančios seserys kada nors galės išplaukti iš šio meilės pasaulio?

Šalia pasigirdo skaidrus, švelnus Teng Siong balsas, kuris pertraukė mano apmąstymus.

– Brangioji Orchidėja, ar šįvakar nori valgyti ko nors ypatinga?

Pajutau, kad širdis ėmė plakti tankiau.

– Užsakykit, ko norit. Man tiks bet kas.

Ji mostu pasikvietė metrdotelį ir užsakė keturis butelius brangiausio vyno ir dešimties patiekalų vakarienę.

– Teng Siong, – sušnabždėjau niuktelėjusi jai į alkūnę, – tiek užtektų tuzinui žmonių!

Ji piktokai žvilgtelėjo į mane ir dar užsakė trijų rūšių kvapnios arbatos – „Geležinės bodisatvos“,

„Drakono šaltinio“ ir „Debesų ir ūkanos“, taip pat keturias vandens pypkes. Metrdotelis nuėjo ir netrukus grįžo su dviem padavėjomis. Jos padėjo ant mūsų stalo lėkšteles su įvairiais patiekalais.

– Pone Tengai, – nuolankiai nusišypsojo metrdotelis, – mūsų restoranas dovanoja šiuos valgius iš pagarbos jums.

Tada trijulė iki žemės nusilenkė mums ir pasišalino.

Teng Siong nekreipė dėmesio, kad aš piktinuosi jos išlaidavimu. Ji paėmė arbatinį ir pripylė mudviem po pilną puodelį.

– Už mūsų sėkmę, Brangioji Orchidėja, – tarė susidauždama.

Mano širdis daužėsi kaip būgnas, raginantis karius į mūšį.

– Teng Siong, jūs tikrai manote, kad mums pavyks?

– Aš visuomet viską labai kruopščiai suplanuoju. Tik pasitikėk manimi.

Kol mudvi tylomis kąsnojome, grįžo metrdotelis su dviem padavėjomis, atnešusiomis daugiau valgių. Kai galop visas stalas buvo nukrautas maistu, mano nuostabai, Teng Siong paprašė metrdotelį pakviesti abu apsaugininkus prisėsti prie mūsų.

– Sąskaitą apmokėsiu dabar. Po to norime, kad niekas mudviem netrukdytų.

– Teng Siong, gal iš proto išsikraustėte?! – sukuždėjau jai į ausį.

– Aišku, pone Tengai, – metrdotelis supratingai mudvi nužvelgė. – Viską supratau.

Tikriausiai jis pamanė, kad ponas Tengas nori, jog liktume vienu du, nes norime ištaisyti orgiją keturiese!

Kai kapitonas paėmė pinigus ir išnešė liesą užpakalį iš kambario, tarpduryje pasirodė du išsišiepę veidai. Teng Siong nusišypsojo apsaugininkams ir mostu pakvietė prisėsti prie mūsų. Jiedviem įsitaisius, įpylė jiems vyno ir prikrovė maisto į lėkštes.

– Judu turbūt labai sunkiai dirbate. Prašyčiau priimti mūsų padėką ir išgerti šio vyno.

Ji paėmė savo stiklą, išgėrė ir ženklu parodė man sekti jos pavyzdžiu.

– O dabar prašyčiau atsipalaiduoti ir vaišintis.

Šiurkščiuose veiduose godžiai sužibo dvi poros alkanų krauju pasruvusių akių. Dvi poros lazdelių puolė maistą, palikdamos ant baltos staltiesės padažų pėdsakus, primenančius girtuoklio pastangas rašyti kaligrafiškai. Pūslėtos rankos, negailestingai čaižydavusios rimbu ir spausdavusios seserims gerkles, dabar šluostėsi riebaluotas lūpas.

Sukaupiau visą valią, kad rankos nedrebėtų, ir prisidėjau prie Teng Siong, keliančios „vėją ir mėnulį“ – varinėjančios tuščias, nepadorias kalbas. Aš net nutylėjau, kai šalia sėdintis apsaugininkas „netyčia“ liestelėjo man krūtį siekdamas didžiausio riebios kiaulienos gabalo. Paskui dar nešvankiai pasišnekučiavome, tada palinksminau apsaugininkus dainuodama ir žaisdama su jais „atspėk, kiek pirštų“. Vyrai išraudo, jų akys apspango, lūpos sužvilgo nuo riebalų – jie atrodė laimingi kaip dar niekada gyvenime. Teng raginama, bet labai nenoriai, pasiėmiau *kiną* ir ėmiau skambinti. Kol mano pirštai lekiojo virš šio tauraus instrumento, du apsaugininkai plovė gerkles vynu ir visais plaučiais traukė vandens pypkes be perstojo keikdamiesi: „Nejaugi tas močkrušys gali būti toks turtingas?!“ „O

jau papų didumėlis! Mielai įvaryčiau jai į pizę!“

Kambarys dabar dvokė dūmais – jie grėsmingai kabojo palubėje. Kiek įmanydama stengiausi gundomai šypsotis ir kalbėti laibu balseliu, o mano pirštai it kokia striptizo šokėja kraipėsi, sklandė ir lakstė po šį garbinamą instrumentą. Jutau šiokią tokią kaltę, kad groju tokiems vulgariems klausytojams, tačiau aš bent jau nesulaužiau Perlei duoto pažado neskambinti *kinu* už pinigus.

Per tą savotišką striptizo seansą Teng vis krovė valgius apsaugininkams į lėkštes ir pylė auksinį, švelnų kaip aksomas gėrimą jiems į puodelius.

Galiausiai jau gerokai po vidurnakčio du girtutėliai vyrai sudribo ant stalo lyg dvi krūvos laivo riebalų atliekų. Kai buvo aiškiai matyti, kad niekas negalėtų jų pažadinti, Teng Siong liepė man nusivilkti suknelę ir apsirengti laisvą palaidinukę ir kelnes, įkišti į dėklą *kiną* ir pasiimti negausius savo daiktus. Tada, įsitikinusios, kad niekas – net jokia vėlė – mūsų neseka, Teng Siong ir aš patyliukais išsprūdome pro vienas iš užpakalinių durų, sustabdėme rikšą ir nuvažiavome tiesiai į Šiaurės stotį.

Po kelių valandų traukinys atvežė mus į Nankiną. Nuėjome į prieplauką, keltu nuplaukėme į Pukou, ten sėdome į greitąjį traukinį, važiuojantį į Pekiną. Pirmos klasės vagone užliūliuota ritmingai judančio traukinio, išvargusi nuo vakaro įvykių užmigau, bet nieko nesusapnavau. Atsibudusi pamačiau, kad Teng Siong laiko mane apglėbusi.

Ji švelniai pabučiavo mane į kaktą.

– Ar gerai miegojai, Brangioji Orchidėja?

Man atrodė, kad galvą kažkas tranko kūju.

– Kur mes esame? Kur apsaugininkai?

Ji tvirčiau mane apglėbė.

– Mums negresia joks pavojus, Brangioji Orchidėja. Esame Pekine.

– Jūs įsitikinusi?

– Taip.

Įdėmiai pažvelgiau į Pekino rytmečio migloje skendintį jos veidą ir įsikniaubiau jai į krūtinę, kad nepamatytų ašarų pritvinkusių mano akių.

Ak, jeigu Teng Siong išties būtų vyras!

– Brangioji Orchidėja, – lygindama man plaukus švelniai prašneko ji, – nebemiegok. Deja, čia turime išlipti.

Padaviau nešikui savo *kiną*; išėjome iš Pekino stoties ir sustabdėme taksi. Teng Siong paprašė vairuotojo nuvežti mus į „Didžiosios sėkmės“ viešbutį prie Dangaus šventyklos. Per trumpą kelionę ištiesusi kaklą dairiausi po tą nepažįstamą miestą – į vyrus išbalusiais veidais, kėblinančius į opijaus rūkyklas; į restoranus, kurių firminiai patiekalai – vėžliena, gyvatiena ir antilopės ragų sriuba; į smuikininką, čyruojantį savo dvistygiu instrumentu šalia „žmogaus be kaulų“. Automobiliui važiuojant gausiomis siauromis gatvelėmis, iš abiejų pusių nustatytomis vienaukščiais namais, saugomais aukštų

sienų, kaklą tiesiau dar labiau. Už vienų tvirtų vartų sodo nepamačiau – jį užstojo aukšta siena.

Parodžiau į ją Teng Siong.

– Kodėl prie pat vartų siena?

Ji nusišypsojo.

– Nejaugi nežinai, Brangioji Orchidėja? Čia garsioji vaiduoklių siena – ji kliudo vaiduokliams užklysti į namus. Vaiduokliai nemoka vaikščioti vingiais – tik tiesiai.

Bet aš prisiminiau Perlę sakius priešingai – kai kalbėjo apie vingiuotus takus. Gal todėl, kad *jang* pasaulio gyventojams tenka įveikti gyvenimo vingius ir posūkius, o vėlių pasaulis – kur kas paprastesnis.

Po kelių minučių atvažiavome į viešbutį, užsiregistravome, nuėjome į savo kambarį ir bemat atsigulėme į lovą miegoti.

Atsibudome jau pavakare. Po miego pažvalėjau, bet pasijutau baisiai išalkusi. Mes paskubomis nusiprausėme, persirengėme ir nuėjome į nedidelį restoraną. Gurkte gurkiau lakštinius su jautiena, bandeles su kiauliena ir karštą Ulongo arbatą, bet Teng Siong tik knaibė maistą stebėdama mane su motinos meile ir sutuoktinio švelnumu.

Pažiūrėjau jai į akis.

– Teng Siong, jūs neišalkote?

Ji nusišypsojo.

– Aš puotauju žiūrėdama į tavo grožį.

Pavalgiusios nuėjome nusipirkti drabužių ir būtiniausių daiktų, tada iškart grįžome į viešbutį. Teng Siong pasiūlė gulti į lovą, šįsyk – patrinti veidrodžių. Mintyse atsidusau prisiminusi kinų posakius: „Pilnas skrandis skatina ištvirkauti“ ir „Valgyti ir mylėtis – žmogiška“.

Nors mylėtis nebūčiau pasirinkusi moters, jaučiau dėkingumą Teng Siong ir todėl laikiau savo pareiga suteikti jai malonumą. Be to, jeigu turiu mylėtis, tai jau geriau su kultūringa, gražia moterimi negu su kokiu *čou nanžen*!

Taigi vėl, šį kartą savo noru, pritaikiau savo erotikos meną, kad suteikčiau malonumą. Teng Siong greitai pasidavė mano kerėjimo ginklams – įaudrinančioms akims, deginančioms lūpoms, vilgančiam liežuviui ir glostančioms rankoms. Ji dejavo ir rangėsi, rietėsi aukštyn ir davėsi į šonus, kol jos kūnas susmuko šalia mano.

Teng Siong taip patiko su manimi mylėtis, kad galų gale mes ištisas dvi dienas praleidome viešbučio kambaryje net neapsirengdamos. Tik kai mano *in* skausmingai išburko, ji sutiko liautis.

Kadangi kurį laiką negalėjome mylėtis, pagaliau ėmėme svarstyti, kaip rasti tą Pekino operos moterišką trupę ir mano motiną. Teng Siong nekantravo prisidėti prie teatralų, bet aš prisispyriau pirma surasti motiną. Galop ji nusileido – vardan meilės.

Teng Siong man sakė turinti daugiau negu užtektinai pinigų mudviem pailsėti ir apžiūrėti Pekiną prieš leidžiantis į kelią, bet aš nebuvau nusiteikusi ekskursijoms ar kokioms nors pramogoms. Dabar tetroškau rasti motiną – ne vien iš meilės, bet ir iš kartėlio: taip norėjau paklausti jos, kodėl nerašė

man šitiek metų. Kaip galima būti tokiai beširdei, kad užmirštum vienturtę dukrą?!

Trečią dieną Pekine Teng Siong pažadino mane dešimtą. Mes paskubomis pavalgėme, apsirengėme, susikrovėme daiktus, tada nieko nelaukdamos leidomės prie Tajo kalno į pietvakarius nuo Pekino. Kai mudvi su motina daugiau kaip prieš aštuonerius metus išsiskyrėme, ji man sakė ketinanti prisiglausti vienuolyne, esančiame tame kalne. Kadangi negavau iš jos nė vieno laiško, nenumaniau, kuriame vienuolyne ji apsistojo. Nusprendžiau pradėti nuo esančio žemiausiai, paskui kilti vis aukščiau ir klausinėti visų sutiktų abiejų lyčių vienuolių, ar nėra jos matę ar apie ją girdėję.

Kelionė buvo ilga ir varginanti. Prie Tajo kalno nusigavome vakarėjant. Rudens oras buvo maloniai vėsus. Blyškus mėnulis, apsižergęs tolimą viršukalnę, įtariai stebėjo kiekvieną mūsų žingsnį. Pirmiausia priėjome Kvapniojo debesies vyrų vienuolyną. Teng Siong pastebėjo riestus jo stogus, kyšančius iš tankios lapijos. Ji sustabdė nešikus, sumokėjo, paskui padėjo man išlipti iš palankino ir nusivedė prie vartų. Atsargiai padaužėme liūto galvos pavidalo belstuką, žinodamos, kad čia prisiglaudė žmonės, nenorintys, kad juos trukdytų žemiškais reikalais.

Durys girgždėdamos atsidarė ir išvydome apskritaveidį jaunuolį skusta galva. Matydama, kad šventykla nedidelė – vadinasi, nebūtina laikytis sudėtingo etiketo, – tiesiog paprašiau pakviesti viršininką.

Jaunasis vienuolis liepė mums laukti ir nurūko. Grįžo labai greitai.

– Pone ir panele, mūsų viršininkas kviečia jus į priėmimo menę. Prašom sekti paskui mane.

Pilku abitu apsitaisęs vienuolyno viršininkas buvo kokių septyniasdešimties, liesas ir iš pažiūros išmintingas. Jis jau laukė mūsų kiemo gale, ir nuo panašios į veidrodį jo galvos atsispindėjo mėnesiena.

Nespėjus man jos sulaikyti, Teng Siong pristatė mudu kaip vyrą ir žmoną.

Viršininkas nusišypsojo, rankoje narstydamas ilgais kutais puoštos *malos* karoliukus.

– Sveiki atvykę į mūsų kuklią šventyklą, pone ir ponia Tengai.

– Ar viršininkas malonėtų pasakyti savo vardą?

Nudžiugau, kad Teng pasiteiravo itin mandagiai.

– Mano darmos vardas yra Slenkantis Debesis.

Slenkantis Debesis įsivedė mus į menę. Visiems įsitaisius ant medinių kėdžių, jis paprašė jaunojo vienuolio atnešti mums arbatos ir užkandžių.

Šnekėdamiesi gurkšnojome kvapnią arbatą, kramtėme riešutus, vaisius ir vegetariškas bandeles. Teng Siong papasakojo apie mudvi – aišku, išgalvotus dalykus. Mano meilužė lesbietė virto pirkliu, aš – trijų mažų jo vaikų motina. Dėl to melo jaučiausi mažumą prasikaltusi – ne todėl, kad jaučiausi labai dorybinga ir sąžininga, bet todėl, kad „mano vyras“ atrodė toks dorybingas ir sąžiningas, kai melavo gerbiamam vienuoliui. Galiausiai po kitų melagysčių ir mandagių šnekų nusukau kalbą prie svarbiausio klausimo – mano motinos – ir paklausiau viršininko, ar jis kartais negirdėjęs, kur ji gali būti.

– Apgailestauju, bet tai gana sudėtinga, ponia Teng, – jis mąsliai žvilgtelėjo į mane. – Šiame

kalne išsibarstę daugiau negu šimtas šventyklų…

Apstulbau tai išgirdusi.

– Tiek daug?!

Jis linktelėjo.

– Ir jūs nenumanote, kurioje gyvena jūsų motina?

– Ne, – baisiausiai nusiminusi papurčiau galvą. – Net neįsivaizdavau, kad čia tiek daug šventyklų.

Be to, motina galėjo išeiti kur kitur ar net mirti. Bet šių nuogąstavimų vienuoliui neišsakiau.

– Negana to, – jis atsargiai gurkštelėjo arbatos, – jeigu ji tapo vienuole, vadinasi, gavo darmos vardą – tokį kaip Švarinančios Dulkės, Apšviečianti Saulė ar Gailestingosios Akys. Koks jūsų motinos darmos vardas?

– Nenumanau, – prisipažinau ir išraudau, nes pasijutau kvailele ir netikusia dukra.

– Jeigu nežinote motinos darmos vardo, bijau, kad bus nepaprastai sunku ją rasti. Koks jos pasaulietinis vardas?

– Su Meifang.

Gražioji Gardžiakvapė. Staiga suvokiau, kaip tiko motinai šis vardas. Ar dabar, tapusi vienuole, ji vis dar tokia pat graži ir taip gardžiai kvepia?

– Tada galiu jums padėti paklausinėdamas apie vienuolę, kuri anksčiau turėjo Su Meifang pavardę.

– Ar galite imtis to dabar?

Pajutau, kaip man timpteli už rankovės. Teng Siong sukuždėjo man į ausį:

– Brangioji Orchidėja, ramiau! Būk gera, leisk viršininkui nuspręsti, kaip ir kada ką nors daryti.

Padovanojau Slenkančiam Debesiui šypseną, bet ne pačią žaviausią – ši buvo skirta tik mano gašliems aukšto rango klientams, ne celibato besilaikantiems vienuoliams.

– Prašyčiau dovanoti man už nemandagų elgesį, pone Slenkantis Debesie.

Vienuolis pažiūrėjo pro langą į mėnulį, paskui atsigręžė į mus.

– Kadangi metas jau vėlus, patarčiau judviem likti čia nakvoti, suvalgyti ko nors karšto ir gardaus ir pailsėti. Rytoj galėsite nueiti į Darmos gėlių vienuolyną ir pasakyti, kad rekomendavau jus viršininkui Širdies Keliui. Jam devyniasdešimt penkeri, jis seniausiai gyvena šiame kalne, tad tikriausiai galės jums padėti labiau negu kas kitas. Darmos gėlė vos už kokių penkiolikos kilometrų nuo čia. Jei norite, galite eiti pėsčiomis arba nusisamdyti palankinus.

Mudvi su Teng Siong sudėjome delnus ir žemai nusilenkėme.

– Ačiū už jūsų gerumą, pone Slenkantis Debesie, – pasakiau.

Teng Siong žavingai nusišypsojo.

– Pone, ar leisite mums paaukoti šiek tiek kvapniojo aliejaus?

Man patiko, kad Teng Siong vietoj „pinigų“ pavartojo šį eufemizmą.

Viršininkas nusišypsojo jai ir apsišvietusio žmogaus pirštu parodė į aukų dėželę. Tada pasišaukė jaunąjį vienuolį, kad šis paprašytų virėjo paruošti vakarienę dviem svečiams.

Vienuolyno viršininkui išėjus, netrukus grįžo jaunasis vienuolis ir nusivedė mus į virtuvę. Retai turėjau galimybę ragauti tokių labai paprastų, bet gardžių valgių, kaip per tą kuklią vegetarišką vakarienę. Nuo tada, kai tapau Persikų žiedų garsenybe, mane maitino visokiais sočiais mėsos patiekalais. Net kai skųsdavausi persivalgiusi, klientai toliau kraudavo mėsos gabalus man į lėkštę ir be perstojo pildavo į puodelį vyno. Net negalėdavau atsisakyti, mat nepaisyti žmogaus gerų ketinimų buvo ne tik nemandagu, bet ir kvaila. Turkio paviljone „ne“ – uždraustas žodis.

Dabar žiūrėjau į grybus, sojų pupelių varškę, bambuko ūglius ir kolokazijas ir jutau, kaip sąla širdis. Kaip gyva nebuvau patyrusi, kad valgiai šitaip noriai lįstų į burną, kad, kaip kartą sakė man motina, būtume ne tik gyvi ir sveiki, bet dar ir dorybingi.

Motina niekada mėsos labai nemėgo. Ji nuolat kartodavo:

– Mėsos verdu tik truputėlį – daržovėms pagardinti.

Kiekvieną pirmą ir penkioliktą mėnulio kalendoriaus mėnesio dieną ji gamindavo grynai vegetariškus patiekalus, kad „išvalytų mūsų kūnus ir sielas“. Prisiminiau, kaip mūsų šeima susėsdavo drauge mėgautis paprastais, bet gardžiais motinos patiekalais. Motina baiminosi, kad jeigu neleis Fang Rong manęs išsivežti, neturėsiu nė šaltos ryžių košės ir vaikščiosiu tuščiu pilvu. Bet vietoj ryžių košės man būdavo grūdami sočiausi valgiai. Nusišypsojau pamaniusi: „Kokia ironija!“

Teng Siong lazdelės pakibo ore.

– Brangioji Orchidėja, aš padariau ką nors juokinga?

– Oi, ne, jūs čia niekuo dėta.

Papasakojau apie motinos būgštavimus, bet apie savo gyvenimą neatskleidžiau daugiau, negu reikėjo.

Ji palietė man skruostą.

– Labai užjaučiu, Brangioji Orchidėja. Bet tau nebeteks liūdėti, nes aš padarysiu tave laimingą.

Ji tarsi norėjo pasakyti kažką daugiau, bet apsigalvojo.

Nė kiek neabejojau ją baisiai trokštant sužinoti daugiau apie mano praeitį, bet ji nujautė, kad kamantinėti – netinkamas metas. Stojo nejauki tyla; mes tik įnikusios kimšome ryžius. Vieninteliai garsai virtuvėje, be lazdelių barkščiojimo ir čepsėjimo, sklido iš už lango: čirpė vabzdžiai, šlamėjo lapai, retkarčiais tolumoje sulodavo šuo. Rudenio vėjo šiurenami lapai skleidė garsą *sasa* – atrodė, tarsi jie šaukia mane vardu: „Siang Siang! Siang Siang!“

Pakreipiau galvą ir įsiklausiau. Prisiminiau, kaip vaikystėje, kai per daug aukštai įsisupdavau sūpuoklėmis stengdamasi geriau pamatyti pasaulį ar tėvams nematant šokinėdavau tarp akmenų, ar žavėdavausi kokiu rastu daiktu, išgirsdavau juos šaukiant mane: „Siang Siang! Siang Siang!“

Jų balsai, sklindantys tūkstančiu krypčių, būdavo kupini meilės, bet įsakmūs. Užuot tuoj pat atsiliepusi, stovėdavau nekrustelėdama ir klausydavausi, mėgaudamasi tėvų nerimu. Kad ir kur būdavau: nuošalioje gatvelėje, kokiame nors kieme ar netoliese turguje, norėdavau taip užšaldyti savo tėvų meilę, kad ji išliktų per amžius. Gal lapai dabar šaukia mane seniai prarastos motinos ar seniai mirusio tėvo prašymu? Ašaros nusirito mano skruostais ir vos nepaspringau nebaigtu kramtyti

bambuko ūglio gabalu.

– Kas nutiko, Brangioji Orchidėja? – paklausė Teng Siong. Jos balsas buvo švelnus, akys degė susirūpinimu visai kaip kadaise mano tėvų.

Papurčiau galvą ir nurijau kąsnį.

Teng Siong priėjo ir mane apkabino.

Šį kartą, kai ji priglaudė savo lūpas prie manųjų, atsakydama įkišau liežuvį jai į burną. Gerai nežinau, ar pajutau jai meilę, bet dėkingumą – tikrai.

Netrukus grįžo jaunasis vienuolis. Pamatęs, kad baigėme valgyti, nieko nesakydamas galvos mostu pakvietė eiti paskui jį. Išėjus į lauką, jis nusivedė mus taku į žemą pastatą šalia šventyklos. Teng atidarė duris ir pamatėme, kad kuklus mūsų bagažas jau padėtas asketiškame kambaryje. Vos tik jaunasis vienuolis išėjo ir mudvi atsisėdome, mane užliejo nerimo banga dėl motinos – ar kada nors ją rasiu? Norėdama numalšinti nerimą, išsitraukiau *kiną* iš brokato dėklo ir ėmiau derinti stygas. Teng Siong vis dar tylėdama patenkinta įsmeigė žvilgsnį į mane.

Baigusi derinti stygas pasiruošiau groti „Ybiškės lapus, šokančius rudens vėjyje“. Padėjusi vidurinįjį kairės rankos pirštą ant instrumento krašto pusiau užmerktomis akimis pameditavau. Paskui dešine ranka ėmiau gnaibyti stygas, o tuo pat metu mano kairės rankos pirštai švelniai, lengvai jas lietė – nelyginant gėlių vainiklapiai upokšnio paviršių. Mažą, neapstatytą kambarį bemat užpildė liūdni, bet malonūs *kino* murmesiai. Nuraminta tylių savo instrumento garsų per daug negalvojau, laiminga esu ar ne, – tiesiog džiaugiausi esanti gyva ir laisva. Man begrojant šokinėjantys, besisukiojantys pirštai mintyse asocijavosi su gyvenimo posūkiais, vingiais, pakilimais ir nuopuoliais. Ybiškės lapai toliau šoko rudens vėjyje, tyliame, liūdesio persmelktame ore ir galiausiai krito ant žemės…

Ankstų rytą jaunasis vienuolis atėjo į mūsų kambarį ir pakvietė pusryčių. Teng Siong jam padėkojo ir pasakė, girdi, mes vis dar baisiai pavargusios po kelionės, todėl verčiau apsieisime be pusryčių ir dar pamiegosime. Iš tikrųjų Teng Siong norėjo mylėtis – nors mes buvome šventykloje. Kai visiškai nusivarėme trindamos savo veidrodžius Vu kalne, užmigome. Pabudusios net išsigandome: jau buvo popietė.

– Velnias! Turim tuoj pat susiruošti ir leistis į kelią!

Teng Siong šoko iš lovos ir ėmė rengtis.

– Einu paprašysiu jaunojo vienuolio ko nors užkąsti.

Paskubomis pavalgiusios buvome pasiruošusios į kelią. Jaunasis vienuolis jau susitarė, kad į Darmos gėlių vienuolyną mus nuneš dviem nedideliais palankinais.

Prie vartų atsisveikinome su vienuolyno viršininku. Jis geraširdiškai man nusišypsojo.

– Ponia Teng, linkiu jums sėkmės ieškant motinos. Jei turėsiu galimybę, paklausinėsiu apie ją dėl jūsų.

Paskui jis padavė popieriaus lapelį Teng Siong.

– Pone Tengai, čia parodytas kelias į Darmos gėlių šventyklą. Galite parodyti jį nešikams, jeigu

kartais nežinotų kur eiti ar pasiklystų.

– Ačiū už jūsų gerumą ir dosnumą, pone Slenkantis Debesie.

Mes nusilenkėme senajam ir jaunajam vienuoliams ir priėjome prie laukiančių palankinų.

Nors keturi nešikai atrodė jauni, saulės nurudintus jų veidus vagojo gilios raukšlės. Jų kūnai buvo tvirti, blauzdos raumeningos su panašiomis į mažytes žalias gyvates iššokusiomis gyslomis. Teng Siong liepė nešikams mano palankiną nešti priekyje, jos – nedaug atsilikus iš paskos.

Šildė saulė; nešikai tylėdami nešė palankinus siauru, duobėtu keliu. Įtempę akis, budriais veidais jie sukaupė visą dėmesį į kelią priekyje – galėjai pamanyti, kad jie lėtai bėgdami medituoja. Retkarčiais virš keliuko palinkęs medis bent akimirką suteikdavo paunksnę. Svaigau iš laimės žiūrėdama į margus šviesos ir šešėlių raštus ant slenkančios pro šalį žemės. Aš vis iškišdavau galvą, pasukdavau atgal ir šaukdama Teng Siong vardu pamodavau ranka. Mano „vyras“ atsakydamas plačiai nusišypsodavo ir linksmai pamodavo man.

Po valandos kelionės pagaliau atsidūrėme atvirame lauke. Dabar buvome toli nuo žmonių. Nebuvo matyti jokių šventyklų, net dūmų, rūkstančių iš kokios virtuvės tolumoje. Teng Siong neprieštaravo, kai nešikai paprašė leisti dvidešimt minučių atsipūsti. Ketvertas bemat susėdo ratu po medžiu, skuduru nusišluostė prakaituotus veidus, išsivyniojo sausų bandelių ir ėmė valgyti. Šitaip menkai užkandę išsitraukė kauliukus – loš iš vargano užmokesčio už šią kelionę.

Teng Siong pasiūlė mudviem apsidairyti po apylinkes. Ji sušuko nešikams:

– Einame pasivaikščioti. Grįšime už pusvalandžio.

Vienas iš nešikų sušuko jai:

– Pone, tik neužtrukite ilgiau, nes norime nunešti jus į vietą, iki nusileis saulė.

– Nesijaudinkite – grįšime laiku.

Teng Siong išsilaužė dvi storas šakas – ramstytis vietoj lazdų. Išmėgindama jų tvirtumą užsimojo ir trenkė į žemę sukeldama malonų dunkstelėjimą.

Kai jau buvome pasirengusios eiti, staiga kai ką prisiminiau.

– Luktelkite, Teng Siong. Palikau palankine savo *kiną*.

– Verčiau palik jį ten. Jis per sunkus neštis.

Nenorėjau jai aiškinti, kas paslėpta mano instrumente, tad sugalvojau dingstį:

– Noriu atsisėdusi po medžiu sugroti jums kūrinį apie gamtą. Be to, bijau, kad nešikai gali jį sulaužyti, kai sumanys perdėti daiktus.

– Gerai, tada aš jį tau panešiu.

Paėmėme *kiną* ir pasukome į mišką. Atrodė, tarsi būtume atsidūrusios sapne. Rudens vėjelis gaivinamai vėsino, saulė ramino lyg švelniai masažuojanti ranka, svaigino senų medžių kvapai. Užsimetusi brokato dėklą su mano *kinu* ant peties, Teng Siong panėšėjo į gražų rafinuotą mokslininką, nužengusį iš senovinio peizažo. Žiūrint į jos siluetą mane apėmė liūdesys. Ak, kad ji išties būtų vyras!

Ėjome tylėdamos, kiekviena paskendusi savo mintyse. Retkarčiais pasilenkdavau ir ką nors pakeldavau nuo žemės: margą lapą, dailios formos akmenį, kaligrafišką brūkšnį primenančią šakelę.

Nė pati nepajutau, kaip pradėjau dainuoti *kinui* parašytą kūrinį „Odė senovės metui“:

Saulė ir mėnuo keičia vienas kitą dieną ir naktį.
Debesys slenka, vanduo teka.
Liūdesys tvyro vėjyje ir kvapnioje žolėje.
Dangus tuščias, žemė sunykusi.
Viskas nuslenka tolyn.
Dabar girdėti vien besigrumiančių drakono ir tigro aimana.
Štai koks gyvenimas!

Man baigus, Teng Siong tarė:

– Brangioji Orchidėja, tu gražiai dainuoji, bet ši daina tokia liūdna!

– Argi dauguma kinų dainų nėra liūdnos?

– Tu teisi. Todėl, kad gyvenimas yra liūdnas, – suniurnėjo ji. Atrodė giliai susimąsčiusi. – Taigi turime kaip įmanydami mėgautis gyvenimu, kol dar galime.

Ji paėmė mano delną ir priglaudė sau prie lūpų.

Ėjome toliau, kol atsidūrėme nedidelėje laukymėje; jos viduryje augo didžiulis ginkmedis storomis šakomis. Geltoni jo lapai panėšėjo į auksinį lietų.

Teng Siong priėjusi palietė jo kamieną, apžiūrėjo žievę.

– Eikš, pasižiūrėk, Brangioji Orchidėja.

Nuskubėjau prie medžio.

– Jam tikriausiai šimtas metų!

– Ne, tūkstantis. Šis medis regėjo, kaip suklesti ir žlunga ištisos dinastijos, kaip gimsta ir miršta didžiūnai ir varguoliai. Regėjo žmones mokančius išminčius, pasiklydusius keliautojus, lizdus kraunančius paukščius, priesaikas vienas kitam duodančius įsimylėjėlius, nirvanos būseną pasiekiančius vienuolius. Labai gaila, kad jis nemoka kalbėti, – neabejoju, jis galėtų papasakoti mums daugiau istorijų, negu surašyta „Trijų karalysčių romane“[22], – jausmingu balsu ji pridūrė: – Tikiuosi, mūsų meilė tvers taip ilgai kaip šis medis.

Nieko neatsakiau. Nors Teng Siong jaučiau labai šiltus jausmus, nemaniau mylinti ją taip, kaip mylėčiau vyrą. Kadangi niekados nebuvau įsimylėjusi vyro, iš kur galėjau žinoti, kokia būtų ta meilė?

Baimindamasi, kad ji paprašys mane prisiekti meilę priešais tą gilią senovę menantį medį, mėginau nukreipti jos dėmesį kitur.

– Teng Siong, tau neatrodo, kad vertėtų pagroti *kinu* po šiuo medžiu?

Ji linktelėjo, paskui atsargiai nusiėmė instrumentą nuo peties ir numovė brokato dėklą.

Šįsyk sugrojau „Žvejo ir medkirčio pašnekesį“. Įsivaizdavau, kad Teng Siong – medkirtys, aš – žvejas. Susitikę miške mes valgome virš žarijų keptą žuvį, geriame vyną ir diskutuojame filosofijos klausimais.

Miško tankmėje, pajutusi kalno dvasią, grojau *kinu* vieną melodiją po kitos: „Girtą žvejąׄ“, „Tris variacijas slyvos žiedo tema“, „Raudą už Ilgųjų vartų“, o galiausiai – „Prisimenant seną draugę“.

Atsidusau, kai pagaliau atitraukiau pirštus nuo instrumento; tada papasakojau Teng Siong apie Perlę.

– Labai užjaučiu, – man baigus tarė jinai. – Gaila, kad neturėjau galimybės su ja susipažinti.

Ji įdėmiai nužvelgė man veidą.

– Neabejoju, kad tavo sesuo Perlė buvo tokia pat graži ir talentinga kaip tu.

– Gražesnė ir talentingesnė.

– Negaliu tuo patikėti. Tu tik kukliniesi, Brangioji Orchidėja, – ji pamerkė man akį. – Tikriausiai žinai posakį: „Turkio spalva atsiranda iš mėlynos, bet ją pranoksta“?

Nusišypsojau. Šiuo plačiai paplitusiu posakiu būdavo apibūdinamas mokinys, pralenkęs savo mokytoją. Kiek pamąsčiusi nusprendžiau sugroti dar vieną kūrinį – „Dailioji Orchidėja“. Daugiau kaip prieš tūkstantį metų – valdant Tangų dinastijai – sukurtas ir mūsų laikus pasiekęs kūrinys idealiai tiko groti po šiuo senutėliu medžiu.

Aš vis dar buvau visa galva pasinėrusi į tyrus muzikos garsus, kai staiga Teng Siong sušuko:

– O, varge, mes per ilgai čia užsibuvome!

Paskubomis įkišau *kiną* atgal į dėklą. Teng Siong pagriebė jį iš manęs, paėmė mane už rankos ir mudvi pasileidome bėgti.

– Manai, nešikai mūsų tebelaukia?

– Manau, taip, nes aš jiems dar nesumokėjau, – atsakė ji. Bėgant *kinas* daužėsi jai į nugarą.

– Bet ponas Slenkantis Debesis jau sumokėjo! Mačiau, kaip jis davė nešikams pinigų!

– O varge, tada beveik neabejoju, kad jų neberasime! – tempdama mane iš paskos sušuko jinai. – Nei savo drabužių ir visų daiktų!

Pastebėjau, kad oras gerokai atvėso, saulė buvo beveik nusileidusi.

– Ką darysim, jeigu jie mūsų nelaukė?

– Nežinau. Kol kas negaliu galvoti, bet kokią nors išeitį rasime.

Neradome. Mat po valandos mes vis dar klaidžiojome miške. Supratau, kad nutiko blogiausia: mudvi pasiklydome.

Išvargintos bėgimo, ėjimo ir nerimo galiausiai atsisėdome pailsėti ant didelio akmens. Jautėmės pailsusios ir išalkusios, bet neturėjome nieko gerti nei valgyti: visas maistas liko palankinuose.

Užsidengiau veidą delnais ir apsiverkiau. Teng Siong uždėjo ranką man ant peties.

– Teng Siong, man baisu! – iš visų jėgų prie jos prisispaudžiau.

– Aš dėl visko kalta – nederėjo prarasti laiko nuovokos, – ji apsidairė aplink. – Manau, reikia susirasti kokią priedangą ir pernakvoti čia.

– Bet mes galim mirtinai sušalti arba mus gali gyvas suėsti tigras! Be to, čia gali būti gyvačių – nenoriu, kad kokia man įkąstų!

Ji smarkiau mane prisiglaudė.

– Brangioji Orchidėja, tik nepulk į paniką. Tiesiog turime būti labai atsargios. O kai ateis rytas, neabejoju, kad išeitį sugebėsime rasti.

---

22 Epinis XIV a. kinų rašytojo Luo Guandžongo kūrinys.

24

Plėšikai

Dangus greitai geso, kalnų apybrėžos apsiblausė ir tapo panašios į blyškų, išskydusį rašalą. Mes vis klaidžiojome tirštėjančioje migloje ieškodamos vietos, kur galėtume pailsėti.

Tada pastebėjome brūzgynų iš dalies uždengtą kažkokį tamsų daiktą.

– Brangioji Orchidėja, eime pažiūrėti, – pasiūlė Teng Siong.

Kai prisiartinome, supratau, kad tai milžiniškas bronzinis varpas, visas pažaliavęs, išmargintas senoviniais ženklais.

Teng Siong ėmė braukyti per užrašą pirštu.

– Žiūrėk, Brangioji Orchidėja, jis buvo dovanotas pagerbiant kažkokį įtakingą vienuolį, išgyvenusį… šimtą dvidešimt metų. Tai gal šis varpas ir mums užtikrins ilgą gyvenimą.

– Teng Siong, prašau – daryk ką nors! Jau temsta ir man baisu!

– Nesijaudink. Varpas tikriausiai reiškia, kad kažkur netoliese esama šventyklos.

Apsidairiau, bet nepamačiau jokio namo ar pagodos stogo.

– Tai kur ta šventykla?

– Turėk kantrybės – ji turi būti netoli. Gal jos nematyti pro ūką ar lapus. Dabar… – staiga ji nutilo, paskui prašneko pašnibždomis: – Klausykis!

Įtempiau ausis, paskui sušnabždėjau jai:

– Rodos, girdžiu žingsnius.

– Aš taip pat, – ji nutilo, paskui drebančiu balsu pridūrė: – Jie artinasi!

– Gerai! Gal šaukimės pagalbos?

Teng Siong užspaudė man burną delnu.

– Ne! Brangioji Orchidėja, mes nenumanome, kas tie žmonės, – jie gali būti vienuoliai… bet gali būti ir plėšikai.

– O varge – ką tuomet darysime?!

Teng Siong nespėjus atsakyti, išgirdome už krūmų juokiantis ir garsiai keikiantis.

Mano palydovė susijaudinusi sukuždėjo:

– Jau neabejoju, kad čia plėšikai!

Tada pamačiau tarp lapų šen ir ten šmėsčiojant šešėlius.

Prie pat ausies vėl išgirdau Teng Siong šnabždant:

– Bėgti per vėlu, verčiau slėpkimės. Gal mums pavyks palįsti po varpu. Eikš, padėk man jį pakelti.

Ji padėjo *kiną* ant žemės, mudvi pakišome pirštus po varpo kraštu ir mums pavyko atkelti jį nuo žemės – atrodė, kad mums staiga atėjo į pagalbą kažkokia antgamtiška jėga.

– Lįsk po juo, greičiau! – sušnypštė jinai.

Sudvejojau.

Teng Siong pašliaužė po varpu ir ištiesė ranką į mane. Mėgindama sugriebti *kiną* patraukiau ranką nuo varpo. Šis garsiai sužvango ir nukrito.

Iš varpo pasigirdo prislopintas persigandusios Teng Siong balsas:

– Pakelkime jį dar kartą, greičiau!

Bet šaukštai jau buvo po pietų: iš šalimais augančio krūmo pamačiau išlindusias dvi dideles galvas.

Paėmiau *kiną* ir dėjau į kojas.

Pro šalį skriejo medžiai ir krūmai. Nuvargusios mano kojos, užuot karpiusios auksinio lotoso žiedus, treškino šakutes, smėlį ir akmenukus. Veidą čaižyte čaižė vakaro vėsa. Žemai nusvirusios šakos draskė rankas, kol pajutau, kaip oda srūva kraujas. *Kinas* daužėsi man į nugarą gurindamas šonkaulius. Paskui – o siaube! – dėklas su instrumentu nuslydo man nuo peties ir tėškėsi į žemę.

Garsiai suklikau, bet nesustojau. Deja, netrukus mane kažkas sugriebė iš užpakalio. Nors mėginau spardytis ir tvatyti kumščiais, dvi raumeningos rankos taip tvirtai mane apglėbė, kad visi mano kovos menų gebėjimai dingo kaip ir mano *kinas*. Paleidau kakarinę ir nebeužsičiaupiau.

Mano nuostabai, užuot užčiaupęs man burną delnu, plėšikas pratrūko juoku. Jo bendrininkas atsistojo prieš mane ir ilgai įdėmiai apžiūrinėjo. Jo veidas buvo keistai atgrasus, aštrūs kaulai po glaudžiai aptempta oda styrojo į visas puses. Kai prašneko, balsas buvo laibas kaip mergaitės. Nors mano padėtis buvo grėsminga, vos nenusijuokiau.

– Net jeigu plyšosi tol, kol trūks plaučiai, manai, šioje niekieno teritorijoje mylimasis tave išgirs ir ateis gelbėti?

Tas, kuris laikė mane sugriebęs iš už nugaros, šiurkščiu, bjauriu balsu tarė:

– Ką tokia graži merga kaip tu veikia viena miške?

Viena ranka vis dar stipriai mane apglėbęs, kita sugriebė mane už plaukų, pasuko galvą atgal ir įdėmiai į mane pažiūrėjo varinių monetų dydžio akimis, išvirtusiomis virš susitaršiusios tankios barzdos.

Neištariau nė žodžio. Laimė, jie bent nepastebėjo Teng Siong.

– Apieškok ją! – sukriokė Prakaulusis Veidas.

Išvirtusios Akys ėmė trinti, maigyti ir spaudyti mane visą, ilgiau sustodamas prie mano krūtų ir *in*.

– Eina šikt – nieko! Ta kalė neturi nieko!

Prakaulusis Veidas piktai, klausiamai dėbtelėjo į mane.

– Tikrai nieko?

– Taigi. Ničnieko. Nei pinigų, nei brangenybių.

Stojo ilga tyla. Tada Prakaulusis Veidas prašneko vėl, laidydamas į mane gašlius žvilgsnius ir

šiurkščia ranka glostydamas tokį pat šiurkštų savo veidą.

– Hmm… bet ji turi kai ką geresnio už pinigus ir brangenybes. Cha, cha, cha!

Išvirtusios Akys irgi nusijuokė.

– Velniai rautų, tu teisus!

Tai taręs jis bloškė mane ant žemės, perplėšė palaidinukę ir nusmaukė kelnaites. Kol Prakaulusis Veidas juokėsi, bendrininkas nusimetė savo purvinas kelnes ir užgriuvo ant manęs.

Ėmiau klykti, tik šįsyk ne iš apsimesto malonumo, bet iš skausmo, pykčio ir pasidygėjimo.

Išvirtusios Akys ėmė talžyti man per veidą, o kūną trankyti į žemę. Suklykiau garsiau, stengdamasi išsivaduoti iš po stambaus jo liemens. Jis vėl sudavė man, jo ranka buvo tokia pat kieta kaip šlykštusis jo kotas. Tysojau ant žemės paralyžiuota, negalėdama sukliudyti jam lieti bjaurius savo syvus į mane.

Prakaulusis Veidas stebėjo supratingai linksėdamas ir nedorai šypsodamas.

Kai Išvirtusių Akių kotas suglebo, užsitraukė kelnes ir sukriokė savo bendrininkui:

– Dabar tavo eilė!

Kai Prakaulusis Veidas buvo benusimaunąs kelnes, išgirdome lapus šlaminančių kojų žingsnius. Išvirtusios Akys viena didžiule ranka laikė prispaudęs mane prie žemės, kita smarkiai užgniaužęs man burną.

Dėkui dangui – tikriausiai Teng Siong! Bet kaip jai užteko jėgų vienai atkelti varpą?!

Abu plėšikai ištempę akis ir ausis suko galvas į garsų pusę.

Staiga iš krūmo išniro veidas. Du piktadariai mane paleido, čiupo peilius ir juos atlenkė. Aštrios geležtės sužibo lyg pragare mirksinčios pailgos akys.

Nors mėnesienai trukdė prasiskverbti migla, vis dėlto įžiūrėjau dvi budrias akis – žmogus stengėsi suprasti, kas čia vyksta. Čiupau suplėšytus drabužius ir užsidengiau nuogą kūną tuo pat metu suklykdama į tamsą. Mėginau stotis, bet susverdėjau, nes raumenis draskyte draskė skausmas, ir vėl susmukau ant žemės. Plėšikai nekreipė į mane jokio dėmesio.

Prakaulusis Veidas sušuko nepažįstamajam tuo mergaitės balsu:

– Atėjai pasižiūrėti, kaip tuoj nudvėsi, sukruštas šunsnuki!

– O gal tu irgi nori paragauti tos šavalkos, močkrušy nelaimingas?! – pridūrė Išvirtusios Akys.

Negalėjau patikėti: užuot apsisukęs ir bėgęs, kad išsigelbėtų, vyras žengė į priekį! Vilkėjo juoda palaidine ir kelnėmis, plaukus buvo užsidengęs juoda skepeta. Žibintas jo rankoje skleidė šiurpią gelsvą šviesą ir išplėšė iš tamsos jo veidą. Jis buvo netikėtai švelnus ir protingas.

– Apgailestauju, bet judviem teks paleisti šią moterį, – ramiu, tyliu balsu tarė jis.

– Cha, cha, cha! – šaižiai nusijuokė Prakaulusis Veidas. – Tik nesakyk, kad negeidi šitos gražuolės! Kas esi – impotentas ar kastratas?

Jaunuolio veidas surimtėjo.

– Kaip sakiau, turėsite ją paleisti, – dar tyliau tarė jis.

– Cha! Niekingas šunsnuki, – nusispjovė Prakaulusis Veidas, – kas tu toks, kad mums įsakinėji?!

Plėšikai reikšmingai susižvalgė. Tada Prakaulusis Veidas kreipėsi į bendrininką:

– Gal pamokykim šitą kastratą?

– Mielai.

– Luktelkit, – vėl taip pat ramiai tarė jaunuolis. – Pirma noriu užduoti jums klausimą.

Prakaulusis Veidas pasikasė smailą pakaušį ir nusikvatojo.

– Klausimą? Kas pasidarė – gal kekšės sūnus nusprendė vaidinti mokslinčių?

Iš pažiūros nė kiek nesutrikęs jaunuolis atsakė:

– Ar judu mokate skaityti?

Matyt, jo klausimas prajuokino Išvirtusias Akis.

– Cha, cha, cha – kam mums to reikia?!

Jis pasukiojo ginklą rankoje.

– Mes turim po peilį!

– Ir po kotą! – gašliai išsišiepęs ir kraipydamas klubus pridūrė Prakaulusis Veidas. – Cha, cha, cha!

Staiga jaunuolis išvyniojo popieriaus ritinėlį. Įtempusi akis pamačiau kažkokią paslaptingą schemą, vaizduojančią tigrą, kardą, drakoną ir ištisas eiles nesuprantamų hieroglifų.

Plėšikai – tikriausiai beraščiai – atrodė suglumę.

Tada jaunuolis išsitraukė ragą ir ėmė pūsti; kurtinantis gausmas pasklido į visas puses. Dar nenurimus šaižiam jo aidui jis metė ragą, išsitraukė varpelį ir ėmė įnirtingai jį kratyti tardamas kažkokias nesuprantamas frazes. Tada išsitraukė kažką ilgą ir minkštą – rimbą su kotu, vaizduojančiu drakono galvą! Rimbas pliaukštelėjo rangydamasis ore kaip puolanti gyvatė. Galiausiai lyg koks fokusininkas jis išsitraukė ilgą kardą, perkirto ritinėlį pusiau ir žibintu padegė.

Aiktelėjau.

Plėšikai atrodė priblokšti; raukšlėtas jų kaktas išmušė didžiuliai prakaito lašai. Plykstelėjusios liepsnos atšvaitai raudonai nudažė jų veidus. Atvipusios žiaunos neišleido nė menkiausio garso.

Bet netikėčiausias reginys dar tik laukė: ugnis įgavo milžiniško tigro pavidalą ir šoko link dvejeto!

Plėšikai susiėmė už galvų ir ėmė spiegti, tarsi ką tik būtų atvesdinti prieš patį pragaro karalių. Jie akimirksniu pasipustė padus ir pranyko tamsoje.

Jaunuolis jų nesivijo – pasuko prie manęs, paskui, kai mus skyrė kokie trys metrai, sustojo.

– Panele, jums nieko neatsitiko? – paklausė švelniai ir podraug atsargiai.

Vis dar negalėjau atitokti, tad neįstengiau nieko atsakyti.

– Nepadarysiu jums nieko bloga. Norite, kad padėčiau atsistoti?

Papurčiau galvą. Jis nusisuko – kad galėčiau užsitraukti drabužius. Mintyse atsidusau. Gal jis įsivaizduoja, kad joks vyras nėra lietęs ar bent matęs mano kūno? Bet tikriausiai jis supranta, kad ką tik buvau išžaginta.

Ašaros pabiro mano skruostais. Sagstydamasi perplėštą palaidinukę nužiūrinėjau nugarą

nepažįstamojo, kuris ką tik matė mane taip negražiai nuogą ir išgelbėjo man gyvybę.

– Jau baigėte? – paklausė jis tyliai.

– Taip, – vos pralemenau.

Dabar jis atsigręžė ir galėjau įdėmiau pažiūrėti į veidą; jo akys atrodė kupinos užuojautos. Jis iš lėto prisiartino prie manęs ir tarė:

– Noriu jums padėti, bet turite man pasakyti kaip.

Jis buvo aukštas. Pakėlusi į jį akis pasakiau:

– Mano draugė negali ištrūkti iš varpo!

– Iš varpo? Kur?

– Manau, jis kažkur netoli nuo čia, bet nesu įsitikinusi. Ilgai bėgau, kol tie plėšikai mane pasivijo.

Jis pažvelgė į mane didžiai susirūpinęs.

– Labai užjaučiu. Tikiuosi, jie jūsų…

– Deja, – sunkiai nurijau seiles. – Turiu galvoje, vienas iš jų…

Nors ką tik mane ištiko baisi bėda, pastebėjau, kad jis atrodo labiau nuliūdęs negu aš, ką tik išžaginta.

Stojo ilga, nejauki tyla. Galop jis prašneko:

– Manau, jums reiktų ieškoti draugės dabar, kol dar nevėlu. Aš padėsiu.

Pasakiau jam, kad man reikia rasti dar ir savo muzikos instrumentą, kurį išmečiau bėgdama nuo plėšikų.

Jis įdėmiai į mane pažvelgė.

– Kaip manot, ar įstengsit paeiti?

Vėl pajutau, kad skauda visą kūną. Staiga susigriebiau: su suplėšytais drabužiais, susišiaušusi, mėlynių nusėtu veidu tikriausiai atrodau kaip kokia ragana!

– Taip, – atsakiau nudelbusi akis.

Jis priėjo artėliau ir iškėlė žibintą.

– Jūsų veide yra mėlynių, bet jis nesupjaustytas ir nekraujuoja, todėl nesijaudinkite – nieko rimto neatsitiko. Žymės po kelių dienų išnyks.

Tada jis nusivilko švarką ir ištiesė man.

– Prašom jį apsivilkti.

Išraudau, nes staiga pastebėjau, kad viena krūtis išlindusi pro perplėštą palaidinę.

Jis nusigręžė.

– Prašyčiau paskubėti. Man neramu dėl jūsų draugės.

Nenumaniau, kur ieškoti varpo. Taigi dairėmės aplink šen ir ten, kaip pakliūva. Jis ėjo pirma manęs, praskleisdavo lapus ir patraukdavo šakas, kad galėčiau praeiti. Žibintas metė į šokančius vaiduoklius panašius kraupius mirgančius šešėlius.

– Teng Siong! – šaukiau įtempusi klausą ir regą.

– Vadinasi, ten jūsų draugas, ne draugė? – paklausė jaunuolis.

– Ne, draugė, tik jos pavardė vyriška.

Staiga man dingtelėjo, kad Siong gali būti ne tikra Teng pavardė. Gal jai teko pasivadinti išgalvota pavarde – Siong yra plačiai paplitęs vyro vardas, reiškiantis „didvyrišką“, – kad niekas jos neatpažintų. Dėl tos pačios priežasties aš Siang Siang iškeičiau į Brangiąją Orchidėją.

O kas tas jaunuolis, kuris keistai elgiasi, moka burtų, matė mane nuogą ir dabar eina visai šalia tamsiu mišku? Aš net nesužinojau jo vardo, juo labiau, kas jis. O jeigu ir pasisakytų, ar galėčiau būti tikra, kad jis irgi neslapukauja?

Ši mintis mane liūdino, bet aš sukaupiau jėgas ir toliau visa gerkle šaukiau:

– Teng Siong! Teng Siong!

Bet vietoj atsakymo girdėjau savo pačios balso aidą, vėją ir mums po kojomis traškančius lapus.

Galiausiai po beveik dviejų valandų mes nutraukėme paieškas.

– Jau per vėlu ko nors ieškoti, – tarė jaunuolis, – ir neabejoju, kad esate baisiausiai išvargusi. Taigi pamėginkime vėl rytoj.

Linktelėjau.

Jis susirūpinęs pažvelgė į mane.

– Manote, įstengsite eiti toliau?

– Taip.

– Tada eisime iš lėto, – jis patylėjo, paskui atsargiai rinkdamas žodžius pridūrė: – Arba, jeigu neprieštaraujate, galiu jus nešti.

– Ačiū jums už gerumą, bet, manau, įstengsiu paeiti pati.

Nors skaudėjo visą kūną ir neapsakomai troškau sutikti su jo siūlymu, turėjau atsisakyti: norėjau, kad jis manytų, jog esu drovi, padori moteris, kuri geriau jau pasikars, negu leisis bent paliečiama nepažįstamo vyro. Girdėjau sakant, kad senovėje kai kurios moterys, norėdamos parodyti, kokios dorybingos esančios, nusikirsdavo ranką, jeigu ją atsitiktinai paliesdavo vyras.

Jis dvejodamas vėl prašneko.

– Gyvenate kur nors kalne?

– Aš ne… aš… aš ką tik čia atvykau.

– Jeigu neturite kur apsistoti, – maloniai tarė jis, – galite eiti kartu į mano šventyklą.

– Šventyklą?

Pakėliau akis ir sugavau jo žvilgsnį.

– Taip. Esu vienuolis. Daosistų.

Staiga viskas atsistojo į savo vietas: skepeta ant galvos, keistas apdaras, žibintas, ritinėlis su hieroglifais, stebuklingas triukas. Kaip aš iš karto nesupratau – daosistų vienuolis!? Vos garsiai nesušukau. Bet, atitokusi nuo pradinio šoko, staiga pajutau nusivylimą ir raudonį skruostuose. Kodėl toks gražus vyras panoro būti vienuoliu?!

Jis prašneko vėl:

– Kelionė atgal į mano šventyklą bus netrumpa. Jūs įsitikinusi, kad atlaikysite?

– Atlaikysiu, – tvirtai pareiškiau.

Tylėdama sekiau paskui jį ir jo rankoje tabaluojantį žibintą, kol galiausiai kojos ėmė pintis, o visą kūną raižyti skausmai, ir susmukau ant žemės.

Kai atsipeikėjau, pamačiau, kad vienuolis laiko mane apglėbęs. Ėmiau muistytis.

– Prašyčiau mane paleisti. Aš galiu eiti.

– Negalit. Prašom pasitikėti manim ir leisti jums padėti, – griežtai pareiškė jis. Jo pėdos vis spyrėsi į žemę ir kaskart trakštelėdavo užminta kokia nukritusi šakelė.

Per daug išvargusi, kad galėčiau ginčytis, užsimerkiau ir nesipriešinau jo spaudžiama prie krūtinės. Šalia ritmiškai plakanti jo širdis kėlė man keistą saugumo pojūtį.

Tikriausiai užmigau, nes kai pramerkiau akis, buvome jau priešais kažkokią trobelę. Jis pastatė mane ant žemės, atidarė duris ir įsivedė vidun. Čia nebuvo jokių papuošalų, vien altorių atstojantis stalas, vaistų spinta, katilas ir dvi kėdės.

– Prašom eiti paskui mane, – tarė jis nespėjus man nė prasižioti. – Štai mes ir vietoje, – pridūrė eidamas į šoninį kambarį. Čia jis padėjo žibintą ir kuprinę, tada uždegė kitą žibintą prie lango.

– Norite pasakyti, kad čia šventykla? – leptelėjau ir iškart sukandau lūpą. Kaip galiu įžeidinėti vienuolį ir dar po to, kai jis išgelbėjo man gyvybę?!

Jis man nieko neatsakė, tik paėmė arbatinį ir įpylė mums šaltos arbatos.

Atsisėdau, ėmiau gurkšnoti, paskui apsidairiau įdėmiau. Kambarys buvo mažas, bet kruopščiai sutvarkytas. Priešais duris stovėjo aukštas stalas su traktato *Tao-te čing* autoriaus Lao Dzi[23] statulėle. Čiužinys buvo padėtas prie vienos sienos; ant šios kabojo tik vienas paveikslas su užrašu „Eliksyro terasa“. Jame buvo pavaizduotas mokslininkas, stovintis aukštų kalnų supamame kyšulyje ir žiūrintis į katilą, iš kurio kilo garai.

Prie kitos sienos stovėjo knygų spinta, prigrūsta virvelėmis surištų knygų, ir rašomasis stalas. Be galo nustebau pamačiusi ant stalo *kiną*. Atsisukau norėdama įdėmiai pažvelgti vienuoliui į veidą, paslaptingą blausioje žibintų šviesoje. Dabar, kai jis paleido kuodą, į kurį buvo susukęs plaukus, šie išdriko ir priminė bėgančiuoju stiliumi parašytus hieroglifus.

– Jūs skambinate *kinu*? – balsu išsidaviau esanti sujaudinta ir negalinti patikėti.

– Taip.

– Betgi jūs vienuolis!

Jis ilgai žiūrėjo į mane.

– Kai kurie mūsų laikosi tradicijos groti *kinu*. Tai savotiška meditacija. Mes tikime, kad efemeriški jo tonai padės mums susilieti su Keliu[24].

Sunkiai galėjau patikėti, kad mane apskritai išgelbėjo, bet kad tai padarė daosistų vienuolis ir dar mokantis skambinti *kinu*?!

– Mokytojau, aš neturėjau galimybės paklausti jūsų vardo…

– Čing Dženas.

Tyras ir teisingas. Gražus vardas. Tačiau aš nuliūdau – juk tai tebuvo jo kaip daosistų vienuolio vardas – iš esmės tik maskuotė, nesvarbu, kad pasirinkta tikėjimo sumetimais. Man dingtelėjo, ar kada nors sužinosiu tikrąjį, tėvų jam duotą vardą.

– O kuo jūs vardu?

– Brangioji Orchidėja, – atsakiau ir parodžiau į *kiną*. – Galiu pažiūrėti?

– Žinoma, bet nejaugi nenorite pirma pavalgyti ir apsiprausti? Be to, – jis parodė į mano skruostą, – manau, jums reikia nusivalyti veidą.

Pajutau, kad raustu, – tikriausiai atrodžiau klaikiai. Veidas nusėtas mėlynių, į plaukus prisivėlę šakelių ir žolių. Tikrai atrodžiau toli gražu ne pavydėtinai, ir dar gražaus vienuolio akivaizdoje!

– Ar turite veidrodį? – neiškentusi paklausiau.

Jis sutriko ir nežinojo, ką atsakyti, paskui netaręs nė žodžio išėjo iš kambario. Netrukus grįžo su vandens dubeniu, rankšluosčiu ir ėmė mazgoti man veidą.

– Oi! – sušukau, kai rankšluostis palietė skaudamus skruostus.

Nekreipdamas dėmesio į mano šūkčiojimus vienuolis toliau valė žaizdas. Baigęs mazgoti man veidą ir rankas, išėjo išpilti vandens.

Grįžęs paklausė:

– Ar jau geriau jaučiatės?

Linktelėjau.

– O dabar ar galėčiau pasižiūrėti į *kiną*?

Jis susirūpinęs pažvelgė į mane.

– Panele Brangioji Orchidėja, ar… gerai jaučiatės?

Man vėl išraudo skruostai. Tikriausiai jam pasirodė keista, kad plėšiko išniekinta galėjau elgtis taip normaliai ir net turiu jėgų ir noro apžiūrėti muzikos instrumentą. Nėra ko nė sakyti, jis nežinojo, kad ištisus aštuonerius metus mane kasnakt „žagino“ įvairiausi dvokiantys vyrai!

Tyliai tariau:

– Manau, pasijusiu geriau, jei galėsiu pasižiūrėti į jūsų *kiną*.

Vienuolis leido man apžiūrėti *kiną* iš viršaus, paskui parodė užrašą apačioje: *Tianfeng siaosiao* – dangiškasis zefyras, švilpiantis sodriai ir aiškiai.

– Koks dailus! – Perbraukiau pirštu glotnų laką. – Jis tikriausiai labai senas.

– Šiam *kinui* ne mažiau kaip aštuoni šimtai metų.

Pakėliau į jį akis.

– Norite pasakyti, jis Sungų dinastijos laikų?

Jis pritariamai linktelėjo.

– Mokytojau Čing Dženai, koks sutapimas – aš irgi skambinu *kinu*!

Jo veidas nušvito.

– Tikrai?

Pakinkavau galvą.

– Man būtų garbė kada nors išgirsti jus grojant, – tarė jis, – bet dabar prašyčiau pailsėti, o aš tuo metu sutaisysiu ko nors valgyti. Jūsų pilvas visai tuščias.

Tai taręs jis išėjo iš kambario.

Staiga pasijutau, lyg pilvą graužtų tūkstantis žiurkių. Susigriebiau nieko neturėjusi burnoje nuo tada, kai su Teng Siong palikome vienuolyną. Tą akimirką galvoje šmėstelėjo Teng Siong atvaizdas. Užsidengiau veidą ir sušukau:

– Teng Siong, ar tau nieko neatsitiko?

Ilgai raudojau, bet galiausiai nusišluosčiau ašaras. Vildamasi, kad *kinas* gali nuraminti mano sielą, ėmiau jį derinti. Kai uždėjau pirštus ant lakuoto jo paviršiaus ir buvau bepradedanti medituoti, pagalvojau apie savąjį *kiną*. Perlės priešmirtinė dovana pamesta kartu su visais instrumente paslėptais pinigais ir brangenybėmis!

Suvokiau, kad ir vėl esu visiškai viena šiame pasaulyje, be to, neturiu nė skatiko.

– Oi, ne! – riktelėjau.

Akys vėl pritvinko ašarų, bet šįsyk neleidau joms trykšti. Suėmiau save į rankas ir pradėjau skambinti „Prisimenant seną draugę“. Apėmė liūdesys suvokus, kad turiu prisiminti ne vien Perlę, bet ir Teng Siong. Ji buvo teisi: gyvenimas išties yra liūdnas. Jei nori išlikti gyva, vadinasi, turi tik grumtis, kad nenuskęstum sielvarto jūroje.

Baigusi „Prisimenant seną draugę“, pradėjau groti „Raudą už Ilgųjų vartų“. Šį kartą dainavau. Sutelkiau visą dėmesį į gražius, liūdnus žodžius; tada prie mano balso prisidėjo kitas – tyras, galingas ir skvarbus. Vos neišsigandau. Vienuolis, su manimi elgęsis taip oficialiai ir mandagiai, dainavo balsu, išduodančiu gebėjimą užjausti giliausią širdgėlą; jutau švelnumą, užgydantį net didžiausias žaizdas, ir stebuklingą galią nuplauti gyvenimo negandas. Mudviem baigus, ašaros nusirito skruostais – šįsyk prieš mano valią. Užsimerkiau, o kai vėl atsimerkiau, pamačiau Čing Dženą prie durų, laikantį rankose padėklą su dubenėliais garuojančių bandelių, sriubos ir ryžių.

Rankove nusišluosčiau ašaras.

– Atsiprašau, – suniurnėjau.

Mano širdyje apvirto indeliai su prieskoniais ir iš jų pabiro mišinys skonių – saldaus, rūgštaus, kartaus ir pikantiško.

Čing Dženas priėjęs padėjo padėklą ant stalo, paskui paėmė *kiną* ir pakabino ant sienos. Jis įpylė mums abiem ką tik išvirtos arbatos ir mes atsisėdome.

Jis padavė man dubenėlį.

– Čia ypatinga žolelių sriuba. Ją išviriau, kad jums užgytų sumušimai.

Išgėriau kartų viralą ir ėmiau valgyti jusdama, kad jis įdėmiai į mane žvilgčioja. Bet man neberūpėjo geros manieros, ką jis apie mane pagalvos ir net ar gražiai atrodau. Jis valgė visai nedaug, o kai galiausiai baigėme, nusivedė mane į būdelę po atviru dangumi, kur jau buvo pripylęs kubilą karšto vandens.

– Panele Brangioji Orchidėja, neskubėkite ir nesijaudinkite. Aš saugosiu stovėdamas šalia.

Nusimečiau suplėšytus drabužius ir atsargiai įlipau į kubilą. Vanduo – karštas ir, mano nuostabai, iškvėpintas – rodės, gydo odą. Žinodama, kad Čing Dženas šalia, jaučiausi ir atsipalaidavusi, ir saugi. Pyliau karštą vandenį sau ant veido, pečių, nugaros. Paskui, prisiminusi šlykštųjį Išverstas Akis pradėjau smarkiau taškytis vandeniu, kad vienuolis neišgirstų mano raudos. Odą tryniau su tokia jėga, kad ji paraudo ir paskaudo. Nors viską skaudėjo, apėmė nuostabus pojūtis, kad vėl esu švari. Pakėlusi akis į dangų pamačiau, kad skaistus mėnulis ir degančios žvaigždės taip pat spokso į mane. Atsidusau iš to skausmingo pasitenkinimo.

– Panele Brangioji Orchidėja, jums viskas gerai?

– Gerai, – atsakiau staiga labai aiškiai suvokusi: esu nuoga, o mažiau kaip už trijų metrų – gražus vyras. Spėliojau, ką dabar galvoja Čing Dženas. Ar jam, vienuoliui, aš galiu patikti? Ar jis gali geisti nuogo mano kūno? Jeigu geidžia, ar jo nefrito kotas virpa? Įsivaizdavau, kad karštas vanduo, tykštantis man ant kūno, – švelniai glostanti jo ranka. Išleidau pratisą atodūsį, bet šįkart vienuolis nesureagavo. Pažvelgiau į dangų ir pamačiau žaismingai man mirksinčią skaisčią, slapukaujančią žvaigždę.

Kai išsimaudžiau, Čing Dženas virš būdelės padavė man savo vienuolio chalatą. Paskubomis jį apsivilkau ir grįžau į trobelę, o jis nuėjo maudytis. Kai grįžo, sėdėjau ant kėdės prie *kino* stalo. Dabar tarpduryje jis atrodė visai kitoks – atsigaivinęs, visas švytintis. Skepetos neberyšėjo ir pamačiau, kad ilgi, minkšti jo plaukai susirangę ant viršugalvio it mieganti katė.

Tylėdami ilgai žiūrėjome vienas kitam į akis.

Tada jis tyliai prašneko:

– Panele Brangioji Orchidėja…

– Prašyčiau vadinti mane tiesiog vardu.

– Brangioji Orchidėja, leiskite išvirti jums arbatos.

Jis išskubėjo virti arbatos, ir aš pajutau kambaryje sklindant energijos bangas. Man glostė akį tvirtas, raumeningas jo kūnas, išraiška, bylojanti apie didelį susikaupimą.

Po kurio laiko jis atnešė padėklą su arbata, padėjo ant stalo, atsisėdo priešais mane ir pripylė abiem po pilną puodelį.

Gurkšnojome arbatą nejaukiai tylėdami; galop jis paklausė:

– Brangioji Orchidėja, ar dabar jaučiatės geriau?

Linktelėjau akimis tirdama paslaptingą jo veidą. Nors man rūpėjo daugiau apie jį sužinoti, nusprendžiau tylėti.

Jis susirūpinęs žvilgtelėjo į mane.

– Gal norite pailsėti?

Papurčiau galvą ir toliau tylomis gurkšnojau arbatą.

– Brangioji Orchidėja, – galop prašneko jis žiūrėdamas į mane, tarsi būtų žinovas, vertinantis meno kūrinį, – prašom papasakoti man apie savo gyvenimą.

Staiga mano gyvenimas man pačiai pasirodė toks sudėtingas, kad net nežinojau, nuo ko pradėti.

Giliai įkvėpiau.

– Esu įsitikinusi, kad jums nebus įdomu.

– Kodėl taip sakote?

– Todėl, kad aš… – negalėjau apsispręsti, ar pasakoti jam apie Persikų žiedų paviljoną. – Nemanau, kad mano kančios raudonosiose dulkėse galėtų dominti vienuolį.

Jis atrodė suglumęs.

– Nors esu vienuolis, mačiau visą šį pasaulį, kitus taip pat.

– Vargu bau.

– Kodėl taip sakote?

– Todėl, kad jūs pernelyg jaunas.

Jis nusijuokė, paskui nutilo ir nukreipė dėmesį į savo puodelį.

Sugavau jo žvilgsnį, tada leptelėjau:

– Buvau sesuo.

– Sesuo? – Jis atrodė dar labiau suglumęs. – Norite pasakyti… vienuolė?

Man širdis ėmė tirpti. Koks naivumas! Tas gražus jaunuolis priešais mane nenumano, kas yra sesuo! Pakeičiau temą.

– Čing Dženai, kaip nutiko, kad tapote daosistų vienuoliu ir galiausiai atsidūrėte čia?

– Daviau tokį pažadą savo tėvui.

– Jis nenorėjo, kad vestumėte ir sulauktumėte sūnų?

Jo akys suspindo.

– Jūs žinote: budistų vienuoliams svarbiausia išsivaduoti iš geismų, negalvoti apie kūniškus dalykus. Mes, daosistai, siekiame kitko – pasitelkę į pagalbą alchemiją kuo ilgiau gyventi.

– Esu apie tai girdėjusi.

– Daugybė mūsų šeimos narių mirė jauni. Mano motina išskrido paskui gerves, kai buvau vos vienerių, paskui ją – tėvo brolis, netrukus – dėdė iš motinos pusės. Išsigandęs, kad dabar ateis eilė jam, tėvas pradėjo studijuoti daosistų ilgaamžiškumo alchemijos tyrimus. Kai man sukako vos vienuolika, jis išsiuntė mane vienuoliu į Dangiškojo debesies šventyklą. Tačiau netrukus jis pats mirė paslaptingomis aplinkybėmis.

– O, varge! Labai užjaučiu!

Jis liūdna išraiška pasakojo toliau:

– Motinos neatsimenu. Taigi pažįstu tik vienuolio gyvenimą.

– Vadinasi, gailitės esąs vienuolis?

Jis pamąstė.

– Ne. Manau, toks gyvenimas man geresnis. Man patinka glaustis kalne, o turėti reikalų su visais sudėtingais nuodėmingo pasaulio reikalais – nepatinka.

Jis nutilo, gurkštelėjo arbatos, paskui vėl prašneko:

– Prieš mėnesį mano viršininkas atsiuntė mane į šią trobelę, kad gyvendamas kaip atsiskyrėlis

išrasčiau ypatingą ilgaamžiškumo eliksyrą. Bandymams gavau vienerius metus, tad man liko dar vienuolika mėnesių, kol grįšiu į Dangiškąjį debesį.

Dabar supratau, kodėl ši „šventykla“ tokia maža ir kodėl aplink nematyti kitų vienuolių.

– Jeigu neprieštaraujate, gal pasakysite man, iš ko gyvenate būdamas atsiskyrėlis?

– Aš vis dar esu susijęs su šventykla, todėl kai rengiamos daug žmonių sutraukiančios apeigos, grįžtu ten padėti.

– Ar nesijaučiate vienišas gyvendamas čia vienui vienas?

– Gyventi vienatvėje esu įpratęs.

Mintyse atsidusau. Nejaugi jam nereikia moters? Nejaugi būdamas šalia manęs jis nieko nejaučia? Nė pati nepajutau, kaip ranka pasitaisiau plaukus ir drabužį.

Čing Dženas vėl prakalbo garsiau.

– Brangioji Orchidėja, – tarė neatitraukdamas akių man nuo veido, – esu tik paprastas vienuolis. Prašom papasakoti apie savo gyvenimą.

Norėjau, kad šis vyras manytų, jog esu dorybinga moteris iš padorios, išsimokslinusios šeimos (iš tikrųjų taip ir buvo!), o ne ištvirkėlė, pasimetusi nepastoviame vėjo ir dulkių pasaulyje, kurios rankas vietoj pagalvės pasikišdavo tūkstantis svečių ir kurios tamsiai raudonų lūpų riekutes ragavo dešimt tūkstančių vyrų.

Papasakojau jam viską apie savo gyvenimą, tik pakeičiau kai kurias smulkmenas. Dirbau ne seserimi Persikų žiedų paviljone, o tarnaite turtuolio namuose. Paskui iš jų pasprukau dėl dviejų priežasčių: bėgdama nuo šeimininko, nes jis blogai su manim elgdavosi, ir norėdama surasti motiną ir tą kariauninką. Nėra ko nė sakyti, pamelavau ir apie savo santykius su Teng Siong. Teng virto kita tarnaite, pabėgusia kartu su manim iš prabangių to turtuolio namų. Paminėdama Teng Siong vėl pasijutau prasikaltusi, nes iš mano širdies ją visiškai išstūmė vienuolis.

Man baigus jaunuolis ilgai mąstė. Galop prašneko:

– Negaliu patikėti, kad motina jus pametė ir niekuomet nerašė. Čia tikriausiai slypi kažkas daugiau. Jaučiu, kad jai kliudo kažkokia tamsi jėga.

Jis nutilo ir gurkštelėjo arbatos.

– Dabar jūs čia, nes jos ieškote. Nors bus labai sunku, prašyčiau nesijaudinti: aš kiek įmanydamas jums padėsiu. Aš dar padarysiu talismanus, padėsiančius ją rasti. Nė kiek neabejoju, kad judvi netrukus vėl būsite drauge.

Jis vėl patylėjo, paskui pridūrė:

– Padarysiu ir kitus talismanus. Jie pateks į *in* pasaulį ir padės jūsų tėvui.

Linktelėjau. Jaučiau didžiausią dėkingumą Čing Dženui ir liūdesį dėl tėčio. Tada išklojau viską apie tai, kad mano pasiryžimas atkeršyti už tėvą suteikė man jėgų visą tą laiką, kai dirbau tarnaite ir išgyvenau visas tas nelaimes, tarp jų ir Perlės (ji virto kita tarnaite, su kuria mes krauju prisiekėme būti seserys) mirtį.

Čing Dženas įdėmiai pažvelgė į mane.

– Brangioji Orchidėja, suprantu jūsų troškimą keršyti, bet tik neleiskite, kad visą jūsų jauną esybę užvaldytų ši pagiežos *či* – mes, daosistai, laikome ją labai žalinga žmogaus sielai ir kūnui.

– Bet aš privalau atitaisyti skriaudą, įvykdyti teisingumą. Nejaugi nežinote posakio: „Žmogui nevalia gyventi toje pačioje žemėje kaip jo tėvų žudikai“?

Jis pamąstė.

– Žinau. Bet leiskite užduoti jums klausimą. Kas, jeigu jums prireiks penkerių, dešimties, o gal net dvidešimties metų rasti tą kariauninką? Dar blogiau: kas, jeigu niekados jo nerasite? Ar visą gyvenimą ragausite vien kartėlį? Kur kas geriau būtų paskirti savo laiką dvasiniam tobulėjimui.

Jo žodžiai atėmė man žadą. Man niekada neatėjo į galvą, kad dvidešimt metų galiu ieškoti tėvo žudiko ir, ko gero, tuščiai.

Netikėtai išpyškinau:

– Aš tobulėju dvasiškai skambindama *kinu*, Čing Dženai.

Jis smalsiai pažvelgė į mane.

– Brangioji Orchidėja, kaip jūs išmokote skambinti *kinu*?

Velnias! Prikandau liežuvį. Kai pasakai vieną melą, tenka meluoti toliau, kad neišsiduotum melavęs iš pradžių.

– Tėtis išmokė prieš išsiųsdamas mane tarnaite pas tą turtuolį.

Jis patylėjo, paskui tarė:

– Brangioji Orchidėja, jeigu skambinant *kinu* jūsų mintys kupinos keršto, tai rodo, kad jūsų dvasia toli gražu ne tobula. Ko gero, jūs įvaldėte tik grojimo techniką, bet nesupratote esmės.

Toks taiklus šiuo vienuolio atsiskyrėlio pastebėjimas mane nustebino.

– Brangioji Orchidėja, tarkim, jums pasitaikys proga nužudyti tą kariauninką?

– Tuomet būsiu pasiekusi savo gyvenimo tikslą.

– Bet Lao Dzi tvirtina, kad Dao sekėjai neturi įgyvendinti jokių tikslų.

– Mano siela nenurims, kol nesurasiu to kariauninko ir nepaleisiu kulkos jam į kaktą! – pareiškiau tvirtai.

– Kad ir ką sumanėte, ar galite elgtis ramiai, kol ateis laikas veikti?

Nesulaukęs mano atsakymo, jis kalbėjo toliau:

– Jeigu jūsų siela nenurims, kol neatkeršysite už tėvą, siūlau jums geresnę išeitį.

Žvilgsniu tyriau glotnų jo veidą ir tankius antakius, panašius į du tolumoje dunksančius kalnus.

– Kokią?

– Galiu paruošti jums talismanų ir stebuklingo vandens – jie išgąsdintų tą kariauninką ir atimtų iš jo galią.

Man nepavyko susilaikyti nenusišypsojus. Po kelių akimirkų staiga pajutau, kad visos mano jėgos išseko. Šiandien ištikusios nelaimės ir prisimintos ankstesnės mane sunkte išsunkė, ir akys merkėsi prieš mano valią.

Čing Dženas susirūpinęs pažvelgė į mane.

– Brangioji Orchidėja, nieko nuostabaus, kad esate baisiai išvargusi, tad dabar verčiau pailsėkite. O jūsų draugės ieškosime rytoj.

Jis užleido man savo lovą, o pats atsigulė altoriaus kambaryje.

Kitą rytą mane pažadino švelnus pliaukštelėjimas per petį. Virš savęs it dunksantį kalną išvydau aukštąjį Čing Dženą.

– Kelkitės, Brangioji Orchidėja. Sutaisiau pusryčius. Pavalgę turime eiti ieškoti jūsų draugės. Prašvito jau senokai, bet nedrįsau jūsų žadinti.

Prieš mums išeinant iš trobelės Čing Dženas paėmė skėtį ir šiaudinę skraistę.

– Užsimeskite ją – bet kurią akimirką gali prasidėti lietus.

Mes vėl atsidūrėme miške. Tolumoje ties horizontu susikaupė grėsmingi juodi debesys. Mano palydovas juos pamatęs susiraukė.

– Artinasi liūtis. Greičiau eime ieškoti jūsų draugės.

Kiek įmanydama nupasakojau, kur mes radome varpą. Ilgai ėję pagaliau pamatėme jį laukymės krašte.

– Teng Siong! – sušukau jos vardą atsiklaupusi prie varpo. Man tankiau ėmė plakti širdis, tik šįsyk ne iš meilės, o todėl, kad nebuvau tikra, ar pamatysiu ją gyvą. Bet galvoti nebuvo kada: Čing Dženas jau pakėlė ir apvertė varpą.

Aiktelėjau – po juo nieko nebuvo.

Pratrūkau rauda, o Čing Dženas lengviau atsiduso.

– Jūsų draugė pabėgo.

– Jūs įsitikinęs?

Jis linktelėjo.

– Ji turi būti kažkur netoliese. Neabejoju, kad galime ją rasti.

– Bet ją kas nors galėjo pagrobti! – surikau. – O, varge, – ką tuomet darysime?

– Ieškokime toliau. Netoliese turėtų būti kokia nors šventykla. Ji gali būti ten.

Staiga pajutau lietaus lašus čaižant mano šiaudinę skraistę. Čing Dženas pasisuko į mane.

– Prasideda liūtis, geriau grįžkime nieko nelaukdami.

– Mes tikrai negalime ieškoti toliau?

– Brangioji Orchidėja, – jis metė į mane priekaištingą žvilgsnį, – aš esu kalnų vienuolis. Žinau, kaip čia reikia gyventi. Kartais liūtys sukelia purvo nuošliaužas – jos gali palaidoti mus gyvus.

Jis iškėlė virš manęs skėtį.

– Be to, dabar bent jau žinome, kad jūsų draugė pabėgo. Ji turbūt kokioje saugioje vietoje.

Mes paspartinome žingsnį. Netrukus dangus apsiniaukė; vėjas ėmė riaumoti nelyginant tigras, prapliupo kaip iš kibiro. Purvas be atvangos tiško mums ant kojų ir kelnių. Čing Dženas paėmė mane už rankos ir nusitempė iš paskos.

Kai pagaliau pasiekėme trobelę ir įėjome į vidų, vienuolis bemat puolė virti sriubos ir kaitinti

vandens maudytis. Pavalgiusi ir išsimaudžiusi vėl pajutau didžiulį nuovargį ir susmukau ant lovos.

Kai pabudau, už lango jau buvo ganėtinai tamsu. Vėjas ir lietus vis dar šėlo, bet jau nebe taip smarkiai. Žiūrėjau į šnarančius medžius ir, nors slėgė nerimas, pajutau įsižiebiant viltį.

– Brangioji Orchidėja, – išgirdau Čing Dženą švelniai šaukiant už durų, – jūs jau pabudote?

– Taip, – atsakiau.

Kurį laiką sėdėjau lovoje. Mintyse mačiau vienuolį atsiskyrėlį ir kaip stebuklingai jis mane išgelbėjo nuo plėšikų. Paskui vėl pajutau, kaip raumeningomis rankomis jis glaudžia mane prie šiltos krūtinės nešdamas į trobelę. Paėmiau jo chalatą ir patryniau šiurkščiu audeklu skruostus, gerdama vos juntamą kalno kvapą. Paskubomis jį užsimečiau, išlipau iš lovos ir nuėjau į altoriaus kambarį.

Čing Dženas atsitūpęs maišė ant savo krosnelės kažkokią maloniai kvepiančią sriubą. Jo nugara buvo tvirta kaip riedulys, viršugalvyje susukti plaukai panėšėjo į pagodą. Vos susilaikiau neapkabinusi jo iš už nugaros ir neįsikniaubusi veidu į kaklą.

Jis atsigręžė į mane ir nusišypsojo.

– Verdu sriubą iš įvairių žolelių ir grybų – ji padės jums atgauti *či*.

– Ačiū jums, Čing Dženai, – mano akys įsmigo į jo, – bet dabar jos nenoriu…

Čing Dženas atsistojo ir mudu žiūrėjome vienas kitam į akis, kaip atrodė, – visą amžinybę. Galiausiai jis priėjo prie manęs, paskui paėmė ant rankų taip, tarsi būčiau jo neįkainojamas Sungų dinastijos *kinas*, ir nusinešė ant lovos, iš kurios ką tik išlipau.

Širdis ėmė daužytis lyg elnias, besiblaškantis miško tankmėje. Stebėjau rimtą Čing Dženo veidą, kai jis ėmė man nurenginėti chalatą – labai atsargiai, lyg nuo naujagimio. Dabar gulėjau nuoga ir į mane įdėmiai žvelgė vyriškis, tik šįkart ne *čou nanžen* – dvokiantis vyras, – bet žmogus, verčiantis mano širdį plakti tankiau ir visą kūną tirpte tirpti.

Jis užpūtė žibintą. Pro langą sklindančioje mėnesienoje ėmė nusirenginėti, ir aš išvydau raumeningą, be raukšlelės kūną. Vienuolis smarkiai trūktelėjo kaspiną, kuriuo buvo susirišęs kuodą, ir plaukai pasileido.

Matydama tą vyrą juodais kaip derva, ilgais, tankiais, laisvai krintančiais plaukais, patyriau keistą jaudulį. Rodės, jis – ne taip kaip Konfucijaus sekėjai – nebijo pasipuikuoti savo vyriškumu. Mat kitaip negu budistų vienuoliai ir vienuolės, nusiskutantys plaukus, kad parodytų, jog kūniški dalykai jiems nerūpi, daosistai plaukų neliečia.

Kai Čing Dženas atsigulė į lovą šalia manęs, aš nebegalvojau apie tai, kas plaukus skutasi, o kas jų neliečia, bet vien apie tai, kad jam rūpi mano kūnas. Plaukai slėpė pusę jo veido; nefrito kotas stengėsi pasiekti Paukščių Taką.

– Brangioji Orchidėja… – išgirdau prie ausies Čing Dženo balsą. Jis rankomis ir lūpomis ėmė tirti visus nuošaliausius mano kūno kampelius. Kaip vienuolis galėjo tapti nepralenkiamu erotinių malonumų meno meistru?!

Jis prisitraukė mane ir įsikniaubė veidu man į krūtinę, tada suėmė krūtis delnais ir ėmė glostinėti, retkarčiais vis švelniai paliesdamas spenelius lūpomis. Jis buvo užsimerkęs, ir nuo ilgų blakstienų ant

veido krito mirguliuojantys šešėliai. Kai prašneko, balsas drebėjo.

– Brangioji Orchidėja, jūsų krūtyse plaka po širdutę.

Žaidžiau su ilgais jo plaukais ir dūsavau iš neapsakomo malonumo.

Jo liežuvis palaižė mano ausį iš vidaus, dantys švelniai sukando ją iš išorės. Tada jis veidu perbraukė man kaklą kuždėdamas: „Užuodžiu jumyse šviežias gėles ir medų.“ Paskui pakišo ranką man po sėdyne ir ją kilstelėjo. Kita ranka persirito per visą mano kūną kaip krioklio vanduo.

– Čing Dženai… – ėmiau raitytis jausdama, kad pradedu kraustytis iš proto…

Nesilioviau rangytis spausdamasi prie jo, kol pajutau, kaip jo *jang* kotas įeina į mano *in* vartus. Nuo aistringų jo judesių visos mintys išlėkė man iš galvos, o skausmai virto malonumu. Mes panėšėjome į du gyvulius, ilgai laikytus narve ir pagaliau ištrūkusius į laisvę. Mums neberūpėjo išorinio pasaulio pagundos – vien mūsų tarpusavio ryšys.

Po kelionės į Vu kalną Čing Dženas laikė mane švelniai apkabinęs. Abu tylėjome paskendę savo mintyse ir jausmuose. Mėgavausi pojūčiu, ateinančiu po to, kai suderini *in* su *jang*. Kokia ironija: aš, tikra lovos meno žinovė, pirmą kartą neregėtą malonumą vyro lietui krintant ant mano debesų patyriau su vienuoliu jo celėje!

Dabar supratau, kodėl Perlė taip ėjo iš proto dėl to portretisto Dziang Mou – tikriausiai jis meistriškai mylėdavosi.

Ištiesiau ranką norėdama paliesti Čing Dženą; jis ją sučiupo ir prisikišo prie lūpų. Atrodė, kad tuo metu vėjas už lango ėmė švelniai šaukti: „Siang Siang, Siang Siang.“

– Brangioji Orchidėja, – jis pasilenkė ir mane pabučiavo, – aš tave myliu.

Įdėmiai pažvelgiau jam į veidą.

– Aš irgi myliu tave, Čing Dženai.

Vienuolis nieko nesakydamas smarkiau mane prisiglaudė, tarsi tylėjimas būtų geresnis atsakas negu žodžiai ir geriausia paguoda. Dar smarkiau įsikniaubiau į šiltą jo krūtinę.

– Dabar, kai turiu čia tave, nebesijausiu vienišas, – tarė jis.

Netrukus jis išlipo iš lovos ir uždegė žibintą.

– Kur eini? – paklausiau.

– Pamatysi.

Jis priėjo prie stalo. Žiūrėjau į mėnesienos išryškintas jo kūno apybrėžas ir mano širdį nusmelkė malonus skausmas.

Netrukus jis grįžo su teptuku ir rašaline.

– Ką ketini daryti?

Šįsyk jis nieko neatsakė – įnikęs trynė rašalą. Baigęs – mano nuostabai – nutraukė apklotą, švelniai patraukė mano koją ir ėmė rašyti… man ant šlaunies!

Baigus jo veidas švytėjo, akys spindėjo, tarsi ką tik būtų išlipęs iš karštų versmių. Nuleidau akis ir pamačiau, kad mano šlaunį puošia eilės, užrašytos ryškiu, energingu braižu, primenančiu seną medį susisukusiomis šaknimis.

Dešimt pirštų šoka virš septynių šilko stygų; saldūs kuždesiai liejasi į raudonąsias dulkes.

Mano siela pražuvo tą akimirką, kai į širdutę panašios tavo lūpos prasiskyrė ir tavo glotnios

it nefritas rankos pradėjo savo šelmiškas šėliones.

– Ak, Čing Dženai, – sujaudinta paliečiau jam veidą, – eilės gražios. Bet aš dabar neišdrįsiu maudytis!

– Ant kūno negali jų išlaikyti, tad tegul jos lieka tavo galvoje, – atsakė jis paimdamas mano delną ir pažiūrėdamas pro langą. – Šiąnakt *juelao* – piršlys po mėnuliu – surišo mus raudona gija. Mūsų meilė tvers tiek kiek mėnulis.

Kurį laiką gulėjome snūduriuodami. Kai pabudau, į mane švietė pilnatis. Atsainūs sidabriniai spinduliai pamažu pakeitė mano nuotaiką. Čing Dženas savo žodžiais perteikė mudviejų gerus ketinimus ir norą, bet mėnuo, kaip skaistus veidrodis, tiktai stebi nesibaigiančius mirtingųjų troškimus ir atspindi juos atgal į pasaulį. Jam bestebint, vieni dalykai atsiranda, pasirodo ir sužydi, kiti dingsta, pranyksta ir nuvysta. Kas bus iš mūsų meilės po dešimties metų – ar vos po vienerių? Ar tebematysiu gražų Čing Dženo veidą? Ar vis dar atrodysiu graži jo akims? Ar esame tik akimirksniu išnykstantys atspindžiai vienas kito veidrodyje, trumpi atminties blyksniai – o gal vien šešėliai, mirgantys raudonosiose dulkėse?

Prislėgta šių nekviestų apmąstymų, stengiausi galvoti ne apie meilę, bet apie akimirkos malonumus. Papurčiau plaukus, liežuvio galu perbraukiau pračiauptas lūpas ir mečiau ilgą, skvarbų žvilgsnį į Čing Dženą. Kai glotnus jo kūnas prisispaudė prie manęs, užmiršau bekraščius troškimus ir tai, kad vieni dalykai pražysta, kiti nuvysta. Mano nuotaika, rodės, nustojo mainytis, kai pajutau, kad jo nefrito kotas sukietėjo, rado kelią į mane ir išblaškė visus mano vargus…

---

23 Senovės Kinijos filosofas, laikomas daosizmo pradininku.

24 Kelias (*kin.* Dao) yra pagrindinė filosofinė daosizmo sąvoka.

25

Ši moteris – ne mano vyras

Kai kitą rytą pabudau, saulė tiško man ant kojų. Pasirąžiau ir pakrutinau kojų pirštus, mėgaudamasi šilta saule ir glamonių prisiminimais. Tada pamačiau, kad Čing Dženas rimtu veidu stebi mane stovėdamas prie *kino* stalo.

– Kas nors negerai? – atsisėdau ir antklode užsidengiau savo nuogybę. Tada dingtelėjo: ko man, prostitutei, drovėtis vyro akivaizdoje? Bet aš drovėjausi, nes jis buvo ne šiaip koks vyras, o vyras, kurį pamilau.

– Ne, – jis kiek pašaipiai nusišypsojo. – Žiūrėjau į tave miegančią.

Nusišypsojau jam ir pasitryniau akis.

– Brangioji Orchidėja, geriau paskubėkime.

– Kodėl?

– Mes jau praradome daug laiko – mums reikia ieškoti tavo draugės.

Sukandau lūpas, kol pajutau aitrų kraujo skonį. Šis vienuolis taip mane pakerėjo, kad aš pamiršau Teng Siong! Kaip galėjau būti tokia savanaudė ir beširdė?!

Po pusvalandžio vėl tęsėme paiešką miške. Nors graužiama sąžinės garsiai šaukiau „Teng Siong! Teng Siong!“, galvojau vien apie savo meilužį vienuolį, o ne meilužę lesbietę. Protas man sakė, kad turiu sukaupti visą dėmesį į Teng Siong paieškas, bet mano akys visur matė Čing Dženą. Šakos visų medžių, pro kuriuos ėjau, virto raumeningomis jo rankomis, norinčiomis mane apkabinti, kiekvienas vėjo atodūsis – galingu jo balsu, šaukiančiu mano vardą, kiekvienas mano pėdų sukeltas šiugždesys – jo dejone, kai mudu derinome *in* su *jang*.

Dar po pusvalandžio Čing Dženas staiga sušuko:

– Žiūrėk, už tų kiparisų – budistų šventykla!

Jis čiupo mane už rankos ir nusitempė iš paskos.

– Eime!

Duris atidarė novicijus. Papasakojau jam apie Teng Siong ir varpą.

Jo veidas nušvito.

– Užeikite! – tarė jis, apsisuko ir suriko kiek išneša berniukiška gerklė: – Atėjo panelė Brangioji Orchidėja, ieško pono Teng Siongo!

Netrukus prie mūsų atskubėjo storas kokių penkiasdešimties metų vienuolis, jam iš paskos – kuprotas vyresnis. Pajutau didžiulį palengvėjimą už dviejų vienuolių pamačiusi pavargusią, bet

šypsančią Teng Siong.

– Brangioji Orchidėja, – Čing Dženas nuleido balsą, – man rodos, sakei, kad tavo palydovė – moteris.

Man nespėjus atsakyti, mus apspito keli vienuoliai ir susijaudinę ėmė pasakoti, kaip per aušrą išėję į meditacijos pasivaikščiojimą išgirdo garsus iš senojo šventyklos varpo (palikto ten po to, kai turtingas globėjas dovanojo naują) ir išgelbėjo baigiančią prarasti sąmonę, kliedinčią ir kankinamą troškulio Teng Siong. Garsūs jų balsai tiesiog drebino orą ir trikdė šios nuošalios šventyklos rimtį.

Vis dar išvargusi Teng Siong piktokai paklausė, kas nutiko man. Taigi paaiškinau jai ir ausis ištempusiems vienuoliams, kaip mane sučiupo plėšikai ir kaip galiausiai, pasitelkęs į pagalbą stebuklus ir išradingumą, mane išvadavo Čing Dženas. Kai visi papasakojome savo potyrius, stojo tyla; pastebėjau, kad Teng Siong pradeda žiūrėti į Čing Dženą įtariai ir priešiškai.

Vienuolių pulkeliui įkandin sekdama į priėmimo kambarį aiškiai jutau, kad Čing Dženas tylomis nervinasi, o Teng Siong kuo toliau, tuo labiau pavydi. Bet aš nenumaniau, ką daryti. Visiškai nepastebėdami augančios įtampos priekyje einantys vienuoliai mėgavosi jaudinančia mudviejų išgelbėjimo istorija ir vis ją pasakojo. Dabar, kai monotonišką jų kasdienybę sutrikdė šie jaudinantys įvykiai, vienuoliai akimirksniu metė iš galvos pasiryžimą negalvoti apie žemiškus dalykus.

Kai buvome pavaišinti arbata ir užkandžiais, storasis vienuolyno viršininkas – Tyrasis Išminčius – pasiūlė man pasilikti.

– Ponia Teng, mes jau paruošėme kambarį specialiai jums ir jūsų vyrui.

– Bet… – pradėjau ir iškart užsičiaupiau. Mat norėjau pasakyti: „Tas vyras yra moteris, ir aš nesu jo žmona!“, tačiau Teng Siong metė į mane tokį rūstų žvilgsnį, kad žodžiai bemat įstrigo gerklėje.

Teng Siong pasisuko į vienuolį ir nusišypsojo.

– Ačiū, mokytojau Tyrasis Išminčiau. Neabejoju, kad mano žmona be galo išvargusi po visų tų patirtų bėdų ir išmėginimų. Jai reikia nieko nelaukiant eiti ilsėtis.

Man net neužteko drąsos pasukti akis į Čing Dženą ir pamatyti jo reakciją. Džiaugiausi, kad Teng Siong mane taip žaibiškai pertraukė. Kas būtų patikėjęs tokia abrakadabra: „Šis vyras yra moteris, ir aš nesu jos žmona“?! Vienuoliai būtų pamanę, kad pradėjau kliedėti po to, kai buvau plėšikų pagrobta.

Čing Dženas nieko nesakė. Kai sukaupusi drąsą vogčiomis į jį žvilgtelėjau, jis net neatrodė supykęs, kaip tikėjausi, o tik apstulbęs. Tikriausiai pamanė, kad begėdiškai jam melavau ir žiauriai jį išdaviau. Jutau, kaip mano širdis dūžta į šipuliukus. Rodės, mačiau, kaip jie dzingsėdami nurieda grindimis ir sustoja tiesiai po Budos statula.

Čing Dženas pradėjo mandagiai atsisveikinti su vienuoliais. Baimindamasi, kad jis išeis nepasakęs nė žodžio man, priėjau prie jo ir tyliai tariau:

– Jei turi išeiti, leisk man palydėti tave bent iki kiemo.

Lauke piktai paklausiau, kol jis nespėjo man nieko pasakyti:

– Čing Dženai, kodėl nepaprašei manęs grįžti su tavim?

Jis atrodė ir priblokštas, ir įpykęs.

– Brangioji Orchidėja, jūs ištekėjusi, jūsų vyras čia ir jūs norite, kad parsivesčiau jus atgal į trobelę?!

– Bet aš nesu ištekėjusi ir Teng Siong – ne mano vyras! – surikau. – Ji – moteris!

– Moteris?!

– Taip! Tokia pat kaip aš! Su krūtimis ir be nefrito koto!

Jis nieko neatsakė, tik toliau spoksojo į mane tomis skvarbiomis akimis. Galiausiai tarė:

– Brangioji Orchidėja, jūs iš manęs šaipotės?

– Nesišaipau. Teng Siong iš tikro moteris ir aš nesu jos žmona!

– Tai kodėl ji rengiasi kaip vyras?

Pasakiau jam, kad ji bėga nuo žiauraus šeimininko ir šitaip maskuojasi.

Čing Dženas susimąstė.

– Kas tada judvi sieja?

Mylėjau Čing Dženą, todėl nenorėjau jam meluoti. Bet prieš mane iškilo dilema. Jeigu pasakysiu jam tiesą: kad mudvi su Teng Siong meilužės, bet aš jos nemyliu, Čing Dženas gali pamanyti, jog aš tik naudojausi Teng, ir niekins mane už tai.

Nieko nesakydama žiūrėjau į vienuolį, galop ėmiau maldauti:

– Čing Dženai, nenoriu čia likti, prašau – veskis mane atgal!

Jis vis dar atrodė įskaudintas.

– Negaliu. Esu vienuolis, o čia šventykla.

– Tikrai? – neviltingai sušukau. – Tada kodėl mane suviliojai?

– Aš įsimylėjau. Neturėjau teisės, bet taip jau atsitiko.

– Tu mane myli, bet negali manęs parsivesti pas save? Ką mes tada darysime?!

Tą akimirką nežinia iš kur atsirado Teng Siong. Ji priėjusi atsistojo šalia manęs visa laikysena rodydama, kad mane gins, paskui sužaibavo akimis į Čing Dženą.

– Sakyčiau, mano žmona jau per ilgai kimba prie celibato įžadus davusio vienuolio…

Užbėgau Čing Dženui už akių sakydama:

– Čing Dženai, tikėk manimi – nesu jo žmona. Jis – moteris.

Šie žodžiai skambėjo absurdiškai net man pačiai.

Čing Dženo išraiška tapo liūdna ir pikta.

– Brangioji Orchidėja, jūs manote, kad aš irgi moteris?

Teng Siong pasisuko į mane; iš akių pasipylė ilgai tramdyti žaibai.

– Vadinasi, po visko, ką tau padariau, tu su juo pergulėjai?! – Ji kaltinamai dūrė pirštu į Čing Dženą ir pašaipiai tarė: – Su vienuoliu?!

Tuo metu girgžtelėjusios atsidarė durys ir pro jas išlindo skusta senuko galva.

– Jeigu pas mus apsilankėte, prašom laikytis tylos ir gerbti mūsų šventyklos rimtį.

Vienuolis mus tris nužiūrėjo ir vėl uždarė duris.

Čing Dženas karčiai dirstelėjo į mane ir išžirgliojo pro šventyklos vartus.

– Čing Dženai! – sušukau jam pavymui, bet jis tik paspartino žingsnį.

Teng Siong apkabino mane per pečius ir vos ne parsitempė atgal į šventyklą.

Kai parsivedė mane į kambarį, supratau privalanti su ja viską išsiaiškinti. Taigi, vos tik atsisėdome, pasakiau:

– Teng Siong, labai atsiprašau, bet aš tiesiog nieko negalėjau su savimi padaryti.

Ji ilgai įdėmiai į mane žiūrėjo.

– Neapgaudinėk savęs, Brangioji Orchidėja. Čia tik akimirkos susižavėjimas…

– Ne, taip nėra, – atsakiau visa apsiašarojusi. – Jis – pirmas vyras, kurį kada nors esu mylėjusi…

Ji atlošė galvą ir nusijuokė.

– Ar supranti, ką čia tauški?! Argi pati man nesakei, kad niekados negalėtum pakęsti nė vieno iš tų *čou nanžen*?

– Bet Čing Dženas ne toks kaip kiti vyrai.

– Ne toks? Brangioji Orchidėja, paklausyk manęs. Visi vyrai vienodi, jie dvokia! – Ji karčiai pridūrė: – Galbūt nefrito kotas yra vienintelis dalykas, kurį jis turi, o aš neturiu. Bet tai nereiškia, kad jis geresnis už mane…

– Jis išties labai geras.

– Brangioji Orchidėja, – jos tonas tapo švelnesnis – dabar ji kone maldavo, – gal jis labai gerai mylisi, bet jis vis tiek vyras. O vyras niekados nesupras tikrųjų moters poreikių, ypač tokios subtilios ir sudėtingo būdo moters kaip tu. Brangioji Orchidėja, tavim turi rūpintis ir tave turi mylėti tokia moteris kaip aš, o ne vyras, juo labiau vienuolis. Iš kur vienuolis gali žinoti, kaip suteikti moteriai malonumą, kaip ją mylėti ir ja rūpintis?!

– Ne, tu klysti. Čing Dženas visa tai puikiai moka.

Ji atrodė priblokšta ir podraug įskaudinta.

– Jis išgelbėjo man gyvybę ir gydė mano žaizdas, kai mane išžagino tas plėšikas.

Teng Siong apglėbė mane ir apibėrė bučiniais.

– Brangioji Orchidėja, dėl visko kalta aš. Atsiprašau už… už tai, ką tau teko išgyventi. Prašau man atleisti, kad nepastūmiau tavęs pirmos po varpu.

– Teng Siong, – švelniai išsivadavau iš jos glėbio, – niekas dėl to nekaltas. Tiesiog mums nepasisekė. Ir aš atsiprašau. Nenorėjau… užgauti tau jausmų.

Ji nieko neatsakė, tik mėgino paimti mano ranką, bet aš ją tuoj pat atitraukiau.

– Teng Siong, aš myliu jį.

– Bet tu myli ir mane.

Kaip ji galėjo būti tokia įsitikinusi?

– Bet meilė tau kitokia, – atsakiau. – Ji panašesnė į mano meilę… savo seseriai Perlei.

– Puiku. Taip dar geriau. Vadinasi, mūsų meilė dar gilesnė, nes abi esame moterys.

Nesumojau, ką jai į tai atsakyti.

– Brangioji Orchidėja, patikėk manimi: tavo susižavėjimas juo netruks praeiti, nuslinks kaip debesis. Be to, pagalvok: kaip tu galėsi su juo gyventi neturėdama pinigų?

Tie žodžiai grąžino mane į nemalonią tikrovę. Supratau, kad praradusi *kiną* su visais pinigais ir brangenybėmis esu benamė, neturinti nė skatiko kišenėje! Na, o Čing Dženas, kaip vienuolis, irgi negali turėti pinigų. Negana to, jis net nepasiūlė parsivesti mane į savo trobelę!

Apsiverkiau. Jutau ne vien ašarų, bet ir pirmos savo meilės vyrui kartėlį.

Teng Siong nušluostė man veidą savo šilkine nosine.

– Neverk, Brangioji Orchidėja. Tai dar ne pasaulio, o tik trumpalaikio romaniuko pabaiga. Įsivaizduok, kad regėjai blogą sapną.

Ji pažvelgė man tiesiai į akis.

– Turi mane ir aš labai gerai tavimi rūpinsiuosi. Tai svarbiausia. Be to, ne taip kaip vienuolis, esu turtinga, – ji pabrėžtinai patapšnojo sau per kišenę. – Galiu nupirkti tau viską, ko tik nori, galiu nusivesti į kokį tik nori restoraną. Nejaugi nori plušėti laukuose kepinant saulei, tris kartus per dieną valgyti saldžiąsias bulves ir skystą sriubą, vilkėti daugybę kartų lopytu chalatu vien dėl kažkokio vyro? Tokia rafinuota moteris kaip tu turi teisę būti popinama ir gyventi prabangiai, o ne kęsti skurdą su beskatikiu vienuoliu. Jeigu tau jis patinka dėl nefrito koto, – ji atlošė galvą su žvilgančiais trumpais, glotniais kaip šilkas plaukais ir nusijuokė: – tada nesijaudink: aš irgi galiu jį įsitaisyti. Kokio tik pageidausi dydžio, švelnesnį ar šiurkštesnį.

Nieko neatsakiau.

– Brangioji Orchidėja!

– Ką?

– Prašau tavęs: lik su manimi.

Tą vakarą lengviau atsidusau, nes Teng Siong buvo per daug išvargusi ir nereikalavo mylėtis. Ji nejudėdama miegojo šalia manęs, o aš negalėjau sumerkti akių. Varčiausi ant kietos medinės, blakių knibždančios lovos, kankinama netikėtai kilusio geismo vyrui. Čing Dženas buvo gražus, paslaptingas, vienuolis. Kažkodėl jis dar ir mokėjo padaryti, kad patirčiau neapsakomą malonumą kaip moteris. Ir jis man net nemokėjo. Pirmą kartą dariau tai iš meilės.

Kaip kad skambinau *kinu* ne dėl pinigų, o lavindamasi. Negana to, Čing Dženas irgi grojo *kinu*. Kaip ir aš, buvo tyros širdies. Čing Dženą mylėjau. Grįšiu ir gyvensiu su juo, kol abu pražilsime…

Pratysojau iki aušros. Tada, vos tik išgirdau kieme giedant vienuolius, išsprūdau iš lovos, apsiaviau batus, užsimečiau palaidinę, atsisveikindama žvilgtelėjau į Teng Siong ir išsmukau pro duris. Kelis kartus pasukusi ne į tą pusę, galų gale vis dėlto pamačiau tolumoje Čing Dženo trobelę, dvelkiančią ramybe, kviečiančią užeiti. Paspartinau žingsnį. Priėjusi atsargiai stumtelėjau duris ir jos atsidusdamos atsidarė.

Nuėjau tiesiai į Čing Dženo kambarį. Jis kietai miegojo ir antklodė kilnojosi jam kvėpuojant. Tirpstančia širdimi atsiguliau šalia.

26

Vienuolis ir prostitutė

Taigi gyvenau su Čing Dženu. Nėra ko nė sakyti: gyvenimas su daosistų vienuoliu kalne nė iš tolo nepanėšėjo į gyvenimą Persikų žiedų paviljone. Ir toliau beveik kasnakt glamonėdavomės, bet dabar – su meile; paskui įmigdavau giliu, patenkintu miegu raumeningose mylinčiose rankose. Tyras oras įkvėpdavo man jėgų. Pabusdavau švintant ir stebėdavau savo ritualus atliekantį Čing Dženą. Barškindamas būgnelį ir terkšlę, tilindžiuodamas varpeliu jis sodriu balsu giedodavo: aukojo dievams. Paskui ateidavo paprastų pusryčių metas. Valgydavome ryžių košę su bandelėmis, žiūrėdami vienas kitam į akis ar spoksodami pro langą į kalnus tolumoje. Pavalgius jis medituodavo, paskui skambindavo *kinu* ir kaligrafiškai rašydavo sėkmę nešančius ženklus *fu*.

Kartais sutemus man ateidavo mintis: turiu rengtis priimti klientus. Tada prisimindavau, kad nėra jokių baisiausiai susiraukšlėjusių, viena koja karste stovinčių senių, kuriuos turėčiau aptarnauti, ir mane šnipinėjančių mamos ir tėčio. Esu laisva!

Vis dėlto savo pasiryžimo rasti motiną nepamiršau. Tačiau Čing Dženas įspėjo:

– Brangioji Orchidėja, neleisiu vaikštinėti po kalną ir klausinėti apie motiną – tai pernelyg pavojinga. Teirausiuosi išėjęs vienas, be to, ieškosime drauge. Turėk kantrybės.

Stengiausi būti kantri ir rami, bet kažkoks kirminas giliai galvoje nenustojo manęs graužęs. Vieną naktį susapnavau, kad po visų šitų kančių metų pagaliau radau motiną. Ji buvo ne vienuolė, bet prostitutė kaip ir aš, o visi jos klientai – vienuoliai. Jos sunykęs, skarmaluotas kūnas tirtėjo, nes siautė pūga. Jos skruostai buvo balti kaip popierius, o įkritusios akys spindėjo ne iš malonumo, bet alkio. Prieš ją buvo padėta lėkštė su kažkokiu vegetarišku patiekalu, bet kaskart, kai ji tiesdavo į ją ranką, lėkštė nutoldavo. Sykį jai pavyko nutverti sojų varškės gabalą, bet vos tik susigrūdo jį į burną, jis akimirksniu suliepsnojo ir virto pelenais.

– Mama! Mama! – neviltingai sušukau, bet atrodė, kad ji nieko negirdi. Kai mėgindavau pastumti kokį valgį arčiau jos, vienuoliai jį nutverdavo ir prarydavo.

Kai papasakojau šį košmarą Čing Dženui, jis reikšmingai nusišypsojo.

– Įdėmiai perskaičiau Džou valdovo „Sapnų knygą“. Ten tvirtinama, kad paprastai blogi sapnai pranašauja ką nors gera, o geri – bloga. Taigi manau, kad šis sapnas palankus. Ko gero, jis reiškia, kad tapusi vienuole tavo motina atsikratė maisto troškimo. Vadinasi, šis sapnas neturi kelti tau nerimo.

Taigi skambinau *kinu* ir laukiau. Kai Čing Dženas grįždavo prisirinkęs žolelių, sakydavo klausinėjęs apie mano motiną, bet nieko nesužinojęs. Žiūrint į jį, takučiu pareinantį į trobelę, man

dažnai kildavo vilčių, bet jis mane nuvildavo, nes jokių žinių neatnešdavo.

Nors nuolat jaučiau nerimą dėl motinos, šiaip gyvenimas kalne buvo be rūpesčių. Kai oras būdavo ypač gražus, Čing Dženui baigus dienos darbus mudu eidavome prie upės, nusimesdavome drabužius ir šokdavome į žalią kaip smaragdas vandenį. Retkarčiais jis sugaudavo kokią žuvį, parnešdavo ją namo ir iškepdavo vakarienei. Kartais eidavome į laukymę laidyti aitvarų. Žiūrint į aukštai virš galvos sklandantį drakoną, feniksą ar gervę, mano širdį persmelkdavo džiugesys. Įsivaizduodavau virtusi milžiniška vėjo nešama peteliške ir stebinti žvilgantį pasaulį apačioje. Kai pavargdavome, atsiguldavome ant žolės ir užmigdavome apsikabinę vienas kitą; pabudę jausdavome saulės šilumą veiduose ir kūnus kutenančius malonius pojūčius.

Tačiau geri laikai retai kada tęsiasi ilgai. Vieną dieną, kai susimąsčiusi sėdėjau prie lango, pamačiau lauke baltus kaspinus ir supratau, kad atėjo žiema. Persikų žieduose mano tarnaitė Mažoji Dulksna būtų atnešusi man pasirinkti žiemos apdarus: kailinius, medvilninius apsiaustus ir ėriuko vilnos skraistes. Ji dar atnešdavo gyvatienos sriubos su chrizantemų vainiklapiais ir geriausios laukinio ženšenio šaknies, kad suteiktų man daugiau *jang* energijos. Turkio paviljone žiema atnešdavo šilumą ir prabangą, o čia, kalne, nuo šalčio tegalėjau gintis pamušta palaidine, išmarginta dėmėmis ir lopais.

Po kelių savaičių ėmė smarkiai snigti, kalnas visiškai nubalo – tapo panašus į seną išminčių. Jeigu jis mokėtų kalbėti, ką man pasakytų? Prisiminiau eilėraštį:

Iš pradžių mėlynas vandenynas nejuto nerimo,
Jo veidą raukšlėtą padarė vėjas.
Pirma žalias kalnas buvo jaunas,
Plaukus jam nubalino sniegas.

Kartais atlėgus kaulus smelkiančiam šalčiui Čing Dženas vesdavosi mane pasivaikščioti po trobelės apylinkes; kartais eidavo vienas ieškoti medžių grybų. Vis dėlto dažniausiai jis likdavo namie. Mudu skambindavome *kinu* arba aš dainuodavau jam akompanuojant. Jis dar imdavosi tikėjimo dalykų – meditacijos, *fu*, alchemijos. Tada dažniausiai negalėdavau prie jo prisidėti. Daugiausia dėmesio Čing Dženas skyrė „vidinei alchemijai“ – vizualinei meditacijai, ir „išorinei alchemijai“ – eliksyrų gamybai. Mat Dangiškojo debesies vienuolyno viršininkas iš jaunų vienuolių dirbti prie eliksyrų pasirinko Čing Dženą, nes laikė jį protingiausiu ir tyriausio proto. Šitaip Čing Dženas gavo galimybę įrodyti, ko vertas. Jeigu jam nepavyktų, jis taptų paprastu vienuoliu, visą likusį gyvenimą kiti jo nepastebėtų, ir jis mirtų kokiame tamsiame, voratinkliais aptrauktame šventyklos kampe. Štai kodėl jis kasdien tiek daug valandų nesitraukdavo nuo dvokių mišinių altoriaus kambaryje. Iš katilo sklindanti aitri smarvė man nepatiko, bet kojos dažnai nunešdavo mane prie jo, nes nenorėjau sušalti.

Kartą Čing Dženui maišant katile sudedamąsias dalis paklausiau, kokios jos.

– Mineralai, – atsakė jis. – Cinoberis, auksas, malachitas, siera, žėrutis, salietra…

– Auksas ir malachitas?

Man atrodė, kad juos geriau panaudoti papuošalų gamybai, o ne eliksyrams!

– Žinau, kad tau atrodo keista, bet jie veiksmingi. Kartais mes lesinam jauną paukštį raudona mėsa ir cinoberiu, kol jo plunksnos parausta, paskui paukštį išverdame su visomis plunksnomis. Mišinys, su kuriuo atlieku bandymus, ne tik pailgina gyvenimą, bet ir atjaunina, – jis išdidžiai nusišypsojo. – Mano *či* – kaip dvidešimtmečio, nors man jau trisdešimt.

Šypsena taip ir neišnyko iš plataus jo veido.

– Štai kodėl aš niekados neperšąlu.

Pamačiau, kad man beviltiška varžytis su tuo dvokiančiu katilu. Jeigu aš – Čing Dženo meilužė, tai šis verdantis puodas – jo žmona, kurios jis niekados nepaliks.

Tomis dienomis, kai Čing Dženas skaitydavo savo keistus ritinėlius ar balsu kartodavo *fu*, leisdavau laiką grodama *kinu* – kad lavinčiau įgūdžius ir kad kraujas nenustotų tekėjęs sušalusiais pirštais. Paskui sielodavausi dėl prarasto *kino* ir jame paslėptų pinigų bei brangenybių. Nors mudu su Čing Dženu kruopščiai apieškojome tą vietą, kurioje jį pamečiau, nė karto neradome jokio jo pėdsako. Kartais įsivaizduodavau, koks likimas jį ištiko: gal koks kalno gyventojas parsinešė ir sunaudojo vietoj malkų, gal aptiko plėšikai; paėmę paslėptas vertybes, numetė *kiną* pūti miške. Bet kartais mano spėlionės būdavo optimistiškesnės: mano *kiną* rado kitas juo skambinti mokantis žmogus, kuris puoselės jį kaip pirmagimį sūnų.

Iš pradžių žiema man patiko, nes Čing Dženas būdavo su manimi visą laiką, bet kai viena šalta diena keitė kitą taip nenumaldomai kaip automobiliai, kas vakarą išsirikiuodavę priešais Persikų žiedų paviljoną, pasijutau nelaiminga. Neturėjau šiltų drabužių, todėl negalėjau išeiti iš trobelės. Čing Dženas retkarčiais išvirdavo man ypatingos žolelių sriubos, kad palaikytų mano kūno „liepsną“, bet dažniausiai jo gaminami valgiai susidėdavo iš sūdytų ar marinuotų daržovių ir trupučio ryžių. Jutau, kad lystu, ir nerimavau silpstanti dėl prasto maisto. Bet Čing Dženas nuolat man primindavo:

– Maisto mums turi užtekti iki pavasario.

Kai skųsdavausi šalčiu, jis įspėdavo:

– Turime būti labai taupūs ir nesunaudoti per daug anglių, nes dėl alchemijos bandymų man reikia, kad katilas visą laiką virtų.

Čing Dženo maniakiškas atsidavimas alchemijai ėmė mane erzinti. Kartais jis kelias dienas pasninkaudavo. Tada užsidarydavo savo tyros kambarėlyje – jį pašventino savo ritualais – ir medituodavo. Iš vaistų spintos stalčių jis imdavo medžiagas: džiovintus lapus, sėklas, ryškiaspalvius mineralų miltelius ir energingai grūsdavo piestoje. Jis ilgai – kartais net ištisas valandas – burdavo tuos mišinius. Tuomet visiškai nekreipdavo į mane dėmesio. Tie nesibaigiantys ritualai man atrodė tokie pat beprasmiški kaip mylinčios motinos budynės prie mirusio kūdikio.

Tačiau atėjus nakčiai jis mesdavo tuos užsiėmimus ir susikaupdavo kitam – jame aš irgi

dalyvaudavau – debesų ir lietaus. Čing Dženas buvo geras meilužis – švelnus, bet podraug aistringas ir drąsus. Jam labai patiko išmėginti įvairias *didžiausią malonumą suteikiančias* padėtis, parodytas sekso vadove: šokantį baltąjį tigrą; į medį įsikibusią tamsią cikadą; bambuką šalia altoriaus; šilko tempimą…

Tiesa, seksas ne visada teikdavo malonumą, nes kartais būdavo taip šalta, kad tekdavo mylėtis su visais drabužiais. Dar blogiau: nors mudu su Čing Dženu kartu miegodavome kasnakt, mūsų guolis nebuvo sutuoktinių ir niekados negalėjo toks būti. Mat nors Čing Dženas nepaprastai mėgavosi seksu, kaip ir kiti daosistai jis buvo keistai įsitikinęs, kad vyras turi pasisavinti *in* esybę iš moters nefrito terasos, bet neprarasti savo *dzing*. Taigi Čing Dženas niekados neišleisdavo sėklos į mane – siųsdavo ją atgal į smegenis. Iš pradžių man tai patiko, nes paskui nereikėdavo valyti tų lipnių išskyrų, bet netrukus mano požiūris pasikeitė. Daosistai išlieja sėklą, kai mano atėjus laikui moteriai pastoti, bet Čing Dženas buvo pasiryžęs niekada nepalikti savo sėklos mano įsčiose. Tai mane nepakeliamai liūdino. Kad ir kiek kartų ar kad ir kaip aistringai mudu mylėtumės, niekada man draugijos nepalaikys jokie mažyčiai vienuoliai ar mažutės gėlių mergaitės, ir jokie vaikaičiai man sulaukus senatvės nesikabins į kojas. Nors Čing Dženas be paliovos kalbėdavo apie tai, kad lytinė sąjunga atspindi visuotinę *in* ir *jang* sąveiką, jis nė žodeliu neužsiminė apie jos vaisius – kūdikius. Kita vertus, net jeigu Čing Dženas būtų norėjęs, kad pastočiau, abejojau, ar jam tai būtų pavykę. Mat visos sriubos, kurias valgiau Persikų žieduose, turėjo nužudyti manyje užsimezgančią gyvybę. Kartais man tapdavo nepakeliamai sunku, kad negalėsiu turėti atžalos, todėl nesidrovėdama liedavau ašaras ant savo plokščio pilvo apverkdama įsivaizduojamą kūdikį, kuris niekuomet negims.

Laikui einant ėmiau niūriau mąstyti apie gyvenimą. Negana to, kad negalėsiu turėti vaikų nuo Čing Dženo, aš net negalėsiu pasirodyti su juo viešumoje. Žinia, jokių vakarėlių ar kitokių sambūrių kalne nevykdavo, bet jis visada bijojo, kad turės nemalonumų, jeigu kas nors pamatys jį su manimi. Taigi iš prostitutės virtau išlaikoma moterimi, tik šį kartą mano „didžiausio palankumo statusą“ turintis klientas buvo ne turtingas pirklys, įtakingas politikas ar nusikaltėlių gaujos vadeiva, o beskatikis daosistų vienuolis. Prisiminiau Perlę pasakojus, kokias išeitis turi prostitutė; dabar aš radau dar vieną, neatėjusią į galvą jai: sumesti skudurus su vienuoliu!

Žiemai tęsiantis vis dažniau mane apnikdavo slogios mintys. Supratau pabėgusi iš aukso dulkėmis nuberto pragaro į baltomis dulkėmis nubertą žiemos kalno pragarą. Tik šįsyk net negalėjau pabėgti, nes neturėjau pinigų ir nebuvo kur bėgti. Matyt, Čing Dženas nujautė mano neviltį, nes kartą mane apkabino ir švelniai tarė:

– Kantrybės, Brangioji Orchidėja. Atėjus pavasariui viskas bus gerai.

Praėjus dar keliems kančių mėnesiams, žiema pagaliau pasidavė. Po dviejų savaičių, kai padvelkė šiluma ir oras pakvipo nauja augmenija, pasiūliau Čing Dženui pasiimti *kiną*, nueiti prie upės ir paskambinti po atviru dangumi. Pagaliau išsivadavusi iš tokios žvarbios žiemos, buvau labai linksmai

nusiteikusi. Susikryžiavau kojas po indiškojo lapainio medžiu, pasidėjau aštuonių šimtų metų *kiną* ant kelių ir sugrojau visas mėgstamiausias melodijas.

Čing Dženas susižavėjęs stebėjo mano lakstančius pirštus.

– Brangioji Orchidėja, – man baigus tarė jis, – tu skambini be galo ramiai ir nuostabiai perteiki visus niuansus.

– Užtat man patinka tavo energingas ir aistringas stilius, – koketiškai žvilgtelėjau į jį. – Dabar tavo eilė.

Čing Dženas pagrojo Gaošan – Aukštąjį kalną – ir Liušui – Srauniąją upę. Mano pirštai klajojo stygomis kaip vėjo nešami debesys, jo panėšėjo į vandenyne riaumojančius drakonus.

Atitraukęs pirštus nuo instrumento jis tarė:

– Aukštasis kalnas – tai *jang* energija, o sraunioji upė – *in* energija, taigi vienas po kito sugroti tuodu kūriniai sudaro deramą pusiausvyrą tarp vyriškojo ir moteriškojo prado.

Mums sėdint prie sraunaus upokšnio, jis papasakojo man gerai žinomą istoriją apie garsų *kino* muzikantą Boja ir jo draugą medkirtį Dziči.

Kad ir kokią melodiją būtų grojęs Boja, neraštingas Dziči tuoj pat suprasdavo, kas norima ja perteikti.

Kartą Boja skambinant „Aukštąjį kalną“, Dziči sušuko:

– Ak, kaip nuostabu – aukštas kalnas!

Paskui, Boja užgrojus „Srauniąją upę“, Dziči atsiduso:

– Ak, kaip įspūdinga – srauni upė!

Boja apstulbo: Dziči ne tik buvo kaimo stuobrys, bet dar ir niekada nebuvo girdėjęs šių melodijų anksčiau. Iš kur jis galėjo žinoti, kad viena vaizdavo aukštą kalną, kita – sraunią upę?!

– Ar man kada nors pavyks apgauti tave savo melodijomis?! – sušuko Boja ir pagyrė draugą medkirtį – girdi, jis *džiinas* – žmogus, suprantantis garsą.

Todėl, Dziči mirus, Boja, suvokęs, kad niekas daugiau nesupras jo muzikos taip gerai kaip draugas, sudaužė *kiną* prie Dziči kapo ir atsiduso:

– Kam groti *kinu*, kai nebeliko *džiinų*, suprantančių muziką?!

Nuo to laiko žodžiu *džiin* imta vadinti giminingas sielas.

– Brangioji Orchidėja, – tarė Čing Dženas įdėmiai žiūrėdamas į mane. Jam už nugaros bekraščiame danguje mačiau sklandantį vienišą paukštį, – ar suvoki, kaip mums pasisekė? Didžiuma žmonių visą gyvenimą ieško giminingos sielos, bet taip ir neranda. Mudu ne tik meilužiai – mudu dar ir *džiin*.

Buvau įpratusi prie vyrų komplimentų ir paprastai rimtai į juos nežiūrėdavau, bet šie Čing Dženo žodžiai suvirpino šilkines mano širdies stygas.

Atėjus pavasariui tikėjausi, kad kančia, kamavusi mane gyvenant kalne, ištirps kaip sniegas. Klydau. Laikėsi geri orai, tad Čing Dženas bemaž kasdien išeidavo rinkti žolelių. Retkarčiais pasiimdavo ir

mane, bet dažniausiai palikdavo vieną. Tūnodama toje trobelėje negalėjau nesijusti vieniša. Ištisas valandas skambindavau *kinu*. Mėgstamiausiu mano kūriniu tapo Sungų dinastijos poetės Li Čingdžao „Grojant fleita fenikso terasoje“:

Atvėsta smilkalai aukso dėželėje.
Mano paklodė kilnojasi raudonomis bangomis.
Nesikeldama iš lovos tingiai šukuojuosi plaukus,
Dulkės sėda ant mano skaistalų dėželės.

Žiūriu, kol saulė pakyla iki užuolaidos krašto,
Ir jaučiu išsiskyrimo kartėlį.
Norėjau išsakyti tiek daug dalykų, bet niekada jų neišsakiau.
Išsiskyrimas driekiasi tūkstančius mylių…
Prie Jang Guan perėjos nesugebėjau prikalbinti tavęs likti…

Kai *kinas* man pabosdavo, dainuodavau operų arijas arba deklamuodavau eiles. Be to, ruošdavausi po namus ir virdavau valgyti, nors vieno ir kito baisiausiai nemėgau – kad šiaip taip prastumčiau laiką ir išvaduočiau Čing Dženą nuo šitų darbų. Neseniai Persikų žieduose nieko daugiau nedarydavau, tik įpildavau vyno, uždegdavau pypkę su opijumi ar žaisdavau *madzongą*. Išalkus tetulė A Ping paruošdavo gardžios mėsos ar žuvų, o Mažoji Dulksna man atnešdavo.

Persikų žiedų prisiminimai kėlė man begalinį ilgesį. Man baisiausiai nepatiko vergauti mamai ir tėčiui, tačiau ilgėjausi A Ping, Pavasario Mėnesienos ir savo papūgos Slyvos Žiedo. Paskui prisiminiau Teng Siong. Ką ji dabar išgyvena?

Mama kartą man sakė, esą, budistų įsitikinimu, vyras ir moteris turi tobulėti tūkstantį metų, tik tada juodu sudarys karmą, leidžiančią padėti galvas ant tos pačios pagalvės. Taigi, vadovaujantis ta pačia logika, mudu su Čing Dženu kartu tobulėjome daugybę praeitų gyvenimų. Tuomet kaip su tais klientais, kurių nekenčiau, bet su kuriais buvau verčiama dalytis pagalve?! O kaip tada su Teng Siong – nors mudvi abi moterys, nejaugi mudvi kartu siekėme tobulybės tūkstantį metų ankstesnėse reinkarnacijose?

Kartą slapčia paėmiau Čing Dženo popieriaus skiautę ir pamėginau nutapyti ją iš atminties, tokią, kokia ji mėgo pasirodyti – su vakarietišku kostiumu, – ir kaip ilgaplaukę moterį su puošnia suknele. Kai tą rytą atsibudo kukliame šventyklos kambaryje, jai turėjo plyšti širdis. Tikriausiai tikėjosi trinti su manimi veidrodžius, bet pamatė, kad kitoje lovos pusėje tuščia. Ar mūsų karma leis mums dar kartą susitikti šiame pasaulyje? Jei taip, pasistengsiu padaryti ją laimingiausia lesbiete žemėje.

Dažnai prisiminimai neduodavo man ramybės; galvodavau ne tik apie Teng Siong, bet ir apie savo motiną. Ne taip kaip Perlė, jos tebebuvo *jang* pasaulyje, bet aš nenumaniau, kaip jas rasti. Kai Čing Dženo nebuvo namie, kelis kartus išėjau ieškoti šventyklų, bet jokie vienuoliai ir vienuolės nebuvo

girdėję apie mano motiną. Kai kurie net spėjo, kad ji jau paliko vienuolyną ir vėl tapo pasauliete arba persikėlė į kitą kalną, o gal net paniro į nirvaną. Visos šios spėlionės ir mintys mane slėgė, bet atėjus nakčiai, kai žiūrėdavau į gražų, susikaupusį Čing Dženo veidą virš manojo, jusdama energingus jo judesius apačioje, visi šio besimainančio pasaulio rūpesčiai pranykdavo kaip dūmas. Jutau be galo stiprią meilę, nustelbiančią visą mano nepasitenkinimą.

Kai kalnai ir medžiai aplinkui pasipuošė skaisčia žaluma, suvokiau gyvenanti su Čing Dženu jau daugiau kaip devynis mėnesius. Dar supratau, kad meilė padarė mane pašalaite, iš tolo stebinčia aplinkinį pasaulį. Ko gero, Čing Dženas juto mano nusivylimą, nes dažnai stengdavosi man įsiteikti: atnešdavo laukinių gėlių puokščių ar vesdavosi į mišką iškylauti, arba surengdavo prašmatnų *kino* muzikos vakarą, nors jame dalyvaudavome tik mudu. Jis net pasiuvo man du drabužių komplektus – visi vienuoliai išmoksta siūti, nes neturi moterų, kurios jiems tai darytų.

Nors daosistų vienuolis jaučia pasitenkinimą gyvendamas kalne, ant kurio auga sėkmę nešančios pušys ir medžiai su gydomaisiais *lingdži* grybais, aš – moteris ir buvusi *ming dzi* – ilgėjausi draugių, vakarėlių ir įmantriai siuvinėtų šilko suknelių. Tikėjausi paprastesnio gyvenimo, tik ne kasdienės monotonijos.

Vieną dieną, kai dangus pasidarė panašus į šviesų rašalą ir oras geriausiai tiko bendrauti su dvasiomis, Čing Dženas man pasakė padarysiąs keturis talismanus: vieną – kad mane apsaugotų, antrą – kad rasčiau motiną, trečią – padėti mano tėvui *in* pasaulyje, ir ketvirtą – kad atimtų galią iš to kariauninko.

Kai Čing Dženas labai susikaupdavo, jis atrodydavo pasikeitęs – virtęs *sian* – nemirtinguoju. Į jį žiūrėdama jusdavau jame esančią tyrą žemę, toli nuo visų šio netobulo pasaulio dūmų ir dulkių. Mylėsiu šį vyrą ir būsiu jam gera iki savo gyvenimo galo, sakiau mintyse. Pažiūrėjusi pro langą pamačiau švelnią naujų lapų žalumą – mano pažado liudininkę.

Kad ir kokia dėkinga jaučiausi Čing Dženui už rūpestį, su kuriuo jis darė talismanus, kalne nesijaučiau laiminga. Pasak legendos, kol nemirtingojo oloje praslenka viena diena, išoriniame pasaulyje būna prabėgę tūkstantis metų. Bet dabar man atrodė priešingai: viena diena kalne panėšėjo į tūkstantmetį. Prisiminiau garsios Tangų dinastijos poetės Ju Siuandzi žodžius: „Neįkainojamas brangenybes rasti lengviau negu mylintį žmogų.“ Dabar mano bėda buvo ta, kad mylintį vyrą radau, bet man vis tiek reikėjo neįkainojamų brangenybių!

Paskui vieną dieną Čing Dženas man pasakė, kad po savaitės Dangiškojo debesies šventykloje įvyks daosistų pasninko ir aukojimo šventė *Džai Čiao*. Šimtai susirinks melstis, aukoti gausiems daosistų dievams ir valgyti. Tarp linksmybių bus operos, liaudies muzika, lėlių teatro spektakliai, magų pasirodymai, visokiausi valgiai ir žaidimai…

Išpūtusi akis, paraudusiais skruostais klausiausi Čing Dženo pasakojimo. Baisiausiai nekantravau išeiti iš namų, linksmintis ir būti tarp žmonių!

Bet paskui Čing Dženas tarė:

– Brangioji Orchidėja, į Dangiškojo debesies šventyklą eisime kartu, bet joje negalėsiu būti šalia tavęs.

– Kodėl?

– Todėl, kad esu vienuolis ir ten mane visi pažįsta.

Pasijutau tokia įskaudinta, kad negalėjau ištarti žodžio.

Jis atrodė susigėdęs.

– Brangioji Orchidėja, prašau suprasti…

Man buvo be galo liūdna kaip tik todėl, kad supratau. Kokia pora galėjo būti sensacingesnė ir labiau smerktina negu iš viešnamio pabėgusi prostitutė ir įsimylėjęs vienuolis?! Nelabai senais laikais, jeigu mūsų santykiai būtų iškilę į aikštę, mudu būtų išrengę nuogai, surišę ir žiopliai būtų apmėtę mus akmenimis. Paskui, jeigu mums būtų „pasisekę“ ir būtume likę gyvi, mus būtų nuvedę prie ežero, pririšę prie kaklo ir kojų didelius akmenis ir įmetę į ledinį vandenį.

Mėginau užmiršti nuoskaudą.

– Nesijaudink, kai įeisime į šventyklą, apsimesiu tavęs nepažįstanti. O linksmintis viena moku.

Man labai knietėjo susivaidyti – vien tam, kad tarp mūsų atsirastų šiokia tokia įtampa. Tačiau pamačiusi liūdną jo išraišką nutylėjau, nors mano širdis be garso sudužo.

Kitą dieną atsibudusi baisiai susijaudinau: Čing Dženas buvo dingęs, tačiau paliko raštelį ant altoriaus:

> Brangioji Orchidėja, išvykstu su reikalais dienai ar dviem, bet ne ilgiau kaip trim.
> Nesijaudink dėl manęs. Parnešiu tau gerą žinią.

Kokią gerą žinią? Kad jis išstos iš vienuolyno, ves mane ir mudu sulauksime vaikų? Kuo gi mes misime, – tuo nugaišusiu paukščiu šlykščiomis plunksnomis, plūduriuojančiu jo eliksyre?!

Kaip žadėjęs, Čing Dženas po trijų dienų grįžo. Vos pamačius švytintį jo veidą ir išgirdus jo balsą, šaukiantį mane, pagieža pranyko.

– Brangioji Orchidėja, – jis švelniai mėgino sugauti akimis mano žvilgsnį, – žiūrėk, ką tau parnešiau!

Mano entuziazmą bemat ataušino tai, ką pamačiau: neskoningas, šiurkštaus audeklo palaidinę ir kelnes bei šiaudinę skrybėlę. Persikų žieduose šitaip rengdavosi žemiausio rango tarnaitės. Širdis paplūdo krauju, bet apsimečiau nudžiugusi. Nutaisiau oriausią, plačiausią šypseną ir padovanojau ją Čing Dženui.

Jis atrodė neapsakomai laimingas. Kaip vaikas, norintis pasipuikuoti prieš tėvus padeklamuodamas jiems eilėraštį, Čing Dženas rodė man lauktuves: marinuotas daržoves, skarą, nedidelę rankinę ir šiek tiek pinigų.

– Čing Dženai, – įtariai nužvelgiau jo veidą, – iš kur gavai pinigų visa tai nupirkti?

– Uždirbau.

– Dirbai? Kur?

– Gatvėje.

– Pardavinėjai savo eliksyrą?

– Brangioji Orchidėja, juk žinai, kad veikiau mirčiau, negu šitaip pasielgčiau.

– Atleisk, – supratau paniekinusi jam šventus dalykus.

Jis patylėjo, paskui tarė:

– Prašiau išmaldos.

Tie paprasti žodžiai staiga nugriaudėjo kaip perkūnas man virš galvos. Kartą Čing Dženas man sakė anksčiau užsidirbdavęs pinigų atlikdamas apeigas per gimtadienius, laidotuves, ką nors laimindamas ar vydamas piktąsias dvasias. Bet dabar, kai gyveno kaip vienuolis atsiskyrėlis, progų šitaip užsidirbti, taigi ir pajamų, gerokai sumažėjo. Gyvenant kaip atsiskyrėliui – ypač po to, kai prie jo prisidėjau, – prasimanyti pinigų buvo sunku.

Bet vis tiek negalėjau patikėti, kad jis tapo elgeta!

Pasijutau tokia pažeminta, kad net negalėjau pažiūrėti į jį. Galop neatitraukdama akių nuo jo katilo, kuris dabar man panėšėjo į pragare degantį kapą, paklausiau:

– Sakai, elgetavai?

– Taip, – atsakė jis be menkiausios gėdos balse.

Stengiausi neišsiduoti pykstanti.

– Tau ne gėda elgetauti viešumoje?

– Daosistai vadina tai išmaldos prašymu, aukų priėmimu ar ryšio su gera karma mezgimu. Dėl to nėra ko gėdytis.

Nėra ko nė sakyti: mačiau skarmaluotus vienuolius ir vienuoles, prašančius išmaldos Šanchajaus gatvėse, bet tikrieji – šventykloms priklausantys – vienuoliai į juos žiūrėjo iš aukšto. Motina man aiškino, kad vienuoliai atsiskyrėliai turi mažai pajamų šaltinių, todėl elgetavimas tapo jiems pagrindine pragyvenimo priemone. Kartais aš pati numesdavau jiems keletą variokų, kad sulaukčiau geros karmos. Bet niekada neįsivaizdavau būsianti tokia skurdė, kad gyvensiu iš išmaldos.

Spoksojau į Čing Dženą, jo lauktuves, išelgetautus pinigus ir pajutau, kaip manyje pakyla pyktis. Nebesivaldydama sušukau:

– Kaip tau ne gėda, Čing Dženai?!

Jis atrodė apstulbęs.

– Brangioji Orchidėja, tu niekados šitaip su manim nekalbėjai!

– Todėl, kad taiksčiausi su tavim, nes niekada neįsivaizdavau, kad tapsi elgeta!

Pamačiau, kaip jo smilkiniuose tvinksi venos.

– Taiksteisi su manimi?! – piktai paklausė jis. – Nejaugi tu manęs nemyli?! Argi aš ne gražiai su tavim elgiausi?!

– Gražiai? Visą laiką nieko daugiau neveiki, tik šokinėji aplink tą nugaišusį paukštį savo eliksyre!

– Toks mano pašaukimas!

– Taip, tau terūpi *tavo* pašaukimas, – padaužiau sau į krūtinę. – O kaip mano pašaukimas?

Bemat pasigailėjau tai pasakiusi. Kas, jeigu Čing Dženas lieps man vėl imtis prostitucijos? Paskui pajutau didžiulį palengvėjimą: niekada jam nesakiau tiesos – kad buvau ne tarnaitė, o prostitutė.

Jis pažvelgė į mane liūdesio aptrauktomis akimis.

– Čia tu esi laisva.

– Laisva?! Nekenčiu šito kalno! Jis – mano kalėjimas! – sušukau. – Tu turi savo talismanus, savo eliksyrą ir ilgaamžiškumo pratimus, o ką turiu aš?! Nieko!

Apsiverkiau.

Čing Dženas nieko neatsakė, paskui švelniai uždėjo ranką man ant peties.

– Atleisk, Brangioji Orchidėja. Nežinojau, kad jautiesi tokia nelaiminga gyvendama čia su manimi.

Nenustodama raudoti įsikniaubiau jam į krūtinę.

– Nesakau, kad esu nelaiminga. Tiesiog… neturiu draugių ir negaunu jokių žinių apie motiną.

Jis paglostė man galvą švelniai tardamas:

– Rytoj per mugę šventykloje pamatysi daugybę žmonių. Ten mes ir paklausinėsime apie tavo motiną.

27

Netikėtas susitikimas

Dangiškojo debesies šventykla buvo įsikūrusi už kokių dvidešimties kilometrų nuo mūsų trobelės. Taupydamas pinigus Čing Dženas pasiūlė pusę kelio eiti pėsčiomis, o paskui nusisamdyti palankinus.

Kai pagaliau vidurdienį nusigavome į šventyklą, prie jos vartų jau būriavosi *šansinai* – dorybingi tikintieji, dar vadinami *siangke* – kvapniaisiais lankytojais, mat aukodami dievams jie be perstojo degina smilkalus. Bet man kilo mintis: ar mainais už išleistus pinigus jie gavo ką nors daugiau negu pelenus?

Mums teko spraustis ir brautis kaip unguriams, besirangantiems gentainių knibždančiame tvenkinyje. Bet aš nė kiek nepykau; po teisybei, man be galo patiko būti stumdomai žmonių. Aš net stabtelėjau paglostyti galvą mažam berniukui ir pauostyti kvepalų, sklindančių nuo išsičiustijusios *tai tai*.

Šventykla darė įspūdį savo amžiumi. Saulė žvilgėjo geltonose banguotų stogų čerpėse, žali drakonai šoko auksiniuose debesyse. Dekoratyvinės vėliavos plazdėjo vėjuje, tarsi motų maldininkų miniai ragindamos aukoti mainais už palaiminimus. Tolumoje dunksojo balta pagoda, panaši į barzdotą išminčių, dalijantį savo žinias ir paslaptis.

Kai įžengėme į šventyklą, mus pasitiko paveikslai ir statulos, vaizduojantys visus įmanomus dievus.

Kumštelėjau Čing Dženui į alkūnę.

– Kas jie?

Jis parodė į virtinę paveikslų, vaizduojančių barzdočius įmantriais chalatais.

– Šitie – aukščiausieji iš visų dievų. Jie buvo žemėje, vos tik atsirado visata.

Paskui parodė į šarvais apsitaisiusius vyrus, raitus ant nuožmių žvėrių.

– O čia – karvedžiai, vadovavę demonams, kad šie išvytų piktąsias dvasias ir suvaldytų pabaisas.

– Jų tiek daug!

– Štai kodėl dievų užtenka visiems mūsų, mirtingųjų, poreikiams, – žaismingai šyptelėjo jis.

Kodėl tada nėra romantikos deivės, kuri išspręstų mano bėdą dėl Čing Dženo? – pamaniau.

Tuomet pastebėjau baltai apsitaisiusią deivę, rankose laikančią kūdikį – Guan In, atsiunčiančią sūnų. Priešais statulą meldėsi ne itin jauna ir ne itin graži moteris – išsitiesusi kniūbsčia, ji skaudžiai daužė galvą į akmenines grindis.

Parodžiau ją Čing Dženui.

– Tiki, kad tai padeda?

– Nelygu kaip nuoširdžiai meldiesi.

Čing Dženo žodžiai privertė mane susimąstyti, bet nusprendžiau, kad nuoširdumas čia niekuo dėtas – viską lemia likimas. Moterys panašios į laukus – kai kurios vaisingos, kitos bevaisės. Mintyse atsidusau. Net ši Guan In negali atnešti man Čing Dženo sūnaus, jeigu jis ir toliau kreips sėklą atgal į savo smegenis.

Mudu stabtelėjome pasigrožėti akmens kolona, išraižyta drakonais ir feniksais – darnios santuokos simboliais. Mano akys vedžiojo grakščias formas, ranka braukė per vėsius paviršius, o širdyje tuo metu pajutau liūdesį. Kaip tie paukščiai toje aukštoje kolonoje, buvau įkliuvusi į spąstus ir negalėjau išskristi.

Tačiau niūrios mintys netruko praeiti. Šventyklą greitai pildė triukšminga minia. Visi atrodė pasidabinę geriausiais drabužiais. Nors apdarai Šanchajaus matais neatrodė madingi, žiūrėti į juos po tiek vienatvės mėnesių buvo be galo džiugu. Moterys sukiojosi apsirengusios spalvingomis siuvinėtomis palaidinėmis; pomada suteptus plaukus buvo pasipuošusios ką tik nuskintomis gėlėmis, tulžių plunksnomis ar brangakmeniais puoštais segtukais. Kai kurie vyrai vilkėjo ilgais kiniškais chalatais, kiti puikavosi vakarietiškais kostiumais ir fetrinėmis skrybėlėmis. Nors tie žmonės atkako iš *uhu sihai* – penkių ežerų ir keturių jūrų[25], – visi susirinko tuo pačiu tikslu: nuvyti piktąsias dvasias, pasimelsti sėkmės ir gauti palaiminimą.

Tolumoje šalia aukštos pakylos pamačiau susibūrusius daosistų vienuolius įmantriai siuvinėtais margaspalviais chalatais. Kalbėdami jie plačiai gestikuliavo; sulig kiekvienu judesiu sužvilgdavo auksiniai ir sidabriniai chalatų siūlai, sukeldami į vandenyną neriančių ir iš jo išneriančių žuvų įspūdį.

Pastebėjęs kitus vienuolius Čing Dženas pasivėdėjo mane į šalį.

– Brangioji Orchidėja, dabar turiu eiti prie jų prisidėti ir rengtis iškilmėms, – jis apsidairė aplink, paskui prašneko vėl: – Noriu, kad prasiblaškytum. Apeigos prasidės tik po dviejų valandų, tad gal pasivaikščiok aplink? Ši šventykla milžiniška, iš daugybės atskirų statinių, tad rasi į ką paganyti akis.

Jis įdėmiai pažvelgė į mane; kampuotas jo veidas atrodė tiesiog skausmingai gražus ir paslaptingas švelnioje šventyklos šviesoje.

– Būtinai grįžk stebėti apeigų, bet jei kartais nepamatysi manęs, apeigoms pasibaigus susitikime prie pietinių šio pastato vartų, gerai?

Linktelėjau ir kiek galėdama ilgiau žiūrėjau jam į akis.

Jis spustelėjo man ranką ir nuėjo. Vos po keleto žingsnių grįžo.

– Brangioji Orchidėja, gaila, kad negaliu palaikyti tau draugijos. Tu įsitikinusi, kad apsieisi be manęs?

Dar kartą linktelėjau ir patapšnojau sau per kišenę.

– Turiu tavo duotus pinigus.

Jis nusišypsojo.

– Tai gerai, eik pasilinksmink. Ir neužmiršk: susitiksime prie pietinių vartų.

– Neužmiršiu.

Jis nuskubėjo į šalį ir netrukus dingo minioje.

Lėtai vaikštinėjau mėgaudamasi, kai aplinkui trynėsi ir mane stumdė kiti žmonės. Sklido vešlios augmenijos, smilkalų, kvepalų, keptų valgių kvapai, sumišę su prakaito smarve. Traukiau juos giliai į save ir dūsavau iš malonumo. Po kojomis traškėjo šiukšlės; pavasario ore aidėjo raminantys tolimų varpų garsai. Retkarčiais net nusišypsodavau gražiems nepažįstamiems vyriškiams, rodydama turinti gerą skonį ir sugebanti įvertinti jų išvaizdą.

Pakėlusi akis pamačiau mėlyną kaip jūra ir švarų kaip ryžių popieriaus lapas dangų. Oras buvo vėsus ir toks vaiskus, kad, rodės, girdžiu, kai žmonės mosuoja rankomis ar net mirksi.

Antrą kartą apėmė tikras laisvės pojūtis. Pirmą – kai su Teng Siong pabėgau iš Persikų žiedų. Dabar tas artimas, bet podraug svetimas vardas skausmu varstė širdį ir kėlė kaltės pojūtį. Per daugybę mėnesių, kai pasinėriau į užmarštį gyvendama su Čing Dženu, retai galvodavau apie savo meilužę Teng Siong. Kol liežuvis krutėjo tardamas šiuos du žodžius, mintyse regėjau ją – elegantišką, moterišką. Nenumaniau, nei kur ji, nei ką veikia. Ar galiu drįsti tikėtis, jog ji negriežia ant manęs danties už tai, kad taip staigiai išėjau? Bet prabėgo beveik metai. Kas, jeigu ji jau pamilo kitą ir visiškai mane pamiršo? Ši mintis mane liūdino. Tačiau pati ją palikau, tad galėjau kaltinti tik save. Ji, tokia turtinga ir apsukri, galėjo keliauti kur tik nori ir daryti ką tik užsigeis. Štai kur tikroji laisvė! Kaip aš norėjau būti tokia kaip jinai! Jeigu nebūčiau praradusi pinigų ir brangenybių, mano padėtis dabar būtų buvusi geresnė, kur kas geresnė. Būčiau galėjusi nusipirkti didelį, gražų namą ir galbūt įtikinusi Čing Dženą sulaužyti vienuolio įžadus ir gyventi kartu. Gal susilaukčiau kūdikio. Neabejojau, kad mažylis būtų labai mielas. Juk jis išvystų pasaulį iš apsišvietusio vienuolio sėklos, įmestos į *ming dzi* dirvą! Ranka instinktyviai nuslinko link pilvo, bet nepajuto smarkiai spardantis, tik užčiuopė plokščią, nejudantį paviršių.

Akys pritvinko ašarų, kai toliau vaikštinėjau koridoriais, po mažesnes šventyklas ir kiemus. Staiga ašarų temdomos akys pamatė mažą mergaitę. Ji buvo trejų ar ketverių, visa apsitaisiusi raudonai. Raudoni, spindintys skruostai gražiai derėjo prie suknelės ir batukų. Jos akys buvo didelės ir apvalios, tartum miniatiūriniai veidrodžiai, atspindintys du lakstančius į šalis juodus stiklo rutuliukus. Jai striksint ir sukiojantis storos kasos šokinėjo ant pečių lyg storos valgymo lazdelės.

Susigraudinau: kaip gyva nebuvau mačiusi tokios žavios mergaitės.

Mergytė ėmė tampyti mamai už rankovės.

– Mama, mama, – žiūrėk! – tarė ji saldžiu balseliu, striuku, storu pirštuku rodydama į gatvės prekiautojo vežimėlį. – Pudingas!

Jauna motina – turtinga, elegantiškai apsitaisiusi *tai tai*, pasilenkė ir paglostė jai galvelę.

– Tu jo nori?

Mergaitė sulinksėjo.

Vos tik mažylė pasičiupo cukrumi apibarstytą pudingą, po akimirkos juo išsiterliojo visą burną.

Sukikenau matydama šį vaizdą ir ištiesiau ranką patapšnoti mergytei galvą. Mano nuostabai,

mergaitė į šį draugišką mano gestą neatsakė šypsena: baimė iškreipė mažą apvalų veiduką, jis išbalo kaip pudingas rankoje.

– Mamyte! Mamyte! – ji paleido pudingą iš rankos ir ėmė tampyti motinai už suknelės padurko.

Turtuolė pasisuko į mane, ir mūsų žvilgsniai susitiko. Jos akys spindėjo įtarumu ir panieka. Paskui ji mane tiesiog apstulbino ir šokiravo: nusispjovė, tarsi norėdama nuvyti šalin piktąsias dvasias, ir nuėjo nusitempdama dukrytę.

Žiūrėjau, kaip jos dingsta minioje, tokia sutrikusi, kad net drebėjau visu kūnu. Staiga susigriebiau, kad jau daug mėnesių nemačiau savęs veidrodyje. Plaukai netepti pomada, veidas nematęs kosmetikos, nepasikvėpinusi, su prastais apdarais ir tamsiai įrudusiu veidu, bylojančiu, kad plušu lauke kaip kokia juodadarbė, – nenuostabu, kad *tai tai* nusispjovė mane pamačiusi. Jiedvi tikriausiai palaikė mane elgeta ar tarnaite, šeimininkų išvyta todėl, kad susigriebė kokią baisią ligą. Gal motina net pamanė, kad galiu pagrobti jos dukrelę! Mane pykino, smilkiniuose ėmė tuksėti. Nieko nuostabaus, kad mergytė šitaip išsigando, o jos motina taip pasidygėjo!

Dar neseniai žmonės manimi žavėjosi kaip itin kultūringa ir rafinuota *ming dzi*. Bet dabar atrodė, kad pati užuodžiu savo plaukų ir drabužių skleidžiamą smarvę. Pasibaisėjusi prišokau prie vežimėlio, numečiau keletą variokų, pastvėriau iš prekeivio pudingo gabalą ir kaip patrakusi ėmiau laižyti.

– O vaaaarge… – pratisai atsidusau. Ištampytus mano nervus laikinai apramino saldus pudingas.

Galvoje šmėstelėjo prisiminimas, kaip mama vedėsi mane, Pavasario Mėnesieną ir Nefrito Vazą į kirpyklą, o paskui nupirko mums ledų; vaikigalis išplėšė juos man iš rankų ir vos nepakliuvo po automobilio ratais. Dabar tikriausiai atrodžiau visai kaip jis – kaip elgeta!

Kol savęs gailėjausi, mintyse iškilo kitas vaizdas – mėlynakis ponas Andersonas. Praėjo devyneri metai nuo tada, kai mano žvilgsnis pirmą kartą susidūrė su šio barbaro žvilgsniu. Paskui mudu susitikome dar kartą, kai jis atėjo į Persikų žiedus su savo partneriu ponu Ho. Bet jie nustojo lankęsi paviljone. Retkarčiais aš vis dar pagalvodavau, kur jis, ką veikia. Iš paskutiniųjų stengiausi prisiminti jo veidą, bet mintyse regėjau vien tas gerumu spindinčias mėlynas akis.

Dar kartą atsidusau – mėgaudamasi pudingu ir galvodama apie tai, kokių netikėtumų pasitaiko gyvenime. Vaikščiodama po šį didžiulį šventyklos kompleksą jaučiausi lyg kokia pašalaitė, iš tolo stebinti pasaulio įvykius. Tai mane liūdino. Kada aš rasiu galimybę tapti tokia kaip visi, turėti bent ką pastovaus savo gyvenime? Čing Dženas turi savo nemirtingumo eliksyrą, o ką turiu aš?!

Su tokiomis mintimis įėjau į vieną iš šventyklos pastatų, sumokėjau už ryšulėlį smilkalų ir uždegiau juos bronziniame smilkytuve. Atsiklaupusi šalia kitų dievams aukojančių moterų, ėmiau panosėje melstis už tėtį, Perlę, Rubinę, mamą, Čing Dženą ir Teng Siong. Paskui, kiek apsiraminusi, vaikščiojau toliau, kol visai pamečiau laiko nuovoką. Tuomet išgirdau mušant būgnus ir gongus.

Ištempusi ausis nuskubėjau į garsų pusę ir galop pamačiau teatrą po atviru dangumi; vyko vaidinimas. Žmonių buvo sausakimša. Negavusieji sėdimos vietos stovėjo visur, kur tik galėjo įsisprausti: iš šonų, tarpueiliuose, gale. Keli berniukai net įsikorė į medį, kad geriau matytų. Nusipirkau iš šalimais stovinčio prekystalio puodelį karštos arbatos su bandele ir prasispraudžiau į

aikštės šoną. Priešais mane šmėžavo tiek galvų, kad man teko nuolat sukiotis, kad bent akių kampučiu matyčiau sceną.

Buvo rodoma opera „Sudie, mano sugulove“ – populiarus kūrinys, vaizduojantis imperatoriaus Siang Ju pralaimėjimą garsiajame mūšyje tarp Hanų ir Ču.

Scenoje sugulovė Ju su prašmatniu galvos apdangalu perlų kutais ir siuvinėta, blizgučiais puošta suknia atėjo atsisveikinti su savo valdovu imperatoriumi Siangu. Paskutinę akimirką su vyru, kurį mylėjo ir kurį ištikimai lydėjo visą savo gyvenimą, ji nusprendė atlikti atsisveikinimo šokį su kardais.

Pasirodymas buvo nuostabus. Du kardai žvilgėjo ir švysčiojo ore; kartais jie panėšėjo į du blykčiojančius žaibus, kitąsyk – į du besiplaikstančius kaspinus. Smuikas leido aukštus, skausmingą raudą primenančius garsus, būgnai ir gongai riaumojo it tigrai.

– *Hao! Hao!*

Nuostabu! Žiūrovai pratrūko garsiais plojimais.

Apsidairiau aplink. Žiūrovų minioje miestiečiai buvo sumišę su kaimiečiais. Pasidavę dramos kūrinio iliuzijai, laikinoje scenoje stebėdami mėgdžiojamą gyvenimą, jie atrodė laimingi, bent akimirkai pamiršę savo rūpesčius.

Vėl pasisukau į sceną. Joje imperatorius Siangas dabar dainavo:

> Mano sugulove, daugybę metų stovėjai šalia manęs per niekada nesibaigiančius mūšius.
> Šiandien turėsime pasukti skirtingais keliais.

Tada Siangas paprašė sugulovės Ju atnešti vyno. Ši įpylė du pilnus puodelius ir mostelėjo baltai išgrimuota ranka tardama:

> Prašom, mano valdove.

Siango išraiška tapo jausminga; jis uždainavo:

> Mano sugulove, dabar iš visų keturių pusių girdžiu vien Ču karių dainas. Liu Bangas tikriausiai jau užkariavo mano žemes. Mano širdis baigia išsekti, mano *či* taip pat!

Sugulovė apsipylė ašaromis. Liaunais, panašiais į orchidėją pirštais ji pašlakstė vyną į tolį. Krištolinis jos balsas nuskriejo vakarą vaizduojančių tamsių dekoracijų link.

> Hanų kariai atsitraukė, visur sklinda Ču dainos.
> Jeigu mano viešpaties dienos suskaičiuotos, tai ir tavo niekingai sugulovei ateina galas.

Sulig tais žodžiais Ju išsitraukė kardą, kurį imperatorius Siangas buvo užsikišęs už diržo, ir susivarė į pilvą.

– Oi, ne! – pasibaisėjusiais veidais sukliko kai kurie žiūrovai.

Mano dėmesį patraukė ne mergina, vaidinanti sugulovę Ju, bet imperatoriaus Siango vaidmens atlikėjas. Nemačiau, ar jis gražus: jo veidas buvo nugrimuotas juodai ir baltai, jį dengė priklijuota ilga barzda, bet mane pakerėjo jo balsas. Kaip gyva nebuvau girdėjusi kito tokio skaidraus ir jausmingo, bet podraug tokio galingo, kad žiūrovai čia pritariamai riaumodavo, čia bemat užsičiaupdavo, kai būdavo bepradedą šnekučiuotis. Vyro balsas buvo net gražesnis už Čing Dženo; vienintelis trūkumas buvo tas, kad nebuvo toks skambus ir tokio plataus diapazono. Įdėmiai spoksojau į aktorių, stengdamasi įsivaizduoti, kaip jo veidas atrodytų be grimo ir barzdos.

Žiūrovai toliau pritariamai šaukė ir plojo, kol uždanga iš lėto nusileido, užbaigdama dramą tiek scenoje, tiek ir priešais ją. Nenorėdami atsiplėšti nuo ore tebetvyrančios tragedijos, žmonės stoviniavo arba iš lėto skirstėsi. Man teko brautis pro minią, kol pasiekiau sceną. Ten pasisukau ir nusėlinau į užkulisius. Čia vieni aktoriai valėsi grimą, kiti plepėjo, treti gurkšnojo arbatą žiaumodami užkrimstukus. Ištiesusi kaklą veltui bandžiau pamatyti aktorių, vaidinusį imperatorių Siangą. Nedrąsiai įžengiau į ankštą aptvarą ir paklausiau merginos:

– Mažoji sese, kur tas aktorius, kuris vaidino imperatorių?

Ji man parodė į kampą – nustebau, nes ten pamačiau moters nugarą. Aktorė valėsi grimą priešais nedidelį veidrodį.

– Mažoji sese, betgi ten moteris!

– Taip, bet mes visos moterys, – ji parodė į afišą, kabančią virš įėjimo. – Matot? Mes esam moteriška „Auksinio fenikso“ operos trupė.

Ilgai žiūrėjau į hieroglifus ir auksiniais siūlais siuvinėtą feniksą. Jau buvau beklausianti daugiau apie šią trupę, bet tada moteris kampe pasisuko ir mudviejų žvilgsniai susitiko.

Žiūrėjau į veidą Teng Siong!

Jos veide pražydo šypsena; paskui ji atsistojo ir atskubėjo prie manęs. Nekreipdamos dėmesio į kitų aktorių ir scenos darbininkų žvilgsnius, mudvi apsikabinome.

Kai pagaliau viena kitą paleidome, ji tarė:

– Brangioji Orchidėja, sek paskui mane.

Teng Siong išsivedė mane iš užkulisių. Įsitikinusi, kad niekas mūsų nemato, apkabino ir aistringai pabučiavo į lūpas.

Ilgai nepaleido manęs iš glėbio.

– Kodėl išėjai neatsisveikinusi?

Neturėjau ką į tai atsakyti, todėl tik žiūrėjau į ją ašarotomis akimis ir plačiai šypsojausi.

– Tik pažiūrėk į save, Brangioji Orchidėja! – Ji atsitraukė ir nužvelgė mane. – Negaliu patikėti, kad vos per kelis mėnesius galėjai šitaip pasikeisti. Dabar galima palaikyti tave kaimiete. Arba vienuole – tik reikėtų nusiskusti tuos susivėlusius plaukus. Gal to nori?

Susigėdusi papurčiau galvą. Tikriausiai ji atspėjo, kad palikau ją dėl to vienuolio. Šiaip ar taip, nė viena neužsiminėme apie Čing Dženą.

– Atleisk, Brangioji Orchidėja, – tarė ji. – Nenorėjau tavęs užgauti. Tiesiog man plyšta širdis matant, kokia tu… – ji nutilo.

– Tikriausiai atrodau klaikiai?

– Ne, Brangioji Orchidėja, tu visuomet gaivi kaip pavasaris ir graži kaip saulė. Tiesiog… – ji vėl nutilo, paskui baigė: – tu nusipelnai geresnio gyvenimo negu tūnoti miške.

Man skruostais pabiro ašaros.

Teng Siong išsitraukė nosinę ir nušluostė akis.

– Brangioji Orchidėja, manau, dangaus valia, kad vėl būtume drauge, todėl prašau: nuo šiol lik su manimi.

– Bet aš… negaliu. Man reikia…

– Ne, gali. Tie dvokiantys vyrai temoka sužeisti moteriai širdį ir atimti jos grožį. Leisk man rūpintis tavimi. Prašau tavęs!

Ir aš sutikau.

Kaip neatsisveikinau su Teng Siong, kai palikau ją dėl vienuolio, taip dabar neatsisveikinau su Čing Dženu, kai mečiau jį dėl Teng Siong. Net neieškojau jo mugėje po apeigų bijodama, kad vėl neatsispirsiu jo kerams ir galų gale vėl grįšiu į tą kalno kalėjimą.

Tą vakarą jis turbūt ilgiausiai laukė, kol pasirodysiu ir grįšiu su juo namo. Pasibaigus apeigoms, kai už pietinių vartų sutemo, jis tikriausiai ištiesęs kaklą dairėsi manęs. Gal net su palengvėjimu atsiduso ar džiaugsmingai šūktelėjo, kai tarėsi mane pamatęs, deja, ten buvo tik kita mergina ilgais plaukais, vilkinti šiurkštaus audeklo palaidinę ir kelnes. Tikriausiai jam kaktą išmušė prakaitas, o širdis su pertrūkiais daužėsi, kol jis vis žvalgėsi aplink, bet niekur nematė mylimos moters. Turbūt jis spėliojo, ar nebuvau pagrobta, o gal net vėl išžaginta. O gal pasiklydau ar mane ištiko kokia baisi nelaimė. Maža kas galėjo nutikti. Kas nors tokio košmariško, kad jam plyšo širdis ir mintyse jis regėjo tykštančius kraujo klanus.

Spėliojau, kaip ilgai jis plyštančia širdimi laukė tamsoje: dvi, tris, keturias ar penkias valandas? Kai galiausiai parsirado namo, nors nepaprastai išvargęs, turbūt negalėjo nė minutės sumerkti akių. Kitą dieną tikriausiai vėl neviltingai manęs visur ieškojo. Ir dar kitą. Ir dar kitą… Tikriausiai nerimas kėlė jam baisiausią skausmą. Kaip aš galėjau šitaip žiauriai pasielgti su žmogumi, kurį taip karštai mylėjau?!

Karčiai žiūrėjau į savo atspindį veidrodyje ir nusispjoviau.

– Kekšė!

---

25 Visos Kinijos.

28

Išsiskyrimas

Teng Siong, kaip ir buvo žadėjusi, gerai manimi rūpinosi – tarsi jaunamartė. Pirmą vakarą kartu jos viešbučio kambaryje ji pamatė, kokia aš išvargusi, ir prileido man karštą vonią, paskui užsakė keletą mano mėgstamų užkandžių. Kai pagaliau pasijutau švari ir soti (neturėjau apetito ir prarijau vos kelis kąsnius), tikėjausi, kad ji paims mane už rankos ir mudvi drauge kopsime į Vu kalną.

Bet ji tarė:

– Brangioji Orchidėja, tikriausiai esi baisiai išvargusi, tad jeigu nori ne eiti miegoti, o kalbėtis, mielai tavęs klausysiuosi. Na, o jeigu nori miegoti, – ji parodė į plačią lovą, – šis čiužinys yra labai minkštas ir patogus.

Linktelėjau stodamasi nuo stalo. Ji bemat priėjo prie manęs, švelniai paglostė veidą ir apsivijo rankomis nelyginant aštuonkojis savo čiuptuvais.

– Ar žinai, kad dabar esu laimingiausia moteris pasaulyje?

Nesumodama, ką atsakyti, šyptelėjau, ir tiek. Ji paėmė mane už rankos, nusivedė prie lovos ir išjungė šviesą. Apsikabinome ir nieko nekalbėdamos gulėjome ant minkšto kaip sojų varškė čiužinio.

Tamsoje it smilkalų gija į orą pakilo švelnus, laibas Teng Siong balsas.

– Brangioji Orchidėja, prašau tavęs: neliūdėk.

Nieko neatsakiau.

– Prižadu: tu niekados nesigailėsi grįžusi pas mane.

– Tikiu tavim, Teng Siong, – atsakiau, švelniai išsivadavau iš jos glėbio ir nusigręžiau, kad ji negalėtų paliesti man veido ir užčiuopti mano ašarų.

Ji švelniai patrynė man nugarą, paskui užtraukė ant manęs apklotą.

– Mano Brangioji Orchidėja, greitai keliauk į savo mieląjį sapnų kaimą.

Kai kitą rytą prabudau, buvo jau vienuolika. Teng Siong jau buvo užsakiusi kuklius pusryčius: bandelių su kiauliena, blynelių su laiškiniais svogūnais ir sojų pieno. Nors gyvendama kalne vos ne badmiriavau, išvakarėse neturėjau apetito. Bet dabar, kai atgavau jėgas po gilaus miego minkštoje lovoje ir jaučiausi saugiai, pilvas staiga ėmė urgzti kaip nepatenkinta sugulovė. Bandelės įgavo gardžiausių mėsos kukulių skonį, blynai – minkštos veršienos, sojų pienas – kregždžių lizdų sriubos. Viską kimšau, tarsi ką tik būčiau pabėgusi nuo bado mirties.

Teng Siong žiūrėjo į mane švelnumo kupinomis akimis.

– Brangioji Orchidėja, jei nori, galiu užsakyti daugiau, bet, manau, tau kol kas nereikėtų per daug

valgyti.

Nekreipdama dėmesio į jos pastabą plėšiau bandeles ir blynus į gabalus ir grūdausi į burną, tarsi bijodama, kad kas nors iš manęs atims.

Kai pagaliau pasisotinau, Teng Siong tarė:

– Šiandien vaidinti man nereikia, tad nusivesiu tave pas kirpėją, paskui nupirksiu kosmetikos ir visa, ko tau dar reikia. Vėliau grįšime ir numigsime. O vakare, – nusišypsojo ji, – nusivesiu tave atšvęsti, kad šitaip laimingai susitikome vėl.

Naktinis klubas, įsikūręs judriame Čianmenio rajone netoli mūsų viešbučio, buvo atidarytas mažiau kaip prieš mėnesį. Kai Šanchajuje buvau *ming dzi*, ne kartą buvau kviečiama į tokio tipo įstaigas, bet dabar mažai ką beprisiminiau. Pirmą kartą ragavau naktinio Pekino gyvenimo – ir dar su meiluže! Širdis ėmė tuksėti, kai Teng Siong padavė ranką man išlipant iš samdyto automobilio priešais skaisčiai rausva spalva dažytą pastatą. Įėjome pro raudonus vartus; abipus jų kabojo dainininkių vakarietiškais apdarais ir šukuosenomis plakatai. Nespėjus man įdėmiau pažiūrėti į tas moteris, apsaugininkas atidarė duris ir mostu pakvietė mus užeiti. Mudvi pasitiko egzotiški džiazo garsai ir kvepalų aromatas, sumišęs su cigarečių dūmų tvaiku. Negiliai įkvėpiau ir apsidairiau. Interjeras buvo puoštas veidrodžiais, spalvotomis lempomis, viskas tviskėjo auksu – kolonos, kėdės, sietynai. Iš pradžių vaizdas man priminė antrarūšį turkio paviljoną, aptarnaujamą Rusijos prostitučių. Tačiau nemalonius prisiminimus greitai pakeitė žvali nuotaika, kai pasirodė metrdotelis ir nusivedė mus prie staliuko kampe.

Kol Teng Siong teikė užsakymą įdėmiai besiklausančiam padavėjui, nenuleidau nuo jos akių. Nepriekaištingai pasiūtu kostiumu, su raudona varlyte ir auksine laikrodžio grandinėle, stilingai kabančia iš liemenės kišenėlės, Teng Siong labiau panėšėjo į dabitą negu į aktorių. Pomada sutepti trumpi plaukai blausioje restorano šviesoje žvilgėjo lyg šilko gijos. Žiūrint į pakilią jos išraišką ir plačius, vyriškus mostus, man širdį glostė palaima, sumišusi su dėkingumu. Atsidusau iš pasitenkinimo. Metus nešiojusi valstietės apdarus, dabar pagaliau galiu gražintis kosmetika, vilkėti gražia vakarietiška suknele ir būti tarp madingų žmonių!

Padavėjas netrukus grįžo su buteliu šampano; jį atkimšęs pripylė šviesiai auksinio skysčio į aukštas taures.

Nuėjus padavėjui, Teng Siong su žvalia šypsena veide susidaužė su manimi.

– Už tavo grožį ir už mūsų susitikimą, Brangioji Orchidėja!

– Už mūsų susitikimą, – tyliai pakartojau.

Šampanas skoniu man priminė saldų eliksyrą. Auksiniai burbuliukai, rodės, sako, kad akimirkomis prieš išnykdamas gyvenimas yra skausmingai gražus. Paskui prisiminiau eiles, Perlės man deklamuotas, kai būdama trylikos atsidūriau Persikų žieduose:

> Kai gėlė pražysta, skink ją. Nelauk, kol teliks viena nuoga šakelė.

Paskubomis dar kartą nugėriau didelį gurkšnį savo auksinio eliksyro, nė iš tolo nepanašaus į dvokiantį Čing Dženo. Padavėjas vieną po kito nešė patiekalus: šiltą duoną su sviestu, rusiškus barščius, kuriuose plaukiojo jautienos luitai, puszžalį kepsnį. Per šitas ištaigingas vaišes mudvi su Teng Siong gėrėme, valgėme ir šnekučiavomės. Nors taip ilgai buvome išsiskyrusios, mūsų likimai buvo panašūs, todėl tarpusavio ryšį atkūrėme vos ne akimirksniu. Iliuzinėje, dekadentiškoje naktinio klubo atmosferoje ji papasakojo apie savo gyvenimą be manęs: apie pasirodymus operos trupėje; kokio pasisekimo sulaukė; kaip ją užsipuldavo konservatoriai, manantys, kad moterims atlikti vyrų vaidmenis – šventvagystė.

– Cha – šventvagystė! – nusišaipė ji išsitraukdama cigarą. Geismingais pirštų judesiais nupjovė jo galiuką, užsidegė auksiniu žiebtuvėliu ir ėmė papsėti. – Tie vyrai sako, – ji palinko arčiau manęs ir nuleido balsą, – girdi, moterų kūnai nešvarūs. Taigi, jei mes vaidinsime vyrus, užpykdysime scenos dievą ir sutrikdysime dangiškąją tvarką.

Ji pasukiojo nepadoriai storą cigarą tarp grakščių pirštų.

– Absurdas! Gal jie užmiršta, kad dvokiantys padarai – tai jie!

Teng Siong galantiškai nusijuokė visai kaip vyras krestelėdama galvą atgal.

Baigusi pasakoti savo istoriją paklausė manęs to, apie ką baiminausi kalbėti, – kaip gyvenau mudviem išsiskyrus. Bijojau, kad kalbėdama apie Čing Dženą išsiduosiu, kokie gilūs mano jausmai jam. Taigi papasakojau, kokia nelaiminga jaučiausi gyvendama atskirta nuo žmonių kalne, bet nutylėjau priežastį, dėl kurios ištvėriau, – meilę daosistų vienuoliui. Kaip visada taktiška Teng Siong prisispyrusi nekamantinėjo tų dalykų, nes būtų pasijutusi tokia pat nelaiminga kaip ir aš.

Mes toliau mėgavomės prašmatniu apstatymu, putojančiu auksiniu vynu, triukšminga muzika ir egzotiškais patiekalais. Dabar klubas buvo beveik sausakimšas. Orūs vyrai – kai kurie liesi, žiauriomis minomis ir į šalis lakstančiomis akimis, kiti – stori, atsikišusiais pilvais ir riebiais veidais – atėjo lydimi nesaikingai išsidažiusių, išsičiustijusių moterų. Kelios poros jau šliureno po šokių aikštelę. Moteris skaisčiai žalia suknele kaip samana prie akmens prikibo prie vyro įrudusiu veidu. Neabejojau: dabar ji parduoda savo šypseną, vėliau parduos ir kūną.

Pagalvojau, kad galiu gyventi ne mažiau prašmatniai negu ji, nors man savo kūno nebereikia pardavinėti, ir vos susilaikiau nenusišypsojusi. Tada mečiau švelnumo kupiną žvilgsnį į gražiąją savo meilužę.

– Teng Siong, ačiū, kad grąžinai man gyvenimą.

Ji paplekšnojo man per ranką.

– Brangioji Orchidėja, tu nusipelnai viso, kas geriausia. Visada.

Sklandžiais turtingo plevėsos judesiais ji paėmė šampano butelį ir įpylė man dar vieną taurę.

Subtiliai siurbčiodama šampaną apsidairiau plačiau. Galiausiai mano žvilgsnis nukrypo į šiurkščios išvaizdos vyrą prie trečio staliuko nuo mūsų. Jis neturėjo viduriniojo piršto, todėl cigaretę negrabiai laikė tarp smiliaus ir bevardžio. Tankų antakį perpus dalijo randas, suteikiantis jo veidui nuožmią, bet podraug nelaimingą išraišką – lyg jis būtų koks imperatoriaus eunuchas[26]. Atrodė, kad

jis atėjo į klubą vienas ir jį domina vien tai, į ką jis žiūri, – mudvi su Teng Siong.

– Teng Siong, – širdis ėmė taip daužytis, kad, rodės, tuoj ištrūks iš krūtinės, – ar matai štai ten vyrą be piršto? Jis neatitraukia nuo mūsų akių. Gal jis… vienas iš mamos ir tėčio žmonių, ieškančių manęs?

Teng vogčiomis žvilgtelėjo į vyrą, paskui vėl pasisuko į mane. Nustebau, nes ji nusišypsojo.

– Manau, jis tik pavydi man tokios gražios palydovės.

– Iš kur žinai, kad jis ne iš Persikų žiedų?

– Manai, tavo mama nusamdys detektyvą, sumokės jam už traukinio bilietą, vyną ir valgius naktiniame klube, kad tavęs čia ieškotų? – Ji nutilo, gurkštelėjo šampano, paskui pridūrė: – Tiesiog jis mėgaujasi tavo grožiu.

Jos žodžiai paglostė man savimeilę.

– Tu taip manai?

Teng Siong nieko neatsakė, tik atpjovė gabalą kepsnio ir padėjo man į lėkštę.

– Nesijaudink ir valgyk daugiau. Nuo mėsos raudonis neišnyks iš tavo skruostų ir tu nepritrūksi *či*.

Tada pastebėjau, kad du ne mažiau šiurkščios išvaizdos vyrai ir dvi neskoningai apsirengusios merginos sėdasi prie keturpirščio vyro.

– Matai – jis su draugais, – tarė Teng Siong. – Sakiau, kad nėra ko nerimauti. Mėgaukis šia akimirka.

Mums baigus valgyti, Teng Siong paėmė mane už rankos.

– Brangioji Orchidėja, eime šokti.

– Bet aš jau seniai nešokau.

– Nesijaudink, vesiu aš.

Šokių aikštelėje Teng Siong buvo tokia pat grakšti kaip lovoje. Jos kūnas natūraliai reagavo į muzikos ritmą, kojos slydo grindimis be jokių pastangų kaip karpis vandeniu. Vis dėlto žiūrėdama į svajingą jos veidą galvojau vien apie Čing Dženą. Štai aš jausmingai sukuosi šiame ištvirkusiame mieste, o ką daro jis tame nuošaliame kalne? Jeigu nebūtų pasirinkęs atsiskyrėlio gyvenimo, galbūt dabar šokčiau su juo, o ne su Teng Siong. Ar jo judesiai šokių aikštelėje būtų tokie pat grakštūs kaip atliekant ezoterinius ir erotinius ritualus? Ar mudviejų gyvenimui nieko netrūktų, jeigu jis būtų ne vienuolis, o plevėsa?

Po šių nemalonių minčių apie Čing Dženą bemat sekė kitos – apie mano motiną. Kodėl ji ne Tajo kalne, kaip buvo sakiusi man? Gal dabar, kai aš linksminuosi prašmatniame naktiniame klube, ji gyvena kaip vienuolė atsiskyrėlė vienui viena šaltame urve? O gal ji jau negyva? Jeigu taip, tuomet jos vėlė klajoja nerasdama sau vietos *in* pasaulyje, nes aš nedeginau smilkalų jai nuraminti ir nukreipti pas Budą. Bet jeigu ji vis dar gyva, ji neranda ramybės savo mintyse (jei tebegalvoja apie mane), nes jaudinasi dėl dukters. Pajutau kylantį kaltės pojūtį, paskui baimę. Įsivaizdavau motiną plika galva, sunykusią, vargiai prisidengusią kūną purvinu, daug kartų lopytu vienuolės apdaru, raunančią žolę pūslėtais pirštais. Ji prasižioja norėdama įsimesti į burną besiraitantį slieką, pamatau

bedantę burną, virtusią tamsia kaip pragaras skyle…

– Brangioji Orchidėja, apie ką galvoji? – sukuždėjo man į ausį Teng Siong.

– Apie nieką, – dirbtinai nusišypsojau stengdamasi paslėpti, kad man širdį drasko skausmas.

Apglėbusi per juosmenį Teng ėmė sukioti mane į visas puses. Prisiminiau, kaip vaikystėje man patikdavo, kai tėvas aukštai išsupdavo mane sūpuoklėmis, kad geriau pamatyčiau pasaulį. Dabar, kai paragavau gyvenimo negandų, norėjau tik vieno: rasti ką nors tvirta, į ką galėčiau įsitverti.

Prisiglaudžiau prie liekno Teng Siong kūno kaip vaikas, įsikibęs į motinos suknelės padurkus.

Meilužė pabučiavo mane į kaktą.

– Ar dabar esi laiminga?

– Taip, – atsakiau, bet mintyse pridūriau: – Ir ne.

Kitą dieną viešbučio kambaryje bučiniais mane pažadino Teng Siong.

– Labas rytas, – suniurnėjo ji. Jos žvilgsnis buvo švelnus, veidas paraudęs. Rankos ėmė čiuopti mano kūną.

Prisiminiau sau duotą pažadą: jeigu mums bus lemta dar kartą susitikti šiame gyvenime, stengsiuosi padaryti ją laimingiausia lesbiete pasaulyje. Atsiliepdami į smegenų nurodymus, mano rankos, lūpos ir liežuvis griebėsi erotikos meno siekdami provokuoti ir kelti malonumą.

Teng Siong vakare turėjo vaidinti, todėl nusivedė mane į „Dvigubos laimės“ arbatinę pasižiūrėti „Auksinio fenikso“ operos trupės. Arbatinė irgi buvo Čianmenio rajone. Kai išlipome iš rikšos, Teng Siong pasuko pro šonines duris tiesiai į užkulisius. Kai kurios moterys šnekučiavosi, kitos kartojo savo tekstus, dar kitos dažėsi antakius mažyčiais teptukais.

Nespėjus man geriau apsidairyti, ovalaus veido, budrių akių mergina prišoko prie Teng Siong ir žaismingai įgnybo į ranką.

– Mano valdove, jūs vėluojate!

Teng pasisuko į mane ir nusišypsojo.

– Brangioji Orchidėja, čia Melodingoji Dūdelė. Šįvakar ji scenoje bus mano nuotaka.

Tada pristatė merginai mane:

– Čia Brangioji Orchidėja, mano… draugė.

Teng Siong žodžiai mane nuliūdino. Ta sulūžusi dūdelė – jos „nuotaka“, o aš, jos meilužė, rodos, staiga tapau tik drauge?! Ėmiau įdėmiai apžiūrinėti merginą ir akimirksniu mane apėmė įtarimas. Kalbant jos akys koketiškai šaudė į šalis, tobulo ovalo veide nušvisdavo plati šypsena, pirštai be perstojo lietė *mano* mylimosios ranką. Bet neturėjau kada apie tai galvoti, nes Teng jau tempė mane į šalį pristatyti kitoms aktorėms. Nors ne visos buvo jaunos ir gražios, jos tryško entuziazmu galėdamos vaidinti. Paskui, man nebaigus kalbėtis su pusamže aktore, vaidinančia *laodan* – senas damas, – išgirdau laibą Melodingosios Dūdelės balsą:

– Prašom pasirengti, iki pasirodymo liko nedaug laiko!

Tada Teng Siong priėjo prie manęs ir rodydama ranka į jaunutę merginą, baukščiai stovinčią šalia, tarė:

– Brangioji Orchidėja, netrukus prasidės vaidinimas, tad tegul Mažoji Katė parodo tau vietą salėje. Tikiuosi, spektaklis tau patiks.

Prieš man nueinant ji vogčiomis pakštelėjo man į skruostą. Kai išsitiesiau, pamačiau, kad Melodingoji Dūdelė neatitraukia nuo mūsų akių.

Mažoji Katė nusivedė mane iš užkulisių ir parodė kėdę prie staliuko arbatinės priekyje. Man atsisėdus mergina bemat nuėjo ir grįžo nudžiugindama mane karštu rankšluosčiu, valgiais ir arbata. Pamačiusi, kad kišu ranką į piniginę, tarė:

– Oi, ne. Panelė Teng jau sumokėjo man.

Ir dingo užkulisiuose.

Papūčiau į puodelį su karšta arbata ir apsidairiau aplink. Arbatinė buvo beveik sausakimša. Lankytojai vis dar plūdo į vidų, o prekiautojai triukšmingai vaikščiojo tarp staliukų siūlydami arbatą, cigaretes ir užkrimstukus: pyragaičius su sezamo sėklomis, cukruotus imbierus, džiovintas slyvas ir skrudintas arbūzų sėklas. Pastebėjau kelias prašmatniai apsitaisiusias *tai tai*, atėjusias su tarnaitėmis; viena švelniai ramino kūdikį, klykiantį taip isteriškai, kad net veidukas išraudo. Vaikinas su mergina tyliai kalbėjosi taip prisikišę, kad panėšėjo į besibučiuojančias žuvis. Būrelis pusamžių moterų liežuvavo gurkšnodamos arbatą, gliaudydamos arbūzų sėklas ir spjaudydamos lukštus ant grindų. Žmonės atrodė laimingi ir susijaudinę – gal kai kurie pirmą kartą matys spektaklį, kuriame vaidins vien moterys.

Netrukus pakilo uždanga ir nedidelę arbatinę bemat užliejo šaiži dvistygių smuikų aimana, vis pertraukiama pašėlusiai dundančių būgnų ir gongų. Nors Teng Siong buvo man pasakojusi, kaip dainavo operoje prieš tapdama Fungo sugulove, dabar pirmą kartą žinosiu, kad scenoje jinai. Šįsyk ji atliks jauno, gražaus mokslininko vaidmenį.

Šį vakarą buvo rodomas *kunciui* spektaklio „Bijūnų paviljonas“ Pekino operos pastatymas. Tai buvo meilės istorija apie vyriškį, įsimylėjusį gražią vėlę; savo meilės galia jis galiausiai prikėlė ją iš *in* pasaulio.

Du Liniang – jaunąją merginą ir vėlę – vaidino Melodingoji Dūdelė. Nors pati mergina man nepatiko, turėjau pripažinti, kad vaidina ji tiesiog stebuklingai. Visus žiūrovus iki ašarų sugraudino gailus, į maniją panašus jos ilgesys mokslininkui, kurį buvo sutikusi tik sapne. Kai ilgiausiai kentėjusi ji pagaliau scenoje mirė iš beviltiškos meilės, aplink girdėjau vien atodūsius. Šalia manęs sėdinti storulė vis purtė galvą, nosine šluostydamasi akių kampučius. Mergina už dviejų staliukų nuo manęs balsu raudojo.

Kitame paveiksle, vaizduojančiame Melodingosios Dūdelės vaidinamos veikėjos laidotuves, man ėmė daužytis širdis, nes žinojau, kad tuoj į sceną išeis Teng Siong. Staiga garsiai sutratėjo būgnai, bet pirma iš užkulisių kyštelėjo tik karklo šakelė. Ji kabojo ore kankinamai ilgai – kelias akimirkas, – kol galiausiai pasirodė ir tas, kuris ją laikė, – jaunas mokslininkas baltai grimuotu veidu.

Teng Siong vaidino nepriekaištingai – jos judesiai buvo stilizuoti, bet sklandūs ir idealiai suderinti su muzika. Net iš surištų į kuodelį plaukų kabantis kaspinas ir vėduoklė rankoje, rodės, išraiškingai perteikia sukilusius mokslininko Liu Mengmėjaus jausmus. Kai Liu širdingu, tyru Teng Siong balsu prisiekė iki mirties mylėsiąs vėlę, mano akys pritvinko ašarų. Šluostant akis rankšluosčiu, širdį man sopėjo iš pavydo Melodingajai Dūdelei. Ak, kad galėčiau išmainyti tikrą gyvenimą į gyvenimą scenoje ir būčiau ta laiminga dūdelė, o Teng Siong – tikras vyras ir tikras mano sutuoktinis!

Mano meilužė tiek kartų persikūnijo, kad buvau suintriguota. Išvakarėse ji buvo plevėsa vakarietišku kostiumu, šiandien – paprastas kinų mokslininkas, deklamuojantis eiles savo vaiduokliškai mylimajai. Bet abu šie vaidmenys buvo vyro. Kaip ji atrodė būdama brangakmeniais pasidabinusi Fungo sugulovė?

Gyvenimas didmiestyje su turtinga, nuo vyro pabėgusia sugulove-operos primadona kaip diena ir naktis skyrėsi nuo gyvenimo kalne su beskatikiu daosistų vienuoliu. Kai Teng Siong nereikėdavo vaidinti, ji vesdavosi mane į prašmatnius restoranus ragauti brangių patiekalų: Pekino anties, kiaulių žarnų, ryklių pelekų ar jūrų sraigių. Pilnais, šiltais pilvais mudvi važinėdavome rikša ir mėgaudavomės naktiniu miesto gyvenimu. Kartais ji liepdavo vežikui išleisti mus prie kokios arbatinės ir mudvi nueidavome mėgautis karšta arbata ir laibais balsais dainuojančiomis, koketiškai besišypsančiomis ir grakščiai gestikuliuojančiomis merginomis.

Tačiau aš nuolat jutau, kad man kažko stinga. Dažnai prisimindavau Tangų dinastijos kurtizanės Ju Siuandzi žodžius: „Lengviau rasti neįkainojamus turtus negu mylintį vyrą.“ Būdama šalia Čing Dženo turėjau mylintį vyrą, bet neturėjau neįkainojamų turtų. Gyvendama su Teng Siong turėjau neįkainojamus turtus, bet neturėjau vyro. Ko gero, teisus buvo Buda: troškimams nėra galo.

Taigi apgailestaudama dėl pikto likimo mėgavausi Teng Siong meile ir atgauta prabanga. Tačiau mano gyvenimas vis dar atrodė toli gražu ne palaimingas. Nors Persikų žieduose darbo turėjau per akis, gyvendama kalne įsitikinau, kad ne ką geriau, kai turi per mažai ką veikti. Todėl dabar, pragyvenusi su Teng Siong du mėnesius, nusprendžiau susirasti kokį užsiėmimą. Teng sakė, jeigu tik noriu, irgi galiu stoti į operos trupę. O jei nenoriu, ji turinti pakankamai pinigų mudviem pragyventi. Nenorėjau būti jos išlaikytinė, todėl nusprendžiau stoti į trupę. Persikų žieduose įgijau šiokį tokį supratimą apie Pekino operą, bet gavau ne profesionalios aktorės, o tik pusiau profesionalios dainininkės kvalifikaciją. Be to, pagrindiniai vaidmenys jau buvo išdalyti tokioms puikioms aktorėms kaip Melodingoji Dūdelė, o kitos nelabai troško konkurenčių savo vaidmenims. Taigi man tekdavo tik menkučiai vaidmenys: tarnaitės, senutės, pažo, kartais net žemo lygio prostitutės. Man mokėdavo, bet už vieną vaidinimą uždirbdavau mažiau, negu mano tarnaitė kadaise gaudavo arbatpinigių iš kokio rinktinio kliento. Negana to, vaidindama kokią tarnaitę ar pažą turėdavau stebėti, kaip Melodingoji Dūdelė flirtuoja su Teng Siong ir smulkiu, gražiai sudėtu kūnu glaudžiasi prie aukštos, berniuko figūros Teng Siong. Negalėjau nesibaiminti, kad ta sulūžusi dūdelė mėgins suvilioti Teng Siong. Jeigu

jai pavyks, kas rūpinsis manimi, iš ko aš gyvensiu?

Nors nenorėjau paleisti Teng Siong, negalėjau liautis galvojusi apie Čing Dženą. Iš pradžių maniau, kad jeigu įstosiu į trupę ir nuolatos dirbsiu, neturėsiu laiko apie jį galvoti. Bet klydau. Čing Dženas vis įsėlindavo į mano mintis ne tik ramybės akimirkomis, kai skaitydavau ar mąstydavau, bet ir vaidinant scenoje. Ir, žinoma, kai mylėdavausi su Teng Siong.

Taigi aš galutinai taip ir nepabėgau iš to kalno kalėjimo, nes Čing Dženo vaiduoklis niekados nuo manęs neatstodavo. Kūnu buvau su Teng Siong, bet mintimis ir toliau su vienuoliu. Dažnai ramiai vakarieniaujant su Teng Siong man atrodydavo, kad mano meilužis vienuolis sėdi tarp mudviejų ir liūdnai žiūri man į akis. Ką gali žinoti – gal jis iš tikro ten būdavo, juk jis man sakė, kad jo alchemija gali padaryti žmones nematomus?! Dar stengdavausi įsivaizduoti, ką jis galėtų veikti. Gal tiesiog gyveno kaip anksčiau: meditavo, skambino *kinu*, darė alchemijos bandymus ir rašė talismanus, tik jau be manęs. Mane liūdino mintis, kad galėjau sukliudyti jo tėvui įsipareigotoms dvasinėms paieškoms. Bet dar blogiau būdavo, kai įsivaizduodavau jį galint būti anaiptol ne vieną – juk galėjo suvilioti kitą merginą, kad ir toliau praktiškai derintų *in* su *jang*.

Kai įsivaizduodavau visas padėtis, kurias jis išmėgins su kita moterimi, ir įvairiausius būdus, kuriais jis liežuviu ir ilgais pirštais šliauš per visą jos kūną, mano krūtinę užliedavo karštis ir galiausiai iš lūpų ištrūkdavo dejonė. Tomis akimirkomis baisiausiai troškau bėgti atgal pas jį ir atimti jį iš tos naujos meilužės, kuri niekados negalės jam duoti to, ką turiu aš. Bet, aišku, visada pritrūkdavau drąsos: baiminausi, kad jis gali ant manęs įtūžti ir išvaryti lauk. Galėjo nutikti dar baisesnis dalykas: gal jis jau nukreipė visą dėmesį į tą naują merginą – o ji gali būti net gražesnė už mane – ir tiesiog manęs nė nepastebės.

Kai mano vaizduotė aprimdavo, imdavau galvoti: net jeigu Čing Dženas man atleis ir priims atgal, kaip aš ištversiu dar vieną žiemą plikoje jo „šventykloje“? Jeigu dėl jo dar kartą palikčiau Teng Siong, vargu ar galėčiau tikėtis ją vėl mane priimsiant. Nepajėgdama apsispręsti toliau gyvenau su meiluže lesbiete, kankinama geismo daosistų vienuoliui.

Be to, nuolat persekiojo mintis apie motiną. Ji galėjo būti visai netoliese, bet nenumaniau kur. Keletą kartų automobiliu ir palankinu keliavau į gausias šventyklas Vakarų kalnuose, bet kaskart teko grįžti nuliūdusia širdimi. Po kelių mėnesių pagaliau nustojau jos ieškoti, nors stengiausi visiškai neprarasti vilties.

Gyvenau su Teng Siong metus. Laikui bėgant kažkaip supratau, kad šitaip gyventi amžinai negalėsiu. Nors atrodė, kad dienos su Teng bėga be rūpesčių: mudvi vaidindavome, kalbėdavomės apie menus, vakarieniaudavome prašmatniuose restoranuose, trindavome veidrodžius, jutau, kad atsitiks kažkas bloga, – taip „vėjas, šniokščiantis paviljone, pranašauja kalnuose kylančią audrą“. Pastaruoju metu Teng Siong nebe taip dosniai pirko man dovanas, o kai mylėdavomės, ji neberodydavo tokios aistros kaip anksčiau. Anksčiau ji stengdavosi suteikti man malonumą lovoje, o dabar aš stengdavausi ne tik ją patenkinti, bet ir sujaudinti. Gal dėl to kalta Melodingoji Dūdelė? Gal Teng Siong sumanė mane

palikti dėl jos?

Kaskart, kai klausdavau jos, ar kas nors ne taip, ji teatsakydavo:

– Nesijaudink, Brangioji Orchidėja, viskas gerai.

Tačiau kažkokia gili nuojauta man kuždėjo, kad čia pat tyko nelaimė. Man atrodė, kad jaučiu, kaip ji bado mane – net plaukai šiaušėsi.

Vieną naktį mudviem pasimylėjus prispyriau Teng Siong pasakyti, ką ji nuo manęs slepia.

– Na, gerai, – ji atsisėdo lovoje ir pažiūrėjo man į akis. – Tik prašau, Brangioji Orchidėja, nesijaudink…

Pirmą kartą jos balse pajutau baimę.

– Teng Siong, manai, atlaikiusi tiek negandų, aš neįstengsiu ištverti dar vienos?

– Bijau, kad netrukus mums gali tekti pasukti skirtingais keliais, – jos akys buvo liūdnos, bet balsas griežtas.

Jos žodžiai nuskambėjo kambaryje kaip bombos sprogimas.

Išsigandusi atsisėdau.

– Ką nori pasakyti?

Ji nieko nesakė, tik nervingai glamžė paklodę.

– Tu manęs… nebemyli? – neatlyžau. – Dabar myli Melodingąją Dūdelę?

– Aišku, kad myliu tave, o Melodingoji Dūdelė man nė kiek nerūpi, – ji patylėjo, paskui pridūrė: – Tiesiog aš… aš bijau, kad mane gali nužudyti.

– Ką?! – Man kūnas nuėjo pagaugais; mano balsas pašoko iki lubų. – Kas atsitiko?!

– Atrodo, vyras mane susekė.

– Tavo vyras? Turi galvoje mano didžiausio palankumo svečią didįjį poną Fungą?

Užsitraukiau apklotą, nes pečiai ėmė tirtėti iš šalčio.

Ji linktelėjo.

– tu įsitikinusi? Iš kur žinai?

– Aš matau, kad esu sekama.

– Teng Siong, kodėl nesakei man to anksčiau?

– Nenorėjau, kad jaudintumeisi. Be to, visai neseniai man išsisklaidė paskutinės abejonės.

– Kaip?

– Pastebėjau tarp žiūrovų porą visur mane sekančių akių. Iš pradžių maniau, kad čia koks aistringas operos gerbėjas. Bet paskui pastebėjau, kad tos akys kupinos ne susižavėjimo, o pagiežos. Šis žmogus ne gerbėjas, jis turi kažkokių piktų kėslų, – ji įdėmiai pažvelgė į mane. – Prisimeni tą bepirštį vyrą naktiniame klube?

Linktelėjau.

– Manei, kad mama su tėčiu atsiuntė jį tavęs sekti. Patikinau, kad taip nėra. Tada turėjau suprasti, kad jį atsiuntė mano vyras manęs susekti.

– Bet Teng Siong, tu juk persirengusi vyru. Kaip jie galėjo…

– Brangioji Orchidėja, aš dirbu moterų operos trupėje, o prieš Fungui paimant mane į suguloves, buvau operos dainininkė.

– O, varge! Manai, jie pastebėjo, kad aš – tavo meilužė?

– Manau, kad kol kas nepastebėjo. Bet dėl to man ir neramu, – Teng Siong nepaliovė sukiojusi apkloto, ir šis dabar buvo visas susiglamžęs nelyginant drobulė, į kurią buvo įsupta mumija. – Šanchajiečiai manė, kad tu pabėgai su vyru. Neįsivaizduoju, iš kur kas nors galėtų žinoti apie tikruosius mudviejų santykius. Tačiau Fungo pakalikai neatlyžta. Anksčiau ar vėliau jie sužinos.

– O, dangau! Bet iš kur tu žinai, kad tuos žmones atsiuntė didysis ponas Fungas?

– O kas dar?

Abi ilgai tylėjome. Paskui Teng Siong vėl prakalbo:

– Brangioji Orchidėja, norėjau viską papasakoti tau anksčiau, bet neužteko drąsos, – ji atsiduso. – Dabar turiu išeiti iš operos trupės ir palikti tave, kol dar ne vėlu.

– Teng Siong, aš tave lydėsiu.

– Ne! – Ji atrodė taip ryžtingai nusiteikusi, kad net susigraudinau. – Kai tie žmonės išsiaiškins, kas esu iš tikrųjų, man grės siaubingas pavojus. Nenoriu, kad jis grėstų ir tau. Nėra nieko, ko Fungas nepadarytų, – ji metė į mane skvarbų žvilgsnį. – Prieš tapdamas verslininku, jis buvo kariauninkas.

Išgirdus tą žodį, mane nukrėtė šiurpas.

– Kariauninkas? Niekada man to nesakei.

Nuleidusi mano žodžius negirdomis ji kalbėjo toliau:

– Negana to, kad jis žudė nekaltus civilius, jis net nušovė savo dukrą.

– Mano tėvą irgi nužudė kariauninkas! – bemat pertariau ją.

– Tavo tėvą? Kaip?

– Na, tas kariauninkas pats jo nežudė, bet jis per teismą pasiuntė jį myriop.

Leidau Teng Siong su manimi daryti viską, ir ji tirdavo mano kūną kaip nuotykių ieškotojas, įžengęs į naują teritoriją, bet prisimindama atsisveikinant motinos duotą įspėjimą niekada jai nepasakojau tėvelio mirties aplinkybių.

Iki šiol. Dabar išklojau viską apie savo praeitį.

Man baigus, Teng Siong veidas buvo baltas kaip jos maigomas apklotas.

– O, varge, – manau, kad Fungas ir buvo tas žmogus, kuris pasiuntė tavo tėvą myriop!

Ne iš karto suvokiau jos žodžių reikšmę, o kai suvokiau, širdis ėmė daužytis kaip kruša į langą.

– Tu įsitikinusi?

– Taip, nes tą vakarą ten buvau. Savo akimis mačiau visą incidentą.

Ji tankiai sumirksėjo, tartum šitaip galėtų ištrinti iš atminties tuos siaubingus vaizdus.

– Reginys buvo klaikus. Trijulė susikibo, kiekvienas stengėsi pačiupti pistoletą. Galiausiai merginai pavyko išplėšti jį Fungui iš rankos. Smuikininkas – tavo tėvas! – mėgino ištraukti ginklą iš jos, bet jinai spyrė jam į paslėpsnį, tada Fungas vėl jį pačiupo. Jo dukra, rodės, pamišo. Ji šoko ant tėvo, ėmė jį draskyti ir kandžioti. Smuikininkas bandė juodu perskirti. Tada pistoletas Fungo rankoje

iššovė, kulka pataikė merginai tiesiai į tarpuakį…

Teng Siong parodė sau į kaktą; jos akys atrodė pasibaisėjusios, tartum kulka būtų pataikiusi į ją.

Atitraukiau jos delną nuo veido ir laikiau savo rankose.

– Vadinasi, mergina nenusišovė – ją nušovė Fungas?

Nespėjus Teng Siong atsakyti, pasakiau jai, ką žmonės manė buvus tiesa – kad kariauninkas pasigėrė ir išžagino dukrą. Pažeminta mergina čiupo tėvo pistoletą ir nusišovė. Kol ji su tėvu grūmėsi dėl ginklo, visi stovėjo sukaustyti siaubo, o mano tėvas – tas smuikininkas – nesėkmingai mėgino juos perskirti ir pagriebti ginklą.

– Ne, mergina nenusišovė, – be jokių abejonių pareiškė Teng Siong. – Fungas nušovė savo paties dukrą.

Pasijutau, lyg galvoje būtų nugriaudėjęs sprogimas. Rodės, matau, kaip mano balsas pašoka į orą ir krauju ištykšta ant sienos.

– Jis nužudė ir mano tėvą!

Stojo ilga tyla. Buvau tokia pritrenkta, kad negalėjau ištarti nė žodžio. Man buvo nesuvokiama: svečias, kuriam rodžiau didžiausią palankumą – didysis ponas Fungas, kuris paaiškėjo esąs Teng Siong vyras, buvo dar ir kariauninkas, pasiuntęs myriop mano tėvą! Nusigavau į tokią tolybę vien tam, kad sužinočiau, jog žmogus, kurio ieškau, visus tuos metus buvo mano panosėje! Aš daugybę kartų gulėjau su savo tėvo žudiku!

Man perdžiūvo burna, rankos ėmė drebėti, lūpos be perstojo niurnėjo:

– O, varge!

Teng Siong mane apkabino.

– Prašau nurimti, Brangioji Orchidėja.

Paskui ji paleido mane iš glėbio, paėmė arbatinį ir įpylė mudviem arbatos.

Iš lėto gurkšnojau nė nejausdama, kad skystis degina burną.

– Visiškai nenumaniau… visus tuos metus jis buvo mano klientas, bet niekada nieko nepasakojo apie save ar savo šeimą.

Stojo ilga tyla. Galop Teng Siong reikšmingai pažiūrėjo į mane.

– Ar jis gražiai su tavim elgdavosi?

– Tam tikra prasme taip. Jis dosniai pirkdavo man dovanas.

Teng Siong nužvelgė mano veidą.

– Žinai, kodėl jis gražiai su tavim elgdavosi? – Nelaukdama mano atsakymo paaiškino: – Todėl, kad tu priminei jam dukrą. Šypsantis jos skruostuose, kaip ir tavo, pasirodydavo duobutės. Tik jos buvo kur kas gilesnės – tokios gilios, kad beveik panėšėjo į dvi ją kaustančių geležinių pančių lankelius. Bet, – atsiduso Teng Siong, – tikrasis jos kalėjimas buvo tėvo manija. Fungas mylėjo dukrą per daug – ne kaip tėvas.

– O paskui ją išžagino?

– Nė kiek tuo neabejoju. Kartais pagalvoju, kad jis galėjo nužudyti ją tyčia.

Tie žodžiai mane pritrenkė.

– Bet kodėl?

– Todėl, kad labiau subrendusi ji galėjo atskleisti, ką jis jai padarė.

Abi patylėjome; paskui ištiesiau ranką norėdama ją paliesti.

Teng Siong sugavo mano delną ir pabučiavo.

– Atsidūrusi Fungo namuose, nuo pirmos dienos galvojau bėgti, o kai pamačiau, kaip jis nušauna dukrą, supratau turinti taip pasielgti. Mes žinojome: jis nudės kiekvieną, kuris bent žodeliu prasitars apie tai, kas nutiko iš tikrųjų.

Ji patylėjo, paskui kalbėjo toliau:

– Po dukters mirties jis ėmė sparčiai nykti.

– Kodėl jis neturi jokių nemalonumų?

– Todėl, kad tebėra labai turtingas. Nelengva susidoroti su žmogumi, kurio seifuose prigrūsta tiek aukso, kad žmogų apakina.

Teng Siong įdėmiai pažvelgė man į veidą.

– Brangioji Orchidėja, tavo tėvas buvo drąsus žmogus. Ta drąsa jam tik pakenkė.

Mintyse mačiau, kaip tėvelis užrištomis akimis, storomis grandinėmis sukaustytomis rankomis ir kojomis, yra vedamas į mirties bausmės vykdymo vietą. Jis vos vilko kojas, bet ne iš baimės, o todėl, kad sunkios grandinės įsirėžė giliai į kūną. Kraujas ir pūliai sunkėsi iš kulkšnių, ir užuodžiau iš jų sklindantį pūvančios mėsos dvoką. Pragaro karalius nekantraudamas laukė jo ištiesęs letenas aštriais nagais. Tačiau tėvelio veidas buvo ramus, net išdidus, nes jo sąžinė buvo švari. Jis nusižengė tik tuo, kad padarė gera – nieku gyvu nesutiko susitepti širdies purvais.

Bausmės vykdytojai pakėlė šautuvus ir nusitaikė į tėvelį. Jiems jis tebuvo dar vienas kasdienių šaudymo pratybų taikinys. Dar viena auka tarp pusės milijardo kinų. Tėčio akys po skuduru, kuriuo buvo užrištos, sumirksėjo, lūpos sukrutėjo, bet niekas nežinojo, ką jis mąsto ar mėgina pasakyti paskutinę akimirką raudonosiose dulkėse.

– Pokšt!

Salvė ištrynė tą pasididžiavimo išraišką tėvelio veide ir nutraukė jo kančias.

Kraujas it kokie raudoni driežai pasipylė iš smilkinio, nutekėjo skruostu ir pliūptelėjo ant žemės.

Niekas nebeužstojo sienos už jo nugaros, ir tėvelis susmuko ant žemės…

Tas vaizdas sukėlė man siaubą, bet tada prisiminiau žodžius: „Žmogui nevalia gyventi toje pačioje žemėje kaip jo tėvo žudikas.“ Dabar žinojau, ką turiu daryti toliau.

– Teng Siong, mudvi vis tiek turime išsiskirti, nes aš grįžtu į Šanchajų – į Persikų žiedų paviljoną.

Ji stvėrė mane už rankų.

– Brangioji Orchidėja, gal išprotėjai?!

– Likau gyva ne tam, kad būčiau kekšė. Slėpiau priežastį, dėl kurios gyvenu, – atkeršyti už tėvą. Jau buvau beprarandanti viltį rasti tą kariauninką. Tikriausiai dangaus valia tu pasakei man, kas jis.

– Brangioji Orchidėja, prašau mane išklausyti. Tau nepavyks atkeršyti – jis vis dar per daug

įtakingas! Net jeigu nužudysi jį aptarnaudama lovoje, įsivaizduok, kokie bus padariniai. Neverta aukoti gyvybės dėl kažkokio pabaisos! – dabar Teng Siong jau maldaute maldavo. – Brangioji Orchidėja, pamiršk, ką tau sakiau. Įsivaizduok, kad susapnavai košmarą.

– Negaliu, – gurkštelėjau deginančios arbatos. – Aš turiu grįžti.

– Prašau tavęs, Brangioji Orchidėja! Mes patyrėme tiek pavojų, kol atgavome laisvę, tad nesielk dabar kvailai. Be to, Fang Rong ir Vu Čiangas būtinai tave nubaus už tai, kad pabėgai!

– Blogiausia, ką jie gali man padaryti – uždaryti kelioms dienoms tame tamsiajame kambaryje. Atleisk, Teng Siong, bet aš privalau grįžti į Šanchajų.

– Maldauju – nedaryk to! Be to, tu juk neturi pakankamai pinigų grįžti, tiesa?

Krūptelėjau. Staiga suvokiau gyvenusi daugiausia iš Teng Siong pinigų – operos trupėje aš uždirbdavau skatikus. O jos pinigai iš tikrųjų buvo didžiojo pono Fungo – taigi krauju sutepti mano tėvo žudiko pinigai!

– Kol pasuksime skirtingais keliais, – toliau kalbėjo Teng Siong, – duosiu tau šiek tiek sidabrinių monetų. Deja, jų ilgam neužteks, nes didžiąją dalį mudvi jau išleidome.

– Kur?

– Brangioji Orchidėja, visi tie prabangūs viešbučiai ir prašmatnūs restoranai…

Beveik nesiklausiau. Vos Teng Siong baigė, pareiškiau:

– Tuomet aš vėl dirbsiu prostitute, kad susitaupyčiau pinigų.

Ji skvarbiai į mane pažvelgė.

– Brangioji Orchidėja, paklausyk manęs: pamiršk kerštą ir gyvenk sau toliau! Labai apgailestauju, kad negaliu daugiau tau padėti. Dabar tesu grumstas, tirpstantis jūroje, – pati menkai tegaliu sau padėti. Mudviejų keliai turi išsiskirti. Nieko nesakysiu trupės narėms, tu irgi tylėk, bet jeigu su jomis susitiksi ir jos klaus apie mane, sakyk nenumananti, kur esu.

– Kur tu vyksi?

– Atleisk, Brangioji Orchidėja, bet tau nesakysiu, nes nenoriu įstumti tavęs į pavojų. Pamiršk mane ir gyvenk sau toliau. Bet per daug nesijaudink: man viskas bus gerai. Žiūrėk savęs.

Abejojau, ar ji išties mano, kad jai viskas bus gerai. Jos žodžiai man veikiau priminė gedulingą raudą. Mane nukrėtė šiurpas. Ji apsikabino mane, nutraukė antklodę ir mudvi atsigulėme ir susiglaudėme.

Teng Siong švelniai paleido mane iš glėbio, nuėjusi atkimšo butelį vyno ir įpylė mudviem po pilną puodelį. Susidaužėme ir pasigirdo mažytis sprogimas.

– *Ganbei*[27], Brangioji Orchidėja… – neįstengdama baigti ji atlošė galvą ir išgėrė iki dugno.

Pakėliau puodelį ir susipyliau vyną į burną. Karčiai saldus skystis nudegino gerklę, paskui it kokia liepsnojanti gyvatė nusirangė stemple. Pastačiau puodelį ir uždainavau „Už Jango perėjos“ – be akompanimento, nes nebeturėjau savo *kino*. Teng Siong prie manęs prisidėjo. Tą liūdną vakarą jos balsas skambėjo taip tyrai, kad visi mano rūpesčiai ir baimės, rodės, ištirpsta romantiškuose jo aiduose.

Mudviejų akys paplūdo ašaromis. Džiaugsmo ašaromis. Kai kančia tampa nebepakeliama, gali tik visiškai išskysti, o jau tada patiri didžiausią džiugesį.

Prašau: išgerk dar vieną puodelį vyno.
Kai Jango perėja liks už nugaros, niekas tavęs nebelauks.
Šiandien atsisveikinę savo ilgesį galėsime išreikšti tik svajomis…

---

26 Nuo senovės laikų iki Sui dinastijos kastravimas buvo tradicinis bausmės būdas ir galimybė gauti tarnybą pas imperatorių. Mingų dinastijos pabaigoje imperatoriui tarnavo apie 70 000 eunuchų.

27 Į sveikatą *(„iki dugno“ kin.)*.

29

Vėl skambinu *pipa*

Kitą dieną, kaip ir bijojau, Teng Siong nebepamačiau. Tikriausiai ji primaišė man ko nors į gėrimą, kad laiku nepabusčiau. Ant stalo radau odinį kapšelį su sidabrinėmis monetomis ir laišką.

Mieliausioji Brangioji Orchidėja,

atleisk, kad turiu išeiti neatsisveikinusi. Gaila, kad negalėjau palikti tau daugiau pinigų, bet beveik viską, ką pasiėmiau iš Fungo, išleidau – operos trupei išlaikyti ir mudviejų reikmėms. Nesiskundžiu, tik noriu, kad suprastum.

Susikrauk daiktus ir kuo greičiau išvyk! Prašau tavęs: nemėgink manęs ieškoti, nes tai bergždžias reikalas, be to, įstumsi save į pavojų.

Tik Dangus nuspręs, ar mūsų keliai dar susikirs šiame ar kitame gyvenime. Tenoriu viena: jei susitiksime vėl šiame nepastoviame pasaulyje, kad galėtum mane mylėti. Kartais gailiuosi, kad nenumirėme mėnesienoje, apsikabinusios viena kitą po tuo varpu. Šitoks mudviejų galas būtų buvęs labai gražus, tiesa?

Tikiuosi, manęs laukia gera karma ir gimsiu iš naujo kitame gyvenime vyru, tad pagaliau galėsi mane mylėti be jokių dvejonių, visa širdimi. Meldžiuosi, kad tavęs lauktų geresnė karma negu mano. Gerai žiūrėk savęs, kad gyventum ilgai ir laimingai. Prašau tavęs pasimelsti Guan In, kad kitame gyvenime man būtų geriau. Paskutinės mano mintys bus apie tave.

Telaimina mudvi Dangus, kol susitiksime vėl.

Teng Siong

Mano akys pritvinko ašarų, jos ištiško ant laiško, Teng Siong rašmenys išskydo ir virto miniatiūriniais lavonais.

Mano akys iš lėto nuklydo į langą ir įsmigo į balsvą kaip žuvies pilvas ryto dangų. Staiga mane apėmė panika. Išsitraukiau krepšį ir ėmiau karštligiškai krautis daiktus.

Vėl pasijutau esanti vienui viena pasaulyje. Nedrįsau likti operos trupėje, todėl pasislėpiau nušiurusioje smuklėje ir miegojau, kad užmirščiau savo rūpesčius. Šmėstelėjo mintis grįžti pas Čing Dženą, bet dabar, kai išties galėjau taip padaryti, supratau: net jeigu įstengsiu pažvelgti į akis tam

vyrui, kurį palikau neatsisveikinusi, neištversiu vėl gyvendama toje varganoje nuošalaus kalno trobelėje. Man teliko vienintelis žmogus – mano motina, – bet vis dar nenumaniau, kur jinai. Man atrodė beviltiška vienai rasti ją nepažįstamame didmiestyje.

Bėgo dienos, savaitės. Staiga sunerimau pamačiusi, kad Teng man palikti pinigai baigia ištirpti – teliko tiek, kad smarkiai taupant užteks vos kelioms savaitėms.

Susmukau ant lovos suvokusi, kokia sunki mano padėtis.

– O, varge, – ką man dabar daryti?! – pagalvojau balsu.

Iš pradžių apėmusi baimė ėmė nykti; kilo mintis iš naujo imtis *pipos*.

Nusipurčiau. Nejaugi man lemta baigti savo gyvenimą prostitute?

Nors ši mintis mane liūdino, kitos išeities iš šios baisios padėties nemačiau. Kankinausi tris dienas, kol apsisprendžiau. Tuomet, tarsi kažkam iš aukštai davus ženklą, viskas susitvarkė.

Viskas įvyko atsitiktinai.

Smuklės, kurioje apsistojau, savininkė buvo beveik penkiasdešimties metų moteris, buvusi prostitutė. Pamačiusi, kad esu viena, graži ir slegiama depresijos, kartą ji paklausė manęs, ar man nereikia pagalbos. Nors klausimą ji pateikė kuo mandagiausiai, aš bemat supratau ją žinant, kad buvau tokia pat sesė kaip ir jinai. Man kėlė nerimą tai, kad gėlių merginos tarsi skleidžia kažkokį ypatingą kvapą, kurį lengvai užuodžia jų nelaimės draugės. Bet dabar pajutau kone palengvėjimą, kad jinai mane „suuodė“. Dabar, kai abi žinojome, kas esančios, sutaupėme daug laiko.

Ji pristatė mane Nemirtingajam debesiui – aukštos klasės paviljonui, panašiam į Persikų žiedus. Tik ne taip kaip Persikų žiedai, Nemirtingasis debesis buvo naujas ir labai mažas: jame dirbo vos kelios merginos. Nors dvidešimt trejų vis dar atrodžiau jauna ir graži, buvau laikoma kiek peržydėjusia palyginti su penkiolikmetėmis ar aštuoniolikmetėmis. Tačiau tos jaunėlės neprilygo man meniniais gebėjimais ir meistriškumu teikiant malonumus.

Taigi netrukus tapau gana populiari.

Vėl pasikeičiau vardą. Dabar buvau Meng Džu – Svajonių Perlė. Šitaip aš norėjau įamžinti Perlės atminimą.

Pasakiau mamai, kad būsiu nepriklausoma – tai yra nebūsiu „etatinė“ Nemirtingojo debesies darbuotoja, tik mokėsiu paviljonui dalį savo uždarbio. Mama sakė, kad tokios laikinos seserys pasilieka trečdalį, kitkas atitenka paviljonui. Šitoks sandoris buvo man nepalankus, bet kitos išeities neturėjau. Be to, turėjau mokėti komisinius smuklės savininkei, kad pristatė mane Nemirtingojo debesies savininkams. Neabejoju, kad komisinių ji gavo ir iš paviljono.

Žinia, neketinau dirbti ten ilgai – tik kol susitaupysiu pinigų grįžti į Šanchajų ir suvesti sąskaitas su Fungu. Paskui, jei pavyks pabėgti, ieškosiu motinos tiek metų, kiek reikės jai surasti. Taigi stengiausi nepatraukti į save dėmesio, visiems įtikti ir nesivėliau į jokias apkalbas ar vaidus tarp merginų.

Savo klientams patikau ne vien dėl grožio, talento ir meistriškumo lovoje, bet ir dėl šanchajietiškos tarties – ji suteikė man egzotikos ir paslaptingumo. Kurių galų mergina sukorė

ilgiausią kelią iš Šanchajaus iki Pekino? Vien tam, kad ten panirtų į perkamos meilės ir ištvirkimo liūną? Jie mėgino mane kamantinėti, bet iš manęs sulaukė vien koketiškų šypsenėlių, kaip strėlės laidomų žvilgsnių ir provokuojamai masažuojančių rankų judesių.

Man nė į galvą neatėjo susidraugauti su kuria nors iš kitų trijų Nemirtingojo debesies seserų. Ne vien todėl, kad ėmiau labai įtariai žiūrėti į žmones, – tiesiog nenorėjau atsiverti, kad įsigyčiau naujų draugių. Nė viena iš tos trijulės nė iš tolo neprilygo Perlei.

Gyventi ten buvo nesunku. Vis dėlto, nors kitos seserys visada maloniai su manimi elgdavosi, baiminausi, kad vieną dieną jos iškrės man tokią šunybę, kokią Perlei iškrėtė Raudonoji Nefritė. Nors mama toli gražu nebuvo tokia grėsminga kaip Fang Rong, su ja bendraujant man būdavo neramu. Matydavau, kaip ji raukydavosi, kai klientai pasirinkdavo mane, o ne jos pačios seseris. Savaime suprantama, ji pasilikdavo bemaž visą tų merginų uždarbį.

Grįžus į turkio paviljoną dar didesnį susirūpinimą man kėlė tai, kad nuolatos prisimindavau senas drauges. Ypač ilgėjausi ir nerimavau dėl Pavasario Mėnesienos. Buvau įsitikinusi, kad jai negrės joks pavojus, kol viskas klostysis gerai, bet ji paklius į bėdą kilus menkiausiam konfliktui, nes neturėjo nė krislelio klastos ir nemokėjo apsiginti. Dabar tegalėjau už ją melstis.

Kartais dar svarstydavau, ar keršyti Raudonajai Nefritei už Perlės savižudybę. Tačiau kassyk, kai šaudavo ši mintis, prisimindavau Perlės įspėjimą paskutiniame savo laiške:

> *Nemėgink keršyti <...>. Nenoriu nė lašo kartėlio savo širdyje, kai palieku šį purviną pasaulį ir iškeliauju į rojų <...>. Nesukelk daugiau blogos* či. *Galų gale ji atsisuktų prieš tave, ir tavęs lauktų labai bloga lemtis.*

Tačiau, jeigu vis dėlto kada nors atsitiktinai su ja susitikčiau, gerai nežinojau, kaip pasielgčiau. Spjaučiau į veidą, paskui nudurčiau – pirma šypsena, paskui – peiliu? Aišku, tai tebuvo fantazijos, nes dabar ji niekuomet nekeliaudavo viena – ją visada lydėdavo tarnaitės ir asmens sargybiniai. Keikiau likimą: juk ji tapo turtinga ir garsia kino žvaigžde, o aš viską praradau ir buvau priversta vėl groti *pipa*.

Vis dėlto Perlės pamokos ir mano profesiniai gebėjimai davė vaisių. Padirbėjusi Nemirtingajame debesyje vos kelis mėnesius, išgarsėjau ir įsigijau nemažai nuolatinių klientų. Būdama nepriklausoma, klientus galėjau pasirinkti. Rinkdavausi tik turtingus ir dosnius, o neturtingų mokslo žmonių vengdavau.

Matyt, lemtis tapo man palanki, nes ponas Oujangas – svarbiausias Nemirtingojo debesies paviljono lankytojas – ėmė domėtis manimi. Jis, Pekino įgulos vadas, buvo itin turtingas ir įtakingas. Kaip dauguma jo amžiaus vyrų, turėjo žmoną, kelias suguloves ir daugybę vaikų. Tačiau nė viena iš jo moterų nemokėjo taip jam įtikti ir taip jį patenkinti kaip aš. Jis sakė, kad jo žmona, šalta paniurėlė, jau seniai nebenori mylėtis. Negana to, net ankstesniais jų santuokos metais jam taip ir nepavyko įtikinti jos išmėginti didžiausią malonumą suteikiančias padėtis. Kartą, kai pagaliau sutiko išbandyti

„pokylį užpakaliniame kieme“, ji taip išsigando ir susikaustė, kad Oujangui akimirksniu išgaravo bet koks geismas. O iš trijų savo sugulovių (viena buvo neurotikė, antra intrigantė, trečia tiesiog kvaiša) jis sulaukdavo vien barnių ir nemalonumų. Ponas Oujangas paglostė man savimeilę: girdi, anksčiau jis bendravo su daugybe *ming dzi*, bet nė viena neprilygo man grožiu ir talentu.

Jis prisipažino, kad prieš pasirodant man kartais lankydavęsis pas Nardančią Kregždę – gražiausią iš kitų seserų. Dabar, kai jis rinkdavosi nebe ją, o mane, mačiau, kad padėtis darosi kebli. Laimė, išeitis buvo rasta. Negaliu sakyti, kad Oujangas negalėjo be manęs gyventi, bet jis tikrai nesijautė laimingas, jei bent du kartus per savaitę manęs nepamatydavo. Taigi vieną gražią dieną jis paprašė, kad aptarnaučiau tik jį vieną. Dauguma gėlių merginų galėjo tik svajoti apie tokią itin retai pasitaikančią progą, tad aš, aišku, sutikau. Oujangas išnuomojo man kambarį už penkiolikos minučių kelio automobiliu nuo jo raštinės. Taigi dabar jam ne tik nereikėjo dalytis manimi su kitais klientais, jis dar galėjo kasdien po darbo pamatyti mane prieš grįždamas namo. Kartais jis net užšokdavo per pietų pertrauką trumpo „lietaus dušo“. Nelauktai man be galo pasisekė, kad reikėjo aptarnauti tik jį vieną. Todėl aš kaip įmanydama stengiausi, kad jis prisirištų prie šių antrų namų: butą iškvėpindavau, išpuošdavau šviežiomis gėlėmis, vaišindavau sočia savo virta sriuba ir gardžiais užkandžiais.

Norėdamas pasipuikuoti turtais ir parodyti pagarbą man, Oujangas nusamdė tarnaitę ir pripirko senovinių baldų ir antikvarinių daiktų mudviejų butui apstatyti. Tačiau tarp visų papuošalų tikrai vertingu laikiau vienintelį – ritinėlį su paties Oujango kaligrafišku užrašu. Nors jo braižas buvo ne itin dailus, dėl jo padėties ritinėlis įgavo galią saugoti – juk retas rizikuos įžeisti Pekino įgulos vadą. Man patiko ne vien galia, slypinti po jo parašu ir raudonu antspaudu, bet ir eilėraštis iš „Giesmių knygos“:

Graži, kokia graži, – klykė ereliai žuvininkai
Upės saloje. –
Ši kilni dama neapsakomai graži,
Ji tiktų į nuotakas didikui.

Žmonės, skaitantys šias eiles, parašytas užuolankomis, kaip būdinga senovės kinų poezijai, supras, kad tai įspėjimas neliesti jo moters – manęs. Oujangas ne tik pamalonino mane šitokiu įvertinimu: man padarė įspūdį, kad jis šitaip subtiliai kaligrafijos priemonėmis perteikė savo galią. Nors niekas, išskyrus kelis jo apsaugininkus ir parankinius, nežinojo apie mudviejų santykius, jaučiausi saugi turėdama tokį įtakingą *hufa* – darmos sergėtoją – kaip šis mano gerbėjas.

Kartais Oujangui tekdavo išvykti į susitikimus svetur, tada jis kelias savaites neužsukdavo. Iš pradžių džiaugdavausi likusi viena, bet man greitai pabosdavo. Geru oru nusisamdydavau taksi ar rikšą ir aplankydavau miesto įžymybes: Uždraustąjį miestą, Dangaus šventyklą, Vasaros rūmus, Kvapniosios kalvos parką. Mano mėgstamiausia miesto dalis buvo Liuli Čang, kur daugybė parduotuvių prekiavo knygomis, senienomis ir meno reikmenimis. Meno reikmenų parduotuvėje

dirbančios merginos ėmė labai pagarbiai į mane žiūrėti, nes kaskart apsilankiusi pirkdavau brangiausias prekes: rašalo akmenis, papuoštus dievais ir mitologiniais žvėrimis; aukso lapais puoštas rašalo lazdeles; aukščiausios kokybės teptukus ir ryžių popierių. Kai pavargdavau, eidavau į arbatinę šalimais, užsisakydavau arbatinį arbatos „Geležinė bodisatva“ ir lėkštę skrudintų arbūzų sėklų. Gurkšnodama garuojantį gintarinį gėrimą perkrimsdavau lukštą, liežuviu iškrapštydavau branduolį ir žiaumodavau stebėdama už lango slenkantį gyvenimą. Baigusi arbūzų sėklų gliaudymo ir apmąstymų apie gyvenimą ritualą, grįždavau namo. Tačiau vėl atsidūrusi viena tarp keturių sienų norėdavau, kad Oujangas greičiau grįžtų ir apipiltų dovanomis.

Kartą grįžęs iš kelionės į Nankiną Oujangas tarė:

– Svajonių Perle, ši kelionė buvo itin sėkminga, tad nusprendžiau padėkoti Budai už jo palaiminimą. Todėl, likus dviem savaitėms iki Naujųjų metų pagal Mėnulio kalendorių, aš ištaisysiu didžiules Vandens ir žemės apeigas Tyrojo lotoso šventykloje.

Jis nutilo, sugavo mano žvilgsnį, tada kalbėjo toliau:

– Kadangi tu irgi atnešei man sėkmę, noriu, kad eitum su manimi.

Nustebau ir apsidžiaugiau tai išgirdusi.

– O jūsų žmonos – argi jūs neturite jų vestis?

– Žinoma, turiu.

– Bet joms gali…

– Manai, jos nežino, kas yra šeimos galva?

Akimirką pamąsčiau.

– O vienuolės…

– Svajonių Perle, – vėl pertarė jis, – manau, joms nerūpi sužinoti apie mano žmonas ir meilužes. Vargu ar jos vienas nuo kitų atskiria. Be to, – sukikeno jis, – jos budistės, todėl neturi nė vienoms teikti pirmenybės, tiesa?

Ištisas savaites klausiausi apie pasirengimą Vandens ir žemės apeigoms, todėl netvėriau džiaugsmu, kai pagaliau jų diena atėjo. Dvi valandas gražinausi, šukavau plaukus ir dariausi šukuoseną. Paskui išsitraukiau geriausiąją savo suknelę – purpurinio aksomo, rausvais ir šviesiai oranžiniais siūlais siuvinėta aukšta apykakle, rankovėmis ir padurkais. Virš ausies prisisegiau oranžinį bijūną. Nors mano kūnas iš prigimties gardžiai kvepėjo, nešykštėdama apsišlaksčiau pono Oujango man dovanotais prancūziškais kvepalais.

Pusę septynių ryto mudu su Oujangu atvažiavome prie Tyrojo lotoso šventyklos jo dideliu juodu sedanu. Nustebau, nes šventykla dunksojo ne ant aukšto kalno viršūnės, bet triukšmingoje sankryžoje Pekino viduryje, į pietvakarius nuo Siuanvu miesto vartų.

Šaltu oru mudviem einant link šventyklos paklausiau savo didžiausio palankumo kliento:

– Pone Oujangai, argi didelė šventykla turėtų stovėti ne kalnuose, kur ramu ir tyra, toli nuo miesto dūmų ir dulkių?

Jis pamerkė man akį.

– Šiais laikais vienuoliai ir vienuolės savo šventyklas mieliau statydinasi pačioje raudonųjų dulkių tirštynėje – ten, kur dosniausi jų rėmėjai.

– Tikrai? – paklausiau peržengdama slenkstį.

Ryto ūkanos gaubiamas vienuolynas atrodė tingus, mieguistas. Iš baltos ūkanos it drovus mergaitės veidas žvelgė geltonų čerpių stogas ir krokų spalvos sienos. Švelnus žiemos vėjelis atnešė malonių kvapų – vegetariškų valgių ir santalo smilkalų. Kad tikrai esu vienuolyne, pajutau tik pamačiusi kieme zujančias moteris skustomis galvomis ir pilkais apdarais.

Pasisukau į didįjį mano seksualinės darmos sergėtoją:

– Pone Oujangai, kodėl apeigoms pasirinkote šią šventyklą?

– Pasirinkau ne aš, o mano pirmoji žmona. Ji reguliariai ateina čia aukoti, todėl gerai pažįsta vienuoles, ypač abatę. Ji svarbiausioji Pekino vienuolė, nuolatos rengianti dideles iškilmes ir gaunanti milžiniškas tikinčiųjų aukas.

Mintyse kažkodėl pamačiau ne abatę, bet liesą senyvą liūdnos išvaizdos moterį – *juan pei* – pono Oujango pirmąją žmoną. Šis personažas dažnai vaizduojamas romanuose ir operose. Šios nepermaldaujamai bėgančio laiko aukos iš jaunų, gražių, linksmų merginų virsta storomis (arba priešingai – perkarusiomis), raukšlėtomis, niurzgiomis senomis raganomis. Kai kurios tampa bjauraus būdo; vienintelis likęs joms malonumas – lieti pagiežą ant savo tarnaičių ir marčių. Kitos virsta nekalbiomis paniurėlėmis ir stumia dienas patyliukais, neturėdamos nė menkiausios gražesnio gyvenimo vilties. Dažna, nebeturėdama ko tikėtis raudonosiose dulkėse, tampa vegetare ir slepiasi nuo tikrovės sutrų pasaulyje.

Įsivaizdavau, kaip ši *juan pei* iš prašmatnių savo apartamentų pasitraukia į altoriaus kambarį ir draugiją jai atstoja Budos ir Guan In statulos. Būti tarp žmonių jai šlykštu; ji nė girdėti nenori paskalų ar rietenų tarp vyro sugulovių ir marčių. Vieninteliai jos ausiai mieli garsai yra tik monotoniškas jos medinės žuvies dunksėjimas, panosėje bambamos maldos ir tarp panašių į vanago pirštų sugniaužtų rožinio karoliukų dzingsėjimas. Man dingtelėjo: ar retkarčiais prie šlaunies prisiliečiantys rožinio kutai nepažadina jos geidulių ir prisiminimų apie laimingesnį gyvenimą, kai dar būta kūniškos meilės?

Staiga mane persmelkė užuojauta tai moteriai, kurios niekada nebuvau sutikusi. Iš to, kad dažnai ateidavo į vienuolyną, spėjau, kad ji iš tų paniurėlių pirmųjų žmonų, kurios mėgina pabėgti nuo savo sielvarto slėpdamosi nuo altoriaus sklindančiuose tirštuose dūmuose. Žinojau, kad apraudu liūdną visų moterų – tarp jų ir savo pačios – dalią. Jeigu man pasisektų ir susitikčiau žmogų, kuris mane pamiltų ir vestų, kokia būtų jo meilė po dešimties ar dvidešimties metų? Net jeigu man labai pasisektų ir jis manęs nemestų, galų gale, ko gero, tapčiau tokia, kokią įsivaizdavau pono Oujango *juan pei*. Tačiau, kad ir kokia vargana buvo jos dalia, *juan pei* vis dėlto pasisekė: ji ne tik sulaukė didžiulės garbės būti tituluojama namų ponia – šis titulas suteikė jai tokių privilegijų, kokių įgyti jokia sugulovė negalėjo nė svajoti.

Neiškentusi paklausiau Oujango:

– O kaip jūsų pirmoji žmona?

Tada staiga suvokiau, kad esu viena iš tos moters skausmo priežasčių.

Jis smalsiai į mane dirstelėjo.

– Ji niekados nekelia triukšmo, jeigu tik už viską sumoku. Ji menko išsilavinimo, bet žino, kada reikia palikti vyrą ramybėje, – tarsi kalbėdamas su savimi, jis pridūrė: – Aš duodu viską, ko jai reikia.

Taip, išskyrus meilę, knietėjo man pasakyti, bet prikandau liežuvį.

Mes artinomės prie Didžiųjų didvyriškų brangenybių menės. Pro pinučiais dengtus langus iš po įspūdingo geltono stogo sklido skambios giesmės ir smilkalų dūmų kamuoliai. Matydama gausybę aplink besisukiojančių vienuolių ir pasauliečių juodais apdarais, neabejojau, kad šioje šventykloje be perstojo dega aibė smilkalų. Atokiau pamačiau Budos statulą; ant jos straksėjo balandis ir snapu kapsėjo Nušvitusiajam akis.

Tada prie mūsų pribėgo jauna vienuolė ir žemai, pagarbiai nusilenkė.

– Prašom čionai, pone Oujangai. Jūsų žmonos jau laukia prie vidinio altoriaus.

Oujangas linktelėjo ir davė man ženklą sekti paskui vienuolę. Jeigu jo žmona ir sugulovės čia, kur man reikės dėtis?

Pasijutusi absurdiškai įdėmiai pažvelgiau Oujangui į veidą.

– Pone Oujangai, manau, kad man tikrai nederėjo čia ateiti.

Jis išsišiepė; švelnioje rytmečio šviesoje rudas, platus jo veidas atrodė išraudęs.

– Nesijaudink, Begalinė Tuštuma tau viską parodys ir nuves į tavo vietą.

Man einant jam iš paskos link Didžiosios menės, jaunoji vienuolė ėmė man aiškinti apie apeigas. Prašmatnios iškilmės truks septynias dienas. Pamokomu tonu, lenkdama vieną pirštą po kito, ji išvardijo penkis apeigų tikslus: mokyti budizmo doktrinos; aukoti Budai; dalyti išmaldą abiejų lyčių vienuoliams; atgailauti dėl nuodėmių; o svarbiausia – palaiminti visas jaučiančias būtybes, tiek gyvas, tiek mirusias.

Vogčia nužiūrėjau vienuolę. Nors buvo jauna, jau kiek pakumpusi ir tokio veido, kad pamatęs kitą akimirką jau nebeprisiminsi. Ko gero, tėvai įtaisė ją į vienuolyną manydami, kad ji neturi jokių galimybių ištekėti. Rimta išraiška ji aiškino man toliau. Apeigos vadinamos vandens ir žemės, nes laiminamos skraidančios būtybės: paukščiai, drugeliai, uodai, musės; žemės padarai: žmonės, žvėrys, skruzdėlės, vorai, tarakonai, net bakterijos; upių ir jūrų gyviai: žuvys, krevetės, vėžliai, krabai ir jūrų sraigės.

Vos nesusijuokiau, kai ji paminėjo muses, tarakonus ir bakterijas. Kam gali rūpėti laiminti šiuos nieko nevertus gyvius, kai šitiek žmonių miršta badu? Bet kai susimąsčiau, be galo susijaudinau. Budistai užjaučia net šiuos niekingus padarus!

Paskui Begalinė Tuštuma man papasakojo, kad apeigos vienu metu vyksta vidinėje ir išorinėje menėje. Kadangi ponas Oujangas – labai svarbus darmos sergėtojas, mes eisime į vidinę; į ją bus

įleista tik saujelė išrinktųjų.

Išorinė menė tiesiog šurmuliavo. Šmižinėjo juodai apsitaisę pasauliečiai; kai kurie jų vogčiomis smalsiai dirsčiojo į mano veidą, kuriam gražinti nepagailėjau kosmetikos, ir į brangius kailinius. Vienuoliai ir vienuolės deklamavo sutras ir pritardami daužė medines žuvis ir bronzinius veidrodžius. Visi tie garsai susiliejo į akustinę mandalą, kuri, rodės, apgaubė didžiulę menę šventa atmosfera, saugančia mus nuo visų blogybių. Specialiai šia proga buvo prikabinėta didelių paveikslų, vaizduojančių visus vandens ir sausumos gyvūnus, taip pat dievus, bodisatvas ir budas. Nuo aukštų lubų kabojo spalvingos vėliavos, išsiuvinėtos laimę nešančiais ženklais. Jos nežymiai siūbavo į šalis ir priminė sveikinamai mojančias milžiniškas rankas.

Galop atsidūrėme vidinėje menėje. Suglaudusios prieš save delnus prie mūsų prisiartino dvi pusamžės vienuolės.

– *O Mitto Fo*.

Šlovė amžinai gyvam Budai.

Ponas Oujangas ir aš taip pat suglaudėme delnus ir atsakydami į pasveikinimą nusilenkėme.

Viena iš vienuolių, suraukusi kaktą virš dviejų siaurų antakių smalsiai į mane dėbtelėjo tarsi klausdama: „Kas ta baisiai išsidažiusi, neskoningai apsitaisiusi moteris?“

Man užkaito skruostai. Žinojau: jei šalia manęs nebūtų stovėjęs Pekino įgulos vadas, nieku gyvu nebūčiau buvusi čia įleista. Neturėjau bemaž jokios visuomeninės padėties – buvau menkesnė net už septintą ar aštuntą Oujango sugulovę. Jeigu apskritai turėjau kokią nors padėtį, ji buvo visiškai priklausoma nuo šio įtakingo žmogaus įgeidžių. Žinojau, kad jis atsivedė mane čia ne tiek iš meilės, kiek iš įsitikinimo, jog nešu jam sėkmę.

Vienuolė nustojo įdėmiai mane tyrinėti ir pagarbiai kreipėsi į mano didžiausio palankumo klientą:

– Pone Oujangai, valymo apeigos tuoj pat prasidės, prašom sekti paskui mus prie savo šeimos.

– Sese Begaline Tuštuma, – Oujangas tarė jaunajai vienuolei – ši vyresnių seserų akivaizdoje visą laiką pagarbiai tylėjo, – prašyčiau nuvesti panelę Svajonių Perlę į kitą pusę.

Žinojau, kad man nebus leista sėdėti prie pono Oujango per oficialią apeigų dalį, bet išgirdusi šiuos žodžius pasijutau įskaudinta. Vis dėlto būdama jo išlaikytinė jam paklusau ir nusekiau paskui vienuolę. Garsiai kaukšintys mano kulnai įžūlokai užgožė vienuolės audeklo šlepečių šiurenimą. Tada pastebėjau tuščią kampe sėdinčios perkarusios kokių penkiasdešimties metų moters žvilgsnį. Už jos sėdėjo trys jaunos, visos apsirengusios vienodais *haičing* – juodais budisčių pasauliečių chalatais, – visos vienodomis surūgusiomis minomis. Supratau, kad čia tikriausiai Oujango pačios. Įdėmiai nužvelgiau nepadažytus veidus. Dvi vyresnės moterys – tikriausiai netoli keturiasdešimties – kadaise, ko gero, buvo gražuolės. Bet dabar jų kūnai buvo apdribę, o veidai panašūs į tuščius ryžių maišus. Jauniausioji buvo nepatraukli, nors ir išvaizdi. Blyškių, nervingai lakstančių į šalis akių ji priminė išsigandusią pelytę ar paukštį, beviltiškai striksintį ankštame narvelyje. Už moterų sėdėjo Oujango vaikai. Jų buvo apie dešimtį, mažiausieji dar tik buvo bepradedą vaikščioti, vyriausieji – paaugliai, visi kaip ir moterys nuo galvos iki kojų apsitaisę juodai. Mažiausieji nenustygo vietoje, dvi moterys,

be abejonės, tarnaitės, iš paskutiniųjų stengėsi juos sutramdyti.

Visų moterų akys dabar buvo įsmigusios į mane – bendrą jų priešę. Jeigu pirmosios žmonos rankos nebūtų tingiai narsčiusios rožinio karoliukų, dėl to pelenų spalvos veido ir nugaišusios žuvies akių būčiau palaikiusi ją neprižiūrima statula. Jauniausioji baikščių akių sugulovė iš padilbų laidė į mane smalsius žvilgsnius. Dvi vyresnės tais tuščius ryžių maišus primenančiais veidais nužiūrinėjo mane nuo galvos iki kojų, paskui nuo kojų iki galvos, nepaliaudamos karštai šnekėtis prislopintu šnabždesiu. Iš pavydžių minų supratau jas atspėjus, kas esu. Mintyse nusišypsojau: pavydėti turėjau aš – teisėtos pirmosios žmonos ir sugulovių padėties ir to, kad visuomenė laiko jas padoriomis moterimis, globojamomis turtingo, įtakingo vyro.

Bet aš joms nepavydėjau.

Kas jos tokios, kad galėtų niekinti kitą moterį?! Na ir kas, kad esu prostitutė?! Ar jos bent kiek už mane pranašesnės? Tarkim, esu vyrų vergė, bet juk mes visos tokios esame. Skirtumas tik tas, kad man buvo atsilyginama pinigais, joms – visuomenine padėtimi.

Nutaisiau koketišką šypseną visiems tiems nelaimingiems veidams, paskui karpyto auksinio lotoso žingsneliais nusekiau paskui jaunąją vienuolę į savo vietą kampe, nepaliaudama kraipyti kailiniais pridengto užpakalio. Atsisėdusi gosliu judesiu nusitraukiau kailinius parodydama akį rėžiančiais raštais išsiuvinėtą aksomo suknelę.

Menėje stojo tyla, mat stora senyva vienuolė įsivedė pro duris penkias jaunesnes. Kiekviena laikė rankoje ąsotėlį, kitoje – karklo šakelę. Nelėtindami žingsnio tie plikagalviai, belyčiai padarai vis įmerkdavo šakelę į ąsotėlį ir pašlakstydavo vandeniu orą.

Begalinė Tuštuma pasilenkė prie manęs.

– Mūsų sesės šitaip valo menę savo stebuklingu darmos vandeniu. Joms baigus, čia bus skaistuma.

Skaistuma! Šis žodis purtyte mane nupurtė. Niekas iš čia esančiųjų negalėjo žinoti, kad savo širdyje aš irgi saugau skaistumos lopinėlį – savo *kiną*. Nors ta mano skaistuma dabar pradingo, tvirtai tikėjau, kad vieną dieną ji grįš pas mane.

Po valymo ritualo Begalinė Tuštuma man pranešė, kad vienuolės dabar pakvies visas nežemiškas būtybes – budas, bodisatvas, dangiškąsias dievybes ir šešių viešpatijų[28] vėles – nusileisti į menę ir dalyvauti Vandens ir žemės apeigose.

Klausydamasi giedančių ir gluminančius užkeikimus niurnančių vienuolių spėliojau, ar Perlė, Rubinė ir mano tėvas yra tarp tų vėlių, kurios peržengs ribą, skiriančią jų *in* viešpatiją nuo gyvųjų pasaulio *jang*. Man kūnas ėjo pagaugais nuo menę užtvindžiusių šiurpių giesmių garsų.

Vyresnioji vienuolė iškėlė vėliavą – ženklą, kad apeigos oficialiai pradedamos…

---

28 Šešiomis viešpatijomis budizme apibūdinamas pavidalas būties, kurioje atgimsta gyvi padarai. Tai: 1. Deva-gati – dievų ir dangiškųjų būtybių viešpatija. 2. Asura-gati – titanų viešpatija. 3. Preta-gati – alkanųjų vėlių viešpatija. 4. Naraka-gati – pragaro būtybių viešpatija. 5. Tirjagjoni-gati – gyvulių viešpatija. 6. Manusja-gati – žmonių viešpatija.

30

Bėgimas į dangų

Kitą rytą, norėdama išsisukti nuo Vandens ir žemės apeigų tęsinio, apsimečiau, neva man prasidėjo moteriškos bėdos. Man įgriso tie nesibaigiantys ritualai, be to, pavargau nuo piktų Oujango žmonų ir smerkiančių vienuolių žvilgsnių. Tačiau Oujangas prisispyrė, kad dalyvaučiau baigiamajame rituale paskutinę apeigų dieną, nes liksiu be dievų prielankumo.

– Paklojau krūvą pinigų už tavo sėkmę, taigi žiūrėk, kad jie nenueitų vėjais! – priekaištingai tarė jis.

Man kur kas labiau apsimokėjo iškęsti dar kelias varginančių apeigų valandas, negu supykdyti savo didžiausio palankumo klientą, tad iškart sutikau eiti.

Norėdama parodyti, kad Oujango žmonos ir vienuolės manęs nebaugina, itin kruopščiai dažiausi ir rengiausi. Tačiau šventykloje nuobodulys mane pjovė nė kiek ne mažiau kaip aną kartą, tad vis susigriebdavau arba svajojanti, arba snūduriuojanti, kol minia aplink subruzdo, mat buvo pranešta:

– Abatė Nuostabioji Malonė atliks ritualą, kad dievybės grįžtų į dangų, o vėlės – į *in* pasaulį.

Išgirdusi šį dramatišką pranešimą atsisėdau tiesiai; visi miegai bemat išsilakstė. Akys nukrypo į langus – gan abejingai svarsčiau, ar kokios nors namo grįžtančios vėlės keliaus pro juos. Paskui atsigręžiau atgal ir pamačiau liesą kokių keturiasdešimties metų vienuolę. Ji įėjo pro vartus ir lėtais, vienodais žingsniais pasuko link milžiniško Budos priešais šventyklos duris. Jai iš paskos turseno jaunų vienuolių palyda; vienos mušė medines žuvis, kitos deklamavo sutras. Vyresniosios vienuolės veido nemačiau, bet iš nepriekaištingo krokų spalvos apdaro ir grakščios eisenos supratau, kad čia abatė Nuostabioji Malonė.

Skustagalvės palydovės nusilenkė paauksuotam Budai, paskui išsitiesė prieš jį kniūbsčios, atsistojusios vėl užgiedojo ir patraukė ratu aplink menę. Kai pasuko į mane, pamačiau, kad abatės veidas gana gražus, nors pažiūrėti kiek susenęs nuo vėjo ir saulės. Kai priėjo arčiau, pakėliau akis ir sugavau jos žvilgsnį. Nustebau, nes abatė ilgai tyrinėjo mano veidą – tarsi būtų pamačiusi kokias purvo dėmes ar randus. Tada ramus, bejausmis jos veidas persimainė. Sunku apibūdinti kaip – tiesiog atrodė, tarsi tai, ką ji pamatė, didžiai ją sutrikdė, tik ji stengėsi žūtbūt neišsiduoti. Pamaniau, kad ją išmušė iš vėžių visa ta gausiai panaudota kosmetika ant mano veido, siuvinėta geltono šilko suknelė (vilktis juodą apdarą atsisakiau) ir plaukai, lyg gyvatė surangyti ant viršugalvio. Gal ji jau atspėjo, kad esu ne padori moteris, o vėjo ir mėnulio viešpatijos gyventoja, atnešusi paleistuvystės purvo į jos skaistumą.

Bet tuo viskas nesibaigė. Abatė ir toliau įdėmiai į mane spoksojo, kol staiga – tarsi trenkus žaibui

– suvokiau, ko ji šitaip spokso. Ta plika, pažiūrėti bejausmė moteris tokiomis apsmukusiomis drapanomis, kad į jas žiūrint darėsi slogu, buvo mano motina!

Pasijutau lyg įmesta į tamsų sielvarto ir gėdos šulinį.

Širdis daužėsi skaudžiai kaip botagas į nuogą kūną. Kai pagaliau sukaupiau išblaškytą *či* ir buvau besikreipianti į vienuolę, ši didžiai mane nustebino: rūsčiai, iškalbingai žvilgtelėdama ir vos pastebimai papurtydama galvą paliepė man tylėti. Tada ji nusisuko ir lyg niekur nieko tęsė ritualą!

Nebeįstengiau sekti apeigų, kol galiausiai su besiskirstančia minia išėjau iš šventyklos. Bijojau, kad pamatęs, kokia esu sumišusi, Oujangas apibers klausimais, į kuriuos nebuvau pasirengusi atsakyti. Laimė, lydėdamas žmoną, suguloves ir vaikus pro duris, jis tik linktelėjo man. Lengviau atsidusau, kai pamačiau prie pat durų manęs laukiantį jo atsiųstą automobilį. Nieko nelaukdama įlipau ir užtraukiau užuolaidėles.

Tą naktį varčiausi lovoje kaip žuvis keptuvėje. Visus tuos metus motina buvo gyva, bet nė karto nesiteikė man parašyti! Ji net nepanoro parodyti mane pažįstanti – nors aš vienintelis žmogus pasaulyje, turintis jos kūno ir kraujo! Šiandien ji nepaprastai klestinčio Pekino vienuolyno viršininkė, bet tokia beširdė! Svarsčiau, ko iš tikrųjų moko budizmas: atjautos ar abejingumo? Ar nušvitimą pasiekusi būtybė būtų bijojusi pasisveikinti su dukra prostitute? Visus tuos metus gyvenau vildamasi vėl susitikti motiną. Dabar, kai pagaliau ją radau, pamačiau, kad ji… gėdijasi manęs!

Mane dar suglumino, kad motina taip pasikeitė nuo to vakaro prieš dešimtį metų, kai įlipo į tą traukinį. Tada jos akys spindėjo, dabar jos buvo virtusios dviem blausiais karoliukais. Skruostai dabar įkritę, kakta raukšlėta. Kaip ir kitų vienuolių, jos viršugalvį ženklino dvylika randų. Ar mano motina išties tapo šia asketiška abate – o gal ji tebuvo dar vienas vaiduoklis, kaip tas, kurį sapnavau gyvendama kalne?

Kitą rytą atsikėliau šeštą ir apsivilkau šiurkščias namų darbo drapanas ir Čing Dženo man nupirktą dėvėtą chalatą, kurio neišdrįsau išmesti. Paburkęs veidas veidrodyje mane nuliūdino, bet tik akimirką sugaišau mėgindama pagražinti jį pudra. Tada nusisamdžiau rikšą ir nuvažiavau tiesiai į Tyrojo lotoso šventyklą.

– Greičiau, nagi greičiau! – be perstojo šaukiau vežikui, matydama vien į griaučius panašią jo nugarą, dengiamą plonos, daug kartų lopytos palaidinės. Klausiausi jo stenėjimo, nustelbiančio eismo garsus. Motinos prisiminimai iš vaikystės susimaišė su vakar matytos sulysusios vienuolės skusta galva vaizdais. Vieni ir kiti įsikibo į mano smegenis it alkanosios vėlės.

Gal mano motina paaiškės esanti panaši į legendinį vienuolį Hong I[29]? Sulaukęs trisdešimt devynerių, jis užsidarė nuo išorinio pasaulio. Jam tapus vienuoliu, jauna žmona netrukus atsinešė į šventyklą du mažus jų vaikus, kad šie pamatytų tėvą. Pasiryžęs įveikti prisirišimą prie šeimos, jis liepė juos išvyti.

Gal mano motina nepanoro parodyti mane pažįstanti dėl tos pačios priežasties?

Artindamasi prie šventyklos bijojau ir pamatyti motiną, ir jos nepamatyti. Ar ji rūsčiai mane bars

už mano gyvenseną, ar tik už akį rėžiančius apdarus, kuriais apsitaisiau eidama į šventyklą? Tačiau nors labai norėjau pamatyti motiną, baisiai nenorėjau sukelti jai skausmo. Vis dar prisiminiau kančios kupiną jos išraišką, kai mane pažino. Ar jai būtų geriau, jei niekados daugiau nepamatytų savo dukters prostitutės?

Iš vėsaus ryto miglos gaubiamos šventyklos nesklido nė menkiausias garsas. Kieme neklegėjo išsikvėpinusios lankytojos. Vakar čia siautė didžiausias šurmulys, šiandien tvyrojo melancholiška ramybė. Tolumoje kelios vienuolės meditavo švarindamosi. Sniego pusnys, panašios į suviliotas ir pamestas moteris, susimaišė su vakarykštėmis šiukšlėmis ir dar labiau gilino nykumos pojūtį.

Greitai žingsniuodama link pagrindinio pastato pamačiau į mano pusę gūžinančią labai jauną vienuolę. Ant giliai į pečius įsirėžusios bambuko karties galų šokinėjo po kibirą. Vanduo be perstojo teliuškavosi ir tiško ant audeklo šlepetėmis apautų kojų.

Sudėjau prieš save delnus, nusišypsojau ir pagarbiai tariau:

– Labas rytas, sese.

Mergina paleido kartį, ir kibirai dunkstelėjo ant žemės. Išsiliejo dar daugiau vandens. Ji palygino savo apdarą, paskui mažu delnu nusišluostė kaktą.

– Labas rytas, panele, – nusišypsojo jinai man parodydama panašius į arbūzo sėklas dantukus.

– Sese, ieškau abatės Nuostabiosios Malonės. Ar galėtumėte pasakyti, kur ji?

Jaunoji vienuolė susiraukė.

– Kodėl jos ieškote?

Svarsčiau, ką jai atsakyti. Kaip ji reaguotų, jei prisipažinčiau esanti vienuolyno viršininkės dukra? Taigi pamelavau.

– Pati abatė Nuostabioji Malonė prašė, kad šiandien ją aplankyčiau.

Mergina, rodės, dar labiau suglumo.

– Tikrai? Negali būti!

Pajutau, kaip rausta skruostai. Motina išties elgiasi kaip Hong I! Tikriausiai ji davė nurodymus neleisti man su ja pasimatyti. Gindamasi nuo šalčio standžiau susiveržiau paltą.

– Kodėl?

– Todėl, kad ji jau išvyko iš vienuolyno.

Mano širdis sutvinksėjo.

– Kada?

– Apie pusę šešių, baigusi giedoti rytinę sutrą.

– Bet kodėl?

– Niekas gerai to nežino.

– Keista, – draugiškai nusišypsojau merginai, – nes vakar ji tikrai prašė, kad pas ją užeičiau. Tai kas nutiko?

Jaunoji vienuolė smalsiai dirstelėjo į mane.

– Abatė Nuostabioji Malonė vakar vakare mums sakė per apeigas regėjusi labai keistų vizijų,

todėl jai reikia tuoj pat vykti į kalną medituoti. Mums neleista niekam sakyti, kur ji išvyko. Ji sakė grįšianti tik tada, kai pasieks nušvitimą. Kol ji grįš, šventyklai vadovaus sesuo Amžinoji Tyruma.

Ši žinia mane apstulbino.

– Ar abatė Nuostabioji Malonė sakė, kokias vizijas regėjo?

Jaunoji vienuolė baikščiai apsidairė, paskui ėmė berte berti žodžius:

– Nesakė, bet sesuo Amžinoji Tyruma pastebėjo, kad abatė Nuostabioji Malonė apeigoms baigiantis atrodė sutrikusi ir keistai elgėsi. Sesuo Amžinoji Tyruma sakė negalinti suprasti kodėl, nes mūsų viršininkė visuomet būna rami. Laimė, turime seserį Amžinąją Tyrumą, kuri padėdavo jai tvarkant tiek rimtus, tiek nereikšmingus reikalus. Vis dėlto be abatės Nuostabiosios Malonės leidimo nebus daromi jokie svarbūs sprendimai. Mes tiesiog negalime įsivaizduoti, kaip gyvensime be jos, net jeigu jos nebus vos keletą savaičių. Tiek daug reikalų laukia jos sprendimo. Abatė Nuostabioji Malonė tvarkė begalę reikalų: susitikdavo su dideliais šulais, kad gautų aukų, aptardavo būsimųjų apeigų planus, plėtė šventyklą, organizuodavo labdaringą veiklą…

Mėginau suprasti, kaip pasikeitė mano motina nuo tada, kai prieš dešimtį metų įlipo į Pekino traukinį. Tada buvau per jauna, kad nutuokčiau, kas galėjo jos laukti; tikriausiai maniau, jog jos padėtis labai nesaugi. Ji galėjo atvykti į vienuolyną, bet jos galėjo nepriimti. Arba galėjo leisti jai pasilikti, bet duodavo tik juodžiausius darbus. Tačiau dabar, klausydamasi šios jaunos vienuolės pasakojimo, staiga supratau, kad viskas susiklostė visiškai ne taip. Per dešimt metų ta gležna uždaro būdo namų šeimininkė – tokią pažinojau savo motiną – kažkaip kilo aukštyn, kol tapo labai svarbia, sprendimus priimančia „vienuole verslininke“. Neabejojau, kad tėvelis nebūtų patikėjęs tokia permaina.

Tada suvokiau situacijos ironiją: mudvi abi išgarsėjome, tik jinai – kaip vienuolė, aš – kaip prostitutė.

Paklausiau merginos:

– Ar žinot, į kurį kalną išvyko abatė?

– Tuščiojo Debesies.

– O kur yra tas Tuščiojo Debesies kalnas?

– Į vakarus nuo Dangaus šventyklos, už kokių trisdešimties kilometrų… – negalvodama leptelėjo jaunoji vienuolė, bet susigriebusi užsidengė burną delnu. – O, varge, – man buvo liepta to nesakyti!

Nutaisiau kuo maloniausią šypseną.

– Nesijaudinkite, sese, – aš niekam nesakysiu, kur abatė.

Mergina nieko neatsakė, tik įtariai į mane pažiūrėjo. Įkypos jos akys išsipūtė.

– Panele, tikiuosi, jūs jos neieškosite, tiesa?

Užuot atsakiusi į jos klausimą, paklausiau pati:

– Ar žinote tiksliai, kur ji gyvena – turiu galvoje, kokioje šventykloje?

Mergina nusišluostė nuo kaktos prakaitą.

– Bet sesuo Amžinoji Tyruma sakė, jog abatė Nuostabioji Malonė nori, kad jos niekas netrikdytų.

Niekam nevalia ieškoti jos tame kalne. Sesuo Amžinoji Tyruma vienintelė tiksliai žino, kur ji.

– Ieškau jos nepaprastai svarbiu reikalu.

Pašnekovė įtariai dėbtelėjo į mane.

– Koks tas reikalas ir kas jūs esate?

Tos merginos pasipūtimas man jau pradėjo įgristi; beveik gailėjausi neapsivilkusi prabangios suknelės ir neužsidėjusi įspūdingų papuošalų. Gana irzliai atšoviau:

– Atleiskite, bet negaliu jums to sakyti. Galiu pasakyti tik pačiai abatei.

– Panele, mes visos turime laukti, kol abatė Nuostabioji Malonė nuspręs atėjus laikui grįžti.

Nebuvo prasmės toliau su ja kalbėtis, tad suglaudžiau delnus, nusilenkiau ir išėjau.

Vos grįžusi namo ėmiau krautis daiktus kelionei į Tuščiojo Debesies kalną. Kai Oujangas per pietų pertrauką užsuko pas mane lietaus dušo, pasakiau jam savaitei turinti grįžti į Šanchajų – dalyvauti tėvo laidotuvėse. Jaučiausi kiek prasikaltusi, kad pasinaudojau seniai mirusiu tėvu slėpdama savo melą. Kadangi šitaip elgiausi norėdama rasti motiną, neabejojau, kad tėtis man atleistų.

Kitą dieną, kai dangus už lango dar buvo tamsus kaip ant ryžių popieriaus išlietas rašalas, šokau iš lovos ir paskubomis apsivilkau paprastą šiltesnę palaidinę ir kelnes. Pasiėmiau vos keletą daiktų: skėtį, drabužių pakaitai, ryžių paplotėlių, kietai virtų kiaušinių ir kapšelį sidabrinių bei varinių monetų. Jau išėjusi iš buto prisiminiau kai ką svarbesnio ir parlėkusi pasiėmiau Čing Dženo man surašytus keturis talismanus.

Nenumaniau, kurioje kalno vietoje apsistojo motina, tad, kaip ir aną kartą keliaudama su Teng Siong į Tajo kalną, nusprendžiau pradėti nuo papėdės ir kilti vis aukščiau. Rasiu ją ar ne, priklausys tik nuo mano lemties.

Po ilgos, varginančios kelionės samdytu automobiliu duobėtais keliais, galiausiai nusigavau į kalno papėdę. Mane apipuolė smilkalų ir kitokių budizmo reikmenų pardavėjai, bet visus nuvijau. Galiausiai sutikau sumokėti pasakiškus pinigus dviem nešikams, kad palankinu užneštų į kalno viršūnę. Sustodavome prie kiekvienos šventyklos vartų ir aš teiraudavausi motinos. Kai kuriose vienuolės jau buvo girdėjusios apie tai, kad Nuostabioji Malonė dingo; šlerpdamos arbatą jos laidė įvairiausias spėliones, kodėl ji taip netikėtai išvyko, nė neįsivaizduodamos, kad priežastį mato priešais save. Kai jos manęs klausdavo, kodėl ieškau Tyrojo lotoso abatės, atsakydavau norinti prašyti jos būti mano darmos mokytoja. Dažna vienuolė smalsiai mane nužvelgė, bet nė viena nieko daugiau neklausė.

Praėjo penkios dienos. Kopiau vis aukščiau į kalną, bet taip ničnieko ir nesužinojau apie tai, kur mano motina. Nusileidus tamsai, vienuoliai kartais parodydavo man atjautą ir pakviesdavo pernakvoti ir pavalgyti jų virtuvėje. Atsidėkodama už gerumą įmesdavau į aukų dėželę variokų – nelygu parodytas svetingumas. Nors visur manęs laukė nusivylimas, man bent jau pasisekė, kad

nesusidūriau su plėšikais. Pasimokiusi iš skaudžios patirties vengiau nuošalių takų ir nekeliaudavau sutemus.

Šeštos dienos kalne popietę oras staiga subjuro. Lietus sruvo takais, drebino medžius, rovė lapus ir negailestingai trankė mano palankino stogelį. Vėjas įsismarkavo ir puolė it koks nuožmus žvėris. Kiaurai permirkę, talžomi to nematomo priešo nešikai kelis kartus pargriuvo. Galiausiai jie pastebėjo kažkokią šventyklą, tada pareikalavo, kad mokėčiau dvigubai – ne tik už sunkų triūsą, bet ir todėl, kad atėjo kinų Naujieji metai. Buvau visai pamiršusi apie artėjančias šventes. Ar dangus išpildys mano naujametį troškimą vėl susitikti motiną?

Mažo vienuolyno viršininkas buvo senukas didele galva ir plonu liemeniu. Nusivedęs mane į nedidelį priimamąjį mostu parodė sėstis ant rotango kėdės. Jis atrodė geraširdis, bet jutau, kad man nederėtų pernelyg trikdyti ramaus jo gyvenimo kalne. Taigi, vos tik atsisėdome ir jaunas vienuolis atnešė arbatos, iškart paaiškinau, kad ieškau Tyrojo lotoso šventyklos abatės Nuostabiosios Malonės.

Senasis vienuolis įdėmiai pažvelgė į mane vaiskiomis, spindinčiomis akimis.

– Panele, šiame kalne gyvena daug moterų vienuolių.

– Ar pažįstate ją ir žinote, kur ji?

Jis linktelėjo.

– Kartą, kai Tyrojo lotoso šventykla surengė apeigas alkanosioms vėlėms išvaduoti, ji pakvietė dalyvauti daug vienuolynų, tarp jų ir mūsų.

– Bet ar žinote, kur ji dabar?

– Panele, manau, jums reikėtų grįžti į Pekiną.

– Garbusis, kodėl… neturėčiau jos ieškoti čia?

Jis paglostė žvilgantį glotnų viršugalvį.

– Tokiai merginai kaip jūs pernelyg pavojinga keliauti vienai po šį kalną. Jums pasisekė, kad nesusidūrėte su plėšikais – tikriausiai Buda jus saugo. O jeigu norite mokytis darmos ar meditacijos, mokytojų nestinga. Be to, net jeigu jums pavyks ją rasti, tai dar nereiškia, kad jinai sutiks jus mokyti. Mes, vienuoliai, glaudžiamės Tuščiojo Debesies kalne ieškodami vienatvės.

Jis nutilo, gurkštelėjo arbatos ir kalbėjo toliau:

– Gal ji nusivylė audringu gyvenimu didmiesčio vienuolyne. Tose didžiosiose šventyklose, užuot meditavę ir studijavę sutras, vienuoliai priversti maldauti pinigų iš turtuolių. Abatė Nuostabioji Malonė labai garsi, bet neabejoju ją žinant, kad visi žemiški nuopelnai yra laikini, – jis dėbtelėjo į mane. – Taigi, panele, manau, jums reikėtų palikti ją ramybėje. Tikriausiai ji nepaprastai išvargo stengdamasi pasiekti nušvitimą per Vandens ir žemės apeigas. Prašau jūsų netrikdyti jos darmos ramybės.

Jaunasis vienuolis priėjęs įpylė mums šviežios arbatos.

– Mokytojau, – neiškentęs įsiterpė jis – galėjai neabejoti, kad jis klausėsi mudviejų pokalbio, – girdėjau, kad per didžiąsias iškilmes į vidinio altoriaus menę pateko kažkokia gėlių mergina…

Neišsidaviau, bet buvau sukrėsta.

Senasis vienuolis piktai dirstelėjo į mokinį, paskui pasisuko į mane.

– Panele, manau, mudu su šiuo jaunu vienuoliu jau prišnekėjome daugiau, negu reikėjo.

Tada kreipėsi į jaunuolį:

– Nuvesk panelę į jos kambarį ir atnešk jai ko nors vakarienei. Tik prašau nevarginti jos ir nieko daugiau jai nepasakoti.

Kitą rytą, nors lyti nenustojo, nutariau tęsti paieškas.

Kai atsisveikinau su senuoju vienuoliu, jis sušuko:

– Panele, tikiuosi, išvykstate ne dėl to, ką jums pasakiau. Labai maloniai kviečiu jus pasilikti čia kiek tik norėsite.

– Mokytojau, – suglaudžiau delnus ir žemai nusilenkiau, – esu be galo dėkinga jums už dosnumą, bet aš noriu tęsti savo kelionę.

– Kodėl jums nepasilikus, kol oras visiškai išsigiedrys? Takai dabar labai slidūs, eiti nesaugu.

– Gyvenime dabar niekad nebūna visiškai saugu.

– Sutinku su jumis, – jis smalsiai žvilgtelėjo į mane. – Bet tai nereiškia, kad neturime būti atsargūs. Budizmas irgi moko mus žiūrėti savęs.

Pasakiau apgailestaujanti, kad turiu išvykti.

Abatas nebeprieštaravo.

– Tada leiskite man paprastai jus palaiminti prieš leidžiantis į kelią.

Iš palankino žiūrėdama į pliaupiantį lietų pagalvojau, ar nevertėjo paklausyti senojo abato ir baigti paieškas. Kelionė išsekino ne tik mano kūną, bet ir piniginę. Pernelyg daug monetų įmečiau į per daug aukų dėželių, o nešikams mokėjau kur kas dosniau, negu derėjo. Matyt, motina bėgo nuo manęs. Tai kodėl tiesiog negrįžus namo ir jos nepamiršus? Bet aš žinojau negalėsianti mirti ramia širdimi, jeigu nepamatysiu jos bent vieną – kad ir paskutinį – kartą.

Tikriausiai užmigau, nes kai atsimerkiau ir apsidairiau aplink, visur baltavo. Prisiminiau tėvelio plaukus – jie pabalo pernakt po to, kai buvo priimtas mirties nuosprendis. Tada mintyse išvydau garsiąją sceną iš romano „Sapnas apie raudonąjį kambarį“. Mirus moteriai, kurią tikrai mylėjo, jaunasis ponaitis Baoju apgaule prikalbinamas vesti netinkamą moterį. Jis nusprendžia nutraukti visus ryšius su žemiškais dalykais ir tapti vienuoliu. Išėjęs iš prabangaus savo dvaro rūmų ir pasukęs šventyklos link jis pamato, kad visą žemę nuklojo sniegas. „Koks baltas, bekraštis ir tyras!“ – sušuko jis, puolė į pūgą, ir niekas daugiau apie jį negirdėjo.

Staiga mano nešikai sustojo ir pažadino mane iš apmąstymų. Priešais mus dunksojo aukšti laiptai.

Nešikas man iš priekio atsigręžęs pažvelgė į mane; jo veidas buvo šlapias, plaukai balti nuo sniego.

– Panele, man rodos, pūga smarkėja.

Iš už palankino priėjo antras nešikas, kresnas vyras.

– Ir mes norim grįžti namo, – jis parodė gumbuotu pirštu į laiptus. – Viršuje turi būti šventykla, tad gal sumokėkite mums ir čia išlipkite?

Ištiesiau kaklą ir pažiūrėjau. Aukšti, siauri laiptai, rodės, siekia dangų. Šen ir ten virš jų linko kalno šlaite augančių medžių šakos – tarsi kažkas ezoteriniais simboliais mėgintų parodyti man kelią į nušvitimą.

Pasisukau į nešikus.

– Iš kur žinot, kad viršuj šventykla?

– Girdėjau apie ją, – gūžtelėjo pečiais džiūsna. – Šiaip ar taip, kuriems galams čia būtų laiptai?

– Bet atrodo, kad jau seniai čia niekieno neita.

– Panele, čia visos šventyklos šitaip atrodo, – jis nutilo ir nusišluostė drėgną veidą purvinu skuduru. – Dabar arba išleisim jus čia, o jūs užlipsit ir susirasit šventyklą pati, arba, jei norit, galim parnešti jus atgal.

Jis žvilgtelėjo į bičiulį.

– Mes grįžtam namo, kol pūga dar labiau neįsismarkavo.

Kreipiausi į du tamsius veidus:

– Žinot, judu laukite manęs čia valandą. Jeigu negrįšiu, galite eiti, o jeigu grįšiu, sumokėsiu dvigubai.

Juodu ėmė šūkalioti vienas kitam, akimis šaudydami aplink. Galop stambusis tarė:

– Mes lauksim pusę valandos, o jūs sumokėsit mums trigubai – antraip nelauksim.

– Gerai, – giliai įkvėpiau ir pridūriau: – Sutarta.

Laiptai išties siekė dangų. Skaičiavau pakopas: dešimt, dvidešimt, trisdešimt, penkiasdešimt, šimtas, šimtas dvidešimt, du šimtai, trys šimtai… kol galvoje regėjau vien neaiškią dėmę. Į ją susiliejo ir laiptai, mat sniegą drėbė vis tirščiau. Pavargusi, uždususi lipau labai atsargiai, kad nepaslysčiau ir nenugarmėčiau į apačią. Burna perdžiūvo, lūpos suskeldėjo. Pilvas nenumaldomai gurgė – kaip nepaliaujanti skųstis sena žmona. Išsitraukiau bandelę ir atsikandau; atrodė, kad valgau sūdytą akmenį.

Tarsi to dar būtų maža, sniegas ėmė kiaurai merkti drabužius. Susidėjau rankas ant krūtinės, bet nuo to nenustojau drebėti kūnu ir kalenti dantimis. Iš nuovargio, akinama sniego, viską mačiau lyg pro miglą. Išsitraukiau ir išskleidžiau skėtį, bet vėjas bemat išplėšė jį man iš rankų.

– Velnias! – nusispjoviau.

Nors dabar nemačiau nei laiptų viršaus, nei apačios, kažkaip įstengiau nesustoti. Odiniais batais apautos kojos ir toliau tempė mane į viršų, ir man ėmė neduoti ramybės klausimas: o kas, jeigu ten, kur laiptai baigiasi, nieko nėra? Apimta panikos pasisukau ir sukaupusi visas jėgas sušukau nešikams apačioje, bet neišgirdau nieko – vien duslų savo pačios balso aidą, atsimušusį nuo stačių uolų. Laiptais žemyn šniokštė toks stiprus vėjas, kad norėdama atgauti kvapą atsišliejau sienos. Dar kartą surikau nešikams, bet vėjas bemat užgniaužė man burną.

Jokio atsako. Tikriausiai jie manęs nelaukė ir grįžo!

Įkvėptas oras stingo krūtinėje. Mane apėmė jausmas, tarsi plūduriuočiau erdvėje. Pro sniego šydą pasaulis atrodė mažas, bet podraug bekraštis. Gilios mano pėdos spoksojo į mane it netikroviškai didelės akys. Skruostais nusirito ašaros ir akimirką mėgavausi šilumos pojūčiu odoje.

Dabar jau bemaž neabejojau, kad laiptų viršuje nieko nėra. Ši mintis sukosi galvoje tokiu pat greičiu, kaip aplink mane sūkuriavo sniegas. Į galvą lindo šiurpios mintys: pūgai nurimus, kas nors – vienuolis, vienuolė, maldininkas ar plėšikas – aptiks ant šių laiptų lavoną. Sumaitotas kūnas atrodys tarsi pakibęs tarp dangaus ir žemės. Akys plačiai atmerktos, tarsi nelaimėlė vis dar būtų priešinusis tempiama į pragarą, nes žemiški jos norai taip ir liko neišpildyti. Vienuoliai ir vienuolės, kurių klausinėjau apie motiną, atpažins mano veidą, bet mano tapatybė amžinai liks galvosūkis. Vietos bulvariniai laikraščiai stengsis žūtbūt išsiaiškinti, kas aš. Kai nepavyks, pateiks skaitytojams fantastiškiausią istoriją: turtingų tėvų dukra pabėgo iš namų; lipdama į kalną pasimatyti su slaptu mylimuoju buvo užpulta plėšikų, išžaginta ir žvėriškai nužudyta…

Nuo tų minčių ir žvarbios pūgos purtė drebulys. Kvėpavimas darėsi šiurkštus, ėmė trūkti oro; atrodė, kad plaučius kas panardino į verdantį vandenį. Kliedėdama pakėliau akis į dangų ir išlemenau maldą:

– Dangau, leisk man prieš iškeliaujant į dausas paskutinį kartą pamatyti motiną. Jeigu turiu mirti – leisk mirti jos rankose, prašau tavęs!

Bet tas nepaprastai baltas ir tyras dangus, rodės, kurčias mano maldai. Nors pėdos atrodė virtusios ledokšniais, jos atkakliai mynė vieną pakopą po kitos, o mintys tuo metu blaškėsi beprotystės verpetuose…

Norėdama pakelti sau ūpą ėmiau dainuoti Pekino operos arijas ir *kinui* sukurtų melodijų tekstus.

Smarkus vėjas švilpė ir kaukė man akompanuodamas. Kurį laiką šitaip beprotiškai dainavusi staiga pajutau, kad po mano kojomis nebe pakopos, o lygi žemė. Sustojau ir ėmiau giliai kvėpuoti, kad nusiraminčiau ir susikaupčiau.

Apsidairiau aplink. Akis patraukė šiurpus reginys: moteris skusta galva, apsisiautusi liesą kūną skystučiu apdaru, meditavo lotoso poza. Už jos dunksojo maža, apgriuvusi šventykla.

Mane pakerėjo šiurpus reginio grožis. Viskas aplink buvo balta, išskyrus juodą vienuolės apdarą ir tamsiai raudoną šventyklos stogą. Akimirką man net dingtelėjo, ar tik matau ne akmeninę statulą ar beplaukę vėlę.

Bet, aišku, ten buvo ne statula ir ne vėlė, o moteris, anksčiau turėjusi Gražiosios Gardžiakvapės vardą – mano motina.

Mano širdis ėmė plazdėti kaip snaigės, krintančios ant nuvytusio lotoso. Nors visai neseniai griežiau ant jos apmaudą, dabar jutau vien sielvartą matydama bejausmį jos veidą ir tirtantį gležnutį kūną.

Ko ji kankinasi tame pasiutusiame šaltyje?

Apimta jausmų neturėjau kada galvoti.

– Mama, aš čia! – sušukau ir kiek kojos įkerta pasileidau prie tos varpo pavidalo žmogystos.

Negalėjau patikėti: vienuolė meditavo toliau, tarsi būtų ir kurčia, ir akla. O gal ji manė, kad jai tik vaidenasi, jog aš bėgu?

Bėgau šaukdama „Mama! Mama!“, kol paslydau ir pargriuvau…

---

29 1880–1942. Šis budistų vienuolis garsėjo dar ir kaip tapytojas, muzikas, dramaturgas, kaligrafijos meistras ir poetas.

31

Susitinkame vėl

Kai pabudau, pasijutau iš visų pusių apgaubta kažko švelnaus ir šilto. Pakėliau akis ir sugavau motinos žvilgsnį.

– Mama… – nesumojau, ką dar pasakyti. Bet dabar, kai buvau jos glėbyje, argi man reikėjo sakyti ką nors daugiau?

– Dar pailsėk, Siang Siang, – atsakė mano motina.

Ašaros pasipylė mano skruostais. Rodės, paskutinį kartą savo vardą girdėjau iš jos lūpų kažkokiame tolimame ankstesniame gyvenime. Mano pačios vardas skambėjo mano ausims be galo keistai – saldžiai, bet podraug karčiai. Jo garso užteko grąžinti mane į vaikystę, kai tėvas buvo gyvas ir gražus, motina – laiminga žmona ir mama, o aš – lepinama jų dukra.

Nors buvo be plaukų, o viršugalvį darkė randai, nors lygų veidą išvagojo plonytės raukšlės, o vardas iš Gražiosios Gardžiakvapės virto Nuostabiąja Malone, ji vis tiek buvo mano motina.

Pasijutusi keistai patogiai dar kartą ištariau „Mama…“

– Girdėjau tave, Siang Siang, – ramiu vienuolės balsu atsakė motina. Kai ji palietė man veidą, buvau priblokšta pamačiusi ant jos riešo virtinę nedidelių randų.

– Kas atsitiko, mama?

– Aš juos išdeginau.

– O kam?!

– Dėl tos pačios priežasties kaip viršugalvyje – aukodama Budai.

Įdėmiai pažiūrėjau jai į veidą.

– Tau turėjo labai skaudėti.

– Kai esi nušvitęs, neskauda.

Nušvitęs. Įdomu, koks tai pojūtis?

Mintyse atsidusau, paskui ėmiau mirksėti – kartą, antrą, trečią – po kiekvieno mirktelėjimo tikėdamasi, kad ji atvirs į motiną, kurią pažinojau, – jauną, gražią, lygaus veido, be randų.

Tačiau kad ir kiek mirksėjau, priešais mačiau vis tą pačią liesą randuotą, skustagalvę vienuolę, su kuria susidūriau Tyrojo lotoso šventykloje prieš kelias dienas – ar prieš ištisą inkarnaciją.

Man apsiblausė akys, mintys sumišo ir vėl užmigau.

Kai pabudau, mano ausis pasiekė puodų bildėjimas ir motinos balsas:

– Siang Siang, verdu paprastų vegetariškų valgių. Už minutės bus gatavi.

Pažiūrėjau pro langą. Dangus visiškai apsitraukė. Sniegą drebiantis vėjas vis dar staugė kaip

maisto ieškančios alkanosios vėlės. Klausydamasi nuo stogų lašančio vandens, pagalvojau apie laikrodyje byrančias smėlio kruopeles, rodančias, kad gyventi lieka vis mažiau, ir pajutau neapsakomą liūdesį. Tačiau netrukus jį pakeitė nedidelis džiaugsmas, kai išgirdau vėją medžiuose žvaliai šaukiant mane vardu:

– Siang Siang! Siang Siang!

Šokau iš lovos ir išėjau iš kambario į nedidelę priemenę. Ji buvo tuščia, jei neminėsime altoriaus su medine Budos statula. Priešais Nušvitusįjį buvo padėti tebegaruojantys dubenėliai su ryžiais ir daržovėmis. Ant aukšto altoriaus degančios dvi žvakės užliejo keturias patalpos kertes šilta, jaukia šviesa.

Ši nuošali šventykla tikriausiai buvo apleista labai ilgą laiką, bet dabar grindys buvo išblizgintos lyg veidrodis. Dabar, kai gretimoje virtuvėje mačiau šmėžuojant motinos siluetą, girdėjau pažįstamus garsus jai dengiant stalą ir užuodžiau gardžius valgių kvapus, ši atkampi šventykla išties kėlė namų iliuziją. Namai! Kiek nedaug metų turėjau tikrus namus, į kuriuos galėdavau grįžti!

Mintyse šmėstelėjo didžiojo pono Fungo veidas. Tai tas šimtą kartų prakeiktas pabaisa išplėšė visą mūsų šeimą iš rojaus ir nubloškė į pragarą! Jutau, kad visa imu degti. *„Ša!“* – Nudėsiu! – įniršusi sukuždėjau įsivaizduodama, kaip šaunu Fungui į galvą ir jis apsipila kraujais, arba kaip nukertu ją kapokle, ji nukrinta ant žemės ir nusirita tolyn.

Bet motina švelniai pašaukė mane vardu:

– Siang Siang, eikš, sėsk prie stalo, vakarienė jau gatava.

Atsisėdau priešais motiną. Pažiūrėjau į valgius ir širdyje pajutau džiaugsmą, sumišusį su skausmu. Mes vėl susiėjome ir vakarieniaujame kartu. Per kinų Naujuosius metus. Pagaliau!

– Mama, – paklausiau, – ar žinai, kad šiandien mūsų Naujieji metai?

– Mes, vienuolės, teikiam nedaug reikšmės pasaulietinėms šventėms.

Stebėjau rimtą motinos veidą ir prisiminiau, kaip mano tėvai, skirtingai nuo daugumos Konfucijaus sekėjų porų, liesdavo ir glostydavo vienas kitą man matant. Dauguma vyrų laikydavo moteris žemesnėmis už save ir nešvaraus kūno, todėl į jų kambarius eidavo nebent pasimylėti, bet tėvelis labai mielai padėdavo motinai gražintis ir rengtis.

Vėl pajutau visa liepsnojanti. Iš naivios mergaitės virtau klastinga *ming dzi*, mano motina iš patrauklios moters – belyte vienuole, tėvas iš garsaus aktoriaus ir smuikininko – klajojančia vėle. Ir dėl visko kaltas Fungas.

Nenujausdama, kokie jausmai manyje kunkuliuoja, motina ragino:

– Valgyk daugiau, Siang Siang, net jeigu vegetariškas maistas tau atrodo be skonio, – ir ėmė krauti man į dubenėlį.

– Mama, tu nuostabi virėja. Visi tavo patiekalai gardūs.

Didžiuliais kąsniais rijau valgius, gėriau vieną puodelį kvapnios arbatos po kito. Mano lazdelės lindo vis į kitas lėkštes ir be perstojo kimšo ryžius man į burną. Staiga pastebėjau, kad, užuot valgiusi, motina liūdnomis akimis stebi mane.

– Mama, – tariau padėdama lazdeles, – būk gera, valgyk ir tu.

Man pasirodė, kad matau jos akyse ašaras, bet nebuvau tuo įsitikinusi. Ta moteris be jokio plaukelio ant viršugalvio netardama nė žodžio paėmė kelis ryžių grūdelius, įsidėjo į burną ir ėmė lėtai kramtyti, tarsi atlikdama kokią valgymo meditaciją.

Galiausiai mudvi baigėme valgyti ir aš padėjau motinai nukraustyti stalą. Tada ji vėl išvirė arbatos ir su garuojančiais puodeliais rankose mudvi susėdome viena priešais kitą. Abi žinojome, kad atėjo metas nusigauti į tamsiausias minčių kerteles, išvilkti iš ten savo paslaptis ir atskleisti viena kitai prieš akis.

Motina tuoj pat pasakė norinti žinoti, kur aš visą tą laiką buvau ir ką veikiau, bet aš prisispyriau, kad ji pirma papasakotų man apie save.

Motina abejingu balsu ėmė pasakoti apie savo gyvenimą nuo pirmos dienos, kai įstojo į Tyrojo lotoso vienuolyną. Jai, kaip naujokei, nuo pirmos dienos teko ne tik giedoti ir medituoti, bet ir ruoštis po vienuolyną, virti valgyti ir dirbti darže. Matydama, kad abatė sena ir silpna, motina dar ir slaugė ją, net mielai padėdavo atlikti gamtinius reikalus ir išpildavo naktipuodį. Dėl tos geros karmos vėliau ji sulaukė sėkmės. Ilgainiui abatė taip prie jos prisirišo, kad nepasitikėjo jokia kita vienuole, vien mano motina. Todėl prieš mirtį ji paskyrė motiną savo įpėdine. Nuo tada motina padėjo daug pastangų, kol kukli Tyrojo lotoso šventykla, žinoma tik toje Pekino dalyje, tapo įtakingiausiu viso didmiesčio moterų vienuolynu.

Baigdama motina tarė:

– Aš neturėjau kitos išeities, kaip tapti vienuole, bet kaip įmanydama propagavau darmą, – ji gurkštelėjo arbatos, tada pridūrė: – Nes aš žinau, kas yra kančia.

Mintyse atsidusau. Aš irgi patyriau kančių, bet dėl to tapau ne daug pasiekusia vienuole, bet gerbiama prostitute. Tačiau, pasak vienos iš kertinių budizmo nuostatų, nėra skirtumo tarp grožio ir šlykštumo, išminčių ir kvailių, gėrio ir blogio. Vadovaujantis ta pačia logika, ar tai reiškia, kad mano motina vienuolė taip pat yra prostitutė, o aš vienuolė?

Mes tylomis gurkšnojome arbatą ir klausėmės už lango staugiančių alkanųjų vėlių.

Galop ėmiau spausti motiną, kad smulkiau papasakotų apie savo gyvenimą vienuolyne, bet ji nesileido į kalbas. Girdi, vienuolei nedera per daug galvoti apie savo praeitį. Taigi dabar mano eilė papasakoti apie save. Kadangi ji jau atspėjo, kuo verčiausi, paprašė kalbėti su ja atvirai ir papasakoti viską, kas nutiko po to, kai mudvi išsiskyrėme 1918-ais metais.

Skaudama širdimi išklojau savo istoriją nuo tos akimirkos, kai Fang Rong išsivežė mane rikša. Galiausiai papasakojau motinai, kaip iš Teng Siong sužinojau, kad buvęs kariauninkas – solidžiausias mano klientas – buvo ir tas žmogus, per kurį mirtimi buvo nubaustas tėvelis.

Papasakojau motinai viską… na, beveik. Nutylėjau apie tai, kaip buvau išžaginta – pirma Vu Čiango, paskui – vieno iš plėšikų. O Teng Siong apibūdinau tik kaip savo draugę.

Man baigus, įkritusiais motinos skruostais nusirito ašaros.

– Siang Siang… – atsiduso ji ir palietė man ranką.

Buvau sukrėsta: pirmą kartą motina, būdama vienuolė, taip atvirai parodė man savo meilę.

Išgirdau sausą, santūrų jos balsą:

– Kaip vienuolė galiu pasakyti, kad visa, kas tau nutiko, yra kažkokios nepaaiškinamos praeities karmos padarinys. Na, o kaip motina tegaliu pasakyti apgailestaujanti ir prašyti atleidimo.

– Bet, mama, tiesiog man nesisekė – tu nieko bloga man nepadarei!

– Siang Siang, suprantu, kad stengiesi būti gera, bet aš privalau pripažinti savo klaidas. Man nederėjo klausyti Fang Rong. Turėjau gerai išsiaiškinti, kas ji, prieš atiduodama tave jai į rankas.

– Mama… – norėjau sakyti, kad visa tai jau praeitis, bet tada suvokiau, kad taip nėra. Mano didžiausio palankumo klientas – ponas Oujangas – vis dar laukė, kada grįšiu į prabangų jo butą šildyti jam lovos.

– Siang Siang, – vėl prašneko motina, – kaltinti galiu tik tavo karmą – viename iš ankstesnių gyvenimų padarei ką nors bloga ir dėl to dabar kenti šiame.

Mane juokino ši budistų idėja dėl ankstesnių žmogaus gyvenimų. Aš net nežinojau, kas buvau ankstesniame gyvenime, tai kodėl turėčiau atsakyti už negerus poelgius praeityje?

Motina ilgai, įdėmiai į mane pažiūrėjo.

– Siang Siang, savo blogą karmą įmanoma neutralizuoti.

– Kaip?

Prisiminiau panašiai kalbėjus Perlę: turkio paviljone nėra problemos, kurios nebūtų įmanoma išspręsti. Bet paskui ji pasikorė.

– Siang Siang, – motina įdėmiai žvelgė man į veidą, – gali pasielgti kaip aš: ieškoti prieglobsčio trijuose brangakmeniuose[30] ir tapti vienuole.

Jos žodžiai poškėjo mano ausyse lyg pistoleto šūviai. Tačiau netikėtai nušvitimo nepatyriau – tik mėginau sugromuliuoti šį absurdišką siūlymą. Suėmusi save į rankas, kuo ramiausiai pasakiau:

– Mama, bet juk aš – prostitutė.

– Ar tau patinka būti prostitute ir nori ja likti?

– Žinoma, nepatinka, mama, bet aš neturiu kitos išeities!

– Dabar ją turi. Nuo šiol tegul tavimi rūpinasi Buda.

– Mama, bet prieš dešimt metų geležinkelio stotyje prašiau tavęs pasiimti mane kartu, tačiau tu atsakei, esą abatė bijanti, kad mano grožis atneš šventyklai nelaimę. Ar prisimeni?

– Prisimenu, tik abatė nieko panašaus nesakė. Aš viską išgalvojau.

– Kam?

– Kad nevažiuotum su manimi, nes tada nenorėjau, kad būtum vienuolė ir paleistum savo jaunystę vėjais.

– Tai kodėl dabar nori, kad būčiau vienuolė?

– Daug kas pasikeitė, Siang Siang. Nors tu vis dar labai graži, raudonosiose dulkėse tavęs jau nebelaukia šviesi ateitis.

Taip sutrikau, kad net nežinojau, ką atsakyti.

Tada motina griežtai pareiškė:

– Dabar, kai esu abatė, tikrai gali stoti į vienuolyną. Siang Siang, vienintelė tavo ateities viltis – rasti *sangha* prieglobstį.

Neatitraukiau žvilgsnio nuo savo mylimos motinos, dabar tapusios vienuole ir man svetimu žmogumi, ir akys pritvinko ašarų. Pro jas atrodė, kad motina virto užsispyrusia prakaulaus veido ir bjauraus būdo sene – tarsi būtų įkalinta niūriame portrete, kabančiame virš altoriaus protėvių menėje[31]…

– Siang Siang, – vėl pasigirdo sausas jos balsas. – Dar kartą klausiu: ar tau patinka būti prostitute?

Ar man patinka būti prostitute? Buvau beprasižiojanti atsakyti, bet tada suvokiau, koks sudėtingas šis klausimas. Nėra ko nė sakyti: man labai nepatiko nutaisius šypseną aptarnauti tuos dvokiančius vyrus. Man baisiai nepatiko, kaip jų akys laido į mane gašlius žvilgsnius, o rankos taikosi suspausti man krūtis ar įgnybti į užpakalį. Man dar baisiausiai nepatiko, kaip jie kišdavo savo nefrito kotus į mano auksinius vartus net apsilankius protetei. Dygėjausi, kaip jie šlerpdami čiulpdavo man liežuvį ir ragaudavo seiles. Dabar vos tik apie juos pagalvojus mane ėmė pykinti.

Kita vertus, įpratau prie gardžiausių valgių ir geismingo pojūčio, kurį liesdamiesi prie kūno sukeldavo prašmatnūs šilko apdarai. Beveik nebūdavo dienos, kad negaučiau dovanos iš vieno ar kito savo gerbėjo. Rytais ilgai miegodavau, o valgį tarnaitė man atnešdavo į kambarį, kai aš grodavau *pipa* ar rašydavau eilėraštį. Buvau vertinama, nes turėjau daugybę talentų. Tačiau širdies gilumoje suvokiau: visi tie vyrai garbino mane kaip deivę, nes žinojo, kad esu tik belaisvė, kurią galima iškraipyti į nuolankiausią padėtį – ne tik lovoje, bet ir gyvenime.

Nors man pasisekė ir susitikau tokį vyrą kaip Čing Dženas, kurį galėjau mylėti, dėl jo teko atsisakyti visų patogumų, kuriuos man teikė *ming dzi* gyvenimas. Su juo jaučiausi laisva, bet – kokia ironija! – tik todėl, kad jis negalėjo patenkinti karščiausių mano, kaip moters, troškimų – turėti šeimą ir vaikų.

Nenumaniau, koks būtų vienuolės gyvenimas. Jei iki pat mirties medituosiu ir giedosiu sutras, ar tikrai mano siela ras ramybę ir mano žaizdos užgis? Kita vertus, jei motina pasiekė galutinį tikslą – atsiriboti nuo žemiškųjų dalykų, tai kodėl ji taip susinervino pamačiusi mane per Vandens ir žemės apeigas? Tikriausiai baiminosi, kad jos vardas gali pasirodyti laikraščių skyreliuose, skirtuose garsenybių gyvenimui, ir ji taps pajuokos objektu. Arba dar blogiau: ji gali prarasti visus svarbius klientus – tuos *da hufa* – didžiuosius darmos sergėtojus, kurie aukojo milžiniškas sumas jos vienuolynui. Bet kaip tik šitie Budos darmos sergėtojai, tokie greiti smerkti ir šventykloje jautęsi doroviškai aukštesni už kitus, slapčia lankydavosi turkio paviljonuose saugodami savo seksualinę darmą.

Įdėmiai pažvelgiau motinai į blyškų veidą.

– Mama, kodėl anądien neleidai man parodyti, kad tave pažįstu?

– Ak, Siang Siang, – ji sunkiai atsiduso, paskui nusišluostė vėl ištryškusias ašaras, – žinau, kad

niekados man už tai neatleisi. Apgailestauju, kad mums teko susitikti šitokiomis aplinkybėmis. Tačiau kaip vienuolė aš viską darau dėl vienokios ar kitokios priežasties, – ji patylėjo, paskui kalbėjo toliau: – Siang Siang, man nesvarbu, ar tu prostitutė, – esi mano dukra ir visada ja būsi. Tačiau neabejoju, kad tu žinai: jeigu per apeigas būtume parodžiusios viena kitą pažįstančios, visi apeigų dalyviai būtų buvę šokiruoti. Tie vidinėje menėje buvę turčiai yra be galo savanaudiški. Jie finansiškai remia apeigas vien tam, kad pelnytų dievų prielankumą. Todėl būtų pasibaisėję, kad abatė ne tik turi dukrą – ši dar ir dirba už tamsiųjų durų. Patikėk manimi, Siang Siang: man dėl to nei šilta, nei šalta, tačiau kaip vienuolė galvoju ne apie save, bet apie šventyklos gerovę. Supranti?

Nėra ko nė sakyti: puikiai žinojau, kaip sunku išpešti pinigų iš turtuolių – pati nuolatos tai darydavau. Mano akys vėl ėmė tvinkti ašaromis. Vis dėlto man atrodė, kad nors motina yra vienuolė, ji vis dar gyvena kaip kiti pasauliečiai, ir jai nepavyko išvengti šio gyvenimo dūmų ir dulkių. Ji ilgai kopė į viršų, kol tapo įtakingiausio Pekino moterų vienuolyno viršininke, bet vis dar blaškėsi kančių jūroje.

– Mama, ar tu laiminga būdama vienuolė?

– Siang Siang, pirma iš didžiųjų budizmo tiesų byloja: Gyvenimas yra kančia. Mes galvojame ne apie gyvenimą, bet vien tik apie nušvitimą.

Visiškai sutrikau.

– Jeigu šioje inkarnacijoje gausime nuopelnų[32], kita bus geresnė, – ji nutilo ir pervėrė mane skvarbiu žvilgsniu. – Siang Siang, tikiu, kad pagaliau atėjo geroji karma, nes dabar tu turi galimybę tapti vienuole. Taigi prašau: prisiglausk šioje šventykloje. Tada mudvi būsime drauge visados – kol panirsime į nirvaną.

Prisiminiau, kad prieš dešimt metų atiduodama mane į Fang Rong rankas ji sakė kažką panašaus: man pasisekė, kad turėsiu stogą virš galvos. Bet motina atrodė liūdna, ir dėl to man skaudėjo širdį.

– Siang Siang, nors būti vienuole nėra lengva, tu sukaupsi nuopelnų ir būsi didžiai gerbiama. Prašau tavęs, Siang Siang, – pasirink *sangha* savo prieglobsčiu.

Norėjau jai pasakyti, kad buvau gerbiama ir kaip *ming dzi*. Mano eilėraščiai ėjo iš rankų į rankas, žmonės godžiai juos skaitė. Į Persikų žiedų duris nuolatos belsdavosi žmonės, atėję maldauti mano paveikslų ir kaligrafiškų užrašų. Kai kurie net rausdavosi šiukšliadėžėse vildamiesi rasti mano juodraščių skutų, kad parsinešę namo mėgintų suklijuoti…

– Mama, – nieko panašaus jai nesakiau. – Ateities negaliu pranašauti, bet dabar netinkamas metas apie tai svarstyti.

– Siang Siang, tik dabar galima ką nors svarstyti.

– Bet aš turiu grįžti į Šanchajų ir rasti didįjį poną Fungą.

Motina atrodė baisiai išsigandusi.

– Kam, Siang Siang?

– Mama, juk ne veltui sakoma: „Žmogui nevalia gyventi toje pačioje žemėje kaip jo tėvo ar motinos žudikas.“ Dabar, kai žinau, kas nužudė mano tėvą, nudėsiu jį, vos tik galėsiu.

– Siang Siang! Net galvoti apie žmogžudystę gali būti labai blogas ženklas, juo labiau ją įvykdyti. Gal nori atgimti gyvate ar žiurke? Jeigu nužudysi tą kariauninką, manai, būsi laiminga? Prašau: pamedituok su manim, kad atsikratytum tokių žiaurių minčių.

– Mama, ar žinai, kas padėjo man ištverti visus tuos metus pardavinėjant kūną ir šypseną Persikų žieduose? Viltis rasti tave ir atkeršyti už tėvelį!

– Siang Siang, tu jau radai mane, – ji patylėjo, paskui pridūrė: – Žinau, kad karštai mylėjai savo tėvą – kaip ir aš. Bet jis negyvas, tad nebenuodyk savo minčių ir atsisakyk keršto. Tapk vienuole ir apsistok su manimi Tyrojo lotoso šventykloje.

Motina taip užsispyrė, kad aš nemačiau prasmės toliau jai aiškinti. Norėdama nuraminti pasakiau, kad už tėtį nekeršysiu, bet tapti vienuole neprižadėjau.

Ji nieko neatsakė. Jos tylėjimą supratau kaip pritarimą.

Staiga kai ką prisiminiau ir paklausiau:

– Mama, kodėl tu visus tuos metus man nerašei?

– Bet juk aš rašydavau – beveik kas savaitę! Paskui, praėjus dviem mėnesiams nuo tada, kai atvažiavau į Pekiną, gavau Fang Rong laišką. Ji rašė, esą tu pabėgai, ir niekas nežino kur. Ji tvirtino, kad išvykai iš Šanchajaus.

Ji įsikišo ranką į užantį, išsitraukė sudriskusį, dėmių išmargintą popieriaus lapelį ir atsargiai padavė man.

– Juk tavo adresas buvo toks, tiesa?

Linktelėjau galvą jusdama, kad akys pritvinko ašarų.

– Tai kur dingo visi tie laiškai?

Motina į mano klausimą atsakė kitu:

– Dabar tai nesvarbu, ar ne?

---

30 Dar vadinami trim lobiais, trim prieglobsčiais ar trigubu brangakmeniu – trys dalykai, kuriuose budistai randa prieglobstį: 1. Buda; 2. Darma – Budos mokymas; 3. Sangha – bendrija pasiekusiųjų nušvitimą ir galinčiųjų padėti praktikuojantiesiems budizmą pasekti jų pavyzdžiu.

31 Kinų protėvių garbinimo vieta. Ypač būdinga konfucianizmui, pabrėžiančiam vaikų atsidavimą tėvams.

32 Nuopelnai – budizmo koncepcija. Tai, kas sukaupiama dėl gerų poelgių, veiksmų ar minčių; į juos atsižvelgiama vėliau – žmogaus šiame ar kitame gyvenime. Be to, septintadalį gero poelgio nuopelnų galima „perleisti“ mylimam velioniui, kad šis mažiau kentėtų naujajame savo būvyje.

32

Atgal į Šanchajų

Mudviem su motina drauge pabuvus vos savaitę, lemtis vėl mus išskyrė. Pasakiau jai prižadėjusi ponui Oujangui greitai grįžti ir negaliu rizikuoti jį įžeisti. Motina toliau medituos kalne, kol nuspręs atėjus laikui grįžti į Tyrojo lotoso šventyklą. Dabar, kai pasiekiau pirmąjį tikslą – rasti motiną, – ėmiausi antrojo – atkeršyti už tėvelį. Sakydama motinai laikinai grįžtanti pas Oujangą ne visai melavau, nes anksčiau ar vėliau turėsiu grįžti pas savo didžiausio palankumo klientą, jei ne pasiūlyti savo krūtų jam vietoj pagalvių ir savo lūpų vietoj gardumynų, tai bent jau atsisveikinti. Užuot pasakiusi: *„Likimo mes negalim įveikti, bet galim jam nesipriešinti ir gauti iš to visa, kas įmanoma. Stenkis būti laiminga“*, kaip sakė prieš dešimtį metų, šį kartą motina pamokė mane paprastai: „Jeigu tau nelemta būti vienuole, Siang Siang, eik ten, kur ves tavo likimas. Tikiuosi, jis atves į laimę.“

Kai po varginančios kelionės traukiniu grįžau į Pekiną, Oujangas neatėjo į butą manęs aplankyti. Kadangi mano šeimoje mirė žmogus – ar bent jau taip manė Oujuangas, – pas mane ateidamas, ypač per kinų Naujuosius metus, jis sulauktų nelaimės. Parašiau jam, kad mums reikėtų pasimatyti tik praėjus pirmam Mėnulio kalendoriaus mėnesiui. Šitaip gavau į valias laiko galutinai pasiruošti kelionei į Šanchajų. Aišku, pasiėmiau Čing Dženo duotą talismaną, apsaugojusį mane kalnuose. Na, o apsilankymui Persikų žieduose pasiėmiau kitokį talismaną – Oujango kaligrafinį užrašą. Pasiuvau brokato dėklą, kad ritinėlis keliautų pagarbiai, kaip jis to nusipelnė. Fang Rong ir Vu Čiangui įtakingo pareigūno pavardė bus kur kas stebuklingesnė negu daosistų talismanas.

Norėdama būti viena per ilgą kelionę traukiniu, nusipirkau bilietą į privačią kupė. Kai traukinys pagaliau atvažiavo į Šanchajaus Šiaurės stotį, išlipau, tuoj pat nusisamdžiau taksi ir paprašiau vairuotoją nuvežti mane į viešbutį „Cathy“ tarptautinėje gyvenvietėje. Šiame prašmatniame viešbutyje su kurtizanėmis mėgdavo apsistoti turtingi svečiai. Dabar jis idealiai tiko mano statuso moteriai ir padarys didelį įspūdį, jeigu kartais susidursiu su kuo nors iš Persikų žiedų. Dabar, kai kišenėse turėjau pinigų ir nuo manęs dvelkė elegancija ir turtais, neabejojau, kad mane lydės sėkmė.

Apsistojusi viešbutyje pirmas kelias dienas nieko nedariau, tik valgiau ir ilsėjausi. Apsitaisydavau brangiomis suknelėmis ar formas išryškinančiais vakarietiškais apdarais, grakščiai nulipdavau juodo marmuro laiptais, neskubėdama pereidavau vestibiuliu grožėdamasi žvilgančiomis kolonomis ir raudonmedžio baldais, paskui pasikeldavau liftu į hiacintais iškvėpintą restoraną ant viešbučio stogo užkąsti. Gundomai padėjusi užpakalį ant auksuotos kėdės įsivaizduodavau esanti

princesė, laukianti, kol ateis mano princas – smokingu ir baltomis pirštinėmis pasidabinęs jaunas, nepaprastai tvarkingas padavėjas – ir priims mano užsakymą. Gurkšnodama saldintą, pienu balintą arbatą spoksodavau į žvilgančius sietynus, paskui į paveikslus ant sienų. Apkerėta paslaptingų vaizdų, drąsių potėpių ir sodrių, gyvų spalvų, mintimis skriedavau į egzotiškus kraštus, kuriuos buvau regėjusi tik sapnuose.

Pasimėgavusi gražiais dalykais, imdavau mąstyti apie šlykščius – kerštą. Svarstydavau skirtingus planus ir mintys karštligiškai vydavo viena kitą. Ką panaudoti – peilį ar pistoletą? Gal gauti nuodų ar nusisamdyti profesionalų žudiką? O gal išsinuomoti automobilį, partrenkti kariauninką ir pabėgti iš įvykio vietos? Tada nužvelgdavau kitus lankytojus ir susimąstydavau: ar šiam žilam, impozantiškos išvaizdos ponui prie gretimo staliuko galėtų ateiti į galvą, kad elegantiškos kaimynės trapioje galvelėje dabar tykšta kraujai? Ar dėmesingasis padavėjas atspėtų, kad žavi jo klientė ruošiasi pyškinti į žmogų? Tuomet vos nenusijuokdavau balsu, o akimis lyg įsivaizduojamas kulkas laidydavau valiūkiškus žvilgsnius po puošnią salę.

Tačiau kartais mano euforija subliūkšdavo. Kas, jeigu man nepavyks nudėti Fungo ir žūsiu pati? Arba jį nudėsiu, bet nesugebėsiu paspruktі? Neturėjau jokių iliuzijų, kad įstatymų sargai parodytų man bent krislelį gailesčio. Vis dėlto pasiryžau: jeigu mane sučiups, mirsiu patenkinta. Ištvėrusi prostitutės dalią, suradau motiną ir atkeršijau už tėvą. Pasiekusi antrą tikslą niekados daugiau nekelsiu kojos į jokį turkio paviljoną. Bet kas bus toliau?

Imdavau šnekinti padavėją apie visokiausius dalykus: orą, jo darbą; negailėdavau kritikos restorano lankytojams – seniems barbarams. Be to, duodavau padavėjui keturis kartus daugiau arbatpinigių, negu reikėjo. Rezultatas buvo toks, kokio ir norėjau, – su manim elgėsi kaip su karališkosios šeimos nariu.

Kai nevalgydavau ir nemiegodavau, nusisamdydavau taksi, kad nuvežtų mane į judrų Nankino bulvarą. Ten vaikštinėdavau, apžiūrinėdavau vitrinas, stebėdavau madingiausiais drabužiais vilkinčius praeivius – jie sveikindavo vienas kitą linkėdami sėkmės ir laidė fejerverkus pasitikdami Naujuosius metus pagal Mėnulio kalendorių. Prieš imdamasi šlykščios, kruvinos žmogžudystės norėjau pasimėgauti linksmais dalykais.

Vieną dieną išėjusi pasivaikščioti stabtelėjau pasigrožėti prekėmis antikvariato vitrinoje. Apžiūrinėdama dailias vazas, juodus rašalo akmenis, raižytus raganosių ragus ir kitus vertingus daiktus, kai ką pamačiau ir net aiktelėjau. Vitrinos kampe beveik nepastebimas gulėjo žiedas su briliantu ir nefrito apyrankė. Bemat pažinau Perlės dovanas, dingusias su *kinu*! Man pasidarė silpna. Tikriausiai kažkokie plėšikai rado papuošalus *kine* ir juos pardavė. Tačiau *kiną* aš pamečiau netoli Pekino, o ne čia, Šanchajuje.

Įsitvėriau parduotuvės durų rankenos, kol atgavau pusiausvyrą, tada įėjau į vidų. Pusamžis rausvo veido vyras retėjančiais plaukais prišoko su manim pasisveikinti.

– Ponia, gal ką nors išsirinkote iš mūsų vitrinos?

Parodžiau į du papuošalus.

Jis paragino mane sėstis, o pats priėjo prie vitrinos, be galo atsargiai paėmė papuošalus ir padėjo ant fetru dengto prekystalio kvadrato.

– Ponia, turite puikias akis – šie du dirbiniai yra aukščiausios kokybės.

Jis paėmė žiedą su briliantu ir pasukiojo pro langą krintančioje saulės šviesoje. Vienintelis žiedo akmuo nušvito daugybe vaivorykščių, tarsi žūtbūt stengdamasis papasakoti man kalne patirtus savo nuotykius. Tada vyriškis paėmė nefrito apyrankę ir pakreipė, kad ji atspindėtų saulės spindulius ir aš pamatyčiau, kokie nepriekaištingai skaidrūs brangakmeniai. Paskui užmovė žiedą man ant piršto, o apyrankę ant riešo. Briliantas taip žaižaravo, kad vos ne akino; nefritas ant odos kėlė vėsos pojūtį. Glosčiau glotnų akmens paviršių ir man atrodė, kad bekraštėje jo žalumoje jaučiu virpant Perlės dvasią.

Mano akys pritvinko ašarų ir aš vos susitvardžiau nepravirkusi. Pažiūrėjau į Rausvąjį Veidą.

– Kiek?

Vyras storais trumpais pirštais pastumdė skaitytuvo rutuliukus, paskui atsisuko į mane ir tarė:

– Ponia, kadangi kinų Naujųjų metų šventė dar nesibaigė, o jūs – pirma mūsų lankytoja šiandien, suteiksiu jums ypatingą nuolaidą – trisdešimt auksinių už abu.

– Aš juos paimsiu.

Žinojau, kad kaina gerokai per didelė, bet nesiderėjau, nes norėjau pagerbti Perlę.

Išrašydamas kvitą Rausvasis Veidas keletą kartų vogčiomis vertinamai į mane žvilgtelėjo.

Išsitraukiau pinigus ir abejingai paklausiau:

– Gal kartais pažįstate žmogų, pardavusį jums šiuos papuošalus?

Jis pažiūrėjo pro skaitymo akinių viršų.

– Daugumą geriausių papuošalų mes įsigyjame iš garsiausių Šanchajaus šeimų. Tačiau kartais žmonės tiesiog užeina ir parduoda dirbinius. Taip pasielgė ir šių dviejų papuošalų savininkas. Bet, ponia, mūsų taisyklės neleidžia atskleisti pardavėjų tapatybės. Atsiprašau, bet negaliu pasakyti, kam jie priklausė.

Veikiausiai jis puikiai žinojo, kad papuošalus pirko iš plėšikų, bet tikrai nesiruošė to pripažinti. Plėšikai dažnai parduodavo vogtus daiktus toli nuo nusikaltimo vietos, nes tada tikimybė įkliūti mažesnė.

– Nieko baisaus, – nusišypsojau. – Ar su šitais papuošalais buvo parduota ir kitų?

– Nebuvo. Bet, ponia, – jo veidas nušvito, – jei norite dar ko nors, mes turime kitų…

Pertraukiau jį rankos mostu.

– Aš labai patenkinta pirkiniais.

Sumokėjau, padėkojau ir jau buvau beišeinanti, bet staiga man ėmė sukti pilvą.

– Ar galiu užeiti į jūsų tualetą? – paklausiau Rausvojo Veido.

– Prašom, ponia, – atsakė jis ir nusivedė mane į parduotuvės galą.

Paaiškėjo, kad pilvas buvo niekuo dėtas – mane tik užvaldė jausmai. Įdėmiai nužvelgiau priblokštą savo veidą veidrodyje, paskui keletą kartų giliai įkvėpiau, kad nusiraminčiau. Muilas ir

rankšluosčiai buvo sudėti už plačios kriauklės, ant kažkokios lentos. Ištiesusi ranką prie muilo pamačiau kažką netikėta – žvilgantį laką. Man ėmė tuksėti širdis. Pastūmiau į šalį muilą, krūvą rankšluosčių ir tualetinio popieriaus ritinėlį, tada pakėliau tai, ką palaikiau skalbimo lenta.

Skruostais pasipylė ašaros.

Žiūrėjau į stebuklingai surastas savo *kino* liekanas. Matyt, du papuošalai čia atsirado kartu su juo.

Kokia ironija: antikvaras Rausvasis Veidas buvo toks neišprusęs, kad nepažino Mingų dinastijos senienos! Paglosčiau vis dar lygų instrumento paviršių, paskendusi prisiminimuose apie Perlės pamokas ir mūsų bendravimą.

Tuomet išgirdau už durų sunerimusį Rausvojo Veido balsą:

– Ponia, jums ten nieko neatsitiko?

Plaštaka nusišluosčiau ašaras.

– Nieko. Viskas gerai, – atsakiau, atidariau duris ir išėjau.

Pardavėjas atrodė suglumęs, kai pamatė mano rankoje sutrūkinėjusį medį.

– Ar galite man jį parduoti? – paklausiau užbėgdama jam už akių.

Jis nusikvatojo.

– Bet kam jums reikia to šlamšto?

Pamatęs, kad nusiminiau, jis įsiteikiamai nusišypsojo.

– Ponia, jeigu jis jums patinka, galite imti. Čia bus mūsų dovana Naujųjų metų proga.

– Jūs labai malonus.

– Vyras, pardavęs mums tuos du papuošalus, paliko šį daiktą parduotuvėje ir nebegrįžo. Taigi nusprendžiau padėti jį vonioje. Matot, – jis parodė į *kino* rezonansinę dėžę, – jis puikiai tinka laikyti muilui ir kitokies mažmožiams.

Jis smalsiai į mane žvilgtelėjo.

– Bet kam jums jo reikia?

– Žinot, aš kolekcionuoju seną medį.

Grįžusi į viešbučio kambarį, kruopščiai nuvaliau instrumentą, radau stygas (jos tebebuvo giliai rezonansinėje dėžėje, kur jas padėjau ruošdamasi bėgti), paskui jas pritvirtinau. *Kinas* sugėrė labai daug drėgmės, todėl garsas buvo slopus. Vis dėlto man norėjosi sugroti „Prisimenant seną draugę“, „Raudą už Ilgųjų vartų“, „Tris variacijas slyvos žiedo tema“…

Dėl įvykio antikvariate atsilikau nuo savo plano trim dienomis; per jas nieko daugiau neveikiau, tik skambinau *kinu* užsimovusi Perlės žiedą su briliantu ir nefrito apyrankę. Tik ketvirtą dieną įstengiau vėl sukaupti dėmesį į priežastį, dėl kurios buvau Šanchajuje. Tą popietę išsimaudžiau vonioje, paskui kruopščiai pasidažiau, apsivilkau šilkinę suknelę ir nuėjau užkąsti į restoraną ant viešbučio stogo. Jaunasis padavėjas taip nudžiugo vėl mane pamatęs, kad suėmė mano pirštinėtą delną ir priglaudė prie lūpų!

Per arbatos gurkšnojimo, koketiškų žvilgsnių laidymo ir žmogžudystės planavimo ritualą pastebėjau link išėjimo skubančią pažįstamą žmogystą – Fang Rong tarnaitę Mažąją Raudonę! Paprašiau savo padavėjo atvesti ją prie mano staliuko.

Kai Mažoji Raudonė mane pamatė, jai atvipo žiauna, tarsi vidury dienos būtų pamačiusi šmėklą.

– Panele Brangioji Orchidėja, kur buvote? Ką čia veikiate?

Mano padavėjas pritraukė jai kėdę ir padėjo atsisėsti. Niekada nepatyrusi tokio karališko elgesio Mažoji Raudonė nerangiai vožėsi pasturgaliu ant kėdės, paskui užkliudė ir numetė ant grindų krištolinę cukrinę.

Kai buvo besilenkianti jos pakelti, uždėjau pirštinėtą ranką jai ant peties.

– Mažoji Raudone, tegul tuo pasirūpina padavėjas.

Bet ji vis tiek mėgino kelti cukrinę. Tada rūsčiai į ją dėbtelėjau.

– Liaukis, Mažoji Raudone.

Padavėjui baigus šluostyti grindis ir stalą, užsakiau dar arbatos ir pyragaičių.

Mažoji Raudonė iš jaudulio ar baimės vis dar gaudė kvapą.

– Panele Brangioji Orchidėja, ilgai negaliu būti. Atėjau čia įteikti laiško vienam Persikų žiedų svečiui.

– Nieko baisaus. Jei pavėluosi, tik pasakyk mamai, kad netikėtai su manim susitikai.

Jos akys išsipūtė sulig putpelių kiaušiniais.

– Oi, ne, – tuomet jūsų lauktų baisūs nemalonumai! Jie jūsų visur ieško! Mama vis kartoja, kad jeigu jus suras, ji…

Ji nebaigė sakinio ir pažiūrėjo į mane.

– Ką ji man padarys?

Užuot atsakiusi į mano klausimą, Mažoji Raudonė tarė:

– Panele Brangioji Orchidėja, jūs atrodote tokia graži ir turtinga.

– Ačiū. O dabar pasakyk: ką grasino man padaryti mama?

– Išperti jus rimbu, kol nusiners oda!

Tuo metu grįžo padavėjas su sidabriniu padėklu. Kai išdėliojo valgius ir gėrimus ant stalo ir nuėjo, pasakiau Mažajai Raudonei:

– Nesijaudink. Valgyk ir gerk arbatą.

Arbatą ji šlerpė. Visų lankytojų užsieniečių akys įsmigo į mudvi.

Kai pagaliau lyg vėjo gūsis ji nušlavė paskutinį kąsnelį maisto ir išmaukė paskutinį arbatos lašelį, pasakiau:

– Mažoji Raudone, prašau labai įdėmiai išklausyti, ką pasakysiu.

Ji linktelėjo galvą; gabalėlis razinos ant lūpos kartojo kiekvieną jos galvos judesį. Nuėmiau jį.

– Noriu, kad nuneštum mano žinutę. Grįžusi į Persikų žiedus pasakyk mamai, kad matei mane, ir paprašyk susitikti su manim čia, šiame restorane, rytoj trečią valandą…

– Bet, panele Brangioji Orchidėja, jie uždarys jus į tamsųjį kambarį!

Sužaibavau į ją akimis, kad nustotų klykti.

– Ne, neuždarys.

– Uždarys! Panele Brangioji Orchidėja, prašau jūsų: kuo greičiau išvykite iš Šanchajaus! Jūs visuomet gražiai su manim elgdavotės, tad prašau neversti manęs sakyti mamai, kad jus mačiau.

– Mažoji Raudone, patikėk manim: žinau, ką darau, ir į bėdą nepakliūsiu.

– Jūs tuo įsitikinusi?

– Mažoji Raudone, gal užmiršai, kad esu *ming dzi* ir turiu daugybę svarbių klientų?

Ji vis dar atrodė tokia sutrikusi, kad nieko neįstengė atsakyti.

– Kai grįši į Persikų žiedus, – aiškinau toliau, – tepasakyk mamai ir tėčiui, kad noriu parodyti jiems nepaprastai svarbių dokumentų. Ir jie turi ateiti čionai, nes nenoriu rizikuoti juos prarasti. Na, nebent jie norėtų prisiimti atsakomybę, jei jų neteksiu.

Ji linktelėjo. Pakeičiau temą: pasiteiravau apie Pavasario Mėnesieną ir tetulę A Ping.

– A Ping nė kiek nepasikeitė, tik jums dingus ji visiškai nustojo kalbėti. Turiu galvoje, ji nebeišleidžia jokių garsų. Bet valgius gamina geriau negu kada nors anksčiau.

Ji nutilo, pakėlė trupinį nuo stalo ir įsimetė į burną.

– Bet Pavasario Mėnesiena… Prastos naujienos.

Mane nukrėtė šiurpas.

– Kas atsitiko?

– Ji susibjaurojo veidą – uždegė valgymo lazdelę ir ja susibadė.

– Dangau, kam ji taip padarė?!

– Nejaugi nežinote, kad ji visados pavydėjo jums duobučių skruostuose? Taigi Raudonajai Nefritei ir jums išvykus ji pamanė, kad dabar jos eilė tapti *ming dzi*. Ji ypač norėjo būti panaši į jus – taip ir susidarkė veidą.

– Ji vis dar Persikų žieduose?

– Ne, mama su tėčiu pardavė ją į kitą viešnamį.

– Ar žinai, į kurį?

Ji papurtė galvą.

– Tik žinau, kad jis Činghe gatvėje.

Činghe gatvėje buvo įsikūrusios prasčiausios reputacijos pasilinksminimo įstaigos.

– Beje, girdėjau, kad ji dar susigriebė karklų marą.

Atsidusau: kaip liūdna, kad tokia nekalta mano draugė galiausiai susibjaurojo veidą ir užsikrėtė venerine liga!

Tada prisiminiau savo papūgą.

– Kas nutiko Slyvos Žiedui? Ar kas nors ją priglaudė?

– Kartą, kai Raudonoji Nefritė apsilankė Persikų žieduose, mama paukštį jai dovanojo.

Pasibaisėjau, kad mano mylima augintinė atsidūrė pas pikčiausią Perlės priešą. Ar Raudonoji Nefritė rūpinsis papūga taip nuoširdžiai, kaip rūpinausi aš? O gal tik leis paukščiui sunykti, kol pati

mėgausis gerbėjų liaupsėmis?

Iš košmaro mane pažadino Mažosios Raudonės balsas.

– Panele Brangioji Orchidėja, labai ačiū jums už gerumą, bet man tikrai jau reikia eiti.

– Suprantu. Bet dar vienas – paskutinis – klausimas. Kaip sekasi verslas Persikų žiedams?

Ji susiraukė.

– Ne per geriausiai.

– Kodėl?

– Nejaugi negirdėjote? Valdžia stengiasi išnaikinti visus viešnamius tarptautinėje gyvenvietėje! Persikų žiedai, Neregėtos laimės šventykla, Miegančių gėlių paviljonas ir dar keli kiti neuždaryti tik todėl, kad juos globoja policijos viršininkas Če ir kai kurie kiti įtakingi klientai.

Atsidusau. Niekados neįsivaizdavau, kad ateis diena, kai tie prašmatnūs paviljonai ims smukti, o gal net išnyks.

– Mažoji Raudone, dabar geriau jau eik, tik nepamiršk, ką sakiau mamai ir tėtei.

Ji linktelėjo ir išskubėjo; stora jos kasa šokinėjo kaip išgąsdinta angis, negalinti nusileisti ant žemės.

Gurkšnojau arbatą ir mąsčiau apie keistus lemties kelius. Mano lemtis, kaip ir visų kitų, buvo gerų ir blogų įvykių mišinys. Ar dabar lemtis leis pasiekti galutinį mano tikslą – atkeršyti už tėvą? O jeigu jį pasieksiu, ar taip bus dėl kažkokio gero mano poelgio ankstesniame gyvenime, ar dėl blogo? Ar lemtis bus tiek maloninga, kad liksiu nenubausta ir gal net ateityje patirsiu šiek tiek laimės? Bet gyvenime jau ne kartą įsitikinau, kaip beprasmiška spėlioti, kas laukia ateityje.

Kitą popietę ištisas valandas ruošiausi pasimatymui su savo buvusiais engėjais. Nusprendžiau rengtis vakarietiškais apdarais. Jeigu vilkėčiau kiniška suknele, nesvarbu, kaip įmantriai siuvinėta ir kaip nepriekaištingai sukirpta, ji tik primintų Fang Rong ir Vu Čiangui, kad buvau – o gal ir tebesu – prostitutė. O štai egzotiška ir aristokratiška vakarietiška suknia juos sutrikdys. Juodu eis iš proto stengdamiesi atspėti mano dabartinę padėtį: gal susikroviau didžiulius turtus, gal dabar mane išlaiko itin įtakingas kariauninkas, o gal net kaip legendinė *ming dzi* Auksinė Gėlė galų gale tapau ambasadoriaus žmona ir vyriausiojo kariuomenės vado meilužė. Kuo labiau mama su tėčiu glums neįstengdami atspėti, kas dabar esu, tuo labiau įbauginti jausis.

Pirmiausia reikėjo sumenkinti jų *ego* ir išaukštinti manąjį.

Įdėmiai apžiūrėjau savo atspindį veidrodyje. Rausva suknelė apie kaklą ir rankogaliai buvo puošti įmantriais nėriniais; standžiai prigludęs juosmuo pabrėžė liekną figūrą. Mano krūtys, lyg dvynės skaistuolės, buvo kilstelėtos aukštyn, kad galėtų pro nėrinius vogčiomis dirsčioti į uždraustą išorinį pasaulį. Virš šių iškilumų gulėjo trys perlų vėriniai. Jie subtiliai žvilgėjo – visai kaip du dideli apvalūs perlai, kabantys ausyse. Plaukus susitepiau pomada, paskui surišau į kuodą. Rausva rožė, virš ausies prisegta į plaukus, rodė mane esant elegantišką ir podraug pašėlusią. Paėmiau Oujango dovanotą krištolo flakonėlį ir nešykštėdama įtryniau kvepalų į pažastis, tarp krūtų ir už ausų. Žinoma,

mūvėjau Perlės žiedą su briliantu ir nefrito apyrankę, kad jos dvasia bauginamai sklandytų virš mano buvusių šeimininkų.

Laukiau iki penkiolikos po trijų, tik tada nuėjau į restoraną. Įėjusi į salę iškart pamačiau Fang Rong ir Vu Čiangą, sėdinčius prie stalelio su dviem apsaugininkais. Kraipydama užpakalį iš lėto priėjau prie tų nedorėlių pulkelio. Akimis šaudžiau į šalis, vos pastebimu galvos linktelėjimu sveikindamasi su vienu kitu pažįstamu viešbučio svečiu; tokia pat vos pastebima šypsenėlė žaidė ir mano lūpose. Sėdintieji prie staliukų ėmė įnirtingai kuždėtis, žvilgsniai įsikabino į mane it senis į jauną skaistuolę.

Mama akimis svaidė žaibus. Monetos Vu Čiango švarko rašte panėšėjo į žiūrinčių iš savo kapų negyvėlių akis. Apsivilkusi violetinio atspalvio raudoną suknelę Fang Rong priminė krūvą krauju pasruvusios pjaustytos jautienos. Nors nugara bėgiojo skruzdės, stengiausi, kad ir toliau mano šypsena liktų tokia pat paslaptinga kaip į pasaulį besibeldžiančios naujos gyvybės spyriai į motinos pilvą.

Tą akimirką, tarsi kokiam režisieriui davus ženklą dar labiau dramatizuoti padėtį, prie manęs prišoko gražusis padavėjas.

– Oujang *furen*, – jis pavadino mane pagarbiausiu ponios titulu; paprastai juo kreipiamasi tik į aukštų pareigūnų žmonas, – ar šiandien pageidausite sėdėti prie to paties staliuko?

Žavingai nusišypsojau.

– Ne, šiandien turiu svečių.

Priėjau prie savo buvusios šeimininkės ir šeimininko. Padavėjas mikliai pritraukė man kėdę ir padėjo atsisėsti. Užsakiau arbatos ir užkandžių keturiems. Prieš padavėjui nueinant pasakiau:

– Tik nepamirškite pridėti sąskaitos prie mano mokesčio už kambarį.

Dabar toji šutvė atrodė visiškai pasimetusi; ketvertas nužiūrinėjo mane kaip detektyvai, besistengiantys išaiškinti sudėtingą nusikaltimą.

Mama įsakė dviem apsaugininkams persėsti prie gretimo staliuko, tada grėsmingai pažiūrėjo į mane.

– Na, Siang Siang…

– Norėčiau, kad į mane kreiptumėtės kaip į ponią Oujang.

Tėtis pašaipiai įsiterpė:

– Vadinasi, tau pavyko ištekėti? Ar galiu paklausti, kelinta to vyro sugulovė esi – septinta ar aštunta?

Porelė šiurpokai sukikeno.

Iki ausų nusišypsojau dviem nedorėliams.

– Ne jūsų kekšiškas reikalas, žmona aš ar sugulovė. Bet aš išties susiradau gerą vyrą.

Juodu susižvalgė, tada Fang Rong kandžiai paklausė:

– Na, gerai, ponia Oujang, tai kodėl panorote su mumis pasimatyti? Gal todėl, kad gerasis jūsų vyras nesugeba jūsų patenkinti, tad norite įžiebti savo geismų liepsną vėl griebdamasi kekšės amato?

– Būtent.

Pašnekovai iš nuostabos prasižiojo. Mama įtariai į mane žiūrėjo, kol jos veide pasirodė plati šypsena.

– Maloniai prašom. Jūsų didžiausio palankumo klientas didysis ponas Fungas vis dar teiraujasi apie jus.

Mane nukrėtė šiurpas, bet iš paskutiniųjų stengiausi likti rami kaip statula.

– Norit pasakyti, jis vis dar lankosi Persikų žieduose?

– Taip, – vienu balsu atsakė porelė. Tada mama pridūrė: – Bet jums dingus jokia kita seserimi jis nebuvo patenkintas.

– Labai jo pasiilgstu. Jis buvo be galo malonus man, – nutilusi apžiūrėjau didžiulį žiedą su briliantu ant savo piršto, paskui pakėliau akis ir nužvelgiau jųdviejų veidus. – Na, mama ir tėti, ar galite surengti mudviem pasimatymą?

Visi trys spoksojome vienas į kitą ir tylėdami laukėme. Galop mama neišlaikė.

– Siang Siang, ko nori iš mūsų? – Ji žvilgtelėjo į du apsauginінkus, paskui nuleidusi balsą pridūrė: – Nemėgink manęs mulkinti, antraip tavo kailis kentės!

– Tačiau, – įsiterpė tėtis parodydamas tvarkingus baltus dantis, – jeigu grįžti kekšauti, kad sumokėtum savo skolas, – labai prašom.

Mintyse save subariau, nes vos nepraradau savitvardos.

– Luktelkit, tėti, – argi mama prieš dešimt metų man nesakė, kad buvau ne parduota, o atiduota judviem už dyką? Tai kaip čia yra, kad vis dar esu skolinga?

– Cha, cha – tiesą sakai! – Fang Rong taip nusijuokė, kad net apgamas kaktoje, rodės, tirta.

Man knietėjo` išrauti jį iš to šlykštaus snukio.

Tada ji ėmė kalbėti:

– O kaip su tomis meno pamokomis, kurias gavai, su tais sočiais valgiais, tavo dailiai apstatytu kambariu ir pagal užsakymą siūtomis suknelėmis? Jeigu manai, kad visa tai nieko nekainavo, tuomet esi didžiausia naivuolė ar paskutinė kvaiša. Už tuos dalykus buvo paklota tūkstančiai! Aš net nekalbu apie palūkanas.

Žiūrėjau į tuos nedorus veidus, besiraukančius prieš mane, ir vos susilaikiau nesusivėmusi. Šovė mintis: kai ištaškysiu smegenis didžiajam ponui Fungui, gal reikėtų sunaikinti ir šias dvi padugnes?

– Mama ir tėti, – iš paskutiniųjų stengiausi neprarasti savitvardos, – ar galiu dabar pakviesti jus į savo apartamentus? Noriu, kad pasigrožėtumėte labai dailiu kaligrafijos pavyzdžiu – neseniai jį įsigijau savo kolekcijai.

Tada mostelėjau į jų apsaugininkus.

– Jei norite, galite pasiimti ir juos.

Atėjęs į mano kambarį šlykštusis ketvertas ilgai dairėsi į prašmatnų vakarietišką apstatymą, kol pagaliau atsisėdo. Išsikviečiau savo padavėją ir paprašiau atnešti arbatos ir pyragaičių.

Tėtis nusišypsojo smalsiai žvelgdamas į mane.

– Hm, Siang Siang, ištekėjai ne tik už gero, bet ir, galiu lažintis, labai turtingo vyro.

– Tiesą sakant, man rūpi ne jo pinigai, bet jo pažintys.

Stojo ilga, iškalbinga tyla. Suzvimbė durų skambutis – mano padavėjas atnešė arbatos ir pyragaičių. Kaip visada daviau jam krūvą arbatpinigių; jis nusilenkė ir karštai padėkojo prieš išeidamas. Mama su tėčiu neslėpdami susidomėjimo stebėjo šią sceną.

– Prašom vaišintis, – paraginau ir visi ėmėme valgyti.

Kai tos keturios alkanosios vėlės prarijo paskutinį pyragaičio kąsnelį ir išgėrė paskutinį lašą arbatos, pasakiau:

– Dabar pasigrožėkime mano neseniai įsigytu meno kūriniu. Neabejoju, jis patiks ne mažiau, negu jums patinka apgaudinėti seseris.

Fang Rong ir Vu Čiangas susižvalgė – įtariai, bet podraug suglumę. Nusivedžiau juos į miegamąjį, kur buvau pasikabinusi pono Oujango ritinėlį.

Kai sutuoktiniai ėmė skaityti, jų išraiška pasikeitė nuo dvejonės į nuostabą, o galiausiai – į baimę, kaip aš ir tikėjausi. Vos tik jie pamatė Oujango parašą ir antspaudą, jiems atvipo žiauna. Jie pasisuko ir įsispitrijo į mane. Jų veidai buvo išbalę, akys lakstė į šalis kaip į spąstus įkliuvusios pelės.

– Mama ir tėti, jums neatrodo, kad šis kaligrafiškas tekstas vertas daugiau negu mano skola?

Stojo ilga vaiduokliška tyla, paskui jų veiduose pasirodė vergiškai nuolanki šypsena.

– Ak, Siang… – prašneko Fang Rong; jos balsas staiga tapo labai silpnas ir švelnus, – ne… ponia… ne, Oujang *furen*, kaip… kaip galime jums padėti?

Tėtis net negalėjo pakelti galvos ir pažiūrėti man į akis; jo balsas išdavė baimę.

– Taip, Oujang *furen*, kuo nuolankūs jūsų tarnai gali jums padėti?

Užuot atsakiusi, pirma išsitraukiau šilkinę nosinę ir ėmiau mosuoti ja grakščiais šokėjos judesiais. Pajutau neapsakomą malonumą matydama, kaip subtiliai keičiasi mamos ir tėtės veido spalva. Iki šios akimirkos aš menkai įsivaizdavau, kokį pasitenkinimą suteikia galia ir koks priklausomas nuo jos gali tapti žmogus!

Kurį laiką dar pažaidžiau su nosine, paskui ją padėjau ir prisikišau prie pat jų apgailėtinų veidų.

– Mama ir tėte… – nutilau, kad sukelčiau jiems įtampą.

– Taip, kuo mes galim padėti? – vienu balsu suspigo porelė.

– Noriu, kad surengtumėt man pasimatymą su didžiuoju ponu Fungu Persikų žieduose per žibintų šventę.

– Mielai, Oujang *furen*, – pasišovė tėtis. – Tai nesunku padaryti.

Mama atrodė kiek sutrikusi.

– O kas, jeigu didysis ponas Fungas tą dieną negalės ateiti?

Piktai į ją dėbtelėjau.

– Norit pasakyti, jis neras laiko net *man*?

– Labai atsiprašau, Oujang *furen*, turėjau galvoje kitką…

– Man nė motais, ką turėjote galvoje. Aš tik noriu, kad itin kruopščiai išvalytumėte svečių

priėmimo kambarį, papuoštumėte jį šimtu gėlių ir iškvėpintumėte brangiausiais kvepalais. Dar nupirkite naują raudoną lovos užtiesalą, paklodžių ir pagalvių užvalkalų. Be to, nepamirškite išvirti keletą Fungo mėgstamų patiekalų ir paruošti kelis butelius viskio ir šampano.

– Duodame jums žodį, – vėl kniauktelėjo porelė.

– Be to, noriu maloniai pasišnekučiuoti su savo senu didžiausio palankumo svečiu, todėl prašau, kad mudviem niekas netrukdytų. Prie kambario neturi būti jokių seserų, tarnaičių, kambarinių, tarnų, apsaugininkų – nieko. Ar viską supratote?

Dvi galvos ėmė šokinėti ore kaip jojo.

– Viskas bus padaryta, – atsakė mama. – Kadangi tą dieną vyks žibintų šventė, dauguma mūsų išeis linksmintis. Prižadu, kad judu būsite vieni visame Persikų žiedų paviljone.

– Puiku.

Stojo ilga tyla. Mama išspaudė šypseną.

– Oujang *furen*, bet aš maniau, kad jūs ištekėjusi…

– Fang Rong, – užuot kreipusis į ją „mama“, tyčia pavadinau visu vardu parodydama, kaip pasikeitė mūsų santykiai. Negana to, kad nebebuvau jai pavaldi, aš tapau viršesnė už ją – man net nestigo pasipūtimo vadinti ją vardu. – Man to reikia tik prisimenant senus laikus. Šiaip ar taip, – rūsčiai į ją žvilgtelėjau, – čia ne jūsų *kekšiškas* reikalas. Tik darykit, ką jums sakau, ir per daug neklausinėkit – taip judviem bus tik geriau, supratot?

– Taip, Oujang *furen*, – atsakė mama tokiu graudžiu balsu kaip šuns, iš kurio atėmė kaulą.

– Ir paskutinis dalykas. Niekados niekam nesakykite, kad matėte mane ar kaligrafijos ritinėlį.

Juodu suamsėjo it pasiklydę šunys staiga išvydę šeimininką.

Paskambinau telefonu ir išsikviečiau savo padavėją.

Kai jaunuolis juodu smokingu ir baltomis pirštinėmis išlydėjo tą niekdarių ketvertą pro duris, pakėliau ranką, nykščiu ir smiliumi pavaizdavau pistoletą, nusitaikiau į tolstančias nugaras ir paleidau keturis įsivaizduojamus šūvius iš anksto mėgaudamasi būsimu kraujo praliejimu.

33

Kerštas

Pirmo mėnulio kalendoriaus mėnesio penkioliktos dienos vakarą išsikviečiau taksi ir nuvažiavau į Persikų žiedų paviljoną. Kai pamačiau iki skausmo pažįstamą rausvą pastatą už šimto metrų, paprašiau vairuotoją mane išleisti, kad galėčiau likusį trumpą atstumą nueiti pėsčia.

– Panele, ar norite, kad grįžčiau ir parvežčiau jus namo *tuanjuan*33 vakarienės?

– Ne, ačiū, – nusišypsojau. – Manau, šįvakar turite anksti baigti darbą ir grįžti namo susitikti su savo artimaisiais.

Žiūrėjau, kol automobilis nuvažiavo, tada pasukau link paviljono.

Šią dieną pasirinkau todėl, kad mudu su Fungu būsime palikti vienudu, ir dar todėl, kad man atrodė labai tinkama nužudyti mano šeimą sugriovusį žmogų tą dieną, kai susirenka šeima.

„Parvežčiau jus namo tuanjuan *vakarienės.“* Vairuotojo žodžiai be perstojo sukosi galvoje, kai pėdinau link namų, tiksliau, kalėjimo, į kurį buvau įgrūsta trylikos. Tik užuot grįžusi namo vakarienės, ėjau į „namus“ žudyti žmogaus! Įkišau ranką į užantį ir užčiuopiau peilį. Aštraus plieno pojūtis kėlė baimę, bet podraug žadino ryžtą. Peilį pasiėmiau tik tam atvejui, jei mano pagrindinis planas nenusiseks. Ketinau nugirdyti Fungą – tai padaryti man niekada nebuvo sunku, – tada paimti pistoletą, kurį jis visuomet nešiodavosi, ir nukreipti į jį.

Vienas kitas praeivis skubėjo gatve priešais Persikų žiedus – tikriausiai ėjo namo valgyti saldžių kukulių, simbolizuojančių *tuanjuan* – šeimos buvimą drauge. Paskui šeimos drauge išeis į parkus ar šventyklas grožėtis žibintais ir minti mįslių.

Vakaro tylą drumstė pokšintys fejerverkai ir tratantys būgnai – pasitinkant Naujuosius metus jie baidė piktąsias dvasias. Pasitryniau skruostus ir standžiau apsisukau krūtinę skraiste. Staiga prisiminiau Teng Siong. Kur ji dabar galėtų būti? Tikėjausi, kad ji nebuvo sučiupta, antraip ją tikrai kankins, o gal net nužudys.

– Teng Siong! – pasakiau balsu. Šaltame ore skambantis jos vardas įkvėpė man drąsos. Vyliausi, kad ji tebėra gyva, net jeigu šiuo metu gelbėdamasi bėgtų į tolimiausią žemės kampelį. Ėjau toliau, niūniuodama Pekino operos melodiją, kad nusiraminčiau. Visai prie pat horizonto patekėjo mėnulis. Jis atrodė bauginamai didelis – it koks dygliuotas geležies rutulys.

– Teisingumas triumfuos! – sukuždėjau paslaptingam, į kaukę panašiam jo veidui.

Du akmeniniai liūtai prie vartų atrodė besišypsą, tarsi sveikintų mane grįžusią namo. Ar jie žino, kad grįžau vien tam, kad sunaikinčiau tą didįjį seksualinės darmos sergėtoją?

Staiga priešais vartus išdygo Fang Rong. Su violetine palaidine ir kelnėmis ji panėšėjo į

pernokusį baklažaną. Jai iš paskos ėjo Mažoji Raudonė su Mėnulio deivę vaizduojančiu žibintu rankose.

Mama iki ausų nusišypsojo, o kai prašneko, balsas buvo saldus lyg medus.

– Oujang *furen*, sveika sugrįžusi į Persikų žiedus!

Pasiryžusi neaušinti burnos dėl kažkokių niekų iškart griebiau jautį už ragų:

– Ar didysis ponas Fungas jau atvažiavo?

– Dar ne. Jis sakė šventės proga pirma pavakarieniausiąs su šeima, tada atvyksiąs. Bus čia po valandos.

– Puiku. Ar kambarys sutvarkytas, papuoštas gėlėmis ir iškvėpintas, kaip liepiau?

– Be abejo.

– Gerai, tada galit važiuoti švęsti Žibintų šventės.

– Gal norite, kad Mažoji Raudonė liktų ir jums patarnautų?

– Nenoriu.

– Bet du mūsų apsaugininkai, – ji parodė į stuobrius, stovinčius už pusės žingsnio, – jus…

– Mes su didžiuoju ponu Fungu norime, kad šįvakar mums niekas netrukdytų.

– Aišku, Oujang *furen*.

– Bet A Ping gali pasilikti – jei kartais užsimanyčiau, kad pagamintų daugiau valgių.

– Supratau, – mama šelmiškai nusišypsojo. – Šiaip ar taip, ji beprotė.

– Puiku. Tad dabar galite važiuoti. Čia aš viską žinau.

– Klausau, Oujang *furen*, – ji metė į mane daugiareikšmį paleistuvės žvilgsnį. – Linkiu nuostabiai praleisti vakarą.

– Galite neabejoti, kad taip ir bus.

Palaukiau, kol privažiavęs automobilis išsivežė mamą, Mažąją Raudonę ir du apsaugininkus, tada pasukau prie Persikų žiedų paviljono.

Man ėmė tuksėti širdis: viskas atrodė taip gerai pažįstama, bet podraug be galo svetima. Užplūdo prisiminimai: kaip trylikos metų mergiščia įėjau į šiuos gražius rūmus manydama, kad juose gyvena turtuolis. Iš tolo riesti paviljono stogai priminė rankas, viliojančias atgal į šią malonumų ir ištvirkimo viešpatiją. Gražios merginos, ištapytos ant sodo sienų, rodės, merkė akį ir sekė valiūkiškais žvilgsniais, kol ėjau akmenimis grįstu vingiuotu taku palei bambukų giraitę. Stabtelėjau prie tvenkinio ir žvilgtelėjau į mėnesienoje žvilgančius auksinius, oranžinius ir baltus pavidalus. Ak, kaip norėjau būti karpiu – nuo nieko nepriklausoma, neslegiama nė menkiausio rūpestėlio! Ir negalvojanti apie būsimą žmogžudystę! Ilgokai žiūrėjau į kiemą, paskui apsisukau ir nuėjau prie pagrindinio pastato.

Viduje užlipau laiptais ir ėmiau sukiotis antro aukšto koridoriais. Atsidūrusi priešais Fang Rong ir Vu Čiango kambario duris sustojau. Per daugybę metų Persikų žieduose vos keletą kartų žvilgtelėjau į jo vidų – nė karto gerai nemačiau ir juo labiau nebuvau įėjusi į šį uždraustą kambarį. Dabar pasitaikė tokia gera proga, kad tiesiog negalėjau susilaikyti. Sukiojau durų rankenos bumbulą, kol paskaudo

ranka, bet veltui – apvalus vario gabalas nė nemanė pasisukti. Nenorėdama prisipažinti pralaimėjusi, išsitraukiau plaukų segtuką, įkišau į rakto skylutę ir pasukau. Pasigirdo tylus spragtelėjimas. Pastūmiau duris ir – mano nuostabai – jos atsidarė.

Pamačiau nedidelę stalinę lempą, uždegiau, ir ji apšvietė tą slaptą patalpą. Pamačiau sodriai purpurinį santalo stalą, komodą, skrynią su bronziniais šikšnosparnių pavidalo vyriais, žmogaus dydžio veidrodį paauksuotais rėmais, didžiulę alyvmedžio lovą… Paskui mano žvilgsnis užkliuvo už aukštos, įmantriai išraižytos, perlamutru inkrustuotos spintos. Prišokau prie jos, atidariau duris ir pamačiau tai, ko ieškojau, – seifą. Ėmiau sukioti užraktą, bet nieko nepešiau. Kai mano ranka galiausiai paleido užraktą, kojos vis dar nenorėjo eiti iš kambario.

Staiga pastebėjau komodą. Ėmiau traukyti jos stalčius, bet veltui. Tada vėl išsitraukiau plaukų segtuką, bet kad ir kaip smarkiai sukiojau jį rakto skylutėje, stalčiai nepasidavė. Netekusi vilties iš visų jėgų patraukiau viršutinįjį, ir jis atsidarė. Mėginau traukyti už kitų rankenėlių ir pamačiau, kad dabar, kai sulaužiau pagrindinį užraktą, kiti stalčiai irgi atsidaro. Ėmiau raustis tarp popierių ir po kambarį pasklido garsai, primenantys tykštantį vandenį. Į mane žvelgė laiškai, rašteliai, įvairūs dokumentai, tarp jų ir sutartys bei kvitai – visi tarsi maldavo, kad juos perskaityčiau. Vieno stalčiaus viršuje gulėjo mažos, labai gražios mergaitės malonia išraiška nuotrauka.

– Kas čia? – balsu paklausiau, paskui išsitraukiau nuotrauką ir įdėmiau pažiūrėjau. Kai žvilgsnis užkliuvo už apgamo, lyg trečia akis spoksančio tarp antakių, suvokiau, kad mergaitė – ne kas kita kaip paauglė Fang Rong! Nenuostabu, kad jai davė Gražiaveidės vardą! Tačiau sunkiai galėjau patikėti, kad metai taip žiauriai pakeitė žmogaus veidą – o gal jį pakeitė gendanti jos pačios širdis? Nors pasakojama apie gražuolėmis gulbėmis virstančius bjauriuosius ančiukus, gyvenime paprastai įvyksta priešingai. Ar kadaise, prieš apsinuodydama vėjo ir dulkių gyvenimu, Fang Rong buvo nekalta? O gal ji tiesiog gimė nedora? Gal ji paliko savąją Budos prigimtį (motina man tvirtino, kad mes visi taip padarėme) kažkokiame voratinkliais užtrauktame praeitame gyvenime?

Giliai atsidusau ir padėjau nuotrauką atgal.

Toliau rausiausi po popierius, kol akis deginte nudegino trys ženklai – Hu Siang Siang.

Mano širdis ėmė šokinėti it verdanti alyva, užpilta ant vandens.

Paėmiau laišką ir pažinau motinos braižą. Jų buvo daugiau, iš viso dešimt – dėmėmis išmargintų, pageltusių laiškų iš Pekino. Nuo mano motinos.

Atplėšiau vieną ir perskaičiau:

Brangioji mano dukrele Siang Siang,

tai jau septintas mano laiškas, parašytas tau per šešias savaites. Kodėl neatrašai? Labai noriu nukakti į Šanchajų ir tave pamatyti, bet negaliu, nes neturiu pinigų tokiai ilgai kelionei. Be to, šventykla labai sparčiai plečiasi ir esu čia reikalinga kiekvieną dieną, vos ne kiekvieną minutę.

Tačiau tetulė Fang prieš kelias dienas man parašė ir papasakojo apie tave. Ji

sako, kad sustiprėjai ir išgražėjai, tad labai patinki savo šeimininkui ir visiems šeimynos nariams. Viename laiške ji rašo, kad tavimi susižavėjo du vaikinai – šeimininko sūnus ir jo draugas. Ji viliasi, jog kada nors susižadėsi su vienu iš jų. Tokiais dalykais nelabai tikiu, bet man vis tiek džiugu apie tai girdėti.

Ilgai rašyti negaliu – ne vien todėl, kad man skauda akis. Man, vienuolei, nedera skirti daug dėmesio žemiškiems dalykams, tarp jų ir savo šeimai. Be to, aš tiesiog neišgaliu labai dažnai tau rašyti, nes pašto ženklai yra brangūs ir jų sunku gauti. Bet, suprantama, nerašyti tau negaliu. Tik viliuosi, kad vienuolyno viršininkė nesužinos, jog rašau savo dukrai. Ji labai maloni moteris, deja, dėl garbaus amžiaus (jai aštuoniasdešimt devyneri) ji sulig kiekviena diena silpsta ir darosi vis labiau užsispyrusi.

Siang Siang, nepykstu, jei neturi kada man parašyti, tik noriu, kad ramiai gyventum.

Tavo motina
1918 metų gruodžio 19 d.

P. S. Tikiuosi, jau gavai mano pasiūtas tau palaidinukę ir kelnes bei audeklo kurpaites, kurias išsiuvinėjau orchidėjomis?

Ašaros pabiro man skruostais, bet neturėjau kada sielvartauti. Ėmiau nervintis, nes netrukus turėjo pasirodyti Fungas, tad susikišau visus laiškus į palaidinės kišenę ir nuskubėjau į svečių priėmimo kambarį. Ten nusivilkau palaidinę ir atsisėdusi ėmiau staipytis prieš veidrodį: paklapsėjau ilgomis blakstienomis, pašaudžiau į visas puses akimis, aplaižiau lūpas, galiausiai prispaudžiau vieną krūtį prie kitos, kad pagilėtų iškirptė. Dabar, išraudusiu veidu, vos pračiauptomis lūpomis atrodžiau trokštanti aistringai pasimylėti ar *pistis* iki išprotėjimo. Niekas nebūtų atspėjęs, kad mano širdis pašėlusiai daužosi, tik ne iš aistros, bet iš baimės.

Atsistojau ir ėmiau vaikščioti po kambarį klausydamasi žudikiškus kėslus išduodančio kulnų kaukšėjimo, sutampančio su širdies dūžiais. Žvilgsnis nukrypo į šimtą rožių, kurias Fang Rong buvau liepusi nupirkti, – dabar jos tyliai mirko vazose, bet netrukus taps žiaurios žmogžudystės liudytojomis. Užsimerkiau ir įkvėpiau greit išnyksiančio jų aromato. Būsiu prostitutė paskutinį kartą – tik kol suvarysiu peilį Fungui į širdį ar paleisiu kulką jam į kaktą.

Nežinau, kiek laiko vaikštinėjau, kol galiausiai mane išgąsdino pašėlęs beldimas į duris. Laukiau šios akimirkos ištisus dešimt metų ir dabar pagaliau ji čia pat! Atidariau duris ir išvydau prieš save didįjį poną Fungą – savo didžiausio palankumo klientą ir pikčiausią priešą; šis nužiūrinėjo mane it žibintai švytinčiomis akimis. Jam už nugaros lyg du milžiniški kalnai niūrojo jo asmens sargybiniai.

Nutaisiau pačią maloniausią šypseną ir pro durų plyšį pasakiau:

– Ak, didysis pone Fungai, – galva mostelėjau į tuos raumenuočius, – nenoriu, kad jie būtų šalia mūsų. Nejaugi užmiršote, kad šįvakar mes po išsiskyrimo vėl būsim drauge?

Jis įgnybo man į skruostą.

– Bet man reikia, kad jie stebėtų, jei kartais…

– Ak, didysis pone Fungai, nesijaudinkite, – pamindžikavau ir pakraipiau užpakalį. – Šįvakar visi išeina pasižiūrėti į žibintus! Be to, aš juk nemačiau jūsų visą amžinybę…

– Gerai jau, gerai, mano mažoji gražuole. Tu mane įtikinai.

Jis jau buvo beduodąs ženklą apsaugininkams eiti, bet sulaikiau jį uždėdama delną jam ant rankos.

– Šis vakaras ypatingas, didysis pone Fungai. Būkit malonus, duokit jiems pinigų nusipirkti vyno ir atšvęsti.

– Siang Siang, – Fungas smalsiai į mane pažiūrėjo, – per tuos keletą metų, kai tavęs nemačiau, tapai nepaprastai rafinuota moterimi!

Asmens sargybiniams nuėjus, pakviečiau Fungą užeiti, tada spyriu uždariau duris ir puoliau į glėbį priešui, tarsi jis būtų buvęs mano didžiausioji meilė. Fungas aistringai mane pabučiavo ir įkišęs ranką po suknele suspaudė krūtį. Kai pagaliau pasileidome iš vienas kito glėbio, padėjau jam atsisėsti ant sofos, nusiauti batus, o paskui padaviau jam valgių – visai kaip kadaise.

Kol mudu valgėme, gėrėme ir šnekučiavomės, kaulėta jo ranka lyg kokio elgetaujančio vaikigalio vis mėgino mane grabinėti. Sekdama, kad jo vyno puodelis visą laiką būtų pilnas, be perstojo laidžiau į jį iš proto varančius žvilgsnius.

Jis paklausė manęs, kaip ir kodėl pabėgau bei ką nuo tada veikiau.

Išrinkau didžiausią krevetę ir padėjau jam į lėkštę.

– Didysis pone Fungai, prašau jūsų: neklausykit gandų, kuriuos skleidžia mama su tėčiu. Aš ne bėgau, bet išėjau. Nebuvau parduota į Persikų žiedus, todėl paviljonui nebuvau skolinga nė skatiko.

Jis kilstelėjo antakį.

– Tikrai? Siang Siang, tu niekados nepasakojai man apie savo praeitį. Kodėl nepadarius to dabar?

Mane nukrėtė šiurpas. Norėdama nusiraminti pakėliau savo puodelį ir ilgai siurbčiojau.

– Ak, didysis pone Fungai, šįvakar mes vėl drauge po ilgo išsiskyrimo, todėl mėgaukimės! Apie savo praeitį papasakosiu jums vėliau.

– Gerai jau, gerai.

Jis nutilo, paėmė krauju permirkusio dumblo spalvos anties kepenų gabalėlį ir įsidėjo į burną. Kurį laiką garsiai žiaumojo, paskui atsigręžė ir pažiūrėjo man tiesiai į akis.

– Siang Siang, ko čia grįžai?

Man vos nesustojo širdis. Išsitraukiau iš rankovės nosinę ir pamojavau ja priešais įraudusį Fungo veidą.

– Kas per klausimas, didysis pone Fungai?! Grįžau, nes niekaip negaliu nustoti apie jus galvoti!

Staiga man dingtelėjo: ar negalėčiau nosine dabar pat pasmaugti tos judančių raukšlių krūvos?

Apspangusiomis nuo svaigalų akimis jis paklausė:

– Ar tikrai, mano mažoji lapute?

Linktelėjau galva ir nukreipiau žvilgsnį į jį.

– Kodėl mama tavęs nenubaudė?

Sukikenau.

– Manot, juodu tokie kvaili, kad baustų mėgstamiausią *jūsų* seserį? Aš tik nieko neverta kekšė. Tačiau jie bijo jūsų, didysis pone Fungai.

Iš pradžių Fungas atrodė patenkintas, bet paskui susimąstė. Gurkštelėjo vyno, o kai vėl pažiūrėjo į mane, jo veidas buvo rimtas.

Man ko nesustojo širdis. Nejaugi jis nujaučia kažką negera?

Tačiau jis paklausė:

– Siang Siang, kodėl tau neištekėjus už manęs?

Taip nustebau išgirdusi šiuos žodžius, kad nesumojau, ką atsakyti.

– Siang Siang, ko čia dvejoti? Su manim tu gyvensi be rūpesčių. Aš tave myliu.

Tą akimirką mintyse išvydau Teng Siong. Gal jis ją sučiupo ir nužudė? Įsivaizdavau jos lavoną: draskomą laukinių šunų; bejėgiškai kabantį ant medžio šakos; plūduriuojantį upėje, nusidažiusioje raudonai nuo kraujo, trykštančio iš sumaitoto jos liemens.

Kad suimčiau save į rankas, gurkštelėjau vyno, įsimečiau į burną gabalėlį sojų pupelių varškės ir ėmiau mąslia mina kramtyti. Pripildžiau Fungo puodelį ir mečiau į senį tokį geidulingą žvilgsnį, kad jo širdis turėjo ištirpti, o kotas sukietėti.

– Didysis pone Fungai, iš kur aš galiu žinoti, kad tikrai mane mylite?

– Siang Siang, – jis išsitraukė iš kišenės aksomu dengtą dėželę, – atidaryk ją. Žiūrėk, ką atnešiau kaip įrodymą, kad myliu tave.

Atidariusi dėželę pamačiau drakoną. Nedidelį, bet labai rafinuotai padirbtą ir kupiną *či*. Man atrodė, kad jaučiu tą energiją, sklindančią iš raumeningo jo kūno, inkrustuoto šimtais deimančiukų. Drakonas auksiniais nagais ir elegantiškai išriesta uodega vietoj akių turėjo du rubinus.

Paėmiau segę ir pavarčiau rankoje, kad deimantų atspindžiai kristų ant veidrodžiais nukabinėtos sienos. Drakonas! Fungas prisiminė, kad gimiau drakono metais, ir atnešė man drakoną mūsų pasimatymo po ilgo išsiskyrimo proga.

Man akys pritvinko ašarų. Fungas negalėjo numanyti, kodėl ši dovana užgavo man širdį: ji priminė tėvelį aiškindavus, kad kiekvienas drakono metais gimęs kūdikis laikomas nepaprastai laimingu. Štai kodėl jis visuomet pranašavo, kad tapsiu pirmąja moterimi *džuang juan* ir pelnysiu garbę ir šlovę mūsų šeimai bei jos protėviams. *„Feilong zaitian“* – drakonas, sklendžiantis dangumi – buvo mėgstami tėvelio žodžiai, kuriais jis pranašaudavo šviesią dukters ateitį.

Fungas savo nosine švelniai nušluostė ašaras, ištryškusias man iš akių.

– Neverk, Siang Siang, tavo kančios netrukus baigsis. Jei už manęs ištekėsi, ne tik turėsi geriausius visame pasaulyje drabužius, papuošalus ir valgius, – jis nutilo, paskui kalbėjo toliau aistros kupinu balsu, – aš popinsiu tave kaip tikrą dukrą.

Jo dukrą! Taip smarkiai sukandau lūpą, kad burnoje pajutau kraują. Pažiūrėjau į Fungą – šmėklą, grįžusią, kad persekiotų mane praeitimi. Žvelgėme vienas kitam į akis, kaip atrodė, ištisą amžinybę, tada jis staiga mane apglėbė.

– Ak, Siang Siang, Siang Siang… – be perstojo burkavo, tarsi dainuodamas lopšinę mirusiai dukrai.

Paskui labai švelniai pirštais nušluostė kraują man nuo lūpos ir ėmė aistringai bučiuoti. Ir aš leidausi. Apimtas ekstazės, jis nusinešė mane ant lovos, nurengė, nusirengė pats, prispaudė kūnu ir įkišo savo šlykštųjį kotą į mano brangiuosius vartus…

Kai pabudau, Fungas lovoje šalia manęs kietai miegojo – o gal tiesiog tysojo girtas kaip pėdas. Nuogutėlis kaip ir aš. Pažiūrėjau į pražiotą burną, sudribusią odą ir kotą – dabar jis buvo nebe iš nefrito, bet iš sojų varškės – ir pajutau kylantį pasidygėjimą. Jo drabužiai, it raukšlių krūva gulintys ant grindų, menkai tesiskyrė nuo jų savininko veido. Atsargiai išlipau iš lovos. Pirštų galiukais tipendama prie palaidinukės, kurioje paslėpiau peilį, pastebėjau kažką pūpsant po drabužių krūva.

Kojų pirštais pakėliau drapanas ir pamačiau tai, apie ką svajojau, – Fungo pistoletą.

Mano širdis ėmė plakti greičiau it laikrodis sugedus mechanizmui. Įsivaizdavau garsų „pokšt!“, sudrebinantį vakaro tylą ir nutraukiantį mano kančią. Beveik įsivaizdavau Fungo kraują – kaip žalčius, grįžtančius į landas, – žaibiškai užpildantį visus kambario plyšius ir įtrūkimus. Dar įsivaizdavau jo akis. Ištiktos šoko, negalėdamos patikėti, jos išsprogo ant kaktos ir spoksojo į mane, tarsi būčiau jo dukters vėlė, prisikėlusi iš *in* pasaulio nusitempti atgal su savim jo sielos. Įsivaizdavau pergalingą paklaikusį savo juoką – jį išgirdę išsigąs visi, skaitantieji žibintuose surašytas mįsles…

Pasilenkiau ir pakėliau pistoletą. Pirmą kartą laikiau tokį ginklą rankoje. Dabar turėjau galią žudyti. Man ėmė drebėti ranka.

Už lango šlamantys lapai ragino: *„Ša! Ša!“* – „Nudėk! Nudėk!“

Staiga pistoletas man pasirodė mažas ir nieko nevertas.

Ar šitoks mažas apgailėtinas daikčiukas gali atimti gyvybę?

Paėmiau jį abiem rankomis ir nutaikiau Fungui į galvą.

Vakaro dangų perskrodė garsus trenksmas. Garsiai sušukau. Kitą akimirką suvokiau, kad tai buvo tik fejerverkai, o persigandęs, bet gyvutėlis Fungas spokso į mane negalėdamas patikėti.

– Dangau, nežaisk su juo! Siang Siang, čia tau ne žaislas!

Nors man drebėjo rankos, jos vis dar tvirtai laikė žaisliuką, nutaikytą į Fungą.

– Siang Siang, kas tau pasidarė?! Sakau, mesk pistoletą. Jis užtaisytas. Gali netyčia mane nušauti!

– Tuomet gausite ko nusipelnęs, didysis pone Fungai!

– Ką čia tauški?!

– Aš jus nudėsiu.

Mano nuostabai, užuot išsigandęs jis pratrūko juoku.

– Cha, cha, cha! Kas tau darosi, Siang Siang?! Pasigėrei ar iš proto išsikraustei?! Eikš, pasimylėsime dar kartą. Nuoga tu tokia graži ir tokia panaši į mano dukrą.

Mane ėmė pykinti. Pirštai ant gaiduko įsitempė.

– Būkit prakeiktas jūs ir jūsų dukra!

Fungas kurį laiką žiūrėjo į mane tylėdamas, paskui jo išraiška pasikeitė: jis atrodė išsigandęs.

– Luktelk, Siang Siang, ką, po velnių…

– Didysis pone Fungai, laukiau šios akimirkos ištisus dešimt metų. Vos tik nuspausiu gaiduką, atsikratysiu visos patirtos gėdos!

– Ką čia, po velniais, paistai?!

Jo kaktą ėmė pilti prakaitas.

– Ar esate kada girdėjęs vardą Dundantis Griaustinis?

Jis nieko neatsakė.

– Tai buvo mano tėvas, – kalbėjau toliau. – Prieš dešimt metų per jus jis buvo nubaustas myriop už nusikaltimą, kurį padarėte *jūs*. Jūs sunaikinote mano šeimą ir todėl aš buvau atiduota į šį viešnamį. Dabar atėjo metas jums atsakyti už nedorus savo poelgius. Jūsų likimas lėmė, kad tapote mano didžiausio palankumo klientu, ir šįvakar aš turiu galimybę jus nužudyti.

Fungas vis dar atrodė pernelyg šokiruotas, kad galėtų ištarti bent žodį. Jis rangėsi lyg į narvą uždaryta gyvatė.

Stipriau sugniaužiau pistoletą.

– Aš jus nudėsiu. Tuoj pat!

– Siang Siang, maldauju – nedaryk to! Duosiu tau viską, ko tik norėsi.

– Ar galite sugrąžinti man tėvus?

Jis neteko amo.

Nuspaudžiau gaiduką. Paskui antrą kartą. Trečią. Ketvirtą. Kol suvokiau negalinti jo nuspausti tiek, kad pasigirstų „Pokšt!“

Mano nugara, pažastimis ir kakta žliaugė prakaitas. Burna degė, o kaulus ėmė smelkti šaltis. Atrodė, kad viskas aplink sustingo laike ir erdvėje.

Pamačius, kad negaliu iššauti, Fungo veide pasirodė palengvėjimas. Jis išlipo iš lovos ir pasuko prie manęs.

– Tučtuojau stokite, nes aš iš tikrųjų šausiu!

Nustebau, nes jis ėmė kaip paklaikęs kvatoti.

– Cha, cha, cha! Nagi, Siang Siang, aš noriu pamatyti, kaip mane nušausi! Ko lauki?! Šauk!

Tada jo balsas tapo nuožmus ir žiaurus.

– Ak, tu nedėkinga kale! Mėgini mane nužudyti, kai aš padariau tau tiek daug gera?!

Fungas prišoko prie manęs ir išplėšė ginklą iš rankų.

– *Pisau* tavo motinos smirdančią dziundzę! Ak, tu gyvate! Kai kitą kartą sumanysi ką nors nužudyti, pasiruošk! Pirma pasitreniruok šaudyti! Būk prakeikta tu ir visa tavo šeima!

Jis pasidygėjęs dėbtelėjo į mane.

– Ar žinai tokį posakį: „Yra tokių, kurie mieliau gertų bausmės, o ne pagarbos vyną“?

Nieko neatsakiau.

– Čia apie tave! – nusispjovė jis. – Aš gražiai su tavim elgiausi, pripirkau tau daugybę brangių dovanų ir mylėjau lyg tikrą savo dukrą, o tu mėginai mane nužudyti! Jūs, vulgarios, šunų perpistos kalės, mieliau sutinkate būti baudžiamos negu gerbiamos! Štai kodėl jūs visos esate šliundros!

Jis vėl nusispjovė, ir tas garsas nustelbė fejerverkus.

– Dvokianti pizė!

Staiga man buvo nė motais, kad Fungas nusiųs mane tiesiai į *in* pasaulį. Gal tokiu atveju aš vėl būčiau drauge su tėveliu, Perle ir net savo šunyčiu Guigui, kurį pasimėgaudama suvalgiau būdama trylikos.

Spjoviau ne mažiau įspūdingai negu jis.

– Tokie dvokiantys vyrai kaip jūs pavertėte mane šliundra! Aš turėjau tapti moterimi *džuang juan*!

Jis negalėdamas patikėti ilgiausiai į mane spoksojo, paskui pratrūko juoku.

– Tikrai?! Vadinasi, lemtis iškrėtė tau gražų pokštą, ką? Vadinasi, tavo tėvas tikėjosi, kad jo dukra kekšė taps *džuang juan*? Cha! – Jis nutilo, pagalvojo, paskui kalbėjo toliau: – Taip, dabar jį prisimenu. Jis buvo luošys.

Drebėjau iš pykčio, bet negalėjau užginčyti to fakto, kad tėvelis buvo luošys, – juo tapo, kai susilaužė koją per tą lemtingą Pekino operos spektaklį.

– Įdomu, kaip luošio dukra galėjo tapti tokia gražuole? – balsu svarstė Fungas. – Tikriausiai turi būti dėkinga savo motinai.

Jis gašliai žvilgtelėjo į mane.

– Neabejoju, kad jinai reto grožio. Kur ji…

Apimta neregėto siaubo sušukau:

– Ne! Ji vienuolė!

– Vienuolė? Tada bus dar įdomiau!

Puoliau šį blogio įsikūnijimą. Fungas nutaikė pistoletą man į galvą.

– Gerai, Siang Siang, užteks visų tų nesąmonių! Jeigu neprimintum man dukros, jau būčiau suvaręs kulką tau į galvą. Dabar labai įdėmiai klausykis. Ne vėliau kaip per tris dienas turi išsinešdinti iš Šanchajaus. Jeigu aš ar kas nors iš mano žmonių praėjus tam laikui tave čia pamatys, tavęs laukia pokalbis su pragaro karaliumi.

Jis pistoleto vamzdžiu pakėlė mano smakrą.

– Siang Siang, nenoriu, kad man tektų nušauti savo dukrą antrą kartą, – jis nutilo ir trūktelėjo ranką – tarsi būtų paleidęs šūvį. – Pokšt! Štai kaip aš paleidau kulką savo ketvirtajai sugulovei tarp tų gražių akių. Cha, cha, cha! Gaila, kad ji nė kiek nepanėšėjo į mano dukrą – antraip būčiau pasigailėjęs jos kaip dabar tavęs.

– Jūs nužudėte Teng Siong!

Spjoviau Fungui tiesiai į veidą. Jis susigūžė.

Staiga prisiminiau tą naktį, kai jis turėjo perskelti mano arbūzą, – tada netyčia įspyriau jam į veidą.

Sukaupiau visas jėgas ir spyriau į šlykštųjį jo kotą.

– Oooooooi! – sukliko jis susiimdamas už tarpkojo; ginklas nukrito ant grindų. Pagriebiau jį ir nutaikiau jam į širdį.

Jis pakėlė akis ir nors kentė skausmą, pašaipiai tarė:

– Nagi, šauk! Nebūk bailė ir šį sykį!

Nuspaudžiau gaiduką.

„Pokšt!“ buvo toks garsus, kad aš pamaniau apkurtusi.

Tačiau nežmoniškas, kurtinantis Fungo šauksmas bemat grąžino mane į tikrovę.

Fungas nesusmuko ant grindų kaip mano tėvas, kai kulka pataikė jam į širdį. Kaip šmėkla, mėginanti grįžti iš pragaro, Fungas stovėjo prieš mane ir jam iš galvos šono tryško kraujas. Jis ištiesė ranką maldaudamas nešauti dar kartą, ir aš suvokiau, kad jis liko be ausies!

Užsimerkiau ir nuspaudžiau gaiduką, kad vėl pasigirstų tas kurtinantis „Pokšt!“

Kai atsimerkiau, neišvydau blogio įsikūnijimo, išleidžiančio paskutinį kvapą šioje žemėje, nei negyvėlio, susmukusio kaip paskerstas gyvulys. Fungo tiesiog nebuvo! Tik vingiuotas kraujo pėdsakas liudijo, kad šio nedorėlio būta šiame mirtimi dvelkiančiame kambaryje. Nepataikiau į nedorąją jo širdį antrą kartą – gal todėl, kad jis tiesiog jos neturėjo!

Susijaudinusi, tarsi mane būtų mušę per užkištą už kelnaičių katę, paskubomis apsirengiau, išlėkiau iš svečių priėmimo kambario ir pasileidau į virtuvę. Žinojau turinti kuo greičiau bėgti, bet turėjau paskutinį kartą pamatyti A Ping – dėl Perlės.

Kadangi turkio paviljone nebuvo nė gyvos dvasios, jis panėšėjo į istorijos muziejų. Vaiduoklišką tylą nutraukė už lango staiga driokstelėję fejerverkai.

Niekaip negalėjau išmesti iš galvos vaizdo – Fungas be ausies, krauju paplūdusiu veidu. Dangau, kodėl nenukreipei kulkos tiesiai jam į tarpuakį – kaip jis padarė Teng Siong?!

Tada vaizduotėje išvydau Teng Siong su didele skyle kaktoje. Ji atrodė pernelyg apstulbusi, kad miršta; jos lūpos krutėjo tarsi sakydamos: „Brangioji Orchidėja, prašau tavęs – mylėk mane šiame gyvenime! Bent jau akimirką!“

Bėgau – drebėdama, niurnėdama: „Ak, Teng Siong! Teng Siong!“

Galop nusigavau iki virtuvės. Vos stumtelėjus durys atsidarė ir pamačiau blausios mėnesienos užlietą kambarį.

Atsargiai judėjau į priekį kuždėdama:

– Tetule A Ping!?

Niekas neatsakė, tik už lango lapai ir toliau ragino: *„Ša! Ša!“* – „Nudėk! Nudėk!“ Sušukau dar keletą kartų, bet veltui. Buvau beišeinanti ir tada tolimajame kampe pamačiau virš katilo palinkusią žmogystą.

Nuskubėjau į tą pusę ir suspigau:

– Tetule A Ping!

Žmogysta krūptelėjo, sumirksėjo, tarsi stengdamasi atsikratyti įkyraus sapno. Išsigandusiomis akimis ilgai spoksojo į mane, galop tarė:

– Tu – Siang Siang? Ką čia veiki?

Netekau žado. Argi A Ping ne nebylė ir pamišėlė?!

Visą amžinybę spoksojome viena į kitą lyg dvi išsigandusios katės. Galop prašnekau:

– Tetule A Ping, vadinasi, jūs nesate…

– Taip, aš nesu nebylė ir pamišėlė.

– O, dangau! Tetule A Ping, tai kodėl jūs…

Ji mostu liepė man užsičiaupti, paskui atsinešė švarų rankšluostį, dubenį vandens ir ėmė mazgoti man veidą. Baigusi paklausė:

– Siang Siang, ko staiga čia pasirodei?

Gaudydama kvapą viską jai papasakojau.

– O, varge! Siang Siang, maldauju: tuoj pat išeik! Didysis ponas Fungas pernelyg nedoras ir galingas! Jam teks visiems aiškinti, kaip neteko ausies. Kai jis tave sučiups, pasigailėjimo nelauk!

Ji staiga pakilo nuo kėdės ir pastatė mane ant kojų.

– Eikš man iš paskos ten, kur saugiai galėsi kurį laiką slėptis.

A Ping nusivedė mane į vaiduoklių sodą. Mudvi įėjome į apleistą šventyklą ir atsiklaupėme priešais altorių.

– Pasimelsime dviem mano dukroms *in* pasaulyje ir paprašysime, kad tave saugotų.

Mums baigus puoliau jai į glėbį ir sušukau: „Mama“ – nes Rubinė ir Perlė negalėjo to padaryti.

Ji paglostė man plaukus artrito išklaipytais pirštais.

– Žinau, kad judvi su Perle krauju prisiekėte būti seserys.

– Iš kur visa tai žinojote?

– Perlė viską man papasakojo.

– Bet aš maniau…

– Ji tikėjo, kad išprotėjau, bet buvo gera dukra, todėl ir toliau viską man pasakodavo, nors manė, jog nesuprasiu. Jai tai buvo mylinčios dukters ritualas.

– Tetule A Ping, labai užjaučiu dėl visko, kas jus ištiko.

– Gyvenimas – kančia. Taip visada buvo ir bus.

Žiūrėjau į sudiržusį jos veidą ir iš skausmo neįstengiau nieko atsakyti.

– Siang Siang, tau rūpi, kodėl aš apsimetinėjau, tiesa?

Linktelėjau.

– Kas nors visada atsitinka ar neatsitinka dėl vienos priežasties. Ji vadinama karma. Tikriausiai jau žinai: mano karma bloga, labai bloga. Kai kurie žmonės nustoja valgyti mėsą, kad atsikratytų blogos karmos, bet aš negaliu to daryti, nes esu virėja ir negaliu būti vegetarė. Mėginau tapti nebyle,

bet man nepavyko, tada nusprendžiau nekalbėti ir šitaip sukaupti nuopelnų. Taigi žodžiai negali suteršti mano minčių, o jos iš prigimties yra tyros. Siang Siang, jei nustoji kalbėti, vadinasi, nustoji žudyti. Ne kas kita kaip žodžiai nužudė Perlę.

Vis dar negalėjau atitokti, kad ši trapi, negraži, dar neseniai kurčia ir pamišusi moteris dabar dėsto mintis šitaip logiškai ir iškalbingai.

Ji vėl prabilo, ir jos balsas dabar buvo įsakmus:

– Siang Siang, dabar greitai išvyk iš čia.

– Tetule A Ping, – atsakiau žiūrėdama jai tiesiai į akis, – prašau jūsų: važiuokime kartu į Pekiną!

– Negaliu. Turiu likti čia ir rūpintis dukrų dvasiomis. Be to, esu sena moteris, ateitis man menkai rūpi – tik praeitis.

Sode mudvi apsikabinome ir atsisveikinome. Amžiams.

Prie vartų atsisukau ir pažiūrėjau į ją. Į paslaptingą kaukę panašus jos veidas – kančių liudytojas ir podraug įsikūnijimas – dabar mėnesienoje atrodė šviesus ir skaistus.

– Prašau jūsų, tetule A Ping, – važiuokite su manim!

Ji papurtė galvą.

Supratau, kad beprasmiška mėginti ją perkalbėti.

– Tada labai žiūrėkite savęs.

Ji reikšmingai žvilgtelėjo ir mostelėjo ranka tarsi sakydama: „Tu irgi.“

Tada ji vėl atvirto į nebylę, nuėjo ir netrukus dingo už kampo.

---

33 *Tuanjuan – paž*. pilnas mėnulis – simbolizuoja šeimos vienovę, visos šeimos susibūrimą.

KETVIRTA DALIS

34

Ženšenio arbata

Ir Nefrito Brangenybės, ir Leo Stenlio rašikliai garsiai krebždina popierių, paversdami mano kančias ir košmarus svajonėmis, kurias galima parduoti.

Kai Nefritė pagaliau padeda rašiklį ir išjungia magnetofoną, sušunka:

– Oho! Senelyte, tai išties nuostabu!

– Nuostabu? – Priekaištingai žvilgteliu į ją. – Mano vargai ir kančios tau nuostabu?

Ji nutaiso melu apkaltinto vaiko išraišką.

– Juk žinai, ką turiu galvoje!

– Aišku, žinau: kad mano kančias galima paversti nuostabiomis istorijomis ir parduoti už nuostabią kainą.

– Na ką tu, senelyte!

Leo bemat puola gelbėti sužadėtinės.

– *Popo*, Nefritė nori pasakyti, kad esate nuostabus žmogus.

– Na, gerai, gerai, – kaip daugiau negu prieš septyniasdešimt metų kilsteliu lūpų kampučius, kad jos panėšėtų į žydintį lotosą. – Juk sakiau jums, kad mano gyvenimas kur kas panašesnis į muilo operą negu tie televizijos serialai.

– Senelyte, kaip tu galėjai nenudėti didžiojo pono Fungo? – klausia Nefritė.

Piktokai į ją dėbteliu.

– Nesu žudikė iš prigimties – štai kodėl! Ar pažįsti savo šeimoje bent vieną nusikaltėlį?

– Rodos, vienas jau buvo – tavo tėvas.

– Jis nebuvo nusikaltėlis. Juk sakiau jums: jis buvo nuteistas už nusikaltimą, kurio nepadarė.

– Atleisk, senelyte, žinoma, nebuvo, – Nefritė nutyla ir, rodos, giliai susimąsto, paskui vėl prašneka: – Bet tau tikrai nederėjo prašauti pro šalį – juk nužudyti tą kariauninką Fungą buvo visas tavo gyvenimo tikslas.

– Taip, bet gyvenime žmogus taip ir nepasiekia daugybės tikslų, tiesa?

Porelė klausiamai susižvalgo, tada Nefritė sako:

– Man atrodo, buvai baisiai išsigandusi, todėl ir nepataikei jam į širdį.

– Taip, buvau išsigandusi, labai išsigandusi, bet manau, kad tikroji priežastis buvo mano karma.

– Vadinasi, tavo karma neleido tau užmušti Fungo? – klausia provaikaitė žiūrėdama man tiesiai į akis.

– Taip. O gal dėl motinos kalbų apie budistų atjautą mano pistoletas nusitaikė jam ne į širdį, bet į ausį.

– *Popo*, ar kada nors to gailėjotės? – klausia Leo.

– Iš pradžių gailėjausi, dabar – nebe.

Nefritė susiraukia.

– Bet kodėl? Senelyte, vis tiek manau, kad tau reikėjo jį nudėti.

– Mano didžioji princese, leisk kai ko tavęs paklausti. Ar nori pasmaugti savo katytę?

– Ne, žinoma, nenoriu!

– Tai kodėl manai, kad aš turėjau atimti gyvybę žmogui?

– Bet čia juk kas kita – jis buvo tavo priešas!

– Iš kur žinai, kad tavo katytė ankstesniame tavo gyvenime nebuvo tavo priešė?

– Senelyte!

Leo patapšnoja sužadėtinei per ranką.

– Na, – atsidūstu, – gal iš tikrųjų širdis neleido man jo nudėti. Nors gal jis apskritai neturėjo širdies. Ką gali žinoti? – Nutylu, paskui dėstau toliau: – Tačiau mano kulka nuplėšė jam ausį. Tokiam žmogui kaip Fungas gėda netekus ausies, ko gero, buvo baisesnė negu tuo atveju, jei būčiau jį nudėjusi.

Kol aš vėl ilgai tyliu, du mano jaunuoliai, papildantys vienas kitą kaip *in* ir *jang*, skuba žodžiais perteikti mano jausmus ir prisiminimus.

Tada Nefritė išpūtusi akis pasilenkia prie pat manęs.

– Senelyte, ar pabėgusi iš Šanchajaus vėl ėmeisi… na…

Kadangi ji atrodo per daug išsigandusi, kad galėtų baigti sakinį, padarau tai pati:

– Prostitutės amato?

Dvi galvos – viena tamsi, kita šviesi, ima judėti kaip *baodingo* rutuliai[34].

Mintyse sukikenu. Kodėl padorius, nepaprastai išsilavinusius jaunus amerikiečius taip domina kekšės? Jie gauna šitiek sekso pamokų, prisiklauso šitiek kalbų apie seksualinę laisvę, tai kodėl jie trokšta išgirsti dar daugiau tų dalykų?!

Dabar Leo prabyla kinų kalba. Jos taip puikiai išmoko universitete, kuris vadinamas Ge-lin-bi-ja.

– *Popo*, prašom papasakoti, kaip jūs nusigavote į tokią tolybę, iki pat Jungtinių Valstijų. Mes norime sužinoti visas smulkmenas.

Artrito išsukinėta ranka mosteliu jiems abiem.

– Kantrybės, jaunuoliai! Aš juk prižadėjau jums nesileisti į nemirtingojo kelionę į Vakarų rojų, neišskristi paskui gerves, kol judu nesužinosite visos mano istorijos! Tai dar ne viskas. Man reikia

sukaupti visas likusias jėgas, – greitai pereinu prie anglų kalbos, – dėl antros knygos, kad išreklamuočiau šituos prisiminimus.

Leo suglumsta, todėl atrodo dar gražesnis.

– Antros knygos? *Popo*, norite pasakyti, kad turite pakankamai medžiagos antrai prisiminimų knygai?

Nespėjus man atsakyti, Nefritė priekaištingai į jį žvilgteli.

– Leo! Senelytė turėjo omenyje „knygos aptarimą“. Kitą kartą klausykis atidžiau!

Dabar jau aš net ne priekaištingai, o piktai dėbteliu į Nefritę ir pasilenkusi sukuždu į ausį:

– Liaukis, Nefrite! Niekados nesišaipyk iš žmogaus, kurį myli ir kuris dar labiau myli tave, ir niekados jam nepriekaištauk! Tikrą meilę patiri tik kartą per visą inkarnaciją, supranti?

Ji mėgina nutaisyti mielą veiduką (turiu pripažinti, jai pavyksta), tada pašoka nuo sofos.

– Senelyte, išvirsiu dar puodelį ženšenio arbatos. Leo, nori, kad išvirčiau ir tau?

Dabar ji pasisuka į sužadėtinį ir meta žvilgsnį, nuo kurio jis turėtų kraustytis iš proto.

Papurtau galvą. Taip jauni žmonės ir netenka nuovokos, kai jų širdyse dega iliuziškos aistros liepsnos. Tada vos nepratrūkstu kvatoti, nes pamatau, kaip Nefritė nueina mėgdžiodama karpyto auksinio lotoso žingsnelius. Leo akimis seka nuogas jos kojas raudonai dažytais nagais kaip katinas, stebintis besisukantį siūlų kamuolį.

Nefritė bemat grįžta su gintarinio skysčio puodeliais. Vieną paduoda Leo, kitą prikiša man prie pat lūpų.

– Prašau išgerti, senelyte. Įdėjau labai daug medaus. Arbata padarys tavo odą glotnią ir suteiks begalę *či*.

Kam man, devyniasdešimt aštuonerių metų senei, reikia glotnios odos ir į valias *či*? Kad suviliočiau kitą šimtametį, viena koja jau stovintį karste? Aišku: glotnios odos reikia mano interviu televizijoms (Nefritė apie juos jau galvoja), o *či* – daugybei varginančių knygos aptarimų!

Staiga nusprendžiu apsimesti maža mergaite, kad patenkinčiau motinišką Nefritės instinktą ir nepaminčiau gerų jos ketinimų. Klusniai išgeriu iki dugno karčiai saldžią arbatą – tarsi ryčiau tokią pat karčiai saldžią savo karmą. Tada kalbu:

– Daviau žodį sau pačiai negrįžti prie… patys žinot ko, ir ne…

Leo išpučia gražias, vos ne moteriškas akis.

– *Popo*, norite pasakyti, kad jūs netesėjote žodžio ir išties grįžote…

Skaudžiai sukandu lūpą, kad nepratrūkčiau juoku. Deja, man visiškai nepasiseka ir imu kvatoti lyg pamišėlė.

Nefritė tapšnoja man per nugarą ir masažuoja ranką; Leo atsisėda priešais mane – jis atrodo apstulbęs. Galiausiai prisiverčiu liautis. Nefritė lekia į virtuvę virti man daugiau ženšenio arbatos.

Kai parbėga ir paduoda puodelį, nuryju kelis gurkšnelius, paskui kreipiuosi į tuos du komiškus veidus:

– Na, gerai, apie ką kalbėjau, kai judu mėginote mane užspringdyti mano pačios juoku?

Nutaisau neperprantamą miną.

– A, taip, – buvau bepradedanti sakyti, kad nesulaužiau žodžio niekados nebesiimti patys žinot ko.

Porelė atsidūsta. Nesuprantu kodėl – iš palengvėjimo ar nusivylimo.

---

34 Kiniški masažo rutuliai, išpiešti *in* ir *jang* raštais.

35

Grįžtu į Pekiną

Išėjusi iš Persikų žiedų paviljono sustabdžiau rikšą ir paprašiau vežti mane tiesiai į viešbutį. Išsirengiau ir atsiguliau į vonią tikėdamasi, kad karštas vanduo nuplaus purvo pojūtį, likusį po paskutinių glamonių su vis dar gyvu Fungu, ir kraują, vis dar trykštantį mano galvoje. Dabar aiškiai žinojau viena: prostitutės amatu daugiau nesiversiu.

Tą naktį nesudėjau bluosto. Mintyse sukosi nepavykusios žmogžudystės vaizdai. Kodėl nepataikiau Fungui į širdį? – be perstojo klausiau savęs, bet vietoj atsakymo girdėjau tik savo raudą. Gūžiausi lyg sužeistas žvėrelis, laukdama, kol aušra nuvys tamsą.

Šanchajuje likti negalėjau, taigi prieglobstį teks rasti Pekine. Ten bent jau mano motina – ar abatė Nuostabioji Malonė. Arba apsistosiu kokiame viešbutuke, arba, jeigu ji sutiks, Tyrojo lotoso šventykloje. Tada suplanuosiu, ką darysiu toliau, nors kol kas nenumaniau, kas tai galėtų būti.

Kitą rytą atsibudau dar su tamsa ir taksi nuvažiavau į Šiaurės stotį. Dangus buvo skiesto rašalo spalvos; ore liūdnai kabojo šaltas, drėgnas rūkas. Nors buvo tik pusė šešių ryto, priešais įspūdingą stoties pastatą jau sukiojosi minia.

Gatvės prekiautojai saugojo savo krepšius ir visa gerkle plyšojo:

– Šviežios spurgos ir ryžių košė!

– Kiaulių kojos! Rūkytos žuvų galvos!

Vaikai laikėsi įsikibę motinų padurkų; vyrai ryžtingomis minomis tempė krepšius ir lagaminus. Jauna moteris šukavo dukrai plaukus. Šalia jų stovėjo du dideli rudi lagaminai – tarsi milžiniški šunys, saugantys savo šeimininkes. Iš rikšos iššoko jauna pora. Vyras įspraudė keletą variokų į pūslėtą vežiko delną, paskui vos ne stumte nustūmė moterį link įėjimo į stotį. Vežikas padūsavo, atsitūpė ant šaligatvio, išsitraukė ilgą pypkę ir ėmė laukti kito kliento. Pro perplėštą purvinų kelnių kišką pamačiau didžiulį nugaišusios kiaulės snukio spalvos randą. Jo pėdos panėšėjo į dvi dideles baržas, išmetusias inkarą dulkėto asfalto jūroje.

Kas tie žmonės, kur jie traukia? Mintyse spėliojau, kiek iš jų turi gyvenimo tikslą. Tačiau tikslas gali virsti košmaru, tokiu kaip mano, – jame aš tirtėjau priešais traukinių stotį stengdamasi pabėgti nuo savo niūrios karmos. Nuskubėjau į stotį ir nusipirkau trečios klasės bilietą, tikėdamasi susilieti su minia kaip į jūrą įkritęs vandens lašas. Stengdamasi kuo mažiau panėšėti į *ming dzi*, nė kiek nepasigražinau kosmetika ir apsirengiau aptriušusia palaidine bei Čing Dženo už prisielgetautus pinigus man pirktomis šiurkščiomis drapanomis.

Susiradau platformą, įlipau į traukinį ir broviausi pro keleivius, kol radau laisvą vietą, laimė, prie

lango. Trečios klasės vagone dvokė prakaitu, vaikų šlapimu ir išmatomis paršelių, vištų ir ančių, besiblaškančių ankštuose narveliuose. Pamačiusi žmones, besikrapštančius nosis ir spjaudančius ant grindų, turėjau sukaupti visas valios jėgas, kad iš pasidygėjimo nesusivemčiau.

Galop traukinys pajudėjo; pro langą pučiantis šaltas vėjelis beveik neišsklaidė vagone tvyrančios smarvės. Tada atsargiai pasirodė saulė, apšviesdama viską aplink ir sušildydama orą.

Kurį laiką snaudžiau, o kai pabudau, traukinys buvo sustojęs mažoje stotelėje. Pro langą mačiau pulkus žmonių; jie plaukė bangomis, tarsi traukiami jėgų, kurioms buvo nepajėgūs priešintis.

Traukiniui vėl pajudėjus, akies krašteliu pamačiau į jį įšokantį pusamžį malonios išvaizdos vyriškį. Didelės jo akys ir kampuotas smakras man pasirodė kažkur matyti, bet negalėjau prisiminti kur.

Netrukus vyriškis pasirodė mano vagone. Stotelėje išlipo daug žmonių, tad dabar vagone buvo keletas tuščių vietų. Jis apsidairė, paskui mane nustebino prieidamas ir atsisėsdamas tiesiai priešais. Gal pažino mane, nes jau buvome susitikę anksčiau, o gal kadaise buvo mano klientas, tik jo neatpažinau. Tuomet man šovė nerimą kelianti mintis: gal jis – vienas iš Fungo žmonių, pasiųstų padaryti man ką nors bloga? Man ėmė daužytis širdis; vyras kelissyk smalsiai į mane žvilgtelėjo, paskui išsitraukė kažkokį sąsiuvinį ir ėmė rašyti.

Mano širdis pradėjo plakti tankiau. Gal jis rašo pranešimą policijai apie mane? Vis dėlto mėginau raminti save, kad toks inteligentiškos išvaizdos vyras neturėtų tarnauti Fungui. Vogčiomis vis dirsčiojau į jį, spėliodama, kad gal jis rašytojas.

Kai pagaliau mudviejų žvilgsniai susitiko, jis tarsi atsiprašydamas nusišypsojo, paskui vėl įniko į savo sąsiuvinį. Man ėmė prakaituoti delnai ir nusprendžiau pereiti į kitą vagoną, bet kai paėmusi savo krepšį ir *kiną* atsistojau, pamačiau, kad vyras ne rašo. Jis piešė eskizą – mano!

Staiga man tarsi nušvito protas ir pajutau užliejant palengvėjimo bangą. Padėjau daiktus ir vėl atsisėdau.

– Jūs esate ponas Dziang Mou?

Vyras pakėlė akis ir sugavo mano žvilgsnį.

– Taip. Bet iš kur jūs žinote mano pavardę?

Man būtų tekę aiškinti tokius painius dalykus, kad net nežinojau, ką atsakyti.

– Ar mes esame kur nors susitikę? – paklausė jis.

– Taip.

Dabar jis didžiai susidomėjęs nužiūrinėjo mane.

– Jūs išties atrodote man kažkur matyta, bet neįsivaizduoju, kur galėjome susitikti.

– Aš esu Hu Siang Siang. Mes pirmą kartą susitikome prieš dešimt metų per *juansiao* šventę Baltosios gervės nemirtingojo menėje.

Mačiau, kad jis stengiasi prisiminti.

– Buvau su sese Perle. Ji pristatė mane jums. Ji dar man sakė, girdi, jeigu man pasiseks, galbūt vieną dieną jūs sutiksite mane nutapyti ir labai išgarsinsite. Prisimenate?

– Taip, dabar prisimenu, bet jūs taip pasikeitėte…

– Be abejo, pone Dziangai. Juk šitiek metų prabėgo!

Žiūrėjome vienas į kitą traukdami iš atminties senus prisiminimus ir žaizdas.

– Paskutiniame savo laiške, – pasakiau atsargiai parinkdama žodžius, – Perlė rašė, esą, jeigu kada nors su jumis susitiksiu, ji norinti, kad jums pasakyčiau…

Staiga pajutau tokį pyktį šiam beširdžiui, kad suabejojau, ar jis nusipelno išgirsti apie Perlės meilę.

Jis palinko kiek arčiau manęs. Pamačiau, kad jo akys ima srūti krauju.

– Ką pasakytumėte?

– Kad pasakyčiau, jog jūs… tebesate vyras, kurį ji mylėjo labiausiai.

Tai išgirdus Dziang Mou ėmė lūžinėti balsas.

– Aš ilgiuosi Perlės… be galo.

– Tai kur tuomet buvote, kai jai labiausiai jūsų reikėjo? – nusišaipiau. – Kodėl bent jau neperdavėte jai kelių paguodos žodžių?

– Vadinasi, Perlė manė, kad esu beširdis?

Linktelėjau.

– Kai tai nutiko, buvau Pekine – tapiau pagal turtingo mecenato užsakymą. Apie tai, kas įvyko, išgirdau tik grįžęs į Šanchajų. Buvo praėjęs visas mėnuo nuo tada, kai ji… mirė. Man plyšo širdis, kai apie tai sužinojau. Bet tuomet aš tikrai nieko nebegalėjau padaryti, – jis nutilo, paskui jau žvaliau pridūrė: – Ačiū, kad pasakėte man, ką prašė perduoti Perlė.

Mano pyktis išgaravo. Pro langą sklindančioje rytmečio šviesoje pamačiau, kuo dailininkas traukė Perlę: plačia kakta, kampuotu vyrišku smakru ir nuo jo dvelkiančia menininko esybe.

Kai baigiau jam pasakoti smulkmenas apie Perlės mirtį ir laidotuves, jis sėdėjo tylėdamas, liūdesio gaubiamu veidu. Tada paklausė manęs, ką veikiau tuos metus nuo mūsų pažinties pradžios. Papasakojau, tik, aišku, kai ką nutylėjau, ypač kodėl važiuoju iš Šanchajaus trečios klasės traukinio vagone.

Man baigus Dziang Mou dar ilgai įdėmiai į mane žiūrėjo.

– Siang Siang, noriu kai ką padaryti, kad atpirkčiau kaltę dėl Perlės ir tesėčiau savo pažadą.

– Ką?

– Jus nutapyti.

– Aliejumi?

Žodžius „tapyba aliejumi“ retai galėjai išgirsti Kinijoje. Man širdis ėmė plakti lyg pašėlusi. Mane pavaizduos ne rašalu, bet aliejumi – koks tai bus nuotykis!

Jis linktelėjo.

– Pekine turiu turtingą globėją. Jis išnuomojo man studiją. Galiu jus ten nutapyti.

Dziang Mou man sakė galintis baigti portretą vos per tris dienas, jei sutiksiu pozuoti po septynias ar aštuonias valandas per dieną. Kadangi abu negalėjome gaišti laiko (man reikėjo rasti motiną, jam –

įvykdyti užsakymą), bemat taip ir susitarėme.

Kitą dieną, kai atvažiavome į Pekino stotį, užsirašiau Dziang Mou studijos adresą ir paskubomis su juo atsisveikinau. Prieš pradėdama ieškoti motinos, pirmiausia nusigavau į pigų, bet padorų viešbutuką, kurį susiradau Vangfudzingo gatvės rajone, kai praėjusį kartą klajojau po miestą. Kai užsiregistravau, išsimaudžiau ir persirengiau, pietų suvalgiau didelį dubenį lakštinių ir rikša nuvažiavau į Dziang Mou studiją.

Iš jo duoto adreso paaiškėjo, kad jinai įrengta sename Vangfudzingo gatvės name, padalytame į butus. Užlėkiau į penktą aukštą ir nuspaudžiau skambutį. Dziang Mou atidarė duris ir nusivedė mane į erdvų kambarį. Baldų jame beveik nebuvo, tik sofa, tapybos reikmenimis nukrautas stalas ir molbertas su drobe.

Jis įdėmiai pažvelgė man į veidą.

– Pradėsime tuoj pat?

Linktelėjau. Nors apie tai nesikalbėjome, abu žinojome, kad jis tapys aktą. Taigi aš iškart, net jo nepaklaususi, ėmiau nusirenginėti, tartum vis dar būčiau Persikų žiedų paviljone. Laimė, kambarys buvo šildomas dviem krosnelėmis. Sukiojausi, stengdamasi rasti idealią pozą. Dziang Mou šiek tiek pataisė mano galūnių ir liemens padėtį. Nusivyliau, nes jis žiūrėjo į mano kūną kuo abejingiausiai. Nenoriu pasakyti, kad būtų žiūrėjęs į jį, tarsi manęs visai nematytų, – tiesiog mano kūnas nekėlė jam jokios aistros, jokio geismo. Nejaugi profesionalumas šitaip gali imti viršų? Bet aš juk irgi buvau profesionalė – malonumų, gundymo, jaudrinimo srities. Tai kodėl dabar čia, jo studijoje, jam pavyksta pasiekti savo profesinį tikslą, o man – ne?

Galiausiai radau idealią pozą: dešinę ranką užkišau už galvos, kairę uždėjau ant *in*, ir gaktos plaukai kyšojo tarp laibų mano pirštų. Mano krūtys styrojo tarsi geisdamos, kad jas glostytų, glamonėtų, bučiuotų.

Dziang Mou ilgai neatitraukdamas akių į mane žiūrėjo prieš pradėdamas škicuoti drobėje. Jis iškeldavo anglies pieštuką, „pamatuodavo“, paskui puldavo drobę plačiais judesiais, šaižiai skrebindamas anglimi.

Pirmą dieną jis tik škicavo, antrą dieną ėmė tapyti. Dziang Mou skubėjo, kad spėtų užfiksuoti pro langą sklindančios šviesos niuansus. Tarsi įsimylėję dailininką dažai lipo prie jo chalato, pirštų, veido ir plaukų. Nedrįsau išleisti nė garso baimindamasi, kad vos tik bent kiek išblaškysiu jo dėmesį, jis padarys nevykusį potėpį.

Retkarčiais jis sustodavo ir užsirašydavo pastabas apie naudotinas spalvas, šešėlių vietas, mano rankų ir kojų padėtį ir panašius dalykus. Taigi man grįžus į viešbutį jis dirbdavo toliau.

Trečios dienos popietę Dziang Mou pridėjo keletą smulkmenų ir ištaisė keletą nereikšmingų klaidelių. Galiausiai jau temstant jis padėjo teptukus ir apsuko molbertą, kad pirmą kartą galėčiau pažiūrėti į baigtą kūrinį.

Tai, ką pamačiau, mane sužavėjo. Dziang Mou pavyko suteikti mano akims šelmiško spindesio.

Kiek pakelti lūpų kampučiai darė besiskleidžiančio lotoso įspūdį. Kontrastas tarp tamsių plaukų ir šviesios odos, rodės, byloja apie tai, kad jam pavyko pažvelgti į patį mano esybės vidų. O jau tos sodrios, gyvos aliejinių dažų spalvos!

Dabar, kai Dziang Mou padėjo teptukus, jo akys žvelgė į mane visai kitaip – aš atgijau kaip moteris.

Kai buvau besivelkanti chalatą, jis ranka mane sustabdė.

– Siang Siang, prašau – nesirenkite jo.

Įsmeigiau į jį akis ir paleidau chalatą. Jis nukrito ant grindų kaip rudens vėjo nuplėšti lapai.

Dabar nuogutėlė stovėjau priešais vyrą. Rodos, neverta net apie tai kalbėti – juk būdama suaugusi šitaip dariau bemaž kiekvieną dieną. Tik šįsyk tai buvo kitaip. Manyje rangėsi drakonas, besiveržiantis žūtbūt ištrūkti iš mano kūno gniaužtų. Dabar prisiminiau, kaip Perlė man pasakojo apie savo susižavėjimą Dziang Mou. Staiga pajutau nenumaldomą troškimą patirti tai, ką jautė Perlė. Man norėjosi atkurti tą naktį vaiduoklių sodo šventykloje, kai pirmą kartą pamačiau, kaip *in* derinamas su *jang* ir dangus susijungia su žeme – kai menininkas su prostitute atliko amžinąjį aistros aktą.

Aš norėjau išgyventi Perlės emocijas.

Norėjau būti Perle – bent jau kelias akimirkas.

Iš lėto priėjau prie Dziang Mou, buvusio Perlės meilužio, ir ištiesiau ranką jam prie veido. Jis bemat prispaudė lūpas man prie delno, ir aš pajutau, kaip šlapias jo liežuvis glosto jį ilgais judesiais. Prisispaudęs prie manęs jo nefrito kotas sukietėjo ir dailininkas išleido atodūsį – galėjai pamanyti, kad jam skauda.

Dziang Mou nunešė mane atgal ant sofos, ant kurios pozavau vos prieš kelias minutes, ir švelniai paguldė. Greitai nusiplėšė drabužius, paskui atsiklaupė šalia manęs ir ėmė čiulpti spenelius, laižyti bambą – tas mano kūno vietas, kurias ką tik taip subtiliai perteikė drobėje. Paskui lyg tigras šoko ant manęs. Išgirdau save dejuojant, kai jis pakišo rankas man po šlaunimis ir pakėlė, kad geriau su juo susiliečiau. Dabar buvome pernelyg įsijaudrinę, tad užuot radę pusiausvyrą tarp *in* ir *jang*, ją tik sutrikdėme. Siausdami lyg patrakę nusiritome nuo sofos ant grindų ir parvertėme staliuką. Į šalis išsilakstė teptukai ir dažų tūtelės; ąsotėlis nukrito, ištaškė aliejų ant mūsų kūnų ir nusliūkino į kampą. Dziang Mou nefrito kotas giliai, stipriai sulindo į mano auksinius vartus ir aš pratisai suklikau nelyginant skerdžiamas gyvulys. Jis ėmė kišti vis smarkiau. Laikiau suvariusi nagus giliai jam į nugarą, kol jis staiga suriko nežmogišku balsu ir suglebo ant mano kūno, kurį ką tik taip tobulai įamžino teptuku…

Gulėjau šalia Dziang Mou mieguista, neįstengdama galvoti. Paskui pamažėle ėmiau suvokti, kur esanti. Aš žinojau ir neabejojau jį irgi žinant, kad šitaip pametėme galvą pirmą ir paskutinį kartą. Buvau bemaž įsitikinusi, kad mudviem besimylint jis galvojo vien apie Perlę, kaip aš – apie savo vienintelę meilę Čing Dženą. Negali sakyti, kad Dziang Mou buvo bent kiek panašus į mano daosistų vienuolį – kaip ir aš į Perlę. Tiesiog mudu pasinaudojome vienas kitu tam, kad atgaivintume tas beviltiškai prarastas aistras.

Vis dėlto tai buvo bene didžiausią pasitenkinimą man sukėlęs meilės nuotykis – trumpa popietė, nesugadinta bergždžių pastovumo vilčių ir padovanojusi man gražų amžinai išliksiantį paveikslą.

Atsikėliau, apsirengiau, pasiėmiau Dziang Mou man susuktą paveikslą ir grįžau į kuklų viešbučio kambarėlį.

Mudu niekados daugiau nesimatėme.

36

Vienuolė ir prostitutė

Kitą dieną išlipau iš lovos tik vakarop. Trijų dienų su meilužiu tapytoju euforija dingo, ir aš likau išsekusi. Nedaug trūko, kad būčiau pasiekusi viso gyvenimo tikslą atkeršyti už tėvelį, bet Lao Dzi buvo teisus: daugiau dalykų sugadinama pabaigoje negu pradžioje. Blogiau buvo tai, kad pinigų beveik nebeturėjau, tad negalėjau ilgai gyventi viešbučiuose. Kilo mintis aplankyti Čing Dženą, bet buvo per daug gėda grįžti. Mintyse vis iškildavo motinos vaizdas, bet per vienuolystės metus ji nutraukė jausmų gijas, siejusias su manimi. Tiesa, motiniški jausmai trumpam grįžo besirūpinant manimi, kai nualpau kalne. Gal jie teberuseno, bet nežinojau, kaip juos įžiebti: juk negalėjau alpti kaskart, kai norėdavau patirti šiek tiek jos švelnumo. Vis dėlto dabar neturėjau kitos išeities, kaip grįžti į Tyrojo lotoso vienuolyną. Bent jau turėsiu stogą virš galvos ir ko valgyti – tik vargu ar tokių skanėstų, kokiais lepindavo mane tetulė A Ping. Žinoma, čia negalėsiu rodyti savo akį rėžiančių suknelių ir kosmetikos gudrybių, kurių mane išmokė Perlė.

Veikiausiai vienuolyne teks išbūti ilgai, tad neskubėjau jame užsidaryti – norėjau dar kelias dienas pasimėgauti Pekinu. Sąraše malonumų, kurie netrukus man bus uždrausti vienuolyne, pirmiausia buvo ištaiginga vakarienė.

Labai garsus buvo „Ilgo gyvenimo“ restoranas, ir aš nusprendžiau išleisti dalį sparčiai mažėjančių pinigų paskutinei prabangiai vakarienei jame. Restoranas buvo senas, apstatytas tamsiais baldais ir blausiai apšviestas. Užsisakiau keletą garsiausių jo patiekalų ir pasigardžiuodama ėmiau kirsti. Tada pažiūrėjau į kitą salės pusę ir visas malonumas akimirksniu dingo.

Sėdintis prie stalo pulkelis vyrų garsiai kalbėjosi, valgydami ant grindų mėtė kaulus ir be paliovos gėrė tostus vienas į kito sveikatą. Šioje prašmatnioje aplinkoje jie nuteikė nemaloniai, bet mane sutrikdė kitkas. Beveik neabejojau, kad du iš tų vyrų yra Fungo asmens sargybiniai! Matyt, jie manęs nepastebėjo, nes mano staliukas buvo blausiai apšviestoje nišoje. Tačiau tai menkai guodė. Ar tai, kad šie vyrai čia, rodo, jog Fungas irgi Pekine? Sunerimau supratusi, kad čia man ne kažin kiek saugiau kaip Šanchajuje. Praėjo noras baigti jūrų sraiges su austrių padažu ar pikantiškas žuvų lūpas. Tačiau ryklių pelekų sriubą susrėbiau iki galo, kad sustiprinčiau kaulus, tada paskubomis sumokėjau ir išėjau.

Grįžusi į viešbučio kambarėlį susmukau ant lovos ir pradėjau raudoti. Atrodė, kad man niekados nepavyks išsivaduoti iš Fungo blogio. Ak, kad būčiau įstengusi jį nužudyti, – dabar man negrėstų joks pavojus ir nejausčiau neapykantos už tai, kad leidau tėvo žudikui ir toliau gyventi toje pačioje žemėje kaip ir aš! Tačiau aš bent jau jį sužalojau – kulka nuplėšiau ausį. Jutau šiokį tokį pasitenkinimą

įsivaizduodama, kaip jam tenka aiškinti, kur prarado ausį.

Tą naktį beveik nesudėjau akių, o vos tik pro langą pasirodė pilka apyaušrio šviesa, šokau iš lovos, čiupau krepšį su daiktais ir apmokėjau sąskaitą. Įlipau į laukiančią rikšą, pasakiau vežikui adresą, atsilošiau ant sėdynės ir apsisukau veidą skraiste. Buvau tokia sunerimusi, kad atrodė, jog kelionė niekada nesibaigs.

Motinos šventykloje bent jau bus saugu, nes nemaniau, kad Fungas ar jo žmonės ieškodami manęs kada nors išdrįs įžengti pro jos vartus. Tačiau net ši mintis visiškai neišsklaidė mano nerimo. Iki šiol buvau priversta taikstytis su prostitutės dalia, o dabar būsiu verčiama gyventi kaip vienuolė. Pirmoji permaina buvo labai skausminga. Kokia bus ši?

Galop vežikas suniurnėjo:

– Lotoso šventykla. Išlipkit ir sumokėkit.

Tempdama krepšį įėjau pro pagrindinius vartus, susistabdžiau pirmą sutiktą vienuolę ir pasiteiravau Nuostabiosios Malonės.

Apskritaveidė vienuolė nusišypsojo.

– Abatė jau senokai grįžo.

– Ar galite parodyti, kur jos kabinetas?

Vienuolė ranka parodė į vieną iš mažesnių šventyklų po dviem senomis pušimis.

– Abatės kambarys trečiame aukšte, dešinėje pusėje.

Suglaudžiau delnus ir žemai nusilenkiau.

– Ačiū, – nusišypsojau ir nuskubėjau link to žalumos lopinėlio.

Durys buvo praviros, tad žvilgtelėjau į vidų. Motina išblyškusiu veidu, kaip lemputė šviečiančiu viršugalviu sklaidė šūsnis popierių, išdėliotų ant didelio medinio stalo.

Jau buvau bebeldžianti, bet šalimais išgirdau tylų balselį.

– Garbingoji abate Nuostabioji Malone, jūsų teiraujasi ši panelė.

Apsisukau ir pamačiau tą pačią vienuolę, su kuria ką tik kalbėjausi kieme.

Jaunoji vienuolė stumtelėjusi atidarė duris ir ranka davė man ženklą užeiti. Tada priėjo prie *savo* garbingosios abatės, *mano* motinos, ir atsistojo pasiryžusi ją ginti.

Padėjau krepšį ant grindų. Motina pakėlė akis ir mūsų žvilgsniai susitiko. Man persmelkė širdį. Praėjo vos mėnuo nuo mūsų išsiskyrimo, bet motina atrodė gerokai susenusi: veidas labiau išblyškęs, o tos kadaise švytėjusios akys dabar panėšėjo į du išdžiūvusius šulinius. Ar du apdulkėjusius langus, pro kuriuos galėjai įžvelgti vien nesibaigiančios kančios vaizdus.

Ji pamojo kaulėta ranka.

– Prašom sėstis, panele Hu.

Panele Hu?! Nejaugi ji nepažino savo dukters?!

– Ma…

– Panele Hu, norėčiau, kad kreiptumėtės į mane Nuostabiąja Malone. Panelė Ma buvo mano pasaulietinis vardas, jo jau seniai atsisakiau.

Nuostabioji Malonė! Tikrai galėjo parodyti bent lašelį malonės savo dukrai! Panelė Ma – koks gudrus melas! Tačiau dėl tokio abejingo elgesio pajutau vos ne palengvėjimą: dabar bent jau žinojau, kaip privalau elgtis jos akivaizdoje. Kadangi ji vėl ėmėsi vienuolyno reikalus tvarkančios abatės vaidmens ir norėjo, kad mūsų susitikimas būtų dalykiškas, pati pradėsiu nuo reikalo.

– Abate Nuostabioji Malone, neseniai persikėliau iš Šanchajaus į Pekiną nuolat čia gyventi. Norėčiau sužinoti, ar galėčiau apsistoti jūsų vienuolyne trumpą laiką…

Motina atrodė nustebusi, net maloniai. Širdyje jau buvau benudžiunganti matydama laimingą jos veidą, bet tą akimirką jos išraiška vėl pasikeitė. Dabar ji atrodė rimta ir abejinga. Pasisukusi į jaunąją vienuolę ji paprašė atnešti mums arbatos ir užkandžių.

Vienuolei išėjus, ji atsigręžė į mane.

– Siang Siang, – tarė ji; nors veidas atrodė bejausmis, mirksinčios akys išdavė ją apėmusias emocijas, – vadinasi, pagaliau nusprendei prisidėti prie manęs ir tapti vienuole?

Iš balso supratau ją trokštant išgirsti teigiamą atsakymą, tad turėjau pameluoti.

– Mama, tikrai apie tai pagalvosiu, bet kol kas man reikia laiko pamąstyti ir pertvarkyti savo gyvenimą.

– Puiku. Nėra ko nė sakyti, gali gyventi čia kiek tik norėsi. Bet pasakyk man, ar tu vis dar…

– Mama, nesijaudink: aš daugiau niekados neįkelsiu kojos į jokį turkio paviljoną.

Motina mane nustebino: ištiesė randuotą ranką ir patapšnojo man per delną.

Žinojau, kad mano veidą ji mato lyg pro miglą – kaip ir aš jos. Dar žinojau, kad po tiekos metų mudvi meistriškai išmokome tramdyti ašaras: juk gerbiamiausia prostitutė negalėjo sau leisti išterlioti makiažo ir atskleisti tikrųjų jausmų; gerbiamiausia vienuolė negalėjo sau leisti rodyti aplinkiniams žemiškų jausmų.

Tą akimirką grįžo jaunoji vienuolė, nešina padėklu su arbatiniu, dviem dangteliais užvožtais puodukais ir lėkštutėmis su užkrimstukais.

– Panele Hu, – oriu balsu tarė motina, – kuo maloniausiai kviečiame jus gyventi Tyrojo lotoso vienuolyne, giedoti sutrų ir ieškoti savyje Budos.

Man buvo nelengva įprasti prie vienuolyno režimo: keltis ketvirtą ryto ir beveik visą dieną giedoti ir medituoti. Jokia tarnaitė neatnešdavo pusryčiams ryžių košės su jautiena, o pietums ir vakarienei negaudavau gardžių A Ping valgių. Tiesą sakant, pusryčius gaudavome tik po kelių valandų giedojimo ir meditavimo – tada visos pėdindavome į virtuvę. Maistas buvo vegetariškas – neblogas, bet labai vienodas.

Seserys gana maloniai su manim elgėsi, bet neįsigijau nė vienos tikros draugės. Mat turėjau nedaug ką bendra su vienuolėmis, kurių dauguma visai nepažinojo jokio kito gyvenimo. Kita vertus, man nebūtų derėję pasakoti joms apie savo pačios gyvenimą. Šventykloje būdavo ir vienas kitas pasaulietis; jie leisdavo laiką aukodami Budai, kad sukauptų nuopelnų savo vaikams ir protėviams. Paprastai visos jų kalbos sukdavosi apie vienuolyno įvykius, nors kartais galėdavai pajusti ir išorinį

pasaulį. Antai viena senyva moteris vis kalbėdavo apie japonus ir ką jie darys, jeigu įsiverš į Pekiną.

Apie Fungo parankinius nė karto negirdėjau, jų nemačiau ir nesitikėjau pamatyti. Kiekvienas žmogus – net plėšikas ar žudikas – atsidūręs šventykloje tapdavo neliečiamas. Jei sutrikdytum žmogų, ieškantį Budos prieglobsčio, sutrikdytum visą dangiškąją tvarką, ir šitaip atsiradusi bloga karma atsilieptų daugybei ateinančių kartų. Šitaip aš gavau paprastą būdą, kaip atsikratyti Oujango. Parašiau jam laišką, esą aš šiuo metu praktikuoju meditaciją Tyrojo lotoso šventykloje. Parašiau didžiajam savo seksualinės darmos sergėtojui, kad, priblokšta tėvo mirties ir nusivylusi gyvenimu raudonosiose dulkėse, rimtai svarstau tapti vienuole. Laiško pabaigoje karštai padėkojau už tai, kad dosniai mane globojo ir kad atsivedė į Tyrojo lotoso šventyklą. Galiausiai paprašiau nesiųsti jokio atsakomojo laiško į vienuolyną.

Nuo tada nuo jo negavau jokios žinutės.

Nors dabar jaučiausi saugi, monotoniška rutina ir begalinis giedojimas neleido man nurimti. Kai matydavau motiną, ji vengė menkiausių prisiminimų apie laimingą mūsų šeimą ir dažniausiai kalbėdavo apie darmą ir kaip ji išvaduos mane iš vargo ir kančių. Dabar motina vadino mane panele Hu. Po tos drauge praleistos savaitės kalne ir pirmojo susitikimo jos kabinete šventykloje ji nė karto nepavadino manęs Siang Siang.

Kai vienuolės kuo nors užsiimdavo ir aš žinodavau, kad manęs niekas nepasiges, nusprūsdavau į savo kambarį, išsitraukdavau vargšą aplamdytą *kiną* ir skambindavau „Prisimenant seną draugę“ ar kokią kitą mėgstamą melodiją. Kartais įsivaizduodavau, kas būtų, jei Perlė tebebūtų gyva ir mes abi būtume vienuolės.

Vieną dieną, trečią šios monotonijos mėnesį, kai sėdėdama savo kambaryje be didelio entuziazmo derinau *kiną*, įėjo novicija ir pasakė, kad abatė norinti matyti mane savo kabinete. Padėjau instrumentą, šaltu kiemu nuėjau į pagrindinį pastatą ir laiptais užlipau į kabinetą. Kai atsisėdau priešais motiną ir vienuolė mums atnešė arbatos, motina įdėmiai pažvelgė į mane.

– Panele Hu, turiu jums labai gerą naujieną!

Man nespėjus nieko atsakyti, ji kalbėjo toliau:

– Mūsų vienuolynas ką tik gavo didelę auką ir mes norime panaudoti ją mokyklai atidaryti.

– Mokyklai?

Kaip mokykla gali būti gera naujiena prostitutei – ar buvusiai prostitutei, tokiai kaip aš?

Ji nuleido negirdomis nuostabos kupiną mano šūktelėjimą.

– Ir aš noriu, kad padėtum mokyti.

Nieko panašaus nesitikėjau.

– Bet, mama, aš nesu mokytoja. Aš…

– Tai bus ypatinga mokykla ypatingiems mokiniams – seserims, puolusioms vėjo ir dulkių sūkuriuose.

– Mama, kaip…

– Mes ketiname atidaryti buvusių seserų reabilitacijos mokyklą. – Ji nutilo, paskui kaip deklamuodama eilėraštį išbėrė: – Budistai nemato skirtumo tarp žmonių. Labdaringi poelgiai įmanomi tik tada, kai daugelis dirba petys į petį.

Dvejodama žvilgtelėjau į motiną.

– Kaip gyva nesu girdėjusi apie ką nors panašaus į mokyklas prostitutėms.

– Tai naujas dalykas. Visa šventykla bus paskirta diegti seserims darmą.

Ko nenusijuokiau prisiminusi Perlės juokelį „siūlyti kūną darmos mokymui“ – ji turėjo galvoje palinkti kiek į priekį, kad pasipuikuotum gražiomis krūtimis. Vargais negalais nutaisiau rimtą miną.

– Bet, mama, aš niekad nedirbau mokytoja.

– Bet buvai gera mokinė, tiesa? Tau labai gerai sekasi menai ir klasikiniai dalykai. Taigi galėsi to mokyti merginas, o baigusios mūsų mokyklą jos galės užsidirbti duoną ne prostitucija, o kaip menininkės ar mokytojos.

Buvau kažką besakanti, bet ji rankos mostu parodė nenorinti nė girdėti.

– Šiuo klausimu jau priimtas sprendimas. Įstaiga vadinsis Naujojo pavyzdžio mokykla. Tu dėstysi muziką, tapybą ir literatūrą, ypač nemokančioms skaityti seserims. Mes radom penkias buvusias seseris, kurios padės tau mokyti.

Jai baigus mudvi tylėdamos ilgai žiūrėjome viena į kitą. Paskui paėmiau puodelį ir nugėriau didelį gurkšnį vildamasi, kad garuojantis skystis išsklaidys mano abejones.

Naujojo pavyzdžio mokykla turėjo būti atidaryta 1929 metų balandžio 28 dieną. Lygiai prieš mėnesį, kovo 28-ąją, ponas Dongas – didysis darmos sergėtojas, paaukojęs pinigus mokyklai, viename vakarietiškame restorane surengė prašmatnų pokylį atidarymo proga. Nors susirinko pulkai žmonių, tarp jų nebuvo nė vienos vienuolės iš Tyrojo lotoso. Suprantama: kai vienuoliai ir vienuolės propaguoja lygybę tarp visų žmonių, tai viena, bet visai kas kita, kai jie viešai bendrauja su prostitutėmis. Žinia, vienuolės išmoko nieko neniekinti ir į žemiškus dalykus žiūrėti iš šalies, bet jos žinojo, kad plačioji visuomenė to dar nesugeba.

Kitą dieną šį renginį aprašė populiariausio laikraščio „Šeba“ apžvalgininkas:

…Naujojo pavyzdžio mokyklos atidarymo iškilmės buvo surengtos „Gardžiųjų kvapų“ restorane, kur susirinko daugybė seserų, taip pat pirklių, valdžios pareigūnų, mokslininkų, menininkų – prostitučių reabilitacijos entuziastų.

Penktą vakaro vienas po kito prie restorano ėmė stoti juodi limuzinai, iš jų lipo elegantiškai apsirengusios buvusios *ming dzi*. Praeiviai stebėjo šias gražias moteris, tarsi jos būtų į žemę nusileidusios pasakų fėjos.

Buvo patiekti vakarietiški valgiai ir gėrimai: kumpis, rusiški barščiai, jautienos pjausnys, Ceilono arbata su pienu, cheresas, šampanas ir viskis. Kai stalai buvo nukraustyti, panelė Raudonoji Kvepenė,

buvusi Nefrito vartų paviljono sesuo, ką tik išrinkta Naujojo pavyzdžio mokyklos direktorė, atsistojo ir pasakė kalbą. Joje pabrėžė, koks svarbus išsilavinimas yra moterims, jų nepriklausomybei ir koks reikšmingas jų indėlis į žmonijos pažangą. Paskui ji pranešė mokyklos tikslus: grąžinti seseris į doros kelią; šviesti ir reabilituoti seseris, kad jos galėtų gauti ir išlaikyti gerus darbus; padėti seserims tapti finansiškai nepriklausomoms arba ištekėti. „Naujoji mokykla bus tarsi šviesos spindulys pragare“, – baigdama kalbą sakė jinai.

Ji pranešė darbuotojų pavardes. Viena mokytoja, vardu Brangioji Orchidėja, buvusi *ming dzi*, puikiai išmano klasikos dalykus ir yra visapusiškai talentinga menininkė. Ji ypač gerai skambina senoviniu septynstygiu *kinu*.

Po nesibaigiančių diskusijų, pozavimo fotografams, valgymo ir gėrimo vakaro renginys galiausiai baigėsi, kai visos seserys drauge sudainavo „Sesės, eikime visos išvien!“

Sesės, neleiskime tuščiai savo gyvenimo raudonųjų dulkių dūmuose ir pelenuose,
O savo jaunatve prisidėkime prie permainų!
Sėkmė ranka pasiekiama, mes visos būsime palaimintos.
Kelkimės ir eikime visos išvien.
Kurkime sau geresnę, laimingesnę, šviesesnę ateitį!
Būkime nauju pavyzdžiu kitoms sesėms!

Kiti stambiausi laikraščiai ir žurnalai taip pat aprašė mūsų naujosios mokyklos atidarymo iškilmes. Mano nuostabai, visi skyrė keletą eilučių man: esą buvau gerbiamiausia Šanchajaus sesė ir visų menų, ypač *kino*, žinovė. Nenumaniau, kodėl sulaukiau tiek dėmesio – ar todėl, kad žurnalistai išsiaiškino mano ryšį su gerbiamąja Tyrojo lotoso vienuolyno abate, ar paprasčiausiai todėl, kad garsas apie mane pasiekė net iš Šanchajaus. Šiaip ar taip, man be galo patiko, kad manimi vėl domimasi.

Po mėnesio turėjome trisdešimt septynias mokines. Šis skaičius teikė vilčių. Motina spėjo, kad po metų jų bus per tris šimtus. Žinojau, kad Tyrojo lotoso vienuolės labai stengėsi ne tik gauti aukų, bet ir privilioti mokinių: kai tik vienuolė pamatydavo į šventyklą įeinančią seserį, tuoj pat imdavo pasakoti jai apie mokyklą ir stengdavosi prikalbinti ją lankyti.

Kai pirmą pamokų dieną pamačiau savo naująsias mokines, nustebau – nors neturėjau nustebti. Visos vilkėjo prašmatniomis suknelėmis, buvo baisiausiai išsidažiusios ir laidė koketiškus žvilgsnius. Nejaugi jos nesuvokė atėjusios į reabilitaciją, o ne flirtuoti?!

Nors tokia pradžia nieko gero nežadėjo, labai uoliai ruošdavausi pamokoms ir paprastai po jų pasilikdavau, kad padėčiau toms, kurioms reikėjo pagalbos. Nepraleisdavau nė vieno susirinkimo, kuriame buvo aptariamos mokyklos veiklos gairės. Tačiau netrukus įsitikinau, kad tuščiai viliuosi išmokyti tas merginas suprasti klasikos dalykus. Jos galėjo parašyti savo vardą ir perskaityti keletą

hieroglifų, bet išmokyti jas parašyti net paprastą laišką atrodė neįmanoma. Šios naujosios kartos gėlių merginos tiesiog nenorėjo lavintis.

Tačiau, užuot nuleidusi rankas, nusprendžiau mokyti jas kai ko ypatingo – skambinti *kinu*. Perlė perdavė man savo muzikinius gebėjimus, aš norėjau, kad šis svarbus ryšys nenutrūktų. Išsirinkau merginą vardu Baobao, nes ji gražiausiai rengdavosi ir atrodė turinti menininkės gyslelę. Per pirmas pamokas ji rodė didžiulį susidomėjimą, bet paskui jis ėmė nykti kaip sniegas, tirpstantis kalno viršūnėje. Netrukus ji nustojo lavintis. Aiškino tapusi tokia populiari, kad jai vos užtenka laiko visiems klientams – apie *kiną* nėra ko nė kalbėti. Paskui vieną dieną ji pavėlavo į mano pamoką pusę valandos, o kai pagaliau pasirodė, buvo susišiaušusi, susiglamžiusiais drabužiais.

– Baobao, prašau prieš grojant nusimazgoti rankas, – pasakiau neslėpdama susierzinimo.

Ji nenoromis nuėjo į tualetą, o grįžusi sudribo ant kėdės ir ėmė skambinti nesuderinusi *kino* stygų. Man nespėjus jos išbarti, ji staiga nustojo groti ir visiškai mane pribloškė: išsitraukė cigaretę ir užsirūkė!

– Baobao, parodyk šiek tiek pagarbos šiam šventam instrumentui!

– Atsiprašau, panele Brangioji Orchidėja.

Ji koketiškai nusišypsojo ir toliau pešė dūmą; pelenai sklendė ant mano skaistumos šilko stygomis.

Tada nusprendžiau nebemokyti merginų skambinti *kinu*.

Pradėdama dėstyti mokykloje įsivaizdavau galėsianti padaryti merginoms tai, ką Perlė padarė man. Norėjau paversti tas prasčiokes elegantiškomis, meniškomis moterimis. Bet dabar teko su skausmu pripažinti, kad tai buvo beviltiška, – jos nenorėjo būti mokomos menų. Kai Raudonoji Nefritė laimėjo varžytuves, Perlė pranašavo, kad mes būsime paskutinė *ming dzi* karta. Dabar mane apėmė liūdesys suvokus, kad ji sakė tiesą. Elegantiškų kurtizanių era grimzdo į praeitį.

Šios naujos gėlių merginos buvo kitokios. Jos temokėjo atsigulti ir išskėsti kojas!

37

Netikėtas svečias

Smarkėjantys vasaros karščiai priminė man, kad gyvenu vienuolyne ir dėstau Naujojo pavyzdžio mokykloje jau beveik dveji metai. Kurį laiką mėginau apgauti save, kad dirbdama mokytoja galiu įgyvendinti tėvelio svajonę tapti iškiliausia šalies mokslininke. Tačiau man trūko kantrybės negabioms mokinėms, o tikėtis, kad mane nusamdys kokia garsi mergaičių mokykla, negalėjau. Net jeigu taip būtų atsitikę, mokytojauti man buvo visai ne prie širdies.

Vieną dieną, kai tvarkiausi stalą savo kabinete, įėjo mokyklos tarnautoja ir pasakė, kad kažkoks žmogus teiraujasi manęs – jis laukia vestibiulyje. Retai sulaukdavau lankytojų; staiga man dingtelėjo, ar tik ne Oujangas, o dar blogiau – Fungas – vis dėlto nusprendė mane susirasti. Bet kai paklausiau tarnautojos, kaip jis atrodo, ji atsakė, kad jis – *laofan*. Pamaniau, kad lankytojas – užsienio žurnalistas, norintis parašyti apie mūsų mokyklą anglų kalba leidžiamame laikraštyje „North China Herald“. O gal koks vakarietis, kuriam rūpi kinų kurtizanės, bet kuris bijo apsilankyti turkio paviljone.

Artindamasi prie vestibiulio pamačiau pusamžį vyrą šviesiais plaukais. Jis vaikštinėjo pirmyn atgal ir odiniai jo batai nekantriai kaukšėjo į grindis. Mane pamačius, jo veidą nušvietė šilta šypsena ir žydros jo akys, rodės, suspindo. Apstulbau, nes pamačiau žmogų, kurio nebesitikėjau kada nors vėl išvysti, – poną Andersoną.

Praėjo daug laiko, bene devyneri metai, nuo tada, kai jis paslaptingai nustojo lankytis Persikų žieduose. Jis taip gražiai su manim elgdavosi, bet paskui daugiau nepasirodė, ir tiek. Na, bet su Čing Dženu aš pasielgiau nė kiek ne geriau. Tik ponas Andersonas nė karto su manimi nepasimylėjo – niekados nesupratau kodėl. Labai nudžiugau, nes nors jis ganėtinai paseno, atrodė gerai. Buvo kiek papilnėjęs, bet veidas sveikai spindėjo. Anais laikais atrodydavo išvargęs, dabar – pasitikintis savimi. Užtat akys – labai aiškiai jas prisiminiau – liko tokios pat šiltos.

Ilgą tylą nutraukiau aš:

– Pone Andersonai, koks malonus netikėtumas!

Jis priėjo ir paspaudė man ranką.

– Panele Brangioji Orchidėja, – susijaudinęs tarė, – kaip malonu vėl jus matyti!

Kai jis pagaliau paleido mano ranką, dar ilgai tylėdami vienas kitą įdėmiai nužiūrinėjome. Pastebėjau, kaip pasikeitė jis; ponas Andersonas tikriausiai pastebėjo, kaip pasikeičiau aš, – mano paprastą indigo spalvos medvilninę suknelę; lygius plaukus, surištus į standų kuodą; kosmetikos neliestą veidą ir kuklią mokytojos laikyseną. Staiga ėmiau baimintis, kad dabar, virtusi vienuolyne

gyvenančia mokytoja, pasirodysiu jam nepatraukli. Palyginau savo pomada nesuteptus plaukus.

– Pone Andersonai, – prašnekau žiūrėdama jam į akis, – kaip sužinojote, kad aš čia?

Jis santūriai šyptelėjo.

– Panele Brangioji Orchidėja, jūs vėl… tapote įžymybe. Pamačiau jūsų vardą laikraštyje – taip jus ir radau.

– Bet iš ko supratote, kad tai aš? Jūs juk pažinojote mane tik kaip Siang Siang, o ne kaip Brangiąją Orchidėją?

– Todėl, kad nedaug seserų, skambinančių *kinu*, galėjo atvykti iš Šanchajaus, – vertinamai žvilgčiodamas į mane paaiškino jis. – Aišku, šiek tiek abejonių buvo, todėl norėjau visiškai tuo įsitikinti.

Nusprendžiau mesti į jį iš proto varantį žvilgsnį – vien dėl senų laikų.

– Pone Andersonai, tai kokie vėjai jus čia atpūtė?

– Pekine pasirašiau verslo sandorį, – jis nutilo ir tiriamai pažvelgė į mane. – Siang Siang, kaip… jūs laikotės?

– Gerai, – atsakiau. Taip susijaudinau išgirdusi savo tikrąjį vardą, kad vos susilaikiau neapsiašarojusi.

Jis švelniai į mane pažiūrėjo.

– Hmm… Sakyčiau, įdomu.

Svečias įsmeigė žvilgsnį į mane, bet tylėjo, todėl pati paklausiau:

– Pone Andersonai, tiek daug laiko praėjo nuo tada, kai mačiau jus paskutinį kartą. Ar gyvenimas buvo jums palankus?

– Tiesą sakant, taip, – nusišypsojo jis. – Mano verslas klostėsi sėkmingiau, negu tikėjausi.

– Vadinasi, dabar turite būti labai laimingas žmogus.

– Tam tikra prasme toks ir esu. Bet, žinoma, aš neturiu visko, ko noriu.

Pajutau, kad klausinėti toliau nederėtų, todėl nusišypsojau, ir tiek. Paskui šnekučiavomės apie tuos prabėgusius metus – apie šį bei tą. Nors ponas Andersonas atrodė labiau savimi pasitikintis, su manim vis dar laikėsi šaltokai. Džiaugiausi, kad mane aplankė, bet niekaip negalėjau suprasti, kodėl tai padarė.

Netrukus apsilankymas baigėsi.

– Siang Siang, buvo be galo malonu jus vėl pamatyti.

Jis ilgai į mane žiūrėjo, paskui mandagiai pabučiavo į ranką ir atsisveikino.

Tą naktį miegojau neramiai. Mintyse vis mačiau poną Andersoną. Jis buvo gerokai už mane vyresnis ir, nors gražiu negalėjau pavadinti, tikrai nebuvo bjaurus. Per prabėgusius metus retai jį prisiminiau, bet dabar pajutau besivilianti, kad jis panorės vėl mane pamatyti. Tačiau ponas Andersonas atsisveikino taip pat santūriai kaip kadaise, o tai, kad išėjo taip netikėtai, sukėlė man nerimą. Ar jis aplankys mane dar kartą? Gal vėl, kaip prieš devynerius metus, dings taip pat paslaptingai kaip

pasirodė?

Nežinia kankino mane neilgai. Kitą rytą Andersono atsiųsta tarnaitė atnešė žinutę: jis aplankys mane po pamokų.

Mano draugas amerikietis atvažiavo pusę šešių vakaro ir, mano nuostabai, pakvietė į brangų restoraną komerciniame Pekino rajone. Jau seniai neturėjau progos nueiti į tokią prašmatnią įstaigą. Mane užplūdo šlovės dienų Persikų žieduose ir su Oujangu prisiminimai. Tik gailėjausi, kad Andersonas neįspėjo manęs iš anksto – būčiau pasigražinusi veidą ir apsivilkusi šilkinę suknelę.

Kai įžengiau į įspūdingą vakarietiško stiliaus pastatą ir ėjau koridoriais su marmuro kolonomis ir freskomis ištapytomis sienomis, visi suko į mane galvas ir smeigė žvilgsnius. Buvau patenkinta, kad, nors nebebuvau *ming dzi*, nuo manęs lyg brangūs kvepalai vis dar sklido respektabilumas. Nepaisant metų, išgyventų tarp vienuolių, ir pasiryžimo niekados nebebūti gėlių mergina, beveik visiškai užmirštas vyrų dėmesys vis dar mane džiugino.

Smokingu vilkintis padavėjas pasodino mus prie staliuko šalia aukšto augalo puošniame vazone. Jis padėjo arbatinį, puodelius ir lėkštę šaltų užkandžių.

Pasibaigus pasiplepėjimo apie šį bei tą ritualui, Andersonas rimtai į mane pažiūrėjo.

– Siang Siang, ar galėčiau užduoti jums asmenišką klausimą?

– Prašom, pone Andersonai, – nusišypsojau.

– Ar jaučiatės laiminga naujajame – mokytojos – gyvenime?

Šiuo klausimu jis užklupo mane nepasiruošusią. Nuo tada, kai pabėgau į Pekiną, mažai galvojau apie tai, ar esu laiminga, ar nelaiminga. Net apie ateitį mažai tegalvojau. Gyvenau, tiksliau, dirbau, ir tiek.

Sudėjau rankos pirštus taip, kad panėšėtų į orchidėją, paskui paėmiau porceliano puodelį ir subtiliai siurbtelėjau arbatos.

– Pone Andersonai, pastaruoju metu mažai galvoju apie tokius laikinus dalykus kaip laimė.

– Siang Siang, tuomet prašyčiau pradėti apie ją galvoti.

Kuo ramiausiai padėjau puodelį ir smalsiai žvilgtelėjau į pašnekovą.

– Kodėl?

– Nuo tada, kai pas jus lankydavausi, dažnai apie jus galvojau.

– Nejaugi? – Mečiau į jį priekaištingą žvilgsnį. – Tai kodėl tada nustojote lankęs mane Persikų žieduose?

– Norėjau aplankyti, – nesmagiai jausdamasis atsakė jis, – bet tuomet apsirgo mano partneris ponas Ho ir nustojo ėjęs pas seseris. Šiaip ar taip, netrukus beveik visą savo verslą perkėliau į Pekiną. Bet, Siang Siang, aš niekuomet nenustojau… galvoti apie jus.

Savo mina parodžiau tuo abejojanti. Jis kalbėjo toliau; buvo matyti, kad sunkiai randa tinkamus žodžius.

– Siang Siang, jūs esate labai talentinga meniškos prigimties moteris.

– Jūs per daug mane giriate, pone Andersonai. Neabejoju, kad toks žmogus kaip jūs nuolatos būnate tarp rafinuotų moterų.

– Galbūt, bet tarp jų nėra nė vienos tokios kaip jūs.

Klausiamai kilstelėjau antakį.

Jis pavartė rankoje šaukštelį, paskui padėjo ir tyliai tarė:

– Siang Siang, atleiskite už tiesmukumą. Man… labai nemalonu, kad jūs gyvenate vieniša.

– Pone Andersonai, – kažkodėl jutau turinti neigti jo pasakytą tiesą, – betgi aš kiekvieną dieną būnu tarp mokinių ir vienuolių. Tad nemanau, kad gyvenu…

– Siang Siang, aš žinau, ką reiškia kas vakarą po darbo grįžti į tuščią kambarį.

Andersono žodžiai kažką pažadino manyje, bet nieko neatsakiau. Jau nujaučiau, kokiu tikslu jis atėjo.

– Siang Siang, – kalbėjo jis toliau, – nemėgstu daugiažodžiauti. Kalbėsiu trumpai ir atvirai. Po šitiekos verslo metų sukaupiau pakankamai pinigų, kad galėčiau jaustis saugus. Ir… – jis nutilo ir visas išraudo, – noriu, kad jūs irgi būtumėte saugi – šalia manęs.

Metams bėgant vyrai sakė įvairiausių dalykų, kuriuos norėtų daryti su manimi, bet nė karto – ko nors panašaus. Man tai buvo visiškas netikėtumas. Nemaniau, kad myliu tą vyrą priešais mane, bet negalėjau sakyti, kad jis man nepatinka. Po teisybei, jutau jam kažkokius šiltus jausmus, nes jis buvo man geras nuo tada, kai buvau trylikos. Šalia jo nesijutau kaip su Čing Dženu ar Dziang Mou, bet jo draugija buvo man maloni.

Matyt, Andersonas dabar turėjo galvoje ketinantis vesti mane – tada tikriausiai turėčiau išvykti į kokią svetimą šalį. Nors svajojau išvykti iš Kinijos ir pamatyti pasaulio, dabar, atsiradus šiai galimybei, staiga ji pasirodė nereali ir trikdanti. Be to, turėjau naują – mokytojos – gyvenimą. Tiesa, šis darbas man buvo ne prie širdies, bet dirbau jį daugiausia tam, kad įtikčiau motinai; ir dar todėl, kad negalėjau imtis ko nors kito.

Matydamas, kad neįstengiu nieko atsakyti, Andersonas kalbėjo toliau kruopščiai parinkdamas žodžius:

– Per Kinijoje praleistus metus supratau, kas yra karma. Siang Siang, mūsų keliai susikirto ne vieną kartą, vadinasi, tai negalėjo būti grynas atsitiktinumas. Viskas nutinka dėl vienokios ar kitokios priežasties.

Atsikandau mažytį gabalėlį miniatiūrinio sumuštinio su kumpiu ir mąsliai ėmiau kramtyti, bet skonio nejutau.

– Pone Andersonai, – galop prašnekau, – esu labai pamalonінta jūsų pasiūlymo, bet aš… neseniai pradėjau naują darbą. Be to, esu reikalinga Naujojo pavyzdžio mokyklai…

– Dar kartą atleiskite už tiesmukumą. Ši mokykla – puikus sumanymas, bet nejaugi jūs tikrai manote, kad ji išsilaikys?

Šis klausimas užklupo mane nepasiruošusią – man niekada nė į galvą neatėjo, kad mokykla galėtų būti uždaryta.

– Pone Andersonai…

– Siang Siang, nuo šiol prašau vadinti mane Ričardu – toks mano vardas.

Ri-čar-das – mintyse pakartojau tris paslaptingus skiemenis, tarsi mėgaudamasi ką tik atskleista paslaptimi.

– …Ričardai, – mečiau į jį apsimestinai priekaištingą žvilgsnį, – jūs galite prišaukti nelaimę šitaip kalbėdamas apie neseniai atidarytą mūsų mokyklą!

– Nenorėjau jūsų užgauti, bet esu verslininkas, o verslininkas privalo į viską žiūrėti praktiškai ir realiai. Gyvenime galime turėti svajonių ir siekių, bet negalime sau leisti turėti iliuzijų – pernelyg brangiai už jas sumokame.

Vis dar tylėjau. Jis nuleido akis į arbatą ir ėmė nervingai maišyti šaukšteliu. Negreitai vėl pakėlė akis į mane.

– Siang Siang, jūs tikriausiai nesekate politinių įvykių, bet santykiai su japonais labai įtempti. Bijau, kad jie gali bet kurią akimirką įsiveržti į Kiniją.

Jo teiginys mane pribloškė. Jau buvau girdėjusi kalbų apie japonus, bet gyvendama atskirtame nuo pasaulio vienuolyne, pasinėrusi į mokytojos darbą, niekada apie tai rimčiau nesusimąsčiau.

– Ar padėtis išties tokia prasta?

– Siang Siang, kinai bejėgiai prieš iškilusią grėsmę. O kai ateis japonai, su gražiomis moterimis labai mandagiai nesielgs.

Man ėmė daužytis širdis. Dar vienas įvykis dabar baudėsi pakreipti mano gyvenimą kita vaga, o tuomet, ko gero, patirsiu kur kas baisesnių dalykų, negu išgyvenau iki šiol.

Jis gurkštelėjo arbatos, padėjo puodelį ir įdėmiai pažvelgė į mane.

– Siang Siang, noriu, kad jūs gyventumėte gerai, – ar galite patenkinti šį mano norą? – Nelaukdamas mano atsakymo jis dėstė toliau: – Žinau, kad esu gerokai už jus vyresnis ir kad galbūt net nemylite manęs. Bet tai juk ne itin svarbu, tiesa? Neabejoju, kad jūs, kinė, gerai žinote, jog dauguma porų ugdo meilę jau susituokę. Esu įsitikinęs, kad jums kur kas geriau tinka vyresnis vyras, nes mes, vyresni vyrai, mokame mylėti moterį ir gerai ja rūpintis. Siang Siang, aš jus myliu ir su manimi jūs labai gerai gyvensite.

Sukikenau norėdama kiek išsklaidyti susikaupusią įtampą.

– Pone Andersonai…

– Prašom vadinti mane Ričardu.

– Ričardai, aš labai pamaloninta! Bet…

Nesiryžau pasakyti jam, kad jo nemyliu, tad reikėjo sugalvoti ką kita. Pagaliau sumojau.

– Manau, kad dėl savo ankstesnio amato… netinku jums į žmonas.

Jo veidas išraudo, balsas įsitempė.

– Siang Siang, tai gryniausia nesąmonė! Aš labai jumis didžiuojuosi. Jūs esate iškili menininkė, o *kinu* skambinate neprilygstamai. Be to, mudu išvyksime į kitą šalį, kur niekas jūsų nepažinos.

Atrodė, kad Andersonas negali sustoti, kaip katė, besivaikanti savo pačios uodegą, ir pokalbis vis

nesibaigė.

Galop jis nusiminęs tarė:

– Siang Siang, žinau, kad negaliu jūsų versti ar net įkalbinėti daryti tai, ko nenorite. Bet prašau: apgalvokite mano siūlymą. Netrukus grįšiu į Jungtines Valstijas ir nežinau, kada vėl būsiu čia – gal niekados ar bent jau labai negreitai. Uždirbau labai daug pinigų, todėl galvoju apie užtarnautą poilsį.

Jis paėmė mano delną ir prisikišo prie lūpų.

Aš jo neatitraukiau.

Tą vakarą, kai grįžau namo, galvoje kaip karuselė be perstojo sukosi Andersonas ir jo siūlymas. Taip, nė kiek neabejojau, kad jis būtų geras vyras; be to, buvau įsitikinusi, kad su savo turimais pinigais jis aprūpins mane ir aš neturėsiu jokių rūpesčių iki gyvenimo galo.

Bet aš jo nemylėjau.

Ši mintis mane prajuokino. Ar aš – turint galvoje mano ankstesnę profesiją – galiu sau leisti galvoti apie meilę? Per paleistuvystės metus aptarnavau daugybę net vyresnių už jį vyrų. Tai koks skirtumas, jeigu aptarnausiu dar vieną? Vis dėlto skirtumas būtų: būčiau oficiali, teisėta, pirmoji – ir vienintelė – žmona.

Paskui prisiminiau, kaip prieš daugelį metų Perlė mokė:

> *Jeigu tas Andersonas kada nors grįš ir pasisiūlys apmokėti tavo skolą ar net pasipirš, tuoj pat sutik, net jeigu visai jo nemyli. Tokia proga pasitaiko tik kartą gyvenime.*

Vieniša varčiausi savo lovoje, kankinamai negalėdama apsispręsti – ar surizikuoti ir pasakyti „taip“. Bet tokiu atveju prarasiu galimybę kada nors patirti tikrą meilę. Nebebus jokio vyro, tokio, kaip Čing Dženas, kuris darytų stebuklus su mano širdimi, kūnu ir siela.

Paskui įsivaizdavau palinkusį virš manęs kupiną atjautos Andersono veidą ir jo lūpas, šnabždančias:

– Siang Siang, suteikite galimybę ir sau, ir man. Aš jus myliu.

Paskui įsivaizdavau, kaip į vienuolyną įsiveržia japonų kareiviai…

Andersonas lankėsi toliau. Kuo aiškiau mačiau, ką prabėgęs laikas padarė geraširdiškam jo veidui, – ir ką jis neišvengiamai padarys manajam, – tuo labiau buvau linkusi sutikti su jo siūlymu. Po trijų dienų nuėjau į motinos kabinetą pranešti jai naujienos. Prieš pradėdama kalbėti šia tema paklausiau jos, ką ji darys, jeigu į šventyklą įsiverš japonai.

Mano nuostabai, ji atsakė:

– Niekur iš čia neisiu.

– Bet, mama…

– Esu vienuolė. Visur nirvana ir samsara[35] yra vienodos.

Tą akimirką nuoširdžiai maniau, kad motina išprotėjo. Kas, jeigu japonų kareiviai sugriaus šventyklą, sudaužys visas budistų statulas, o paskui ją išprievartaus ir nužudys? Gal ji taip atsiribojo nuo žemiškų dalykų, kad net tai jai nė motais? Bet argi budizmas, mokantis mus pakilti virš žemiškų dalykų, nemoko mūsų ir saugoti savo kūną?

– Mama, vadinasi, tu nori, kad aš irgi likčiau?

Ji atrodė nustebusi.

– Ne, mano dukra. Tu juk ne vienuolė.

Jau seniai ji nebuvo vadinusi manęs dukra. Man akys pasruvo ašaromis.

– Mama…

– Ką?

– Man rodos, aš… išteku.

Net nustebau: išblyškęs motinos veidas nušvito. Ne iš karto ji paklausė iš jaudulio kiek garsiau negu paprastai:

– Ar galiu sužinoti, kas jaunikis?

– Ričardas Andersonas, pirklys amerikietis.

Ji išpūtė akis.

– Ar tai reiškia, kad vyksti į Ameriką?

Mačiau, kad jai tai labai rūpi.

– Taip.

Jos atsakymas mane nustebino.

– Tai gerai. Čia, mūsų tėvynėje, per daug vargo ir kančių. Mano dukra, tekėk už to Ričardo Andersono ir kuo greičiau palik Kiniją!

– Mama, nejaugi nenori, kad tapčiau vienuole?

Ji įdėmiai į mane žvilgtelėjo.

– Padėtis dabar nebe ta. Ji pasikeitė – ji nuolatos keičiasi.

– Bet, mama, noriu, kad vyktum su mumis. Noriu…

Nespėjus man baigti sakinio, ji pašėlusiai mosuodama kaulėta ranka paliepė man išeiti.

Praėjus mėnesiui, Naujojo pavyzdžio mokykla po viso to ažiotažo ir reklamos buvo uždaryta. Nuo atidarymo ji veikė mažiau negu dvejus metus. Paskui, dar po mėnesio, rugsėjo 18-ąją, nedidelė bomba sprogo ant Japonijai priklausančio Pietų Mandžiūrijos geležinkelio bėgių. Japonijos armija pasinaudojo ta dingstimi okupuoti šią Kinijos provinciją, nors mes, kinai, nė kiek neabejojome, kad bombą padėjo japonų kareiviai.

Vos tik Mandžiūrija perėjo į japonų rankas, visą sostinę akimirksniu apėmė panika. Kai kurie laikraščiai pranašavo, esą japonai greitai būsią išstumti, kiti įspėjo, kad *vokou* – japonų banditų – neįmanoma sustabdyti ir kad jie netrukus užims visus didžiuosius Kinijos miestus – Nankiną,

Čongčingą, Pekiną ir Šanchajų. Nerimas plito kaip liepsna. Vadinamosios juodosios draugijos – garsiosios žalioji ir raudonoji nusikaltėlių gaujos – pasinaudojo padėtimi ir paėmė į savo rankas prostituciją Šanchajaus tarptautinėje gyvenvietėje. Nusikaltėliai patys žagino vargšes merginas ir atimdavo beveik visą jų uždarbį už „apsaugą“.

Kinija ritosi į chaosą.

Pamaniau, kad prieš apsispręsdama, ar tekėti už Andersono ir palikti Kiniją, pirma turiu paskutinį kartą apsilankyti Šanchajuje. Norėjau atsisveikinti su tetule A Ping, taip pat paskutinį kartą pagerbti savo kraujo seseris Perlę ir Rubinę.

Ketinau pabūti mieste vos dieną, tad vos tik atvažiavau į Šiaurės stotį, paprašiau rikšos vežti tiesiai į tarptautinę gyvenvietę. Kai privažiavome puošnų rausvą pastatą kitoje plataus bulvaro pusėje – Persikų žiedų paviljoną, – paprašiau rikšos sustoti. Nekantravau susitikti tetulę A Ping, galbūt dar kokias kitas senas pažįstamas, ir paskutinį kartą žvilgtelėti į buvusius savo namus, tiksliau, kalėjimą.

Gatve skubėjo reti praeiviai – įsitempusiais veidais, nudelbę akis. Priešais paviljoną pamačiau keletą brangių automobilių. Pastatas man sukėlė asociacijas su sena prostitute, kurios išliaupsinti talentai ir grožis dabar buvo tokie tolimi kaip besileidžianti saulė. Nors pastatas atrodė apleistas, pro langus liejosi šviesa ir tylūs garsai. Persikų žiedai vis dar veikė! Gal Fang Rong su Vu Čiangu dabar linksmina japonų kareivius? Mane apėmė prieštaringi jausmai. Norėjau, kad šis aukso dulkėmis nubertas pragaras pradingtų amžiams, bet, kita vertus, daugybę metų čia buvo mano pastogė.

Staiga pamačiau duris plačiai atsidarant ir pro jas išeinantį liesą žmogystą juodu švarku didžiulių aukso monetų raštais. Ar tik ne Vu Čiangas – mano „tėtis“? O gal kuris nors iš buvusių mano klientų? Stovėjau kitoje plataus bulvaro pusėje, tad man teko ištiesti kaklą, kad geriau pamatyčiau.

BŪŪŪŪŪŪŪŪM!

Mano vežimėlis pašoko į viršų, paskui trenkėsi į žemę. Dūmai tvoskė į akis ir ėmė dusinti. Kurį laiką maniau apkurtusi, nes girdėjau, kaip pasirodė, vien lūžinėjančius savo pačios kaulus. Prasižiojau, bet tik kelis kartus be garso aiktelėjau.

Klausa sugrįžo, kai ausis sudrebino panikos apimto rikšos balsas:

– Bomba! Įsiveržė japonai!

Jis karštligiškai stvėrė vežimėlio kartis ir taip staigiai už jų trūktelėjo, kad aš net išgriuvau.

Kai vargais negalais atsisėdau, negalėjau patikėti tuo, ką pamačiau – ar ko nepamačiau.

Mano vežiko nebebuvo!

Persikų žiedų paviljono nebebuvo!

Pro vartus pasipylė pirmieji svečiai; į visas puses išsilakstė ir pulkelis žiurkių, joms iš paskos žeme atriedėjo kažkokie rutuliai. Žmonių galvos?! Ne iš karto supratau, kad tai dviejų paviljoną saugojusių liūtų galvos.

Mane nukrėtė šiurpas prisiminus Perlės žodžius:

Ateis diena, kai Persikų žiedų paviljonas bus nugriautas.

Tada pamačiau sprunkantį kitą rikšą. Ėmiau šaukti, kad sustotų, bet veltui. Tada šokau priešais jį iškėlusi saują banknotų ir man pavyko jį sustabdyti ir įšokti į vežimėlį. Vis gręžiojausi atgal norėdama įsitikinti, kad Persikų žiedų paviljonas tebestovi, bet kai rikša amžiams vežė mane tolyn nuo tarptautinės gyvenvietės, mačiau vien tirštus dūmus.

1931-ųjų gruodį, būdama dvidešimt šešerių, galiausiai užverčiau vieną gyvenimo puslapį ir pradėjau kitą. Ištekėjau už Ričardo Andersono, įlipau į okeaninį lainerį „Prezidentas Klivlandas“ ir iš motinos šaltojo kalno išplaukiau link auksinio Amerikos kalno.

---

35 „Nenutrūkstamas judėjimas“ budizme atspindi gimimo, paskesnį nykimo ir mirties ratą. Samsara – nuolatinė kančia – laikoma nirvanos priešingybe.

EPILOGAS

– Tai bent, senelyte! Lyg niekur nieko palikai motiną ir ištekėjai už to senio?! – išpūtusi akis klausia Nefrito Brangenybė.

– Nefrite, „tas senis“ buvo tavo prosenelis.

Ji susiraukia.

– Atleisk, senelyte. Tai kas tada nutiko proprosenelei?

Nusišypsau.

– Kai įsikūriau San Fransiske, motina man rašydavo, tik dabar jos laiškus gaudavau. Ne taip kaip anie, rašyti prie dešimtmetį, šie buvo trumpi, vos poros eilučių. Ji pasakodavo man apie darbą vienuolyne ar klausdavo apie naująjį mano gyvenimą. Per japonų okupaciją ji liko gyva; mirė po kelerių metų, 1948-aisiais, prieš pat Mao Dzedongo pergalę. Netrukus po to komunistai uždarė moterų vienuolynus. – Kiek patylėjau, paskui pridūriau: – Tikiuosi, ją pagaliau aplankė nušvitimas, kurio ji taip sunkiai siekė.

– O judu su seneliu? – klausia Nefritė. – Ar ilgai ir laimingai gyvenote susituokę?

Susimąstau.

– Jeigu nori, kad prisiminimuose sakyčiau tiesą, ilgai ir nuobodžiai.

– Ilgai ir nuobodžiai, – Nefritė kartoja balsu užsirašydama šią vertingą informaciją savo bloknote.

Vogčiomis žvilgteliu į Leo. Neabejoju, kad jis trokšta apsikabinti sužadėtinę ir pabučiuoti į rožines, gosliai papūstas lūpas.

Nefritė pakelia į mane savo – galima sakyti, mano – dideles, tamsias akis.

– Senelyte, kodėl nusprendei ištekėti už barbaro?

Šįsyk apibaru ją už tai, kad nerodo deramos pagarbos mano velioniui vyrui, savo proseneliui.

– Senelyte, bet juk kaip tik taip *tu* vadini amerikiečius!

Paimu savo puodelį ir siurbteliu arbatos, grožėdamasi įstabiomis jos lūpų linijomis, primenančiomis riestą tamsiai raudoną šventyklos stogą.

– Na, gerai, – padedu puodelį. – Už barbaro ištekėjau todėl, kad jūsų prosenelis buvo be galo garbingas žmogus. Jis visuomet elgėsi su manim kaip su sau lygia. Per mūsų santuokos metus jis garbino mane kaip karalienę, todėl lenkiausi prieš jį lyg prieš karalių.

– Bet ar tu… jį mylėjai?

– Iš pradžių ne, bet paskui – taip. Mudu ėmėme puikiai vienas kitą suprasti.

Nuryju didelį gurkšnį savo ilgaamžiškumo gėrimo.

– Jūsų prosenelis sulaukė devyniasdešimt penkerių – mirė daugiau negu keturiasdešimt metų po to, kai susituokėme. Jis turėjo daug pinigų, todėl padėjo man atidaryti Dailiosios orchidėjos meno

galeriją. Joje aš mokiau menų – tapybos, kaligrafijos ir skambinti *kinu*.

Leo pasilenkia arčiau manęs ir klausia:

– Kas joje mokėsi?

– Daugiausia turtingos *tai tai*. Taip pat viena kita moteris, kuri, įtariu, kažkaip išgirdo apie paslaptingai garbingą mano praeitį.

Nefritės ir Leo rašikliai myga ir krebždina bloknotus, tarsi juos kamuotų nepakenčiamas niežulys ir jiems žūtbūt reikėtų jo atsikratyti. Kai baigia, jųdviejų akys nukrypsta į mano aktą, tapytą aliejumi prieš septyniasdešimt penkerius metus, baigiantis mano – paskutinės iškilios Kinijos miesto Šanchajaus poetės, muzikės ir kurtizanės – karjerai.

Nefritė rodo į mane, įamžintą drobėje.

– Senelyte, tau patinka šis paveikslas?

– Man patinka ir jis, ir tai, ką jis primena.

Leo akys glamonėja mane dvidešimt trejų, paskui jis atsisuka į mane devyniasdešimt aštuonerių ir linksmai nusišypso.

– *Popo*, jūs buvote nepaprastai graži!

Man visada malonu pasišaipyti iš šio naivaus amerikoniuko, todėl klausiu:

– *Buvau*? Nori pasakyti, kad dabar esu tik šlykšti sena žiežula?

Jis atrodo toks apstulbintas, kad aš pratrūkstu juoku.

Nefritė smarkiai ploja jam per petį.

– Leo, galvok, ką sakai senelytei!

Rankos mostu parodau Leo, kad jam atleidžiu.

– Gerai, gerai, mano didysis prince, nepulk į paniką. Nėra ko nė sakyti, dabar gražiausia moteris – Nefritė. – Aš pamerkiu akį. – Argi ji galėtų nebūti gražiausia? Jinai juk paveldėjo *mano* grožį.

Jaunuolių veidai virsta dviem žydinčiais lotosais.

– Senelyte, – klausia tada Nefritė, – kaip jautiesi, kad buvai…

Mano išlepinta Amerikos princesė nesugeba paslėpti, kad gėdijasi. Aš jau atspėjau jos klausimą.

– Širdele, nori žinoti, ar man gėda, kad buvau *ming dzi*, o gal tuo didžiuojuosi, tiesa?

Dvi galvos ima energingai linksėti – nelyginant du plūdurai laimės jūroje. Jaunuoliai mėgaujasi mano kančių istorija!

Pratisai atsidūstu.

– Tai bent klausimėlis! Na, gerai. Man pasisekė. Nors buvau atiduota į viešnamį, jis buvo aukščiausio lygio. Ten susipažinau su Perle – be jos niekados nebūčiau išmokusi skambinti *pipa*, juo labiau *kinu*. Kalbant apie dvokiančius vyrus… Kartais išties būdavo sunku su jais bendrauti, bet dabar tai nesvarbu, nes jie visi iškeliavo prie Geltonųjų šaltinių. Užtat aš vis dar turiu savo keturių šimtų – dabar jau penkių šimtų – metų *kiną* su jo trijų tūkstantmečių melodijomis.

Aš nuščiūvu. Mano akys įsminga į kabantį ant sienos grakštų instrumentą. Savo skaistumą. Buvusią, esamą ir būsimą.

Nutylu ir nužvelgiu abiejų jaunuolių veidus.

– Ar žinote, kuo labiausiai iš viso savo gyvenimo didžiuojuosi?

Nefritė pasilenkia į priekį atkišdama krūtinę.

– Savo meniniais gebėjimais?

Papurtau galvą.

– Tuo, kaip skambini *kinu*?

Vėl papurtau galvą, paskui nė žodžio nesakydama sugaunu jos žvilgsnį.

– Tai kuo tada? Senelyte, kodėl tu visą laiką mus erzini?!

– Deja, – sukikenu, – erzinti buvo svarbiausias dalykas, kurio išmokau būdama *ming dzi*. Gal perkopusi aštuntą dešimtį šį meną kiek primiršau, bet visiškai pamiršti neįstengiu.

– Senelyte! – vėl pykteli Nefritė.

Leo meiliai uždeda delną jai ant šlaunies.

– Prašom mums papasakoti, *popo*.

– Na, gerai, gerai, – vėl patyliu, paskui kalbu kruopščiai parinkdama žodžius: – Labiausiai didžiuojuosi ne tuo, ką padariau, o tuo, ko nepadariau…

Nefritė išpučia akis.

– Senelyte, o ko tu nepadarei?

– Aš ne… – šį kartą nutylu ne tam, kad juodu paerzinčiau, bet todėl, kad pritrūkau kvapo, – … nepaleidau kulkos didžiajam ponui Fungui į širdį.

Ji skaito savo užrašus ir susiraukia.

– Ak, taip, nes dėl tavo motinos kalbų apie budistų atjautą kulka pataikė Fungui ne į širdį, o į ausį.

– Šiaip ar taip, – pasakoju nekreipdama dėmesio į jos žodžius, – netrukus po to incidento Fungas mirė nuo širdies smūgio. Ir aš įsitikinusi: taip nutiko todėl, kad į jį šoviau.

– Bet tu juk nepataikei!

– Jį užmušė bloga jo paties karma.

– Oho! – šūkteli Nefritė. – Geriau nesugalvosi!

– Nudžiugote, kai sužinojote, kad jis negyvas? – klausia Leo.

Kurį laiką galvoju prieš atsakydama.

– Neapsidžiaugiau – nuliūdau.

Abu jaunuoliai susiraukia.

– Tikrai?

– Man buvo liūdna ne dėl jo, o dėl žmogaus prigimties. Dėl keistų lemties vingių.

Kol aš vėl ilgai tyliu, du mano jaunuoliai, papildantys vienas kitą kaip *in* ir *jang*, skuba iškloti mano jausmus ir prisiminimus popieriuje.

Jiedviem baigus, Nefritė užduoda man netikėtą klausimą.

– Senelyte, o kaip ten nutiko, kad, Persikų žieduose suvalgiusi tiek nevaisingumo sriubos, tu vis dėlto sugebėjai pagimdyti mano senelę?

– Matai, kalne aš nuolatos valgiau Čing Dženo ilgaamžiškumo sriubą! – nusijuokiu. – Na, gerai: tikroji priežastis buvo ta, kad tavo prosenelis buvo labai turtingas ir išgalėjo siųsti mane gydytis į brangiausias ligonines ir pas geriausius gydytojus. O gal ta, kad aš dar lankiausi pas garsiausią San Fransisko kinų kvartalo žolininką. Jis gydė mane brangiomis žolelėmis, tokiomis kaip dygminai mano kraujo apytakai pagerinti, šventagaršvėmis, paukščių lizdais ir ypatingu laukiniu ženšeniu iš Tian Šanio.

– Fui – šventagaršvėmis ir paukščių lizdais! – sušunka Nefritė rimtai užsirašydama šias brangias gydomąsias priemones savo pigiame popieriuje. – Senelyte, proseneliui mirus tu tikriausiai vis dar buvai labai patraukli. Kodėl neištekėjai dar kartą?

– Gal juokus kreti, Nefrite?! Savo gyvenime turėjau šitiek vyrų – manai, man jų neužteko? Be to… – nutylu, nes mintimis grįžtu pas savo tyrąją meilę – jauną, gražų, kalne gyvenantį, ilgaamžiškumo eliksyrą verdantį, iš išmaldos mintantį (tiksliau, elgetaujantį gatvėje), *kinu* skambinantį daosistų vienuolį. – Nors ir labai trumpai, turėjau tikrąją savo gyvenimo meilę – Čing Dženą.

Neįmanomai jauna ir graži pora susišypso. Jaunatviška jųdviejų aistra kelia man kažkokį saldų liūdesį. Dabar mintyse kaip begarsio filmo kadrai šmėsčioja vaizdai, kuriuose matau save su Čing Dženu. Vis dar aiškiai prisimenu, kaip ilgi, žvilgantys jo plaukai mėnesienoje krinta jam ant veido; kaip jis liečia tomis paslaptingomis rankomis ir mane, bejausmę prostitutę, paverčia karšta meiluže; kaip jis dejuoja, klykia ir rangosi pasiekęs seksualinę nirvaną… Matau visa tai kuo gyviausiai, nors prabėgo septyniasdešimt šešeri metai!

Senovės išminčius sakė tiesą: viena kalne praleista diena prilygsta tūkstančiui metų, praleistų žemėje.

Kaip jau daugybę metų spėlioju, ar Čing Dženas tebėra gyvas. Jeigu taip, jam jau šimtas šešeri! Tokiu atveju jam išties pavyko tapti nemirtinguoju. Jeigu jis neišsikraustė iš proto gerdamas tą viralą su plūduriuojančiu nugaišusiu paukščiu, ar jis vis dar retkarčiais pagalvoja apie mane?

– Senelyte, gerai jautiesi?

– Gerai – kodėl klausi?

– Todėl, kad tu verki! – atsako Nefritė, ištraukia iš dėželės porą servetėlių ir nušluosto man veidą. Įsivaizduoju, kad ranka ne jos, o mano šimto šešerių metų mylimojo.

Kai mano ašaros nušluostytos, sėdime trise tylėdami – gurkšnojame arbatą ir kramtome užkandžius, Nefritės ir Leo atneštus iš mano mėgstamiausio restorano – „Imperatoriaus žarijų krosnelės“. Kaip kokia imperatorienė jaučiu didžiulį pasitenkinimą girdėdama gerai pažįstamus garsus: juoką, peštynes dėl niekų, lėkščių barškėjimą, lazdelių barkščiojimą, čepsėjimą ir šlerpimą siurbčiojant ilgaamžiškumo gėrimą.

Mano šeima susirinko vėl. Pagaliau.

Ak, kad Perlė būtų čia!

– Nefrite, apatiniame stalčiuje, – rodau į komodą šalia televizoriaus, – guli rudo popieriaus vokas. Gali jį man atnešti?

Ji nulekia, parlekia ir abiem rankomis – kaip nuolanki mylinti duktė kinė – paduoda voką.

– Ačiū, Nefrite, – sakau ištraukdama iš voko nuotrauką.

Joje užfiksuotas jaunuolis, stovintis įžūloka poza. Jis vilki baltu vakarietišku kostiumu, užsidėjęs skrybėlę ir akinius auksiniais rėmeliais (tik nuotrauka nespalvota, tad nepasakysi, kad jie auksiniai), avi juodais ir baltais odiniais batais. Kojos pražergtos viena priešais kitą; viena ranka įsisprendęs į šoną, kita liečia skrybėlės atbrailą. Pasileidusio dabišiaus vaizdą užbaigia cigaras tarp goslių lūpų.

– Oho – jėga! – susijaudinusi sušunka Nefritė. – Kas jis? Čia… Čing Dženas?

– Ne. Čing Dženas – vienuolis, jam niekad nerūpėdavo fotografuotis. Visi brangūs prisiminimai apie jį saugomi mano galvoje, – atsakau ir paglostau gražųjį jaunuolį nuotraukoje. – Čia Teng Siong.

– Rupūs miltai, turėjau atspėti! – suklykia Nefritė.

– Ji išties panaši į vyrą! – įsiterpia Leo.

Galvoju apie moterį, kuri mane taip karštai mylėjo, bet kuriai aš niekados negalėjau atsakyti tokia pat meile. Ji pabėgo norėdama gyventi savaip, ekscentriškai, bet ją sučiupo negailestingas jos vyras, mano tėvo žudikas Fungas. Ji norėjo mirti mėnesienoje apsikabinusi mane po varpu, bet galų gale ją nušovė sutuoktinis, kurio ji nekentė. Prisimenu, kaip mudviem išsiskiriant ji man sakė turinti viltį susitikti kitame gyvenime. Gal taip ir nutiks, kai aš galiausiai leisiuosi į nemirtingojo kelionę, o to laukti ilgai nebeteks; gal tada aš trokšiu tokios meilės kaip jos.

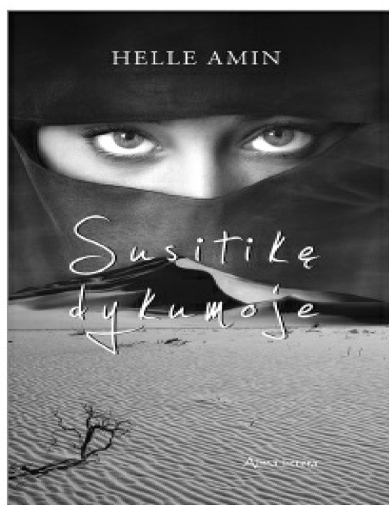
Mintyse atsidūstu, tada ištraukiu kitą nuotrauką. Tos *in* ir *jang* galvos palinksta arčiau, kad geriau matytų.

– Jėga! – sušunka Nefritė. – Kas ji – tokia graži kaip kino žvaigždė?

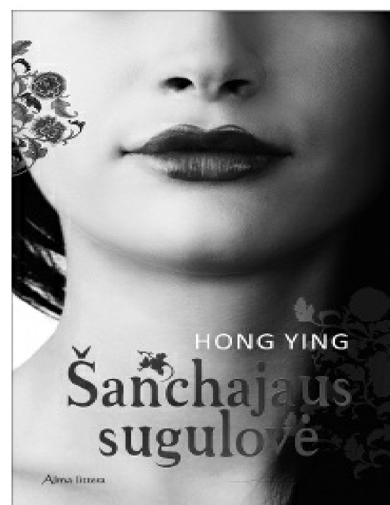
– Perlė, mano kraujo sesuo, – išdidžiai atsakau ašaromis pasruvusiomis akimis.

Perlė žiūri į mane; jos lūpos tobulo pusmėnulio formos, o akys šypsosi – tarsi pavydėtų man tokio ilgo gyvenimo, mano gražiosios Nefrito Brangenybės ir gražuolio Leo Stenlio, netrukus tapsiančio mano provaikaitės vyru. Taip, galbūt man pasisekė, kad vis dar valgau, miegu, juokiuosi, verkiu ir – laimė ar ne – nesimyliu *jang* pasaulyje. Tačiau netrukus aš prisidėsiu prie jos *in* pasaulyje. Keista, bet ši mintis manęs neliūdina.

Juk, beveik šimtmetį laukusi, aš galų gale atsidursiu šalia savo gražiosios, talentingosios kraujo sesės *ming dzi*.

HELLE AMIN

SUSITIKĘ DYKUMOJE

Tikra istorija
„Kad pajudintų dangų ir žemę, Helė Amin pasitelkė išradingumą, įžūlumą ir nepaklusnumą. Saudo Arabijos teismas priėmė, ko gero, precedento neturintį sprendimą.“ (*Mail on Sunday*)

PAI KIT FAI

SUGULOVĖS DUKTĖ

Li Sija – Gražioji – seno ūkininko ir jo jaunos sugulovės dukrelė. Motina, kuri, beje, buvo išsilavinusi moteris, miršta, o mergaitė taip pat pasmerkiama tapti sugulove.

HONG YING

ŠANCHAJAUS SUGULOVĖ

Šešiolikmetė Kasija kaip tarnaitė parduodama į aukštos klasės Šanchajaus viešnamį. Kadangi jos pėdos nerištos, nėra ko nė svajoti, kad ji kada nors taps elitinio viešnamio, vadinamojo paviljono, kurtizane. Tačiau augdama Kasija išgražėja.